This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

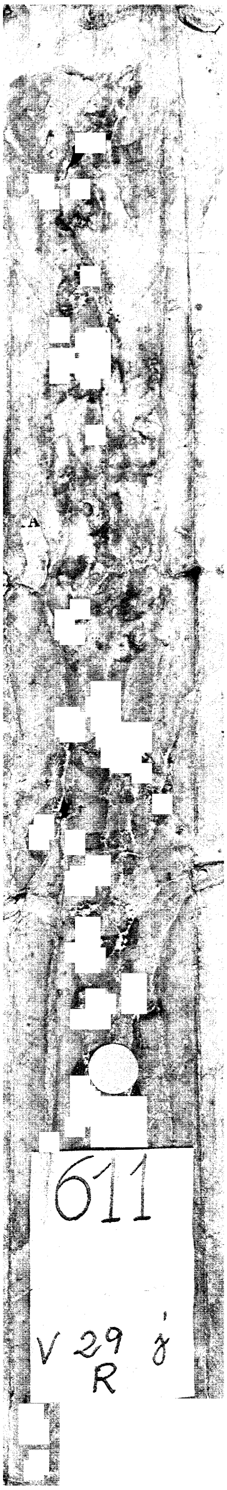
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

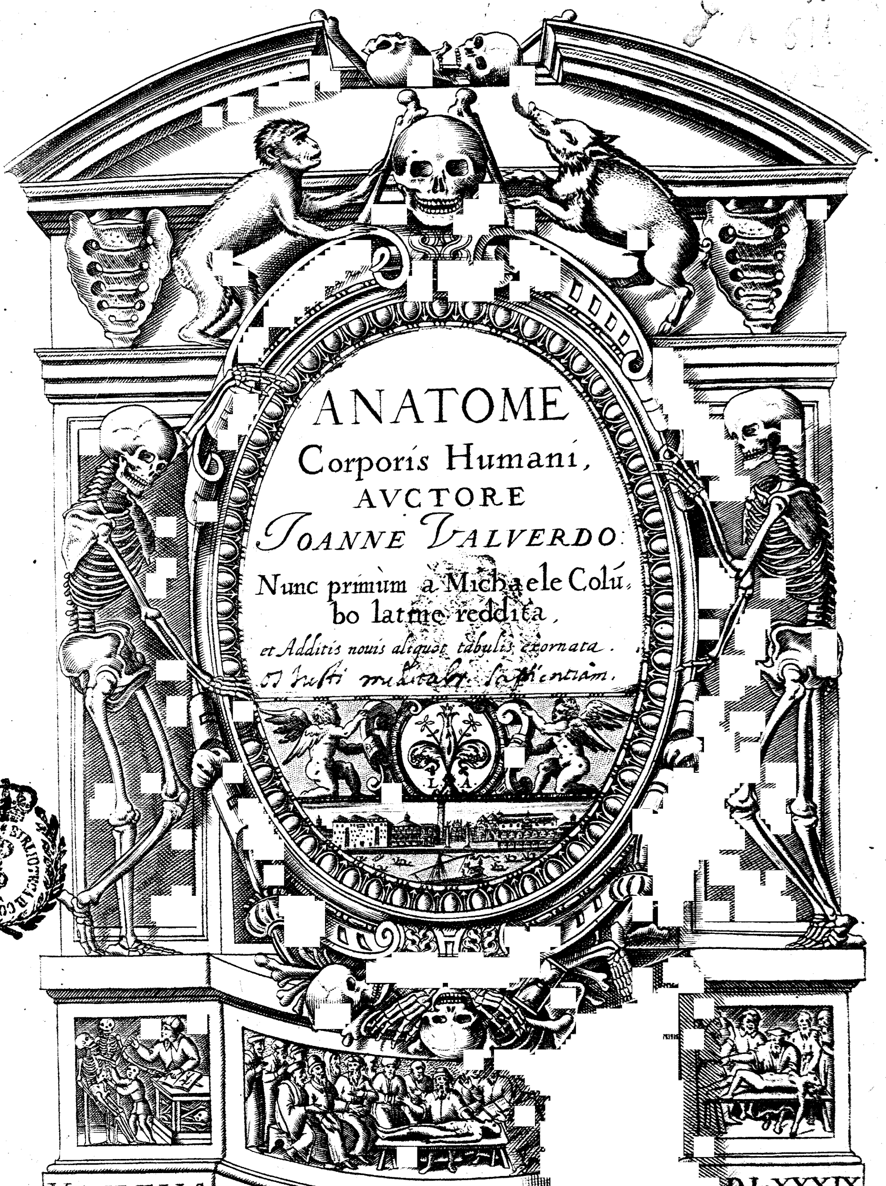
+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

ANATOME
Corporis Humani,
AVCTORE
IOANNE VALVERDO:

Nunc primum a Michaele Colú-
bo latine reddita,

et Additis nouis aliquot tabulis exornata.

VENETIIS: studio, et industria IVNT[illegible] D.L.XXXIX

Cum Licentia Et Priuilegiis.

SERENIS.^MO SABAVDIAE DVCI ETC.

MICHAEL COLVMBVS CENTALLENSIS, Medicus, & Philoſophus.

INTER *præclara, Dux Inuictiſſime, maximorum Heroum facinora illud laude minimè vulgari dignum ſemper extitit, quòd imbelles placidaſq; muſas in caſtra etiam adducerent, & in medio armorum ſtrepitu aliquam dubij otij partem illis impertirent. Hanc magnus Alexander, hanc C. Cæſar hanc Octauius Auguſtus, alijq; complures priſcæ virtutis proceres, laudem tulere, qui vel paludati & canente claſſico, litterarum ſtudia nunquam intermiſerunt, ſed veluti muſis ſuauiter fauſteq; occinentibus, alacri intrepidoq; animo manus cum hoſte conſeruerunt. Eos te cum eximio paternæ virtutis exemplo, tum verò immortali tua cum gloria ſtudioſè æmulantem dum intuerer, facile mihi perſuaſi, quæ ſupplices offerimus muſarum munuſcula aliquem apud te dura Martis munia ingentibus auſis obeuntem, vel in ipſo armorum fulgore, gratiæ locum habitura. Sunt hæc Ioannis Valuerdi de humani corporis anatome monumenta Hyſpanico primùm, deinde Italico idiomate vnà cum elegantiſſimis iconibus iampridem edita, quæ cum Iuntæ primarij apud Venetos Typographi è re ſua, & communi fore ducerent, vt in exterarum potiſſimum gentium gratiam latinè redderentur, hanc mihi prouinciam, dum Patauij duobus ferè ab hinc annis agerem, detulerunt, quam etſi detrectare, tenuitatis meæ conſcius, omnino decreueram, multorum tamen, præſertimq; Mercurialis medicorum hac noſtra ætate facile principis, ſuaſione atque impulſu ſuſcipere ſum coactus. Suſceptam paucis ſanè menſibus abſolui, de pigmentis nimirum eloquentiæ, deq; calamiſtrato ſermonis cultu minimè ſollicitus, ſed vnum hoc agens, vt integra in primis fide omnia transferrem, mutas artes*

Digitized by Google

agitantibus ſatis ſuperq́; id futurum arbitratus. Hoc vero quantuluncunque eſt laboris induſtriæq́; noſtræ monumentum nomini tuo dicandum duximus, eo quidem conſilio, vt quem ipſe omnium maximè & ſuſpicio, & pietate proſequor ſingulari, eius mihi beneuolentiam leui hoc ſaltem (dum grauiore liceat) officij genere, hacq́; animi ſignificatione promerer, ratus muneris tenuitatem ab incomparabili humanitatis tuæ magnitudine ſubleuatum, & aliqua etiam ex parte acceptum iri. Accipe igitur, Heros inclyte, exiguum hoc maxime in te meæ obſeruantiæ ac pietatis argumentum ea frontis animiq́; ſerenitate, qua omnium tibi animos arctiſſimè deuincis. Nos Deum Opt. Max. obnixè precabimur vt vota tua feliciſſimis auſpicijs religioſè nuncupata benignus audiat, faxitq́; vt diu ſoſpes & incolumis impuriſſimos, ac ſceleſtiſſimos veræ religionis, & catholici nominis hoſtes armipotenti dextera conterere, ac debellare penitus queas; quo ſane nihil iſta tua hæreditaria ex maioribus animi magnitudine dignius, nihil Chriſtianæ reipublicæ vtilius, nihil denique ad poſteritatis memoriam illuſtrius, aut dici, aut excogitari vnquam poterit.

Digitized by Google

CAPITVM TOTIVS OPERIS INDEX.

Primus liber continet Capita 39.

OPERIS præfatio.
Proœmium primi libri.
De oſsibus. Cap.1.fol.1
De oſsibus capitis. Cap.2.3
De aurium oſsiculis. Cap.3.7
De oſsibus maxillæ ſuperioris. Cap.4.8
De oſſe iugali. Cap.5.9
De oſsibus maxillæ inferioris. Cap.6.9
De dentibus. Cap.7.10
De capitis, & maxillæ ſuperioris foraminibus. Cap 8.11
De oſſe hyoide. Cap.9.13
De dorſo. Cap.10.13
De ceruicis vertebris. Cap.11.14
De vertebris thoracis. Cap.12.16
De vertebris lumborum. Cap.13.18
De oſſe ſacro. Cap.14.18
De oſſe coccygis. Cap.15.19
De oſsibus thoracis. Gap.16.20
De oſsibus, ſiue cartilaginibus cordis. Ca.17.22
De ſcapulis. Cap.18.22
De clauiculis. Cap.19.25
De oſſe humeri. Cap.20.26
De vlna, & radio. Cap.21.28
De oſsibus brachialis. Cap.22.31
De poſtbrachiali. Cap.23.32
De oſsibus digitorum. Cap.24.33
De oſsibus ſeſaminis. Cap.25.34
De oſsibus ilium, & cotendicis. Cap.26.35
De oſſe femoris. Cap.27.38
De tibia, & fibula. Cap.28.39
De patella genu. Cap.29.41
De pedis oſsibus. Cap.30.42
De oſſe calcis, & nauiformi. Cap.31.43
De tarſo. Cap.32.44
De pectine, ſeu planta pedis. Cap.33.44
De oſsibus digitorum pedis. Cap.34.45
De vnguibus. Cap.35.45
De cartilagine palpebrarum. Cap.36.45
De cartilagine aurium. Cap.37.45
De cartilagine narium. Cap.38.46
De laryngis cartilagine. Cap.39.46

Secundus liber habet Cap.42.

DE ligamentis. Cap.1.69
De cute, cuticula, membrana carnoſa vniuerſo corpori obducta, & adipe inter ipſam, & cutem interpoſito. Cap.2.70
De muſculis, & primũ quid ſit muſculus. C.3.72
De muſculorum differentijs. Cap.4.72
De muſculis frontis. Cap.5.74
De muſculis palpebrarum. Cap.6.75
De muſculis oculorum. Cap.7.75
De muſculis naſi. Cap.8.76
De muſculis genarum. Cap.9.76
De muſculis labiorum. Cap.10.77
De muſculis maxillæ inferioris. Cap.11.78
De muſculis oſsis hyoidis. Cap.12.79
De muſculis linguam mouentibus. Cap.13.80
De muſculis laringem mouentibus. Cap.14.81
De muſculis brachium mouentibus. Cap.15.83
De ligamentis humeri os colligantibus. C.16.85
De muſculis ſcapulas mouentibus. Cap.17.86
De muſculis caput mouentibus. Cap.18.87
De capitis, & priorum duarum ceruicis vertebrarum ligamentis. Cap.19.89
De muſculis abdominis. Cap.20.90
De muſculis teſtium. Cap 21.91
De muſculis thoracem mouentibus. Cap.22.92
De oſsium thoracis ligamentis. Cap.23.94
De muſculis dorſum mouentibus. Cap.24.95
De dorſi vertebrarum ligamentis. Cap.25.98
De muſculis cubitum flectentibus, & extendentibus. Cap.26.98
De muſculo volæ manus membranam efformante. Cap.27.100
De carnea internæ manus regionis ſubſtantia. Cap.28.101
De muſculis manus digitos mouentibus. Ca.29. fol.101
De muſculis manum ſuperbrachiale mouentibus. Cap.30.105
De muſculis radium ſurſum, deorſumq́ agentibus. Cap.31.107
De vlnæ radijq́, ac manus ligamẽtis. C.32.107
De muſculis genitalis. Cap.33.109
De muſculis ceruicis veſicæ. Cap.34.109
De ani muſculis. Cap.35.110
De muſculis crus mouentibus. Cap.36.110
De muſculis femur mouentibus. Cap.37.111
De muſculis pedem mouentibus. Cap.38.116
De muſculis pedis digitos mouentibus. C.39.119
De coxendicis, & genu articulorum, deq́ reliquis omnibus tum cruris, tum pedis ligamentis. Cap.40.121
De muſculorum numero. Cap.41.123

Digitized by Google

Index Capitum.

De membrana, quæ oſſa inueſtit perioſtion dicta. Cap.42.123

Tertio libro continentur Cap. 18.

DE membrana, quæ omnia hæc inuoluit organa Peritonæum vocata. Ca.1.179
De ſtomacho. Cap.2.180.
De ventriculo. Cap.3.181
De inteſtinis. Cap.4.182
De meſenterio. Cap.5.184
De omento. Cap.6.184
De iecore. Cap.7.185
De cyſti fellis. Cap.8.186
De liene. Cap.7.186
De renibus. Cap.10.187
De veſica. Cap.11.188
De virilibus organis generationi deſeruientibus. Cap.12.189
De genitali. Cap.13.191
De vtero, cæteriſq; omnibus mulieribus organis generationi deſeruientibus. Cap.14.192
De muliebribus teſticulis. Cap.15.195
De fœtu, & ſecundinis. Cap.16.196
De fœtus in vtero conſiſtentis nutrimento. Capit.17.198
De mammis. Cap.18.199

Quartus liber continet Cap. 9.

QVANAM in corporis parte vitales ſpiritus procreentur. Cap.1.223
De membrana coſtas ſuccingente, quæ Pleura ideo dicitur. Cap.2.223
De mediaſtino. Cap.3.224
De aſpera arteria. Cap.4.225
De faucium glandulis quas tonſillas Chirurgi appellant. Cap.5.227
De columella. Cap.6.227
De pulmonibus. Cap.7.227
De cordis inuolucro. Cap.8.228
De corde. Cap.9.229

Quintus liber continet Cap. 11.

DE membranis organa hæc inueſtientibus. Cap.1.239
De cerebro, & cerebello. Cap.2.240
De calloſo vocato corpore, ac ventriculorum ſepto. Cap.3.241
De cerebri ventriculis. Cap.4.242
De cerebri corpore teſtudinẽ referente. C.5.243
De cerebri glandula pineæ nuci ſimili. C.6.244
De cerebri teſtibus, ac natibus. Cap.7.244
De vermicularibus cerebri proceſſibus. Cap.8. fol. 244
De pelui, & glandula cerebri pituitam expurgantibus. Cap.9.244
De ſenſibus exterioribus. Cap.10.245
De oculis. Cap.11.246

Sextus liber habet Cap. 14.

VEna quid. Cap.1.263
Arteria quid, quis ipſius vſus, & ſubſtantia. Cap.2.264
De venarum, arteriarumq; numero. C.3.264
De glandulis, venarum, arteriarumq; deductibus appoſitis. Cap.4.272
De venæ portæ exortu, ac diſtributione. C.5.266
De vena caua, & primum vbi venæ portæ ramis in iecore committatur. Cap.6.268
De venæ cauæ ſupra iecur diſtributione. Cap.7. fol.268
De axillaris, & humeralis venæ in brachium propagatione. Cap.8.272
De venæ cauæ infra iecur diſtributione. Cap.9. fol.274
De venæ cauæ in crus propagatione. Ca.10.277
De magnæ arteriæ exortu, & proprgatione ſupra cor. Cap.11.280
De magnæ arteriæ infra iecur diſtributione. Cap.12.282
De venis, & arteryjs intra caluariam conſiſtentibus. Cap.13.285
De vena arteriali, & arteria venal. C.14.288

Septimus liber continet Cap. 15.

NEruus quid, quæ ipſorum differentiæ, quis exortus. Cap.1.309
Quot neruorum paria ex cerebro prodeant, & ex dorſali medulla priuſquam è cranio excedat. Cap.2.310
De primo, & ſecundo cerebri neuorum pari. Cap.3.311
De 3. & 4. cerebri neruorum pari. Cap.4.311
De quinto cerebri neruorum pari. Cap.5.312
De ſexto cerebri neruorum pari. Cap.6.313
De ſeptimo cerebri neruorum pari. Cap.7.314
De dorſali medulla, & neruis ab ea prodeuntibus. Cap.8.314
De neruis à ceruice prodeuntibus. Cap.9.315
De neruis è thoracis vertebris excidentibus. Cap.10.317
De neruis è lumborum vertebris prodeuntibus. Cap.11.318
De neruis ab oſſe ſacro manantibus. Cap.12.318
De neruis in brachia diſtributis. Cap.13.319
De neruis in crus propagatis. Cap.14.321
De olfactus, guſtatus, ac tactus organis. Cap.15. fol.323

Digitized by Google

INDEX RERVM OMNIVM PRÆSENTI OPERE CONTENTARVM COPIOSISSIMVS.

A

ABDOMINIS *muſculi octo, eorumq́ hiſtoria.* fol. 90. 91
Adeps inter cutem, & membranam carnoſam quibus animantibus copioſior obtigerit, & adeps in alijs corporis partibus, ipſiusque vſus. 71
Adeps in iuuenibus albus, in ſenibus flauus, & cur. 71
Adeps interdum in ventriculi fundo conſiſtens. 182
Adeps inter cartilagines laryngis, & tertiam tunicam. 226
Adeps durus ad cordis baſim. 229
Adipis inter cutem, & membranam carnoſam generatio. 71
Ad quid deſeruiant. 197
Aer quomodo intus extraq́ mittatur & quibus inſtrumentis. 94
Aer quomodo in cor ingrediatur. 223
Aer intro & extra miſſus quid præſtet. 226
Aer quomodo vocem efformet. 226
Ala cordis dextra flexilior quam ſiniſtra. 230
Alas naſi quas, & quare ita vocent Anatomes periti. 46
Alæ ſiue auriculæ cordis, & ipſarum munus. 230
Ἀλλαντοειδὴς *primum fœtus inuolucrum græcis dictum.* 197
Ἀμνιος *ſecunda fœtum inuoluens membrana græcis dicta.* 197
Ἀμφιβληστροειδὴς *ſecunda oculi tunica, aliàs retina dicta.* 246
Amictus ſecundum fœtus inuolucrum. 197
Anatome ad medicinam potius quam ad aliam diſciplinam pertinet.
Anatomen Galenus deſcripſit ſimia vtens.
Anatome cur primum exerceri cæperit.
Anatomen virorum exercuerunt Herophylus, & Eraſiſtratus.
Anatome non ſolum viuorum, ſed etiam mortuorum cur vetita fuerit.
Anatome quantum pictoribus neceſſaria. 129
Animantia bruta menſtruis purgationibus carentia gignendi vi pollent. 198
Animellæ ſunt meſenterij glandulæ. 265
Anoſtomoſis quid. 275
Antiquis cur tanta fides habenda non ſit, quantam aliqui habent.
Anus tres obtinet muſculos ipſorumq; hiſtoria. 110
Anularis cartilago laryngis. 47
Apophyſis quid. 2
Appendicem ſinguli dentes habent, quæ in pueris excidit. 10
Appendices oſſium quem habeant vſum. 1
Appendices proceſſuum vertebrarum ceruicis. 15
Appendicis maioris lateris ſcapularum. 23
Appendices vertebrarum dorſi. 14
Appendices ſuperiores inferioresque pectinis manus quomodo inuicem, & cum alijs oſſibus committantur, ipſarum ſinus, & vſus. 32
Appendices oſſiū poſtbrachialis ſtatim oſſibus ſuis vniuntur. 32
Appendices oſſium poſtbrachialis cur oſſibus grandiores. 33
Appendices oſſis femoris vbi et quomodo proximis oſſibus committantur. 38
Appendices tibiæ fibulæque ſuperiores, & inferiores, ac earum diſcrimen. 39
Appendices inferiores tibiæ, ac fibulæ ſingulæ proceſſum habent, & inter illos ſinum. 40
Appendix oſſium acceſſus.
Appendix proceſſus ſpinæ ſcapulæ, quæ in pueris pluribus extruitur oſſiculis. 24
Appendix capitum clauicularum, ipſiusque cartilagines. 25
Appendix humeri magna, & ipſius caput. 26
Appendix inferior humeri ex qua caput exterius, & interius extruitur, vtque committatur. 27
Appendix capitis vlnæ, & proceſſus. 28
Appendix poſtremi vlnæ proceſſus interdum vero duæ, & quomodo committantur. 28
Appendix radij, ipſius ſinus, & vſus. 29
Appendix oſſium pectinis manus. 32
Appendix oſſis ilium ipſius deſcriptio, & vſus 36
Appendix ſuperior vlnæ quam formam vſumq; habeant ſede anteriori. 40
Appendix tibiæ poſteriori ſede deſcripta, & ipſius ſinus. 40
Appendix fibulæ. 40
Appendix oſſium Tarſi. 44
Aquæ in cordis capſula contentæ vſus. 229
Aqua cur celeriter adeo & copioſa ex oculis excidat. 242
Aquæ in partu erumpentes quid ſint. 197
Aranea prima oculi tunica aranearum telis ſimilis. 246
Ardorem rigentem vt perſentiant qui gonorrhea tenentur. 192
Arteria eſt vena pulſum edens, aſpera arteria eſt pulmonis. 225
Arteria Hippocr. Plat. & Ariſtot. temporibus de aſpera arteria ſolum dicebatur; cæteræ verò arteriæ quomodo in venarum numero habeantur. 264
Arteria magna quomodo ex editiore ſiniſtri cordis ventriculi regione oriatur, & ipſius diſtributio. 280

Index.

Arteriæ magnæ iuxta cor in duas partes diremptus, & illius quæ ſupra cor repit hiſtoria, ac diſtributio. 280
Arteriæ magnæ infra cor propagatio. 282
Arteriæ magnæ iuxta os ſacrum diremptus. 284
Arteria primam petens coſtam, tum diuiſa quatuor priorum coſtarum interuallis dorſali medullæ, muſculis, & capiti exporrecta. 280
Arteria editiſſimam oſſis pectoris ſedem petens, deinde ad coſtarum cartilagines, & rectos abdominis muſculos deſcendens. 280
Arteria thoracis muſculis, axillarum glandulis, & thoracis lateribus exporrecta. 281
Arteria poſteriores ceruicis muſculos petens. 280
Arteria in axillam iter habens, & in ſcapulæ muſculos, & in humeri ſummum digeſta. 280.281
Arteria ſiniſtrum petens brachium, et qui ad digitos vſque digeratur. 281
Quæ dextrum petit. 282
Arteria cuius pulſus contrectatur. 281
Arteria temporis ſiniſtri, & ponè aures pulſum edentes ſenſibilem. 281.282
Arteria in caput repens, & eius hiſtoria. 281
Arteria genas petens. 128
Arteria dextrum accedens brachium. 281
Arteria meſenterium adiens 183. *meſenterium, & inteſtinum.* 284
Arteriæ ſeminalis exortus. 284
Arteria pubis oſſis foramen traijciens, & in contermnos muſculos dirempta. 284
Arteria inguina perreptans, & ramos muſculis femur mouentibus, & poſteriora ipſius occupantibus porrigens. 284.285
Arteria ſub malleolo, cuius pulſatio perſetitur. 285
Arteriæ varia in pedem diſtributio. 285
Arteria prima, & ſecunda, venaq; prima & ſecunda caput adeuntes, quà ingrediantur. 285.286
Arteria tertia caput petens quà ingrediatur, quotq; in partes digeratur. 285
Arteria venalis quam obtineat tunicam, & cur ita dicta. 288.289
Arteriæ venalis exortus, & diſtributio. 288
Arteria venalis plena ſanguine. 289
Arteriæ uenalis, et uenæ arterialis munus. 288.289
Arteriæ quid ſint, quidq; contineant. 264
Arteriarum ex corde, neruorum ex cerebro, venarum ex iecore ortus. 263
Arteriæ originem habent ex corde. 280
Arteriæ in homine duæ, ipſarum ortus & diſtributio. 265
Arteriæ duplici donantur tunica peculiari, & communi. 264
Arteriarum fibræ, ipſarumque munus. 264
Arteriæ cur tranſuerſas fibras plures quam obliquas obtineant. 264
Arteriarum & venarum diſcrimen. 264
Arteriæ ſoporales dictæ harumque hiſtoriæ. 282
Arteriæ ſoporales cur ita dictæ, & mirum in ipſis Realdi experimentum. 283
Arteriæ in caput propagatæ. 282
Arteriæ laryngem, & linguam petentes. 281
Arteriæ coctionis organa adeuntes. 282.283
Arteriæ omentum, inteſtina, ventriculum, cyſtim fellis, gulam, & lienem petentes. 283.284
Arteriæ ſepti tranſuerſi. 282
Arteriæ coſtarum muſculos, dorſalem medullam, & dorſi muſculos petentes. 282
Arteriæ renes accedentes, ipſarumque varius exortus. 283
Arteriæ lumbos, peritonæum & ilia petentes. 284
Arteriæ in veſicam vterumque repentes. 284
Arteriæ genitalis cutem adeuntes. 284
Arteriæ in crus propagatæ. 284
Arteriæ in pedem, & digitos diſtributæ. 285
Arteriarum, venarumque intra cranium varius congreſſus, atque diremptus. 285
Arteriæ caput petant quot. 286
Arteriæ ſecundinis ſimiles in ventriculo dextro, & ſiniſtro ex quo fiant. 288
Arteriarum & venarum vmbilicaliũ inceſſus. 196
Articulus primus quatuor manus digitorum primo pollicis ſimilis eſt. 34
Articulus ſecundus, & tertius omnium manus digitorum, vt ſecundus pollicis articulantur. 34
Articulatio coniunctionis ſpecies. 2
Articulatio ſiue coniunctio quid. 2
Arthrodia articuli ſpecies. 3
Aſperitates, & ſinus oſſis tali, & ipſorum vſus. 42
Aſpera arteria, & ipſius hiſtoria. 225
Aſpera arteria vnica eſt, duoſque obtinet ramos in duos diremptos, ſicque deinceps. 225
Aſperæ arteriæ figura, & compoſitio. 225
Aſpera arteria quid varietatis in deglutitione, et reſpiratione ſubeat. 226
Aſperæ arteriæ vſus. 226
Aſtragalus pedis os. 42
Aurem mouebat Marſilia Hiſpalenſis. 72
Aures & ipſarum cartilagines. 45
Aures ſiue alæ cordis, ipſarumque munus. 229

B

BOVES *recens caſtrati cũr prolẽ habuerint.* 276
Bilis fœtum expulſioni opitulatur. 186
Bilis in cyſtim ingreſſus, & egreſſus quà fiant. 186
Brachiale octo conſtruitur oſſibus, horumque hiſtoria. 34. *cur pluribus donetur oſſibus* 30. *ipſius qualitates.* 31
Brachium ſeptem mouetur muſculis. 38
Brachiale vnico oſſe conſtructum videtur, & ipſius ſtructura. 30
Bregna in pueris pars oſſis frontis. 6

C

CALX, *vide os calcis.*
Caluaria capitis os latinis dicta. 4
Cambium liquor eſt quo membra nutriuntur. 190
Canalis vrinæ ipſiuſque deſcriptio. 192
Canalis exiguus, in manus digitorum oſſibus occurrens,

Digitized by Google

rens,ipſiuſque vſus. 33
Caput in oſſe quid. 3
Caput quid,figuræ ipſius naturales, & non naturales. 3
Caput 14.muſculis priuatim mouetur horumq, hiſtoria. 18.19.20
Caput retrorſum 12. agitur muſculis ſecundo pari pro duobus connumerato, in priora duobus tantum. 89
Caput appendicis humeri, partes ipſius & vſus. 26
Capita clauicularum oſſis pectoris ſinibus ſimilia, ipſorumque hiſtoria. 25
Caput clauiculæ ſummo humero articulatum. ibid.
Caput oſsis humeri ad externam trocleæ ſedem, & ipſius vſus. 27
Caput eiuſdem in interna ſede,& ipſius ſinus. ibid.
caput radij, cur non pro ratione brachialis craſſitiei auctum. 29
caput primi oſſis brachialis 31.ſeptimi. 32
Caput ſuperius oſſis femoris coxendicis oſſi quomodo iungatur, & ipſius deſcriptio inferius cruris oſſibus. 38
Caput appendicum oſſium pectinis pedis. 44
Capita quibus oſſa pectinis pedis lateribus iunguntur. 44.45
Capitula coſtarum vbi intexantur. 21
Capitulum ceruicis radij. 28
Capitula oſſium poſtbrachialis. 32
capitulum & ligamenta ad fines digitorum manus, ipſorumque vſus. 33
capitulum primi & ſecundi oſſis pollicis manus. 34
capitulum fibulæ ſedis ſuperioris eiuſque vſus. 40
Caput quid, quæ ipſius naturalis, & non naturalis figura. 3
Cardinalis cibo ſanguinis reiectatione peremptus. 267
Caro multa capitis muſculis ſubiecta. 92
Caro ex interiore coxendicis regione naſcens,ipſiuſque vſus. 116
caro in interna manus regione conſiſtens, quæ ipſius ſubſtantia qnæ munera. 101
Carotides venæ ſoporales dictæ. 282
Cartilago à communibus articulornm ligamẽtis varia tendini ſimilis in angulo connexus inferioris maxillæ,vnde oriatur,& quem præſtet vſum. 10
cartilago pectoris enſiformis quem habeat vſum. 22
cartilago maioris ſcapularum lateris, longè minor homini quàm cæteris animantibus obtigit. 23
Cartilago ſinus ſcapulæ cur luxatum humerum reponi vetet. 23
Cartilago ſinus ceruicis ſcapulæ cur extrorſum adeo protuberet,ipſius ortus & deſcriptio. 24
Cartilago enſiformis. 24
cartilago quæ à radio educta inter brachiale & vlnam abſque adhæſu adigitur,& ipſius vſus. 28
cartilago appendicis radij, & ipſius progreſſus. 20.30
Cartilago ſinus coxendicis,ipſiuſque officium. 37
Cartilago pubis os coxendici colligans, quomodo ipſum alliget, vtque creſcente homine minus appareat. 37
cartilagines aurium,ipſarumque munus. 45
cartilago prima laryngis bipartito diſciſſa; ipſiuſq; proceſſus. 46
Cartilago prima laryngis in duas dirempta, & ipſius hiſtoria 46. Secunda, ipſius proceſſus & ſinus 5. Tertia in duas partita 6. Quarta græcis dicta Επιγλωττίς. 47
cartilago ſecunda laryngis Anularis veſalio dicta quòd anulum referat, quo ſagittarij Turcæ vtuntur. 47
cartilagines coſtarum quo inuicem differant. 20
cartilagines tibiæ ſinus adaugentes, ipſarum coalitus & hiſtoriæ. 40
Cartilaginum palpebrarum ſtructura, & vſus. 45
cartilaginum laryngis figura. 225
cartilagines laryngis tres & ipſarum hiſtoria. 46
cartilagines faucium aduſque pulmones C. literam imagine referunt,& cur. 47
cauitates oſſis frontis. 4
Cauitates oſſis frontis aerem cerebrum petentem diſponunt, vti pulmones eum qui ad cor defertur. 6
cerebri glandula pineæ nuci ſimilis, & ipſius hiſtoria. 48
Cerebri magnitudo,ſitus & figura. 240
Ccrebri proceſſeſſus tineis ſimiles ipſorum ſitus,& vſus. 244
ceratoides ſiue cornea,quarta oculi tunica. 246
Cerebrum cur in capite poſitum. 139
cerebrum quæ cuſtodiant. 139
Ccrebrum pulſum edit vt cor. 140
Cerebrum quot in partes diuidatur. 140
cerebrum quid in ſiniſtram, ac læuam dirimat. 240.& 241.
cerebri figura. 241
Cerebrum impreſſiones habet cauas & anfractuoſas inteſtinorum gyris ſimiles,ipſarumque vſus. ibid.
cerebri color & ſubſtantia. ibid.
cerebrum cur non ſit medulla oſſium capitis, vt quidam aiunt. ibid.
Cerebrum venis caret manifeſtis. ibid.
Cerebri pituita quà expurgetur. 244
Cerebrum duos obtinet canales ad pituitæ expurgationem. 244. Canales quatuor idem præſtantes. 245
cerebrum tres duntaxat habet ventriculos,ipſorumque hiſtoria. 242
Cerebri corporis teſtudinẽ referentis hiſtoria. 243
Cerebrum ſenſus expers, vnde etiam dubitat autor, ſitne neruorum principium. 309
Ceruix ab occipitis fine ad humeros pertinet, ſeptem donatnr vertebris,ipſarumque hiſtoria. 14
Ceruix in oſſe quid. 4
ceruix ſcapulæ,ipſius ſinus & vſus. 23
ceruix radij,capitulum,ſinus,& ipſius vſus. 28
Cernicis & corporis vteri ſitus. 192

Index:

cervicis vteri interior conſtitutio, ipſius ſubſtantia. 194
ceruix vteri in puellis intrinſecus leuis eſt & mollis, in cæteris ſecus. 194
ceruix vteri muliere in libidinem concita, ampliatur. 194
Ceruix veſicæ muſculum habet, ipſius deſcriptio, differentia & vſus. 109
Chylus ſubſtantia eſt alba, in quam cibus in ventriculo conuertitur. 189
chylus in hepate in ſanguinem commutatur, & ab inutilibus humoribus depuratur. 190
chirurgia pars medicinæ antiquiſſima & cur.
Chondron idem quod cartilago. 20
choroides ſunt plexus quidam cerebri ſecundinis ſimiles. 287
Choroides tertia oculi tunica dicta vuea. 246
cibus cur confici poſſit, pyloro etiam haud ita vt fertur clauſo. 181
Cibus quatuor ſubit coctiones antequam in corporis ſubſtantiam conuertatur. 189
Cibus antequam totus fuerit confectus nihil è uentriculo excidere falſum eſt. 189
Cibus in ventriculo in albam vertitur ſubſtantiam, quæ chylus dicitur. 189
cibus hand ſimul vniuerſus in chylum vertitur. 189.190.
cibus in ventriculo quis primum quis poſtea conficiatur, & confectus quà elabatur. 190
Cibus etſi totus vomitu reijcitur qua ratione corpus alitur. 190
cibo moderatè, & copioſiùs ſumpto quomodo iecur alatur. 190
Circulus inter humorem chryſtallinum, & vitreum quis. 247
Clauiculæ, & ipſarum hiſtoria. 25
clauicularum poſitio, & figura. 25
clauicularum ſubſtantia. 25
Clauicularum lineæ, impreſſionse, aſperitates, foramina, & vſus. 26
coarticulatio ſpecies coniunctionis. 2
columella cur ita dicta. 227
Commiſſuræ càluariæ naturalis tres ferè ſunt, ipſarum nomina, & ſitus. 4
commiſſura coronalis, ipſius termini & poſitio. 4
Commiſsura lambdoys, & ſagittalis. 4
Commiſsuræ capitum non naturalium. 4
Commiſſuræ duæ ſupra aures ſquamoſæ dictæ. 4
commiſſura nomine carens, auctori dicta hyodis. 4
Commiſſuræ oſium capitis aliæ alijs conſpectiores. 5
Commiſſuræ capitis ætate ulterius procedente minus conſpicuæ offeruntur. 5
commiſſuræ capitis in pueris potentiores ſunt & lentæ magis. 6
Commiſſuræ ac lineæ, ſiue harmonię capitis quid præſtent. 5.6
commiſſurarũ capitis vulnera periculoſa magis quã oſſium. 6
Commiſſuræ propriæ ſuperioris maxillæ nouem ſunt, vtrinque quatuor, vna in medio, ipſarumque inceſſus. 8.9
compendium operis. 224
compendium partium oculi. 247
conarion glandula cerebri pineæ nuci ſimilis dicta. 244
Coniunctio oſſium ſympyhſis dicta duas habet ſpecics. 3
Coniunctio ſiue articulatio quid. 2
coniunctionis tres ſpecies ſunt, quarum tertia nomine caret. 2
Coniunctio genu ad latera non mouetur. 38
Corde omnia animantia prædita, aut quopiam ſimili. 223
cordis magnitudo, & ſubſtantia. 229
cordis medium thoracis tenet mucro ad læuam vergit. ibid.
cordis ſitus, figura & reliqua. ibid.
cordis inuolucra. 228
Cordis ventriculi hiſtoria. 230
Cor tenui membrana obductum ad ipſius baſim multo adipe referta. ibid.
Cor neruorum principium cur aliquibus viſum. 231
cor in quibuſdam animantibus os intus gerit autori viſum, in veruecibus, Galeno in Elephante. 22
Cor nullius nerui origo. 309
Cor Arteriarum principium. 280
Cor vitales ſpiritus gignit. 223
Cor vti aerem ſuſcipiat. 223
cor cur ita durum effectum. 229
cor cur extrinſecus læue. ibid.
cordis alæ, ſiue auriculæ duæ ipſarumque vſus. ibid.
Corona vteri. 193
coronon quid. 3
Corones vlnæ proceſſus. 27
Corporis calloſi cerebri ſitus & hiſtoria. 241
Corporis calloſi vſus. 242
Corpus calloſum ſuperiori ſede duos riuulos habet ipſorumque hiſtoria. 243
corporis cerebri teſtudinem referentis hiſtoria. ibid.
Corporis cerebri teſticulis, & natibus ſimilis hiſtoria. 244
corpus muſculi eſt vbi fibræ magis diſtant, pluſque carnium habetur. 74
corpora vertebrarũ ceruicis præterquũ primæ, ouata ſunt, ipſorũ coõmiſſionis modus, & ratio. 15.16
corpora duo penem cunſtituentia ipſorumque hiſtoria. 191
Coſtæ vtrinque 12. quandoque vero ab altero laterum 13. ipſarum diuiſio. 20
coſtarum in ſubſtantia, longitudine, ac latitudine diſcrimen & conuenientia. 20
Coſtæ anterius, vt committantur. ibid.
coſtæ vbi tubercula habeant, & aſperitates, & quid ea præſtent. ibid.
coſtæ ipſarumque cartilagines extrinſecus curuæ ſunt, ac læues non tamen vbique. ibid.
coſtarum à dorſi vertebris abſcedentium ductus tum & cartilaginum. 21
Coſtæ ad quid effectæ, curque alibi oſſeæ alibi cartilagineæ. 21

coſtæ

Digitized by Google

Index.

Coſtæ vt thoracis vertebris articulentur, ipſarumq; capitula. 22
Coſtæ quæ primo & ſecundo pectoris oſſibus committantur, & quomodo. ibid.
Coſtę cartilaginib. nō alligant̄, ſed in eas abeūt. 94. 95
Coxendix quid. 35
Cranium capitis os. 4. 5
Cubitus ſiue vlna quid. 28
Cubitum duo flectunt muſculi, duo extēdunt. 98. 99
Cutis quid, & ipſius deſcriptio. 70
Cutis pars ſpermatica. ibid.
Cutis diſrupta cur non regeneretur. 70. 71
Cutis quàm variè neruos excipiat. 70. 71
Cutis quàm variè ſubiectis hæreat partibus. 70
Cutis quàm exquiſito ſenſu polleat. 70
Cutis vbi moneatur, quo inſtrumento, & vbi hirſuta ſit. 71
Cutis vbique foraminibus peruia eſt exiguis, qui Poridicuntur, & horum vſus: alia ipſius foramina euidentia. 71
Cutis craſſitie in partibus variat totaque hominibus tenuuior eſt, quàm brutis. 71
Cutis tota cuticula obtegitur, quæ græcis ἐπιδερμὶς dicta eſt, vtque diſrupta regeneretur. 71
Cutis in homine cur intacta membrana carnoſa detrahatur. 71
Cutis faciei membranæ carnoſæ vbi adhæreat. 77
Cutis genarum licet in muſculum non conuertatur, cur moueatur. 77
Cutis equorū, et aſinorū carneis fibris referta. 71. 72
Cyſtis fellis figura, membranæ ac fibræ. 186
Cyſtis fellis officium. 186
Cyſtis fellis meatus in finem duodeni inſeritur. 186
Cyſtis fellis ſitus, & hiſtoria. 186
Cyſtis fellis duos obtinet truncos, quorum alter egreſſum, alter ingreſſum bili largitur. 186
Cyſtis fellis alterum quandoque ex ſuis truncis ad ventriculum mittit, quidque hinc contingat. 186

D

DENS ſiue dentalis, proceſſus ſecundæ ceruicis vertebræ. 15
Dentes ſunt partes corporis ſpermaticæ, et vbi ſemel exciderint non regenerantur. 10
Dentes ſentiunt augenturque. 10
Dentes quo ab oſsibus differant. 10
Dētes numero 32. 16. vtriuſq: maxillæ, et vnúſquiſq; appendicem obtinet, quæ in pueris excidit. 10
Dentes erumpente pube naſcentes. 10
Dentes etſi conſpicui non ſunt, cum illis tamen naſcimur. 10
Dentium nomina, & radices. 10
Dentium cordalium ortus. 10
Dentes maxillares cur numero varij. 10
Diaphragmatis ab alijs muſculis differentia, & hiſtoria. 48. 6. & 94
Diaphragma duabus obducitur membranis, duo habet foramina, ipſorumque vſus. 94
Diaphragma deorſū non agitur cū aerē ducimus. 94
Diarthroſis, & ſynarthroſis coniunctionis ſpecies, et reliquæ ipſarum differentiæ. 42. nomina earum. 3
Δίδυμοι teſtes ſunt apud græcos. 190
Didymion hoc eſt exiguus teſticulus pars cerebri. fol. 244.
Diſcrimen inter ligamenta. 70
Digiti manus ſinguli tria habent oſſa, eorumque hiſtoria. 33
Digiti manus quam varie moueantur, & cur. 34
Digiti manus 28. muſculis aguntur, ipſorumque hiſtoria. 101
Digiti pedis pollice excepto mouentur, vt manus digiti. 45
Digiti pedis ſinguli ternis conſtant oſsibus, præter pollicem qui duobus extruitur. 45
Diuiſio partium corporis noſtri. 1
Diuiſio oſsium. 2
Diuiſio oſsium capitis. 3
Diuiſio dorſi. 14
Diuiſio cerebri. 240
Diuiſio venarum. 264. Arteriarum. 265
Dorſum in ceruicem, ſcapulas, lumbos, & os ſacrum diuiditur. 14
Dorſum ex quot vertebris cōſtet, earumq; hiſtoria 14
Dorſum ſedecim præditum muſculis horumq; enarratio à 95. ad 96.
Dorſi & partium ipſius motus. 95
Duodenum quod. 183
Dura mater prima cerebrum contegens membrana, & ipſius hiſtoria. 239
Dura mater intrinſecus læuis pellucida, & humore aqueo oblita. 239. 240
Dura mater proceſſum edit inſtar falcis, qui dextrā cerebri partem à ſiniſtra dirimit. 240
Dura mater cerebrum à cerebello dirimit. 240
Duræ matris officium. 40
Dura mater vt piæ committatur. 240
Dura mater quot habeat foramina, quot partes inueſtiat. 240
Dura mater cur extrinſecùs aſpera, & inæqualis. 239
Dura mater cur in vulneratis pulſare conſpiciatur. 286
Duræ matris ſinus quatuor, ipſorū hiſtoria, ipſorum munus. 286

E

ECPHYSIS in inteſtinis quid. 183
Enarthroſis ſpecies coniunctionis. 2
Enſiformis cartilago. 24
Epidermis cuticula eſt cuti ſuperpoſita. 71
Epididima ſecunda teſtium tunica. 191
Epiglottis quid. 47
Ephiphyſis appendix oſsium. 2
Epiploon græcis omentum. 184
Epilogus operis. 324
Epilogus partium oculi. 247
Ἐρυθροειδὲς græcis primū teſticulorū inuolucrū. 191
Eſculapius primus apud græcos medicus dictus.
Eunuchi cur infœcundi.

FAV-

F

FAVCES, *ipſarumque cartilagines.* 47
Faucium nomina, & glandulæ. 227
Fœmina in vtero humanam ſuſcipit formam die 40. *mas vero* 30. *die.* 196
Fœmina vt plurimum ſiniſtra parte geritur, mas dextera. 191
Fœmina quarto menſe, mas tertio mouetur. 196
Femur quotuplici motu agatur. 113
Femur muſculos obtinet ad ſummū 14. *ad minimum* 18. *ipſorumque hiſtoria.* 113
Femur quinque muſculorum ope extenditur; tribus colligitur, duobus circumagitur. 114.115
Fœtus vt ex viri et mulieris ſemine procreetur. 196
Fœtus quando animetur. 196
Fœtus per vmbilicum nutritur. 196
Fœtus quibus de cauſis, & quomodo egreſſum è corpore moliatur. 195
Fœtus cur nunquam in medio corporis conſiſtat. 193
Fœtus mouetur mas quidē, tertio, fœmina verò quarto menſe. 196
Fœtus quando amictu indutus totus aut brachium, vel crus in lucem prodeat. 197
Fœtus indutus prodiens haud fęlicior chartaque ex amictu parata haud maioris, quam alię uirtutis. fol. 197
Fœtus hominis formam ſuſcipit mas quidē intra 30. *Fœmina verò intra* 40. *dies.* 196
Fœtus in vtero ſitus. 196
Fœtus inuolucra. 197
Fœtus in vtero quonam ſudorem, & lotium profundat per quam viam. 197
Fœtus in lucem proditurus mēbranas diſrumpit, quibus inuoluitur. 197
Fœtus ſecundum medicos, & philoſophos menſtruo ſanguine alitur, ſecus auctor aſſerit. 198
Fœtus elaboratiſſimo matris ſanguine alitur. 198
Fœtuum pluralitas ex hominis ſemine. 195
Fœtus cur diuerſo tempore editi. 195
Fibula non adeo ſurſum porrigitur vt femori articuletur, & vbi connectatur. 40
Fibulæ ad tibiam inferiori ſede connexus. 40
Fibula quam habeat in medio figuram ipſius lineæ, anguli & latera. 41. *idem de tibia.* 41
Fibræ ventriculorū cordis, & ipſarū vſus. 228.229
Fibræ venarū quo à muſculorū fibris differant. 263
Fibula minus cruris os. 39
Figura, quā plura tarſi oſſa ſimul omnia efficiunt. 44
Figura vteri prægnantium, & non prægnantiū. 193
Figura prima differt à figura Veſalij. 48
Figura prima quo differat ab ea Veſalij. 125. *Secunda* 127. *Quinta* 139. *Decima tertia* 187. *Decima quarta* 159. & 169. *Tabula* 3. *figu.* 1.
Foramen primum oſſium temporalium, & ipſius cauitas. 7
Foramen quo ſtrepitu ab ore in aures ferri percipimus. 11
Foramen oſſis pubis, & ipſius vſus. 37
Foramen quo lanij boues calce ſuſpendunt. 111
Foramina capitis 38. *ſiue* 39. & *ipſorum hiſtoria.* 11
Foramina capitis à prædictis alia. 12
Foramina oſſis frontis duo, ipſorum deſcriptio, & vſus. 11
Foramina dentium re vera foramina non ſunt. 10
Foramina radicum dentium, & ipſorum vſus. 10
Foramina duo inferioris maxillæ, & ipſorū vſus. 11
Foramina 13. *ſuperioris maxillæ, ſex propria, ſeptē communia, & ipſorum vſus.* 12.13
Foramina oſſium temporalium octo, ipſorum deſcriptio, & vſus. 11
Foramina duo temporū, & occipitis oſſi cōmunia. 12
Foramina ſeptem occipitis ipſorumque hiſtoria. 12
Foramina duo cuneiformi, occipitis, & temporum oſſibus communia, ipſorum ſitus, & vſus. 12
Foramina oſſis cuneiformis. 17. *ipſorum deſcriptio, & vſus.* 11
Foramina circū ſcapulæ ceruicē ipſorumq; vſus. 24
Foramina dorſi vertebrarū quot, & quam varia. 13
Foramina & tuberculum ſacri oſſis vertebrarum ipſorum deſcriptio, & vſus. 19
Foramina oſſis femoris, ipſorumque vſus. 38
Foramina cutis Pori dicta & ipſorum vſus. 31. *alia manifeſta foramina.* 71
Foramina genu patellæ, ipſorumque vſus. 42
Foramina in aſperitate oſſis tali, & eorum vſus. 43
Foramina duo, & depreſsio ſepti tranſuerſi, eorumq; vſus. 94
Foramina membranæ coſtas ſuccingentis. 224
Foramina cordis inuolucri, & ipſorum vſus. 228
Foramina ventriculorum cordis quot, quidque præſtent. 230
Foramina duræ menyngis quot. 240
Fouea ſuperioris capitis femoris. 38
Frons duos habet muſculos, ipſorumque hiſtoria. 74
Frons tranſuerſim incidenda non eſt. 75

G

GALENVS *ſimia inſpecta anatomen deſcripſit.*
Galenum ſimias duntaxat incidiſſe multis exēplis demonſtratur.
Galeni ſcripta deprauata eſſe aliquot exemplis commonſtratur.
Galenus quam confuſè egerit initio libri de oſſibus. 3
Galenus cuneiforme os inſtar cribri peruium eſſe cenſuit. 7
Galenus pulmoni quintum adſcribit lobom, in homine minimè occurrentem. 228
Gargante Hyſpanis quid. 180
Gargar, Gargareon, & Gurgulio, vua. 227
Genarum muſculi quatuor & ipſorum hiſtoria. 76
Ginglimon ſpecies articulationis. 3
Glandulę inteſtino hęrens, quod pyloro cōtinuum eſt, & ipſius vſus. 181
Glandula cerebri pineæ nuci ſimilis, & ipſius hiſtoria. 244
Glandulæ cerebri pituitā excipientis deſcriptio. 244
Glandularum quatuor ſtomachi ſitus, & uſus. 1.182
Glandularum vſus. 227

Glan-

Glandularum hiſtoria. 227
Glandularum triplex genus in faucibus. 227
Glandularum ſecundarum vſus. 227
Glandulæ ſecundæ vlceratæ quàm difficulter ſanentur. 227
Glandulæ tertiæ inflatæ ſtrumas morbum inducunt. fol. 227.
Glandulæ membranarum thoracem interſepientium. fol. 225.
Glandularum ſubſtantia, & differentiæ. 265
Glandulæ quid præſtent; quibus aſsideant venis, quamque in corpore ſedem habeant. 265
Glandulæ ſuperfluitatibus excipiendis deſeruientes. 265
Glandulæ loco humectando in quo ſunt deſeruientes. Aliæ implendo. 265
Glandularum in meſenterio ſedes. 267
Glandulæ multæ in inguine cur. 277
Glution hoc eſt parua natis cerebri pars. 244
Gonorrhea cur ardorem inferat. 192
Gula vide ſtomachus.
Gula quid & ipſius hiſtoria. 180
Gula quot nominibus donetur. 180
Gula quot tunicis prædita. 180
Gula quatuor obtinet glandulas, ipſarum ſitus, & & vſus. 181
Gula intus læuis, & humida. 226
Gula extrinſecùs aſpera, quibusque partibus committatur. 226
Gula quid. 182
Guſtatus inſtrumentum lingua, & palatum. 323
Guſtatus ciborum à quibus percipiatur. 324

H

Harmonia ſpecies coniunctionis. 3
Harmoniæ vide lineæ.
Hæmorrhoides aliquæ ex venæ cauæ ramis fiunt. 5.276.
Hæmorrhoides quid conferant ſanguine ab ipſis detracto. 268
Hepar ſanguis eſt concretus innumeris refertus venis. 186
Hepar ſanguinis principium, & ipſius hiſtoria. fol. 185.
Hepatis ſitus. 185
Hepatis figura à conterminis partibus circunſcripta. 185
Hepar humanum minores habet diuiſiones quam cæterorum animantium. 86.2.185
Hepar quæ habeat vincula, quibus alligetur partibus. 186
Hepatis munus. 186
Hepar maius minusve pro aſſumptorum copia, vel parcitate efficitur. 186
Hepar quomodo nutrimentum ad ſe alliciat, in moderata, & copioſiore cibi aſſumptione. 190
Herophylus, & Eraſiſtratus anatomen in viuis exercuerunt.
Herbero Hyſpanis quid. 180
Hippoc. primus medicinam à philoſophia ſeiunxit, & ipſius ſucceſſores.
Humerus vide os humeri.
Humoris vnctuoſi articulorum vſus. 70
Humor vnctuoſus tendinis noni muſculi crus mouentis, & ipſius vſus. 112
Humor lentus, & lubricus ſub membrana carnoſa quid præſtet. 72
Humor vitreus, ipſiusque deſcriptio. 246
Humoris cryſtallini deſcriptio. 246
Humor albugineus quibuſdam aqueus humor dictus eſt, quòd oui albumen referat. 247
Humor aqueus in ſuffuſionem quandoque vertitur, & quomodo adimatur. 247
Humore aqueo interdum deperdito, viſus deperditur, nulla in oculo noxa apparente. 247
Humoris aquei haud tanta eſt moles quantam vult Veſalius. 247
Hyoides os cur ita dictum. 13

I

Ianitor ſiue Pylorus inferius ventriculi orificium. 181
Ὑδατοειδὴς græcis humor vitreus dicitur. 246
Ὑδατοειδὴς eſt humor aqueus oculi. 247
Ileon inteſtinum tertium. 183
Implexus aliquot neruorum ceruicis, ex quo brachii nerui oriuntur. 317.319
Implexus neruorum lumborum, vnde cruris nerui ortum habent. 321
Impreſſio capitis interioris oſſis femoris verſus genu. 38
Impreſſio tibiæ à ſede inferiori. 42
Impreſsionum cerebri vſus. 241
Inferius ventriculi orificium cur anguſtius. 181
Inteſtina. 182
Inteſtina omnia vnicum ſunt. 182
Inteſtina vlnas viginti longitudine ſuperant. 183
Inteſtina in craſſa, & tenuia diuiduntur 84.6. Vnaquæque harum partium in tres diuiditur. 183
Inteſtina tenuia duplici donantur tunica, & altera ex peritonæo. 183
Inteſtinorum tenuium hiſtoria. 84.6
Diuiſio. 183
Inteſtina tenuia cur plures à vena porta ramos, quàm alia ſibi aſciſcant. 267
Inteſtinorum craſsorum hiſtoria.
Diuiſio. 183
Inteſtinum duodenum, & ipſius nomina, ad cuius finem meatus cyſtis fellis inſeritur. 183
Inteſtinum craſſum dictũ Colon & rectum, ipſorumq; tunicæ. 183
Inteſtinum colon cur ita dictum. 183
Inteſtinum cæcum, ac variæ de ipſo ſententiæ. fol. 183.
Inteſtinum ieiunum, & tenue dictum ileon. 183
Inteſtini ieiuni terminus: 183
Iſthmos anguſtum eſt, ex quo fauces quidam denominarunt. 227

Digitized by Google

Index.

L

LABRA quatuor habent muſculos, ipſorumque hiſtoria. 77
Labra ex quibus conſtentur. 77
Lachrymæ cur ita ſubito, & confertim erumpant. fol.242.
Lambdoys commiſſuræ ſpecies. 4.6
Laryngis cartilaginum hiſtoria. 46
Laryngis deſcriptio. 225
Larynx minor mulieri quam viris obtigit. 46
Larynx decem habet muſculos proprios, octo communes, ipſorumq; hiſtoria. 81. Duos inſuper proprios addit Veſalius. 82
Laryngi duæ aſſident glandulæ iuxta tertiam ipſius cartilaginem. 82
Larynx peculiare vinculum non habet, ſed tenuem membranam connexus cartilaginum amplexantem. 82
Laryngis interior ſtructura. 226
Larynx cum occluditur ſciſſuram in medio habet inſtar fiſtulæ. 226
Latrones Venetijs ob primum furtum oculorum altero priuantur. 311
Lateris maioris ſcapularum deſcriptio, appendices, & cartilagines. 23
Latus externum oſſis coxendicis, & ipſius lineæ. 36
Latus anterius, ac ſuperius ſcapularum, ipſorũ differentiæ, & vſus. 23
Latus ſuperius ſcapularum, & ipſius uſus. 23
Lienis ſitus, & hiſtoria. 186
Lien quibus alligetur partibus, & ipſius munus. fol.187.
Lienis color quis, quæ ſubſtantia, quæ membrana. fol.187.
Lienis ad circumiectas partes conformitas. 6.187
Lien hominis quo à cæterorum animantium liene diſtet. 187
Ligamentum tibiam calci alligans. 40
Ligamentum muſculus quilibet dici poteſt. 68
Ligamentum coma dictum in homine minimè occurrens, & quod ſumptum capillis flauitiem conciliare mulieres ferunt. 98
Ligamentum proceſſus vertebrarum colli deuinciens. 15
Ligamentum ab vno in alterum brachialis proceſſuum. 32
Ligamentum genu craſſiſſimum. 39.40
Ligamennum validum quo tibia fibulaq; inuicem inferiùs committuntur. 40
Ligamentum omnium validiſſimum eſt quod coxendicem femori copulat. 121
Ligamenta nerui, & ipſa dicuntur. 69
Ligamenta ex quo fiant, & vnde prodeant. 69
Ligamenta ſex habent munera. 69
Ligamenta quot modis inuicem differant. 69.70
Ligamenta ſenſu exquiſito cur non polleant. 70
Ligamenta alia multa præter communia. 69
Ligamenta capitis, & priorum duarum ceruicis vertebrarum, ipſorum deſcriptio, & munus. 189
Ligamenta dorſi vertebrarum. 98
Alia ligamenta ipſorumque munus. 98
Ligamenta humeri os ſcapulæ connectentia quot, & eorum hiſtoria. 85
Ligamenta multiplicia vlnæ, ac radij & manus, ipſorumque hiſtoria. 107
Ligamenta tendines ſuis ſedibus continentia, omnia tranſuerſa, & numeroſiſſima. 107
Ligamenta articulos amplexantia, & ipſorum differentiæ. 55.6. aliæ multæ differentiæ. 108
Ligamenta inſtar membranarũ muſculos inuicem nectentia. 108
Ligamenta coſtas thoracis vertebris, & pectoris oſſi colligantia quæ. 94
Ligamentum articuli coxendicis, & genu, & alia cruris, & pedis ipſorumque hiſtoria. 121
Ligamenta cur ad anteriorem genu ſedem nulla. 121
Ligamenta pedij, & digitorum manus ligamentis ſimilia. 122
Ligamenta hepatis, & quibus id partibus deuinciatur. 186
Ligamenta penis. 192
Ligamenta vteri laxa, multoque magis in natu grandioribus. 193
Linguæ ſubſtantia, quibus ex partibus conſtet; decem muſculorum quos habet hiſtoria. 80.81
Lingua multiplici conſtat fibrarum genere, ob varios motus. 80.81
Lingua per medium diſſecta ſecundum longitudinem, tenuiſſimæ membranæ interuentu. 80.81
Λιθοειδὴς cur temporum os græcis dictum. 7
Linea corporis calloſi, & ipſius vſus. 243
Lineæ ſiue harmoniæ duæ è ſutura lambdoyde ortæ, earumq; inceſſus. 4
Lineæ aliæ duæ à prædictis ortæ, earumque progreſſus. 5
Lineæ ſiue ramuli duarum prædictarum. 5
Lineæ, impreſsiones, aſperitates, & foramina clauicularum, & ipſarum munus. 25.26
Lineæ tres trianguli vlnæ, ipſarum deſcriptio, & vſus. 28.29
Linea ſecundum radij longitudinem ducta, ipſius latera, & vſus. 4.29
Lineæ exterioris coxendicis lateris. 20.6
Lineæ coxendicis os in pueris dirimentes, ipſarumque ductus. 37
Linea oſsis pubis, & ipſius vſus. 37
Linea prioris ſinus maioris femoris proceſſus, ſuperioris partis. 38
Linea altera oſſis femoris. 39
Lineæ in medio fibulæ, earumque vſus. 141
Linea primæ laryngis cartilaginis, linea ſecundæ. 46.47.
Linea priores duos abdominis muſculos committens. fol.90.
Lineæ lienis vſus. 186
Lineæ vteri vſus. 193
Lobus pulmonis pars. 228
Lombi quatuor habent vertebras. 18
Luna communis humiditatum parens. 198

MAM-

Digitized by Google

M

Mammæ. 199
Malleolus interior exterior. 40
Mammarum ſitus, figura & ſubſtantia. 199
Mammarum uarietas ætatis, ac temporum ratione. fol. 199.
Mammæ atque vterus quibus venis conſortium habeant. 277
Mammæ cur exquiſito ſenſu præditæ. 318
Mammæ cur ſæpius enixis flacceſcant. 199
Mammæ cur à natura effectæ, & ipſarum hiſtoria. fol. 198.
Manus ſuper brachiali quatuor agitur muſculis, ipſorumque hiſtoria. 105.106
Manus tota ad radij motum agitur. 106
Mas vt plurimum dextra, fœmina verò ſiniſtra parte geritur. 193
Mas tertio menſe, fœmina quarto mouetur. 197
Mas hominis figuram 30 diebus, fœmina quadrageſimo ſuſcipit. 197
Maſſeteres oris muſculi qui. 78
Materia flaua luti inſtar fœtui in lucem prodeunti adhærens, quartæ coctionis eſt excrementum. fol. 197.
Maxilla ſuperior eſt tota facies à ſupercilijs ad os, & 12. ipſius oſſa. 8
Maxilla ſuperior 13. habet foramina 6. propria, 7. cõmunia, ipſorum deſcriptio, & vſus. 12.13
Maxilla inferior continet mentum mandibulas cum dentibus, duobus extruitur oſſibus, ipſiusque deſcriptio. 9
Maxilla inferior in homine, ac brutis ſola mouetur, in cocodrillo ſuperior, in pſitaco vtraque. 10
Maxilla inferior duo habet foramina, & quaſdã aſperitates ipſarumq; vſus. 10
Maxilla inferior luxata quomodo reponatur. 10
Maxilla inferior octo habet muſculos, & ipſorum hiſtoria. 78
Meatus pituitam cerebri expurgantes iuxta editiorem corporis calloſi ſedem. 241
Meatus duo cerebri pituitæ expurgandæ dicati. 244.245.
Meatus quatuor eidem vſui deſeruientes. 245
Meatus ſeminis arterialis exortus. 284
Meatus ſeminis ſiniſtri, & dextri ortus, & inceſſus in maribus 27. in fœminis. 275
Meatus ſemen ad teſte ad penem deferentis hiſtoria. fol. 275.
Meatus primi ſeminis quo à ſecundis differant. 276
Meatus ſecundi ſeminis, quantum contineat ſeminis. 176
Meatus vrinarij, eorumq; hiſtoria. 189
Mediaſtinum idem quod interſeptum. 2.24. vide membranæ thoracem interſepientes.
Medica ars quàm antiqua.
Medicinæ inuentum cur in græcos relatum.
Medicina cur à Græcis ſtudioſè perquiſita.
Medicina in tres partes quando dirempta.
Medicinæ contemplatio à praxi à Serapione ſeiuncta.
Medulla ſpinalis durior cerebro, vt & nerui ab ea exorti. 310
Medullæ ſpinalis hiſtoria. 310
Medulla ſpinalis quomodo ſit pars, ſiue proceſſus cerebri. 310
Medulla ſpinalis tribus obtecta membranis. 310
Medulla ſpinalis cur effecta. 314
Medulla ſpinalis quo à cæterorum oſſium medulla diſtet. 315
Medulla ſpinalis quid ſecum habeat varietatis. 315
Medulla ſpinalis 58. aut 60. neruos profert, poſtremaque ipſius pars non eſt neruus. 314
Membri ſenſus quomodo deperdi poſſit motu incolumi, & contra. 321
Membra præcipua tria, vnde ad nutritionem vitã, & motum neceſſaria omnia emanant. 163
Membra ſpermatica eodem omnia tempore à ſemine formantur. 163
Membrana oculi, vide Tunica.
Membrana inter humorem cryſtallinum, & vitreum quid. 20
Membrana pellucens, quo album oculi integitur. 75
Membrana inſtar vitri pellucida intra oculum. 7
Membranæ ab inferioris maxillæ linea oborta. 10
Membrana ſpacium inter tibiam fibulamque opplens. 41
Membrana carnoſa vbi adhæreat, quibus medijs, & vt moueatur. 71
Membrana tenuiſſima linguam per medium ſecũdum longitudinem ſecans, vice ſpinæ eſt. 80. & 81
Membrana connexus laryngis cartilaginum complectens. 83
Membrana ex muſculis abdominis ſecundi paris producta, quæ haud ſimplex eſt vti Veſalius inquit, ſed in duas dirempta. 90
Membrana inſtar chartæ pergamenæ inteſtina, & coctionis organa contegens. 91
Membranæ volæ manus ipſiusque hiſtoria. 100
Membranæ volæ manus variæ productiones, & vſus. 110
Membrana ſexti cruris muſculi, et ipſius munus. 111
Membrana oſſa omnia inueſtiens περιόστεον græcis dicta, ipſiusque hiſtoria. 179
Membranæ à peritonæo enatæ. 179
Membranæ orificiorum vẽtriculi cur craſſiores quàm in reliquo. 181
Membranæ duæ meſenterij glandulis, atque adipe refertæ. 184
Membrana omentum producens duæ dici poſſunt, quia gemina, & ipſius principium. 184
Membranæ iecur alligantes. 185. quæ ipſum inueſtit. 186
Membrana lienem inuoluens, & ipſius origo. 187
Membranæ renum duæ, ac earum deſcriptio. 187
Membrana muliebribus obducta teſticulis, ipſius deſcriptio, & munus. 194
Membranæ fœtum inuoluentes, ac ipſarum hiſtoria. fol. 197.

Digitized by Google

Index.

Membrana coſtas ſuccingens, ipſiusque hiſtoria. fol.223.
Membrana coſtas ſuccingens, reſpirationis, & ſpirituum vitalium organa inueſtit. 224
Membrana coſtas ſuccingens ex duabus tenuibus tunicis conſtat, ipſiusque ſubſtantia. 224
Membrana coſtas ſuccingens quibus hæreat partibus. 224
Membrana coſtas ſuccingens interna ſede adipem habet adnatum præſertim iuxta dorſi vertebras. fol.224.
Membrana coſtas ſuccingens ſeptum quoque roborat ipſum adaugens. 224
Membrana coſtas ſuccingens, quot habeat foramina, quot vaſa excipiat. 224
Membranæ thoracem interſepientes quomodo inuicem iungantur. 224
Membranæ thoracem interſepientes duæ, ipſarumque hiſtoria. 102.6 munus. 225
Membranis thoracem diuidentibus quid interiaceat, quotque cauitates. 224.& 225
Membranæ thoracem dirimentes ad cauitatem thoracis adipem obtinent. 225
Membranarum thoracem diuidentium munus. 225
Membranarum laryngis, & pulmonis hiſtoria. 226
Membranæ pulmones inuoluentis ortus, & figura. fol.228.
Membranæ cor inuoluentes quinque ad minimum habent foramina, & ipſorum vſus. 228
Membranæ cor inuoluentes quem habeant ſitum, figuram & reliqua, & 228.229.
Membrana cordis intrinſecus læuis, extrinſecus aſpera. 229
Membranarum cor inuoluentiũ ortus, & ſubſtantia. 228.229.
Membranæ cor inuoluentis munus. 229
Membranæ cor inuoluentes quibus iungantur partibus. 229
Membranæ ad orificia foraminum cordis, ipſarumque hiſtoria. 231.232
Membranarum cerebri hiſtoria. 239
Membranæ venarum hepatis cur tenuiores. 263
Menſes muliebres. vide ſanguis menſtruus.
Menſtrua. vide ſanguis menſtruus.
Meri quid. 180
Meſenterium, ſiue meſeræon. 184
Meſenterij nomina, & hiſtoria. 184
Meſenterij vſus. 184
Molitor primus inferioris maxillæ muſculus, ipſiusq́; hiſtoria. 78
Molares dentes maxillares. 10
Mons veneris chiromanticorum à quo muſculo efformatus. 103
Monticulos chiromantis appellant carnoſam digitorum partem.
Motus cur deperdatur motu ſuperſtite, & contra. 310.& 147.
Mulier animantium omnium perfectorum humidiſſima. 198
Mulier prouectæ ætatis ligamenta corporis vteri laxiora habet. 193
Mulieres in quibus non duplicatur omentum, ijs inter vteri ceruicem, & veſicam adeſt. 193
Mulier quòd vaſa habeat ſpermatica, concludi non poteſt eam ſemen emittere. 189
Mulier ſemen emittit. 189
Mulieres teſticulos, vt viri habent, ipſorumque hiſtoria. 195
Mulier grauida quà ſemen emittat. 195
Mulier vtero gerens nequit concipere, & cur diuerſo tempore fœtum edat. 195
Mulieres cur menſtrua habeant, multæ verò non. fol.198.
Mulieres pleræque abſque mẽſtruis filios pepererunt incolumes. 198
Mucronata pectoris cartilago quid. 21
Muſculus quid, & ex quibus conſtetur. 72
Muſculus cur ita latinis dictus, & cur Piſcis. fol.72.
Muſculus inſtar ſepti vitalia organa à coctionis organis dirimens dictus diaphragma. 92
Muſculus volæ membranam efformans. Alter ipſam mouens Veſalio prætermiſſus. 100
Muſculus 23. digitos mouens cur liuidus appareat. fol.105.
Muſculus primus, tertius & quartus radij, in tendinem non deſinunt. 107
Muſculus ceruicis veſicæ in homine ipſius deſcriptio, differentia, & vſus. 109
Muſculus ani tertius non ita breuis eſt vt quidam exiſtimant. 110
Muſculus ſecundus cruris in fœminis macilentis ligamentum neruoſum æmulatur. 111
Muſculus cruris nonus, piſcis cruris dicitur. 112
Muſculorum differentiæ. 72.73.74
Muſculi ferè omnes eiuſdem coloris exiſtunt, ſed excarnes albicant, & cur aliqui plumbei coloris ſint. 74
Muſculi ſinguli membrana obteguntur. 72
Muſculi omnes fibras habent ſecundum longitudinẽ porrectas, præterquam labiorum, et genarum muſculi. 74
Muſculi pro fibrarum varietate diuerſos habent vſus. 74
Muſculi faciei quàm confuſi. 74
Muſculi frontis duo ipſorumque vſus. 74
Muſculi frontis tranſuerſim inciſi efficiunt, ne oculi diduci poſſint. 75
Muſculi duo palpebrarum, ipſorum hiſtoria & vſus. Alter muſculus tertius. 75
Muſculi quinque oculi, & ipſorum hiſtoria. 75. vſus. fol.76.
Muſculi quatuor narium, ipſorum officium, ſed ij minimè ſunt quos deſcribit Veſalius. 76
Muſculi quatuor genarum, & ipſorum hiſtoria 75. priores duo quatuor conſtantes lateribus. 76. & 77. ipſorum munus ex Gal. Veſ. & auctore. 77. alij duo muſculi. 77
Muſculi labiorum, & ipſorum hiſtoria officium ipſorum. 78

Muſculi

Digitized by Google

Muſculi octo maxillæ inferioris, & ipſorum hiſtoria. 78
Primus molitor dictus. 78
Secundus. 79
Tertius & ipſorum munus. 79
Quartus in medio nerueus. 79
Muſculi 12. oſsis hyoidis 8. proprii. 4. communes, ipſorumque munus. 79.80
Muſculi quarti paris oßis hyoidis in medio neruei. 80
Muſculi 10. linguæ, & ipſorum munus. 80.81
Muſculi alii quatuor. 89
Muſculi duo octoque inſuper. 89
Muſculi abdominis, & ipſorum hiſtoria, & ipſorum munus. 90.91
Muſculi duo virilium teſticulorum, & ipſorum munus 6, ac duo præterea muliebrium. 91
Muſculi 89. thoracis connumeratis abdominis muſculis & ipſorum hiſtoria 92. ad 93. officium primi, ſecundi, & tertii paris, quarti quinti, et ſexti. 92.93.
Muſculorum intercoſtalium paria 34. ipſorumque hiſtoria, munus ipſorum. 93
Muſculorum octo abdominis hiſtoria. 90
Muſculi abdominis, dorſi & brachiorum quomodo reſpirationi conferant. 94
Muſculi primi paris dorſi non ſunt plures duobus vt quidam aiunt. 94
Muſculi 16. dorſi & ipſorum hiſtoria. 95
Primum par & ipſius munus. 95
Secundum & tertium. 95.96
Quartum. 96
Quintum. 96
Sextum. 97
Septimum. 97
Octauum. 97
Muſculi quatuor cubiti motores, ipſorumq; hiſtoria. 98.99.
Priores duo ipſum flectentes quorum prior piſcis brachij dictus. 98.99
Alii duo extenſores, quorum priorem nonnulli in duos partiuntur. 99.100
Muſculi digitorũ manus 28. & ipſorũ hiſtoria. 101
Primus & ipſius munus. 101
Secundus. 101.102
Tertius. 102
Muſculi alii tredecim, quorum vnicuique articulo primo duo deſeruiunt; tres vero ſecundo pollicis. 102.103.
Decimus ſeptimus digitos extendentium primus. fol. 103.
Decimus octauus. 104
Decimus nonus. 104
Vigeſi. vigeſimusprimus, & ſecundus. 104
Vigeſimus tertius, ſex ad latera digitos mouentiũ primus, & vigeſimus quartus. 105
Vigeſimusquintus, ſextus, ſeptimus, & octauus. 105
Muſculi veneris montem chiromanticorum efformantes. 103
Muſculorum manus digitos mouentium, quatuor extenſores ſunt, ſexdecim flexores, octo ad latera motores. 105
Muſculi quatuor digitos mouentium poſtremi non ab oſſe, ſed à tendinibus oriuntur. 105.106
Muſculorum quatuor manũ ſuper brachiale mouentium hiſtoria, munus. 106
Muſculi quatuor radiũ mouentes, duo ſuperiori, totidem inferiori ſedi deſeruientes, & ipſorum hiſtoria, vſus. 107
Muſculorum quatuor penis vſus. 109
Muſculorum ani trium hiſtoria, munus. 110
Muſculi ani haud ab ea ſumunt exortum. 110
Muſculi 10. cruris, ipſorumque hiſtoria. 110
Primus, & ſecundus, ipſorumque munus. 110
Tertius. 111
Quartus, & quintus. ibid.
Sextus. ibid.
Septimus, & octauus. ibid.
Nonus. 112
Decimus. ibid.
Muſculi femoris 14 ad ſummum: 10. ad minimum, ipſorumque hiſtoria. 113
Primus. 113
Secundus. 113
Tertius. 113
Quartus. 114
Quintus, & munus prædictorum. 114
Sextus. 115
Septimus, & octauus. 115
Nonus decimus ipſorum munus. 115
Muſculi duo alij. 116
Muſculus quintus femoris quomodo in duos partiatur, & in tres, ipſorumque munus. 114
Muſculi 9. pedis motores, & ipſorum hiſtoria. 116
Primus, & ſecundus. 116
Tertius, & quartus. 116.117
Quintus. 2.117
Sextus. 3.117
Septimus. 4.118
Octauus. 5.118
Nonus, & ipſorum munus. 60.6
Muſculus quintus pedem mouentium laniorum cultro ſimilis. 117
Muſculi pedis digitos mouentes ijdem qui & manus ſuntque &c. ipſorum hiſtoria, & vſus. 119
Primus. 119
Secundus. 119
Tertius, & alij 10. muſculi. 119
Decimusquartus, quintus, & ſextus. 120
Decimus ſeptimus, & octauus. 120
Quatuordecim alij muſculi. 120
Muſculorum totius corporis numerus. 123

N

NASVS & ipſius cartilagines. 46
Naſus quatuor habet muſculos, & ipſorum munus. 76
Nates ac teſtes cerebri. 244
Nauiforme. vide os nauiforme.

Neruus communiter quotnam habeat ſignificata. 309
Neruus propriè dictus quid. 309
Neruus ſeminali arteriæ interdum aſſociatus. 318
Neruus venæ cephalicæ comes. 314. alius maioris brachij vena ſub cute. 319
Neruus iecorariæ venæ, ac magnæ arteriæ comes. 320
Neruus venæ atque arteriæ inguen perreptantium comes. 322
Nerui ex cerebro, arteriæ à corde, venæ à iecore oriuntur. 263
Nerui ex cerebro non ex corde, aut dura menynge oriuntur. 309
Nerui quantũ inuicem differant duritie & cur. 309. de ortu ac diſtributione. 310
Nerui interiori parte non ſentiunt, ſed extima. 309
Neruorum alij motui, alij ſenſui deſeruiunt, etſi omnes ſentiunt. 310
Nerui nequaquam peruij ſunt, vt quidam prodiderunt. 310
Nerui cutem adeuntes cur ipſam non moueant, vt qui muſculos adeunt. 309.310
Neruorum paria ſeptem à cerebro prodeunt, ſecundum pleroſq; licet nouem dici poſſent. 309
Primi paris ortus & hiſtoria. 311
Secundi. 311
Tertij duplici radice orti. 311
Quarti. ibid.
Quinti multiplici radice. ibid.
Nerui viſorij decuſſatim non implicatur, vt quidam exiſtimant. 311
Neruus viſorius in medium poſterioris oculi ſedis inſeritur, & ipſius munus. 311
Neruos viſorios autor diremptos, veſalius omnino ſeparatos vidit. 311
Nerui recurrentes cur ita dicti. 1
Neruorum recurrentium hiſtoria. 313
Neruorum recurrrentium vſus, & quo experimento comprobetur. 311
Nerui multas tum faciei, tum oris partes adeuntes, rami ſunt tertij paris. 311.312
Nerui à ſexto pari in ventriculum, iecur, omentum, inteſtina cyſtim fellis, renes, meſenterium, veſicam, vterum & lienem tendentes. 314
Nerui cor adeuntes. 313
Nerui ad linguam, os hyodis & laryngem tendentes. 313
Nerui 58. ſiue 60. ex ſpinæ medulla prodeunt. 315
Neruorum à ceruice prodeuntium hiſtoria. 315
Primi & ſecundi paris nerui duplici principio donati, vnde prodeant, vtq; diſtribuantur. 315
Tertij paris. 315
Quarti & quinti. 316
Sexti. 3.6
Sceptimi. 317
Nerui muſculos capitis motores adeuntes. 315. 316.317.
Nerui thoracis muſculos petentes. 316.317318.319
Nerui ſeptum tranſuerſum petentes. 316
Nerui ad muſculos dorſi motuum opifices tendentes. 315.317.318
Nerui ceruicis muſculos adeuntes. 316.317
Nerui ceruicis omnes, primo excepto, ramos mittunt in latum tenuemq; muſculum genas mouentem. 317
Nerui ad tenuem ac latum muſculum genas, & inferiorem maxillam mouentem tendentes. 317. 318. 319.
Nerui muſculos, ſcapularum motores petentes. 315. 316.317.318.
Nerui ex thoracis vertebris emergentes, ipſorumque hiſtoria. 317
Primi paris nerui. ibid.
Secundi. ibid.
Aliorum parium nerui. 318
Nerui coſtarum muſculos adeuntes. 317.318
Nerui abdominis muſculos petentes. 318
Nerui mammas accedentes. ibid.
Nerui ad muſculos femoris motores tendentes. 318.319.
Neruorum ex vertebris lumborum prodeuntium hiſtoria. 318
Neruorum ex oſſe ſacro emergentium hiſtoria. ibid.
Nerui muſculos quibus brachium mouetur adeuntes. 316.318.319
Nerui in brachium propagati. 317.320
Nerui brachiorum omnes à quibus alijs fiant neruis. 317.319
Neruorum in brachium diſtributorum hiſtoria. 319
Primi paris nerui. ibid.
Secundi. ibid.
Tertij. 320
Quarti. ibid.
Quinti. 321
Sexti. ibid.
Nerui genitale petentes. 319. Alij ipſum mouentes. 320
Nerui vteri ceruicem adeuntes. 319
Nerui veſicæ ceruicem petentes. ibid.
Nerui ad ani muſculos repetentes. ibid.
Nerui ad radij muſculos tendentes. ibid.
Nerui vlnam & radium petentes. 319.320.321
Nerui cubiti muſculos petentes. 319.320
Nerui volam & pecten manus adeuntes. 319
Nerui pollicem & cæteros manus digitos, ac muſculos ipſorum motus auctores adeuntes. 319. 320. 321.
Nerui muſculos brachialis motuum opifices adeuntes. 320.321
Nerui muſculos qui femur mouent petentes. 322
Neruorum in crus & pedem diſſeminatorum hiſtoria. 321
Primi paris nerui. 321.322
Secundi. 322
Tertij & quarti. ibid.
Nerui muſculos qui crus mouent, petentes. ibid.
Neruus omnium totius corporis craſſiſſimus & duriſſimus

riſſimus quartus eſt crus adeuntium. 322
Nerui ferè omnes crus infra genu petentes, quarti paris germina exiſtunt. 322
Nerui cruris quarti paris ex multis veluti filamentis conſtant. 322
Nerui muſculos qui pedem motu cient accedentes. fol. 322.
Nerui pollicem, ceteroſque pedis digitos, & muſculos, qui ipſos mouent adeuntes. 322.323
Nerui pedis plantam accedentes. 323
Nerui duo ſiue proceſſus neruis ſimiles, olfactus organo inſeruientes, ipſorũ hiſtoria, & munus. 323
Nerui in capitis cutem propagati. 315. In cutem muſculo brachiale attollenti obductam 316. In cutem exterioris brachij ſedis. 316.320
In cutem anterioris 4. exterioris. 320
In cutem ſcapularum. 328
In cutem lumborum. 318
In cutem inguinum. 316.319.322
In cutem radij. 319
In cutem oſſis humeri. 321
In cutem anteriorem femoris. 322
In cutem interiorẽ femoris, cruris, & in genũ. 322
In cutem poſteriorem femoris. 322
In cutem exteriorẽ cruris, malleoli & pedis. 323
Numerus muſculorum cur minimè præfinitus. 123
Numerus muſculorum vnà collectus. 123
Nux laryngis quid. 46
Nux laryngis æquè in maribus, ac fœminis extrorſum prominet. 46
Nux laryngis cur in viris magis, quàm in mulieribus ſeſe prodat. 46
Nymphæ quas poetæ à Satyris amari fingebant, quid. 194

O

OCVLVS quinque habet muſculos, horumque deſcriptio. 7576
Oculi cur in capite poſiti. 239
Oculus triplici humore conſtat ad aquæ naturam accedente. 246
Oculi deſcriptio. 246
Oculus humanus exacte orbicularis. 246
Officium omnium corporis partium. 1
Officium appendicum oſſium. 2
Officium commiſſurarum, ac linearum ſiue harmon. capitis. 4
Officium cartilaginis palpebrarum. 45
Officium cartilaginis auris. 45
Officium vnguium. 45
Officium patellæ genu. 41.42
Officia ſex ligamentorum. 69.70
Officium ligamentorum humeri os ſcapulæ committentium. 87
Officium ligamentorum oſsis coxendicis cum femore. 121. ligamentorum genu. 121
Officium priorum duorum muſculornm genas mouentium, ex Gal. Veſalio, & Autore. 76
Officium ſepti tranſuerſi. 94
Officium carneæ ſubſtantiæ in interna manus regione occurrentis. 101
Officium decimi crus mouentium muſculi non eſt id quod ait Gal. 112
Officium membranæ oſſa veſtientis, quæ περιόστεον græcis dicitur. 123
Officium peritonæi. 180
Officium tunicarum ſtomachi. 180
Officium quatuor glandularum in ſtomacho conſiſtentium. 180
Officium ventriculi. 181
Officium meſenterij. 184
Officium omenti. 184
Officium iecoris. 185
Officium lienis. 186
Officium cyſtis fellis. 184
Officium fibrarum veſicæ. 188
Omentum. 184
Omentum ex duplici ſimplex euadens quouſque porrigatur. 184
Omentum caſsidilis imaginem refert. 184
Omenti munus. & 184.185
Omentum ex duplicata conſtat membrana, glandulis, adipe, venis, & arterijs referta. 184
Omentum inteſtinis vbi hæreat. 184
Operculum laryngis impedit ne quid in ipſam ingrediatur. 47
Orificium ſuperius, & inferius ventriculi, ipſorum nomina, ſitus & vſus. 181
Os ilium quod. 35
Os pectinis. 35
Oſſa corporis noſtri partes duriſsimæ ipſorumque munus. 2
Oſſium diuiſio. 2
Oſſis ilium deſcriptio. 3
Oſſa omnia inuicem cõmittuntur præter os hyoides. 2
Oſſa omnia inuicem, aut per articulationem, aut per vnionem ſymphiſim græcis dictam cõmittuntur. 2
Oſſa grandia appendicem habent & quæ, & ipſius vſus. 2
Oſſa proceſſus quoſdam habent, quorum alij appendicem habent, alij non, & contra multæ appendices ſuos habent proceſſus. 2
Oſſa omnia ſimul commiſſa ſcheleton dicuntur. 2
Oſſa cranij vt committantur. 4
Oſſa cranij quomodo inuicem dirimantur. 4
Os frõtis quomodo ab alijs diuidatᷓ, & ipſius forma. 5
Os frontis ipſius varietates, & cauitates. 6
Os frontis duo habet foramina, & ipſorum vſus. 11
Oſſa ſyncipitis quomodo inuicem, & ab alijs diuidantur, ipſorum forma. 5
Oſſa ſincipitis, ipſorum qualitates, ſulci, ſiue riuuli. 6
Os capitis octauum ipſiusque termini. 5
Oſſis octaui capitis ſtructuræ, ac proceſſus. 6
Oſſa capitis quomodo differant craſſitie, duritie, ac robore &c. 6
Oſſa capitis foraminibus 30. aut 39. peruia ſunt, horumque deſcriptio. 11
Oſſa capitis alia præter prædicta habent foramina, etſi propriè foramina non ſunt. 12

Os

Digitized by Google

Index.

Os occipitis quomodo ab alijs diuidatur, ipſiusque latera. 5
Os occipitis, ipſius qualitates, partium varietates. 6
Os occipitis in pueris tripartito diſſectum eſt, trium linearum interuentu, harum ductus, & illius qualitates. 6
Os occipitis ſeptem habet foramina, & ipſorum hiſtoria. 12
Oſſa temporum quomodo ab alijs diuidantur, ipſorumque forma. 6
Oſſium temporum in partibus varietas, proceſſus, & foramina. 7
Oſſa temporum octo habent foramina, ipſorum deſcriptio, & vſus. 11
Os cuneiforme & ipſius termini. 5
Oſſis cuneiformis varietates, qualitates &c. 7
Os cuneiforme 17 habet foramina, ipſorũ deſcriptio, & vſus. 8.6.& 11
Oſſicula tria intra vtranque aurem poſita, ipſorum proceſſus, & figura. 8
Oſſa maxillæ ſuperioris vtrinque ſena, ipſorumque deſcriptio. 8
Os ſecundum maxillæ ſuperioris cur in defoſſis caluarijs rarò conſpiciatur. 8
Os decimumtertium maxillæ ſuperioris, & ipſius deſcriptio. 8
Oſſa maxillæ ſuperioris quomodo, & per quas ſuturas à capitis oſſibus, & à ſe ipſis diuidantur. 8.9
Os iugale ſeparatum os minimè eſt, ipſius compoſitio & vſus. 9
Oſſa inferioris maxillæ duo, ipſorum connexus, & proceſſus. 9
Oſſa inferioris maxillæ difficiliùs in prouectioribus quàm pueris, tum cruda, tum cocta inuicem ſeparantur. 9
Os hyoides ſiue hypſiloides cur ita dictum, ipſius ſitus, oſſicula, ipſius compoſitio & illorum deſcriptio. 13
Os hyoides 12. habet muſculos, horumq; deſcriptio. 13
Os ſacrum cur ita veteribus appellatum, ipſiusque hiſtoria. 18
Os ſacrum ſenis vt plurimum vertebris conſtat, interdum quinis, ipſorumque connexus. 18
Os primum pectoris, ipſius forma, ſinus, vſus. 21
Oſſium pectoris deſcriptio. 20
Os pectoris anterius eſt. 20
Oſſis pectoris ſitus, & hiſtoria. 21
Os pectoris ſex, vel ſeptem, interdum verò 11. conſtat oſſibus, quaque committantur. 21
Os pectoris enſis quibuſdam dictum. 21
Os ſecundum pectoris, ipſius figura ſinus, horumque vſus. 21
Os tertium pectoris, ipſius figura & ſitus. 22
Os tertium pectoris in multis deeſt, & in his ſecundum bipartitò dirimitur. 22
Os pectoris vniuerſum Hyſpano pugioni conferri poteſt, & ipſius ſubſtantia. 22
Oſſis pectoris vſus. 22
Os cordis quam habeat originem quidque in ſenibus occurrat. 22
Os cordis quorundam animantium Galeno in elephante, auctori in veruecibus antiquis viſum. 22
Oſſa ſcapulæ, vide ſcapula.
Os humeri, & ipſius hiſtoria. 26
Oſſis humeri aſperitates, foramina & ipſorũ vſus. 27
Os humeri elatiori ſede deſcriptum 26. inferiori 26. in reliquis. 27
Os humeri, femore, ac tibia exceptis omniũ totius corporis maximum. 26
Os humeri luxatum reponendi ratio. 23
Oſſa brachij, vide vlna & radius.
Oſſa brachialis quare obtegantur ipſorum qualitates ſinus horumque vſus. 30
Oſſa octo brachialis, ipſorum ſubſtantia, foramina & figura 17.6. cur numero plura. 30
Oſſium brachialis primi ordinis cum vlna & radio connexus. 31
Oſſa brachialis primum, ſecundum & tertium quomodo inuicem, & cum vlna & radio committantur, ipſorum deſcriptio, capita & ſinus. 31
Os quartum brachialis primi ordinis, & ipſius hiſtoria. 31
Os quartũ brachialis primi ordinis à veteribus ſeorſum numeratum. 31
Os quintum brachialis, ipſius forma, ſinus, vſus, & connexus. 31
Sextum. 31
Septimum. 32
Octauum. 32
Os brachialis ſeptimum cur facilè luxetur. 32
Oſſa brachialis ſecundi ordinis, ipſorum forma, ſinus, vſus & connexus. 32
Oſſicula ſeſamina ad externam brachialis faciem, & ipſorum vſus. 32
Oſſium 4. poſtbrachialis hiſtoria. 32
Oſſa poſtbrachialis ſingula appendice donantur ſupra infraque. 32
Oſſa poſtbrachialis quomodo brachiali committantur & ipſorum forma 32. ipſorũ depreßiones, lineæ, impreßiones, & qualitates aliæ. 33
Oſſa brachialis in medio minimè contigua & cur. 33
Oſſa digitorum manus quomodo connectantur, ipſorum deſcriptio, differentiæ, & qualitates. 33
Os primum pollicis manus quomodo brachiali committatur. 34
Secundum primo. 34
Tertium ſecundo. 34
Os primum pollicis manus cur minimè cauum. 33
Os ſecundum pollicis manus cur magis flexione, & extenſione quàm motu ad latera agatur. 34
Os ſecundum et tertium pollicis manus ad latera non mouentur. 34
Oßicula ſeſamina in articulo pollicis manus. 34
Oßicula ſeſamina in quibus occurrant articulis, ipſorum deſcriptio. 34. Viginti ad minimum in vtraque manu 35. In pedibus quot, ipſorum vſus. 35
Oßicula digitorum oßibus inſtar capitum ſiue proceſſuum hærentia, & ipſorum vſus. Alia duo in ſingulis primis articulorum digitis. Alterum in tertio articulo pollicis manus ſenum. 35

Oßicula

Digitized by Google

Oſſicula inſtar granorum milij in ſecundis & tertijs manus articulis. 35
Oſſa coxendicis vtrinque ſingula, & ipſorum hiſtoria. 35
Oſſa coxendicis quomodo ſacro oſsi committantur, & partium ipſorum figura. 35. impreſſiones, qualitates, latera. 36
Oſſa coxendicis ſingula tribus extruuntur oſſibus, ipſorum nomina & vſus. 35
Oſſa coxendicis cur in fœminis, quàm maribus latiora. 37
Os coxendicis in pueris quomodo tripartito ſcindatur, cum in grandioribus vnicum videatur. 37
Os pubis quomodo coxendici committatur, & quàm variè in maribus à fœminis foramen, ſinus, aliæque ipſius partes & qualitates. 37
Oſsa pubis minimè in partu dehiſcunt, vt quidam exiſtimant, ſed inferiori ſede in fœminis magis, quàm maribus inuicem diſtant. 37
Os femoris omnium maximum ipſiusque hiſtoria. 38
Os femoris duas habet appendices, ac vbi & quomodo proximis hæ committantur partibus. 38
Os femoris ſuperna ſede duos habet ingentes proceſſus: ipſorum hiſtoria. 38 Aſpectus & alia. 39
Oſsis femoris infra coxendicem ductus. 39
Oſſa cruris, vide tibia & fibula.
Oſſa pedis ipſorumque nomina. 42
Oſſa pedis vno pauciora oſſibus manus. 45
Oſſis tali nomina, & hiſtoria quatuor ipſius latera ſedes. 42
Oſſis tali cum calce connexus. 42
Os nauiforme & ipſius hiſtoria. 43
Os calcis maximum pedis oſſium, & ipſius hiſtoria. 43
Os calcis interna ſede deſcriptum, extima, & anteriori. 43
Oſſa calcis nec ſibiinuicem, nec brachialis oſſibus ſimilia. 43
Oſſa quatuor tarſi & ipſorum hiſtoria. 44
Oſſa tarſi vniuerſa figuram conſtituunt ſuperius orbicularem, inferius cauam. 44
Os tarſi quartum teſſeræ ſimile, ac ipſius latera. 44. nomina ipſius varia. 44
Oſſa tarſi alijs, vt committantur, vt in ſe inuicem. fol. 44.
Oſſa tarſi quo inter ſe differant. 44
Oſſa pectinis pedis quinque, vtque tarſi oſſibus committantur. 44
Oſſibus pectinis pedis ſpatium interiacet, & ipſius vſus. 45
Oſſa pectinis pedis primis digitorum oſſibus, vt committantur. 45
Os verticis, ſcapularum, lumborum, & os ſacrum, vide vertebræ ceruicis.
Oſsiculum ſeſamo ſemini ſimile inter articulum quinti oſſis pectinis pedis, & quarti ceruicis. 44-45
Oſsicula ſeſamina in primo articulo pedis digitorum, eorumque vſus. 45
Os paruum pedis digitum ſuſtinens verſus tarſum, proceſſum habet, & ipſius vſus. 45
Oſſa cuiuſque pedis digitorum tria ſunt præterquam pollicis duobus conſtantis. 45
Os à præſtigiatoribus in exiſtimatione habitum in pedis pollice. 35
Oſſium corporis totius numerus. 47

P

PATER auctoris alterius oculi viſum amiſit, ob aquei duntaxat humoris exitum. 247
Palpebræ ipſarumque cartilagines. 45
Palpebræ ex quibus conſtent. 75
Palpebras ſuperiores ſoli homines mouent immotis inferioribus. 75
Pancreas omenti glandula. 265
Parientes cur ſedere non ſinantur, & quomodo melius pariant. 37
Partus non eſt præfinitum tempus. 195
Partium corporis noſtri aliæ ſimilares aliæ diſſimilares. 1
Partes corporis per ſe, quæ nam reſtituantur, ſed non integrè, quæ non. 1
Partes corporis ſpermaticæ, cur non reſtituantur. 1
Partium corporis vſus. 1
Patellæ genu hiſtoria. 41
Patella genu femoris & cruris oſsibus quomodo committatur. 42
Patella genu in puerulis cartilaginea videtur, in grãdioribus dura eſt, eiuſque vſus. 42
Pecten ſiue palma manus à brachiali ad primos digitorum articulos porrigitur, quatuor habet oſſa, horumque hiſtoria. 32
Pecten pedis inter tarſum, ac pedis digitos quinque habet oſſa horumque hiſtoria. 44
Pecten pedis pectini manus correſpondet. 44
Peluis cerebri hiſtoria. 244. 245
Peritonæum ſifach Arabibus dictum, coctionis organa inueſtiens ſimplex corpus, & ipſiusque hiſtoria. 179
Peritonæum totius corporis membranarum præter carnoſam maxima. 179
Peritonæum inſtar vini vtris. 179
Peritonæum non æquè vbique craſſum, & infra vmbilicum duplex. 179
Peritonæum nonnunquam adipem habet adnatum, ſed magis verſus ventriculum & lumbos. 179
Peritonæum quot locis peruium. 179. in mulieribus priuatim perforatum quà vteri ceruix fertur. fol. 180.
Peritonæum minime ſenſus expers, vt quidam exiſtimarunt. 180
Pes quot in partes diuidatur, quot oſsibus conſtet, horumque deſcriptio. 44
Pedis in brutis principium quod. 44
Pes vt manus nouem muſculorum ope mouetur, horumque hiſtoria. 116
Pia mater altera membrana eſt cerebrum contegens, ipſiusque hiſtoria. 24

Digitized by Google

Index.

Pia mater vndique cerebrum contegit præter quam ad corporis calloſi regionem. 24
Pia mater extrinſecus læuis, & aqueo humore obducta, intrinſecus aſpera, & venis arterijſque referta. 240
Pictoribus quò excellentes ſint quid obſeruandum. fol. 129.
Pimeli quid. 71
Piſcis brachij primus eſt muſculus cubitum flectentium. 99
Piſcis cruris nonus eſt muſculus. 112
Pituita capitis qua percoletur. 249
Pituita per caput non expurgatur niſi vbi exuperat, vt in deſtillatione. 244
Planta pedis, vide pecten pedis.
Pleura coſtas ſuccingens membrana. 223
Polymorphon cur os cuneiforme dictum. 7
Porus ſarcoidus, caro calloſa. 2
Pori foramina cutis cæca quem habeant vſum. 71
Pori optici, nerui viſorij cur pleriſque dicti. 311
Pori vreteres græcis meatus vrinarij dicti. 189
Prægnantium vteri ſitus. 193
Prægnantes & virgines quà menſtrua excernant, ſimiliter & aliæ. 276
Prægnantes vterum in medio non habent, ſed ad dexteram, aut læuam. 193
Prægnantes cur non habeant menſtrua. 198
Prægnantes multæ cur menſes habeant, & multæ verò non. 198
Præſepiola dentium foueæ. 10
Proceſſus quid. 1
Proceſſus, ſiue nodos, aut apices oſſa quædam habent. 61
Proceſſus oſſis cuneiformis inſtar alarum. 7
Proceſſus duo maxillæ inferioris, ipſorum deſcriptio & vſus. 10
Proceſſus ſecundus maxillæ inferioris appendicem habet, in homine maxillæ copulatam. 10
Proceſſus vertebrarum dorſi, & ipſorum varietates. 14
Proceſſus poſteriores vertebrarum ceruicis, præterquam primæ bifidi ſunt. 11
Proceſſus laterales primæ ceruicis vertebræ, & ipſorum vſus. 11
Proceſſus ſecundæ ceruicis vertebræ dens, ſiue dentalis, dictus ipſiuſque hiſtoria.
Proceſſus quatuor ceruicis vertebrarum poſt ſecundam. 15
Proceßus inferiores ſuperioreſq; ceruicis vertebrarum quomodo ſimiles. 15
Proceßus poſteriores, ac laterales ceruicis vertebrarum cur diuidantur. ibid.
Proceſſus 7. thoracis vertebræ habent: Poſteriores quo differant, vtque committantur. 16
Proceſſus laterales thoracis vertebrarum quomodo differant, curque ipſorum ſinus, & huius differentiæ. 16
Proceſſus omnes in homine frequentius ſurſum, quam deorſum tendunt, & extrorſum nonnihil prominent. 17
Proceſſus duo inferiores, totidemque ſuperiores thoracis vertebrarum, quid præſtent. 17
Proceſſus vertebrarum lumborum ipſorumque hiſtoria. 18
Proceſſus duo præter prædictos aliquo vertebrarum lumborum in quibuſdam hominibus. 18
Proceſſus poſteriores, ac laterales vertebrarum ſacri oſſis, ipſorumque deſcriptio. 18
Proceſſus laterales vertebrarum ſacri oſſis ſinum habent, huiuſque deſcriptio, & vſus. 19
Proceſſus ſcapulæ caput humeri amplexantes. 24
Proceſſus duo ſcapulæ, ipſorum deſcriptio, & vſus. 24
Proceſſus ſecundi ſcapulæ deſcriptio. 24
Proceſſus vlnæ duo. 28
Proceſſus poſterior vlnæ appendicem habet, nonnunquam verò duas, & quomodo coniungantur. 28
Proceſſus appendicis capitis vlnæ vſus. 28
Proceſſus aſper radij iuxta cubitum, & ipſius vſus. 29
Proceſſus octaui & quinti oſſium brachialis. 32
Proceſſus acuti oßis coxendicis vſus, alter inferior. 37
Proceſſuum femoris ſedis elatioris deſcriptio, & vſus. 39.40
Proceſſus inferioris fibulæ deſcriptio, & cum oſſe calcis connexus. 40
Proceſſus appendicis fibulæ deſcriptio. 40
Proceſſus oßis tali anterioris regionis, eiuſque vſus. 60
Proceſſus primæ, ac ſecundæ laryngis cartilaginis, & vbi copulentur. 46
Proceſſus tertiæ laryngis cartilaginis. 26
Proceſſus vteri veſpertilionum alis ſimiles. 194
Proceſſus cerebri: ſpinalis medulla. 239
Proceſſus duræ menyngis cerebrum à cerebello dirimens. 239
Proceſſus inſtar falcis duræ menyngis, dextram cerebri partem à ſiniſtra diuidens. 239
Proceſſus cerebri inſtar tinearum, ipſorumque ſitus, & munus. 244
Proceſſus tenuis membranæ inſtar Peluis. & ipſius munus. 244.245
Πτερυγοειδὲς capitis os cur ita dictum. 7
Pulmo duas in partes dirimitur, ipſius ſitus & hiſtoria. 227
Pulmonis figura quæ. 227
Pulmo vngulæ bubulæ ſimilis. 227.228
Pulmonis ſubſtantia & membrana. 228
Pulmonis munus. 228
Pulmo extrinſecus leuis, & vnctuoſo humore obtectus, vbi aſper. 228
Pulmo haud in hominibus, atque in brutis euidenter diremptus occurrit. 228
Pulmoni haud quintus adeſt lobus, vt Galenus ait. 228
Pulmo ubi coſtis adhæret nigrior eſt, & minime coloratus. 228

Pulmo

Digitized by Google

Pulmo vbi coſtis adhæret thorace etiam vulnerato, aere impletur. 228
Purgationes puerperarum quandiu durent. 196
Pylorus, ſeu ianitor inferius ventriculi orificium.

Q

QVATRIVM *pedis os.* 42

R

RADICES *dentium foramen habent quod venæ, neruo, ac arteriæ ingreſſum præbet.* 19
Radius. 27.28
Radij deſcriptio, & vſus. 28
Radius vti vlnæ committatur ipſiusque hiſtoria. 29
Radius appendice donatur, hæc ſinu & proceſſu aſpero, ipſorumque vſus. 29
Radius lineam habet ſecundum ſui longitudinem porrectam, ipſius latera, horumque vſus. 29
Radij inferioris partis deſcriptio, interioris, & exterioris, ſinuſque exterioris, & horum vſus. 29
Radius quatuor agitur muſculis horumque hiſtoria. 107
Ρακοειδὴς græcis humor criſtallinus dictus, quòd ſit lenti ſimilis. 240
Ραγοειδὴς tertia oculi tunica vuea dicta. 246
Realdus benè obſeruauit, exterius interiuſque oſſis humeri caput ex alterius oſſis appendice extrui. fol, 27.
Recurrentes nerui dicuntur, qui ſurſum laryngem verſus recurrunt. 313
Renum munus. 187
Renum ſitus, figura & ſubſtantia. 187
Renes phaſeoli figuram præferunt. 187
Renes nunquam ſibi ipſis è directo locantur, & ferè ſiniſter elatior eſt. 187
Renum in interna parte artificium. 188
Renes colatorium illud, & ſinus non habent, quos aliqui confinxerunt. 188. quoſque habeant ſinus. fol. 188
Renes duabus donantur membranis, harumque deſcriptio. 2
Renes durum intus adipem, & aqueum humorem continent. 188
Renum modo dexter modo ſiniſter editior eſt, ſicque venæ emulgentes. 268
Reſpiratio quot modis quibuſque inſtrumentis fiat. fol. 94
Reſpirare. vide Reſpiratio.
Rete. vide omentum.
Rete mirabile in hominibus minime conſpicitur, ſed in bobus, qua in re Galenus excuſationem meretur.
Rete in primo, & ſecundo cerebri ventriculis conſiſtens. 243
Retina ſecunda oculi tunica. 246
Riuuli in ſepto ventriculorum cordis haud ab vno ventriculo in alterum permeant. 230
Riuuli iuxta ſuperiorem corporis calloſi partem, eorumque munus. 243

S

SACRVM *os.* 18
Sanguis in iecore fit ex chylo & ab vtraque bile, atque à ſeroſitate expurgatur. 190
Sanguis è venis excidens in humorem inſtar roris conuertitur. 190
Sanguis menſtruus ex philoſophorum, & medicorum ſententia ad fœtus nutritionem effectus, quod verum non oſſe autor demonſtrat. 198
Sanguis menſtruus, quàm malus. 198
Sanguis menſtruus cur generetur, & in mulieribus expurgetur. 198
Sanguis menſtruus retentus varias inducit ægritudines. 198
Sanguis quomodo è venis ad membra deferatur. 264
Sanguis ex hæmorrhoidibus detractis ad quid conferat. 268
Sanguinem vnde mittere præſtet in pleuritide. 269
Sanguis dextri cordis ventriculi parum ab eo differt, quem vena caua continet. 289
Sanguis dextri cordis ventriculi qua in ſiniſtrum trãſeat, nondum autori viſum. 289
Scapulæ vt plurimum 12. conſtant vertebris, & ipſorum hiſtoria. 16. vide thoracis uertebræ.
Scapulæ haud peculiarem habent muſculum, ipſas in priora flectentem, 96
Scapularum in partibus varietas. 22
Scapulæ ceruix, & huius ſinus, horum deſcriptio, & vſus. 23
Scapula ſede anteriori deſcripta, & ipſius vſus. 24.
poſteriori cum ſuis ſinibus, & horum vſu. 24
Scapula duos habet proceſſus horumque hiſtoria. 24
Scapularum triangularis figura ex inæqualibus lateribus, & ipſorum hiſtoria. 86
Scapula brachij motibus agitur niſi quod minimè circumagitur. 86
Scheleton oſſa omnia ſimul commiſſa. 2
Σκληρότης quarta oculi tunica aliter dura, & cornea. 244
Σκωληκοειδὲς apices cerebri proceſſus tineæ ſimilis. 244
Secundinæ vaccis ueluti quibuſdam uteri hærent. fol. 194
Secundina ex quibus conſtet, cur ita dicta, ipſius figura, & ſitus. 197
Secundæ quid. 197
Secundinarum munus. 197
Sedes. uide Anus.
Semen cur recta & impetu eiaculari oporteat. 109
Semen elaboratum in maribus ubi colligatur. 188
Semen uirile ad generationem potiſſimum concurrit. 189
Semen à muliere uti à uiro emittitur. 189
Semen ex optima portione excrementi quartæ coctionis fit. 190

Semen

Digitized by Google

Index.

Semen cur in teſtibus albeſcat. 190

Semen quà in uterum ingrediatur non conſpicitur, neque in uiris unde egrediatur. 193

Semen in grauidis quà emittatur. 195

Semen in uterum receptum quo utatur ordine in fœtus formatione. 196

Senſus exteriores, ipſorumque præſtantia. 245

Senſus uiſus cur præcipuus. 245

Senſus cur deperdatur motu ſeruato, & contra. 310. & 321.

Senſus olfactus, guſtatus, & tactus quibus inſtrumentis fiant. 322

Serapion primus medicinæ theoriam à praxi ſeiunxit.

Sifac Arabibus quid. 179

Sinuli in interiore vteri facie in puerperis, & ipſorum vſus. 193

Sinus duo primæ ceruicis vertebræ in quos capitula duo occipitis inſeruntur, ſuper quos caput attollitur, & inclinatur. 14

Sinus primæ ceruicis vertebræ dentale excipiens. 14

Sinus lateralium thoracis vertebrarum proceſſuum, ac ipſorum differentiæ. 16

Sinus duo thoracis vertebrarum. Duo inſuper primæ ac duodecimæ. Ipſorum vſus forma, & ſitus. 17

Sinus lateralium proceſſuum ſacri oſſis vertebrarum deſcriptio, & vſus. 19

Sinus proceſſuum coccygis vertebrarum vſus. 19

Sinus tres primi oſſis pectoris, ipſorumque vſus. 21

Sinus ceruicis ſcapulæ deſcriptio, & vſus. 23

Sinus ceruicis ſcapulæ cur non pro ratione capitis humeri ſatis profundus.

Sinuum poſterioris ſcapulæ ſedis vſus. 26

Sinus ſcapulæ proceſſus vſus. 24

Sinus poſterior, anteriorque ſuperioris partis trochleæ humeri, & ipſorum vſus. 26

Sinus interioris capitis humeri iuxta trochleam, & ipſorum vſus. 27

Sinus in medio humeri poſteriore ſede, progreſſus & vſus. 27

Sinus capituli ceruicis radij vſus. 28

Sinus inter proceſſus vlnæ, qua hæc trochleæ committitur, ipſius aſperitates, & vſus, & ipſius vſus. 28

Sinus ad internum latus proceſſus appendicis capitis vlnæ; alter ſinus appendicis. 29

Sinus quinque radij ad externum inferioris partis latus, & ipſorum vſus. 30

Sinus oſſium brachialis, & ipſorum vſus. 30

Sinus quinti oſſis brachialis. 31. 32

Sinus primi oſſis brachialis, quinti, ſexti, ſeptimi, & octaui. 31. 32

Sinus primi oſſis poſtbrachialis. 32

Sinus ſecundi oſsis pollicis manus, & tertij. 34

Sinus oſſis coxendicis, in quem femoris caput inſeritur, ipſius deſcriptio & vſus. 36. & 21. 1. Alij duo ſinus. 37

Sinus oſſium pubis. 37

Sinus inter inferiora femoris capita, & ipſius vſus: aliique duo ſinus. 38

Sinus quatuor maioris femoris proceſſus, partis ſuperioris, ipſorum deſcriptio, & vſus. 38. 39

Sinus appendicis tibiæ, ſedis ſuperioris, capitulum cum impreſſione, & ipſorum vſus. 39

Sinus fibulæ anterioris lateris ſuperioris regionis. 40

Sinus inter appendices inferioris tibiæ ac fibulæ, inſtar furculæ, ipſius deſcriptio, et vſus 40. alius oſſis tali. 41

Sinus capitum inferiorum tibiæ, ac fibulæ, & ipſorum vſus. 41

Sinus quinque oſſis tali, & ipſorum vſus. 42. inter malleolum, & calcem. 43

Sinus oſſis calcis, ipſiusque vſus. 24. 2

Sinus oſsis nauicularis, & ipſius vſus. 43. alter verſus latus internum. 44

Sinus quarti oſsis tarſi, & ipſius vſus. 44

Sinus quinti cruris muſculi. 111

Sinus iecoris, & ipſius vſus. 185

Sinus in rene. 187. 188

Sinus tres duræ meningis inter cerebrum. 240

Sinus quatuor duræ membranæ, ipſorumque hiſtoria. ipſorum munus. 286. 287

Sinus, quæ tertia vena intra caput efformat, et ipſius vſus. 287

Σιγμοειδὴς, ſiue ἀγκυροειδὴς ſinus in cubito. 24

Situs vteri in prægnantibus, & non prægnantib. 193

Spadones cur non gignant. 276

Spina ſcapulæ, ipſiusque hiſtoria. 25

Spina latinis quid. 90

Spiritus vitales in corde gignuntur, & ex qua materia. 239

Splen, vide lien.

Spondilia Græcis, vertebræ Latinis dorſi oſſa dicuntur. 13

Spongoides ſiue ἠθμοειδὲς capitis os. 4

Stomachus propriè ſuperius ventriculi os. 180. 181

Strangoglioni vulgo dicti qua in parte fiant. 227

Suffuſionis materia, & generationis locus. 247

Sudor fœtus inter ipſum, & primum ipſius inuolucrum colligitur. 197

Sura minus cruris os. 39

Sutura coniunctionis ſpecies. 3

Symphiſis ſiue vnio, & ipſius ſpecies. 3

Συνάρθρωσις, & Diorthroſis, & ipſarum ſpecies. 2

Συννεύρωσις articulationis ſpecies. 3

Συγχόνδρωσις articuli ſpecies. 3

T

TALVS pedis os. 42

Talus ita obtectus eſt vt non appareat. 40

Talus in externum latus variùs quam in internum luxatur. 40

Tactus ſenſus membris omnibus communis. 324

Τάρσους Græci appellant palpebrarum cartilagines. 45

Tarſus brachiali ſimilis, etſi quatuor tantum oſsibus conſtet, ipſiusque hiſtoria. 344

Tendo in muſculis ex quo efformetur, & quando. 72

Tendines primi manus digitorũ muſculi, priuſquam ad ſecundum os pertingant, partiuntur, perque huiuſmodi

Digitized by Google

iuſmodi partitionem alterius muſculi tendo deſertur. 101. idemque in pedibus. 119
Teſticuli viriles duos habent muſculos, eorumque hiſtoria 91. Sic & muliebres. 92
Teſtium figura, & ſubſtantia. 170
Teſtium ſitus, curque pendeant. 170
Teſtium inuolucra. 170.171
Teſtes vt plurimum duo, quanuis interdum vnicus, interdum tres, & in his quæ ſubſit deceptio. 170
Teſtium muliebrium ſitus, & hiſtoria. 195
Teſtium muliebrium, magnitudo, figura, & ſubſtantia. 195
Teſtes muliebres non eodem ſemper numero. 195
Teſtes muliebres ſeroſam humiditatem intus continent. 195
Teſtes muliebres vnica donantur membrana; ipſius deſcriptio, & vſus. 196
Teſtes ac nates cerebri. 244
Thorax quid, cuius figuræ, ipſiusque hiſtoria. 20
Thorax 89. muſculos obtinet cum abdominis muſculis, ipſorumque hiſtoria. 92.93
Thorax 24. coſtas obtinet, interdumque ab altero laterum 13. ipſarumque differentiæ. 20
Tibia maius cruris os. 39
Tibia, & fibula. 39
Tibia, & fibula ſupera & infera ſede appendices habent. 39
Tibiæ cum femore connexus. 39
Tibiæ ac fibulæ ad talum connexus. 40
Tibiæ & fibulæ in medio diſtantia, & ductus. 41
Tintinnabulum vuam ſignificat, & cur. 227
Tiphlon temporum foramen, cæcum latinis dictũ. 12
Τομεῖς quatuor priores dentes. 10
Tonſillæ vide Glandulæ.
Torcular cerebri quod. 288
Tragadero Hyſpanis quid. 180
Tranſuerſales abdominis muſculi. 59
Triangulus vlnæ cũ tribus lineis, harumq; vſus. 29. dicti trianguli latera, horumque vſus. 29
Τροχαντῆρες femoris proceſſus. 38
Tuberculum oſſium pubis vſus. 27
Tuberculum appendicis tibiæ, ipſius impreſſio, aliæq; qualitates. 39
Tuberculum ſuperiorum proceſſuum ceruicis vertebrarum. 15.16
Tuberculum & foramina ſacri oſſis vertebrarum, ipſorum deſcriptio, & vſus. 19
Tubercula primi ac tertij oßis brachialis. 31
Tubercula oſſium coxendicis, ipſorumque vſus. 36
Tuberculum oßis calcis, ipſius deſcriptio, & vſus. 43
Tunicæ ſtomachi tres, vtq; uariè fibras obtineãt. 180
Tunicæ ſtomachi tres, ipſarum fibræ & vſus. 182
Tunicæ duæ tenuium inteſtinorum, ipſarum fibræ, & tertia ex peritonæo 182. aliorum inteſtinorum tunicæ. 183
Tunicæ duæ ex quibus veſica cõponitur, ipſarumq; fibræ. 188
Tunicæ propriæ teſtes inuoluentes quomodo inuicem alijsque iungantur partibus, & earum vſus. 191
Tunicæ duæ communes teſticulos inuoluentes, 100, & duæ propriæ ipſarumque hiſtoria. 6. & 191
Tunicæ duo genitalis. 192
Tunicæ vteri ipſarumque fibræ. 194
Tunica interior vteri aliarum omniũ craßißima. 194
Tunicæ laryngis, & aſperæ arteriæ, earumque hiſtoria. 226
Tunica tertia aſperæ arteriæ nõ æqualiter craſſa. 226
Tunica cor obtegens, tenuis. 229
Tunica prima oculi aranea dicta quòd aranearum telis ſit ſimilis. 246
Tunica ſecunda retina dicta, & ipſius hiſtoria. 246
Tunicam ſecundam cur aliqui inter tunicas non retulerint. 246
Tunica oculi tertia, vuea dicta & ipſius hiſtoria. 246
Tunica quarta dura & cornea dicta, atque ipſius hiſtoria. 246
Tunicam quartam cur quidam plures vna exiſtimarint. 246
Tunica quinta nomine caret, eo quod veteres effugerit. 247
Tunica ſexta adhærens ſiue alba dicta. 247
Tunica venarum, ipſiusque fibræ. 263
Tunica venarum ipſis & alijs partibus communis, et ipſius vſus. 264
Tunicæ arteriarum quas obtineant fibras, ipſarumq; vſus. 264
Tunicæ arteriarũ cur venarũ tunicis validiores. 264
Tunica interior arteriarum quæ ob duritiem nomina habuerit. 264
Tunica interior arteriarum cutem obtinet inſtar tunicæ ventriculi & inteſtinorum. 7.64

V

VARICES cur facile in cruribus fiant. 278
Vaſa ſpermatica latinis primi, & ſecundi ſeminis meatu. 276
Vaſa ſpermatica, vide ſeminis ductus.
Vena ſola, vide vena coniugis expers.
Venæ ex iecore, nerui ex cerebro, arteriæ ex corde prodeunt. 263
Venarum fibræ quò à muſculorũ fibris differant. 263
Venæ quid, ipſarum tunica, & fibræ. 263
Venæ vbi alia donentur tunica alijs partibus communi, & ipſius vſus. 263
Venarum munus præcipuum. 264
Venæ iecoris cur tenuiſsima donentur tunica. 264
Venæ in hominibus tres, ipſarum ortus & diſtributio. 264.265.
Vena porta cur ita dicta. 266
Venæ portæ ortus, & diſtributio. 266
Vena portæ quomodo ex iecore prodeat. 266
Vena porta quot ramis præcipuis è iecore emergat. fol. 266.
Vena porta in quot ramos dirimatur extra iecur, & quo ij tendant. 266
Venæ portæ munus præcipuum. 267
Venæ duæ à porta in cyſtim tendentes. 266
Venæ à porta in lienem, ac omentum tendentes. 266
Vena cum liene, ac ventriculo conſortium habẽs. 267

Digitized by Google

Index.

Venæ à porta ventriculum petentes. 120.266.267
Venæ hæmorrhoidales. 267
Venæ à porta ad meſenterium tendentes. 121.267
Vena caua ex iecorene an ex corde prodeat diſſentiunt medici, ac philoſophi. 168
Vena caua principium habet ex iecore. 168
Vena caua ramos in vniuerſum corpus effundit, & per eos ſanguinem. 168
Vena caua quomodo ſanguinē à porta excipiat. 268
Vena caua è iecore egrediens haud bipartito ſcinditur, vt magna è iecore emergens. 268
Venæ cauæ ſupra iecur diſtributio. 268
Vena caua corde ſuperato haud per dorſi longitudinem fertur, vt quidam exiſtimant. 269
Vena caua quomodo cordi iungatur. 269
Venæ cauæ in faucibus in ramos diremptus. 269
Venæ cauæ infra iecur diſtributio. 269
Vena caua ab oſſe ſacro, arteriam magna ſubit, quomodo diuidatur, ramiq; ipſius diſſeminentur. 276
Venæ cauæ in crus propagatio. 277
Venarum in iecur propagatio. 268
Venæ à caua ad diaphragma accedentes. 269
Venæ cor enutrientes. 269
Venæ coniugis expertis à caua exortus, inceſſus, diſtributio. 269
Venæ à ramis venæ cauæ ad tertiam vſque coſtā deſcendentes. 270
Venæ ſub pectoris oſſe proximè ad vmbilicum repentes. 270. varius ipſarum exortus. 270
Venæ ad ceruicis vertebras iter babentes; aliæ caluariam ingredientes. 270
Venæ à caua iuxta fauces exortæ earumquc diremptus. 270
Vena iugularis interior, & ipſius ramorum diſtributio. 271
Vena iugularis exterior vnde oriatur, vt diuidatur, & quas in partes ramos effundat. 271
Vena in inferiores ceruicis muſculos, & elatiores thoracis exhauſta, ipſiusque rami. 270
Venæ in faciem et caput vniuerſum diſtributæ ſeries. fol. 272.
Venæ ſaluatellæ, ſiue lienis dictæ exortus. 273
Vena ſaluatella non benè in lienis affectibus pertunditur. 273
Venæ cōmunis ex axillari, et humeraria exortus. 272
Venæ iecorariæ ductus, & diſtributio. 273
Vena iecoraria interdum occultatur cephalicæ accedens, interdum ſola ſe in conſpectum dat. 274
Vena ramus iecorariæ, per brachium excurrēs inter cutem & carnem. 273
Venæ communis inceſſus, ac diremptus. 273
Vena communis nunc altior aſſurgit, nunc inferiùs ſubſiſtit. 274
Venæ inter pollicem, & indicem cur malè pro iecoraria pertundatur. 274
Venarum brachij eadem ſeries. 274
Vena inter paruum digitum, & anularem, ſiue inter anularem & medium cur non bene pro iecoraria pertundatur. 274
Venarum manus magna in diuiſione varietas. 274
Vena teſtem petens ſiniſtrum ac dextrum, vnde oriantur, & quem ductum ſeruent. 275
Venæ ſiniſtri renis inuolucrum, & dextri petentes vnde ortæ. 274
Venæ emulgentes vbi ex vena caua oriantur, vtque ſitu varient. 274
Venæ emulgentes quomodo arterijs copulentur in viris. 275. in mulieribus. 275
Venæ emulgentes etſi ortum habēt varium, inceſſum tamen eundem ſeruant. 275
Venæ ad ſpinalem medullam, ac lumborum muſculos accedentes. 276
Venæ ad veſicæ ceruicem, atque vteri in mulieribus fundum ac ceruicem tendentes. 276
Vena peritonæum & abdomen conſcēdens ramos ſuos ei copulat, quæ deorsū ſub pectoris oſſe fertur. 126
Venæ in femur diſtributæ. 277
Venæ maioris crus adeuntis exortus, atque diremptus. 277
Venæ malleolum ac pedem adeuntis varietas. 277
Venæ in crus diſſeminatæ, & in pedem pertingentes. 278. 279.
Venarum pedis diſtributio varia. 279
Venarum pedis conſideratio. 279
Venæ quatuor differentes in pedis pectine pro ſanguinis extractione ſecundum medicos. 279
Vena iuxta genu, ex qua duntaxat græci complures ſanguinem mitti volebant. 279
Vena vmbilicalis. 279
Vena vmbilicalis in iecur ingrediens, in ramos minimè ſcinditur, vt inquit Veſalius. 279
Vena vmbilicalis in homine areſcit, & veluti in ligamentum ſeu tendinem abit. 185
Venarum arteriarumq; vmbilicalium inceſſus. 196
Venæ vteri non intumeſcunt, niſi prægnantibus. 194
Venarum caput petentium paria ſex. 285
Vena prima, ſecunda & quarta, et prima ſecundaque arteria caput petentes, quę ſubeant foramina 286
Venarum arteriarumque varius in capite cōgreſſus, ac ſeparatio. 286
Venæ à quatuor duræ matris ſinibus prodeuntes, & intra caput diſtributæ. 287
Vena tertia, quinta & ſexta mammas petentes per quæ ingrediantur foramina, & quomodo diſtribuantur. 287
Venæ arterialis ortus atqne diſtribuito. 288
Vena arterialis quam obtineat tunicam, & cur ita dicta. 288
Venæ arterialis, & arteriæ venalis munus. 288. 189
Ventriculi cordis horumque hiſtoria. 230
Ventriculus dexter cordis ſiniſtro longè maior. 230
Ventriculus ſiniſter medium ferè in corde locum tenet. 230
Ventriculorum cordis munus. 230
Ventriculi cordis ſinguli duo habent foramina, & quorſum. 230
Ventriculi cerebri tres, horùmque hiſtoria. 242
Ventriculus primus, & ſecundus cerebri. 242
Ventriculus primus, & ſecundus cerebri aquam intus continent. 242

Ven-

Digitized by Google

Index.

Ventriculus, ipſiusque hiſtoria. 181
Ventriculi ſitus figura. 181
Ventriculus cur minimè in dorſo illinendus. 181
ventriculi os haud ibi eſt vbi vulgo fertur. 181
Ventriculus duo habet orificia ipſorũ nomina, ſitus, & vſus. 181
Ventriculus cibum retinere poteſt citra tantam pylori conniuentiam. 3.181
Ventriculus intus læuis, & varij eius colores. 181
Ventriculi os inferius cur anguſtius. 181
Ventriculus pro aſſumptorum ratione ſtringitur, ampliatur. 182
Ventriculi magnitudo & ſubſtantia. 182
Ventriculus primus, & ſecundus cerebri supernè atque ad latera læues ſunt, inferiùs aſperi. 242
Ventriculus primus ſecundus, & tertius quid in ſe contineant. 243
Ventriculus tertius cerebri, & ipſius riuuli. 240
Ventriculus quartus cerebri quis nonnullis dictus, nihil præter aquam continens. 243
Ventriculi tres priores cerebri tenui membrana ſuccinguntur, quartus non. 243
Vertebræ latinis ſpondilia græcis dorſi oſſa dicta. 13
Vertebræ dorſi 30. & ipſarum enarratio. 13
Vertebræ dorſi quomodo inuicem ante ac pone copulentur, & quibus alligentur. 14
Vertebræ dorſi quàm varié perforentur, quò aditum neruis venis, & arterijs præbeant, 14
Vertebræ dorſi quo foraminibus varient, & cur. 14
Vertebræ dorſi luxatæ, ſi plures fuerint minus, ſi vnica, maius inferunt periculum, & cur. 14
Vertebræ dorſi quomodo committantur. 98
Vertebræ dorſi omnes prima excepta quomodo inferiorum & ſuperiorum proceſſuum interuentu committantur. 16
Vertebræ colli ſeptem, earumque hiſtoria. 15
Vertebra prima ceruicis quo ab alijs differat 14. Secunda. 15
Vertebræ primæ dorſi cum ſecunda connexus. 14
Vertebræ duæ priores colli quomodo committantur. 14.15.
Vertebra ceruicis ſecunda quomodo tertiæ, & alijs committatur. 15
Vertebræ quatuor ceruicis inter ſecundam, & ſeptimam, præter ſeptem proceſſus cunctis dorſi vartebris cõmunes, alios inſuper quinq; ſortitę ſunt. 16
Vertebræ thoracis 12. vt plurimùm ſunt, colli vertebris commiſſę. 16
Vertebræ crruicis vt inuicem differant. 16
Vertebræ thoracis duas obtinent foueas in quas coſtarum capita inſeruntur. Ac prima & duodecima duas obtinent, vnde ligamenta prodeunt. Ipſarum forma & ſitus. 17
Vertebra prima & duodecima vt inuicem committantur. 17
Vertebræ lumborum quinque, ipſarumq; hiſtoria. 18
Vertebræ lumborum quo ab alijs differant. 18
vertebræ lumborum eoſdem quos et aliæ ſeptem proceſſus obtinent ipſorumque deſcriptio. 18
Vertebræ lumborum aliquot in quibuſdam hominibus, duos, præter prædictos obtinent proceſſus Veſalio non viſos. 18
Vertebræ oſſis ſacri ſex ut plurimum, nonnunquam uerò quinque, ipſarumque connexus. 18
Vertebræ oſſis ſacri contrarium à cęteris dorſi vertebris ſitum obtinent, & quæ ex ipſis proceſſus habeant. 18
Vertebræ coccygis quatuor ſunt vt plurimum interdum verò tres, ipſarumque deſcriptio. 19
Vertebra prima coccygis quãdo proceſſus habeat. 19
Vertebræ coccygis ſinum obtinent, ipſarumque connexus. 19
Vertebræ coccygis caudæ imaginem exprimunt. 19
Vertebræ coccygis, nec foramẽ habẽt, nec cauæ ſunt
Veſalius multorum oculos in anatome cępit diducere.
Veſalius priuatim non meminit oſſis decimi tertij ſuperioris maxillæ quod ipſum paruifaceret. 8
Veſalius nunquam duos vidit proceſſus, in quibuſdam lumborum vertebris occurrentes in aliquibus hominibus, qui in ſimijs habentur. 18
Veſalius ſecus ab auctore ſentit in ſecundi pollicis oſſis manus ad primum connexu. 34
Veſalius ait caput calcis oßis paruo digito reſpõdentis, in ſinum cenſeri cùm in caput inſeratur. 45
Veſalius inquit articulum primum quatuor digitorũ manus ſecundo pollicis ſimilem eſſe, cùm ſit primo ſimilis. 34
Veſalius ait os pectinis pollicem ſuſtinens, poſteriùs proceſſu donari, cum ſinulum habeat. 45
Veſalius muſculis omnibus eaſdem adeſſe partes inficiatur. 72
Veſalius frontis muſculorum connexionem non aduertit. 74
Veſalius inquit viſorium neruum in medio partis poſterioris auris minimè committit, & muſculo obtegi, qui in hõe deliteſcit, in brutis conſpicuus. 75
Veſalius inter oculi motores muſculum reponit, palpebras attollentem. 75
Veſalium priores duo narium muſculi quanuis euidentes latuerunt. 76
Veſalius præter communes decem laryngis muſculos duos proponit, nec auctori, nec Realdo viſos. 82
Veſalius inquit quintum oculi muſculum, ipſum ſurſum agere, quod eſſe nequit cum rem ipſius partẽ inſeratur. 76
Veſalius duos inſuper muſculos intra nares collocat, cùm nihil interim præter cutem & membranã carnoſam habeatur. 76
Veſalius inquit priores duos genarũ muſculos ex proceſſibus temporum mamillaribus exoriri, cùm iuxta malarum apicem emergant. 76
Veſalius inquit priores duos genarum muſculos ita vniri, vt vnicus videantur, cùm diſtincti tamen ſint. 77
vesalius cum Galeno prioribus duobus genarum muſculis, inferius labrum diducẽdi, & ad latera vnà cum ſuperiore trahendi, aut ad faciei motum conferendi, munus adſcripſit, auctor vero inferiorem maxillam diducendi. 77
Veſalius nouem linguæ muſculos proponit cum decem

Digitized by Google

duntaxat ſint. 80
Veſalius quatuor fauciū muſculos proponit inconſpicuos cùm ipſorū munere fibræ quędā fungātur. 83
Veſalius inquit membranam à muſculis abdominis ſecundi paris vbi ad ipſius medium pertingunt, productā, ſimplicē eſſe, cum in duas dirimatur. 90
Veſalius primum, et ſecundum muſculum intercoſtales externos vice vnius habet, auctor duorum. 48
Veſalius de muſculo quadrilatero volæ manus membranam mouente non agit. 93
Veſalius inquit quatuor manus muſculos brachiale potißimum extēdere flectereque, cùm priores duo manum potißimū flectant, alij duo extendant. 105. & manui ſurſum deorſumque agendæ non inſeruire. 105
Veſalius inquit ſecundum femoris muſculum, totum ſe ſubtus primum abdere, cùm tamen dimidium ferè ipſius detectum occurrat. 113
Veſalius inquit ſextum pedis muſculum in proceſſum inſeri, cum in ſinum inſeratur. 118
Veſalius minimè aduertit peritonæum ſub vmbilico geminum eſſe, atque inter vnam alteramque membranam vmbilicales arterias, ac vrinarium meatum ferri. 180
Veſalius cenſet fracto peritonæo tranſuerſos abdominis muſculos inteſtina continere; ſecus auctor. 180
Veſalius priores tres cerebri ventriculos tenui intus membrana obtegi vti Gale. notauit inficiatur. 243
Veſalius venæ cauæ ramos in brachium tendētes antequam ad axillam pertingant diuidi vult, cū poſt axillam dirimantur. 270
Veſalius, vbi iugularis interior ad caput pertingit, maiorem ipſius ramum vnà cum ſoporalis arteriæ ramo ſermone deducit, cum ſolus feratur. 271
Veſalius vmbilicalem venam ſuo in iecur ingreſſu in plures ſcindi ramos prodit, quod falſum eſt. 279
Veſalius inquit arteriam vnà cum venæ occiput conſcendentem, per ipſius etiā foramen ingredi, quod ſecus ſe habet. 280.286
Veſalius neruum viſorium dum ponè oculum inſeritur, ad latus inclinare prodit, cum ad amuſſim in medium inſeratur. 311
Veſica cor inuoluens, vide mēbranæ cor inuoluentes.
Veſica fellea vide cyſtis fellis.
Veſica in homine muſculum ad ceruicem habet, et huius hiſtoria. 100
Veſica duabus cōponitur tunicis, harumq; fibræ. 188
Veſicæ ſitus, & hiſtoria. 188
Veſica figuræ oualis. 188
Veſica quas obeat ſuis fibris functiones. 188
Veſicæ viri, & mulieris diſcrimen. 188.189
Veſica quomodo meatibus ſuis vrinam excipiat, eorumque hiſtoria. 189
Veſicæ muliebris ſitus. 193
Vlna maius cubiti os. 28
Vlna & radius oſſa duo à cubito ad brachiale porrecta, quod maius quod minus ipſorumq; hiſtoria. 28
Vlna & radius quo differant. 28
Vlna et radius aliter ſuperius, aliter inferius committuntur. 29
Vlnæ à principio ad finem deſcriptio cum triangulari ipſius figura, & lineis. 28.29
Vmbilicus quomodo fiat, & ex quibus vaſis. 196
Vmbilicus quomodo corporis medium occupet, ipſiusque in vterum inceßus. 196
Vnguium materia, & adhæſio. 45
Vngues venas ipſos nutrientes non habent, eorumque vſus. 45
Vngues ſenſus expertes, augentur inſtar capillorum à radice. 45
Vox quomodo efformetur. 226
Vreteres Græci vrinarios ductus appellant. 189
Vteri oris ſtructura. 195
Vteri os in prægnantibus ita occluditur, vt nihil admittat. 195
Vteri os immobile perſtat ceruice etiam conſtricta et diducta. 195
Vteri os naturaliter non ex arbitrio reſeratur, & clauditur. 195
Vteri os in prægnantibus, & non prægnantibus quomodo diducatur occludaturque. 195
Vteri prægnantium ſitus. 193
Vterus à ſuperis ad ima prominentem habet lienam, & ipſius vſus. 193
Vteri ac ceruicis extima interiorique facie deſcriptio. 193
Vteri angulorum poſitio quos alij cornibus, alij nouilunio contulerunt. 193
Vterus cellulas minimè habet, quas ali qui confinxerunt. 193
Vteri ſubſtantiæ, membranæ, ipſarumque fibræ. 194
Vteri venæ non tumeſcunt niſi prægnantibus. 194
Vterus ſuſcepto ſemine occluditur, colligiturque. 194
Vterus & mammæ per quas venas conſortium habeant. 277
Vterus crateris pedem interna facie repræſentat. 193
Vterus earum quæ recens peperere ſinulos quoſdam habet, horumque vſus. 193
Vulnera commiſſurarum capitis perículoſiora quam oſſium. 6
Vueæ nomina, & hiſtoria. 227
Vueæ figura & munus. 227
Vuea tertia oculi tunica. 246
Vuea cur ita dicta. 227

Y

Yοειδὲς ſuturæ. 4
Υψιλοειδὲς os cur ita dictum. 13
Ηθμοειδὲς, ſeu σπογγοειδὲς capitis os. 4

Z

Ζύγωμα ponticulns oſsium temporum. 9

FINIS.

PRAE-

Digitized by Google

PRAEFATIO.

ANATOMES Hiſtoriam literis conſignaturus, in qua grauis eſt inter artis proceres diſſenſio, de ipſius primùm origine dicendum mihi eſſe, & cauſas propter quas ea primùm inuenta, deinde intermiſſa eſt, in medium afferendas duxi, vt qui humanorum corporum diſſectioni coràm adeſſe nequeunt, quibuſnam ex huiuſce artis ſcriptoribus maior ſit habenda fides, intelligant. Quoniam verò hiſtoria hæc ad medicam potius facultatem, quàm ad aliud vllum diſciplinæ genus pertinet, & medicos habuit primos inuentores, ab huius origine auſpicabor. Medicinæ igitur inuentum vſqueadeo vetus eſt, vt nulla totius orbis terrarum gens, quantumuis barbara & fera non aliquando genus aliquod remediorum habuerit. Veruntamen in Græcos duntaxat artis inuentio refertur, tum quod ab ipſis magis quàm à cæteris nationibus exculta fuerit, cogente forſan neceſſitate, ob geſta ſemper cum exteris nationibus bella, in quibus generis omnis vulnera infligi neceſſe erat; tum etiam quia fine bellis impoſito, ipſiſque rerum dominis factis, qui natura ad malum propenſi erant, vitam in otio, & luxu degentes, totos ſeſe voluptatibus, ac libidinibus dediderunt; qui autem mentis erant ſanioris, omnem virtutibus operam nauantes, in ſtudia ſe ac rerum naturæ contemplationem penitus abdiderunt. Itaque ij nimijs laboribus, illi vero inordinato vitæ genere, ſuorum corporum conſtitutionem ita labefactarunt, vt innumeris ea ægritudinum formis obnoxia reddiderint, pro quibus debellandis nouas etiam auxiliorum ſpecies adinuenire oportuit. Ex Græcis igitur omnium primus medici nomen adeptus eſt Æſculapius Apollinis filius, Mercurij, qui cognomine dictus eſt Trimegiſtus, nepos. Vixit is non multo ante bellum Troianum, tantæ apud Græcos auctoritatis vir, vt in Deorum numero ab ipſis fuerit collocatus. Succeſſores habuit filios duo Podalyrium, & Machaonem, viros pariter in arte præclaros, ab Homero non ſine admiratione in bello Troiano celebratos, quanuis nihil eos præter vulnera perſanaſſe, nullamque eorum, quæ ad victus rationem, quæ ad purgationes, & ſerapia hodie nobis vſitatiſſima pertinent, curam geſſiſſe referat. Quod ſane chirurgicam medicinæ partem omnium vetuſtiſſimam, & in maxima apud ipſos exiſtimatione habitam fuiſſe teſtatur. Cum enim omnem illi ægritudinum cauſam in ſua, vt ipſe Homerus aſſerit, peccata referrent, iure optimo nullam ad eas propellendas opem, præterquam diuinam poſcebant. Neque verò alienum à ratione eſt, quemadmodum illorum temporum homines temperantius victitabant, victuque vtentes parciori, laboris multo plus exantlabant, ſic eos quoque vitam degiſſe ſalubriorem. Quum primùm verò, vti diximus, alij deſidia torpeſcere, atque in voluptatum fluctus, potiſsimam morborum originem, demergi;

Digitized by Google

alij ſe totos in literarum, & philoſophiæ ſtudia (res haud minus corpori perniтioſa, quàm animo ſalutaris) recipere cęperunt, intemperans illorum vitæ ratio, horum autem oppidò laborioſa effecit, vt Medicinam, cuius antea nullus, aut exiguus ſanè apud ipſos vſus erat, omnes poſtmodum exiguo emolumento perquirerent. Quandoquidem vti antea, dum ſobriè viuerent, abſque vlla medici, & medicinæ ope vitam magna ex parte valentes, vegetique quàm longiſsimè prorogabant, ita nunc deſide hoc & intemperanti victus genere, ægrè admodum ex temperantioribus aliqui, inſtar infirmæ baſis muri aſsiduo ſe ſuffulcientes ad ſenectutis principia perduci queunt. Hanc ob cauſam excellentes viri complures à bello Troiano medicinam fecerunt, donec ex philoſophis nonnulli, ob indefeſſas vigilias, & rerum naturalium contemplationem in morbos incidentes, philoſophiæ medicinam coniungere cęperunt, vnius ferè, ac eiuſdem facultatis vtranque eſſe exiſtimantes. Ea tempeſtate magni Philoſophi complures, ijdemque pro ſummis habiti medicis extitere, clariſſimi verò ex his Pythagoras, Empedocles, & Democritus, qui ex quorundam ſententia præceptor fuit Hippocratis Coi, viri non minus arte quàm facundia inſignis. vnde inter tot præſtantiſsimos viros ſolus æterna memoria dignus extitit. Is omnium primus Medicinam à ſapientiæ ſtudio ſeiunxit. Huic Diocles Caryſtius ſucceſsit, Diocli Praxagoras, & Chryſippus, quos poſtmodum ſubſequuti ſunt Erophylus, & Eraſiſtratus, qui omnes in diuerſas curandi vias proceſſerunt. Ijſdemque temporibus in tres partes medicina diducta eſt, vt vna eſſet quæ victu, altera quæ medicamentis, tertia quæ ferro duntaxat mederetur. Primam διαιτητικὴν, ſecundam φαρμακευτικὴν, tertiam χειρουργικὴν, ab opere vnamquamque denominantes appellarunt. Ex his qui diætam duntaxat in curatione adhibebant, rerum quoque naturæ cognitionem minimè interim neglexerunt, tanquam ſine ea trunca, & debilis medicina eſſet. Poſt hos Serapion theoricen à praxi primus omnium ſeiunxit, vſum duntaxat, & experimentorum in dies occurrentium notitiam, medicinæ neceſſariam eſſe contendens. Hunc ſequutus eſt Apollonius Glaucius, atque alij non pauci, à profeſsione Empirici nuncupati. Cum ergo qui victu ſolo medebantur in duas diuiſi eſsent ſectas, altera rationalem artem, altera vſum tantum ſibi vendicante, qui rationalem medicinam profitebantur, cùm ad rectè curandum neceſſariam eſſe contenderent, tam euidentium, quàm abditarum cauſarum morbos efficientium notitiam, ſimulq; conſtitutionem, officium, poſitum, figuram, magnitudinem, colorem, duriciem, molliciem, aſperitatem, ordinem, compoſitionem conſpirationemq; internarum corporis noſtri partium, cadauera quædam humana incidere cęperunt, in quibus ſitum, figuram, ordinem, conſortium, interioris ventris, & aliarum corporis partium obſeruabant. Hiſce temporibus floruere Lycus Marinus, alijq; diſſectionis proceres. Poſt quos Herophylus, & Eraſiſtratus humanæ ſtructuræ receſſus

(vtinam

(vtinam id nunquam tentaſſent) altiùs indagare cupientes, nonnullos ſupplicio damnatos habere ſtuduerunt, eosque viuos diſſecari iubentes, quædam in corpore notatu digna occurrentia obſeruabant. Id etſi æqui bonique fieret, anſam tamen populo non leuem porrigebat, diram crudelitatem in miſeros illos exercitam deteſtandi. Quò acceſſerant, quòd qui experientiam ſolam ſequebantur, de nullorum præterea remediorum inuentione ſolliciti, quàm eorum, de quibus in morbi alicuius curatione periculum prius feciſſent, rei ſummam non in cauſæ morbi notitia, ſed in auxilij ad ipſius ſublationem idonei inuentione poſitam eſſe aſſerebant; illud inſuper addentes, non infrequenter eueniſſe, vt abiecta quæpiam muliercula ſimpliciſsimi auxilij ope, tot abſque diſſectionibus, quaſi miraculo quodam, homines quamplurimos à grauiſsimis vendicaſſet morbis, quos multi præclariſſimi medici, ſuis tantum freti ratiocinationibus, poſt contentiones multas deploratos deſeruerant. Adeo vt odium populi vniuerſi & rationes ab empiricis medicis in ipſos adductæ, & immanitas nulla vrgente neceſsitate in quoſdam exercita, effecerint, vt non ſolum viuentium hominum, verum etiam mortuorum diſſectio vetita fuerit. Sicque dum nimium diligentes medici illi eſſe ſtudebant, effecerunt vt quod ſedulitatis neceſsitas ipſa poſtulabat, id poſtmodum ab ipſis adhiberi fuerit interdictum. Quam quidem ob rem poſteriores, cùm humani corporis Anatomen in patria ſua obſeruare non poſſent, aut Alexandriam, vbi ea nonnunquam exercebatur, petere, aut in alijs eam animantibus adminiſtrare coacti ſunt; quanuis illa interim eligerent, quæ ad hominis imaginem propiùs accederent, quòd ſcilicet vti hæc extimam faciem gerebant non omnino diſsimilem, idem quoque in corporis penitioribus fore iudicarent. Vixit hiſce temporibus Galenus ex Pergamo Aſiæ ciuitate, omnium quotquot hactenus in arte ſua maximè excelluerunt, longè ſapientiſsimus, ac eloquentiſsimus. Is docendi cupiditate flagrans, ac inter hominis, & ſimiæ ſtructuram parum omnino diſcriminis adeſſe ratus, humanæ fabricæ hiſtoriam, ſimia, vti ex eius ſcriptis videre eſt, ob oculos poſita, deſcripſit. Quoniam verò ea tempeſtate, pauci omnino, ijq; non multæ auctoritatis viri, literarum monumentis hæc ipſa conſignauerant, ipſe autem in alijs medicinæ partibus ſummè excellebat, plenam apud omnes fidem ipſius hiſtoria facilè adinuenit, neminem ſcilicet, ob vetitam humani corporis diſſectionem, qui repugnaret offendens. Hanc nominis exiſtimationem, ad noſtra hæc vſque tempora Galenus obtinuit, nemine ab ipſius placitis, vel latum quidem vnguem diſcedente; donec Andreas Veſalius multorum oculos diducere cœpit, in quæuis aliorum ſcripta iurandum nulli eſſe oſtendens, vt multorum mos eſt, qui videri, quàm verè ſcientes eſſe malunt; qui cùm laborioſum nimis ducant, ſingula diligenti trutina examinare, videantque, cùm hac ratione pleraque conſtanter affirmare non poſsint, ſe minus ſcientes à vulgo habitos iri, auctoritatis tantum ſcriptoribus qui-

buſdam

Digitized by Google

buſdam tribuerunt, vt nullo pacto adduci queant, vt falli eos potuiſſe fateantur, minimè interim cogitantes, eos, quibus tantum fidei exhibent, homines vti & nos fuiſſe, & facilè in aliquo cęcutire, facilè hallucinati potuiſſe, quemadmodum vel doctioribus in dies in multis contingere obſeruamus. Atque eo magis quòd cùm antiquitus libri omnes manuſcripti eſſent, præterquam quòd multa in tranſcribendo minus accuratè ſcripta excidebant, plerunque etiam fiebat, vt quis in libri alicuius lectione aliqua in margine adnotaret, ac dein qui tranſcribebant, notas eas eſſe neſcij, inter auctoris ſeriem insererent. Hoc & alijs modis quamplurimis, quos ſecum vnuſquiſque excogitare poteſt, credibile eſt veterum libros ita mendoſos eſſe, vt tantam ipſis fidem nemo ſani iudicij, ni prius veritatem ſedulò indagauerit, habere nec poſſit, nec debeat, quantam inertes iſti adhibent. Qui ſi tantum laboris ſubire recuſant, ſuam ſaltem inſcitiam huius vel illius ſcriptoris auctoritate ne tueantur, præſertimque ijs in rebus, in quibus contrarium licet manu deprehenderę. Siquidem ſi Anatomen, de qua nunc agimus, ſedulo conſiderauerimus, multa nobis in ea facilè occurrent ex quibus perſpectiſsimum fiet, eos qui Galenum tueri conantur, humanam ipſum Anatomen deſcripſiſſę aſſerentes, præterquam quod iniuriam auctori faciunt, dum ipſum paſsim mentiri oſtendunt, ſibi ipſis quoque humani corporis reſectionē viſam fuiſse nunquam atteſtantur. Et quo hæc me veritatę potius quàm alia re compulſum dicere vnuſquiſque intelligat, nonnulla huc ex Galeno afferam, in ſimia cæteriſque brutis omnibus, in homine vero nullatenus occurrentia. Ac primùm quidem de oſsibus verba faciam, in quibus error nullus ſubeſse poteſt, adeo ſcilicet duris, vt formam ſuam amitterę facile nequeant, neque enim veriſimile eſt, eam poſt Galeni tempora exuiſſę. Ait igitur Galenus in ſuperiori maxilla duas haberi ſuturas, proximè ad caninos dentes deorſum exporrectas. Hæ in ſimijs omnibus occurrunt, hominum verò vix, ac ne vix quidem vnus inter centenos eas obtinet. Ait inſuper poſteriores ceruicis vertebrarum proceſſus acuminatos eſſe; in ſimia ſic ſe habent, in homine autem bifidi ſunt. Decimam thoracis vertebram cum editiori, humilioriq; ſibi proximis coarticulari prodidit; id in ſimia veriſsimum eſt, in homine de duodecima vertebra accipiendum. Sacrum & Coccygis os ex ternis extrui oſsibus aſſerit; ſanè quidem in ſimia, in homine autem ſacrum os ex quinis, vt plurimum, interdum ex ſenis conflatur, coccyx vero ex quaternis. Inquit præterea humeri os extrorſum obliquari; verum quidem in ſimia, in homine autem rectum perſtat. Vlnæ ait exiguum quendam adeſſe proceſſum ſtylo ſimilem qui carpo articulatur, cùm tamen in homine nullum connexus veſtigium ſeſe offerat. Pulmonem quinque lobis diſtinctum eſſe prodidit, quod neutiquam ſanè poſset aſserere, ſi hominis diſsectionem ſemel ſaltem eſset intuitus. Sed quid his diutius immoror? quandoquidem ſi hominis Anatomen toties Galenus conſpexiſset, idipſum proculdubio minimè reticuiſ-

ſet,

Digitized by Google

ſet, vti ſanè de oſſibus bis ſibi viſis meminit, illius nimirum cadaueris quod ex ingenti fluminis cauea extraxerat, & illius hominis, quem ſuſpendio necatum, corui iam ferè vniuerſum laniauerant. Quòd ſi quando is ephebus adhuc Alexandriam conceſſerat, forſan vt euenit, ad ipſius aduentum iam diſſectioni finis erat impoſitus; aut verò ipſi, cùm hiſtoria hæc vim potius memoriæ quam iudicij expoſtulet, temporis progreſsu excidit, vt ex his, quæ nobis ſcripta reliquit, colligere eſt. Quemadmodum verò ex adductis exemplis perſpectum euadit, Galenum ſimiæ potiùs quàm hominis hiſtoriam deſcripſiſſe, alia pariter quædam in medium afferri poſsent, oſcitantiæ ipſius argumenta, vt capitis ſuper primam, & ſecundam ceruicis vertebram motus, manus motus ad exteriora; venæ coniugij expertis exortus, & alia deprauati contextus indicia, vt quod inquit detecto cerebro, aut ipſius ventriculis compreſſis, ſenſum motumque protinus deperdi, vbi neceſsario legendum eſt, & compreſsis. Verùm hic haud in quenquam inuehi, ſed inſcios potius monere inſtitui, his me atque alijs, quæ breuitatis gratia prætermitto, in eam ſententiam firmiter adduci, vt aut Galeno, vel perquam raro, vel nunquam hominis Anatomen viſam fuiſse, aut ipſius ſcripta inſigniter deprauata eſse exiſtimem. Qui verò ipſum mordicus tuentur, eò ignauiæ deuenerunt, vt ſuam potius ignorantiam Galeni auctoritate contegere, quàm perquirendæ veritatis laborem ſubire velint. Quare vnicuique conſulo, vt ſe aut in Italiam conferat, vbi reſectionis conſpiciendæ facilè poteſtas dabitur, aut ſi ei auctorum dictis ſtandum eſt, ijs potius fidem adhibeat, qui omne vitæ ſuæ tempus huic ſtudio impenderunt, maiori humanorum cadauerum copia, quàm Galenus vnquam ſimiarum habuerit, quam ijs qui tubicinum more ex cathedris non viſa canunt, ſed quæ puerulus quiuis libro ante oculos poſito legere ſeorſum poſsit.

Digitized by Google

Ioannes Valuerdus Lectori.

Etsi amici quidam mei, in ea erant ſententia, vt Veſalij figuris poſthabitis, nouæ mihi eſſent parandæ; nolui tamen idipſum efficere, tum confuſionis vitandæ gratia, quæ hinc ſuboriri poſſet, propterea quòd non ita perſpectum ſit, in quibus cum eo conueniam, in quibus item ab eo diſſentiam; tum quia ipſius icones affabrè adeò exculptæ ſunt, vt non ſine inuidiæ, aut malignitatis crimine reijci eas potuiſſe duxerim; eoq́ magis quod præſtantiores eas reddere tam facilè mihi fuit, quàm arduum vnicuique futurum eſt, ijs atque illis reiectis æquè præſtantes parare. Quoniam verò noſtræ in ære ductæ ſunt, neque hiſtoriæ citra magnam confuſionem interijci queunt, ſingulas cuiuſque libri iconas, ad ipſius calcem appoſuimus. Proinde ſciendum eſt, notas in interiore margine toto opere occurrentes, in omni figura exprimere, quid in eo paginæ loco, cui idem numeri character ac notæ præpoſitus eſt, contineatur. In nota verò prior character alijs editior, eum deſignat, qui talis in paginæ facie occurrit. Secundus character t. ſcilicet tabulam figurarum ſignificat; poſtremus literam ſiue ſignum denotat in figura comperiendum. Et quia nonnunquam euenit plures in eadem tabula figuras contineri, ideo in notis quibus poſt tabulæ numerum appoſita eſt litera f. aut figura, huiuſmodi ſigna figuram deſignant, ſequens autem ipſius numerum, poſtremum verò ſignum in tali figura conquirendum. Fit etiam interdum vt iu vno libro figuræ ſiue tabulæ alterius requirantur, & tunc aut dictio in paginæ facie iuxta numeri characterem occurrens, te docet quo eam in libro reperire queas, aut in nota primùm liber, deinde cætera quæ diximus omnia deſignantur.

Primus itaque Liber oſſa, & cartilagines, humanæ fabricæ veluti baſim continet.

Secundus oſsium vincula atque indumenta complectitur, cuticulam nempe, cutem, adipem, membranam carnoſam, muſculos, ac membranam denique oſſa conueſtientem περιόστεον *dictam.*

Tertius organa enarrat, ad corporis noſtri conſeruationem, tam in indiuiduo quam in ſpecie requiſita.

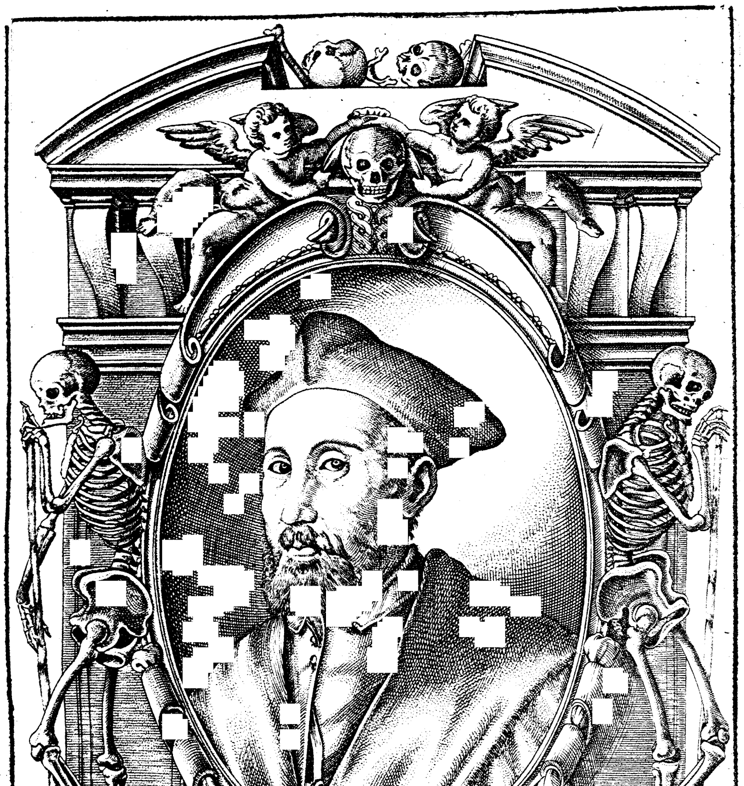
Quartus vitales partes edocet, cor ſcilicet, cæteraq́ in thorace contenta organa.

Quintus de inſtrumentis ſenſui motuiq́ famulantibus, cerebro nimirum agit, ſenſus etiam quoſdam exteriores continens.

Sextus duo meatuum genera, venas nempe atque arterias proſequitur, quarum ope fabrica hæc enutritur, & vita fruitur.

Septimus & poſtremus inſtrumentis dicatus eſt, quarum miniſterio ſenſu pollemus motuq́ ciemur, & ſenſibus item exterioribus nonnullis.

Digitized by Google

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI de Hiſtoria Anatomica.

LIBER PRIMVS IN QVO DE OSSIBVS AGITVR.

Corporis noſtri partes aut ita ſimplices ſunt, vt quęlibet particula eandem cum tota parte appellationem ſeruet, quæ ideo ſimilares fuerunt appellatæ: cuiuſmodi ſunt, caro, pinguedo, oſſa, ſanguis, pituita & bilis: aut ita compoſitæ, vt ſi diuidas, vnaquęq; particula proprium nomen obtineat, dictæ propterea diſſimilares, quales ſunt nerui, venæ muſculi, digiti, manus, facies, brachia, & reliqua omnia corporis noſtri membra. Similares partes aut molles ſunt, & humidæ, aut duræ & ſiccæ, atque earum aliæ ſemper tales exiſtunt, vt caro, ſemen, lac, bilis, pituita melancholia, ſtercus & vrina; aliæ tales ſunt tantummodo vbi naturali ſuo in loco ſeruantur; huius generis ſunt, ſanguis, pinguedo, adeps, medulla, ſiccæ & duræ ſunt, cutis, nerui, venæ, arteriæ, cartilagines, & oſſa, atq; hæ, non ſecus ac molles & humidæ, aut ea ratione ſunt corporis partes, vt ſi quid ex ipſis deperditur, nulla ratione reſtitui poſſit, quales ſunt cutis, nerui, venæ, oſſa, arteriæ; aut ita, vt aliqua etiam ex earum partibus deperdita (niſi tamen ex toto deficiat) facilè reparetur, cuiuſmodi ſunt caro, pinguedo, quatuor humores, & ſpiritus tam vitales quàm animales. Quæ reſtitui partes nequeunt, ex ſemine hominis ortum duxerunt, dicte idcirco ſpermaticæ: Quæ reſtituuntur, in vtero ex materno ſanguine, extra vterum ex quotidiano nutrimento principium traxere: Quæ tamen omnes, tam ſpermaticæ, quàm non ſpermaticæ, tam ſimilares, quàm diſſimilares, diuerſos habent in corpore vſus: Aliæ nanq; pro integumento aut veſte ſunt, vt cutis, pinguedo, membrana carnoſa, & caro; Aliæ oſſa inuicem continent, vt ligamenta: Aliæ ciborum coctioni inſeruinnt, vt ventriculus tenuuia inteſtina, & venæ aliquot Meſenterij: Quædam ſanguinis ſunt opifices vt iecur. Quædam eum ad ſingula membra deferunt vt venæ: Aliæ ſpiritus vitales efficiunt vt cor: Aliæ per vniuerſum corpus, eoſdem deferunt, vt arteriæ: Alię ſpiritus animales fabricant, vt Cerebrum: Per alias facultas hæc vniuerſo corpori impertitur, vt per neruos: Aliæ motui voluntario inſeruiunt, vt muſculi: Quędam corporis ſuperfluitates excipiunt, vt lien, cyſtis fellis, renes, veſica, inteſtina, glandulæ: Quædam aditum præbent aeri, quo Cerebrum & cor recretẽur, vt nares, larynx, pulmones, arteria venalis: Aliæ ſenſibus exterioribus famulantur, aures auditui, viſioni oculi, guſtatui, lingua, palatus; loquelæ pulmones, larynx, & duo potiſſimum nerui, à recurrendo, vt ſuo loco dicemus, recurrentes dicti, Aliæ inſtar baſis ſunt & propugnaculi, quibus reliquę omnes fulciuntur, firmanturque, vt oſſa & cartilagines: de quibus tum hac ratione, tum quia in harum notitia, maxima pars huius hiſtoriæ poſita eſt, primum agere incipiam.

Corporis partium diuiſio.

Similares partes.

Similariũ partium in duras & molles diuiſio.

Ambarum diuiſio.

Partiũ omniũ corporis munus

COLEGIO DE S. CARLOS * BIBLIOTECA

De Oſſibus. Cap. I.

Oſſium corporis noſtri natura, ſitus, & figura quantopere cognitu neceſſaria ſint, nemo melius intelligit, quam qui in dies ea fracta, aut luxata reponunt. Cùm enim omne medici ſtudium in eo poſitum ſit, vt ea in ſuum naturalem locum reſtituat, ſolidetur, dubio procul verum ipſorum ſitum, figuram, naturamq; prius

perſpecta habeat oportet. Sunt autem oſſa ex corporis noſtri partibus duriſſima, & poſtea cartilagines. Quę vnà cum oſſibus vniuerſum corpus ſuſtinent, in hiſque reliquæ omnes partes adnaſcuntur atque firmantur: Ex hiſce oſſibus quædam gran-
Oſſiũ diuiſio. dia ſunt, concaua, & medulla intus referta; Alia parua & intus ſpongioſa, atque etiam medulloſa, licet in aliquorum cauo medulla non facilè conſpiciatur. Grandia vt plurimum ab vtroque, aut ſaltem ab altero extremo aliud os adiunctum habent,
Appendix. quod latini Appendicem hoc eſt rem ab alia pendentem (licet impropriè quodammodo) appellant. Græcis propriè magis ἐπίφυσις dicitur, hoc eſt, quod ad aliud ſecundum naturam ad naſcitur. Huiuſmodi Appendice donantur Humerus [a] ſupe- a tab.i.ii.iii.x
ra, & in puerulis etiam [b] infera ſede: [c] vlna infera iuxta brachiale, & in pueris etiam b tab.ii. y. c tab. ii. z.
ſupera, iuxta cubiti os: [d] Radius [e] femur: & Tibia ab vtroque extremo. Præſtant d tab.ii. i.
acceſſus hi tum vt ex eis ligamenta prodeant, quibus oſſa inuicem committuntur, e ta.ii. iii. 22.
proceſſus. tum etiam vt ex eiſdem quorundam muſculorum tendines principium deſumant. Ha- φ. x.
bent inſuper oſſa proceſſus quoſdam, quos græci ἀπόφυσεις appellant, qualibus ſcapula, femur, omneſque dorſi vertebræ donatur. Horum alij ſuam appendicem ex altero habent oſſe, vt duo [f] proceſſus femoris & interior ſcapulæ proceſſus ancho-
ræ ſimilis: Alijs vero proceſſibus nullæ ſunt appendices, vt maxillæ inferioris (li- f.ta. i.ii.iii.Γ
cet in eo in recens natis veſtigia aliqua conſpiciantur) calcis, tali, humeri iuxta cubitum, nec non omnium fungoſorum oſſium proceſſibus: Rurſus verò multę ap-
pendices ſuos proceſſus obtinent, ſic vlnæ appendici proceſſus ineſt [g] iuxta bra- g tab.i.4.
chiale mucroni ſimilis; & Tibiæ appendici, qui interiorem malleolum efficit: Sic & pedij oſſis minimum digitum ſuſtinentis appendix proceſſum habet, cui octauus, vt dicemus, pedem mouentium muſculus, inſeritur: femoris præterea atque humeri appendices, illius quidem inferior, huius vero ſuperior, proceſſus habent adeo inſignes, vt capitis potius quàm proceſſus nomen vterq; mereatur. Hæ, atque huiuſmodi aliæ, quas breuitatis gratia in ſuum locum reijcio, ſunt omnes Appendices atq; proceſſus oſſium propriè dicti: Verùm in operis progreſſu vnamquanq; partem communi appellatione vocabimus, haud vſque adeo ſeuerè agentes. Nam appendices proceſſibus donatas, qualis femoris eſt, proceſſus ſimpliciter appellare ſufficiet. Neque etiam omnes proceſſus hoc nomine donabimus, quia humeri & femoris pro-
Cõmiſſura. ceſſus potius capita vt diximus dicenda ſunt. Eos pariter qui alijs oſſibus inſeruntur omnes capita appellabimus. Cæterum oſſa hæc omnia tam magna quàm par-
ua, (eo excepto quod linguæ radici impoſitum eſt. [h] Hyoides dictum) varijs inui- h tab.ii. H.t.
cem modis committuntur, quorum ſinguli ſua nomina à veteribus Anatomicis v.fig.vii.
acceperunt, quibus & nos in operis progreſſu vti cogemur, tum quod à nemine fuerint noſtro ſermone reddita, tum quòd apud poſteriores omnes Anatomicos in vſu fuerint, foretque potius quædam doctrinæ confuſio quam explicatio, noua adferre vocabula. Quare cùm has ob cauſas illis mihi vtendum ſit, ne illorum de in explicatio me diutius detineat, vel doctrinæ curſum interrumpat, ſatius etit ea prius explicare. Illud igitur in primis ſcire oportet: vniuerſam inuicem cohærentium oſ-
Σκέλετον ſium compagem Grecis Σκέλετον dici, quaſi aridum ſiue aſſicatum dicas. Modus quo hæc committuntur duplex genere eſt; Vel enim, coniunctione quam latini
Articulatio. Articulationem, vel vnione quam Σύμφυσιν Græci appellant, inuicem copulantur. Articulatio eſt naturalis duorum oſſium copulatio, medio vinculo quod vtraque ſemper amplectitur; nonnunquam verò in vtriuſq; medium inſeritur. Symphyſis, naturalis duorum oſſium vnio eſt: addo dictionem hanc / naturalis / ob ea oſſa quæ prius rupta, arte cohærent, ſuperinducta carne dura, alba & neruoſa, quæ inter vtrunque os adnaſcitur, illi ſimilis, quam in vulnerum cicatricibus conſpicimus, quæ idcirco chirurgis Porus Sarcoides, ideſt caro in callum obdurata di-
Coniunctio trifariam fit. citur. Coniunctio tribus fit modis, aut enim oſſa manifeſtè mouentur, quòd arctè admodum non ſint colligata, & hanc græci Διάρθρωσιν Latini Articulatio-
Secunda coniũctionis ſpecies. nem vocarunt; aut motu admodum obſcuro mouentur quòd arctiſſimè inuicem
Tertia. cohæreant, & hanc Græci συνάρθρωσιν Latini Coarticulationem appellarunt, aut nullo pacto mouentur, indiſſolubili vinculo cohęrentia, cui congreſſui veteres nullũ, quod quidem ego ſciam nomen impoſuere, idcirco eum nos, innominatum

appellabimus

Digitized by Google

appellabimus. Diarthroſis & ſynarthroſis vno ex tribus modis fiunt, Aut rotundo capite in profundum ſinum inſerto, cuius exemplum in Diarthrorſi eſt, Articulatio femoris cum coxendice, humeri cum ſcapula, priorum oſſium digitorum cum oſſibus poſtbrachialis; in ſynarthroſi copulatio Tali cum oſſe nauiculari, ſeptimi oſſis brachialis cum primo & ſecundo eiuſdem: Aut fit plano capite, in paruum ſinum inſerto, ſicque copulantur in Diarthroſi, prima colli vertebra cum ſecunda atque omnes dorſi vertebrarum proceſſus ſuperiores & inferiores, radius cum vlna; In ſynarthroſi Sura cum tibia; coſtæ cum vertebris thoracis, & cum oſſe pectoris, oſſaq; tarſi inuicem: Aut ita committuntur vt alterum leuiter extuberans caput lateribus habeat, medio depreſſum; alterum contra ſinum habeat medio extuberantem, lateribus cauum, quem in modum connectuntur in Diarthroſi Tibia cum femore, radius cum humero, In ſynarthroſi talus cũ calce, & nonnulla brachialis oſſa ĩter ſeſe. Primum articulationis modũ tam in Diarthroſi, quã in ſynarthroſi appellarũt veteres Arthrodiam, ſecũdum Enartroſim, Tertium Ginglimon, nullo præterea quã manifeſti & obſcuri motus facto diſcrimine. Innominata copulatio vno & ipſa ex trib⁹ modis fit; Aut enim oſſa, medijs veluti ſerræ dẽtibus pectinatim cõgrediuntur, vt in capitis oſſibus videre eſt, quę coniunctio veteribus Sutura dicta eſt; aut per ſimplicem lineam committuntur, vt fit in oſſibus naſi & maxillæ ſuperioris, & hanc Græci Harmoniam appellarunt, nos illi nullum ſeorſum nomen imponimus: Aut inſtar claui cuneiuè os oſſi infigitur, vt dentes in maxillis, cuneiforme in alijs capitis oſſibus multæq; maxillæ ſuperioris appendices, quam connexionem græci Gomphoſim appellant, noſtri hactenus nullum illi nomen impoſuerunt. Symphyſis ſiue vnio bifariam fit, medio ſcilicet neruo aut ligamento vt fit impleriſq; appendicibus ac dorſi vertebris, diciturque ſineuroſis; aut media cartilagine, vt fit in aliquibus partibus oſſis pectoris, occipitis, coxendicis, Synchondroſis dicta. Atque hæ ſunt omnes oſſium copulationes earumq; nomina vnicuique à veteribus indita: Qua in re inter omnes, qui hęc in hanc vſque diem tractarunt, ad Galeni mentem proximè accedere mihi videor, etſi is initio libri de oſſibus vſque adeo confusè agit, vt fateri cogamur, aut deprauatum eſſe contextum, aut illi, quæ prius dixerat, memoria excidiſſe. Nam cùm prius aſſeruiſſet in ſynarthroſi motum aliquem fieri, poſterius exempla coniunctionum adfert, in quibus motus non reperitur. Quare aut in ſynarthroſi nullum vult reperiri motum, & ſub Diarthroſi omnem motus ſpeciem complexus eſt, aut tertij membri fuit obbitus, quod ipſi nunc addidimus, cuius illę ſpecies ſunt quas ipſe Synarthroſi aut motui obſcuro adſcribit. Ait pręterea Symphyſim ſeu vnionem fieri quandoque media carne, quod ſi in oſſibus verum eſt, id fit in dentibus quos idem refert Symphyſi minimè copulari, ideoque ipſe eam diuiſioni noſtrę minimè addo, vt neque vnionem oſſium adijcio nullo intermedio cohęrentium: cum mihi hactenus ea viſa non fuerit. Sed vt ſeſe res habeat, ſatis ſit harum coniunctionum appellationes veteribus vſurpatas innotuiſſe, ne nobis eorum ſcripta legentibus, tenebras offundant: Ideoq; illud adijcere lubet, Collum ipſis dictum fuiſſe proceſſum quendam acutum ad cuius extremum tuberculum enaſcitur, quod caput appellabant; Quod ſi proceſſus capite deſtituebatur non Collum ſed Coronon, quod proceſſum acutum ſignificat, vocabant. Sic & nerui apud eos dicebantur tam muſculorum capita, oſſiumque ligamenta, quàm qui ex Cerebro & ſpinali medulla exoriuntur. His hunc in modum vniuerſim poſitis, operæpræcium eſt vt ad ſingulorum oſſium tractationem aggrediamur, à capite membrorum omnium principe, ducto exordio.

Diuiſio primæ & ſecundæ ſpeciei cõiunctiõis.

Coniunctionũ nomina.

Tertię coniunctionis ſpeciei diuiſio.

Collum.

Caput.

Coronon.

Neruis.

De Oſſibus Capitis. *Cap. 2.*

at.iiii.fig.i.

OMnem quæ capillis obtegitur partem, Caput Medici appellant, cuius naturalis figura [a] eſt, globi oualis inſtar, aut leuiter vtrinque compreſſi, poſteriore parte latioris, quam anteriore, ex vtraque verò eminentis (licet poſterior pars paulo magis extuberet) in medio plani ſunt & præter hanc, capitis figuræ quatuor mon-

Naturalis capitis figura.

Quatuor nõ naturalis capiti figura.

ſtruoſæ potius quàm naturales ; quarum prima eſt quæ anteriore parte [b] depreſſa b t.iiii. fig. ii.
eſt, poſteriore eminentior ; ſecunda ex [c] oppoſito ſe habet, antè protuberans, po- c.t.iiii.fig.iii.
nè demiſſa ; Tertia vtrinque [d] depreſſa in ſummo acuminata, qualem Genuenſes mu- d.t.iiii.fi.iiii.
lieres puerulis ſuis effingunt, quali etiam Therſitem fuiſſe Homerus tradidit : Quar- e ta.iiii. fig.v.
ta ea [e] eſt, in qua caput in latera magis quam in anteriorem poſteriorem ve partem
prominet, qualia Indorum Peru regionis capita ſunt, rarò apud noſtrates viſa.
Sunt & præter has pleræque alię capitis figuræ, quibus referendis non immorabor
Caluaria & ipſius partes, cum rariſſimè conſpiciantur. Quod naturalem figuram ſortitum eſt oſſe vniuer-
ſum integitur, quod Græci κράνιον Latini Caluariam vocant. Id octo oſſibus
conſtat ; quorum primum [f] ferè frontem occupat, & bregma ſuperat frontis os, à f.t.i.B.t.iiii.
ſede quam obtinet dictum. Secundum & tertium verticem totum [g] conſtituunt, fig.i. L.
ac verticis oſſa dicuntur. Quartum & quintum vtraque [h] occupant tempora, in qui- g t.ii. a t. iiii. fig.i.i R.
bus ſunt aurium foramina. Sextum. [i] totum occiput amplectitur & medium ba- h ta.ii.D t.
ſis cranij, os occipitis dictum. Septimum [k] in medio baſis cranij, inſtar cunei in- iiii.fi.i D.
ſeritur, vnde Cuneiformis nomen adeptum eſt, & centrum ſiue radicem cauitatis i t.iii..B.t.iiii.
oculorum alteramque exterioris lateris ſedem conſtituit. Hoc quidam inter capitis fi. i.E
oſſa referunt, alij inter oſſa maxillę ſuperioris, quòd inter vtraque medium ſit, ſed K t.iiii.fig.vi. OOO
veriùs inter capitis oſſa recenſetur, cùm magnam baſis ipſius partem occupet. Octa- t.v.fig.iii.
uum baſis oſſis frontis vniuerſum foramen [l] implet, quod naſi foramina reſpicit: l t.v.fi.vi.Z
Id plerisque ἠθμοειδὴς ideſt Colatorium dictum eſt, quod, inſtar cribri
Caluariæ oſſa bifariam committuntur. peruium ſit ; Alijs vero σπογγοειδὴς quòd ſpongiæ modo foraminulentum exi-
ſtat. Oſſa hæc in cunctis hominibus ſemper aut medijs quibuſdam ſuturis commit-
Caluarię naturalis cõmiſſura tuntur, vt Cranij oſſa, aut medijs lineis ſiue harmonijs vt reliqua omnia, licet in
nonnullis ſenibus ſuturæ inconſpicuæ ſint. Cranij naturalem figuram ſeruantis
tres ſunt vt plurimũ ſuturæ, quarum duæ illud tranſuerſim dirimunt, altera per me m ta.ii. A ta.
Sutura. Coronalis. dium ſecat. Priorum altera iuxta bregma [m] fertur, & tempora vtraq; pertingit, quam iiii.A.I.A.B.
latini ſuturam carnalem appellarunt ſiue arcuatam, quòd arcus imaginem referat?
Hæc in alijs magis in ſummo eſt, in alijs minus, ſemper tamen apice medij digiti
pertingitur ; ſi brachialis principium ſuperciliorum medio in naſi cauo accomodes
Lambdoys & medium digitum ad capitis verticem rectà deprimas ; Altera [n] per occiput fertur n ta.ii..iij.
Λ literæ græcorum imaginem formans, dicta ob id Lambdoys. Tertia [o] à medio po- o ta.iii.c.ta.
ſterioris per cranij longitudinem in coronalem vſque porrigitur ; hæc raro (multo- iiii.fi.i.m.
que rarius in mulieribus quàm viris) per frontis medium ad naſi vſque ſummum in
Sagitalis. ter ſuperſcilia tendit ; ſagittæ perquam ſimilis eſt, ideoque ſagittalis dicta fuit. At-
Capitum non naturalium ſutura. que hæ omnes relatæ ſuturæ literam H maiuſculi exprimunt vt optimè ab Hippo-
crate adnotatum eſt, lib. de vuln : cap : Quæ autem capita à naturali hac ſtructura
euariant, etſi cranio vt prædicta integuntur, haud tamen eiſdem ſuturis donantur.
Nam cui anterior capitis eminentià deeſt, id ſagittalem tantummodo & Lamb-
doydem, habet imaginẽ T maiuſculi conſtituentes : [p] Vbi poſteriori eminentia de per p ta.iiii.fi.ii.
ditur, ſolæ ſagittalis & coronalis ſeruantur, eiuſdem ⊥ [q] inuerſi formam exprimen- q t.iiii.fi.iii.
tes. Vbi verò ſola in vertice eminentia ſeruatur, coronalis & Lambdoys deperduntur
ſed harum loco adeſt altera, quæ per capitis medium porrigitur, crucem ✝ [r] cum r t.iiii.fi.iiii.
Suturę ſquamoſæ. ſutura coronali repreſentans. Inſunt præterea Caluarijs omnibus ſuturæ duæ, prę-
ter relatas, in temporibus ſupra aures [s] circulari ductu ab extremo Lambdoidyjs s t.ii.D.ta iiii. fig.i.F G H.
ad extremum coronalis progredientes : Hæ autem fiunt oſſium connexus interuen-
tu, non vt prædictæ ; imò verticis os vtrinq; deſinit inſtar ſquamæ attenuatum, atque
in oſſa temporum aſcendentia ad ſuum latus ſubingreditur : propterea que eas non-
nulli non ſuturas ſimpliciter, ſed ſquamoſas ſuturas appellarunt. Donantur inſu-
per caluariæ omnes exigua linea, ſiue, vt latius loquamur, ſutura quadam commu-
ni octauo & frontis oſſi, quæ interius cranij partem anteriorem ambit, & eam [t] t. t. v. fig.i.
quæ ad latera eſt foraminis oſſis frontis, nares reſpicientis. Huic nullum à veteribus
nomen eſt inditum, nos ſemper hyoidem appellabimus, tum quod υ græcorum
Sutura hyoidis perquam ſimilis ſit, tum vt circunlocutionem in ea referenda euitemus. Hiſce om-
nibus proprijs ſuturis, accedunt duæ præterea lineæ, [u] ſiue harmonię, quarum u.t.iiii fi.vi. cc.
duę lineę ſeu harmonię. vtraq; ab extremo ſuturę Lambdoidis oritur, atque interius occiput exporrigitur
(licet

(licet paulo obſcuriùs) & per occipitis vertebram fertur, quæ primæ colli vertebræ, &
auris oſsi rupem referenti committitur, ſenſimq; ac ſenſim progreditur ſeſe ſociæ ad-
x ta.iiii. fi. vi. nn. iungẽs donec ad occipitis extremũ pertingat, vbi [x] exigua linea inter illud & os cunei-
forme tranſuerſim inſerta iuxta naſi foramina palatum ſpectantia congreſſus ipſarum
y ta.iiii. fi.vi. o p. perficitur. Ex harum vtraque, altera, poſteriora verſus, [y] per temporum caua obliquis *Duæ aliæ lineæ ſiue harmoniæ.*
ductibus ſurſum tendit verſus anteriorem ſuturarum ſquamoſarum ſedem, [z] vnde in
z t.iiii.fi.i. G. priora parumper, ad coronalis extrema deorſum fertur: Hinc rurſus modicè deorſum
a ta iiii.fi.i.F. repit [a] ad vſque externum ferè oculi angulum, vbi ramum edit [b] qui in oculum ingreſ-
b ta.iiii.fi.i.g. ſus per ſuperiorem laterum totius ſpacij partem pertranſit, donec alteri alterius lateris
c t.iiii.fi.vi. d. inter ſupercilia committatur: Facto hoc ramo linea ſuo ductu vlterius progreditur [c] &
eodem modo rurſus deſcendens quo per tempora aſcenderat, ad extremam vſque po-
ſtremorum dentium maxillarium ſedem pertingit, atque inde obliquè parumper per
d tab.v.fi.i.L. omnem eam cauitatẽ rurſus fertur quæ nares reſpicit, donec intra [d] octauum & cu-
neiforme os in eam deſinat, quæ eodem met modo per omne alterum latus aſcẽdit. Su-
tura hęc in interiore cranij parte cerebrum reſpiciente apertè viſitur, qua etiam in par-
e tab.v.fi.j.Ψ. te alter vtrobique ſpectatur ramuſculus ab ea exortus, oſsi frontis & cuneiformi [e] com-
munis. Hi ramuli in oculorum etiam cauo cõſpiciuntur, paulò ſupra eorum centrum
ſiue radicem; linea tamen ſine harmonia in feriori parte iuxta naſi foramina, quæ pala-
tum ſpectant, ferè inconſpicua eſt. Hæ ſunt naturæ, hæ lineæ, ſiue harmoniæ oſsis ca-
pitis, quorum aliæ magis, aliæ minus conſpicuæ ſunt, vt facilè in quouis cranio vide-
re eſt, multoque magis in grandioribus, quàm in paruulis ſpectanti occurrunt; &
quemadmodum in vtriſque ſi coquantur, facili negotio abſcedunt, ſic in ſenibus nul-
la ratione ſeiunguntur, quin potius vnica oſſa videntur. Medijs hiſce ſuturis, lineis *Oſsium capitis diuiſio.*
atque harmonijs oſſa omnia capitis hunc in modum ſeiunguntur. Frontis os editiori
ſede ab oſsibus verticis diuiditur, medio ſuturæ coronalis; inferius ab oſsibus maxillæ
ſuperioris medio illius, quæ nares pertranſit, iuxta ſupercilia ab exteriore oculorũ an-
gulo per latera incipiens: ab oſſibus temporum medio alterius partis ſecturarum ſqua-
moſarum; inferiùs in cranij ſpatio, ab oſſe cuneiformi media linea, quæ intra radices
oculi eſt, ita vt hoc frontis os quodam modo orbiculare ſit. Verticis oſſa inuicem diri-
mit ſagittalis: in anteriore ſede eadem ab oſſe frontis ſeiungit Coronalis: poſteriore au-
tem ab oſſe occipitis lambdois: inferiùs ab oſſe temporum ſquamoſæ ſuturæ dirimũt:
à cuneiformi pars lineæ oſsibus capitis, & maxillæ ſuperioris cõmunis, quam in prio-
ra ab interiore ſquamoſarum ſede ad fines vſque coronalis ferri dicebamus; quo fit vt
verticis oſſa quadrilatera videantur, præterquam vbi inſtar ſquamarum attenuantur,
temporumque oſſa ſubeunt qua in parte ſolida ſunt, in reliquis vacua, aut cauernoſa,
atque omnia paulo magis in longitudinem quam in latitudinem protenſa. Temporum
oſſa ſuperiore ſede, qua oſsibus verticis committuntur, ſquamoſæ conglutinationes
ſeiungunt; poſteriore verò & inferiore ſede eadem ab occipitis oſſe dirimit linea ex
finibus lambdoidis exorta: ſede anteriore à cuneiformi ea linea, ſeu harmonia, quæ
per temporum caua repens, coit cum anteriore ſquamoſarum ſuturarum parte: à prio-
re maxillæ ſuperioris oſſe ea ſutura, quæ literam S exprimit: Ita vt ſi eorum proceſſus
(quemadmodum inferiùs dicemus) adimas circularia euadant hæc temporum oſſa.
Occipitis os à verticis oſſe ſutura Λ referens dirimit: ab oſsibus temporum lineæ à
Lambdoide exortæ: & à cuneiformi tranſuerſa linea, in quam duæ illæ à Lambdoide
exortæ coëunt; Id quinque lateribus conſtat, quorum duo ad infimam ſedem ſuturæ
Lambdoidis, duo ad extremas harmonias tendunt, alterum lineam conſtituit, qua
ipſum cuneiformi committitur. Cuneiforme os ab occipite dirimit prædicta linea, ab
oſsibus temporum altera, quæ vtrinque ab ea enaſcitur, &, vti diximus, per media
tempora ad ſuturas ſquamoſas pertingit: ab oſſe frontis, ac verticis ea linea dirimitur,
quæ ab extremo prædictæ oritur, & ramo, qui ab ea exortus, & oculum per externum
angulum peruadens, tranſuerſim repit, vti diximus, donec ramo alterius lateris com-
mittatur: ab octauo oſſe dirimitur earum extremis, quæ per fines poſtremorum den-
tium maxillarium prorepentes, in eum quem diximus modum inter oculorum radi-
ces coeunt: haud ſecus quoque à ſuperiore maxilla reliquo dictarum linearum diſiun-
gitur. Octauum os ab oſſe frontis dirimitur per ſuturam Hyoidem, quæ illud vni-

uerſum ſuperius ambit, præterquam ea in parte, quã diximus à cuneiformi dirimi me-
dijs earum extremis, quæ naſi ſpacium in palatum deriuans tranſuerſim ampleƈtũtur:
à duobus vero maxillæ ſuperioris oſsibus, quibus dentes continentur, per lineam quæ
ab vno latere in aliud per narium foramina decliuis fertur: ab oſſe cuneiformi, huiuſce
lineæ parte quæ inferius proxima eſt foraminibus à naſo in palatum deriuantibus, iux-
Suturarum & linearum capitis munus. ta poſtremos dentes maxillares. Hæ omnes ſuturæ, lineæ, atque harmoniæ, capitis oſſa
eo quem diximus modo circunſcribẽtes, minimè quidẽ aduerſum ictus caput tuentur,
vt nonnulli arbitrantur, multo enim magis iniurijs obſiſteret vnicũ os, præterquam ꝙ
longè perículoſiores ſunt ſuturarum percuſſiones; ſed illud potiſſimũ præſtant, vt du-
ra menynx inter oſſa ſeſe inſinuãs firmiùs cranio hæreat, nec ſuper cerebrũ collabatur,
ſimulq́; vt pericranio ex dura menynge, vt ſuo loco dicemus, exorto, per eas aditus pa-
teat. Conferunt inſuper, vt per eas capitis humiditates tranſmittantur, euaporentq́ue;
Atq; hanc ob cauſã pueri, quibus cerebrũ humidius eſt, haſce ſuturas obtinent longe
patẽtiores, magisq́; diductas, præſertim verò in bregmate, vbi plurima ſcatent humidi-
Comparatio oſſium capitis inter ſe. tate. Sed, vt ad rẽ redeamus, Ex hiſce omnibus oſsibus verticis oſſa tenuiſſima ſunt, &
maximè mollia, intus cauernoſa, præterquã vbi temporũ oſſibus cõmittũtur, interiore
Verticis oſſa. æquè ac exteriore ſede læuia, licet interiùs paruas quaſdã foueas, veluti [f] ſurculos edãt, f tab.v.fi.ij.
Occipitis os. in quos venæ arteriæq́; duræ menyngis firmiùs inſerũtur. Occipitis os validiùs multo
eſt, & durius, licet nõ æquè omni ex parte, nã qua excarne eſt, vnde nullus exoritur mu
ſculus, tanto durius eſt oſſe frontis, quãto illud verticis oſsiũ duritiẽ ſuperat: ſed neque
tota hac ſede parem adipiſcitur craſsitiẽ: ad ſui enim radicẽ longè craſſiſſimũ eſt, [g] quæ g ta v. fi.i.ii. k i.
craſſiſſima occipitis ſedes, totaq́; pariter ipſius excarnis pars intus cauernulis cõſtat, va-
lida eiuſdem oſsis ſquama ſeiunctis, [h] quales habent verticis & frontis oſſa, vbi pariter h eadem.
excarnia sũt; Reliqua iſtius oſſis ſedes tenuis & valida eſt, nec non cauernularũ expers;
interiore verò eius parte [i] linea inſtar tuberculi eminet, quæ per ipſius mediũ ab initio i eadem.
partis excarnis ad dorſi vſque foramẽ exporrecta, oſſis robur non parũ adauget: vtrinq;
ab hoc tuberculo interna ſede duo veluti ſinus, ſiue anguli efformant [k] quos cerebellũ k lib.v.t.ii.fi. ix.R.
implet: Poſtrema pars vltra dorſi foramẽ ſenſim, ac ſenſim craſſeſcit, donec cuneiformi
oſſi cõmittatur, vbi euidenter craſſior eſt. Hoc itidẽ os externa ſede ad eiuſdẽ foraminis
latera modicè in priora, [l] duo proponit capitula, ſiue tubercula, lõga magis quàm lata, l t.iiii.fi.vi.ll.
quæ primæ colli vertebrę cõmittunt, quibus tãquã fulcris caput attollimus, & declina
mus. Capitula hæc duæ appẽdices sũt, vt liquido in pueris cernitur, licet in ſenioribus
earũ coalitus adeo deliteſcat, vt eiuſdemmet oſſis partes videãtur. Illud aduertere opor-
tet, puerulis id os tres in partes eſſe diſtinctum, medijs tribus lineis cartilagine oppletis,
quarũ vna à ſagittalis ſuturæ extremo ad dorſi vſque foramina perreptat, iſtiuſq́; oſſis
Occipitis os ex tribus conſtat. partes, quod occiput appellamus, in duo mẽbra dirimit: Aliæ duæ vtrinq; e medio dicti
foraminis iuxta extrema duo capita cũ priore dorſi vertebra coëuntia, in lineas, quæ cũ
lambdoyde coëunt, è regione mamillariũ proceſsuũ pertinẽt: os tamen vniuerſũ intus
omni ex parte lęue eſt, perinde atq; exteriùs ſede ipſius excarni: reliquũ qđ baſis capitis
portionẽ cõſtituit, inſigniter aſperũ atq; inæquale ſeſe offert, [m] quò muſculi firmius illi m t.iiii.fi.vi.s
Frontis os. inſererẽtur. [n] Frõtis os inter durũ ac molle medio modo ſe habet, & licet iuxta ſupcilia n t.iiii.fi.i.L.
leuiter cõcauũ ſit, paulò tñ ſuperiùs ſolidũ, ac durũ rurſus euadit, p totã frontẽ ad capil
los, vſq; vbi tenuius, ac mollius fieri incipit, quoad occipitis oſſi proprius accedat, quæ
ſedes, ꝙ in nup natis tenera ſit, à mollitie bregma dicta eſt. Os id nulla in parte tenuius
eſt [o] quã quæ oculorũ caua ſpectat, & in ea quæ octauo [p] capitis oſſi cõmittit: hac enim o t.v.fi.i.t.
ſede duabus admodũ tenuibus ſquamis cõſtitutũ eſt, cauis, aëreq́; refertis, nõ ſecus, ac p ead.fi.I.
caua ſupercilijs proxima. Illud autẽ aduertere oportet, haſce cauitates quas ſupercilijs
ꝓximas eſſe diximus, illis communicari, quas in cuneiformi oſſe adeſſe dicemus, medijs
quibuſdã ſpiraculis p os octauũ trãſuerſim perreptãtibus. His in finibus, ſeu cauitati-
Oſſa temporũ. bus aër ſeruat, qui ad Cerebrũ, vt in pulmonibus, qui ad cor ipsũ defert. Temporũ oſſa
ſingula à ſeipſis inſigniter variãt, ſiquidẽ pars eorũ ſuperior, quæ vertici cõmittitur te-
nuis eſt, ac ſolida, exteriùs læuis, intùs modicè inæqualis, & cerebri figurã referens, qđ
vt ſuo loco dicemus, exteriore in parte, propè craniũ anfractus quoſdã & ductus, inte-
ſtinorũ gyris ſimiles ędit. Inferior ſedes quæ cuneiformi, & verticis oſſi cõmittit, aſpera
eſt, dura, & inęqualis, ꝓſertim verò extrinſecus, vbi [q] lineã ijs, q̃ ab extremo lambdoidis q t.iiii.fi.vi.a

exoriuntur

Digitized by Google

exoriuntur cõmunẽ,osq́; occipitis à cuneiformi detrimentũ,reſpicit. Oſſa hæc punicis *Oßium tempo*
inſtar,aſpera occurrũt,ideoq́; λιθοειδῆ hoc eſt lapidea græcis dicunt̃.Eorũ vnũquodq; *rum proceſſus.*
r tab.iiii.fi.i. triplici ꝓceſſu donatũ eſt, vno in poſteriore ſede vltra auris foramẽ, [r] ꝗ à mãmæ ſpecie
vi.K. mamillaris fuit appellatus:altero inferiùs paullò verſus interiora ad extremũ ſedis, qua
s t.iiii.fi.vi.i.s inferior maxilla ſuperiori iungit̃,quẽ à [s] ſtyli ſcriptorij,ſeu galli calcaris imaginẽ, græci
στυλοειδῆ nũcuparũt. Proceſſus hic adeo tenuis exiſtit, vt licet ſolidus,leui tñ negotio
t t.iiii.fi ix.x. abrũpat̃,ideoq́; in caluarijs è terra effoſſis raró viſit̃. [t] Tertius ꝓceſſus anteriorẽ partẽ
u t.iiii. fi.i.2. occupãs,in [u] proceſsũ oſſis ſupioris maxillę tẽdit,externũ oculi angulũ efformãtis;atq;
ambo aciẽ conſtituũt,os iũgale dictã,ꝙ iugũ vti dicemus,ſimilitudine referat:In medio
x ead.o. iſtius,& mamillaris ꝓceſſus auris [x] foramẽ cõſiſtit; Quos ꝓceſſus ſi adimas,oſſa ſphæ-
y ta.iiii. fi.vi. rica remanẽt. Haud ſecus uariũ eſt [y] cuneiforme os,ideoq́; illud veteres πολύμορφον, *Cuneiforme os.*
uoo.t.v. fi.iii. hoc eſt multiplicis figurę,appellarũt:Id ad latera & in tẽporũ cauis tenue ac ſolidũ eſt;
in ſui aũt medio,quà veluti baſis capiti ſubeſt,oĩum totius capitis oſſiũ lõgè craſſiſſimũ
z tab.v.fi.iii. ſpectat̃, intus cauũ;in cauo aũt duo adsũt [z] antra,tenui [a] eiuſdẽ oſſis ſquama interſtin-
CD. cta;in cuius inferiori ẽt ſede minus cõſiſtit antrũ eodẽ modo circũſcriptũ. Neutra verò
a t.v. fi.iii.E. vſpiã puia sũt ꝗ̃ in frõtis, & [b] nariũ cauũ, etſi Galenus hãc oſſis partẽ inſtar cribri pfo- *Cuneiforme os*
b ead.F. ratã eſſe,cẽſuit,quò p eã capitis pituita expurgaret̃. Sed in hũc vsũ ꝗdã [c] veluti glãdula *peruium nõ eſt.*
c lib.v.t.ii.fi. in ſinu eo deliteſcit, quã os iſtud in craſsiore ſui parte habet cerebro puiã, & equi ſellæ
xiii.s. fi.xv.F. pquã ſimilẽ: Ab ea duo meatus emanãt, minimũ caui, p quos pituita expurgat̃,quem- *Oſsis cuneifor-*
fi.xix.A. admodũ,vbi capitis foramina in genere ꝓſequemur,oſtẽdemus. Sũt inſup huic oſſi ſex *mis proceſſus.*
d t.v.fi.i.y. ꝓceſſus veluti alæ ꝗdã, [d] duo iuxta craſſiorẽ ipſius partẽ, ꝗ cerebrũ ſpectat, ꝗ cẽtrũ ſeu
e ta.iiii.fi.vi. radicẽ vtriuſq; oculi cõſtituũt,papilionis alarũ effigiẽ exprimẽtes; [e] duo ad latera, qui
oob. t.v.fi.iii. tẽporũ caua implẽt ſub oſſe iugali veſpertilionũ alis ſimiles: & duo poſtremi in [f] infe-
II. riore parte,ꝗ à ſuis lateribus in poſtremos dentes maxillares deſcẽdũt,ac veluti incuruã
f ta. iiii.fi.vi. ianuã cõſtituũt,ad principiũ cauitatis narium palatũ reſpiciẽtis, eandẽ propè figurã cũ
pPy. tab. v. fi. magnis exhibẽtes,vnde os πτερυγοειδὴς dictũ fuit,quaſi alatũ dicas:in duarũ alarũ me-
iii.H. g li. ii.t.vi.D dio ſinus adeſt,à quo, vti dicemus, validus exorit̃ muſculus, [g] in ore deliteſcẽs,inferio-
riſq́; maxillæ motũ adiuuãs. Octauũ capitis os (quod foramẽ oſſis frõtis nares ſpectans *Octauum capi-*
occupat,eſtq́; oſſium capitis minimũ, oblongum eſt, planum & cribri modo peruiũ; *tis os.*
h tab.i.p. duos habet proceſſus alterum in [h] inferiore ſede, qui nariũ foramina interſecat, & ſe-
i t.v. fi.i.u. cundo ſuperioris maxillæ oſſi iungitur,vti diximus;alterum in ſuperiore parte cerebrũ
reſpiciente, qui ſedem vtranque interſecat, qua ſita ſunt olfactus organa.

De Aurium Oſiculis. *Cap.* 3.

ETſi Galenus,ac Veſalius poſt capitis oſſa ſtatim ad os iugale deueniũt, ꝙ proceſſus
oſſiũ tẽporaliũ portio exiſtat: nihilominus cùm ex alio etiã ꝓceſſu primi oſſis ſupe-
rioris maxillæ fiat,haud mihi de ipſo dicẽdũ eſſe,ante abſolutã oſſiũ eius maxillæ tracta
tionẽ,visũ eſt,ad quã ſtatim aggrediar,vbi de oſſiculis intra aures exiſtẽtibus dixero. Iã
docuimus,vtriq; tẽporũ oſſi cauitatẽ inſculpi,ꝗ̃ auris dr̃. Hæc quatuor à ſe ꝓducit fora-
mina,de ꝗbus ſigillatim ſuo loco dicemus, nũc de primo ſolũ verba faciã,ꝙ ad dicẽdo-
rũ explicationẽ neceſſario requirat̃. Id à principio cauitatis oſſiũ tẽporaliũ exortũ, in ca *Primum tempo*
a t.v.fi iiii.A. pitis cauũ,quo cerebrũ continet̃,inſtar cochleæ anfractuoſũ tendit; In eo [a] ſinus quidã *ralium oſsiũ fo-*
ſeu cauitates adsũt,ꝗ̃ nõ ſecus, ac illud tenui mẽbrana cõtegunt̃, quæ alterius neruorũ *ramen.*
b t.v. fi.iiii. [b] quinti paris Cerebri ſoboles eſt. Ex hiſce cauitatibus,ꝗ̃ admodũ variæ sũt,atq; diſsimi
c t.v.fi.iiii. H les,vna eſt [c] orbicularis,& plana oſſeo circulo aliquãtulũ extuberãte circũſepta:In hac
d tab.v.fi.iiii. tria reperiunt̃ oſſicula: Primũ [d] ad circuli exteriorẽ auriq́; ꝓximã ſedẽ duobꝰ tenuibus
IO. ꝓceſsibus ſeu cruribus innitit̃,firmaturque;horũ exterius ac [e] auri proximius, breuius
e t.v. fi.iiii.r. eſt,craſsius,latiusque, in apicem deſinens: Interius vero conſiſtens (quod membranæ *Primum auriũ*
orbicularem illam cauitatis ſedem ſuccingenti, propinquior eſt, immo in eam magis *oſsiculum.*
f t.v.fi.iiii. quam in exteriorem inſeritur) longius & [f] tenuius eſt, in incuruum apicem quaſi vn-
cum deſinens,quo ea membrana adhæret. Os id quadrilaterum ſupernè eſt & planũ;
maioriq́; ipſius ſedes plana,reliquũ orbiculare eſt,ita vt incudem, ſeu maxillarem dẽ-
tem referat, cũ binis tantum donetur proceſsibus,ipſius radici ſimilibus. Hoc ſe cõſpi-
cuum exhibet, auris foramine per mediũ diſciſſo. Intra hoc idẽ foramen, iuxta eã caui-
tatẽ tenuis admodũ membrana ſubeſt, inſtarq́; nitri pellucida, ꝗ̃ operculi modo tegit
obturatq́;

Digitized by Google

Secundum oſſiculum.

obturatque principium cauitatis aurem ſpectantis. Huic membranæ ſecundum [g] oſſiculum tranſuerſim inſternitur, (non ſecus atque in tympano chartæ pergamenæ fides ſubtenduntur) longum, tenue, modiceque vt fæmoris os incuruum. Hoc ſuperiore parte duos ſibi exiguos proceſſus vindicat, ijs ſimiles, quibus ipſum fęmoris os donari diximus, quorum beneficio membranæ firmius adnectitur. Vltra hos proceſſus in exiguum caput idque rotundum ac læue deſinit, ita vt ſi duo oſsis fęmoris capita demas quæ iuxta genu ſunt, tanto illius figuræ ſimilis reddatur, quanto magnitudine diſſidet. Exiguum hoc caput à membrana parumper introrſum abſcedens alterius oſsis parti incudi ſimili, tenuiſſimarum membranarum interuentu committitur, haud ſecus ac ſi quis malleum incudi alliget. [h] Tertium os triangulare eſt, ferreo inſtrumenti quo equo inſidentium pedes nituntur, ſimile, iacetq; in eadem cauitare prope cœcum foramen, eique innititur maior primi oſsiculi proceſſus.

g tab.v.fi.iiii. CLMNPQ.
h t.v.fi.iiii. r.

De Oſsibus Maxillæ ſuperioris. *Cap.* 4.

QVæ inter os ac ſupercilia intercedit facies, ſuperior maxilla dicitur, ex duodecim conflata oſsibus, vtrinque ſenis, nõ minus magnitudine, quàm figura varijs, licet omnibus propè tenuibus ac duris, quò minus põdere grauẽt, firmiusq; iniurijs reſiſtãt.

Primũ maxillæ ſuperioris os.

Horum [a] primũ externum oculi angulũ conſtituit à finibus ſuperciliorũ ad proximã vſq; naſi ſedem, non minimam malæ portionẽ, alteramq; oſsis iugalis ſedẽ efformans, vt mox dicemus:

a tab.iiii. fi.i. QQQ.

Secundum.

Secundum [b] quod inſtar ſquamę tenue: eſt, ac propè rotundum, in interno ſedis oculi angulo conſiſtit, iuxta lachrymalem: eſtq; inter maxillæ oſſa minimũ: Hoc raró in caluarijs è terra effoſsis viſitur, & ob inſignem ipſius tenuitatẽ, & quòd in ſede ſummè humida reſideat, vbi facili negotio putredinẽ acquirit. Os id octaui capitis oſsis pars, procul omni dubio videtur, quod cuiuis caluariam per mediũ ſecanti, osq; octauum integrum extrahenti facilè erit intueri, nam medijs quibuſdam ſquamis ea inuicem cõmiſſa deprehendet.

b ead.n.

Tertium.

[c] Tertium huic ſtatim ſuccedit, quadrangulũ, & paulo maius totũ id ſpacij, quod ab extremo ſecundi oſsis ad oculi centrũ eſt, cõprehendens, adeo tenue, vt inſtar ſquamæ pelluceat: ſi effringatur, quibuſdã intus finibus, alijs ſquamis circundatis plenũ cernitur.

c ead.p.

Quartum.

Quartũ [d] cum ſuo pari cui cõmittitur, (ſunt hæc omniũ maxillæ oſſium longè maxima, dentes omnes excipientia) vniuerſum ferè palatũ, nec non maximã naſi laterũ partẽ, omnemq; propè inferiorẽ ipſius ſedẽ cõſtituit. Poſtremis tamẽ hiſce duabus partibus ea neutiquã ſolida sũt, ſed foraminibus inſtar fauo mellis peruia. *His præter alia ipſorũ* foramina vnũ accidit (in malæ acumine id nititur, in oculorũ cauo incipiẽs) quod etſi à principio tenui ſquama circundatur, tamẽ paulo ante, quã terminetur, penitiùs in valido oſſe exculptũ eſt: parua ſuper ipſũ linea ad foramẽ tantũmodo pertingẽs viſitur; neq; vero altius altera ſubit, quæ in aliquibus pueris in initio palati apparet, ad caninos dẽtes pertingẽs, quæ nulla (quã quidẽ ego viderim) ratione in priora tẽdit, vt in brutis fit animãtibus.

d ead.ss.

Quintum.

Quintũ [e] & quod illi ex oppoſito latere eſt, anteriorẽ omnẽ naſi ſedẽ ad cartilagines vſq; ſuas, & laterũ medietatẽ conſtituunt; ſuntq; dura, ſolida, tenuia, infernè quã ſupernè latiora.

e ead.q.

Sextum.

Sextũ ſimul cũ ſuo cõiuge [f] palati extremũ, & natiũ amplitudinẽ in os pertinentẽ cõſtituit; ſuntq; oſſa hęc lata tenuia & valida; Poſterioris autẽ cuiuslibet ipſorũ regionis latera apicibus proceſſuum cuneiformi ſubiacentiũ innituntur; Altera medietas in aere pendet literam C referẽs.

f ta.iiii. fi.vi. ΠΠ.

Aliud maxillæ huius oſsiculũ.

Hiſce duodecim oſſibus aliud accedit [g] inter cuneiforme & palati oſſa ſitum, quod naſi cauum in palatum pertineas diuidit, videturque eo caput ſuſtineri: Id aratro ſimile eſt, cuius ſeorſum non meminit Veſalius, quòd exigui ſit apud ipſum momenti. Hæc inuicem omnia lineis quibuſdam diſtinguntur, quas ſemper tum clarioris doctrinæ gratia, tum quòd eas Galenus hoc nomine appellet, ſuturas vocabo. Quoniam verò de capitis oſſium ſuturis agentes, eas etiã quæ ſuperiori maxillæ communes erant enumerauimus, nũc ipſius proprias proſequemur, quæ nouẽ ſunt, quatuor vtrinq; in medio vna.

g ead.ΣΣ.

Prima ſutura ſuperioris maxillæ.

Prima [h] quæ media eſt, vniuerſã maxillã à ſupercilijs ad palati extremũ per longitudinẽ ſecat:

h tab.i. P.

Secunda.

ſecũda [i] ſub oſſe iugali exoritur, ab ea quã per temporũ caua tẽdere diximus, indeq; decliuis procedit, eminẽtiã in priore efformãs, ad apicẽ vſq; oſſis malæ, tũ ductu obliquo, in priora fert per mediũ eiuſdẽ malæ partim rectà, partim obliquè, donec in

i l. iiii. fi.i.y. fi.vi.d.

nec in

Digitized by Google

k ta. i. n. nec in oculũ ingrediat̃ ſup foramẽ [k] quarti oſſis, rurſusq; in arcũ intra eundem ocu-
lũ, extremũ angulum verſus tẽdit, donec eò vnde incæperat, ptingat, iuxta rimã quæ
in inferiore cauitatis oculi parte viſit̃: Tertia ſecũdæ ſimilis eodem tramite in oppoſito *Tertia.*
l t.iiii.ſi.i.m latere incedit: [l] Quarta iuxta lacrymalẽ incipit, & per oculi exteriora deſcendit, in eã *Quarta.*
vſq; ſedẽ, in quam ſecũda ingreſſa eſt, vbiq; in ipſum fert̃ in ſupiora obliquè aliquãtu-
lũ tendẽs, ad mediã ꝓpè oculi cauitatẽ vbi ramulum edit, qui in ſuperiora itidẽ repẽs
(priora uerſus) ei quã os frontis à maxilla ſuperiore dirimere diximus, committit̃,
iacto hoc ramo, ad cẽtrũ vſq; oculi ꝓgreditur, vbi in orbẽ parump aſcẽdẽs, rurſus cum *Quinta, & ſex*
ea cui ramulũ cõmitti diximus, coit. Quinta in altero latere eodem ductu ꝓcedit. Sex *ta & ſeptima.*
m t.iiii.ſi.i.q ta & ſeptima [m] á ſupciliorum initijs exortæ, recto tramite per naſi latera in ipſius car *Octaua.*
n ta. iiii. ſi. vi. u u. tilagines ferunt̃. Octaua [n] palatũ tranſuerſim circuit, iux ta ipſius extremum, ab imis
maxillaribus incipiens, e ſutura qua ſuperiorem maxillã à cuneiformi dirimi dixi-
mus, & anteriora verſus in orbẽ fert̃, donec in medio primæ ſuturæ cum nona coeat,
q̃ ab oppoſito latere eundẽ ductum ſeruat, fitq; ex vtraq; circulus. Hæ, quas diximus, *Oſſium maxil-*
ſuturæ ꝓpriæ, atq; cõmunes maxillę ſupioris oſſa á ſe inuicem & ab oſſibus capitis, *lę huius diui-*
hunc in modũ dirimũt. Primũ à quarto p ſecũdam ſuturã diuidit̃: à cuneiformi medio *ſio.*
illius q̃ per tẽporũ oſſa decliuis ferebat̃ (eaq; eſt q̃ in oculorum cauo conſpicit̃:) ab oſ-
o t.iiii.ſi.i.2. ſibus tẽporum bñficio illius, quę [o] literæ, ſimilis eſt, & duos ꝓceſſus os iugale efformã
tes iungit: ab oſſe frontis medio illius quã in oculum per externũ angulũ iuxta extre-
mũ ſuperciliorũ ingredi diximus. Secundũ os a quarto dirimit pars tertiæ lineæ quæ
ab interno oculi angulo tantiſper fert̃, donec ramulũ edit in cẽtro itidem oculi (vti di-
ximus) cuius beneficio a tertio dirimitur: ab oſſe vero frontis eius lineæ parte ſeiun-
gitur, qua frontis os a ſuperiori maixlla ſeparari diximus. Tertium a quarto diſtinguit
maior illius lineæ pars q̃ ad oculi vſq; centrũ perreptat: a cuneiformi illud huiuſcemet
lineæ etremũ diuidit: ab oſſe frontis eiuſdẽ lineæ ſedes, q̃ ſecundum ab oſſe frontis di-
rimebat. Quartum os ab oſſibus naſi ſui lateris ſeiungit quarta ſutura: à ſuo vero cõ-
iuge pars ſuturæ cõmunis, q̃ a naſi fundo in palatũ ferè regreditur: a primo, ſecundo
& tertio, medio dictarũ linearũ ſe iũgitur; ab oſſe frontis iuxta lachrymalẽ medio per-
quã exiguæ lineæ, quæ a ſupercilij principio ad proxima lachrimalis loca prorepit,
quæ pars exiſtit illius, quã toties ſuperiorem maxillã a frõtis oſſe ſeiungere diximus.
Quintũ a ſuo pari, communis ſututæ principio diſtinguitur: ab oſſe frontis extremo
illius quæ ipſum a tota maxilla dirimit: a quarto, quarta vt diximus ſutura. Sextum
a ſuo pari extremũ communis ſuturæ diuidit: a quarto quinta ſutura: a cuneiformi
parte illius ſuturæ ſiuæ lineæ quæ per tempora deſcendens, & per extremos maxilla-
res, verſus priora obliquè fertur. Atq; hæc ſunt maxillæ ſuperioris oſſa atq; ſuturę.

De Oſſe iugali. Cap. 5.

a ta.ii.FF. IN temporum vtroq; põticulus ex duobus [a] ꝓceſſibus efformat̃, quorũ alter ex prio
re maxillæ ſuperioris oſſe, alter ab oſſe tpm ꝓdit, hic lõgior multo eſt, ſed tenuuior,
b ta.ii.F t.iiii. ſi.i.z.ſi.vi.γ. ille cõtra ſe haber. Proceſſus hi ĩ tpm medio ſimul coeunt per lineã ſeu harmoniã [b], li-
teræ ſimilem, iugũq; vt diximus efformãt ꝙ græci ζύγωμα latini iugale os appella-
runt, ꝙ boum iugo ſimile ſit: Id etſi oſſis nomine donat̃, re vera tñ os nequaquã eſt,
c lib.ii.ta. i. B ta.ii. A. eſt aũt ĩ id pararũ vt tpm [c] muſculo q maxillã ĩferiorẽ claudit ꝓpugnaculũ eſſet, quẽ-
admodum ſuo loco dicemus, ideoq; durum effectum eſt, foris gibbum, intus vero
cauum, quò minus incommodaret.

De Maxilla inferiore. Cap. 6.

a ta.iiii ſi.vii. & viii. INferior maxilla dicitur, pubis totius, inferiorum dentium ac mandibularum re- *Inferior maxil*
gio; [a] hanc duo cõficiunt oſſa, extremo mẽto agglutinata, in infantibus quidem *la vnicũ os non*
per lineã ſiue harmoniã cartilagine oppletam, vt fit in occipitis oſſe, in grandioribus *eſt.*
verò per ſymphiſim ſiue vnionem. Ab hac linea aliquot muſculorum tẽdines labrum

inferius

inſerius mouẽtes prodeunt. Hæc autem maxilla in ſummo mẽto lata eſt, vbi in homine ſumma cum difficultate tam cocta quàm cruda diſcinditur; hincq; ſenſim ad extremas vſque mandibulas minor euadit, vbi rurſus [b] lata, ſed tenuis magis efficitur, ſicque aures verſus tenuior ſemper euadens aſcendit, donec in duos proceſſus veluti cornua deſinat, quorum prior qui latior eſt, [c] in mucronẽ productus ſub oſſe iugali deſinit, in eumq;, vti dicem⁹, tẽporum muſculus validiſſimè inſerit᷑. Alter, (qui rotundior eſt, habetq; ab extremo Appendicẽ maxillæ, in homine adiunctam, ideoq; incõſpicuã) in paruulũ ſinũ inter iugalis oſſis radicem & [d] anteriorẽ auditus organi ſedẽ inſculptũ inſerit᷑, ampliorq; vtrinq; redditus capitulũ edit, quod faciliorem maxillæ motũ efficit, quæ ſola in homine cæteriſq; animãtibus mouetur, exceptis Crocodilo, qui ſuperiorem tantũmodo, & Pſitaco qui vtrãq; mouet. In hoc ſinu, pręter cartilaginẽ oĩbus articulis communẽ, altera viſit᷑ inter maxillæ capitulum, ipſumq; repoſita, ligamento aut tendini quodammodo ſimilis: hęc nunquam ex oſſibus, ſed ex ligamentis articulum in orbẽ continẽtibus enaſcit᷑; eius ope dura oſſa inuicem maiori ex parte cõmittũtur, tum vt facilior eorũ motus reddatur, tum vt ex aſſiduo motu minus offendant᷑. Solet nonnunquã maxilla hæc, ore nimium diducto, ex ſede dimoueri, verùm facilè reponit᷑, ſi ad auris ſummũ, pollicem admoueas ĩ priora paululũ, ac validè introrſum ab vtroque deinceps latere adigas. Donatur præterea maxilla hæc duobus vtrinq; foraminibus, quorum [e] alterũ ab interiori regione nõ procul à nũc cõmemoratis proceſſibus incipiens, in exteriorem pertinet ad imũ labrum, inter dẽtis canini & ꝓximi maxillaris [f] radicem. Foramina hæc principio grãdiora ſunt, minuſq; rotunda, quorum vtrunq; viam præbet nerui [g] ramo tertij paris, qui ad dentiũ radices vti dicemus tẽdit vnà cũ vena & arteria, ꝓditq; per imum exterioris longè minoris, in multos diſperſus ramulos ꝑ inferius labrum diſſeminatos. Præter hæc foramina alijs prorſus nullis inferior maxilla prædita eſt, nam alueoli quibus dẽtes implantant᷑, re vera foramina nequaquã ſunt. Cæterum maxilla hæc [h] latiori, tenuioriq; ſede ad ſummi menti regionem, aſperitatibus inſuper quibuſdam extuberat, quibus muſculi eam mouentes firmius inſeruntur.

Prior maxillę huius proceſſus.

Alter.

Animãtia oĩa crocodilo & Pſitaco exceptis ĩferiorem maxillã mouent.

Dimota maxilla vt reponat᷑.

Duo maxillæ huius foramina.

b ta.iiii. fi i. fi.vii.& viii.E

c.ta.ii.l.t.iiii. fig.i. S

d ta.ii.l.t. iiii. fi.i.h.fi.viii. A

e t.iiii. fi. viii. F

f t.iiii.fi.vii.G

g lib.vij. ta i. fig.ii.T

h t.iiii.fi. viii. HD

De Dentibus. *Cap. 7.*

QVamuis à reliquis oſſib⁹ dẽtes diſtinguant᷑, tũ ſenſu, & quia denudati ſunt, quod cæterorũ nulli cõtigit, tũ etiã quòd toto vitæ tempore incremẽtum ſuſcipiãt, vt in his cõſpicit᷑. qꝫb⁹ dẽs aliqs exẽpt⁹ eſt, nã illi oppoſit⁹ cũ à ſuo pari nõ atterat᷑, nequaquã cõſumit᷑, ſicq; extra reliquorũ dentium ſeriem ſuccreſcit, ꝗ in tãtam molem aſſurgunt, quãta in dies maſticatione deteritur; Nihilhominus ab aliorum oſſiũ numero minimè ideo excludẽdi ſunt, cùm nullum præterea ipſis nomen appoſitè magis adaptari queat. Sũt autem [a] dentes numero triginta duo, vtrinq; ſexdecim, donanturq; ſinguli appendice, ꝗ pueris ante annũ ſeptimũ vel nonũ decidit; & quod vulgo de ipſorũ mutatione fert᷑, aliud nihil eſt, quã huiuſce appẽdicis amiſſio, cũ enim dẽtes ex ſpermaticis corporis nr̃i partibus exiſtãt vbi, ſemel deciderint, nunquam poſtea renaſcunt᷑. Quòd ſi quis mihi obijciat, eos, quod nõ ante vnũ ab ortu annum naſcant᷑, partes ſpermaticas nõ eſſè. reſpõdeo neminẽ ſine illis in hanc lucem prodire; Quod vero minimè ſpectãtib⁹ occurrãt, ꝓpterea fit, qꝛ a toti gingiuis obteguntur. Horũ priores quatuor græcis τομεῖς hoc eſt ĩciſorij dicti ſunt, his em̃ ingeſtos cibos cõfrigimus atq; horum ſingulis vnica ſubeſt radix. Canini deinceps vtrinq; ſinguli cõſtituunt᷑, ſic dicti quòd canum dentes ſimilitudine referant. Vltra hos maxillares quini ab vtroq; latere habentur, latinis molares dicti, quòd his cibum conteramus. Verum ex his inferiores binis radicibus nituntur, quandoque etiam ternis; ſuperiores ternis, nonnunquam verò quaternis præſertim poſtremi duo: ſunt & prioribus altiores radices quàm poſterioribus: omnium tamen radices perinde ac inciſoriorũ, & caninorũ in ſummo exiguum foramẽ habent, quod neruo, venæ, atq; arteriæ ingreſſum præbet: eſtque illud circa maxillarium numerum obſeruandum, nonnullis quaternos tantummodo vtrinque eſſe, alijs quinos ab vno laterum, ab altero quaternos

Dentes ſentiũt augenturq;.

Dentes triginta duo.

Nemo abſq; dẽtibus in lucem prodit.

Singulis dentibus adeſt neruus, vena & arteria.

a ta.v.fig.v.

ternos

Digitized by Google

ternos, aut quinos infernè, quaternos ſupernè, vel contrà: cuius quidem varietatis potiſſimum in cauſa ſunt, dentes ij, qui poſt exortam pubem enaſcuntur, non enim ſemper vtrinque producuntur, Cæterum dentes, in alueolos quoſdam, quibus maxilla perfoſſa eſt, ſinguli in ſingulos infiguntur, quas foueas latini præſepiola, hoc eſt parua præſepia ab eorum ſimilitudine apellarunt.

De Capitis & maxillæ ſuperioris foraminibus. Cap. 8.

QVoniam neruorũ, venarum, arteriarumque perdifficilis & obſcura foret explicatio, niſi prius de capitis & maxillæ ſuperioris foraminibus agerem, propterea operæ precium erit ea hoc capite proſequi, ducto à capitis foraminibus exordio; *Capitis foramina trigita octo.*
quę præter ea, quibus octauũ os perterebratur, & quæ os ſuũ minime totũ peruadũt, triginta octo aut triginta nouem ſunt. Ex his frontis os bina occupat, cuneiforme ſeptendecim, nonnunquam verò octodecim; octo temporis os; ſeptem occiput, Temporum & occipitis oſſi duo ſunt communia; duo item cuneiformi, temporum, & oc-
a t.iiii. fig.i. t — cipitis oſſibus. Oſſis frontis foramina ſingula à ſuo latere ad medium [a] ſupercilij aſſident paulum verſus aures, iuxta oculi cauum pertinentia; hæc ferè rotunda ſunt, nonnunquam tamen alterum tantum modo ex ipſis tale viſitur, quandoq; vero teres *Oſſis frontis foramina.*
b lib. vii. ta.i. fi.ii.N. — alterũ, alterum ſemicirculare: Horum vtrunque primo [b] ramulo minoris radicis tertij paris neruorum cerebri aditum præbet. Ex cuneiformis oſſis foraminibus primum *Cunei foramina.*
c t.v.fig.i.F. — & ſecundum [c] ad duas ſuperiores alas iacent radicem, ceu centrum oculi conſtituentes; hæc quà oculi cauum ſpectant rotunda ſunt, quà cerebrum, acutum angulum
d lib.vii.t.i.fi. i.H fig. ii. G. — verſus externum latus, vtraque efficiunt; [d] ſunt autem hæc opticis neruis peruia. [e]
e t.v.fi.i.G. — Tertium & quartum commemoratis ſubiacent, inter ſuperas oſſis iſtius & laterum alas, veſpertilionum alis ſimiles; quinimò nihil prorſus aliud ſunt, quàm ſpacium quod inter alas intercedit; ſuntque oblonga ſubtus lata, ac propè rotunda, & in extremum vſque anguſtantur, ac figuram hanc ſimul iuncta referunt. Per humiliorem *Tertiũ & quartum.*
f lib. v.t.ii.fi. xiiii.G li. vii. ta.i.fi.ii.x. — horum foraminum ſedem [f] ſecundum par neruorum cerebri fertur, vnà cum tertij paris portiuncula, [g] & inſigni arteriæ [h] ſoporalis ramo; portio inſuper pituitæ in oculos per ipſam delabitur, ac deinceps in palatum & nares per primum ſuperioris ma-
g lib.v.t.ii.fig. xiiii. H. — xillæ commune foramen. Per elatiorem vero & anguſtiorem huius foraminis ſedem,
h lib.v.t.ii.fi.i. F. — venarum quas in temporum muſculos diſſeminari oſtendemus, ramuli aliquot feruntur. Quintum & ſextum inferius à commemoratis ſita ſunt verſus poſteriora, [i]
i t.v.fi.i.S. K lib. vii.ta.i. fi.ii.d. — & in os penitius quàm illa adiguntur, ſed parua & ſphærica exiſtunt, & per ea, [k] minor quinti paris neruorum cerebri radix defertur. Septimum & octauum [l] poſterius *Quintũ & ſextum.*
l ta.v. fi. v. Q — admodum inſculpta ſunt, non procul à linea quæ ſurſum ad tempora prorepit, ab ea incipiẽs, quã cuneiforme ab occipitis oſſe ſeiungere diximus; ſuntque ouata vtraque *Septimum & octauum.*
m li.v.t.ii.fig. xiiii. IK li.vii t.i.fi.ii.M Z — & [m] maius tertij paris neruorum cerebri principiũ tranſmittunt. Nonum & decimum ad prædictorum extremum aſſident, nonnichil extrorſum, [n] multo minora & orbicularia, interiorique venæ [o] iugulari ingreſſum præbentia. Interdum quoq; exiguum *Nonum & decimum.*
n ta.v.fi.i. R
o lib.vi.ti.F — quoddam foramen quantũ excipiẽdo aculeo ſatis foret, in interiore alterius horum, pquã rarò autẽ, in vtriuſq; ſede viſitur. Vndecimum & duodecimum in exteriore iſtius oſſis ſede ad principiũ ſubiacentiũ ipſi alarum inciſa ſunt, pdeuntq; ex altera eiuſdem alæ parte quæ in naſi cauum deriuat; Sunt hæc rotunda, adeoq; inter dũ exigua, vt immiſſam quandoq; ſetã minimè trãſmittant, Adſunt inſuper in ima iſtius oſſis ſede, extrorſum verſus, inter duas ſubiacentes alas, qnq; alia foraminula, vtrinque gemina, in medio laterum, vnũ. Duo p oſſis mediũ adigunt, in priora repentia, & in naſi concauum deriuata, duo reliqua, oculi centro proximè occurrunt; Ita vt ſeptendecim foraminibus, vtrinq; octonis in medio vno perterebratum ſit huiuſmodi os. Ex oſſis tẽ- *Vndecimũ, & duodecimum.* *Quinque alia foramina.* *Oſſium tẽporalium foramina*
p ta.iiii.fi.i.o — porũ foraminibus, primũ illud eſt, quod [p] aurẽ cõmuni appellatione dicimus, quod foris incipiens, inſtar cochleæ anfractuoſum in cerebrum vſque, ſubtus cranium ptinet: eſtq; intus latũ, ſed raro omni ex parte lucẽ admittit, tum quia inſigniter obtortũ eſt, ĩ tũ qa extremis valde anguſtatur. Huic atq; alij iſtius oſſis foraminibus, ſimilia totidẽ ab oppoſito tẽporũ latere correſpondent, fertutq; p eiuſmodi foramẽ quintũ

q neruo-

Secundum. [q] neruorum cerebri par. Secundum [r] ex medio prioris aſſurgit ferturq́; in poſterio- q tab.iiii.fi.v. a ta.v. fig.i. a
ra, quouſque in exteriorem iſtius oſſis ſedem contendat: Id anguſtum eſt, anfractuo r t.iiii.fi. vi.
ſum, dictumq́; græcis τυφλόν, latinis coecum, quod abditum ſit ipſius principium; Y
Tertium. ac [s] ramulum quinti paris neruorum cerebri tranſmitit. Tertium [t] ſeſe extra cranium s lib.vii.t.i. fi. ii. c.
(licet cum difficultate) conſpicuum exhibet ductuq́; obliquo verſus auris foramé ten t ta.iiii.fi.vi.
dit, donec introrſum in illud pertineat, quod itidem, non iniuria coecum dici poſſet V
cum ſecundo, etſi grandius multo eſt, & obliquum minus: Per id, ſtrepitum ab ore
in aures deferri percipimus, cum aere vel aqua os refertum habentes, aquam per eas u li. vii.t.i.fig.
extrudere nitimur. Per ipſum quoq; ſecúdus quinti neruorum cerebri [u] paris ramu- ii G.
Quartum. lus & [x] ſoporalis arteriæ propago feruntur. Quartum in media iſtius oſſis ſede pumi x lib.vi.t. i. fi. i. n.
cem referente inſculpitur, [y] atq; à poſterioribus in priora per mediam oſſis longitu y t.iiii.fi.vi.
Occipitis oſsis foramina. dinem fertur, quouſq; in lineam pertingat, quæ cuneiforme ab occipitis oſſe dirimit, V.
non procul ab vndecimo cuneiformis oſſis foramine naſi concauum ſpectante, datq́; z lib.vi.ta. v.
Primum. [z] ſoporali arteriæ viam. Ex occipitis foraminibus primum [a] Ouatum eſt, omniumq́; fig. x. l.
totius capitis foraminum longè maximum, quod medullæ ſpinali aditum præbere a t.iiii.fi.vi. 2.
diximus. Secundum & tertium, à ſuo vtrunq; latere ſuper bina iſtius oſſis [b] capitula b t.iiii.fi. vi.ll
Secundum & tertium. inciſa ſunt, atq́; à poſterioribus [c] in anteriora tendunt, ſuntq́; parua & rotunda, ac [d] ſe- c t.v. fi.i.d. d ta.v.fig.ix.
ptimum cerebri neruorum par tranſmittunt, Quartum in poſteriore [e] alterius verte- oo
bræ iſtius oſſis ſede viſitur, quod illinc vbi dicta vertebra primæ colli vertebræ com- e ta.iiii. fi. vi.
Quartum. mittitur incipiens, per mediam oſſis latitudinem paululum ſubit, tantiſper in priora α
repens, donec in ſublimiorem alterus commemoratorum foraminum ſui lateris,
Quintum. ſedem deſinat. Huic foramini, Quintum oppoſiti lateris, correſpondet, præbentq́; f lib.vi.t.v. ſſ.
ambo [f] venæ atq; arteriæ viam, quæ per proceſſuum laterum vertebrarum colli fora-
mina prorepunt. Sextum & ſeptimum [g] è regione illius ſuturæ conſpiciuntur, quæ g ta.v.fig. i.y.
Sextum & ſeptimum. ex finibus lambdoidis exoritur, paulo ante quàm in proceſſum oſſis temporum mam-
millis ſimilem pertingat: quinimò exteriore ſua ſede & iſtius oſſis interiore, in medio
dictæ ſuturæ aſſident: horum vtrunq; ramum venæ iugularis exterioris tranſmittit. h tab.iiii.fi.v. z
Communia foramina. Communium foraminum primum & ſecundum, [h] inter occipitis & temporum oſ-
ſa, vtrinq; vnum, ſita ſunt, in medio eius ſuturæ, quæ à finibus lambdoidis exori
tur inter alteram oſſis temporum pumici ſimilis partem, & occipitis oſſis capitula: i li.vi.t.iii.fi.i.
Hæc mediocriter grandia ſunt, non ideo tamen læuia, non æqualia, ac per ea vena [i] in D F.t.ii.S.
terior iugularis tranſmittitur, ſimulq́; pituitę à capite deſtillantis portio expurgatur.
Tertiũ & quartum. Tertium & quartum cuneiformi, occipitis, & temporum oſſibus communia ſunt, [k] K t.iiii. fi. vi.ſ
ad extremum lineæ ex finibus ſuturæ lambdoidis exortæ, vtrunq; à ſuo latere, [l] ſopo- l lib. vi. ta.iii. L. t.iiii. d
Aliæ quædam capitis foramina. ralis arteriæ gratia, exculpta ſunt & præter commemorata, quamplurima in capitis m t.v. fi.iii.A.
oſſibus foramina, [m] qualia in oſſe octauo habentur, complura quidem illa & ſatis
exigua, inter quæ vnum cæteris paullo grandius viſitur, ad iſtius oſſis principium,
quà frontis oſſi adiungitur, per quod exterioris venę iugularis ramulus tranſmittitur;
qualia item intra cranium viſuntur; ad ſagittalis commiſſuræ latera, potiſſimum ver-
ſus lambdoidem, per quæ in cerebrum ramuli aliquot iugularis venæ exterioris ferun
tur, alij verò nonnulli ex dura menynge in Pericranium tendentes prodeunt; qualia
etiam in frontis oſſe iuxta ſupercilia occurunt. Verum enimuero hæc propriè forami-
na nequaquam ſunt, cùm vniuerſum os minimè peruadant, ideoq́; illa ſilentio inuol-
Superioris maxillæ foramina. uam. Superior maxilla tredecim donat foraminibus, ſex proprijs, totidemq́; com-
munibus; ex proprijs primum & ſecundum in quarto iſtius maxillę oſſium pari ha-
Primum & ſecundum ex proprijs. bentur, habentq́; à ſuo vtrumq; latere à medio imę partis oculi orbitæ principium, &
in malas vſq; decliuia feruntur, atq; ea ſunt inter q̃ in ipſis [n] viſuntur: Horum princi n t.i.n.t.iiii. fi.i. inter Q & S.
pium tenuis oſſis ſquama, extremum verò ipſum os circumambit; perq́; horũ vtrũ-
que ſecundus [o] ramulus tenuuioris radicis tertij paris neruorum cerebri tranſmitti- o lib. vii.ta. i. fi. ii. O
Tertiũ & quartum quintum & ſextum. tur. Tertium & quartum in ſexto oſſiũ [p] pari vtrunq; in ſuo ſituantur, non procul p ta.iiii. fi. vi. π
à poſtremorum maxillarium radicibus, tenduntq́; in oculi centrum ambo in ſuorum
laterum foramina pertinentia, quà pituita in naſum defluit. Iuxta hæc duo, vtrinque,
nonnihil ad poſteriora, exiguũ aliud [q] ſpiraculum adeſt in ipſa vt plurimum pertinés, q ta.iiii. fi. vi. α
nonnunquam verò inter ſuturas deſinens, quibus quartũ iſtius maxillæ os cunei- r li.vii.t.i.fi.ii Z
formi cõmittitur; Hæc ramulo quarti [r] paris neruorũ cerebri per palatum diſſeminato
egreſſum

s t.iiij.fi.i.ſ. egreſſum præbent. Ex communibus primum iuxta oculi lachrymalem[s] inter ſe- *Primum foramen ex communibus.*
cundum & quartum iſtius maxillæ os ſitum eſt, & in naſi vſque concauum decliue
fertur; ac primum propriorum paululum magnitudine ſuperat; cùm tamen nonni-
hil deliteſcat, in caluarijs minimè conſpicuum occurrit, ideoque haud mirum eſt
omnes illud ſilentio præterijſſe. Per hoc foramen tertius ramus, tenuiſsimæ radicis *Secundum.*
t lib. vij. ta.j. fi.ij. P. [t] tertij paris neruorum cerebri fertur, nec non etiam pituitæ in nares, & palatum
delabentis portio, ſecundum eandem ab oppoſito latere ſtructuram ſeruat. [u] Ter- *Tertium.*
u t.iiij.fi.vj.n. tium in medio prioris maxillæ ſuturæ exculptum eſt ad primos anteriores dentes,
intra fauces, inter quartum os, & ſuum par. Hoc etſi in hominum nonnullis duas in
partes, quæ denuo protinus coëunt, diſciſſum cernitur, ferè tamen vnicum eſt. Quar- *Quartum & quintum.*
tum & quintum totius maxillæ foraminum maxima exiſtunt, atque ambo ſuum
oculum ad imam concaui ſedem occupant, cuneiformi, & primo eiuſdem maxillæ
x lib.vij. fi.ij. Q. oſsi communia; ac per ea prior ramulus[x] tertij paris neruorum cerebri in tempo-
rum muſculum contendit. Sextum ac ſeptimum narium ſinus conſtituunt, quos, vti *Sextum & ſeptimum.*
diximus, inferior octaui oſsis proceſſus diſcriminat; naturali præcipuè inſpirationi
vocique, præter alios vſus quos habent complures, idonea. Præter commemorata
foramina alia quamplurima, ſed exilia, venarum & arteriarum ramis quibuſdam
tranſmittendis exculpta ſunt: Huius generis aliqua viſuntur è directo interioris
oculi anguli, iuxta ſuturas ſecundo, & tertio iſtius maxillæ oſsibus communes. In
naſi quoque oſsibus huiuſmodi occurrunt foramina, nec non in primo ſuperioris
maxillæ oſſe, in parte oſsis malæ, in qua nunc vnicum, nunc bina conſpiciuntur.
Tale inſuper in quarto eiuſdem maxillæ oſſe, inferius à lacrimali aſsidet. Atque hæc
ſunt capitis, & maxillæ ſuperioris foramina tum propria, tum communia, numero
nouem & quadraginta: Quod ſi aliquod nobis memoria excidit, ſuo illud loco
recenſebimus.

De Oſſe Hyoide. *Cap.* 9.

a lib.ij.t.v. L. EMinentiſsimæ laryngis parti ad linguæ radicem affixum[a] os reperitur ὑψυλοει-
δὴς, ſiue ὑοειδὴς dictum quod υ græcorum literæ per quam ſimile exiſtat, & vn-
b t.v. fi.vij. A B. decim ferè oſsibus extructum: quorum[b] primum, quod facile admotis ad nucam
digitis occurrit, omnium latiſsimum eſt, foris gibbum ac tubere prominens, intus
vero concauum. Supera ſede in obliquum, ac modicè ouatum ſinum deprimitur,
c ead.E F I K. pro muſculorum, quos in eos inſeri dicemus, ratione.[c] Huic oſsiculo alia duo,
vtrinque adſtant, iſtius oſsis latera conſtituentia; Alterum humilius quod breuius
eſt, ſed latius, cuius extremum ſuperiori proceſſui primæ cartilaginis laryngis colli-
gatur; Alterum elatius, idemque anguſtius & longius, quod ex ternis quaternis've
oſsiculis, haud ſecus ac ſuum par ab oppoſito latere, ferè conſtruitur, quæ ſimul in-
uicem continuata ſerie tantiſper coëunt, alliganturque, quouſque temporum oſsis
proceſſui ſtyli ſcriptorij imaginem proponenti, compingantur. In mulieribus ve-
rò nonnullis, oſsicula hæc deſiderari contingit, ipſorumque vicem teres quoddam
ac validum ligamentum gerit, quod in commemoratum proceſſum inſeritur,

De Dorſo. *Cap.* 10.

DOrſi os aquæductum quendam ex multis conſtructum riuulis ſimilitudine re- *Dorſi oſſa quot.*
a t.vj.fi.j. fert, per quod medulla è cerebro ad Coccygis vſque os porrigitur;[a] conſtatq;
ex triginta vt plurimum oſsibus, quæ Spondylia Græci, Latini Vertebras appella-
runt. Horum vnumquodque, primo excepto, anteriore ſede, quæ vertebræ corpus
b tab.j. lib.ij. e.xvj. fi. xvij. z.2.3.4.5. dicitur, latum eſt & propè ſphæricum: corpus tam ſupera quàm infera ſede[b] Ap-
pendice donatur: inter vnam verò & alteram appendicem. cartilagineum ligamen-
tum interiacet. Corpus foraminulis quibuſdam incerta ſerie ſparſis inciſum ſpecta-
tur, & quibus nullum inſignius ſeſe offert, eo quod in interiore corporis regione ſpi-
nalem medullam ſpectante ſedem habet, ſatis magnum pro vertebræ mole, atque

Digitized by Google

in multa deſinens exigua ſpiracula. Porrò tum hoc, tum reliqua, ramulis aliquot
venarum & arteriarum aditum præbent, quæ oſsibus hiſce vitam & nutrimentum
largiuntur. Reliquis in partibus vnaquæque vertebra multos vndique proceſſus ve-
Dorſi vertebrarum proceſſus. luti ſpinas obtinet, vnde omnes Spinæ appellationem ſortiti ſunt. [c] Horum pro- c tab.vj.fi.j.
ceſſuum alij ſurſum, alij deorſum, quidam in latera, quidam in poſteriora feruntur.
Inter poſteriorum vnumquemque (ex his qui appendice donantur, quorum ma-
gnus eſt numerus) media aſsidet cartilago, ne oſsibus noxa ex motu accedat. Haud
ſecus quoque inter ſingulas huiuſmodi vertebas, quoddam [d] vtrinque foramen ia- d t.vj.fi.j. Q.
Foramen neruis egreſsũ præbens. cet (vnde egreſſus neruo, venæ autem & arteriæ, vt ſuo loco dicemus, ingreſſus pa-
tet) quod fit ſingulis vertebris leuiter in ſinum depreſsis, licet non æqualiter omni-
bus; ſiquidem in colli vertebris, quo propius imo acceditur, tanto ſuperior verte-
bra inferiore magis exculpta eſt; In lumborum vertebris res contra ſe habet; tho-
racis autem vertebræ æqualiter omnes excauantur. Omnes hæ vertebræ ad os vſque
Connexus vertebrarum dorſi. ſacrum (duas priores excipio, quarum altera corpore, altera ſuperiori appendice
deſtituitur) ſuis inuicem corporibus vinciuntur, non membranis, aut tunicis ſpina-
lem medullam ambientibus, ſed medio ligamentorũ, quæ inter corpus vnumquod-
que, ac ſuam appendicem enaſcuntur tam inferiori quàm ſuperiori ſede; medio in-
ſuper [e] cartilagineo ligamẽto, quod ſingulis interiacet corporibus. Exteriore ſede in- e ta.vj.fi.j. R R. lib.ij.t.xv. fig.xxviij.3.
feriores ſuperioris vertebræ proceſſus cum ſuperioribus ſequentis vertebræ proceſsi-
bus coniunctione Arthrodia dicta, quæ Diarthroſis ſpecies eſt, articulantur. Verte-
bræ tendinibus quibuſdam ab ipſis exortis, arctè adeo vinciuntur, vt citra luxationis
Dorſi luxatio. periculum facile omnes moueri queant. Sed illud animaduertere oportet, ſi eas (vt
fieri ſolet) luxari contingat, vnam aliquam exilire ac dimoueri pernitioſiùs eſſe,
quam multas ſimul: ſic enim ſpinali medullæ, noxæ minus infertur. Sunt hæ verte-
bræ vti diximus, peruiæ, ſed inæqualiter, à ſummo enim ad imum nonnihil angu-
ſtatur foramen, ita vt licet æquè omnes perforatæ ſint, magnitudine tamen forami-
num differant: & quemadmodum ſuperioris vertebræ foramen, inferioris forami-
ne grandius exiſtit, ſic inferior vertebra ſuperiorem magnitudine ſuperat, quò ſcili-
Dorſi diuiſio in …uas partes. cet ſuperior minus pondere grauet, inferior vero validiùs onera ſuſtineat. Dorſum
quatuor in partes vniuerſum diuiditur, in Collum, Scapulas, Lumbos, & os Sacrum.

De Vertebris Ceruicis. Cap. II.

QVod ab occipitis extremo ad humeros intereſt, Ceruix appellatur, [a] vertebris a tab.v.fi.v.
Ceruicis vertebræ ſeptem. ſeptem conſtans, quarum priores duas vndique ſimul iungunt ligamenta quæ-
dam, quæ ab oſſe occipitis exorta illas extrinſecus ambiunt, reliquæ anteriore tan-
tum ſede, quam vertebræ corpus vocamus, colligantur in eum, quem ſuperiore capi-
Poſteriores proceſſus. te retulimus modum; Vertebræ quoque omnes, poſteriores proceſſus bifurcatos
obtinent, prima [b] excepta, quæ durior, & ſolidior eſt, ac latiore alijs donata forami- b tab.v.fi.vj. A B.
ne, verum tenuior illis, nec parum ſtructura differens exiſtit; quandoquidem, præ-
Duæ vertebræ alijs diſcrimen. terquam quod grandius multo ipſi foramen adeſt, corpus etiam intus concauum
obtinet; & in eo ſinus efficitur cartilagine circundatus, [c] quo proceſſus dentifor- c t.v.fi.vj.a.
Duo primæ vertebræ ſinus. mis, quem ſecundam [d] vertebram promere dicemus, excipitur: Solidi vero corpo- d t.v.fi.vj.D
ris quo deſtituitur, loco, tuberculo quodam in anteriori ſede augetur. Huic præte-
rea ad latera vtraque cauitatis medullæ, (qua parte validior eſt quam cæteris) [e] ſinus e t.v.fi.vj.CC
inſculpitur oblongus, exterioribus lateribus nonnihil prominens, interioribus ve-
rò excauatus, ita vt ambobus ſimul iunctis, abſolutus ſinus euaderet. Sinus hi duo,
[f] occipitij oſsis capitula, græcis impropriè admodum κορώνας, hoc eſt, Acutos proceſ- f t.iiii.fi.vj.1
ſus dicta, excipiunt; ac ſuper ea capitis motus efficitur, vbi illud attollimus, & recli-
namus. Ad vtraque horum ſinuum iſtius vertebræ latera, proceſſus viſitur [g] latior g t.v.fi.vj.E.
multo, cæteris vertebrarum ceruicis proceſsibus; Atque in huiuſmodi proceſſus
quintum & ſextum [h] muſculorum caput mouentium par inſeruntur. Hi propter tu- h li.ij.t.xiiij. H I.
bercula in ipſis oborta, minimè vt cæteri inferiorum vertebrarum proceſſus diri-
muntur; haud ſecus tamen ac inferiores, omnes perforati ſunt, pertinentq́; ipſorum
foramina

Digitized by Google

foramina in ſecundum, & tertium occipitijs oſsis foramen. Prima hęc ceruicis ver- *Primæ vertebræ aſperitas.*
tebra poſteriore proceſſu ideo deſtituitur, ne muſculis aliquot ſuper eam repenti-
i t.v.fi.vj. bus officeret; ſed ea in parte [i] aſpera eſt, & veluti acuta linea extuberat, vnde quar-
tum caput mouentium muſculorum par exoritur. In inferiore huius vertebrę re-
gione ſub duobus commemoratis ſinibus, alij totidem inſculpuntur minores qui-
dem illi, inęquales, multoque minus quàm ſuperiores caui, gręcis γλωοειδεῖς ap-
pellati, quòd oculi referant cauitatem. His ſinibus duo excipiuntur tubercula,
quę ad laterales ſecundę vertebrę proceſſus habentur, medio cartilaginis, quę illo- *Secunda ceruicis vertebra.*
rum ſupplet inęqualitati. Et ſuper hos ſinus caput in latera circunducimus, vt cùm
renuimus. Tubercula hęc ſiue capitula efficiunt, vt quę in proceſsibus ſecundę
ceruicis vertebrę exculpuntur foramina, obliqua paululum ſint, non recta, vt quæ
in lateralibus primę vertebrę, aliarumque omnium proceſsibus inſculpta haben-
tur foramina. In medio duorum ſecundę vertebrę capitulorum ex ſuperiori cor-
k t.v.fi.vi.D li.ii.fi.xv.fi.xxvij.H poris ipſius regione, [k] proceſſus quidam inſignis, & altus, admodumque ſolidus
enaſcitur, paulò anteriùs humilior, ac lęuior, quàm poſteriùs, quem, quòd den-
ti, ac potiſsimum hominis canino aſsimiletur, dentem, ſeu dentiformem appel-
larunt. Proceſſus hic primę vertebrę cauitatem ſubit, quam illic haberi diximus, *Vertebræ huius proceſſus.*
vbi vertebrę ipſius corpus conſiſtere debuiſſet, qui ſinus cartilagine oblitus, anterio-
rem dentis partem, lęui & lubrico tubere prominulam excipit; poſterior dentis
pars latior eſt, & ad latera, veluti capitulo extuberans; ſub qua vtrinque ad late-
ra exiguum ſinum, & alterum in poſteriori ſede obtinet. Qui in lateribus conſi-
ſtunt vnà cum primę ceruicis vertebrę ſinibus, qui ipſis reſpondent, foramen vtro-
bique conſtituunt, neruis quibuſdam tranſmittendis aptum, qui nonnunquam
in muſculos collum flectentes procidunt. Poſterior ſinus in hoc exculpitur, vt li-
gamentum inſigniter validum ipſi firmus obuoluatur, quod ab vno vertebrę late-
re ad alterum tranſuerſim procedit; Ad quod pariter ſuppetias fert prima verte-
bra, ea ſede, vnde illud exoritur aſpera, & inęqualis, ac foramine, quod os mini-
mè altius ſubit, prędita. Superior huius proceſſus pars, pineę nucis modo in
mucronem exacuitur, altiusque extra primam vertebram prominet, & ab ipſius
l li.ii.t.xv.fi.xxvii.l. medio [l] validum, ac teres ligamentum educitur, quod ipſum occipitis oſsi alli-
gat. Ita vt primę vertebræ cum ſecunda contextus perficiatur, medijs duobus *Ligamentum vertebræ huius corpus comprehendens.*
ſecundæ vertebræ latis tuberculis, totidemque primæ vertebræ ſinibus, & ter-
tio eiuſdęm, quo dens ſecundæ excipitur. In poſtrema etiam tuberculorum re-
gione, ſecunda vertebra paululum excauatur, non ſecus, ac prima. Ambas ve-
rò foramen interiacet, per quod ſecundum par neruorum dorſi transfertur; etſi
prima vertebra, multo magis quam ſecunda exculpta eſt. Quæ de ſecunda ver-
tebra nobis dicenda ſuperſunt, omnia illi cum alijs quinque communia ſunt:
m t.v.fi.vi.B [m] Poſteriorem nanque proceſſum, non ſecus, ac reliquæ bifidum obtinet; In
quibus omnibus proceſſus hi in duos mucrones deſinunt, potiſsimum verò prio-
n ead.G. rum quinque vertebrarum, quandoquidem ſeptimæ proceſſus [n] ferè integer eſt.
Verum enimuero vertebræ hæ omnes à capite Appendice donantur, præcipue *Appendices poſteriorum proceſſuum.*
autem ſeptima, cui ea, quam cæteris omnibus longior multo contigit; vnde po-
ſterioribus thoracis vertebrarum proceſsibus nonnihil aſsimilatur, quamuis hi
paullò acutiores exiſtant. Verùm tam ij, quàm illi inferiùs excauantur, ſuperiùs
vero prominent eminente linea, quam in medio ſuperioris partis obtinent, quæ
alteri excauatæ lineæ reſpondet, eandemmet in inferiori regione ſtructuram ſer-
uanti: ita vt proceſſus triangulares videantur. Ex ſuperiore alterius linea liga-
mentum educitur, quod in inferiorem proceſſus altioris vertebræ lineam inſe-
ritur, cuius medio proceſſus hi colligantur, dexteris muſculis vti dicemus, à ſini-
ſtris per illud diremptis. Laterales quatuor vertebrarum, ſecundæ ſubiacentium
proceſſus, alijs ampliores exiſtunt, ac eorum vnuſquiſque duplici mucrone dona- *Proceſſus laterales quatuor poſtremarũ vertebrarum.*
tur, haud ſecus, ac poſteriores proceſſus, etſi illi minus aſperi, & inæquales ſunt
quàm hi: eſtque apex horum anterior poſteriore amplior, atque altius tendit,
præſertim verò in ſexta vertebra, in qua interior iſtius proceſſus apex euidenter

Digitized by Google

amplior cernitur. In ſeptima verò apices propemodum deliteſcunt, quoniam inſignis eſt proceſſus, & muſculi ab eo extorti haud ita firmiter ipſi adhærent, ac qui ex altioribus producuntur. Neque vero adeo huiuſce validus eſt, ac cæterarum

Ratio diuiſionis poſteriorum, et tranſuerſaliū proceſſuum.

ceruicis vertebrarum motus. Cuius quidem varietatis tam in lateralibus, quàm in deſcendentibus proceſsibus, ea ratio fuit, vt muſculorum ex poſteriore ceruicis ſede productorum validior fieret inſertio: Quam etiam ob cauſam [o] poſterior ſe- o cad.B
cundæ vertebræ proceſſus, ſubſequentes latitudine, ac longitudine ſuperat; ex eo ſiquidem ſecunda, tertia, & quarta muſculorum caput mouentium paria educuntur.

Aſcendentes deſcendentesque proceſſus.

Aſcendentes, deſcendentesque in omnibus ceruicis vertebris ſecundæ ſubiectis ſibi ſimiles ſunt, & ſecunda quoque deſcendentes proceſſus obtinet, aliarum proceſsibus non diſsimiles, exiguo ſcilicet, ac modicè orbiculari ſinu, ſupernè
deorſum, [p] & ab anteriori ſede in poſteriorem ducto, inſignitos. Aſcendentes p t.v.fi.vi.H
verò proceſſus orbiculari tuberculo, ſiue capitulo donantur, leuiter adeò eminente, vt ex ſinuum ne id, an ex tuberculorum numero ſit, non abſque difficultate intelligas. Tuberculum hoc ſinui deſcendentium ſuperioris vertebræ proceſſuum includitur, cartilagine, perinde ac ſinus incruſtatum; & ab anteriori pariter ſede deorſum in poſteriorem obliquè paululum fertur; Qui obliquus ductus quò vertebræ ſcapulis propius accedunt, eo maior euadit. Ita vt medijs duabus articulationibus ſecunda vertebra tertiæ committatur, perinde ac tertia quartæ, ac reliquæ
deinceps omnes. Supereſt vt de [q] harum vertebrarum corporibus, deque ipſorum q ead.i.
contextu dicamus. Iam igitur ſcire oportet, eas omnes, (prima quæ corpore de-
ſtituitur excepta) corpore oblongo donari, eoque [r] pleniore, quo inferã magis poſ- r ead.
ſident ſedem: committunturque inuicem, non ad eum modum, quo vertebrarum thoracis, ac lumborum corpora, plana ſcilicet ſuperficie; ſed ſuperior corporis harum vertebrarum pars in medio caua eſt, & pro corporis figura oblonga; inferior verò oblonga eſt, atque in eam exporrecta longitudinem, vt hac ſede, vertebræ ſinum, quo includitur, impleat: quod ad faciliorem ceruicis motum effectum eſt. Contextus hic in ſecunda, & tertia nonnullisque ſubiacentibus vertebris admodum conſpicuus eſt. In ſeptima verò, quæ primæ thoracis vertebræ articulatur haud ferè apparet; quòd ideo effectum eſt, quòd eam adeo vt cæteras moueri, minimè ex vſu eſſet. Illud quoque obſeruandum venit, quatuor ceruicis vertebras, inter ſecundam & tertiam poſitas, præter ſeptem proceſſus, omnibus dorſi vertebris
communes, [s] alijs præterea quinque inſigniri; quorum primus, & ſecundus ſupe- s ead.KK.

Quinque alij harũ vertebrarum proceſſus.

riorem corporis vniuſcuiuſque harum vertebrarum partem occupant. Tertius, &
quartus lateribus adſtant; [t] Diſiuncti enim ſunt, vti dictum eſt, laterales proceſſus. t ead.LL.
Quintus, poſterioris proceſſus ramus exiſtit, qui bifidus itidem eſt.

De Vertebris Thoracis. Cap. 12.

Thoracis vertebræ duodecim.

Harum vertebrarum diſcrimen.

Ceruicis vertebris, Thoracis vertebræ adnectuntur, numero ferè [a] duodecim; a t.vi.fi.i.LL
etſi nonnunquam, portento quodam, vnam deeſſe, vnam verò accedere contingit; Verùm rarius multò deſiderari, quàm ſuperaddi euenit. Harum vertebrarum ſuperiores, ab inferioribus, ob dictam rationem, magnitudine ſuperantur: & priorum corpora, haud vſquequaque rotunda ſunt, ſed vt ceruicis vertebrarum corpora oblonga; Poſteriorum omnino orbicularia ſunt, tantoque ſuperioribus, fungoſiora, quanto maiore ſubſtantia prædita; & quo maiora ſunt, eo frequentioribus foraminulis, haud peruadentibus, nulloque, vt diximus, ordine poſitis, exculpuntur. Hæ quoque omnes vertebræ ſinum vtrinque habent, cui coſtarum capita inſeruntur, adeo cartilagine obtectum, vt vix ſpectanti occurrat. Sinus hic à prima ad nonam vſque vertebram inter vnius, & alterius vertebræ corpora iuxta foramina neruos tranſmittentia inſculpitur, etſi grandior ipſius pars ad inferiorem præcipuè vertebram pertinet; In decima vero, vndecima, ac duodecima, vniuerſus in ipſo corpore inciditur. Nihilominus in prima & duo-

decima

Digitized by Google

decima vertebra (præter ſinus, qui in elatiore laterum corporis ipſarum parte viſuntur) duo inſuper in humiliore eorundem laterum ſede habentur, ſuperioribus profundiores, aſperioresque (etſi duodecimæ ſinus, minus quàm primæ profundus eſt) ſed ſpiraminibus referti, ex quibus quædam prodeunt ligamenta, duas haſce coſtas vertebris, quibus inarticulantur, coadnectentia. Hæ omnes thoracis vertebræ ſuos, & ipſæ proceſſus obtinent ſeptem numero, duos nimirum aſcendentes, totidemque deſcendentes, duos laterales, poſteriorem vnum. Poſteriores,

Septem harum vertebrarum proceſſus.

b ead. PB.

ad nonam vſque vertebram, [b] omnes proceri ſunt, propemodum æquales, ac triangulares, feruntur que in exteriora paululum, decliues, anguſtiores ſemper redditi, donec in mucronem triangularis figuræ deſinant ſuper eundem inferioris vertebræ proceſſum; omneſque inuicem annectit ligamentum ex prominente linea eductum, quam in medio ſuperioris partis inferioris proceſſus ſecundum longitudinem ferri diximus. Decima vertebra proceſſum minimè adeo extrorſum prominentem, nec ita ſcitè triangularem imaginem commonſtrantem exerit; quin potius duo exteriora latera, ampla admodum ſunt, inferius verò anguſtum, aſperum & inæquale; adhæc in mucronem, vt ſuperiores, proceſſus hic minimè deſinit, ſed latior nonnihil efficitur. Vndecimæ vertebræ proceſſus, multo minus exporrigitur, eiuſque mucro amplior inſigniter eſt; atque adhuc magis duodecimæ proceſſus, iam ad proceſſuum vertebrarum lumborum imaginem accedens. Cæterum vt varia hiſce proceſsibus figura obtigit, ſic etiam deſcenſu diſcrepant. Siquidem nouem ſuperiorum vertebrarum proceſſus, nonnihil extrorſum, vti diximus, decliues feruntur; trium vero poſtremarum proceſſus adeo obſcurè ad imum tendunt, vt intuentes propemodum effugiant. Laterales

Tranſuerſi proceſſus.

c ead. M.

[c] nouem priorum vertebrarum proceſſus, æquales ferè ſunt; decimæ verò iam liquidò minores fieri incipiunt, ſicque deinceps magis, ac magis in duodecimam vſque. Huiuſce varietatis ratio eſt, nouem priorum coſtarum in ſinum cartilagine obductum inſertio, qui in horum proceſſuum

Horum proceſſuum ſinus.

d ead. S.

[d] ſummitatibus introrſum nonnihil viſitur; ſecus quàm in inferioribus contingit: ideoque tam amplos fuiſſe proceſſus, minimè oportuit, nec eiſdem quibus ſuperiores, ſinibus donari; quanuis in decima nonnunquam inſertionis quoddam veluti veſtigium appareat. Sinus ni licet anteriorem horum proceſſuum ſedem occupent, alij tamen ſuperius, alij inferius iacent, quidam medium tenent locum. Siquidem primæ vertebræ proceſſuum ſinus deorſum magis ſpectant, nonæ verò ſurſum, ſextæ medio ſe habent modo. Verùm proceſſus omnes in hominibus frequentiùs ſurſum, quàm deorſum tendunt, ac modicè extrorſum prominent. Illud quidem verum eſt, cùm proceſſus hi ſuperius promineant, inferius verò cælentur, ac capitulo in ſummo donentur, effici hinc vt deorſum ſpectare videantur; haud ideò tamen, poſteriorum trium obſcurus eſt in ſuperiora ductus. Hæc ad laterales proceſſus ſpectant. ſupereſt,

Proceſſus ſuperiores & inferiores.

e ead. N. Q.

vt de [e] inferioribus, ac ſuperioribus dicamus, qui quatuor numero ſunt, duo inferiores totidemque ſuperiores: quorum interuentu omnes dorſi vertebras prima excepta, inarticulari diximus, hunc in modum: Aut ſuperiore inferioris vertebræ proceſſu, inferiores ſuperioris vertebræ proceſſus ſubeunte; vt fit in omnibus dorſi vertebris, à ſecunda ceruicis ad vndecimam vſque thoracis: Aut contrà, inferioribus ſuperioris vertebræ proceſsibus ſequentis ſuperiores ſubintrantibus, vt fit in cæteris omnibus à prima lumborum vertebra ad imas vſque. Ita vt omnes dorſi vertebræ altera ſede, apices horum proceſſuum proximæ vertebræ excipiant, altera verò excipiantur;

Inferiorum & ſuperiorũ proceſſuum connexus.

Primæ ceruicis & duodecimæ thoracis vertebræ connexus.

prima ceruicis vertebra excepta, quæ vtrinque in ſinus, quibus eam inſigniri diximus, ſuſcipit; & thoracis duodecima, cuius quatuor proceſſus omnes, proximarum vertebrarum proceſsibus excipiuntur, ſuperiores quidem, inferioribus vndecimæ thoracis, inferiores verò primæ lumborum vertebræ proceſsibus. Atque ideo ipſi omnes iſtius vertebræ proceſſus, modicè extrorſum protuberant; qui verò excauatos excipiunt, introrſum: Quod in cunctis præterea proceſsibus, tam ſuperis, quàm inferis eodem prorſus modo ſe habere intelligendum eſt. nam qui excipiuntur tuberculo promi-

Digitized by Google

nent, qui verò ſuſcipiunt ſinu excauantur; etſi difficile eſt vtrunque in nonnullis internoſcere.

De Vertebris Lumborum. Cap. 13.

Lumborũ vertebræ quot. LVmborum vertebræ [a] quinque numero ſunt, omnium quas commemorauimus maximæ, eoque minus peruiæ, quo ſpinæ medulla ſuo per eas progreſſu tenuior euadit. Ipſarum quoque corpora multis foraminibus referuntur, quæ tanto corporum vertebrarum thoracis, & colli foraminibus maiora ſunt, quanto corpora hac magnitudine excellunt, ac vberius nutrimentum poſtulant, & quod *Proceſſus vertebrarum lumborum.* inter vertebras cælari foramen diximus, neruis emittendis aptum, vniuerſum ferè ad ſuperiorem refertur vertebram; inferior vero humiliorem tantummodo ipſius ſedem efformat. Hæ omnes uertebræ eiſdem & ipſæ, quibus & aliæ ſeptem *Tranſuerſi.* proceſsibus donantur. [b] Quorum tranſuerſi longè tenuiores, ac longiores ſunt, tranſuerſis thoracis vertebrarum proceſsibus; uidebanturque quaſi coſtarum vſum præſtaturi, etſi primæ, & vltimæ vertebræ proceſſus, aliarum vertebrarum proceſsibus breuiores ſunt. Præterea eorum nulli ſurſum manifeſtò aſſurgunt, præter vltimæ vertebræ proceſſus, ad id adactos, vt ilium oſſa ſibi ipſis proxima euitarent. *Poſteriores.* [c] Poſteriores harum vertebrarum proceſſus validi ſunt, craſsi, & breues; ſi latera ſpectes, lati ac tenues: ſi verò longum ipſorum ductum ab imo ad ſupernum, anguſti, & in extremo acuti; ac in lineam leuiter aſperam deſinentes. Inferiore ſede lati ſunt; & exiguis duobus donati ſinibus, in quorum medio exiguus collis educitur, à quo vti dicemus, ligamentum exoritur, quod lineæ ſuperioris partis eiuſdem proceſſus, proximè ſubiacentis vertebræ inſeritur. Horum poſteriorum proceſſuum appendix ſolidior eſt, quàm quæ eiſdem thoracis vertebrarum proceſsibus adeſt. *Aſcendentes.* [d] Aſcendentes proceſſus quà ſe inuicem è regione ſpectant, longum & profundum ſinum adipiſcuntur: *Deſcendentes.* [e] Deſcendentes euidenter decliues feruntur, & externo ipſorum latere, paululum anteriora verſus, in capitulum latiuſculum deſinunt, quod in elatiores ſubiacentis, vti diximus, vertebræ proceſſus inſeritur. Præter hoſce proceſſus, ex hiſce vertebris quædam, in nonnullis hominibus duos præterea deſcendentes proceſſus obtinent, iuxta neruorum foramina conſpicuos: qui tam rarò in humanis corporibus; in ſimijs vſque adeo frequenter occurrunt, vt minimè mirum ſit, Galenum tantoperè de illis fuiſſe ſollicitum, Veſalij autem oculos ſemper effugiſſe.

a t.i.ii.iii.inter L & M t.vi.ſi.i.LL.
b t.i.ii. iii.q.
c t.ii.iii.r.
d t.iii.s.
e t.iii. t.

De Oſſe Sacro. Cap. 14.

Os ſacrum cur ita dictum. OS id veteribus Sacrum ſiue amplum ideo dictum fuit, [a] quòd ſui, ſuorumque proceſſuum magnitudine, reliqua omnia totius dorſi oſſa facilè ſuperet. Nonnulli etiam latinorum Sacrum id appellarunt, quòd in partu dehiſcere, ac rurſus committi perſuaſum haberent: quod quidem, fœtu ſuperſtite, ſecundum naturam eſſe nequaquam poteſt; os enim id vſqueadeo renitens fœtum, mollem nimis, ac tenerum, partus tempore omnino perderet. Idipſum os ponè gibbum *Sacri oſsis vertebræ quot.* eſt, antè cauum; ſenis vt plurimum vertebris, nonnunquam verò quinis inſignitum, ſcitè adeo contextis, vt in natu maioribus, anteriore ſui regione, vix leue connexionis veſtigium occurrat. In poſteriori autem ſede, vnio prorſus obſcura eſt, præterquam primæ vertebræ cum ſecunda, quæ ſeſe interdum conſpicuam præbet; multoties etenim haud ſecus quàm lumborum vertebræ committuntur. Attamen in pueris, tam anteriore, quàm poſteriore ſede, omnium ſex vertebrarum coalitus conſpicui ſeſe offerunt. Vniuerſæ iſtius oſsis vertebrę contrario ab alijs dorſi vertebris, poſitu ſituantur: ex alijs ſiquidem ampliores, humiliorem in dorſo locum obtinent; Ex his verò proceriores, ſuperiorem ſibi regionem vendicant; Adeo vt vniuerſum os apprimè monachorum cucullę imaginem repręſentet. Harum vertebrarum prima lumborum vertebris adeo aſsimilatur, vt niſi ingenti

a t.i.ii.iii.M t.vi.ſi.ii.L.

genti

Digitized by Google

genti vtrinque proceſſu donaretur, arduum foret eam ab illis diſtinguere. Atque hæc & reliquæ pariter omnes iſtius oſsis vertebræ, [b] poſteriores proceſſus ſimiles lumborum vertebris proceſsibus educunt, quamuis eo minores euadant, quo magis decliues feruntur. Sexta & vltima proceſſus minimè adipiſcuntur, ſed orbiculari duntaxat, & lato prominent tuberculo, aut corpore, quo primæ Coccygis vertebræ committuntur, haud ſecus, ac vertebrarum corpora inter ſeſe, ſiue etiam Coccygis in quouis animante vertebræ copulantur, [c] laterales proceſſus longiores ſunt, ac latiores, ſicque inuicem cohærentes, vt vnicus videatur proceſſus; & quo humiliores ſunt, eo breuiores efficiuntur. Præterea vnicuique eorum paululum verſus poſteriora, in extremo [d] ſinus inſculpitur, quo vtrinque ilium os excipitur. Sinus hic aſper, & inæqualis eſt, in cuius medio, linea modicè prominens, [e] tuberculi, aut ſpinæ inſtar extuberat, quæ ipſum in duos veluti ſinus dirimit, quorum anterior poſteriore minus excauatur; & in medio tranſuerſum educit proceſſum, qui ſinum hunc rurſus in duos alios ſuperiorem vnum, alterum inferiorem diſcriminat. Sinibus hiſce, figura laterum oſium ilium apprimè correſpondet, ipſiſque cartilaginei ligamenti interuentu inſeruntur. Verum ſinus in prioribus tribus vertebris euidentiores ſeſe offerunt, quòd ampliores quam in alijs anguſtioribus exiſtant; quamuis interdum pateant, adhæreantque. Atque ex ipſis quartus femur mouentium muſculus educitur. Lateralis præterea quinti oſsis proceſſus, quà ſexti oſsis proceſſui iungitur, Tuberculum nonnihil prominens, & craſſum edit, cui duos tendines, ſiue ligamenta implantari dicemus. Sic quoque inter iſtius oſſis vertebras vtrinque [f] foramen cælatur, ad illius, quod reliquis omnibus vertebris ineſt, modum, neruis exitum præbens. foramina hæc, quinque ferè ſunt, nonnumquam quatuor, pro vertebrarum numero. nec minus poſteriore, quàm anteriore oſsis ſede ob adhærentes proceſſus, occurrunt. At poſteriora foramina anterioribus longè minora ſunt; per eorum verò vnumquodque neruum proſilire docebimus. Præter hæc autem foramina, [g] inter poſteriores proceſſus, alia itidem ſpectantur; in pueris neruoſis ligamentis oppleta, perinde, ac interualla, ſiue foramina, quæ inter poſteriores vertebrarum thoracis, ac lumborum, proceſſus, haberi diximus: In prouectæ autem ætatis hominibus, quod ligamenta iam in os abierint, minime apparent.

b ta.vi.fi.ii. dd. — *Poſteriores oſsis proceſſus.*
c t.vi.fi.i. LL MR. — *Proceſſus laterales.*
d ta.vi.fi.ii. N.NPQ.
e tab.vi.fi.ii. OO.
f ead. 1.2.3. 4.5.6. — *Sacri oſsis foramina.*
g ead. efgh ik. — *Alia iſtius oſsis ſpiracula.*

De Coccyge, ſiue Cauda. Cap. 15.

OS id, quod communiter Caudam appellamus, [a] cæterorum animantium caudis omninò ſimile eſt, eo excepto quòd in humanis corporibus deliteſcit; quatuor ferè vertebris, nonnunquam tribus compactum. Harum prima supernè exiguam foueam, ſinum've exculptum habet, quo [b] poſtrema ſacri oſsis vertebra ſemper excipitur, ſolius cartilaginei ligamenti medio, illi ſimilis, quo cæteræ dorſi vertebræ deuinciuntur. Eodem prorſus modo ſecunda primæ, & ſecundæ tertia copulantur. Verum vbi quinis tantum vertebris ſacrum os conſtituitur, ſuprema Coccygis vertebra, duos pariter à lateribus acutos exerit proceſſulos, qui ſurſum educti, quintæ vertebræ ſacri oſsis proceſſui, firmiter coaleſcunt, & in medio foramen edunt, per quod ſextum neruorum par, ab oſſe ſacro eductum tutò proſilit. Cæterùm huiuſmodi omnes vertebræ ſuperiùs latiores ſunt, quàm inferiùs; ac ſuperior ſubſequentem magnitudine ſuperat, adeo vt in mucronem leuiter introrſum flexum inſtar Pſitaci roſtrum deſinant; vnaque omnes caudæ imaginem efformant, quæ ſimul cum oſſe ſacro Capucinorum quos vocant, cucullam æmulatur. Quatuor hæ vertebræ nullo donantur foramine, nec caua intus ſunt, nec medullam continent, ſed ſpongioſa ſunt & rubentia, quale os etiam pectoris eſſe dicemus. In pueris verò ad cartilaginis potius, quam ad oſsis naturam accedere videntur, quinimò poſtrema cartilaginea potius quàm oſſea eſt, ne ſcilicet recto inteſtino proximè aſsidenti officeret.

a t.i.ii.iii.N. t.vi.fi.ii.G. — *Coccygis oſſa quot.*
b t.vi.fi.ii. e.

Digitized by Google

De Thorace. Cap. 16.

THoracem [a] diſſectionis profeſſores vocant, cauum illud omne coſtis compræ- a t.i.ii.iii.
henſum, quod ouata figura circunſcribitur. Mediam thoracis ſedem ante-
riùs, os latum occupat, à [b] iugulo inter duas clauiculas ad mucronatam vſque car- b t.i.ii.o.
Coſtæ omnes quatuor & viginti. tilaginem porrectum, [c] Pectoris os communiter dictum. Thoraci vigintiquatuor c t.i.ii.p.
coſtæ adſunt, vtrinque duodecim; nonnunquam verò (licet per quam raro, quod
mihi in ſola muliere Piſis videre contigit anno 1544. dum Anatomen exerceret
Realdus Columbus) ab altero latere tredecim occurrunt, multoque adhuc rarius
vndecim ab altero ſeſe offerunt. [d] Harum coſtarum priores ſeptem, integræ ha- d ta.i.ii.i.1.2.3.4.5.6.7.
Integræ coſtæ ſeptem. bentur, ac pectoris oſsi committuntur; Reliquæ mutilæ ſunt, nec ad illud perue-
niunt, vnde illas latini adulterinas, ſpurias, nothas, illegitimas appellarunt.
Verùm tam hæ, quam illæ partim oſſeæ, partim cartilagineæ ſunt. Poſterior pars
Cartilaginum connexus. oſſea eſt, anterior cartilaginea: quibus cartilaginibus integræ cum pectoris oſſe
committuntur; Nothæ obliquo ductu ſurſum tendunt, ſingulæ proximis ſibi ſu-
perpoſitis, & diaphragmati adhærentes, medio ipſius Diaphragmatis, poſtre-
ma excepta, quæ nullatenus vndecimæ [e] adiungitur; atque vndecima, quæ mul- e t.ii.iii.11.12.
Coſtarum inſertio. toties quoque decimæ neutiquam copulatur. Omnes, interna thoracis cauitate
læues ſunt, ac ſinum poſsident, ſecundum vniuſcuiuſque longitudinem excul-
ptum, qui ſeſe magis conſpicuum præbet, vbi thoracis vertebris committuntur ad
medium vſque, quàm eam ante regionem; magisque in his, quæ inter tertiam &
nonam habentur, quàm in alijs. Nam cùm ſinus hic [f] ramis venæ coſtas nutritu- f lib.vi.t.ii. GG t.v.ſi.i.
ræ, vnà cum neruo & arteria tutiùs deducendis cęlatus fuerit; rami tres ſuperio-
res, qui tenuiores ſunt, minimè tam grandi ſinu opus habuerunt; tres verò infe-
riores quamuis magni ſint, quia tamen coſtæ tenues, atque introrſum depreſ-
Coſtarũ in ſubſtantia diſcrimen. ſę habentur, neque ipſi altum poſtularunt ſinum. Illud quoque animaduerte-
re oportet, oſſeam harum coſtarum partem, ſubſtantia neutiquam ſibi ſimilem
omninò eſſe, nam quò propiùs ad cartilaginem os accedit, eo tenerius efficitur.
In longitudine. Neque vero omnium par eſt longitudo, nam cùm thorax ouatus ſit, ſuperæ at-
In latitudine. que imę breuiores, medię longiores exiſtunt. Variant inſuper latitudine; ſu-
perior nanque ſibi ſubditam latitudine ſuperat, potiſsimum verò ſuprema [g] cę- g t.i.ii.iii.1
terarum omnium latiſsima. Verum hę atque illę omnes, tenui oſſe, membra-
Quid commune habeant coſtæ. nę, aut ſquamę inſtar, exteriùs obducuntur, intus ſpongioſę ſunt. Haud ſecus
quoque cartilagines, minimè parem, vt de coſtis retulimus, vndique ſpeciem
Differentia inter cartilagines. oſtendunt; Notharum enim cartilagines multò molliores ſunt, vnde nonnulli
coſtas haſce χόνδρους hoc eſt cartilagines vocarunt; integrarum multò duriores
ſunt, pręcipuè autem in ſenibus, in quibus, ſi ſepares, oſſeę videntur, qualis in
In longitudine, ac latitudine. bobus nonnullis, ac veruecibus ętate confectis viſuntur. Varia quoque eſt cartila-
ginum vt & coſtarum latitudo, ac longitudo, quamuis ſextę, ſeptimę & octauę
coſtę cartilagines, quo pectoris oſsi viciniores fiunt, eo ſemper magis deperdan-
tur; ſuperiorique cartilagini continuatę, tam ipſę, quam alię ad poſtremam vſque,
in acutum mucronem deſinant, contra quàm in integris fiat: Quarum [h] primę h t.i.1.
extremum, multò latius exortu à coſta eſt: Reliquę ad ſextam vſque, vbi à co-
ſtis abſcedunt, quouſque ad pectoris os perueniant, anguſtantur; ibique in ca-
pitulum terminantur, quo, illi coarticulari poſtea dicemus. Verùm tam co-
ſtæ, quam cartilagines externa ſede incuruæ, & lęues ſunt, licet non ęquè om-
ni ex parte; quà enim dorſo committuntur, pręterquam quod tuberculo promi-
nent, nonnihil etiam aſperę ſunt, quò aptior fieret ligamentorum inſertio, quę
illas corporibus tranſuerſisque vertebrarum thoracis proceſsibus colligant. Om-
nes quoque, in priora nonnihil, vbi tranſuerſis proceſsibus committuntur, tuber-
culum oſtendunt, cui pars tendinum vndecimi dorſum mouentis [i] muſculi alli- i li.ii.t.xii
gatur; Atque adhuc vlterius paululum aſperę, inęqualesque ſunt, ac tuberibus
veluti prominentes, quibus quartus [k] thoracem mouentium muſculus adnecti- k li.ii.t.xii
tur; in-

l li.ii.t.xi.V. deque externi [l] intercoſtales muſculi, vt ſuo loco dicemus enaſcuntur. Inter-
na pariter ſede paruas quaſdam aſperitates oſtendunt, vnde intercoſtalium [m] in-
m li.ii.t.viii. EEE. ternorum pandet origo, eorundemque inſertio perficitur. Prima vero coſta
ſuperiori ſede, præter commemoratas, multò maioribus priuatim donatur aſpe-
n ead.c. ritatibus, à quibus [n] quartus dorſum mouentium muſculus exoritur. Illud ve-
rò minimè ignorare oportet, Coſtas omnes, vbi à dorſi vertebris primùm re-
cedunt, decliues obliquo ductu in poſteriora ferri; indeque ad thoracis latera
deorſim ſemper obliquè verſus anteriora declinare, in cartilaginum vſque prin-
cipium; quæ circulatim ſurſum conſcendunt, adeo vt cartilago vnaquæque cum
o t.ii.n. coſta ex qua educitur, [o] veluti triangularem ſolidumque angulum efformet; duo-
decima excepta, quæ nullatenus interdum ſurſum intendit. Animaduertendum *Coſtarum inſertio.*
quoque eſt, ex hiſce omnibus coſtis, nouem ſuperiores duobus in locis thora-
cis vertebris articulari; poſtremas duas vnico; decimam vnico vt plurimum, non-
numquam vero duplici. Quæ duplici articulantur ſede, duo etiam habent capi-
tula, alterum maius, quod vertebræ corpori inarticulatur, alterum minus, quod
tranſuerſorum proceſſuum eiuſdem vertebræ apicibus inſeritur, in eos ſinus, qui-
bus proceſſus hoſce inſculpi diximus. Atque ex hiſce capitulis maius, eo elatio-
rem ſedem minore obtinet, quò corporis vertebræ ſinus ſublimior eſt quàm pro- *Coſtarum in articulationis diſcrimen.*
ceſſus ſinus. Aliud præterea eſt inter harum coſtarum articulationes diſcrimen.
Prima enim coſta, primæ thoracis vertebræ, ſecunda intacta iungitur, rotundo
capitulo & ſinu pari figura, & magnitudine reſpondenti: Reliquæ ad octauam vſ-
que duabus vertebris acuminato capitulo articulantur: Tres poſtremæ, quæ verte-
brarum duntaxat corporibus coarctantur, haud valdè protuberantibus capitulis,
neque ſinibus admodum profundis inſeruntur. De Coſtarum ad thoracis verte-
bras articulatione diximus; ſupereſt vt quam coitus ſpeciem cum pectoris oſſe mo-
liantur, edoceamus. Quod ſimul de hoc oſſe agens, præſtabo, ne toties eadem co-
p t.i.ii.o. gar repetere. Os igitur hoc, in [p] medio thoracis poſitum, totum id ſpacij, vti dixi- *Pectoris os.*
mus, amplectitur, quod à iugulo inter clauiculas ad eam vſque ſedem porrigitur,
quam communiter ſed perperam vti ſuo loco docebimus, ſtomachi os appellamus.
Os id tenue eſt, ſuperius amplum, deſinitque in eius veluti mucronem; vnde non-
nulli enſem appellarunt. Senis ferè aut ſeptenis oſsibus componitur, quæ in pro- *Quot partibus conſtet.*
uectæ ætatis hominibus, ita inuicem connectuntur, vt ex binis duntaxat, ternis've
oſsibus, conſtitutum videatur: Nonnunquam etiam ſed rariſsimè, ex vndecim oſ-
ſibus conſtat, vt nos Romæ vidimus anno 1554. in puella annum circiter ſepti-
mum agente, cui os id in ſex oſſa diuiſum erat, quorum poſtrema quinque ab imo
ad ſummum per oſsis longitudinem ſecta conſpiciebantur. Iſtius oſsis partes me-
dia omnes cartilagine articulantur: Sed quia in humanis ferè vti diximus corpori-
bus, binę duntaxat articulationes occurrunt, de ipſo, ac ſi ex ternis tantummodo
q t.iii.o. oſsibus conſtitueretur, agemus. [q] Quorum primum cęteris inſigniter amplius eſt *Primum os.*
& nonnihil etiam craſsius, ita tamen vt ipſius craſsitiem amplitudo plurimum ſu-
peret. Poſteriori ſede, quà thoracis reſpicit cauitatem, in medio nonnihil magis
cauum eſt; anteriore modicè prominens; ac ſecundum ipſius longitudinem, in
medio craſsius paullò eſt, quam à lateribus, quibus primi paris coſtarum cartilagines
inſeruntur; eſtque ſuperior ipſius ſedes, inferiore craſsior, ampliorque. Prębterea
ſinum vtrinque vnum longum, ac poſteriora verſus inciſum, nec non cartilagine
incruſtatum obtinet. Duobus hiſce ſinibus clauicularum capitula inarticulantur;
in eorumque medio ſuperiori ſede ſinus alter efficitur, ſemilunę inſtar, iſque ip-
ſus eſt, quem communiter iugulum appellamus. Inferior oſsis pars leuiter aſpera
eſt, & ſecundo oſsi laxè adeò committitur, vt nunquam lateat connexus; imò in
his, qui graui aſthmate laborant, vtriuſque interdum motus animaduertitur.
r t.i.ii.x. Secundum iſtud os priore anguſtius, ac tenuius [r] eſt; inferiuſque paulò antè *Secundum.*
quàm terminetur, latius eſt quàm ſuperiùs, vbi primo oſsi committitur: Qua
in parte ſinum vtrinque obtinet, ambobus communem, cartilagine obductum,
cui ſecundę coſtę cartilago, inſtar obtuſioris trianguli verticis modicè promi-
nens inarticulatur. Præter hoſce ſinus, pręſens os ſimiles alios complures vtrin-
que ſibi

Digitized by Google

que ſibi vendicat, ſed non æquè inuicem diſtantes; ſiquidem prioris lateris primus, tertiæ coſtæ cartilaginem excipiens, à ſinu ſecundæ coſtæ gratia inciſo, longiùs diſtat, quàm tertius ab eo, qui quartæ coſtæ cartilaginem ſuſcipit, ſicque deinceps ad ſextum vſque, quod ſeptimo adiungitur. Adeo vt primum os primam excipiat cartilaginem; ſecunda inter primum, ac ſecundum inſeratur; Secundo, tertia, quarta, quinta, ſexta, & ſeptima ſuſcipiantur, capitulis quibuſdam ſecundæ coſtæ cartilaginis modo prominentes, eo articulationis genere, quæ Athrodia dicitur, quam ſpeciem fecimus Synarthroſis. Tertium[s] os minus multò eſt, & inferiori ſecundi oſsis ſedi interna ex parte committitur, quà ſeptimæ coſtæ articulatur cartilago. Id os tenue & anguſtum eſt, humiliorique ſede in mucronatam interdum abit cartilaginem. Verùm aduerte, os id in pleriſque deſiderari; & in ijs ſecundum os, è regione cartilaginis tertij paris coſtarum, bipartito ſcinditur. Ea cartilago[t] illinc, vbi ſeptimæ coſtæ cartilagines, ſecundi oſsis extremo vtrinque committuntur, educitur. Hæc anteriori Hepatis, ac ventriculi regioni loco propugnaculi eſt, enſi ſimilis, vnde Latini Enſiformem appellarunt; cùm tamen ipſum os vniuerſum appoſitè magis Hiſpano pugioni conferri poſsit: Primum nanque os, pugionis caput, Secundum, capulum, Tertium verò ferrum æmulatur. Pectoris os vniuerſum fungoſum eſt, tenue, & anteriori, quàm poſteriori parte ſolidius; hac enim ſede multis, atque inæqualibus donatur ſpiraculis, haud altè peruadentibus, per quæ nutrimentum ſuſcipit. Huiuſmodi ſpiramenta in primo oſſe tanto euidentiùs occurrunt, quàm cæteris, quantò id reliqua oſſa craſsitie ſuperat. Iam verò vt ad coſtas redeam, Pectoris os in id effectum eſt, tum vt ipſi coſtæ inſererentur, tum etiam vt cor atque pulmones tutaretur: Coſtæ vero in thoracis tutelam factæ ſunt; poſteriore quidem regione, minus tuta, oſſeæ: anteriore autem, quæ manus oculosque habuit cuſtodes, cartilagineæ; qua facilior inſpiratio redderetur.

Coſtæ in primũ & ſecundũ os inſertæ.

Mucronatæ cartilaginis vſus.

s t.i.ii.y.

t ta.i.ii.p.

De Corde Oſſe, ſeu Cartilagine. Cap. 17.

QVamuis nullum vnquam humano in Corde os reperiri contingat, quoniam tamen in quibuſdam animantibus, os quoddam, aut dura ſaltem inſtar oſſis cartilago viſitur, quod nos in nonnullis ingraueſcentis ætatis veruecibus obſeruauimus, & Galenus in Elephante viſum ſibi eſſe refert, idcirco quidnam iſtius oſsis loco, in humanis corporibus, ac præcipuè in ſenibus obſeruetur, aperiam. In cordis medio, vt fuſiùs ſuo loco dicemus, ad elatiorem[a] interſtitij duorum ipſius ventriculorum ſedem, venæ arterialis, & magnæ arteriæ radices, perinde inuicem conterminantur, ac ſi duo CC ſcapulis ſuis committerentur; ac ſimul ambo, corpus ad cartilaginis duritiem proximè accedens conſtituunt, cuius figura literam X ſimilitudine refert, radix enim magnæ arteriæ, magnitudine nonnihil excedit. Haſce radices, ſiue oſſa cum Galeno appelles, ſeu cartilagines, vt re vera ſunt, parum intereſt, modò ex commemoratis radicibus conſurgere, quæ temporis progreſſu indureſcant, minimè ignores.

Cordis os ex quibus extruatur.

a li.iiii.t.i.fi. iii. ſub BCD.

De Scapulis. Cap. 18.

SCapulæ ea ſunt oſſa, quibus brachia articulantur, inter primam, & quintam[a] coſtam (ſtante corpore) ſita, ac in nonnullis ad ſextam pertingentia. Harum vtraque à ſuo latere occipitis oſsi, dorſi vertebris, & coſtis, muſculorum quorundam interuentu, copulatur: Occipitis quidem oſsi, beneficio ſecundi[b] paris muſculorum ſcapulas mouentium, quod hanc quoque multis poſteriorum proceſſuum vertebrarum dorſi apicibus committit. quemadmodum poſterioribus aliquot ceruicis vertebrarum apicibus, eam, tertium par muſculorum[c] eaſdem ſcapulas mouentium nectit. Eandem poſterioribus quarundam thoracis, & colli vertebrarum proceſsibus firmat quartum eorundem[d] muſculorum par. Coſtis verò ſcapulam

Quibus partibus ſcapulæ copulentur.

a t.i.ii.iii.R. t.vi.fi.iiii.

b lib. ii. t.ix. ΔΓ.

c lib.ii.t.xii. G.

d li.ii.t.x.Γ

iungit

Digitized by Google

e lib.ij. t.v.r f lib.2.t.vii.l
iungit [e] primus illam mouentium muſculus, & thoracem mouentium [f] ſecundus. Vtraque hæc ſcapula ſeorſum admodum inæqualis eſt, omniqúe ex parte ſibi diſsi- *Scapularum figura.*
milis: nam præter varios ipſius proceſſus, ſinus, Tubercula, & Appendices, ipſius quoque figura triangularis eſt, cuius latera minimè æqualia ſunt; imò latus poſterius, quod trianguli iſtius oſsis baſis eſt, quodqúe ſecundum dorſi longitudinē iuxta poſteriores thoracis vertebrarum proceſſus, exporrigitur, reliqua omnia magnitudine ſuperat. Id ab extremis nonnihil prominet, quà cæteris committitur lateribus, in medio modicè cauum, licet multoties cauitas eiuſmodi deſideretur, tuncq; *Maius latus ſcapulæ.*
figuram hanc C latus exprimit. Admodum quoque tenue huiuſmodi latus vniuerſum ſpectatur, quamuis ab extremis quàm in medio minùs, & inferior ſedes ſuperiore paulò craſsior exiſtat. Huic lateri duæ plerunque adnaſcuntur Appendices; *Ipſius appendices.*
g t.vj. fi.iiii. yyy.
altera grandior & craſsior, quæ ſemper ad [g] inferiorem lateris ſedem ſpectatur, inſtar obtuſi, modiceqúe orbicularis trianguli angulum efformans; altera minor, quæ
h ead.X.
ad inferiorem lateris conſiſtit ſedem, [h] vnde proceſſus educitur in exteriore iſtius oſsis ſede poſitus, & ſpina, vt inferius dicemus, vocatus. Præter haſce Appendices huic inſuper lateri cartilago vndequaque, accedit, illi ſimilis, quæ cæterorum oſsiū, nulli oſsi commiſſorum extremis adnaſcitur. quæ longè homini minor, quàm cæterorum animantium cuiuis obtigit. Haud ſecus quoque, reliqua duo iſtius oſsis *Latus anterius ac ſuperius.*
i ead. à B ad Z.
latera inuicem differunt. [i] Anterius enim ad maioris extremum, obliquè verſus an-
K ead. à Z ad F.
teriora contendit. [k] Superius verò, quod tanto minus eſt inferiore, quanto inferius eſt poſteriore breuius nonnihil deorſum in anteriora fertur, donec in ſinum quendam exiguum deſinat iuxta ſcapulæ ceruicem, inferiori proximè accedens. Nec ſolum longitudine & figura, latera hæc, ſed craſsitie quoque inter ſe diſsident. An- *Laterum horū diſcrimen.*
l ead.PPST.
terius enim [l] quò altius ſurſum conſcendit, (à ſuperiore, ac maiore cuiuſmodi iſtius oſsis baſim eſſe diximus, ſeiunctum) eò craſsius, ac ſolidius efficitur, in craſſam deſinens marginem, quæ (præter quam quòd muſculorum quorundam gratia, quos ex ipſis educi docebimus, oſſa hæc in medio depreſſa & validiora reddit) inferiore ſui
m ead.T. n li.2. t.viii. K t.xviij. S.
ſede [m] impreſsionem obtinet, vnde muſculus [n] brachium retrorſum flectens, principium deſumit: ſuperiore verò, non procul ab iſtius oſsis ceruice, aſperitate donatur, ex qua muſculus cubiti extenſionis auctor, enaſcitur. Superius ſcapulæ iſtius *Latus ſupremum.*
o t.v. fi.iiii.a
latus, tenue, acutumque eſt, ac in ſinum [o] ſemicircularem, vti diximus, terminatur,
p li.vii.t.ii.i.
qui ramo quinti paris [p] neruorum ſpinalis medullæ, nec non venæ arteriæque, poſteriori iſtius oſsis ſedi, nutrimentum deferentibus, aditum præbet. Ad huius la-
q t.vi.fi.iii. C D.
teris extremum, inter ipſum & inferius latus ſcapularum, vtraque, vti diximus [q] ceruice prædita eſt, in quam, vt craſsior euaderet, vniuerſa ipſorum amplitudo coarctari videtur; & vbi extrorſum prodit nonnihil dilatatur; Atque in medio ſedis *Ceruix ſcapulæ.*
r ead.A B.
ipſius anterioris, [r] ſinus ſpectatur, pro ceruicis longitudine oblongus, cui oſsis humeri caput inarticulari dicemus. Sinus hic inferiore ſui parte circularis eſt, ſuperiore verò acutus; quod propter impreſsionem effectum eſt, internæ ceruicis ſedi factam, per quam tutiùs muſculi, brachium intrò, extraqúe circunflectentis tendo defertur. Hac in parte, tam ſinus, quàm ſuperior huius ceruicis ſedes, magis quàm *Ceruicis ſinus.*
s li.ii.t.xiii.V
inferiùs prominent, quò ex vtriſque huius articuli [s] ligamenta, nec non externum *Cartilago ſinū hunc adauges.*
t li.ii.t.vi.m.
primi [t] muſculi cubitum flectentis caput, producantur. Sinus hic cartilagine cætero-
u t.i. i.iii.X. t.v.fi.vi. ABC
rum ſinuum ritu obductus, haud ſatis altè pro ratione [u] capitis humeri exculptus eſt; quod nulli præterea articulorum euenit, præterquam huic, & quodammodo etiam femoris cum coxendice articulo, vt ſuo loco dicemus, idqúe variorum, qui in hiſce partibus fiunt, motuum gratia. Verum huic defectui, præter multa hu-
x t. vi. fi.iii. FFKKK.
ius articuli ligamenta, [x] proceſsibus quibuſdam proſpectum eſt, qui humeri caput ita amplexantur, vt omne luxationis periculum auertant. Quem pariter in vſum, cartilago, qua hic ſinus obducitur, adeò extroſum protuberat, vt magnitudine addita, oſsis paruitati ſuppleat, & motum minimè interrumpat. Huiuſmodi cartilago oſsi nequaquam connaſcitur, neque illi, ſed ligamentis ipſum in orbem amplexantibus adhæret; eſtqúe externa ſede craſſa, ſenſim magis gracileſcens, quò propius ad ſinus centrum accedit, ad quod multò antè quàm perueniat, deſinit, annuli

effingens

Digitized by Google

effingens imaginem, cuius pars digito incumbens in triangulum exacuitur, exterior orbicularis exiſtet. *Cartilaginis huiuſce vſus.* Cartilago hæc quamuis humeri luxationis promptitudini occurrat, vbi tamen deorſum luxatur, repoſitionem efficit difficiliorem, in medio enim duplicatur, osque reſtitui prohibet. Quare tutò agendum eſt, donec ſuum in locum reponatur: tumque humeri os nonnihil agitandum, quò explicetur cartilago. *Prior ſcapulæ proceſſus.* Iſtius oſsis proceſſus duo ſunt; prior [y] qui ſuperior eſt, è ſpina, qua os id inſigniri mox dicemus, educitur, humerique ſummum conſtituit, atque ideo Humeri ſummum nobis dicetur. *Alter.* Alter, qui [z] inferior & minor eſt, ex elatiori [a] ſcapulæ ceruicis ſede principium ſumit, ac antrorſum tendens, paullò amplior euadit, è regione anterioris articuli huius, ſedis, deſinens. Inferior huius proceſſus pars, læuis admodum eſt, & caua, inſtar antiquæ Græcorum literæ C. ideoque σιγμοειδὴς ipſis dicta: Alij ἀγκυροειδῆ, hoc eſt Anchoræ ſimilem appellarunt; quòd aliquam cum ea Anchoræ parte, quæ ſolo infigitur, ſimilitudinem obtineat. Superiori parte proceſſus hic aſper, & inæqualis eſt, & in elatiſsima ſui principis ſede, nonnihil craſsior, exiguo, aſperoque [b] tubere prominens, cui clauicula innititur, valideque deuincitur. Aſper quoque iſte proceſſus in apice eſt, & ex huiuſmodi aſperitate [c] internum primi cubitum flectentium muſculi caput, ac peculiare huius articuli ligamentum exoriuntur. Inter huius quoque proceſſus apicem & tuberculum, cui clauicula innititur, [d] Aſperitas quædam occurrit, ex qua tutò [e] ligamentum in ſuperiorem huius oſsis proceſſum pertinens educitur. Iſtius proceſſus aſperitati foramina quædam correſpondent, ſcapulæ ceruici vndequaque inciſa, nec peruia, ex quibus articuli humeri ligamenta enaſcuntur. *Anterior ſcapulæ ſedes.* [f] Anterior ſcapulæ ſedes, tantum exculpitur, quantum marginis anterioris lateris craſsities extrorſum eminet (id caui [g] ſextus brachium mouentium muſculus implet) eſtque omni ex parte læuis; & [h] ſinus quoſdam obtinet, (ac ſi coſtæ in eam fuiſſent impreſſæ) multò magis in ſenibus quàm in iuuenibus conſpicuos. Hac etiam in parte, ad maioris anguli extremum [i] exiguum ſpectatur Tuberculum, cui ſecundus ſcapulam mouentium muſculus inſeritur. Et aduerte ſedem hanc [k] quà ſpinæ, ſeu ſquamæ correſpondet, ex qua proceſſus Humeri ſummum dictus, educitur, altiùs quàm alibi excauari & orbicularem eſſe; ac ſi natura huiuſmodi ſpinam in hoc oſſe efformans, ipſum in poſteriora magis extrahere, ac profundius antrorſum efficere voluiſſet. Huius verò impreſsionis ſedes, *quæ ſpinæ iſtius finibus correſpondet*, profundior eſt, quàm quæ medium ſpectat; ſpinæ enim medium extremis craſsius exiſtit, vti mox demonſtrabimus. Ex reliquis præſentis oſsis finibus, qui ceruici proximus eſt, omnium maximè cauus viſitur; tum quia ex ſpina eductus poſteriora verſus porrigitur; tùm quia ceruix ibi craſsior eſt, & antrorſum paululum protuberans, ipſum multo maiorem reddit; ad id etiam conferente lateris ſcapulæ anterioris craſsitie. *Poſterior pars.* [l] Poſterior ſcapulæ ſedes, ex qua proceſſus ſpinæ ſimilis educitur, cuius apex, ſummus Humerus vocatur, parumper curua eſt, quò magis iniurijs occurrat: & duos obtinet exiguos ſinus, Alterum [m] ſub dicto proceſſu, inter ipſius extremum, & craſsiorem extuberantioremque lateris anterioris ſedem; [n] Alterum inter ſuperiorem eiuſdem ſpinæ partem, & ſuperius ſcapulæ latus conſiſtentem; ex hoc ſinu tertius brachium mouentium [o] muſculus, ex illo [p] ſecundus educitur. Spina hæc inſigniter ſupra medium [q] poſterioris ſcapulæ ſedis conſiſtit, & ex poſteriore maioreque oſsis latere, quà [r] ſuperior Appendix incipit, educta, principio coarctata fertur; ac deinde [s] ſuperiùs repentè ampliatur, inferiùs [t] tenuior remanens. Tumque iuxta ſcapulæ ceruicem, vbi ab ea ſeiungitur, rurſus anguſtatur, modicèque antrorſum contendens, triangularis, ac teres principio efficitur, ac poſtea diffunditur, & proceſſum exerit, in [u] Appendicem terminatum, quæ in pueris ex pluribus oſsiculis conformatur, cartilaginis interuentu coaleſcentibus. *Secundus ſcapulæ proceſſus.* Proceſſus hic ἀκρώμιον, hoc eſt Humeri ſummum dicitur. Eſtque omni ex parte læuis præterquam ſuperiore, quæ aſpera exiſtit, & ſpiraculis quibuſdam minimè peruijs donata, præcipuè in ſuperiore [x] Appendicis ſede. & ad ſquamę ſeu ſpinę baſim, quibus ſecundus [y] ſcapulam attollens muſculus inſeritur, & vnde [a] primus brachium mouens educitur. In anteriori quoque huius

proceſſus

y ead. K. KK
z ead. FF
a ead. C
b ead. F
c li. ii. t. vi. ✱
d t. vi. fi. iiii. F
e li. ii. t. vi. c
f t. vi. fi. iii. MMM.
g li. ii. t. vii. F t. viii. H
h t. vi. fi. iiii. MMM.
i ead. Φ.
K ead. N O.
l ead.
m ead. V V
n ead. b c.
o li. ii. t. vi. K t. xi. G.
p li. ii. t. xi. F.
q t. vi. fi. vi. GH,
r t. vi. fi. iiii. X
s ead. I
t ead. C
u ead. F.
x ead. E.
y li. ii. t. x. Δ.
a li. ii. t. x. Δ.

b ead. fi.v.c. proceſſus ſede [b] ſinus inſculpitur, exiguus adeo, vt ſinus ne, an caput ſit, minimè
internoſcatur: cui clauiculæ capitulum implantatur, medijs quibuſdam validiſsimis
tendinibus, & cartilagine, illius inſtar, quam in maxillæ inferioris articulo con-
currere diximus cum ſuperiore, vtrinque quà oſſa ſpectat, læui & lubrica, atque
huius duntaxat articuli ligamentis innixa.

De Clauiculis. *Cap.* 19.

IAm diximus Clauiculas in ſinum ſuperioris Scapulæ proceſſus, qui ſummus Hu- *Clauiculæ quomodo pectoris oſsi committantur.*
merus dicitur, à ſuo latere articulari, atque in duos præterea ſinus, in ſuperiori
laterum primi oſsis pectoris, ſede inſculptos. Diximus inſuper ſinus huiuſmodi
orbiculares eſſe, ab anteriori in poſteriorem partem ductos, nec non, illa multò,
quàm hac parte latiores, ſed introrſum altiores quam extrorſum exiſtere. Iam ve-
rò ſcias oportet, harum Clauicularum capita, quorum vtrumque pectoris oſsi à ſuo
latere committitur, haud abſimilem à ſuis ſinibus obtinere figuram. Sunt enim
a t.vi.fi.v.A. oblonga, depreſſa, & triangulari [a] quodammodo forma circunſcripta, cuius latera
b ead. B. angulorum ipſa conſtituentium modo, inæqualia ſunt. Siquidem [b] primus angulus
in ſuperiori lateris parte ad humiliora conſiſtens, obtuſus quodammodo eſt; quem-
c ead. C. admodum etiam ſecundus, [c] in ſuperiori capitis parte nonnihil verſus poſteriora
d ead. D. conſpicuus; ſed [d] tertius in poſteriori ſede, deorſum parumper poſitus, acutior,
longiorq; eſt: Ad hæc, prout maiores minores'ue anguli exiſtunt, eodem quoque
modo, trianguli huius latera ſeſe habent. Nam quod à primo ad ſecundum duci-
tur breuius eſt: quod à tertio in primum, longius, ac modicè obliquum: quod à
ſecundo ad tertium procedit, medio ſe modo habet. Hæc capitis clauiculæ pecto-
ris oſsi, connexi figura eſt, quod exigua donatur appendice, multa teneraq; carti-
lagine, quæ vniuerſum caput læue reddit, obducta; Sed cartilagine, atque appen-
dice ſublatis, aſperum caput remanet. Præter huiuſmodi cartilaginem, illi ſimi- *Articuli huius cartilago.*
lem, quæ in ſinibus, in quos capitula hæc inſeruntur, occurrit, alia inſuper in hoc
e li.vii.fi.xx. S. articulo priuatim viſitur, [e] inſtar illius, quam in inferioris maxillæ cum ſuperiore
articulo, repoſitam eſſe diximus, cuius tanta eſt, quanta vniuerſi oſsis pectoris, ſi-
nus, & capitis, clauicularum amplitudo: eſtq; omni ex parte tenuis & æqualis; &
quà ſinum reſpicit, admodum leuis, vnctuoſoq; humore perfuſa; & ligamentis ar-
ticulum in orbem amplexantibus connata, ideoq; triangularis. Capitulo iſto edu- *Reliqui oſsis hiſtoria.*
cto, altera ex clauiculis, ſummum humerum verſus, licet obliquo nonnihil trami-
te procedit. Nam ſimulatq; ab oſſe pectoris abſcedit, extrorſum flectitur, ac de-
inde priora verſus, in caput deſinens, quod duobus ſcapulæ proceſsibus articulatur:
Adeo vt ex harum clauicularum capitibus, quod pectoris oſsi committitur, extror-
ſum inflectatur; quod verò ſummo humero connectitur, in priora curuetur. Ho- *Clauicularum figura.*
f t. vi. fi.iiii. rum oſsium vtrunque duplici [f] prominentia, dupliciq; depreſsione ſibi mutuò cor-
g ead. F. reſpondentibus inſignitur. Prior prominentia, quæ longior eſt, [g] iuxta pectoris os,
h t.vi. fi.v.I. anteriori ſede, viſitur: huic à [h] poſteriori parte cauitas reſpondet, quæ thoracis re-
ſpicit cauitatem. Secunda & breuior prominentia, ad ſummum humerum vergit,
i ead. E. [i] poſteriore ſede, thoracis cauum ſpectante. Ita vt clauiculæ huius extremum, quod
pectoris oſsi conterminatur, introrſum obliquetur; quod verò ſcapulæ comitti-
tur, extrorſum; atque os id vniuerſum S literæ figuram exprimit. Caput elatiori *Caput clauiculæ ſummo humero articulatum.*
ſcapulæ ſedi, ſummo humero articulatæ, commiſſum, tuberculo adeo exiguo pro-
minet, vt ſinus ne an tuberculum ſit ægrè dijudices; pars verò inferior, humiliori
ſcapulæ proceſſui Anchoræ ſimili annexa, latior eſt, quemadmodum etiam proceſ-
ſus. Verùm tam caput hoc, quàm quod pectoris oſsi committitur, magis fiſtuloſa
K ead.H. ſunt, quàm [k] media clauicularum ſedes; ſunt enim alijs quoque partibus craſsiora;
vt autem initio libri retulimus, quò craſsius exiſtit os, eò maiorem obtinet caui-
tatem. Media regio, quæ tenuiſsima, ſolidiſsimaq; eſt, ac propè teres, humiliori *Oſsis huius ſubſtantia.*
l ead.F G. ſede, in [l] lineam protuberat; quæ non procul incipit à clauiculæ capite, pectori
articulato, ad medium ferè primi ac poſtremi ipſius angulorum, & paululum vltrà

Oſsis iſtius lineæ aliquot, impreſsiones foramina & aſperitates.

clauiculæ medium pertingit. Ab huiuſmodi linea primus thoracem mouentium [m] muſculus principium deſumit. Iuxta huius lineæ principium, non procul ab huius clauiculæ capite [n] aſperitas ſinuoſa conſpicitur, vnde ligamentum educitur partem hanc oſsi pectoris colligans; Iuxta extremum quoque altera occurrit, ex qua ligamentum enaſcitur, quo clauicula tuberculo arctiſsimè deuincitur, ad anterioris ſcapulæ proceſſus radicem poſito, cui commemorata iungitur aſperitas. Ad inferiorem clauiculæ ſedem huic aſperitati reſpondentem, vbi clauicula amplior euadit, altera eiuſdem figuræ [o] aſperitas conſpicitur, multo profundior; potiſsimum iuxta curuitatem ſummo humero proximam, vbi validiora multò, quam ſuperiori parte ligamenta producuntur. At ſuperior huius clauiculæ ſedes læuis tota eſt, præterquam iuxta ipſius capita, vbi nonnihil exaſperatur; idq; ligamentorum quorundam, & [p] muſculorum, & hiſce partibus, vt ſuo loco dicemus, producendorum gratia. Sic quoque in anteriori vtriuſque harum clauicularum parte, ad radicem primi eorum anguli, quos capiti, pectoris oſsi, articulato adeſſe diximus, [q] linea prominet ante medium clauiculæ deſinens, ex qua maior primi [r] muſculi, brachium mouentis portio deducitur. Præterea hac eadem in parte, vbi retrorſum inflectitur, & vbi non procul ab ipſius capitis coniunctione cum proceſſu, qui ſummus Humerus dicitur, articulatio caua efficitur, [s] aſperitas ingens occurrit, vnde potiſsima ſecundi brachium mouentis [t] muſculi pars ducit originem. Poſterior huius clauiculæ regio, nihil, cuius nonmeminerim, aſperitatis obtinet, præter [u] grumum quendam, ſiue tuberculum, in medio curuitatis partis huius conſiſtens: vnde ligamentum educitur, quod interiori ſcapulæ proceſſui innititur. Nihil præterea in clauiculis obſeruatione dignum occurrit, quàm quæ in ſolidiſsima earum parte, quæ media eſt, potiſsimum verò poſteriora verſus, nunc bina nunc terna habentur ſpiracula, minimè peruia, per quæ nonnulli venarum, arteriarumq; ramuli ipſas enutrientes deferuntur.

m li.ii.t.iiii.d
n t.vi.fi.v.G.
o ead.N.
p lib.ii.t.iiii. ⊖ b t.ix.Γ Δ.
q t.vi.fi.v.E.
r li.ii.t.i.ii.Δ. t.iiii.l.
s t.vi.fi.v.K.
t li.ii.ta.iiii. ab e ad f.
u t.vi.fi.v.O

De Oſſe Humeri. Cap. 20.

Humeri os maximum totius corporis oſsium exceptis femore, ac duobus cruris oſsibus.

Superior humeri pars.

HVmeri os appellatur, os brachij inter humerum, & cubitum interiacens; quod femore, nec non Tibia, fibulaq; exceptis, omnium oſsium maximum eſt. Summa eius regio, ſcapulæ commiſſa, [a] Appendice conſtat ingenti, quæ caput edit grandiuſculum, leui adeo [b] impreſsione diuiſum, vt neſciam cur duo adeſſe capita, quiſquam proderit. Interior pars, quæ maior eſt, & [c] ſemi globi inſtar orbicularis, læuis, æqualis, & cartilagine obducta, quæque in ſcapulæ ſinum inſeritur, internum appendicis latus vniuerſum, externiq; plus quam mediam ſedem conſtituit. Exterior, quæ nonnihil aſpera eſt, & inæqualis, [d] reliquum externi lateris occupans, nulli oſsi committitur; imò in Tuberculum veluti protuberat, in quod multa, & validiſsima ligamenta, os id ſcapulæ nectentia implantantur. Et quemadmodum reliquæ oſsium partes, quibus aliquid conнaſcitur inſeritur'ue, aſperæ ſunt, ſic quoque & præſens impreſsio, caput iſtud dirimens, aſpera cernitur. Porrò exterior pars, præterquam quod inæqualis aſperaq; eſt, in duo rurſus capitula ſeu grumos, proceſſus'ue diuiditur, in poſteriorem ſcilicet, maiorem, & anteriorem multò minorem; quos, ſinus in anteriori huius appendicis parte, extrorſum parumper conſiſtens, dirimit; eſtq; is inſigniter longus, depreſſusq; ac canalis in modum teres, & externæ primi [e] muſculi cubitum mouentis radici ſimilis, quem ab eo educi dicemus. Sinus hic non tantum ad Appendicem pertinet, verum etiam per humeri ceruicem, cui ea coaleſcit, impreſsiùs breuem, & craſſam protenditur.

Inferioris humeri ſedis deſcriptio.

Inferior humeri pars vlnæ, & radio articulata, longè adhuc magis, tum ſinuum, tum capitum multitudine, ac figura variat. Primùm enim, in media huiuſmodi inferiori ſede, ſinus vnà cum duobus [f] tuberculis adeſt, trochleæ, ſeu orbitæ imaginem exprimens, præterquam quod orbita æqualiter toto ambitu exculpitur; [g] internum verò humeri caput, magis quàm [h] externum prominet; externa enim ſede, nullum vlnæ,

Orbita.

quæ

a t.i.ii.iii.x. t.vi.fi.vi.A B C.
b ead.B.
c ead.c.
d t.vi.fi.vi.E
e ead.H.I
f li.ii.ta.vi. ⊖ m.
g t.vi.fi.vi.K L M.
h ead.M.

Digitized by Google

quæ huic orbitæ articulatur, luxationis periculum imminebat, cum illi Radius,
vti dicemus, adhæreat, qui vlnæ, quò minus è ſuo loco abſcedat, hac in parte pro
fulcro eſt. Aliud pariter inter exquiſitas, & præſentem trochleam diſcrimen in-
tercedit; in illis enim funis per omnem ſinus ambitum ducitur; hanc vlna in or-
bem, vniuerſam amplexari minimè poteſt, quòd medium ſuperioris ipſius partis
i t. vi. ſi. vi. N Q. [i] ſquama oſſea pellucens occupet, cui vlna, cùm brachium extendimus vel inflecti-
mus, maioris roboris ergo, innititur. Ex duobus hiſce ſinibus, in ſuperiori huius *Duo orbitæ ſu-*
K ead. o. orbitæ ſede inſculptis, [k] poſterior [l] anteriore amplior multò eſt; & ſuper vtrumq; *perpoſiti ſinus.*
l ead. N. vlnæ proceſſus circumaguntur, quos græci *κορώνας* appellant, quia ſinus inter ipſos
poſiti, termini exiſtunt. Anterior ſinus anteriorem proceſſum excipit, cum bra-
chium inflectimus, cum verò extendimus, poſteriorem proceſſum, quem cubitum
vocamus, poſterior ſinus admittit. Suntq; ſinus hi, affabrè adeo parati, vt brachium
non vltrà quam vſus poſtulet, & flecti, & extendi ſinant. Ad externam pariter hu- *Externũ iſtius*
m ead. P. meri orbitæ ſedem, nonnihil in priora teres, longum & læue [m] caput habetur, *oſſis caput.*
cartilagine perinde, ac orbita obductum, quod in magnum, terentem, & modicè
n ead. c. cauum ſinum, quem in ſuperiore [n] radij ſede inſculpi dicemus, inſeritur. Ad ex-
ternum huius capitis latus humeri os inſigniter protuberat, & quibuſdam donatur
aſperitatibus, ex quibus, & ex linea, (quæ ab ipſis exorta, ſurſum aliquantiſper per
o ead. ſi. vii. N externum latus conſcendit) ſex [o] muſculi enaſcuntur, vt ſuo loco dicemus, tumq;
ſedem hanc externum Humeri caput ſemper appellabo. Et quemadmodum ex-
p t. vi. ſi. vi. s. ternum humeri latus prominet, ſic quoque ab interno latere teres educitur [p] pro-
ceſſus, quem internum humeri Caput vocabo. Id etſi nulli oſſi committitur, ab ip- *Internum.*
q li. ii. t. i. r. t. iii. τ. ſius tamen apice aliquantiſper lato, muſculus exoritur, à quo tendinem volam [q] ma
nus inueſtientem produci audies; nec non muſculi duo motus brachialis opifices.
r ead. V. Ex infima verò ſede portio eius [r] muſculi exoritur, qui primus [s] radium deorſum
s li. ii. t. vii. Q flectit; cum obſcura etiam quorundam [t] digitos aliquot flectentium muſculorum
t li. ii. t. v. Θ. t. vi. Ξ. parte. Sic quoque præſens caput in anteriori ſua ſede, iuxta cauitatem ſiue orbitam,
u t. vi. ſi. vi. T paruum obtinet ſinum, [u] per quem, tertium brachium petentium [x] neruum ferri
x li. vii. t. ii. T dicemus; in poſteriori autem alterum, [y] quo quintus brachij [z] neruus deducitur.
y t. vi. ſi. vi. V z li. vii. t. ii. * Caput hoc, externo grandius eſt, licet ad tactum ſecus occurrat, cuius quidem rei
in cauſa eſt, radij ad externum articulatio. Veruntamen ambo, & alterius oſsis *Inferioris par-*
conſtant appendice, quæ in natu minoribus media linea ſiue harmonia committi- *tis appendix.*
tur, in maioribus verò per vnionem ſiue ſymphyſim: ideoq; non paucis ea eiuſ-
demmet oſsis portio viſa eſt, ſed reuera pars alterius exiſtit, vt optimè aduertit Re-
aldus Columbus. Cęterum humerus rectus eſt, ac propè teres, licet humiliori ſede
nonnihil excauetur, poſterius latus, anteriùs prominens; elatiore ſede contrà ſe
habet, & in medio propemodum triangularis, quod in muſculorum ex eo edu-
cendorum, vt ſuo loco dicemus, gratiam effectum eſt. In media etiam poſterio- *Humeri oſsis ſi-*
a t. iii. c. req; humeri ſede, ſecundum ipſius longitudinem [a] ſinus quidam quarto manum *nus.*
[b] adeuntium neruo deducendo paratus conſiſtit. Is ab interiore parte inchoat, &
b li. vii. t. ii. iiii. φ. per poſteriorem incedens, in exteriorem, deorſum obliquus tendit, prout ductus
c ta. i. ii. iii. iuxta S. ipſe poſtulat. Ad hæc, in anteriori ipſius ſede, [c] extrorſum, ſupra medium longi-
tudinis, adeſt aſperitas, in quam validiſsimus brachium mouentium [d] muſculus in-
d li. ii. t. i. ii. iiij. Δ Δ L. ſeritur; & vnde poſtremus [e] cubitum flectentium educitur. Alia inſuper occurrit
e li. ii. t. ii. N. aſperitas iuxta ſinum, quo externum muſculi caput, primi cubitum flectentium,
vehitur; ex qua interior carnoſa huius primi muſculi pars, enaſcitur. In humero *Humeri oſsis*
foramen notatu dignum nullum occurrit, paucis quibuſdam, & minimis quidem *foramina.*
exceptis, iuxta ſinus, & circum vndiq; capita, in id inciſis, vt melior in illis, vali-
diorq; articuli huius ligamentorum inſertio, atque ortus fieret. Sunt & alia non-
nulla, venis deducendis parata, quæ per oſsis longitudinem occurrunt, potiſsi-
mum interna ipſius ſede; in qua maximus venarum ipſum enutrientium nume-
rus conſpicitur.

Digitized by Google

De Cubiti Oſsibus, Vlna, & Radio. *Cap.* 21.

Vlnæ, ac radij diſcrimen. A Cubito ad Brachiale, [a] oſſa duo porriguntur, quorum maius, Vlnam, mi- a t.i.ii. iii. x. Y. t. vi.fi.vii.
nus verò Radium vocabimus. Duo hæc oſſa vtraque longa ſunt; ſed tum ar-
ticulationis modo, tum figura inter ſe varia. Vlna enim finibus quibuſdam, & ad
id requiſitis proceſsibus, in orbitam, qua Humeri os [b] inferiori ſede donari dixi- b t.vi. fi. vi. L M.
mus, inſeritur; ſiquidem in ſuperiore ſui regione, omnium maximè craſſa ſoli-
Duo vlnæ proceſſus. daq;, duos obtinet proceſſus, quorum vnus alterum antecedit. Prior [c] ille eſt, c t.i.ii.3.t.vi. fig.vii.c.
qui ſinum ſupra orbitam exculptum ſubit, cum brachium reducimus, illi quo-
dammodo figura ſimilis, latus enim nonnihil eſt, ſolidus ac durus. [d] Poſterior eſt, d ead.o D.
quem communiter Cubitum appellamus, & poſteriorem ſinum, ſupra orbitam
inciſum ſubingreditur, cum brachium extendimus. Inter hoſce duos proceſſus ſi-
Sinus inter duos hoſce proceſſus inſculptus. nus [e] inſculpitur ad literæ C imaginem accedens, tantæ longitudinis, quanta eſt in- e t.vi. fi.vi.o.
terualli inter vtrunque longitudo, quem græci σιγμοειδῆ hoc eſt cauum, quod in
medio ſit excauatus, appellarunt. Is totus læuis eſt, & cartilagine incruſtatus, cuius
interuentu æquè adeo humeri orbitæ coaptatur, vt vel minima re addita vel adem-
pta, impediri motum neceſſe foret. Et ſupra eam veluti funem agitur cum bra-
chium extendimus, aut reducimus. Exteriori vtriuſque horum proceſſuum ſedi
aſperitas adſtat, ex qua valida quædam ligamenta hoſce articulos amplectentia
enaſcuntur, & aliqui præterea muſculi tum ex his qui [f] cubitum extendunt, & f lib.ii.t.xiii. b c d.
[g] flectunt, tum ex his, qui [h] ſecundos & [i] tertios digitorum articulos inflectunt; g li.ii. t.viii. F.
Tuberculis etiam quibuſdam ad id conferentibus, qui ad prioris proceſſus radi-
cem conſiſtunt. Sic quoque ad anterioris proceſſus radicem aſperitatibus qui- h li.ii.t.v. O.
buſdam vlna inſignitur, prædictorum muſculorum ortui pariter deſeruienti- i li.ii.t.vi. Z.
bus. In infima itidem dicti ſinus regione, vbi teres is eſſe deſinit, parua linea ſi-
ue impreſsio viſitur, vnde ligamentorum quorundam, vlnam humero arctè col-
ligantium, pendet exortus. Eſtq; illud notatu dignum, poſtremum huiuſce oſ-
ſis proceſſum, vna vt plurimum, nonnunquam verò duplici appendice inſigni-
Radius humero vt committatur. ri, quæ in ſenibus per vnionem ſiue ſymphyſim coaleſcunt. Radius qui Vlnæ ſu-
perſtat, quà humero committitur, tenuis aliquantulum eſt, & à capite, ex lon-
ga tenuiq; ceruice in amplum ac teres deſinit [k] capitulum, in cuius medio ro- K t. vi.fi.vii. L M.
tundus, & leuiter cauus ſinus inſculpitur, [l] externum humeri caput excipiens; l ead.P.
& ſuper hoc caput, radius ſurſum deorſumque agitur, nihil tamen interim ob-
ſtans, quò minus flectatur, extendaturùe brachium. Quinimò radij ſinus ſuper
ipſummet humeri caput flectitur, & extenditur, abſque vllo prorſus luxationis
Vlnæ reliquum. periculo, quamuis ſit modicè cauus; tanta eſt articulati capitis longitudo, ac la-
titudo. Verum Vlna poſt ſuum cum humero articulum, ad brachiale tendens,
ſenſim ac ſenſim, donec ad ipſum perueniat, coanguſtatur: Ibiq; in validam
tenuemque abit ceruicem, ex qua [m] caput educitur, ad cuius extremum rotun- m ead. P. Q.
da perpetuò Appendix viſitur, cuius exterior ſedes inæqualis eſt, & proceſſum
ſtyli ſcriptorij [n] inſtar acutum obtinet, qui oſsi paruulum digitum ſuſtinenti cor- n ead.R.
reſpondet, & brachiali, quemadmodum dicemus, ſuſtinendo opitulatur, cum id
extrorſum abſcedit. Ad internum dicti proceſſus latus inæqualis ſinus exculpi-
tur, in quo habetur [o] cartilago, quæ à radio pronata, inter brachiale, atque vl- o t.vi.fi. vii. T.
nam tota propemodum, ita reponitur, vt eorum neutri adhæreat. Atque idem
omninò pręſtat, quod ea, quam inter maxillam inferiorem, & oſsis temporum
ſinum, necnon inter clauiculas, & pectoris os conſiſtere diximus. Pręter hunc
ſinum, reliquum huius Appendicis, brachiali commiſſum, non ſecus ac cęteri
Appendicum ſinus, & capita, cartilagine totum obtegitur. Hæc itidem Appen-
dix, alium ſibi vendicat ſinum, [p] longum quidem illum, & canalis modo tere- p ead. V.
tem, ad vlnæ vſque ceruicem pertingentem; & per eum [q] tertij muſculi brachia- q li. ii. t.ix. A d.
le extendentis tendo tranſmittitur. Iſtius oſsis reliquum variæ, ac multiplicis fi-
guræ eſt. Infima ſiquidem ipſius regio, iuxta poſterioris proceſſus, qui humero
commit-

Digitized by Google

committitur radicem, gibba nonnihil eſt ac figuræ triangularis; & detracta cute ex-
carnis ſtatim conſpicitur, muſculorumque cubitum extendentium tendinibus qui-
r lib.ii.t.ix.V buſdam [r] velata. Prima huius trianguli linea inferiorem iſtius oſsis ſedem occupat, *Vlnæ longitudo.*
s ead.Λ. & ſecundum vlnæ longitudinem ſatis detecta porrigitur. Siquidem tam [s] muſculus
is, qui per externum vlnæ latus exporrigitur, & brachiali paruum digitum ſuſtinen-
t ead.Ξ. ti inſeritur, quàm qui per internum latus extenditur, & in brachiale [t] deſinit, ante
eiuſdem brachialis os paruum digitum ſuſtinens, ita huius oſsis latera comprimunt,
vt lineam hanc extrorſum prodire cogant; quæ hoc modo vltra medium longitu-
u t.vi.fi.viii. ββ. dinis vlnæ contendit. [u] Secunda linea ab interiore latere radicis primi proceſſus in-
cipit, & commune latus ſibi & primæ lineæ conſtituit, per quod [x] muſculum bra-
x lib.ii.t.ix. Ξ.t.v.* t.iii.Σ chiale flectentem tranſmitti dicemus. Tertia [y] ab externo latere radicis primi pro-
y t.vi.fi.vii. cc. ceſſus inchoat, vnde validum membranæ inſtar, [z] ligamentum educitur, quo vlna
radio ſecundum longitudinem connectitur. Inter hanc & primam lineam latus re-
z li.ii.t.vi.V. ponitur, quod à muſculis interiorem vlnæ ſedem occupantibus comprimitur, qui-
a ead.Ξ. bus omnibus vlna & radius cedunt, eique potiſsimum, qui [a] tertium priorum qua-
tuor digitorum articulum flectit: & aduerte latus hoc ſecundum ſui longitudinem
primo & ſecundo aſperius exiſtere, hincque eorum muſculorum portionem enaſci,
quo ex vlna educi audies. Latus inter primam & tertiam lineam repoſitum, cæte-
ris duobus minus excauatur, & priuatim lineam nonnihil obtuſam ſibi vendicat,
longam, nec inſigniter eminentem, & tertiæ, quàm primæ lineæ propinquiorem,
b lib.ii.ta.x. ΛΞII. ex qua tres muſculi producuntur, eorum ſcilicet, qui radium ſurſum agunt [b] mini-
mus, & duo quorum alter vti dicemus pollicis, alter indicis & medij motibus deſer-
uit. Hunc in modum, etiam vltra ſuæ longitudinis medium, vlna ſe habet, teres
inde deorſum futura, niſi ſecunda linea protuberans accederet, quæ obliquè deor-
c li.ii.t.vii.x ſum protenſa quadrangulari muſculo, iſthinc vti dicemus [c] educto, ſedem adaptat.
d t.vi.fi.viii. h i. Supereſt nunc vt radij hiſtoriam proſequamur, qui ſuprà infràque [d] vlnæ commit- *Radij hiſtoria.*
e ead.K. titur, in medio tamen ita obliquatur, vt eam [e] nuſpiam contangat. Quod ideo po-
tiſsimum effectum eſt, vt eo innixa vlna, ſurſum deorſumque flecteretur: partim
verò in gratiam commodioris exortus muſculorum, tam internum quàm exter-
num cubiti latus occupantium. Vlnæ ac radij varia inſigniter eſt inferior à ſuperio-
re articulatio; Superiùs enim vlna radium excipit, inferiùs contrà ſe habet. Ad ex-
f t.vi.fi.vii.I. ternum igitur latus anterioris vlnæ proceſſus, exiguus tranſuerſim [f] ſinus inſculpi-
tur, quartæ circuli parti ſimilis, læuis & cartilagine obductus, quo internum capitis
radij latus ſuſcipitur, cui ſinum adeſſe retulimus, externum humeri caput excipien-
g t.i ii.i.t.vi. fi.vii. γδ. tem. Infrà tamen, iuxtà brachiale radius craſſeſcit, dilataturque, ac in [g] appendicem
deſinit, interno cuius lateri exiguus admodum ſinus inciditur cartilagine incruſta-
tus, inſtar illius, qua vlnam donari nuper diximus. In hunc ſinum ſuperior externi
lateris, appendicis radij ſedes inſeritur, exigui tuberculi, quod & ipſum cartilagine
obducitur interuentu. & ſuper ambos hoſce articulos radius ſurſum deorſumque
reuoluitur. Haud ſecus iuxta cubitum radius ante ſuam ceruicem aſperum exerit
h tab.ii. 10. t.vi.fi.vii.q. [h] proceſſum, vlnam reſpicientem, cui primus cubitum flectentium muſculus inſe-
ritur. Reliquum radij brachiale verſus, neque admodum etiam teres eſt; quinimò *Aſper radij proceſsus.*
i ta.vi.fi.vii. rr. interiori latere, ſecundum ſui longitudinem, [i] acutam & inſigniter accliuem lineam,
è regione tertiæ vlnæ lineæ poſitam obtinet; ex qua membranoſum illud [k] ligamen-
k li. ii. t.vii. VV.t.xiii.K. tum educitur, quo vlnam radio, quà inuicem magis dehiſcunt, colligari diximus.
Lineæ iſtius latera, quò muſculis per vtraque ductis, cedant, paululum deprimuntur.
Sed internum latus aſperius, & cauum magis externo eſt, quòd ex eo tertium polli-
l li.ii.t.vi.x. cis os flectens [l] muſculus educatur. Externum radij latus è regione commemoratæ
lineæ conſiſtens, teres propemodum eſt, & iuxta ſuæ longitudinis medium, aſpe-
m li.ii. t.vii. Q. rum nonnihil occurrit, atque inde minor radium ſurſum flectentium [m] muſculus,
n lib.ii.t.xii. Λ. & ſuperior deorſum [n] reducentium enaſcuntur. Inferior [o] radij ſedes, etſi eam craſ- *Inferioris radij partis deſcriptio.*
ſeſcere dilatarique diximus, quòd vniuerſum illi brachiale articulari oporteret, vt,
o t.i.v.t.vi.fi. vii. γδ. vlna ferè immota, manus in pronum ſupinumque agi poſſet; quoniam tamen os
adeo tenue, ad tam craſſum caput, fractionis periculum ſubiret, minus quàm bra-

chialis poſtularet craſsities, caput adauctum eſt. Huic defectui vlna ſubuenit, ſuſtinens & ipſa brachiale, [p] acuti duntaxat proceſſus medio, quem in ipſius Appendice haberi diximus. Reliquum nanque huius appendicis brachiale verſus cartilagine obducitur, quæ ab inferiore ſinus parte in radij appendice, brachialis excipiendi gratia, inſculpti, exoritur, & vlnæ appendicem conſcendit, ad apicem vſque dicti proceſſus, ita eum à brachiali diuidens, vt licet ipſum vlna ſuſtineat, minimè tamen ei proceſſus inſeratur. Neque etiam in proceſſu ſtylum ſcriptorium referente, aliquod inſertionis veſtigium occurrit, quòd media interponatur cartilago, ipſeque articulus laxus potius quàm arctus exiſtat; imò verò brachiale radio, vti par erat, vniuerſum articulatur. Interna itidem radij ſedes, cui appendix coaleſcit, ipſaque ſimul appendix nonnihil excauantur, [q] vt poſtremo [r] muſculo radium in pronum agentium cedant, nec non etiam vt tendinibus digitos [s] flectentibus, liber aditus pateat. Externa ſedes paululum teres & gibba eſt, quò validior exiſtat. Nihilominus, quoniam tali ea exiſtente, facilè contingere poſſet, vt [t] tendines ſupra eam ad extendendos digitos, deducti prolaberentur, quatuor hac in parte ſinus exculpti fuere, quibus tendines, ceu per foramina, vel annulos traijcerentur. Præter quos quatuor ſinus, alius pariter in [u] externa ſede, quà radij appendix vlnæ appendici articulatur, ſinus conſiſtit, & per eum [x] muſculi paruum digitum extendentis tendo defertur.

p t.vi. fi. vii. R.
q ead. n.
r li. ii. t. vii. x
s li. ii. t. v. ΘC
t li. ii. ta. i. ii. iii. 345. b.
u t. vi. fi. vii. θ.
x li. ii. t. ix. θ.

De Oſsibus Brachialis. *Cap.* 22.

Brachialis oſſa quot.

BRachiale appellamus ea oſſa, ſuper quæ [a] manus agitur, quibus vlna, & radius, vti diximus, committuntur. Octo id oſsiculis conſtruitur, quaternatim compoſitis; quæ omnia in natu maioribus, extrà dura ſunt, intus verò ſpongioſa, & medulla perfuſa (potiſsimum grandiora, in quibus ea euidens, & conſpicua eſt,) ac paruis quibuſdam ſpiraculis paſsim inciſa minimè peruijs, ac venarum, arteriarumque aliquot ramulis aditum præbentibus. Oſſa hæc omnia, non minus magnitudine, quàm figura, & in ſitu inter ſe variant; non enim alterum alteri vſque adeo

Brachialis figura.

ſimile eſt, quin facilè ſingula ſeorſum internoſcantur. Verùm vtcunque differant, affabrè adeo inuicem adhærent, aptanturque vt brachiale vnico conſtare oſſe videatur, ſitque ipſorum numerus inuentu difficilis, niſi [b] membrana, quæ ipſa conſtricta detinet, adimatur. Cuncta ſimul interna ſede [c] ſinuatam figuram C literæ inſtar efformant; externa verò alteram incuruam, illi ſimilem, quàm radij caput præbere retulimus. Suntque his tantummodo partibus ligamentis obuincta; nam ſuperiore ſede, quà radio committuntur, læuia ſunt & cartilagine obducta, quemadmodum & inferiore, quæ palmæ & pollicis oſsibus coarctatur. Pars horum oſſiculorum, cuius medio inuicem coaptantur, nec inæqualis, nec aſpera eſt, neque ligamentis, aliarum modo referta. Imò eorum nonnulla, ſinus ſuos leui cartilagine incruſtatos obtinent, quibus reliquorum capitula, ſiue tubercula excipiuntur, præterquam in oſsium inferioris ordinis connexu, vbi exiguum quid cartilaginei ligamenti interponitur, quod ferè intuentium oculos effugit, vbi oſſa hæc minus arctè, quàm ſuperiora deuinciuntur. Cùm enim ſuperiorum oſsium ordo, radio, vnius oſsis inſtar committatur, inferior vero primò pollicis oſsi, & quatuor poſtbrachialis veluti multis ſeiunctiſque oſsibus coarticuletur, oportuit ſuperiora oſſa, concinnè magis minorique intermedio, quàm inferiora, inuicem adaptari.

Brachialis oſſa cur plura.

Porrò vtriuſque ordinis oſſa, propter varios manus, & brachialis motus, multa eſſe oportuit. Iam ergo Brachialis ſtructuram, in genere deſcripſimus. Nunc ſigillatim vniuſcuiuſque nomen, ſitum, figuram, ſinus, tubercula, & connexus formam proſequemur, à ſuperiori ordine, qui radio committitur, exorſi. In hoc igitur ordine, oſſa quatuor habentur, quæ pro ea, qua diſponuntur ſerie, numerabimus; [d] Primum id appellantes, quod huiuſce ordinis internum latus conſtituit, ſecundum, tertium & quartum quæ deinceps ad externum vſque ſequuntur. Eodem prorſus modo, quatuor reliqua [e] inferioris ordinis oſſa enumerabimus, qui

quidem

a t. vi. fi. viii.
b li. ii. t. viii. Δ. t. xii. I.
c t. vi. fi. viii.
d ead. 1. 2. 3. 4.
e ead. 5. 6. 7. 8

Digitized by Google

quidem ordo quinto, ſexto, ſeptimo, & octauo oſsibus conſtituitur. Primum & *Brachialis oſſa vlnæ ac radio, vt committantur.*
ſecundum ſuperioris ordinis oſſa, ſinui radij Appendici exculpto arctè admodum
inarticulantur, medio cartilaginis, qua ea in parte obteguntur. Tertium cartilagi-
ni innititur, quæ à radio educta, ipſum ab vlna dirimit, vti diximus; quamuis, vbi
manum extrorſum flectimus, externum huius tertij oſsis latus, nonnihil etiam Vl-
næ proceſſum ſtylo ſcriptorio ſimilem contingat. Tertium iſtud os, nullum ferè
in homine ſinum cartilagine obductum, qui viſu dignoſcatur obtinet, in quem
dictus inſeratur proceſſus. Quartum iſtius ordinis [f] os, nullatenus vlnam contan- *Quartis oſsis brachialis deſcriptio.*
git. licet in ſuperiorem ipſius ſedem portio ligamenti ſuſcipiatur, quod ex acuto
vlnæ proceſſu enaſcitur. In hanc quoque iſtius oſsis partem tendo inferioris [g] bra-
chiale flectentium muſculi inſeritur. & ex humiliori eiuſdemmet oſsis regione mu-
ſculus exoritur, primum digitum ab alijs abducens; nec non etiam eius [h] muſculi
portio, qui duorum [i] primum parui digiti os flectentium habetur exterior; adeo
vt quartum hoc os nullatenus coniugia ſibi oſſa contingat, præterquam interno la-
tere, nonnihil palmam verſus, vbi depreſſo capitulo committitur ad externum ter-
tij oſsis brachialis latus, per eam coniunctionis formam, quam Arthrodiam vocant,
quæ ad Synarthroſim refertur. Os id omnium brachialis oſsium minimum exi-
ſtit, pauciores que reliquis ſinus, pauciora obtinet tubercula, imò teres propemo-
dum eſt, etſi longius, & minus craſſum. Cùm enim muſculus inferiùs educat, ſu-
periùs verò validiſsimi tendinis inſertionem admittat, ſurſum, deorſumque ma-
gis quàm in latera, prominere ipſum oportuit. Id inter ſuperioris ordinis oſſa re-
fertur, quod tertio eius ordinis oſsi coarticuletur, etſi veteres ſeorſum ipſum enu-
merant. Præter iſtud os, reliqua omnia varijs inuicem locis colligantur. Nam *Primi oſsis deſcriptio.*
primum, quod foris gibbum eſt, intus depreſſum, ac longius paulò quàm latum,
pręterquam quod radio articulatur, ſecundo etiam brachialis oſsi committitur,
amplo capitulo, quod ſinum ſecundo, in id, oſsi exculptum, ſubingreditur.
Inferiore pręterea ſede quinto & ſexto, eiuſdem brachialis oſsibus iungitur, me-
dio tuberculo, quod ab eo eductum, ſinum duobus ſupradictis oſsibus commu-
nem ſubit. Inter tot tubercula, inſignem os id ſinum tantummodo adipiſcitur,
quo ſeptimi oſsis, cunctorum brachialis oſsium maximi, caput excipitur. Ita vt
primum os radio, nec non ſecundo, quinto, ſexto, & ſeptimo brachialis oſsibus
committatur. Secundum, quod tanto minus primo eſt, quanto id tertium ma- *Secundi.*
gnitudine ſuperat, ab omni parte ſphęricum quodammodo eſt, præterquam ab
inferiore, vbi depreſſum exiſtit, ac primo & ſeptimo, eo quem diximus modo
connectitur, tertio verò per connexum, qui Arthrodia dicitur, ſynarthroſis mem-
brum. Atque ita ſecundum iſtud os radio, & primo, tertio, ac ſeptimo brachia-
lis oſsibus committitur, octauum ferè contangens. Tertium à lateribus, ſecun- *Tertij.*
do & quarto conterminatur, adeoque ſinuatur, vt nullo prorſus modo vlnam
queat contangere; inferiore autem ſede ſinum octaui oſsis ſubit, amplo, ſed pa-
rum tumeſcente capitulo. Paululum id teres exiſtit, pręterquam ſuperiùs. Quar-
tum tertio duntaxat articulari iam diximus. Quintum, quod in inferiori ordi- *Quinti.*
ne primas obtinet, quadrilaterum quodammodo eſt, & ſuperiori latere ſinum
adipiſcitur, qui primi oſsis capitulum excipit; externo autem latere alterum ob-
tinet, quo ſexti oſsis caput admittit; rurſuſque inferiori ſede alterum, inſignem
quidem illum, & oblongum, atque intus extraque magis, quàm à lateribus, aut
in medio excauatum, in quem alterum primi oſsis pollicis capitulum inſeritur,
eo articulationis genere, quę Ginglimos dicta eſt, ſpecies Diarthroſis; longè ali-
ter ab oſsium brachialis inter ſe connexu. Inſuper, quintum os inferiori ſede alte-
rum ſibi, & ſexto communem ſinum adipiſcitur, qui primum os indicem ſuſtinens,
ex parte admittit. Quintum itaque os primo & ſexto brachialis oſsibus, contermi- *Poſtbrachialis:*
num exiſtit, & primum pollicis os vniuerſum, primi verò poſtbrachialis oſsis por-
tionem ſuſtinet. Sextum os, quod ſecundum, minimumque huiuſce ordinis oſsium
habetur, quodammodo triangulare eſt, internoque latere quinto in eum, quem di- *Sexti.*
ximus modum, committitur; externo autem latere, ſeptimo coarctatur, per articu-
lationem

[f] pro iſto & ſequentibus vide tab. vi. fi. viii.
[g] li. ii. t. i. ix. xi. A.
[h] li. ii. t. iii. q.
[i] li. ii. t. iiii. ζ.

tionem Gynglimon, Synarthroſis, ſeu motus obſcuri ſpeciem; partem verò ſupe-
riori primum attingit; inferiore præter ſinum quinto communem, alterum quo-
que ſeptimo communem obtinet, quo poſtbrachialis oſsis medium digitum ſuſti-
nentis portio ſuſcipitur. Ita vt os id primo, quinto & ſeptimo brachialis oſsibus,
Septimi. poſtbrachialis verò primo & ſecundo committatur. Septimum, brachialis oſsium
maximum, veluti quadrilaterum eſt, longum magis, quàm latum, & inferiùs ſinum
primo & ſecundo brachialis oſsi communem ſubit, inſigni capite, lato, atque ad-
modum accliui; interiore ſede ſexto oſsi committitur, exteriore autem interno
octaui oſsis lateri vniuerſo, depreſſo parumper capite, ac ſinu leuiter inciſo. Articu-
lus hic, aliqua ex parte cartilagine obducitur, qua ſeptimum os octauo arctiſsimè
deuincitur; Quod minimè tamen obſtat, quò minus ſeptimum iſtud os, omnium
brachialis oſsium, extrorſum facillimè luxetur, tum quòd maximum ſit, atque icti-
bus euitandis minus idoneum, tum quod ligamentum, quo cæteris colligatur, non-
nihil hac in parte tenuius, quam reliquis brachialis partibus exiſtit. Os itaque id pri-
mo, ſecundo, ſexto & octauo brachialis oſsibus, ſimulq; poſtbrachialis oſsi medium
Octaui. digitum ſuſtinenti committitur. Octauum triangulare propemodum eſt, & inſtar
cunei, inter ſeptimum tertiumque adigitur, quibus committitur; ſeptimo quidem
eo quem diximus modo, tertio autem, medio ſinu quem ſibi exculptum adipiſci-
tur. Duobus preterea poſtbrachialis oſsibus, annularem, paruumque digitum ſuſti-
nentibus coarctatur. Quare os id quatuor conterminum oſsibus eſt, alterique ſeſami
ſemen æmulanti, (vnde tum ipſum, tum ſui generis reliqua, ſeſamina, hoc eſt ſeſa-
mo ſimilia fuerunt appellata) ad externum brachialis latus conſiſtenti, vbi quartum
poſtbrachialis os, paruum ſuſtinens digitum octauo brachialis oſsi committitur.
Oſsiculum id validiorem reddere huiuſmodi articulationem videtur; ſimulque
quarto prædicto poſtbrachialis oſsi ſuſtinendo, ac ſuffulciendo opitulari. Octauum
iſtud os, interna ſede quà manus volam ſpectat, [k] proceſſum notatu dignum, ſibi k t.vi.fi.viii. M.
priuatim vendicat, C literæ ritu exculptum, cuiuſmodi etiam proceſſum, licet pau-
lò minorem, [l] quintum brachialis os adipiſcitur. Ab altero in alterum horum pro- l ead. h.
ceſſuum apicem validiſsimum, neruoſumque porrigitur [m] ligamentum, ſub quo m lib.ii.tab. iiii θ.
tendinibus ad digitos flectendos tendentibus, tutum iter prebetur, quò minus iniu-
rijs laceſsiri, aliquamve in partem deflectere valeant. Vniuerſa hæc ſedes inter vtrun-
que proceſſum media, leuis quodammodo eſt, ne ſubditis hiſce tendinibus noxæ
quidpiam accedat, reliquum verò brachialis aſperum exiſtit, quò ligamenta, quibus
commemorata oſſa deuinciuntur, firmiùs adhereant.

De Poſtbrachiali. Cap. 23.

Poſtbrachiale quot conſtet oſſibus. QVod [a] brachiali ad primos vſque digitorum articulos ſpacij intereſt, Pecten, ſeu a t.i.rr.t.vi. fi.viii.i.
Palma manus, vel Poſtbrachiale dicitur. Id licet quinque oſsibus conſtrui, di-
cere poſsimus, primo etiam [b] pollicis oſſe connumerato, tum quòd poſtbrachialis b t.vi.fi.viii. A.
pars quodammodo exiſtat, tum quia nos non minus eam partem quam os illud oc-
cupat, Poſtbrachiale appellamus, quàm reliquum; quoniam tamen primus pollicis
articulus primo aliorum digitorum articulo per quam ſimilis eſt, vtque ceteris om-
nibus obſeruatum numerandi ritum ſequamur, [c] quatuor eſſe dicemus; quę reli- c ead.i.ii.iii. iiii.
qua digitorum oſſa longitudine ſuperant, ſuntque magna ex parte ſphęrica, caua,
& medulla intus referta. Longiſsimum ipſorum eſt quod medium digitum ſuſti-
Oſsium horum appendices. net, tum quod indicem, ſicque deinceps minora fiunt. Omnia verò poſtbrachialis
oſſa, tam infera quam ſupera ſede [d] Appendicem obtinent, cuius medio eorum d ead. Q.R.
Poſtbrachialis oſſa, vt brachialis oſsibus committuntur. vnumquodque brachialis oſsibus, in hunc modum committitur. [e] Primum duobus e pro iſto & ſequentibus vide tabu. vi. fi.viii.
capitulis, & ſinu, toti ferè ſexto coarctatur, & quinti portionem attingit, ſinum
quem quinto & ſexto brachialis oſsibus communem haberi diximns, ſubintrans.
Secundum depreſſo & obliquo capitulo in modicè cauum & obliquum ſinum,
quem inferiori ſeptimi oſsis ſedi exſculpi diximus, inſeritur, ac preterea etiam in
ſexti oſsis partem. Tertium & quartum vtraque octauo committuntur duobus
perquam

perquam exiguis capitulis vix quidquam prominentibus: Oſsium poſt brachialis
appendices arctè adeo oſsibus ſuis coarctantur, vt ſuperiores, nec dum in puerulis
appareant. Ibi oſſa hæc, nonnihil externa ſede latiora, quàm interna occurrunt,
omnia exteriore facie tumeſcentia, interiore reducta, euidentiùs multò quam bra-
chialis oſſa. Superiores ipſorum appendices lateribus ſibi inuicem coaleſcunt, me-
dia qua colligantur cartilagine. Inferiores quoque & ipſæ inſignes exiſtunt, & in *Inferiores appendices.*
rotundum, ac ab externa ſede in internam, oblongum caput deſinunt, quod cartila-
gine incruſtatum, primi cuiusque digitorum oſsis ſinum ingreditur, per articulatio-
nem Arthrodiam, Diarthroſis ſpeciem. Lateribus quoque Appendices hæ inuicem
coaleſcunt, prout ſuperiores committi diximus, licet minus validè: Nihilominus
tamen quà ſe mutuò aſpiciunt, ſuos quoque ſinus obtinent, ex quibus cartilaginea
ligamenta educuntur, quorum opera validè admodum inuicem connectuntur. Ce-
terum oſſa hæc in medio ſecundum poſtbrachialis longitudinem, nequaquam ſibi- *Poſtbrachialis oſsium appendices cur oſsibus ipſis craſsiores.*
ipſis adhærent, quòd appendices ſint oſsibus craſsiores: Quod ideo effectum eſt, vt
tribus illis ſpacijs, inter quatuor poſtbrachialis oſſa conſtitutis, ſex muſculi caperen-
f li. ii. t. viii. Δ t. xii. m. tur, ex illis octo quos [f] primum quatuor digitorum os flectere dicemus, binis eorum
in quolibet ſpacio repoſitis: Quibus muſculis, vt ſedes aptior adaptaretur, oſſa hæc
interna ſede, quę volam reſpicit, excauata nonnihil fuere; nec non lineis quibuſdam
& impreſsionibus ſecundum longitudinem inſignita, prout à muſculis ab eis edu-
ctis comprimuntur. Externa verò ſede, quæ volæ manus reſpondet, leuiter exaſpe-
g li. ii. t. iiii. Δ t. ix. xi. A. rantur, quò tribus [g] muſculis brachiale mouentibus, aptam inſertionem prębeant.

De Oſsibus Digitorum. Cap. 24.

a t. i. ΔΔ t. vi. fi. viii. A B C D E F. VNuſquiſque manus digitus tribus oſsibus per quam duris [a] conſtruitur, trium *Singuli digiti ternis conſtruũtur oſsibus.*
articulorum interuentu connexis; non ideo tamen medulla deſtitutis; quini-
mò pręterquam quod ab extremis, appendicum modo, ſpongioſa ſunt, in medio
etiam caua exiſtunt. Primum verò cuiusque digiti os ſecundo grandius, craſsiusq; *Oſsium horum magnitudo.*
eſt, & ſecundum tertio. Et eorum quilibet amplius ab initio eſt, quam in ſummo,
ac in paruum impensè caput deſinit. Omnium extrema, medio craſsiora exiſtunt, *Figura.*
quemadmodum etiam ſe habet omnis propemodum longorum oſsium ſeries; vt
ſcilicet, pondere minus grauarent, validioresq; redderentur appendices. Verùm
digiti omnes æquè teretes, ac lęues ſunt, quò minus lædantur, tuberculis ſcilicet
omninò deſtituti. Sunt quoque oſſa hæc, introrſum aſpera, & excauata, quò me-
lius apprehenſa perſtringant; extrorſum gibba, vt noxas melius ferant; in medio
caua, ne ſibiipſis impedimento ſint. Id quod in paruo digito perſpicuum ſit, qui
externa & ſuperiori ſede teres eſt, interna vero, atque inferiore cauus. Idem quo-
que in pollice videre eſt, qui, quòd cęterorum digitorum præſidio ſit deſtitutus, te-
res interna ſede exiſtit. Cętera omnia digitorum oſſa exteriùs teretia ſunt, adeo vt
ne in articulis quidem vel tantillum promineant; præterquam primum pollicis os
modicè latum, atque depreſſum, nec non tertium quodque digitorum os, quæ licet
exteriùs gibba ſint, nihilominus non procul ab articulo, vbi ſecundo oſsi commit-
tuntur, ad ſummum vſque, haud æquè ac reliqua extrorſum protuberant, quò vn-
guibus locum cedant. Sunt præterea huiuſmodi oſſa, nonnihil interna ſede caua,
& exiguum veluti canalem conſtituunt, per quem tendines digitos flectentes tutò
deducuntur; primo pollicis oſſe excepto, palmæ os interna ſui regione reſpicien-
te; quod etſi latus volam ſpectans, ab vtroque capite planum, iuxta articulos, & in
medio depreſſum obtinet; minimè tamen æquè ac cętera digitorum oſſa, latum,
planum & cauum eſt; quin potius gibbum, & interiore magis, quàm exteriore ſe-
de acutum exiſtit. Idq; ſumma cum ratione effectum eſt; Cùm enim procul om-
ne periculum abeſſet, ne tendines qui ad ſecundum, tertiumq; digiti huius articu-
lum flectendum tranſmittuntur, aliquam in partem deflecterent, quod muſculis,
quos huic oſsi propinquos eſſe dicemus, firmiter admodum adnectantur, canali ip-
ſum donari minimè neceſſe fuit, vt neque ligamento, quod cęteris digitorum oſ-
ſibus

Digitized by Google

ſibus ſecundo libro adeſſe docebimus. Aduertere tamen oportet, tertium ſingulorum digitorum os in apice, vbi nulli oſsi committitur, nonnihil prominere, aſperoq; donari capitulo, vnà cum binis ligamentis, quibus tendo adiungitur; qui interiorem digiti partem ſubit, & ad apicem vſque tendens terminatur. Aſt operæprecium erit, articulationis horum digitorum formam ſigillatim proſequi. Scire itaque in

Primum pollicis os brachiali articulatur.

in primis oportet, primum pollicis os quinto brachialis oſsi ita coarticulati, vt vndequaque ſurſum deorſumque agi poſsit, multò tamen ad latera, quàm aliam in partem faciliùs; ſinus enim oſsis brachialis, quo excipitur, anterius poſteriusque altiùs quàm ad latera inſculpitur, illi verò iſtius oſsis caput ad amuſsim figura congruit. Adeo vt ad Gynglimon atque Arthrodriam, Diarthroſis membrum, referri poſsit

Secundũ quomodo primo cõmittatur.

articulatio. Secundum eiuſdem digiti os per coniunctionem Gynglimon, Diarthroſis ſpeciem coarticulatur, quamuis Veſalio ſecus viſum ſit. Primi enim oſsis extremum in capitulum deſinit, ſecundi oſsis ſinum ſubiens. Verùm quia capitulum hoc interno pollicis latere modicè verſus exteriora prominet, eſtque in tranſuerſo oblongum, ac lateribus magis, quam medio depreſſum, caput verò contrario modo eandem figuram ſortitum eſt, propterea os iſtud extenſionis flexionisque motu, magis quam laterali pollet. Sed non vltra rectam lineam extenditur, propter primi oſsis caput. Illud quoque minimè ignorare oportet, in interiore huiuſce articuli ſede, [b] oſsicula duo, inſtar ſeſami ſeminis exigua conſpici, quæ ne digitus plus quàm par ſit flectatur, prohibent, vti ſanè, oſsiculis hiſce deficientibus, eueniret, cùm caput

b t.vi.fi.viii. T.

Tertium quomodo ſecundo.

interius nonnihil depreſſum ſit. Tertium os contrario nexu ſecundo compingitur, ſecundi enim inferior ſedes duo educit capitula nonnihil teretia, & ſinu dirempta, cartilagine perinde atque capitula, obducto. Superior tertij oſsis ſedes binos ſinus obtinet, colle veluti quodam in eorum medio conſiſtenti, diſiunctos; & in hos duo inferioris partis ſecundi oſsis capitula inſeruntur. Sinus verò, quem ſecundum os in medio duorum capitulorum exculptum habere diximus, capitulum in medio duorum ſinuum conſiſtens excipit. Adeo vt tertium os ſecundo excipiatur, & ſecundum tertio, eum in modum vt extendi quidem, flectique poſsint, nullo autem pacto in latus agi. Nequeunt verò dicta de cauſa magis, quàm erigantur, extendi. Hoc eo-

Primus quatuor digitorum articulus primo pollicis articulo ſimilis.

dem connexu ſecundi, ac tertij digitorum articuli committuntur. Primus enim quatuor digitorum articulus, primo pollicis articulo ſimilis eſt, non autem ſecundo, vt Veſalius non benè animaduertens prodidit. Atque ideo id digitis omnibus commune eſt, vt facilius extendantur, flectanturque, quàm in latera moueantur; quamuis pollex, index, paruusque digitus, in latera nonnihil magis, quàm annularis, aut medius agantur. Quod quidem ideo euenit, quoniam poſtbrachialis oſsium capita, quibus hi digiti compinguntur, latera paulò magis depræſſa obtinent. Vt verò primi digitorum articuli minùs quàm ſecundi, ac tertij flectantur, oſsicula quædam ſæſami ſeminis inſtar, [c] grandia efficiunt, quæ in huiuſmodi articulis conſiſtunt, neq; illos flecti ſinunt. Haud ſecus quoque primi huiuſmodi articuli, cæteris magis ſurſum flectuntur, reſupinanturve, quòd poſtbrachialis oſsium capita minùs quàm oſsium digitorum capita promineant. Quæ in hominum quoque nonnullis adeo comprimuntur, vt digitos ſurſum euidenter flecti ſinant.

c ead. VV.

De Oſsiculis Seſamo ſemini ſimilibus. *Cap.* 25.

Vbinam oſſa huiuſmodi comperiantur.

QVoniam oſsiculorum quorundam mentio incidit, quæ in interna articulorum digitorum ſede occurrunt, quibus ea in articulis, quibuſve corporis ſedibus reperiantur, ſcire operæprecium eſt. In primis igitur inter [a] quartum poſtbrachialis, & octauum brachialis os, vnum occurrit; In interiore [b] ſecundi pollicis articuli duo ſubrotunda, & ſolida, graniſque Orizæ quodammodo ſimilia, licet paulò breuiora, alteram nanque partem magis depreſſam obtinent, & cartilagine obductam, cuius medio, primo pollicis oſsi committuntur, alterum quidem iuxta internum capitis huius oſsis latus, alterum verò iuxta externum. Atque inter vnum & alterum tendo defertur, quo [c] tertium iſtius digiti os flecti dicemus. Alia inſuper digitorum

a t.vi. fi.viii. N.
b ead. T.
c lib.ii. t.vi. θ.

oſsibus

Digitized by Google

d t.vi.ſi.viii.

e t.vi. ſi.x.μ.

f ead.4.

g ead.ꝟ.

Oſsicula ſeſamina quot in pedibus habeãtur.

Præſtigiatores

oſsibus adhærent, vt ipſorum proceſſus & capitula videantur. ex quibus ligamenta educuntur, & in ea muſculorum tendines inſeruntur. Eodem prorſus modo, ad primos quoſque digitorum articulos, duo alia ſpectantur [d] oſsicula, quorum alterum altero eo minus eſt, quò propius ad paruum digitum accedũt, in quo minora ſunt, ac veluti cartilaginea. Senibus etiam quibuſdam ad internam tertij pollicis articuli ſedem vnum huiuſmodi adeſt oſsiculum. Huius quoque generis alterum, in ſecundis, ac tertijs quibusq́ue quatuor digitorum articulis occurrit, adeo tamen exiguum, vt milij granum videatur. Huiuſmodi autem oſsicula, vicena ſaltem vtraque in manu habentur. Eiuſdem omnino generis os etiam in pede ſpectatur, primi manus oſsi [e] correſpondens, vbi quartum pedij os paruum digitum ſuſtinens oſsi [f] tarſi eiuſdem pedis, quod aleam æmulari dicemus, committitur. Verùm in primis digitorum pedum articulis difficulter reperiuntur, præterquam in pollicis digito; licet in ſenibus, quòd paullò maiora exiſtant, minori negotio inueniantur. In ſecundis & tertijs articulis nunquam ferè occurrunt, præterquam in pollice: in quo bina [g] oſsicula ſpectantur, eaque ſatis magna, (licet minora ijs, quæ ad eiuſdem digiti connexum habentur) quorum interiùs multò grandius eſt. Atque vtrunque, ea in parte, quæ capiti oſsis pedij digitum hunc ſuſtinentis committitur, ſinum cartilagine obductum obtinet: ſubtus verò, ſolum verſus, teretia ſunt, & phaſeoli cauo ſimilia. Oſsicula hæc ſatis valida ſunt; & præter id quod cæterorum modo præſtant, vt articulos flecti minimè ſinant, tendinum etiam tutelæ deſeruiunt, qui ad ſecundum, tertiumq́ue pollicis os flectendum tranſmittuntur. Cùm enim ea promineant, per duos veluti colles tendo deducitur, ita vt cum pedem ſolo figimus, deteri nequaquam poſsit. Oſsium horum alterum, illud eſt, de quo tanta apud pleroſque præſtigiatores mentio habita fuit; oſsiculum quoddam in homine haberi, incorruptibile, atque ex eo tanquam ex ſemine, hominem die iudicij proditurum aſſerentes. Id autem quàm verum ſit, Theologis decernendum relinquimus; quemadmodum etiam & illud, quàm meritò fatidicæ, ac Striges mulierculæ in huiuſmodi oſſe, tanquam re ad faſcinationes ſuas, ac ſcelera efficaciſsima, perquirendo ſtudium impendant.

De Oſſe Ilium, & Coxendice. Cap. 26.

a t.i.ii.iii.O.

Coxendicis os ex oſsibus stibus cõſtruiturr.

Oſsium horum vſus.

LAteralibus ſacri oſsis proceſsibus duo grandia [a] oſſa, vtrinque vnum committuntur; quorum vtrunque tribus ex oſsibus conſtruitur, per connexum, qui Vnio dicitur, in homine coaleſcentibus. Eorum Primum, elatiorem ſedem quæ lateri reſpondet, conſtituens, os Ilium dicitur: Secundum, inferiorem ſedem occupans, quà femoris oſsis caput inſeritur, Coxendix appellatur. Anterior pars Pectinis os dicitur. Huiuſmodi oſſa in id fuere, parata, vt femora ipſis articularentur, & vt inteſtinis, nec non etiam veſicæ, & in mulieribus vtero, ſuſtinendis opitularentur, fueruntque grandia admodum effecta, & multis donata proceſsibus, atque tuberculis, quoniam ex ipſis omnes propemodum femur mouentes muſculi, & nonnulli etiam ex his, qui tibiam, Thoracem & dorſum mouent, producendi erant. Vbi verò Sacro oſsi connectuntur, figura inſigniter variant; quemadmodum etiam apices lateralium ſacri [b] oſsis proceſſuum ſe habere retulimus. Vnicuique enim horum proceſſuum ſinui, Tuberculum, & vnicuique tuberculo, ſinus reſpondet. Adeo vt horum cuilibet Sacrum os, mutuo congreſſu committatur: vſque adeo tamen æqualis eſt huiuſmodi connexus, vt moueri oſſa nequeant. In minoribus enim per lineam, ſiue harmoniam, in natu autem maioribus per Vnionem committuntur: Partium, horum oſsium figuram facile erit ex ſummorũ ſacri oſsis proceſſuum figura petere: qui vti diximus, longo in primis ſinu donantur, cui longũ in hoc oſſe tuberculũ ei congruens reſpõdet. Anteriori verò ſedi, ſeu labijs [c] ſinuũ proceſſuũ, quæ euidenter prominere diximus, ſinus in interiore huius tuberculi ſede inſculpti correſpõdent, in quos labia hæc inſeruntur. Et poſteriori eorundem ſinuũ regioni nonnihil inferiori, labia quædam ſiue proceſſus oſsium iſtorum correſpondent, quæ ſquamæ inſtar,

b ta. vi. ſi.ii. NNPQΦ.

Figura lateris oſsium coxendicis ſacro oſsi articulatorum.

c t.iiii. iuxta M.ta.vi.ſi.ii. NN.

ſtar,

Digitized by Google

ſtar attenuata, planam cum quarto ſacri oſsis laterali proceſſu cōpagem conſtituunt. Rurſus [d] oblongo tuberculo in medijs ſinibus tranſuerſorum ſacri oſsis proceſſuum conſiſtenti, longus etiam horum oſsium ſinus, commemoratos proceſſus excipiens reſpondet. Attamen duobus illis ſinibus, quos in poſteriore lateralium ſacri oſsis proceſſuum ſede haberi diximus, vltra longum tuberculum commemoratum, oſſa hæc haud æquè ad amuſsim reſpondent, vt neque tubercula in duos ſinus, ſuperiorem & inferiorem eos dirimenti; tum quia oſſa hæc non tantum prominent, quantum ſinus excauantur, tum quia tuberculum ſinus hoſce dirimens, haud inſertionis in hanc Ilium ſedem gratia effectum eſt: Imò inter vnam, alteramque partem craſſa cartilago ligamenti naturæ compos reponitur, quæ vniuerſum illud interuallū inſarciens, ne ſe oſſa contangant prohibet. Verum aduerte, vniuerſam horum oſsium ſedem ſacro oſsi commiſſam, aſperam eſſe ac inæqualem, atque admodum craſſam, quemadmodum & reliqua oſſa in illis ſedibus, quibus alijs committuntur, quò validiora euadant; Adhæc in poſteriora magis, quàm laterales ſacri oſsis proceſſus, porrigitur, tum quòd oſſa hæc, muſculorum ex ipſis eductorum ergo, grandiora eſſe oportuit, tum quod totam corporis molem ſuſtinent.

d ead. OO.

Oſsis Ilium figura.

Ipſius appendix.

Reliqua, oſsis ilium ſedes, [e] ſemicirculo ſiue flabello ſimilis eſt, & ſuperiore ſui ſede circum circa [f] Appendicem obtinet, quæ teretem quandam veluti marginem, nonnihil extrorſum porrectam exhibet; exteriùs aſpera & inæqualis eſt, atque impreſsionibus quibuſdam prędita, tam externa, quàm interna ſui regione; hac quidem, vt amplior reddita, carnoſam tranſuerſi abdominis [g] muſculi partem admittat; illa verò, vt potiſsimam obliquè [h] aſcendentis portionem educat, & [i] obliquus etiam deſcendens inſeratur; hi enim tres muſculi ſedem hanc vniuerſam occupant, quæ anteriùs, ſuperiuſque craſſior eſt, quàm verſus lumbos. Anterior huiuſce appendicis pars, priuatim craſsior eſt, vt [k] primus & ſextus tibiæ motores muſculi ex ea principium deſumāt.

e t.iii.o.
f tab.i.ii.iii. 11.12.13.
g li.ii.t.vi.Δ.
h li.ii.ta.iiii. Π.
i li.ii.t.i.Θ.
k li.ii. tab.i. Σ X.

Oſsis iſtius impreſsiones quædam & tubercula.

In medio pariter interioris partis oſsis Ilium, læuis atque ampla impreſsio habetur, è regione lateralium proceſſuum quintæ lumborum vertebræ conſpicua, ex qua nonus [l] muſculus, dorſum mouens enaſcitur. Præter huiuſmodi compreſsionem, ſedes hęc vniuerſa caua eſt atque aſpera, & ex ea ſeptimus femoris motor muſculus ortum adipiſcitur, ut ſuo loco dicemus: quemadmodum & altera ad externum latus, iuxta elatiorem ſinus regionem, femur excipientis, ad cuius vtrinque latera, tuberculum notatu dignum prominet, quod ipſius cauitatem adaugere videtur, &, quò minus ſexti, ſeptimique [m] muſculorum femoris tendines per ipſum deducti, exiliant, prohibet. Ex hiſce tuberculis quod ad externum ſinus latus conſiſtit, non tibiam mouentis [n] muſculi exortui deſeruit, cuius ergò tota hæc ſedes externa, nonnihil aſpera, & inæqualis eſt, paruumque ſinum adipiſcitur, ex quo noni huius muſculi [o] tendo producitur: Quod latus internum occupat, os iſtud craſsius, validiuſque reddit, quale ipſum eſſe oportuit, quòd ipſi fęmoris caput in articulandum eſſet; & quòd latiſsimus ei omnium ſinus, quo dictum os excipitur inſculpendus eſſet: Ideoque Ilium os, ad elatiorem ſui, qua ſacro oſsi committitur, ſedem, craſsius adhuc redditur, ac tuber conſtituit ad internum ferè ſecundi tuberculi latus exporrectum, quod oſsis huius robur adauget, & exortui cedit decimi [p] muſculi, qui femur ex torſum mouet.

l li.ii. t.viii. Ξ.
m li.ii.t.viii X.
n li.ii.ta.iiii Φ.tab.xv.fi.i F G. t.xiii. r
o t.ii.11.
p lib.ii.t.xv. fi.xvi. EE.

Externum coxendicis latus.

Externum coxendicis latus, interno aſperius viſitur, & ex eo muſculi tres, regionem hanc, vti dicemus, vniuerſam occupantes, enaſcuntur, diuidunturq; ſecundum duarum linearum diuiſionem, quæ in orbem per eam partem feruntur, eamque tres in partes ſubobſcurè dirimunt.

Partis huius ſinus.

Illud quoque notatu dignum occurrit, quod media ſinus in hoc oſſe inſculpti pars, in quem femoris caput inſeri diximus, altius nonnihil, quam reliquum ipſius, excauatur, ac ſubaſpera eſt, ſolaque minimè cartilagine obducitur, quin potius foraminulis quibuſdam oppleta cernitur, ex quibus teres illud [q] ligamētum producitur, quod in medium femoris caput inſeri retulimus. Adhæc, ſinus huiuſce labia anteriore ſede minùs, quàm poſteriore prominent; cuius ope fit, vt prout neceſsitas poſtulabat, femur benè flectere poſsimus. Verum aduertere oportet, ad humiliorem ſinus eiuſmodi regionem haud continuo ductu labia in orbem ferri, quin potius interrumpi, quò exiguæ cuidam [r] venæ cedant

q li.ii.ta xv fi.xvii.o.
r li.vi.t.ii.ꝏ

quam

Digitized by Google

quam per hanc partem ferri dicemus, & in aſperam eam, quæ cartilagine ne-
quaquam incruſtatur, ſedem, contendere, nutrimentum huic articulo ſuppedi- *Cartilago huic ſinui circum obducta.*
tantem, vnde viſcidus ille humor emanat, qui in ipſo viſitur, eumque hume-
ſcentem, ac mobiliorem reddit. Haud ſecus quoque, circum ſinus iſtius oras,
cartilago quædam leuiter extrorſum promines obtenditur, & cauitatem eam ob-
tegit, per quam prædicta vena deducitur, caputque femoris ita complectitur, vt
ipſum non ita facilè luxari ſinat, quamuis tamen promptiùs ea ſede, per quam
dicta vena prorepit, quàm alibi luxetur. Inter ſuperiorem præterea oſsis ilium
ſedem, quæ ſacro oſsi committitur, & eam coxendicis partem, in quam femur
s li.vii.t.ii.iii. inſeritur, ſinus inſtar canalis habetur, per quem [s] neruum crus adeuntium quar-
7 i.li.ii.t.x.ζ. tum tranſmitti dicemus. Obſeruandus quin etiam in Coxendicis oſſe occurrit,
t t.iii.14. [t] acutus quidam proceſſus, ex quo [u] ligamentum educitur, in lateralem proceſ-
u li.ii.t.xiii.o ſum quintæ ſacri oſsis vertebræ deſinens; nec non etiam principium decimi, ſi-
x li.ii.t.xiii. ue alia ratione vndecimi femur mouentis [x] muſculi. Neque verò prætereundus
x.t.xii.β. eſt ſinus in poſteriore ſede interni [y] lateris coxendicis, ſub proceſſu exculptus, cui
y t.ii.15.
z li.ii.t.xii.α. miro artificio veluti trochleæ, decimus femoris motor [z] muſculus deuincitur.
a t.ii.14. Præterea, infimæ coxendicis ſedi, cui ſedentes innitimur, [a] proceſſus adeſt, factus
ex Appendice parem cum ipſomet oſſe latitudinem craſsitiemque ſeruante, tum
b lib.ii.ta.x. maioris ipſius roboris ergo, tum quatuor [b] muſculorum ex ipſo, vti dicemus, edu-
ΦΨ.t.xi.μϖ ctorum gratia. Hunc in modum ſe habet Coxendicis os, quod mulieribus am- *Coxendicis os mulieribus latius.*
Ψ.& ta.xii.Ξ. plius multò quàm viris obtigit; quemadmodum etiam, & laterales ſacri oſsis pro-
ceſſus fœminæ ampliores obtinent, quò fætui aptior ſedes aptetur. Anterior
c t.i.ii.iii.ρρ. [c] huiuſce oſsis pars, quam communiter Pubis os appellamus, ſuperiore nonni- *Pubis os.*
d ead.ς. hil tenuuior eſt, & ſociæ ſuæ [d] cartilaginis interuentu committitur, qua concin-
nè adeo deuinciuntur, vt vnica pars videatur, & quo prouectior ætate homo fit,
eo minùs cartilago hæc ipſis interiecta conſpicua redditur, idque in viris æqua-
lè, ac in mulieribus. Verùm in mulieribus oſſa hæc non tam longo ſpacio, quàm *Pubis os in mulieribus minimè dehiſcunt.*
in viris committuntur, neque verò in partu dehiſcunt, vt nonnulli arbitrantur.
Illud quidem verum eſt, in ima ſede iuxta ipſorum coalitum, longiori interſti-
tio in mulieribus, quam in viris ea inuicem diſsidere, quemadmodum etiam in-
fimæ aliæ ipſorum ſedes ſe habent, quò parturientibus moleſtiæ minus contin-
e ead.N. gat. Ad quod etiam [e] Coccygis os non parum confert, quod partus tempore,
in poſteriora, vti diximus obliquatur, vt facilè in brutis animantibus videre eſt.
Atque id mulieres liquidò in ſeipſis experiuntur, quòd ipſas toto partus tempo-
re ſedere nequaquam ſinit, ſedenteſque maiori moleſtia pariunt, flexis autem
genibus ſtantes, aut paululum in priora deflexæ, minus pariendo anguntur.
Vtrumque Pubis os maximum ſibi foramen vendicat, quo leuius multò reddi-
f li.ii.t.viii.Φ tur, quodque duobus [f] muſculis, & [g] membrana, ipſis interſita, vt ſuo loco di-
g li.ii.t.xiiii. cemus, obturatur; Atque per id foramen [h] neruus duntaxat vnà cum [i] vena, &
ϛ.
h lib.vii.t.ii. arteria tranſmittitur, non quidem per ipſius medium, ſed per ſinum in elatio-
ϛϛ. re ipſius regione cælatum, Elatior horum oſsium ſedes aſpera eſt, & ex ea [k] re-
i lib.vi.t.ii.et cti duo Abdominis muſculi enaſcuntur, Anterioris quoque lateris pars aſpera,
t.iiii.s.
k lib.ii.t.iii. identidem cernitur, vnde neruoſum caput ſecundi tibiam mouentis [l] muſculi or-
ΔΔ.t.υΔ. tum adipiſcitur. Qua etiam in parte capitulum occurrit, ab interno acetabuli
l li.ii.t.vi.Δ. Coxendicis latere, ad duorum vſque pubis oſsium connexum pertinens, octa-
m li.ii.t.vii.α uoque femur mouenti [m] muſculo exortum porrigens. Capitulo huic acuta in
n lib.ii.t.xv. poſteriori ſede linea correſpondet, ex qua decimi femur mouentis [n] muſculi por-
fi.ii.G. tio principium deſumit. Poſtremò huiuſmodi oſſa nonnihil craſſa ſunt, iuxta
infimam connexus ſedem, & quæ in ipſis haberi foramina diximus, vbi craſ-
ſa, & teretia propemodum ſunt, quò maius ipſis robur accederet, vtque ex ha-
rum partium vtraque nonnulli penis muſculi, & corporis pars ipſum conſtituen-
tis, principium aſſumerent. Os id vniuerſum, licet in ætate prouectioribus vni- *Coxendicis os tripartito ſciſſum.*
cum videatur, nec plùs quàm vnam appellationem obtineat; in puerulis tamen
triplici oſſe, vti diximus, ſecundum tria, quibus donari retulimus nomina, per

Digitized by Google

binas lineas cartilagine oppletas diſtinguitur: quarum prior à poſteriore iſtius oſſis ſede, paulò ante cum ſacro oſſe connexum educitur, & rectà fertur, ſinum interſecans, quo femur excipitur, & paulò ſupra medium oſsis pubis foramen procedens. Altera ex elatiori externa pubis oſsis ſede deſcendens in medium ſinus, cui femur inſeritur, cum priore coaleſcens, deſinit. Quoniam verò, non minus in agnis ædisq;, quàm in homine huiuſmodi lineæ occurrunt, eas facilè in illis videre vnuſquiſque poterit.

De Oſſe femoris. *Cap.* 27.

Femoris os omnium maximũ.

FEmoris os omnium humani corporis longiſsimum exiſtit, & Appendice ab vtroque extremo donatur. Harum appendicum [a] ſuperior coxendicis oſsi iungitur, [b] inferior tibiæ oſsi, vti diximus, quamuis diſpari ratione articulatur. Superior namque pars rotundo capite committitur; quod & iſtius oſsis [c] ceruice paululum ad interiora inclinata producitur, & in inſigne illud acetabulum, quod Coxendicis oſsi adeſſe diximus, reponitur, cui tum magnitudine, tum figura exactè congruit. Caput id cartilagine vniuerſum obducitur: Verum ad ſui centri medium, nonnihil inferius exiguum ſinum obtinet, anguſtum, profundum, & modicè inæqualem, cui teres [d] ligamentum à Coxendicis acetabuli centro eductum implantatur. Inferior duobus [e] capitibus, in quæ dirimitur, oſsium omnium capita magnitudine ſuperantibus, adnectitur, quæ in poſteriorem magis quam interiorem ſedem exporrecta, non ſolum cruris extenſionem, flexionemque moliuntur, verum etiam muſculorum quorundam, [f] pedem mouentium exortui deſeruiunt, nec non etiam nonnullorum, [g] crus, & femur, vt ſuo loco dicemus, mouentium inſertionem admittunt. Articulus hic nullo prorſus modo in latera ducitur, quòd capita vtrinque admodum promineant, ſinusque in ipſorum medio, vtrique communis habeatur, in quem genu [h] mola, vt [i] ſuo loco dicemus, inſeritur. In poſteriori etiam horum capitum ſede, alius inter ipſa ſinus longè maior exculpitur, [k] modiceque aſper, cartilagine nequaquam obductus, quoniam aſperum, & inæquale tibiæ oſsis tuberculum admittit, quod in tibiæ oſſis ſinuum medio protuberat, validiſsimo ligamento in hunc ſinum implantato exortum porrigens, vnà cum alio admodum pariter robuſto, ex poſteriori eiuſdem tibiæ oſsis regione deducto, Sinus præterea hic, maximo cruris [l] neruo deducendo inſeruit, qui vnà cum vena, & arteria tutiùs per ipſum defertur. Horum oſsium latera cœcis plurimis donantur foraminibus, ex quibus validiſsima quædam articulum hunc continentia ligamenta educuntur. Ad externum tamen exterioris capitis latus, nonnihil in poſteriora, ſinus ſubobliquè inſculptus, priuatim viſitur, per quem quarti [m] muſculi crus mouentis tendinem, tutò deferri trademus, vt nullam in partem queat deflectere. Internum caput ad poſteriorem ſui regionem, exiguam impreſsionem adipiſcitur, qua priorum trium, & quinti crus mouentium muſculorum tendines deducuntur. Os id ad ſuperiorem ſui ſedem, iuxta ceruicis radicem duos obtinet proceſſus, alterum [n] exteriùs, qui omnibus oſsium proceſsibus magnitudine præſtat, e xappendice notatu digna editus; alterum [o] interiori ſede, verſus poſteriora, & exteriori longè inferiùs, qui minor eſt, & ex Appendice pariter efficitur. Proceſſus hos græci τροχαντῆρας appellant, quòd paruis ſimiles exiſtant, magnum, aut paruum addentes; cùm verò ſimpliciter recenſent, maiorem ſubintelligunt. Ex interno proceſſu, ſexti [p] ſeptimique femur mouentium muſculorum tendines educuntur; & in aſperam lineam, quæ iuxta proceſſus iſtius radicem habetur, ſub obliquè poſteriora verſus ad tertiam circiter oſsis partem ducta, octauus [q] muſculus femoris motus autor inſeritur. Maior proceſſus externo latere gibbus occurrit, & in benè oſſatis, prouectioriſque ætatis hominibus, quatuor ſinus ſiue foſsiculos proponit: quorum primus maximus eſt, atque latiſsimus, & poſteriorem emi-

Quomodo coxendicis oſsi iungantur.

Cruri.

Sinus inter inferiora duo iſtius oſsis capita inſculptus.

Oſsis femoris proceſſus. Minor.

Maior.

a t.i.ii.iii.17.
b ead.16.
c t.i.ii.iii.18
d lib.ii.t.xv. fi.xviii.O.
e t.ii.iii.16.
f li.ii.cap.38
g li.ii.t.xiiii. Γ.t.xii.Ξ.
h tab.i. ii.Ξ.
i cap. 28.
K t. iii. inter l.16.&17.
l lib.ii.t.ix.δ t.x.ηθ.
m li.ii.t.x.Ψ
n t.i.ii.iii.T.
o t.i.ii.iii.v.
p li.ii.t.viii. ΘΛ.
q li.ii.t.vii.α.

nentiæ

Digitized by Google

nentiæ huius ſedem occupat. Ab huius ſinus radice aſpera linea educitur, deor-
ſum per oſsis poſteriora obliquè nonnihil deducta, cui primi femur mouentis
r li.ii.t.ix.π. ʳ muſculi portionem inſeri dicemus. Secundus ſinus, in anteriori latere conſi-
t.x.ϰ. ſtit, primo aſperior, & modicè depreſſus. Tertius primo, & ſecundo, ſupe-
riùs paulò, interiacet, quodammodo gibbus. Quartus, ad huius proceſſus api-
cem viſitur, reliquorum anguſtiſsimus. Sinus hi priorum quatuor femur mo-
s li.ii.t.ix.π. uentium muſculorum inſertionem admittunt, ˢ primus quidem primi, ᵗ ſecun-
t.x.ϰ. dus ſecundi, ſicque deinceps. Ad huius præterea proceſſus radicem in anteriori
t li.ii.t.xi.δ. u li.ii.t.viii. V ſede verſus latus exterius, aſperitas occurrit, cui ᵘ ſeptimus muſculus femoris mo-
tor implantatur. Oſsis iſtius reliquum, teres ferè vniuerſum eſt, & omni ex par-
te læue, præterquam in anteriore iuxta ceruicem, vbi aſperum viſitur. Ex eiuſ-
x li.ii.t.vii. modi verò aſperitate ˣ octauus crus mouentium muſculus educitur, os id circum
γ.t.xiii.δ vndique ambiens, præterquam poſteriori ſede, vbi linea leuiter prominens, acu-
ta, & inæqualis adeſt, quæ à proceſſuum radice exorta, vltra oſsis ferè medium
y lib.ii.t.xii. decliuis prorepit, cui ʸ quintus femur mouens muſculus validiſsimè immittitur.
Ξ Σ. Ad inferiorem tamen huius lineæ ſedem, iuxta inferiorum capitum radicem, fe-
mur amplum, & planum occurrit, perque huiuſmodi planitiem, maxima quæ-
dam vena, vnà cum neruo, & arteria in crus defertur. Ad hæc femoris os, haud
recto ductu illinc, vbi coxendici implantatur, deorſum tendit, ſed ipſius ceruix
obliquè, vti diximus, extrorſum, ac tranſuerſim propemodum deſcendit, quò
ſcilicet muſculis, venis, & arterijs, per internam femoris ſedem reptantibus, ſe-
des præbeatur. Quod reliquum eſt femoris, oblique ductu nonnihil extrorſum,
vſque ad genu deſcendit.

De Duobus Cruris Oßibus. Cap. 28.

a t.i.ii.iii.Φ Ψ.t.vi.fi.ix. A Genu ad Tarſum ᵃ oſſa duo interiacent, brachij oſsibus à cubito ad ma-
num porrectis, reſpondentia: Quorum quod internam cruris regionem
occupat, craſsius eſt, & latinis communi appellatione Tibia dicitur; quod verò *Tibia.*
exteriùs conſiſtit, minus eſt, Sura vel Fibula vocatum. Ambo hæc oſſa ſuis in- *Fibula.*
frà ſupraque appendicibus donantur. Verum ſupera Tibiæ ſedes longè, quàm fi- *Ipſarum appendices.*
bulæ craſsior ampliorque viſitur, eiuſdemq; appendix, anterius etiam quàm po-
b ta.vi.fi.ix. F.G. ſteriùs amplior exiſtit, vbi deorſum magis porrigitur. Huic appendici duo ᵇ ſi-
c ead.i. nus duabus ſemilunis conſimiles, inſculpuntur, aſpero inæqualique ᶜ tubere, ac
lubrica cartilagine obducto dirempti, quibus duo femoris oſsis capita implantan-
tur; Tuber verò ſinu excipitur, quem duo femoris capita poſteriori parte ſeiun-
gere diximus. In medio autem elatioris Tuberis huius ſedis, cartilagine nequa-
d li.ii.ta.xv. fi.xvii.x. quam obductæ, aſpera impreſsio conſiſtit, ex qua validiſsimum educitur ᵈ liga-
mentum, ſinui, quem duo femoris capita dirimere diximus, inſertum. Anterior
tuberis regio parum omnino extuberat, quin potius depreſſa eſt, atque aſpera;
e t.vii.fi.xvii. ex ea tamen nulla præterea ligamenta enaſcuntur, quam quæ ᵉ cartilagines quaſ-
dam anteriori huius tuberis ſedi deuinciunt, quæ, vt mox dicam, tibiæ ſinus adau-
gent. Cùm enim hi parum omninò excauentur, nec femoris capitum, in ip-
ſis repoſitorum magnitudini, correſpondeant, natura defectui proſpexit, vnam
præter communes, vtrique addens cartilaginem, nec tibiæ, nec femori aliter ad-
hærentem, quàm ligamentorum quorundam interuentu, genu articulum circum
circa complectentium, ex quibus cartilagines hæ producuntur, harumque cartila- *Genu cartilagines.*
ginum beneficio, anteriori, poſteriorique tuberis ſedi copulantur, quod tibiæ
f ead. ſinus dirimit, in quos femoris capita reponi diximus. ᶠ Cartilagines hæ cæteris *Ipſarum ſubſtãtia, & figura.*
mollitie antecellunt, & ligamenti naturæ compotes propemodum exiſtunt, qua-
que oſsibus applicantur, æquales ſatis, lubricæ, ac læues, vnctuoſoque humore
g ead.N. oblitæ ſpectantur. Circum vndique articulum ᵍ craſſæ occurrunt, & multò ante
h ead.O. ʰ ſinuum centrum attenuatæ deſinunt; ita vt ambæ eandem ſemilunarem figuram
cum ſinibus, in quos excipiuntur, exhibeant. Atque ideo ad laterum medium

Digitized by Google

craſsiores impensè redduntur, quà verò anteriori poſteriorique tuberis capitibus dictos ſinus dirimentibus proximè accedunt, longè [i] tenuuiores ſunt, & in acutos quoſdam apices deſinunt, quorum beneficio inuicem coaleſcunt; quamuis apices, poſteriorem tuberis ſedem attingentes, paulò magis diſtent; Per horum verò medium craſsiſsimum ligamentum, ex tubere in femur inſertum deducitur. His poſitis, facile videre eſt, harum cartilaginum interuentu, tibiæ ſinus, non minus in homine, quàm in ceteris animantibus cauos magis euadere. Hunc in modum tibiæ cum femore connexus ſeſe habet. Fibula verò haud ſurſum adeo conſcendit, vt in femur includi poſsit, ideoque [k] tuberculo committitur, quod ad exteram appendicis tibiæ ſedem conſiſtit, nonnihil poſteriora verſus cartilagine obductum, medio ſinu, quem interno ſuperioris partis latere obtinet, leuiter cauum, amplum, alteraq; perinde cartilagine incruſtatum: Ima ſede, tibiæ quoque oſsi, licet diſpari nexu, [l] committitur. Externum enim tibiæ latus longam impreſsionem adipiſcitur, in quam internum fibulæ latus includitur, leuiter prominens, & nonnihil perinde, ac impreſsio aſperum. Nulla tamen cartilagine obducitur, imò hac in parte tibia fibulaq; validiſsimo ligamento cohærent, quod eas non ſolum in ambitu amplexatur, verum etiam quà mutuo congreſſu committuntur. Superior itaque tibiæ appendicis regio femori, exterior verò fibulæ, dicta ratione compingitur. Anterior [m] huiuſce appendicis ſedes nonnihil depreſſa eſt, atque aſpera, inq; huiuſmodi aſperitatem [n] muſculorum crus mouentium tendines inſeruntur, quorum occaſione elatior externi lateris tibiæ appendicis pars, nonnihil prominens occurrit, cui [o] quarti muſculi crus mouentis tendo, vti dicemus, implantatur. Hac quoque ſede fibula capitulum exerit, ex quo [p] ſeptimus pedem mouentium muſculus educitur. Inferiores verò tibiæ fibulæque appendices, ambæ proceſſum educunt, maiorem quidem [q] interna ſede, minorem verò [r] externa, qui decliuis deorſum procedit. Hos inter, ſinus furculæ inſtar inſculpitur, cui talus, per articulum Ginglimon Diarthroſis ſpeciem inſeritur. Sed de talo ſuo loco dicemus. Nunc ſinum duntaxat, qui humiliorem vtriuſque horum oſsium ſedem occupat, proſequi eſt animus. Is, amplior eſt, & in duos videtur diremptus, in ſui enim medio longum, & leuiter prominens [s] tuber obtinet, ad latera verò altiùs exculptus euidenter cernitur. Fibulæ proceſſus externa ſede, qua ſinum reſpicit, concauus, & perinde, ac ſinus ipſe læuis eſt, & cartilagine obductus; interna verò parte alterum crus reſpiciente gibbus eſt, & facilè ad tactum deprehenditur carne ſcilicet denudatus; Eſtq; interior ea [t] cruris pars, quam communiter Malleolum appellamus. In ima iſtius proceſſus ſede impreſsio celatur, ex qua cartilagineum producitur [u] ligamentum, tibiæ os calci colligans. Hæc etiam appendix in humiliori anterioris lateris regione [x] ſinum proponit oblongum aſperum, & inæqualem, à quo ligamentum educitur, quod tibiæ, tali [y] ceruicem iungit. Poſterior quoque huius appendicis ſedes, vbi malleolum educit, leuiter introrſum excauatur, & ſinus quoſdam oſtendit tranſuerſis quibuſdam ligamentis circundatos, ſub quæ tutò vti dicemus, aliquot [z] muſculorum tendines, nullam in partem deflectentes feruntur. [a] Fibulæ appendix, craſsior & ipſa efficitur, & externum conſtituens malleolum, eo tibiæ appendice decliuiùs fertur, quo hæc altius ad genu ſurſum porrigitur, atque ideò fit, vt rarius in externum latus, quàm in internum talus luxetur, adeo vt longitudine pares omnino euadant. Huiuſce appendicis proceſſus internum latus conſtituens adeo gibbus eſt, & cartilagine obductus, vt ipſe potius à talo ſuſcipi, quàm ſecus, videatur: nihilominus tamen externum tali latus vniuerſum appoſitè obtegit. Appendix hæc, vnà cum tibiæ appendice vndequaque talum amplexatur, præterquam ſede [b] anteriore, vbi etſi minimè illis integitur, tendinibus tamen per pedis ceruicem ad digitos deductis optimè occultatur; nec non etiam [c] poſteriore, vbi tendinibus pariter quibuſdam obtegitur in calcem inſertis, alijſq; pedem hàc adeuntibus; ita vt nuſquam talus contangi queat; quos enim Malleolos appellamus nihil præterea ſunt, quàm duo hæc capita, ſiue appendices tibiæ fibulæque, vti dixi-

Marginal notes (left):
Tibiæ, ac fibulæ in ſuperiori ſede articulatio.
In inferiori.
Tibiæ, ac fibulæ ad talum articulatio.
Sinus.
Malleolus interior.
Malleolus exterior.
Talus inconſpicuus.

Marginal notes (right):
i ead. P P.
K t.vi.fi.ix.V
l ead.x.
m ead.A B.
n lib.ii. t.vi. 56. t. vii. Ω g h i c.
o li.ii. ta.x.Ψ t.ii.α.
p lib.ii.t.ii.χ t.vi.Φ.
q ta i.ii.iii.χ t.vi.fi.ix.D.
r ead.Φ E.
s ead.q.
t li.ii.t.ii.α.
u li.ii.t.viii.λ
x ta.vi. fi.ix. iuxta L
y ead. fi.x.N
z li. ii.ta.vx. fi.i.D E O P.
a t.i.ii. iii. Φ t.vi.fi.ix. E.
b t. i. ii.Ω ta. vi.fi.x.o
c t.i ii.Ω.t.vi. fi.x.r.

diximus; quum exterior, ſinum poſteriori latere obtinet tranſuerſo ligamento
obtectum, ſub quo ſexti, ſeptimique pedem mouentium muſculorum tendines
d li. ii. t. xv. fi.xvii.g. deducuntur. Ima verò interni lateris parte in poſteriora paululum [d] ſinus al-
e t.vi. n.ix. Y ter eo inferior conſiſtit, profundus, atque aſper, cartilagineum educens [e] liga-
mentum, quo fibula talo propriè nuncupato deuincitur. Cæterum tibia fibulaq;
f ead t. tota ſui longitudine [f] inuicem dehiſcunt; Cùm enim tanta ſit tibiæ capitum,
cui fibula committitur, craſsities, tantaque reliqui corporis tenuitas, nullo pror-
ſus modo, cùm ambæ rectà porrigantur, ſeſe poſſunt contangere. Fibula qui-
g ead.o p. dem in [g] medio nonnihil introrſum curuatur, ibique eo magis minùs'ue tibiæ
committitur, quo maior minor'ue ipſius obliquitas exiſtit. Porrò vniuerſa fi-
h ead.ſſ. bulæ amplitudo, (præter externum latus à [h] medio deorſum, partiſque huius
appendicem, quæ excarnia viſuntur,) muſculis quibuſdam obtegitur, ita fibu-
lam amplexantibus, vt cedentem propeque triangularem reddant, potiſsimum
i ead. αα. ſecundum longitudinis medium qua in parte anteriùs exacuitur, lineamq; [i] in- *Fibulæ ſecundum longitudinem figura.*
ſigniter prominentem edit, primum trianguli angulum conſtituentem. Poſte-
riùs quodammodo plana eſt, ac lineas euidenter extuberantes vtrinque adipiſci-
K ead.ββ. tur, quarum interna [k] ſecundum angulum, externa [l] tertium conſtituit; Tribus
l ead.x. hiſce angulis tria continentur latera. Primum inter ſecundum primumque [m] an-
m li.ii. t. iii. iiii. vi.Ψ t. gulum reponitur, & vnà cum externo tibiæ latere [n] muſculis quibuſdam cedit,
n iiii.t.Ω.v.φ qui ab anteriori cruris ſede in ſuperiorem pedis regionem feruntur, de quibus
ſuo loco. Hoc præterea in latere parua conſiſtit linea, principium muſculo pol-
o li.ii.t. v.Φ licem [o] extendenti porrigens. Secundum latus, primo tertioque angulo inter-
p li.ii. t.vi.Φ. iacet, amplum, modicè cauum, atque aſperum, & per ipſum [p] ſeptimus, [q] octa-
q ead.Ψ. uusque pedis motores muſculi deferuntur; octauus verò ex aſperitate, qua vniuer-
ſum hoc latus prædictum eſt, omne ſui principium aſſumit. Tertium latus in-
ter ſecundum, & tertium angulum conſiſtit; per quod muſculi ſuram efforman-
r li.ii.t.xiiii. A. tes feruntur, ac potiſsimum qui ſecundum [r] os pollicis flectit, cuius principium
ex iſto pendet latere. Verum aduerte, [s] membranam ex ſecunda linea educi,
s lib.ii. t. xv. fi.xvii. a. quæ ſpacium omne inter tibiam fibulamque interſitum opplet, atque ambas de-
uincit, in ſecundam tibiæ lineam ſeſe inſerens, quæ triangularis & ipſa quodam- *Tibiæ figura.*
modo eſt: Ac prima ipſius linea, ſiue angulus in anteriori ſede conſiſtit, eaque
eſt quam communiter ſpinam vocamus. Secunda exteriorem, Tertia interiorem
ſedem occupat: ac tertia quidem obtuſa eſt, ac propemodum teres, ſecunda pau-
lò eſt, acutior, ac tenuuior. Tres huiuſmodi lineæ tria etiam latera conſtituunt.
Primùm ſecunda & tertia circunſcribitur, planum, & quadantenus ſinuatum;
ac per ipſum ijdemmet muſculi deferuntur, quos per primum fibulæ latus ferri
retulimus. Secundum prima & tertia terminatur linea; egregiè incuruum, nec
vllo tamen obtectum muſculo. Tertium inter primam tertiamque lineam con-
ſiſtit; haud impenſè cauum, & muſculis ſuram efformantibus occupatum, eoque
t li.ii.t. xiiii. Ξ. potiſsimum [t] qui tertium os quatuor digitorum flectit, & illo quem pedis mo-
u li.ii.ta. xv. DE. torem [u] quintum ſtatuemus. Ad elatiorem præterea tertij huius lateris ſedem aſ-
x li.ii. t. xv. fi.i. DE pera, & tranſuerſim porrecta linea conſpicitur, in quam [x] muſculus ille inſeritur,
qui latitans in poplite muſculus nuncupatur.

De Patella. Cap. 29.

a t.i.ii. iii. Ξ. AD anteriorem genu compagem [a] os quoddam ſpectatur inſtar ſcuti rotun- *Patellæ ſitus, & figura.*
dum, anteriùs poſteriusq; nonnihil planum, poſteriore ſui ſede articulum
ſpectante, læue, ac lubrica cartilagine incruſtatum. Id in medio ſuæ longitudinis
tubere prominet, in ſinum, quem in medio duorum femoris capitum inſculpi
dicemus, inſerto. Ad tuberis huius latera duæ impreſsiones occurrunt, dicta ca-
pita excipientes. Et quemadmodum externum caput interno maius eſſe retuli-
mus, ſic quoque intelligendum eſt, patellæ ſinum ad grandius caput pertinentem

longè profundiorem eſſe, atque ampliorem. Patella hæc, anteri ſede, ac in lateribus aſpera eſt, & foraminulis quibuſdam ferè deliteſcentibus ciſa: Humiliori autem ſede apicem exigui proceſſus inſtar adipiſcitur, qui etiorem tibiæ partem reſpicit; eſtq; is perinde aſper, & foraminibus inſignitus, quò [b] muſculorum crus extendentium tendinibus firmiùs adhæreat, quibus vnde aque cohæret, præterquam ea in ſede, cui [c] cartilaginem obtendi diximus. ſtq; illud notatu dignum, patellam hanc femori, aut cruris oſsibus, nequaqu n conſeri, vel alligari, ſed vi tendinum, ac membranarum ex quibus educitur, ædictis oſsibus arctè deuinciri. Os is adultis impensè ſolidum eſt, ac durum, emadmodum eo à tendinibus, & cartilaginibus, quibus inuoluitur, probe deter, perſpicuum euadit; In infantibus autem vſque adeo tenerum occurrit, vt cart ginis naturæ compos videatur; Eſtq; id ſui muneris, ne femoris capita in prio luxari ſinat; quod quidem eo deficiente ſæpius accideret, potiſsimum cùm ge u flectimus, aut per cliuum aliquem ſiue ſcalas deſcendimus; aut vbi cruribu nnixi, & corpore in priora acto, vi aliquid molimur.

Patella quomodo femori alligetur.

b li.ii.t.vi.fi.x.r.

c li.ii.t.xv.fi.i.123.

De Pedis Oſsibus. Cap. 30.

Pedis oſſa quot.

PEs [a] in talum, calcem, os nauiculare, ceruicem, pecten ſeu plantam, & digitos dirimitur, idq; non minus in brutis, quibus is in digitos finditur, quàm in homine: quod quidem intelligi volumus, pedem in ipſis à tertio cruris articulo deorſum metientes: ſecus quàm nonnulli factitarint, qui cùm viderent pleraque bruta nihil præter digitos humo figere, eam duntaxat partem pedis nomine dignarunt; minimè aduertentes, ſeſe hac dimetiendi ratione tres in quolibet crure articulos conſtituere, cùm alioqui duo tantum habeantur. Scire igitur oportet primum pedis [b] os græcis ἀςράγαλον, latinis Talum vocari; quibuſdam Baliſtæ nux eò quòd ipſi quadantenus aſsimiletur, appellatum eſt. In elatiorem iſtius oſsis ſedem, ſura tibiaq;, vti diximus, inſeruntur; ideoq; huiuſmodi pars teres nonnihil, & lubrica cartilagine obducta eſt. Dein à lateribus paulò magis quàm antè, aut ponè tumeſcit. In eius enim medio, nonnihil verſus internum latus, per omnem partis huiuſce ductum à poſterioribus in priora, minimùm altè depreſſus habetur riuulus, quartæ rotulæ parti quodammodo ſimilis. Pars hæc quatuor prædita eſt lateribus, quorum primum, & ſecundum angulos ipſius occupant, ipſamq; ſecundum longitudinem comprehendunt; Tertium anteriùs, quartum poſteriùs conſiſtit; ita vt hoc tali os quadratum euadat, vnde latinorum nonnulli Quatrium ipſum appellarunt. Ex quatuor hiſce lateribus internum, & externum leui cartilagine obducuntur: ſuntq; leuiter reducta, licet minimè pari vtrinque modo. Internum nanque latus minus cauum eſt, & fouea longè minor, quemadmodum etiam inferioris tibiæ appendicis proceſſus minor eſt, & cartilagine pariter incruſtatus. Externum impenſiùs cauum viſitur, & cartilago latior, ita vt interni lateris fibulæ proceſſus inſertioni congruam ſedem adaptet, qui vti diximus, deorſum magis quam tibiæ proceſſus exporrigitur. Haud ſecus quoque internum tali latus aſpero ſinu inſculpitur, cui [c] ligamentum inſeritur, quod ab interno proceſſus tibiæ latere produci, ipſumque oſsi colligare diximus. Externum pariter latus, alterum quoque ſinum adipiſcitur, qui [d] ligamentum excipit ab externo fibulæ proceſſu, qui malleolus communiter dicitur, eductum, & fibulam oſsi, de quo agimus, colligans. Articuli huius ope pedem extendimus, atque reducimus. Talo itidem ad infimam poſterioris lateris partem aſperitas adeſt, ligamenta quædam ex tibia producta excipiens, nec non alia in calcem inſerta educens. Duos adhæc ſinus latus hoc ſibi vendicat, alterum introrſùm, maiorem; alterum extrorſum minorem; qui [e] muſculorum ima pedis ſubeuntium [f] tendines vehunt. Ab anteriori autem latere, [g] proceſſus ceruicis inſtar oblongus educitur, in caput rotundum, & lubrica cartilagine incruſtatum deſinens, atque alto [h] nauicularis dicti oſsis ſinui ſeſe inſerens. Contextus huiuſce opera, pedem in latera, & in

orbem

Talus.

Talus quomodo cruris oſsibus connectatur.

Tali latera quatuor.

Sinus.

Aſperitas.

a t.vi.fi.x.

b t.i.ii.iii. & t.vi.fi.x.r.

c lib.ii.t.xv. fig.xvii.f.

d ead.g.

e lib. ii.t.xv. 1. 2. 3.

f ead. E.O.P

g t.vi.fi.x.N

h ead. inter Θ & N.

Digitized by Google

orbem agi arbitror. Ac ceruix quidem ſuperiori parte aſperitatem obtinet, ſpira-
i li.ii.t.x.ii. culis quibuſdam inſignitam, ex quibus pars ligamentorũ educitur, [i] quæ muſculorũ
iii.Δ. pedis digitos adeuntium tendines comprehẽdunt. Inferior tali pars duplici ſede cal- *Talus quomodo calci articuletur.*
k t.vi.fi.x.O. cis oſsi articulatur, cui duntaxat incumbit; [k] poſteriori ſcilicet regione, vbi calcem
grandi tuberculo donari audies, amplum ſinum ſubeunte, talo ad inferiorem par-
l cad.A. tem exculptum; atque [l] anteriori, verſus internum pedis latus; qua in parte calcis os
longo ſinu, & cartilagine obducto, inſignitur, qui tuberculum in humiliori tali ca-
pitis ſede conſiſtens excipit, quod in nauicularis oſsis ſinum inſeri diximus. In ho-
rum duum articulorum medio, & calx & talus exaſperantur, ſinusq; quoſdam pro-
fundos obtinent, ex quibus cartilaginea quædam ligamenta educuntur, eos inuicem
validiſsimè connectentia.

De Oſſe Calcis, & Nauiculari. Cap. 31.

a tab.ii.iii a. SEcundum pedis os [a] Calcem efformat, omnium longè maximum, & prioris in-
t.vi.fi.x.Δ. ſtar, durum. Ac pars quidem ipſius inferior, qua pedem [b] firmamus, teres ac la- *Ima calicis pars.*
b t.vi.fi.xx. tiuſcula eſt, aſpera & inæqualis, muſculorum quorundam inde productorum occa-
ſione. Ad partis huius extremum poſteriora verſus inſigne Tuberculum educitur, *Tuberculum.*
c cad.Υ. à cuius [c] anteriori ſede [d] muſculus enaſcitur, quem ſecundum quatuor digitorum
d li.ii.t.xiiii. os flectere dicemus; nec non ea muſculoſæ [e] carnis portio, quam quatuor in partes
Θ.
e ead.λμ.t.xv. dirimi, & quatuor digitos pollicem verſus adducere docebimus. Tuberculum id *Tuberculi uſus.*
ſ.i.N. vſum hunc præſtat, ne talo incumbentes, prædictos muſculos comprimamus. Supe-
rior huiuſce oſsis pars à poſteriore tali ad poſticam vſque ipſius calcis regionem, te-
res quodammodo eſt, & in medio ſinuata; exiguam obtinens aſperitatem, cui tibiæ,
ac tali ligamenta inſeruntur. Sedes calcis poſtrema euidentiùs extrorſum, quàm cru-
ris oſſa, porrigitur, quo quidem efficitur, vt tutiùs pedibus inſiſtamus. Ad ipſius ve-
rò extremum, verſus poſteriora aſperitates quædam occurrunt, & riuuli, quibus va-
f li.ii.t.xiiii. lidiſsimus vniuerſi corporis [f] tendo, vt ſuo loco docebimus, implantatur. Internum *Internum calcis latus.*
calcis latus, in medio euidenter cauum, ab extremis autem prominens conſpicitur,
idque proceſſuum, qui ad ipſius extrema conſiſtunt, occaſione. Per huiuſmodi ſinũ,
g li.ii.t.xiiii. tutò [g] muſculorum pedis inferiora petentium tendines deferuntur, vnà cum vena,
αιχ. neruo, & arteria, iuxta poſteriorem anterioris huiuſce lateris proceſſus partem re-
flexi; cuius interno lateri ſinum inſculpi diximus, tali tuberculum excipientem;
h li.ii.ta.xvi. ex poſteriore autem lateris huius proceſſu [h] muſculum prodire dicemus, pollicem
χ. à reliquis digitis abducentem. Externum calcis latus nullo prorſus ſinu donatur, *Externum.*
i li.ii.t.ii. π. imò aſperum eſt, inæquale, atque excarne, præterquam inferiore ſede, ex qua [i] mu-
t.xiiii.V. ſculus educitur, quo paruus digitus à cæteris remouetur; nec non etiam anteriore,
k lib.ii.ta.vi. quæ leuis, & modicè caua eſt, tendinibus cedens per ipſam repentibus, [k] ſeptimi
ΦΥ. octauique pedem mouentium muſculorum. Ex anterioribus calcis partibus, quæ è *Anterior calci pars.*
regione pollicis conſiſtit, apicem eum, proceſſus modo edens, quo internum iſtius
oſsis latus profundius effici diximus, talo duntaxat, vti diximus, articulatur; Pars
autẽ exterior, minimo digito ſitu reſpondens, anteriore ſui facie læuis eſt, & lubrica
cartilagine obducta, compreſſumque caput obtinet, ad latera quodammodo ſuſpen-
ſum, in medio ſinuatum, quod minimè in ſinum, vt Veſalius prodidit, ſed in quar-
l t.vi.fi.x.A.4. ti oſsis pedij aleæ cõſimilis [l] caput, cartilagine pariter incruſtatum inſeritur, eo arti-
culationis genere, quæ Arthrodia dicitur, Diarthroſis ſpecies. Tertium pedis os *Nauiforme os.*
m ead. Θ. [m] Nauiculare à Scaphæ imagine appellatur, poſterioriquе ſede cauum, & longum
n ead. inter [n] ſinum obtinet, tali caput vti diximus excipientem. Anterior ipſius regio lubrica *Anterior ipſius pars.*
Θ & N.
o ead. 1.2.3. cartilagine obducta, ternas facies, ſiue latera exhibet, tria tarſi [o] oſſa, ſingula ſuum,
excipientia. Latera huiuſmodi planam vſque adeo ſuperficiem obtinent, vt nullum
in ipſis ſinum, nullum poſsis Tuberculum animaduertere: reliquum verò verſus in-
ternum pedis latus, grandius, inſigniùsque prominens viſitur, quòd os cui conſe-
ritur, duobus quoque alijs tarſi oſsibus ampliùs, atque profundius exiſtant. Superior *Superior.*
iſtius oſsis regio gibba eſt, & rotulæ non nihil ſimilis, ſed quadantenus aſpera, exque
huiuſmodi

Digitized by Google

huiuſmodi aſperitate ligamenta prodeunt, os id nauiforme, talo & tarſi oſsibus colligentia. Inferior ſedes leuiter ſinuata occurrit, pedis adaugens cauitatem, eſtq; hæc ſuperiore aſperior, quò ligamenta hinc validiora educantur. Hæc quoque ſedes verſus internum ſui latus ſinum inſuper adipiſcitur, per quem ſexti [p] muſculi pedem mouentis tendo reflexus prorepit. Terna hæc calcis oſſa, nec ſibi inuicem, nec brachialis oſsibus vlla ex parte correſpondent. p li.ii.t.iii.v.

Inter pedis, & manus oſſa nulla eſt ſimilitudo.

De Tarſo. *Cap.* 32.

Tarſus quot oſſibus conſtet.

TArſus [a] brachiali quodammodo ſimilis eſt, etſi ex quaternis duntaxat oſsibus conſtruitur, quorum tria proprijs deſtituta nominibus, nauiformi vti diximus articulantur. Quartum aleæ non prorſus abſimile, ſena obtinet latera; Primum anterius, quod duobus pedij oſsibus committi diximus; Tertium interius, quod eiuſdẽ tarſi oſsi ſibi proximo coarctatur; Quartum externo pedis lateri correſpondet, obſcurè adeo, planum, vt lateris nomen nequaquam ferè mereatur; Quintum ſurſum vergit, nulli præterea oſsi conſertum; Sextum inferiora ſpectat, nulli quoque oſsi adiunctum, eſtque cæterorum omnium maximè inæquale. In hoc latere longus conſiſtit [b] ſinus, ſeptimi pedem mouentis [c] muſculi tendinẽ tranſmittens; nec non etiam Tuberculum, cuius ope terræ firmatur. Verùm quia nonnulla iſtius oſsis latera, vſqueàdeo anguſta & inæqualia ſunt, vt teſſeræ latera non niſi obſcurè referant, imo verò grandinoſa videantur, Os grandinoſum Arabes vocarunt. Alij πολύμορφον, vt Cuneiforme à multiplici forma nuncuparunt. Os id, vti diximus, calci compingitur, ſoloque innititur; reliqua tria, & Nauiforme terram minimè attingunt, ſed ex hac parte profundum ſinum efformant. Hæc tarſi oſſa, non minus quàm brachialis, figura, magnitudine, ac ſitu inter ſe variant. Quod enim teſſeram refert, & primũ, quod internum pedis latus occupat, ijs, quæ in medio habentur, magnitudine præſtant; & teſſeræ conſimile grandius primo eſt; & quemadmodum illud, verſus calcem inſigniter porrigitur, ſic primum antrorſum magis eminet, quàm quæ mediam obtinent ſedem. Tertium os, quod teſſeram referenti aſsidet, ſecundo maius eſt, & antrorſum magis porrectum; ambo tamen ſimul iuncta, cunei figuram præ ſe ferunt, ſuperiùs nanque lata, inferiùs anguſta occurrunt. Tertium, priuatim inferiùs magis coarctatur, antrorſum magis productum, & ſecundo demiſsius quod inter primum ac tertium deliteſcit; atque in inferiorem tertij huius apicem quinti pedem mouentis [d] muſculi tendo inſeritur. Oſſa hæc tamen omnia, ſimul iuncta figuram ſuperius quodammodo teretem, inferiùs concauam, vt in pede conſpicitur, efformant. Tria huiuſmodi oſſa, iuxta poſteriorem ſedem nauiformi cohærentem, lubrica inuicem cartilagine committuntur; reliquis in partibus, mutuò nonnihil diſtant, & cartilagineis quibuſdam ligamentis copulantur.

a t.vi.fi.x.1. 2.3.4.
b ead.x.
c lib.ii. t.xv. fi.i.xv.
d ead.DE.

Reliqua tria oſſa.

Trium tarſi oſſiũ diſcrimen.

De Pectine, ſeu planta pedis. *Cap.* 33.

Plantæ pedis oſſa quot.

PEdis Pecten, propriè loquendo, [a] ſuperior pedis regio, Tarſum inter, ac digitos, appellatur; Plantæ verò nomine, ſubiecta ſedes, pectini reſpondens, intelligitur. Ipſe tamen duas haſce partes nullo diſcrimine, nunc Plantam, nunc Pecten vocabo, cùm vnum idemque ſint, ſitque apud cæteros Anatomes profeſſores ita in more poſitum. Planta hæc pedis manus poſtbrachiali conſimilis exiſtit, preterquam quòd quinque oſsibus prædita eſt, quæ omnia tarſi oſsibus ſeriatim committuntur, læuibus quibuſdam capitulis, adeoque obſcurè prominentibus, vt non immerito planis ea ſuperficiebus coarctari dixeris. Ex his, quod pollicem ſuſtinet primo tarſi oſsi cõſeritur; ſecundum indicem fulciens, ſecundo; Tertium medio præpoſitum tertio committitur; poſtrema duo teſſeram referenti attexuntur, perinde atque octauo brachialis oſsi, duo poſtbrachialis oſſa paruum mediumque digitũ ſuſtinentia coarticulari retulimus. Et quemadmodum inter articulum oſsis, quo paruus digitus innititur, & brachialis, oſsiculum ſeſamo ſemini conſimile haberi prodidimus, haud

a t.vi. fi.x.1 2.3.4.5.

Ipſorum ad Tarſum connexus.

ſecus

Digitized by Google

ſecus quoque in pede [b] alterum conſpicitur, inter quinti oſsis pedij, & quarti oſsis Tarſi articulum conſiſtens. Vtque tarſi oſſa, alia alijs antrorſum magis protendi diximus, ſic quoque ex pectinis oſsibus, aliud altero magis in poſteriora porrigitur. Omnia tamen hac in parte craſſa exiſtunt, capitibus quibuſdam ferè triangularibus prædita, quorum medio oſſa inuicem à lateribus quodammodo læuibus, ac planis cōmittuntur, eo articulationis genere, quæ Arthrodia dicitur Synarthroſis ſpecies. Cæterum, donec digitis committantur, ſenſim anguſtiora redduntur, inferiùs acuta, ſuperiùs verò rotunda; atque inter vnum alterumque os [c] ſpatium interiacet, quo [d] muſculoſæ illius ſubſtantiæ portio reponitur, quam primos digitorum articulos flectere docebimus. Quà verò digitis copulantur, poſtbrachialis oſsibus omninò aſſimilantur, ſuamque obtinent appēdicem in teres caput deſinentem, à ſuperis ad infera nonnihil magis, quàm ab internis ad externa exporrectum, quod ſinum primi digitorum oſsis, vnumquodque ſuū ſubingreditur. Verum quod pollicem ſuſtinet poſteriùs in infima ſui ſede, quæ tarſo committitur, non quidem proceſſum, vt Veſalius aſſerit, ſed exiguum obtinet [e] foſsiculum, cui ſeptimus pedis motor muſculus [f] inſeritur. Os verò cui paruus innititur digitus, vbi eidem tarſo connectitur [g] proceſſum educit, in externum pedis latus porrectum, cui [h] octaui pedem mouentis muſculi tendo implantatur.

b ta.vi.fi.x, χμ.
ξ
c ead.VV.
d lib.ii.t.xv. fi.i.L.
e t.vj.fi.x.π.
f lib.ii.t.xv. fi.i.xv.
g t.vi.fi.x.ρ.
h li.ii.ta.xv. fi.i.A.

Spatium inter pectinis oſſa.
Digitorum oſsibus quomodo articulentur.
Os pollicem ſuſtinens poſteriùs in infima ſede proceſſum non habet.

De Pedum digitis. Cap. 34.

PEctinem ſiue Plantam pedis, digiti ſubſequuntur, [a] ſinguli, vt manus quoque digiti, ex ternis oſsibus conſtructi, præter pollicē, quem [b] bina duntaxat explent. Quorum prius, primum pectinis os cōſtituit, confertque vt faciliùs pedem figamus, non parum quoque ad id conferentibus oſsiculis [c] ſeſami ſemen referentibus, quę in priore digiti articulo conſiſtunt, vt de his priuatim agentes diximus. In reliquis oſſa huiuſmodi eandem omninò cum manus digitis figuram ſortiuntur, ideoque illud duntaxat de his, ſermoni adijciam, vtriuſque pedis oſſa, vno pauciora quam manus haberi. Manus enim ſeptem & viginti efformatur oſsibus, præter ſeſamina; octo ſcilicet brachialis, quatuor poſtbrachialis, & quindecim digitorum. In pede ſex & viginti habentur, Calx nimirum, Talus, Nauiforme, quatuor Tarſi, quinque Pedij, quatuordecim digitorum. Atque hæc ad oſsium hiſtoriam ſatis ſuperque. Supereſt modo vnguium, & cartilaginum tractatio.

a ta.vi.fi.x, Λ Ξ.
b ead.φχ.
c ead.ψω.

Singuli digiti quotnā oſsibus conſtent.

De Vnguibus. Cap. 35.

VNgues [a] vſque adeo noti omnibus ſunt, vt de his mihi longo ſermone agere, non ſit opus. Illud intellexiſſe ſufficiat, eos ex oſsium, ligamentorum, tendinū, carnis, & cutis concretione gigni; & ſuperiori tertij digitorum oſsis radici, validiſsimo ligamento adhærere; cute foris obtendi, intus verò carni vſquequaque affigi: ſenſu omni deſtitutos eſſe; & pilorum inſtar, perpetuò à radice incrementum ſuſcipere. Quod quidem euidens argumentum eſt, eos peculiari vena nequaquam enutriri, vt nonnulli exiſtimarunt. Vngues digitis pro fulcro ſunt, quò melius quiduis poſsint comprehendere.

a t.vii.fi.xiiii.

Vngues ex quibus extruātur
Vnguium vſus.

De Palpebrarum Cartilaginibus. Cap. 36.

VTriuſque oculi Palpebræ tam inferior quàm ſuperior, [a] cartilaginē obtinent, longam, tenuem, ac teneram, ambarum oras ſuccingentē. Atque ab ea pili Cilia vocati enaſcuntur, vti ſanè oportuit, quò erecti ſeriatimque diſpoſiti conſiſterent, remorum in triremi ritu, vnde haſce cartilagines græci Ταρσοὺς vocarunt.

a t.vii.fi.xvi.

Oculi cartilaginis vſus.

De Aurium Cartilagine. Cap. 37.

AVris [a] cartilago tenera eſt ac tenuis; ſemper tamen eo magis dureſcit, quò propiùs cranio accedit, vnde producitur, ducto principio ex foraminis [b] auris orbiculo, qui in temporum oſſe conſpicitur; ideoque oſsis huius orbiculus toto ambitu ſubaſper occurrit. Auris autem munus eſt, aerem colligere, efficereque vt in ingreſſu

a li.ii.t.i.i.
b t.iiii.fi.i.O.

Auris munus.

greſſu

Digitized by Google

greſſu ſtrepitum edat maiorem, vti perſpicuo viſitur, cùm impetuoſior quiſpiam ventus ora nobis percutit; maximum nanque intra aures ſonitum excitat, per eas veluti per cochleam ingrediens.

De Naſi Cartilaginibus. *Cap.* 38.

Prima & ſecunda naſi cartilago.

NAſo quinque adſunt cartilagines, quarũ [a] duæ priores, ab inferiori naſi oſsium ſede prodeunt, & deorſum porrectæ, ſenſim ac ſenſim teneriores euadunt, ac veluti in cartilagineum ligamentum terminantur, anteriorem omnem naſi regionem, ab imis oſsibus ad ipſorum vſque apicem, conſtituentes. Ab octaui etiam capitis oſsis proceſſu, quo naſum interſecari tradidimus, altera enaſcitur cartilago, inſtar ligamenti mollis, quæ antrorſum procedens, interna ſede, anteriori duarum prædictarum cartilaginum regioni, ſecundum ipſarum longitudinem adnectitur. Cartilago hæc naſum ab oſsibus deorſum interſecat, & duo ea conſtituit foramina, adeo ſe introrſum exporrigens, vt oſsi, quod naſi concauum palato reſpondens, dirimit, adiungatur. Præter haſce cartilagines, aliæ inſuper [b] duæ in naſo habentur, prioribus multo molliores neruoſioreſque, quarum vtraque principium foraminis naſi à ſuo latere conſtituit. Cartilagines hæ interna ſede ſupra commemoratis colligantur, & ſolæ motu pollent, eundem alijs impertientes. Harum cartilaginum latiores, molliores que partes, ad naſi latera ſedem obtinent; naſi Alæ Anatomes profeſſoribus dictæ, quòd inter reſpirandum referentur, occludanturque duarum alarum inſtar.

Tertia. — *Quarta, & quinta.*

a li.ii.t.iiii.x
b ead.I.

De Laryngis Cartilaginibus. *Cap.* 39.

LArynx [a] prius illud foramen eſt, ex duobus, quæ in faucibus occurrũt; per quod in pulmones aer defertur, ex tribus conſtans cartilaginibus; quarum [b] prima anteriorem ipſius ſedem occupat, eum gulæ nodum efformãs, quem communiter guttur appellamus; eſtque cæterarum longè maxima, foris quidem [c] gibba, intus verò [d] ſima, rotulæ, aut ſcuti veteris inſtar, vnde latinis ſcutiformis, ideſt ſcuto ſimilis dicta eſt; & ſuperiùs, quam inferiùs longè amplior exiſtit. Et quamuis extrorſum magis in viris quàm in mulieribus prominere videatur, glandularum quarũdam occaſione, quas hæ ad cartilaginis huiuſce latera ſortiuntur, quibus teres collum redditur, & guttur occultatur; æquè in his tamen atque in illis extrorſum porrigitur; licet minor alioqui mulieribus, larynx vniuerſa, quàm viris obtigerit. Porrò in vtriſque cartilago hæc bipartita conſpicitur, vt liquido [e] linea demonſtrat, eã ab imo ad ſummum interſecãs, quæ indiſſecta etiam cartilagine, ſuperpoſitis ipſi ligamentis probè deterſis, obuia occurrit. Iure itaque magis, geminæ cartilagines, quàm vnica eſſent dicendæ, quoniam tamen cæteri vnam fecerunt, eam forſam iam in homine copulatã ſpectantes, ipſi quoque vnicam nũcupabimus: Quæ tam ſupera, quàm infera ſede, binos educit proceſſus, vtrinque ſingulos; quorum [f] ſuperiores lõgiùs porrecti, [g] inferioribus oſsis hyoidis lateribus, [h] neruoſorum quorundam ligamentorũ ope obſtringuntur; inferiores [i] poſteriori [k] laterum ſecundæ cartilaginis parti alligantur. Secunda hæc cartilago, minor eſt prima, & maior tertia, totaque propemodum ad [l] poſteriorem laryngis ſedem, iuxta æſophagum reponitur; & quidquid primæ ad abſolutam ſcuti veteris figuram effingendã deeſt, ſuperiori, poſteriorique ſede abundè ſupplet; inſigni vtrinque educto proceſſu [m] in cuius vtriuſque extremo ſinus inſculpitur, in quem inferiores primæ proceſſus excipiuntur. Inferiore verò ſede integrum circulum edit, cuius anterior pars in faucibus conſpicitur ſub radicem primæ cartilaginis. Secunda hæc cartilago intrinſecùs [n] læuior eſt; poſteriore autem ſede ſtomachũ ſpectante, longam ſibi [o] lineam vendicat, dorſi modo ſecundum ipſius longitudinẽ exporrectã cuius medio [p] ſinus duo in hac cartilagine conſiſtentes dirimuntur, ex quibus duos [q] muſculos in tertiam conſertos educi tradimus. Elatior pars poſterioris lateris huiuſce cartilaginis, in duo longa [r] tubercula vtrinque vnum deſinit, quorũ interuentu tertiæ cartilagini, vti docebimus, adnectitur. [s] Humilior ſecundæ cartilaginis pars, vbi laryngis poſteriora conſtituit, ſubtenuis occurrit, deorſumque magis quàm aliarum vlla, cõtendit; ob id ſcilicet, vt inde muſculi educerentur, [t] quos per

Prima laryngis cartilago. — *Guttur cur magis in viris quã mulieribus conſpicuum.* — *Secunda cartilago gutturis.*

a t.vii.fi.i.ii.
b t.vii.fi.iii.iiii.V.
c t.vii.fi.v.
d t.vii.fi.iiii.
e ta.vii.fi.ii.iii.G H.
f ta.vii.fi.iii.iiii.v.A B.
g ta.v.fi.vii.E F.
h li.ii.t.xvi.fi.ii.iii.
i ta.vii.fi.iii.iiii.v.c d.
k t.vii.fi.viii.E F.
l ta.vi.fi.vii.viii.
m t.vii.fi.vi.vii.K.
n t.vii.fi.vi.I
o t.vii.fi.vii.viii.L M.
p ead.N O.
q li.ii.t.xvi.fi.vi.p.
r ta.vii.fi.vi.vii.P Q.
s t.vii.fi.vi.vii.viii.L.
t lib.ii.t.xvi.fi.vi.P.

omnem

omnem ſecundæ cartilaginis ductum decliues expandi, atque in tertiam inſeri dicemus. Huic cartilagini veteres nullum nomẽ indiderunt; propterea eam nonnulli innominatam appellarunt. Veſalio anularis dicta eſt, quod anulum quodammodo referat, quẽ ſagittarij Turcæ geſtant in dextræ manus pollice. Tertiam laryngis [u] cartilaginem græci ἀρύταιναν, hoc eſt gutturnium, ſiue phialam appellant, quia cùm integra eſt, & membrana aſperam arteriam intus ſuccingente, obducta, gutturnij ori quo aqua manibus affunditur, per quàm ſimilis exiſtit, Hæc, etſi, re vera, duabus conſtituitur [x] cartilaginibus, dictorum ligamentorum, & laryngem ſuccingentis membranæ beneficiò laxiſsimè inuicem colligatis; quia tamen commemoratis membranis obtecta, vnica videtur, cumq; maxima Anatomicorum pars, ipſam minimè diuidant, ego vnicam perpetuò nuncupabo; illud tamen admonens, duas eã in partes dirimi, & in vtralibet earum partem [y] profundum ſpectari ſinum, [z] ſecundæ cartilaginis tubercula ſuſcipientem; Ita vt vniuerſa hæc cartilago non minus ad internum, quàm ad externũ laryngis latus, cæteris omnibus longè faciliùs moueri poſsit. Vtraque pariter huiuſce cartilaginis pars, infernè quam ſupernè longè amplior occurrit; pars vero ipſius anterior, in longum deſinit [a] proceſſum, laryngis interiora ſubeuntem. Superiùs Apices ſenſim, ac ſenſim mutuò [b] dehiſcunt, prout magis à principio diſtant; ac dein in poſteriora tendentes, & tenuiores, millioreſque redditi, atq; adipe obliniti, mutuò rurſus vniuntur ([c] vacuo in medio relicto) ſuperiores vnius, & alterius partes, & ſedem efformant [d] vaſis os, quo aquam manibus affundimus, æmulantem. Cartilago hæc vſqueadeo mollis flexiliſque inibi eſt, vt vomentibus antrorſum reflectatur; ac laryngem adeo exquiſitè integit, vt nullo prorſus modo, vel tantillũ quid in pulmones illabi queat. Tribus hiſce cartilaginibus, alia [e] mollis accedit, quæ, ſubſtantia perquàm ſimilis eſt elatiori tertiæ cartilaginis ſedi, cui committitur, apprimè congruum efficiens operculum. Cartilago hæc iuxta elatiorem internamq; primæ cartilaginis partem, [f] ampla & antrorſum curuata baſi enaſcitur; ac introrſum procedens, in apicem [g] veluti triangularem deſinit, qui ſtomachi regionem verſus, exporrigitur; ſuperiore autem parte palatum reſpiciente, nonnihil prominẽs & tenera eſt; inferiore, quæ laryngem obtegit, ſima eſt, & multò quàm ſuperiùs durior. Ipſius apex, ſtomachum reſpiciens, inſigniter mollis occurrit, membranaque adeo craſſa obducitur, vt ligamentum videatur. Quæ primæ cartilagini, ſedes cõmittitur, multa quoque adipe referta eſt, & longè mollior quàm in medio. Huiuſmodi cartilago Επιγλωττὶς græcè dicta eſt, quaſi ſupra linguã dicas: non quòd ipſius ſummitas linguæ, ſed [h] quòd rimæ ſuperincumbat, quam duo tertię cartilaginis [i] proceſſus cõſtituunt, tibiarum linguæ ſimilem. Reliquæ faucium cartilagines ad pulmones vſque occurrentes [k] C. literæ figuram exprimunt. Quod ideo effectum eſt, ne poſterior aſperæ arteriæ pars, cui æſophagus adhæret, deglutitionem impediret; ſuntque omnes eò molliores, quò propiùs pulmoni accedunt. Hæc ea ſunt omnia, quæ ad cartilaginum oſsiumque hiſtoriam pertinent. Appendicibus ergo & cartilaginibus prolixitatis vitandæ gratia dimiſsis, nec non etiam oſsiculis ſeſamo ſemini ſimilibus, quę octo & quadraginta ad ſummum in manibus, totidemque in pedibus in quibuſdam habentur; oſſa omnia, prout in humanis corporibus communiter viſuntur, alia ſupputatione, ducenta vigintiquatuor, alia verò ducenta & quindecim cõſurgunt; Quorum octo caput obtinet; aures ſex; maxilla ſuperior duodecim; duo inferior; os hyodis vndecim; quatuor & viginti dorſum; ſacrum os ſex, & nonnunquam quinque; quatuor Coccyx; Coſtæ viginti quatuor habentur; Pectoris oſsis, tria ſunt; alia verò ſupputatione ſeptem: ſcapulæ duæ; duæ clauiculæ; ſex brachiorum; octo brachialis vtriuſque; quatuor poſtbrachialis; ſingulorum digitorum tria. Coxendicis duo ſunt oſſa; alia ſupputatione ſena, femorum duo; quatuor crurum; vnum vtriuſque genu; vnus in vtroque pede talus; vnum nauiculare; quaterna tarſum conſtituunt; quina pedium; terna digitorum quemlibet, præter pollicem, cui bina duntaxat obtigerunt.

u t.vii. fi. ix. x.xi.

x ead. R S.

y ta.vii.fi.x. xi.xv.

z ta.vii.fi.vi. vii.viiii.P Q.

a t.vii. fi.ix. x y.

b ta.vii. fi.x. xi.Z.

c ta.vii.fi.ix. x.xi. T.

d lib. ii. t.xv. fi.ix.x.xi.l.

e ta.vii.fi.xii. xiii. lib.ii. ta. xvi. fi. iiii. v. vi.xi. L.

f ead.a.

g ead.b.

h li.ii. t.xvi. fi. xi. c. fi.xii. xiii.d.

i ta.vii. fi.ix. x. Y Y.

k t.vii.fi.xiii. xiiii.

Tertia Cartilago ex duabus conſtat.

Laryngis operculum.

Gulæ Cartilagines.

Oſsium numerus.

Digitized by Google

CHARACTERVM, QVI TRIBVS PRIMIS OSSIVM TABVLIS ADHIBENTVR, INDEX.

TRIBVS hiſce figuris ÿdem ferè inſcribuntur characteres: quanquam ſi quis illarum alicui tantummodo peculiaris fuerit, ex numero promptè obſeruabitur, quem ſingulis modò characteribus ſubÿciam in Indice, quo potiſsimum inſtitui oſsium nomina ſimpliciter aſcribere, eaq́; Latina & à probatis auctoribus hactenus magis uſurpata. Cæterùm hic monitum volo Lectorē, primam figuram plurimum ab illa Veſalÿ differre, vt quæ vitio non careat: quod facile animaduertet, quiſquis partes in quibus ab eo diſſentio, cum natiuis contulerit.

A 2. 3. Sutura coronalis, arcualis, ſutura puppis.

B 2. 3. Græcorum maiuſculum Λ referens: lambdoides, ſutura proræ.

C 3. Sutura ſagittalis, inſtar veru aut virgæ per longitudinem capitis repens.

D 2. 3. Suturæ ſquamoſæ, temporales, mendoſæ.

α 2. 3. Hoc os vnà cum ſuo coniuge verticis oſſa vocantur: ſunt quibus vtraque ſyncipitis oſſa nuncupantur: item paria & arcualia.

β 1.2.3. Os frontis: inuerecundū, os puppis.

γ 2.3. Occipitis os, lamdæ os, os memoriæ: quibuſdam etiam os baſilare.

*q; 2. Oſsicula auditorij.

δ 2.3. Os temporis, lapidoſum, ſquamoſum.

ε 2. Proceſſus eiuſdē oſsis ſtyli acusue imaginē referens, ſtyliformis, calcar capitis.

ζ 2.3. Proceſſus mamillaris.

E 1.2.3. Proceſſus laterales oſsis cuneiformis.

η 2. Pars oſsis temporis, ſquamoſa dicta.

θ 2. Proceſſus oſsis cuneiformis; veſpertilionum alis aſsimilati.

F 1.2.3. Hic proceſſus, quiq́; ei cohæret, dicitur os iugale, os paris, anſa capitis. vndecim oſſa maxillæ ſuperioris priuatis carent noībus: & quia ea particulariter exprimemus tabula quarta, hic aliud nihil dicemus, niſi quod in inferiore,

G notata G, ſicut in ſuperiore pariter, dentes ſunt quatuor inciſores, duo canini, & decem maxillares.

H 2. Os Hyoides, os gutturis, os linguæ, os morſus Adami. Auicēnæ cap. de gutture, os Alphaic: habēs quatuor latera (obſeruandum) duo ſuperius, duo inferius.

I K L. M. N. His characteribus in tribus ferè figuris conſpicuis tota ſpina notatur, quæ carinæ ſimilis ex multis vertebris exſtructa eſt, ab I. ad K. collum, ceruix. Atlas. à K. ad L. vertebræ thoracis, dorſi, pectoris, interſcupulij ab L. ad M. lumborum vel renum vertebræ. ab M. ad N. os ſacrum, latum. Os vero coccyx vel caudæ os N. inſcribitur.

O 1.2.3. Sternon, os pectoris, aſſer, ſcutum cordis.

P 1.2.3. Cartilago enſiformis, malum punicum, ſcutum ſtomachi.

1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.1.2.3. coſtæ, quarū ſuperiores ſeptem legitimæ vocantur, reliquæ ſpuriæ.

Q 1.2.3. Claiuculæ, iugula, furculæ.

R 1. 2. 3. Scapulæ, ſcoptulum opertum, ſpatula.

λ 1.2.3. Proceſſus ſcapulæ ſuperior, quem ſummum humerū ferè vocamus, aliqui roſtrum porcinum: eiuſdem proceſſus.

μ 1.2.3. Inferior anchoræ ſimilis notatur. μ.

S 1.2.3. Humerus, os brachij.

T V X 1.2.3. Cubitus, vlna, focile maius.

Y Minus, ſeu radius.

ν 2. Proceſſum hunc Latini gibberum vocant.

ξ 1.2.3. Proceſſus eiuſdem oſsis ſtyliformis dictus.

Z Z 1.2.3. Brachiale, carpus, raſeta.

Γ 1.2.3. Poſtbrachiale multis palma, pecten manus.

Δ Δ 1.2.3. Digiti, quorum primus dicitur pollex & promanus: ſecundus index: tertius infamis, verpus, medius: quartus annularis, medicus, cordis: quintus minimus, auricularis.

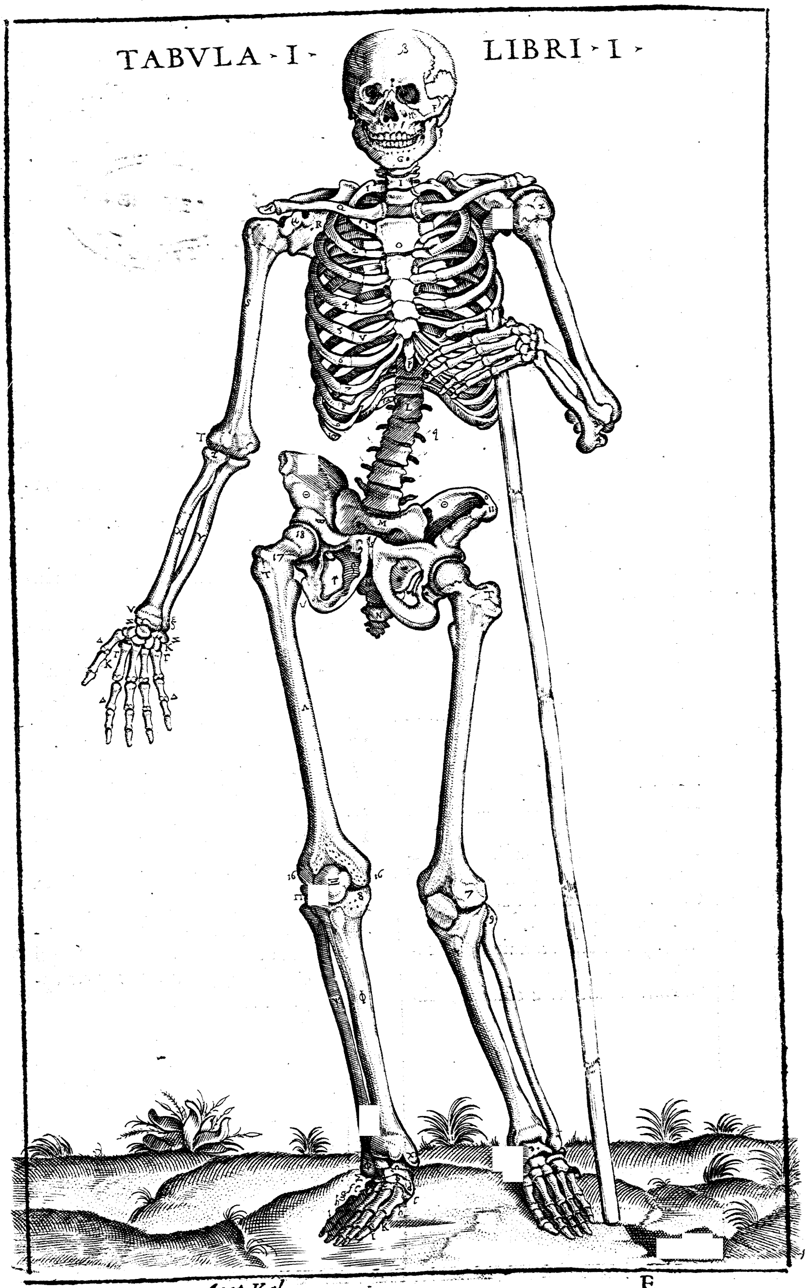
Θ ο 1.2.3. Os ilium ſeu lumbare.

π 1.2.3. Coxendicis os & coxæ.

ρ 1.2.3. Pectinis & pubis os.

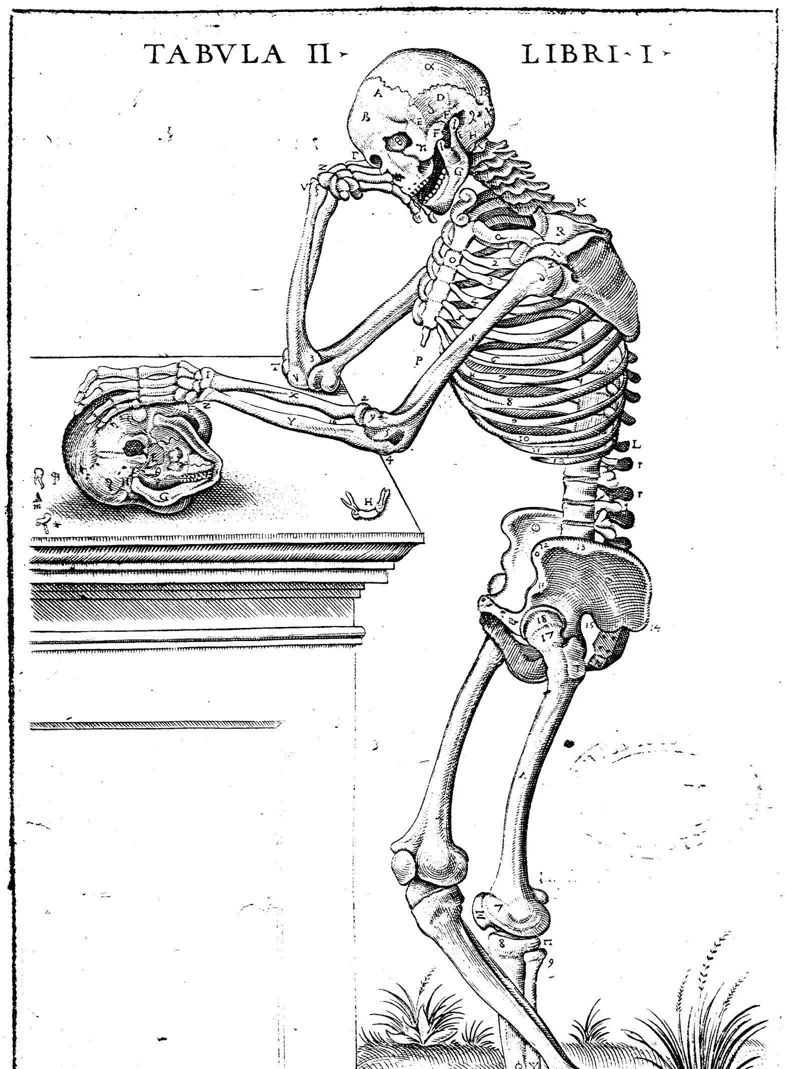
ς 1.2.3. Cartilago quæ pectinis oſſa committit.

Digitized by Google

Digitized by Google

Λ	1.2.3. Os fęmoris: anchę os.
τ	1. 2. 3. Proceſſus exterior fęmoris, rotator dictus, & trachametra maior.
υ	1.2.3. Eiuſdē oſsis minor interiorq; proceſſus.
Ξ	1.2.3. Patella, rotula, mola.
Π Σ	1. 2. 3. Hęc tota pars Celſo crus dicta eſt.
Φ	1.2.3. Os tibię, focile maius, canna maior, ſeu domeſtica cruris.
Ψ	1.2.3. Fibula, ſura, minus focile.
φ X	1.2.3. Malleoli, clauiculę, quibuſdā male tali: & X quidem interiorē, φ verò exteriorem, notat.
Ω	1.2.3. Talus, aſtragalus, os baliſtę, nux.
a	1.2.3. Os calcis, calcar pedis.
b	1. 2. 3. Nauiculare, os ſcapham referens.
c c	1.2.3. Hęc pedis pars quatuor efformata oſsibus Gręcis, & nobis etiā, tarſus dicitur. Raſeta pedis: & oſſa roſetę pedis. Tria autē interiora d e f inſignita quibuſdam priuatim chalcoides vocantur, extimum vero, notatum g vocamus os cubiforme teſſeram referens, quadratum grandinoſum.
d e f	
g	
h h	1.2.3. Pedum planta, veſtigium & ſolum.
i i	1.2.3. Digiti pedis.
κ	1.2.3. Oſsicula ſeſamina.
l l	2.3. Termini ſeu proceſſus maxillę inferioris.
m	2. Tertium oſsiculū auditorij à Veſalio nondum obſeruatum.
n	1.2. Primum foramē quarti oſsium maxillæ ſuperioris.
o	1.2.3. Anguloſa extremitas oſsis coxendicis.
p	2. Primus coalitus, ſeu cōmiſſura ſuperioris maxillę.
q q	2.3. Proceſſus laterales in lumborū vertebris.
r r	2.3. Proceſſus earundem à parte poſtica.
s s	3. Earundem ſuperiores proceſſus.
t t	3. Inferiores.
u u	1.2. Angulus qui oritur ex cartilaginum coſtarumque compagine.
x	1.2.3. Oſsis humeri ſuperior cōnexus ſeu iunctura.
y	2. Inferior, ſed propriè capituli externi.
z	2.3. Iunctura maioris oſsis brachij.
1	1.2.3. Iūctura minoris ad brachiale.
2	1.2. Iunctura eiuſdem quę eſt ad humeri caput.
3	1.2. Brachij oſsis maioris proceſſus à parte anteriori.
4	1.2. Pars poſtica, quam nodum cubiti vocamus.
5	2.3. Vertibulum, ſeu proceſſus rotę ſimilis.
6	2.3. Eiuſdem oſsis ad humerum inſertio.
7	1.2.3. Oſsis fęmoris colligatio inferior.
8	1.2.3. Maioris radij cruris colligatio ad genu.
9	1.2.3. Illa minoris, prope iam dictā.
10	1.2.3. Proceſſus vlnę ſtyliformis.
11	12.13.1.2.3. Summitas, ſiue eminētior pars oſsis coxę.
14	2. Infimus proceſſus eiuſdem oſsis.
15	2.3. Sinus in inferiori eiuſdem oſsis parte.
16	16.3 Oſsis fœmoris nodi inferiores.
17	1.2.3. Collum oſsis fœmoris.
18	1. 2. 3. Summum oſsis fœmoris caput: hoſce duos proceſſus Gręci τρόχαντας, Latini rotatores appellant.

Digitized by Google

Tabvla IIII. Figvræ I. II. III. IIII. V.

PRima *Figura naturalem inculpatamq́ capitis conformationem ab altero latere oculis opponit: reliquæ ſiguras mõſtroſas inſuetasq́ oſtendunt, quæ interdum caſu inueniuntur. Prima autem peculiariter monſtrat certa oſſa, ſuturas & foramina capitis & maxillarum, quorum ſingula ſuis characteribus inſigniuntur.*

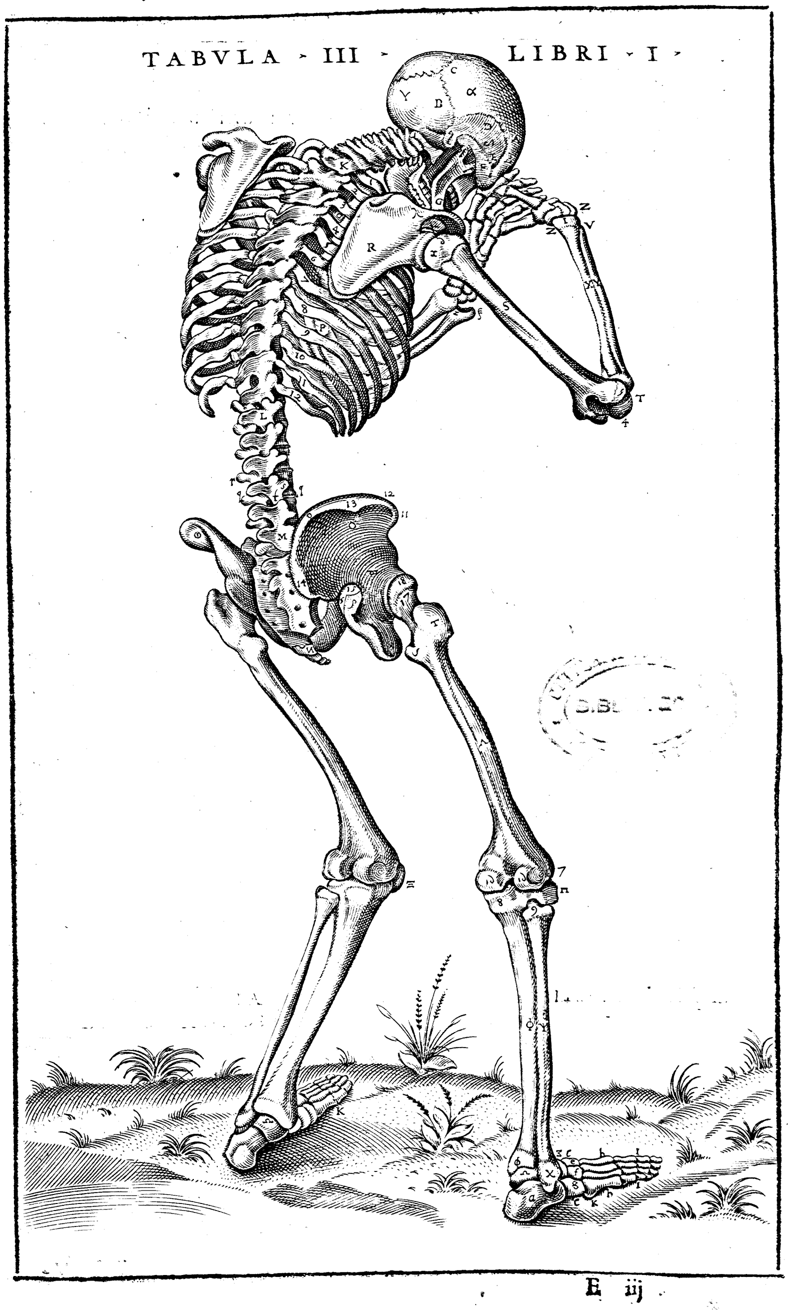
A B	Sutura coronalis.
C D	Sutura lambdoides.
E	Obelęa vel ſagittalis.
G C	Spatium quod eſt inter ſquamoſam & lambdoidem.
AFG	H. Commiſſura ſquamoſa.
I	Os coronale.
K	Idem ex altero latere.
L	Os frontis.
M	Os baſilare ſeu occipitij.
N	Temporis os.
O	Maximus ꝓceſſus oſsis, cuneiformis.
QQQ	Primum os maxillę ſuperioris.
*	Proceſſus eiuſdem oſsis, ex quo maior cauitas in temporibus.
RRR	Aſperitas cui adnaſcitur muſculus tẽporum qui maxillam inferiorem mouet.
S S	Quartum ſupernę maxillę os.
V	Proceſſus primi oſsis maxillę ſuperioris, ex quo pars quędã conſtituitur oſsis zygomatis vel iugalis.
X	Proceſſus oſsis temporum, ex quo fit altera pars oſsis iam dicti.
Z	Commiſſura eiuſdem oſsis.
a a	Iunctura os cuneale temporum oſsi committens.
b	Linea oſsi cuneiformi & frontis oſsi communis.
e	Commiſſura cõmunis cuneo & quarto oſsi maxillę ſuperioris.
g	Commiſſura cõmunis oſsis frõtis, & primo maxillę ſupernę & cuneo.
h	Amplus proceſſus maxillę infernę, et ſedes in quam inſeritur.
K	Mamillaris proceſſus.
l	Maxilla inferior.
m	Hoc in loco cõueniunt termini ſuturarum, quibus maxilla ſuperior ab oſſe frontis diſtinguitur.
n	Secundum maxillę ſuperioris os.
o	Meatus auditorij.
p	Tertium os maxillę ſupernę.
q	Eiuſdem os quintum.
r r	Secunda commiſſura eiuſdem maxillę ſuperioris.
s	Eiuſdem primũ foramen cõmune.
ſ	Acutus ipſius proceſſus.
t	Primum foramen oſsis frontis.

Figvra Sexta.

FIgvra *hac caluariæ fundus, eiusq́ infimæ ſedes demonſtrãtur: ut autẽ melius omnia perſpicerentur, maxillam inferiorem amouimus.*

C C	Termini ſuturę lambdoidis.
F	Pars commiſſurę ſquamoſę.
M M	M. Bona portio oſsis baſilaris, ſeu occipitij.
N N	Pars oſsium temporum.
P P	2.3.4.5. Cunei proceſſus inferiores, quatuor his numeris notati.
OOO	Os cunei.
Q Γ	Primum os ſuperioris maxillę.
S Λ	Quartum os eiuſdem.
V X	Os zygomatis.i.iugale.
Y	Commiſſura eiuſdem.
d	Commiſſura cõmunis cuneo & primo oſsi maxillę ſuperioris.
e	Cõmiſſura cõmunis cuneo, & quarto oſsi maxillę iam dictę.
f	Iunctura communis eiuſdem maxillę ſecundo & quarto oſsibus.
g	Media iunctura inter os frontis, & maxillam ſuperiorem.
h	Sinus intra quem recipitur maxilla infera.
i	Proceſſus ſtyliformis.
K	Proceſſus mammillaris.
l	Tubercula oſsis baſilaris.
mnn	Omnes iſtę literę oſtendunt terminos commiſſurę lambdoidis, & circa m, eſt quintum foramen oſsis baſeos.
n n	Linea iungens lambdoidem.
o p	Linea incipiens à iam dicta ſcandens per tẽpora, quę ab initio diuiſioni ſimilior eſt, quàm lineę.
q q	Pars commiſſurę cuneum ambiẽtis, quę ipſi cum ſex oſsibus maxillę

Digitized by Google

Digitized by Google

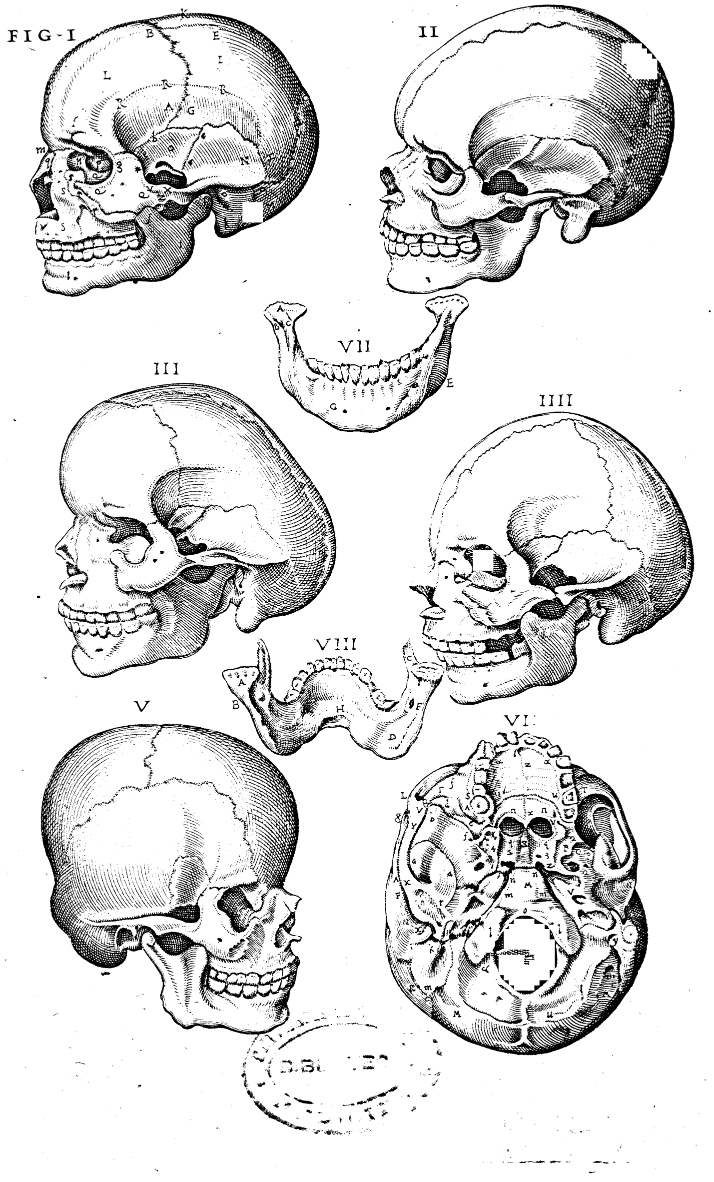
	ſuperioris communis eſt.
ΠΠ	Sextum par oſsium maxillæ ſuperioris.
r	Linea quæ protenditur ab oſsibus temporũ ad meatum auditus, & videtur diuiſiſſe ipſum ab oſſe.
ſ	Quædam in oſſe temporis aſperitas, itẽ proceſſus ſpectans lineam cuneo, oſsique baſilari communẽ, quo ferè loco eſt tertium foramẽ commune.
M	Septimum os maxillæ ſuperioris.
tt	Eiuſdem ſecundum foramen commune.
u	Pars aſperior os baſilaris.
x	Foramen auditus.
y	Secundum foramen oſsis temporum.
υ	Eiuſdem oſsis foramen tertiũ, conſpicitur ſupra hunc characterem, quartum verò, quod maius eſt ſubtus.
z	Primum commune foramen.
α	Quartum os ſuperioris maxillæ.
ʒ	Meatus, ſeu via ſpinalis medullæ.

FIGVRA VII. VIII.

DVABVS *hiſce figuris exhibetur maxilla inferior, ſeptima quidem pars externa, octaua autem interior.*

A	1.2. Proceſſus, ſeu caput huius maxillæ, per quod maxillæ ſuperiori annectitur.
B	1.2. Collum, eiuſdem proceſſus.
C	1.2. Eiuſdem maxillæ proceſſus, in quem ſe inſerit muſculus tẽporũ.
D	2. Quædam aſperitas per quam muſculus abditus in ore cohæret.
E	1.2. Aſpredo cui manſor muſculus affigitur.
F	2. Foramen per quod ingreditur ramus tertij cõiugij neruorũ cerebri.
G	1. Meatus quo dictus excidit neruus.
H	2. Aſperitudo quædam, cui infiguntur maxillæ huius motores muſculi: ex eadem linguæ nonnulli muſculi producuntur.

TABVLA IIII LIBRI I

TABVLÆ V. FIGVRA. I. ET II.

HÆ duæ figuræ partem internam cranij demonſtrant. Obſeruabis autem 2. ſecundam: 1. primam notari.

ΓΓ 2. Commiſſura coronalis.
ΔΔ 1.2. Lambdoides.
ΘΘ 1.2. Obelæa.
ΛΛ 1.2. Petroſa.
ΞΞ 1. Suturæ lambdoidis pars.
Π 1. Linea quæ committit extrema lambdoidis.
ΣΣ 1.2. Iuncturę ambientes os cunei quadam ex parte: huic communis cum oſſe frontis & octauo capitis oſſe.
E 1. Cunei primum foramen.
F 1. In hos ſinus abditur neruorum viſoriorum coniugatio.
G 1. Secundum foramen cunei.
H 1. Tertium.
I 1. Multa foraminula, quę in octauo oſſe conſpiciuntur.
K 1. Foramen quod in oſſe frontis eſt.
L 1. Quędam inſertio per quam annectitur dura menynx.
M 1. Fouea in qua deliteſcit glandula quę pituitam à capite defluentem excipit.
N 1. Radix oſsi temporum & baſilari communis.
Θ 1. Anterior meatus, per quem deriuatur pituita quā diximus in glādula colligi, qui quum in opere anatomico vix conſpiciatur, apertius oſtendi non potuit.
P 1. Vltimus riuulus, ſeu ductus poſtremus.
Q 1. Quartum foramen cunei.
R 1. Quintum.
S 1. Sextum.
TT 1.2. Quidā veluti ſulci in craneo ex venis durę menyngis exaratę.
XX 1. Quintum foramen oſsis tēporis.
Y 1. Perforatio communis oſsi temporum, cuneo, & baſilari.
a 1. Foramen auris.
c 1. Foramen commune oſsi temporum & baſilari.
d 1. Secundum foramē oſsis baſilaris.
e 1. Spinalis medullę meatus.
g 1. Huius oſsis quintum foramen.
hhii 1. Cauitates duę oſsis baſilaris quibus ſe inſinuat cerebrum.
k 1. Prominentia quędam in medio harum cauitatum.
ll 2. Ab huius prominentię termino apparet quędam in craneo fouea, iuxta proceſsū octaui capitis oſsis
η notatum η. in prima figura.
m 1. Fouę ſupradictæ pars in frontis oſſe apparens.

FIGVRA III.

F*IGVRA hæc refert ſeptimum capitis os, vocatum cuneale, ſimulq́; os octauum, qua ex parte ſpectat cerebrum ab altero oſſe cranei ſeparatum: aliquid autem in medio oſsis cunei ruptum eſt ſeu diuulſum, quo penitius quæ hic ſunt cauitates, oculis perſpici queant.*

AA Octauum capitis os.
B Proceſſus elatior eiuſdem oſsis.
CD Duę maximę cunei cauitates.
E Intermedium ſpaciū harū cauitatū.
F Foramen alterius duarum iſtarū cauitatum naſo reſpondens.
G Cōcauitas poſita in parte infima interſtitij, duas huius oſsis maximas cauernas diſtinguens, reliqua quę hoc loco ſpectantur foramina, notantur in prima figura huius tabulę.
H Proceſſus infimi huius oſsis alis Veſpertilionum ſimiles.

FIGVRA IIII.

EXPONITVR *hac figura oſsis temporum bona portio: Id prope foramen auditorij per mediū diſiungitur, quo melius, quæ hoc loco habentur tum oſsicula cum texturæ ſeu mēbranæ appareant.*

AA Pars foraminis ſubeuntis auditoriū.
B Quædam vt ſic dicam, intertextura in hoc foramine poſita.
C Primum oſsiculū auditus malleum referens.

Digitized by Google

D Neruus ex quinto pari neruorum cerebri.

E Eiuſdē nerui ramus per foramen cæcū ad tēporis muſculū prorepens.

IF Eiuſdem quinti nerui ramus alius, qui elabitur ex eo foramine, per quod ingreditur vena quę tendit ad auditorium.

G Quinti capitis nerui per amplum auditus foramen diſtributio.

HI Cauitas quędam rotunda, in cuius parte anteriori ſitum eſt ſecundū oſsiculum inſignitum I.

KK Cauernę quędam intra meatum auditorium.

L Oſsiculi primi ex omni parte liberi facies antica.

M Poſtica.

N Antica facies oſsis ſecundi.

O Eiuſdem oſsis poſtica facies.

R Tertium oſsiculū, cuius ante me nemo mentionem fecit.

P Hic tria ſimul oſsicula eodem ſitu, quem in auditorio ſeruant inſtrumento, conſpiciuntur à facie anteriori.

Q Facies poſterior eorundem oſsium.

FIGVRA V.

OSTENDVNTVR *hac figura omnes dentes tam vnius, quàm alterius maxillæ, euulſi ex ſuo oſſe, vt faciliùs radices eorum conſpici poſsint.*

AA Dentes ſuperioris maxillę.

BB Inferioris maxillę dentes.

1.2. Duo dentes ciſores, riſorij.

3. Vnus caninus.

4.5. 6.7.8. Maxillares.

C Maxillarum pars ſuperior.

D Pars ſuperior dentium.

E Maxillaris diuiſus, vt huius cauum interius melius videatur.

FIGVRA VI.

TRIBVS *his figuris depinguntur ſeptem ceruicis vertebræ: prima à fronte, ſecunda à latere, tertia à tergo.*

A B 2.3. Horum ſpōdilorum proceſſus à parte poſtica per medium diuiſi.

CC 2.3. Ouales ſinus facti in parte ſūma proceſſuum lateraliū oſsis primi.

D 1.2.3. Primę ceruicis vertebrę copula dentem ſecundę vetebrę complexa, notatum D.

EE 1.2.3. Proceſſus laterales oſsis primi.

F 2.3. Aſperitas quędam in primi nodi parte anteriore.

G 2.3. Proceſſus poſticus ſeptimi nodi. Hic fiſſus non eſt.

HH 1.2.3. Huius vertebrę ſummi proceſſus.

III 1.2. Hic, puta, notātur ipſę vertebrę.

K 1.2. Primi duo extraordinarj proceſſus, qui nihil ſecundum latus differunt, in parte altiſsima ipſarum vertebrarum.

LL 1.2. Pars proceſſuum lateralium extraordinaria.

MN 1.2. Horū nodorū proceſsus infimi.

O 1.2. Lateralium proceſſuū foramina.

FIGVRA VII.

AMBÆ *hæ imagines referunt ſtructuram oſsis ſiti ad linguæ radicem, vocatum hyoides. Prima illud monſtrat à fronte vna cum ſuis proceſsibus, qui proceſsibus ſtyliformibus committuntur, qui ſunt in oſſibus temporum. altera, ſublatis proceſsibus, partem poſticam oſtendit.*

AB 1. Pars anterior oſsiculi maioris in oſſe hyode, peculiariter autem A & B duritiem quandam inſtar coſtę notant. aſteriſcus: tuberculū.

*****

CC Sinum factum hac ipſa in parte.

D 2. Huius maioris oſsiculi poſtica facies, quę quodammodo compreſſior eſt.

EF 1.2. Infima latera oſsis hyodis, quę copulata oſsi medio referunt figuram ipſylon *v*.

G 1.2. Horum laterum inferiorū connexio cum primo oſsiculo.

H 1. Extremitas lateris inferioris, quę annectitur finibus cartaliginis laryngis, quę ſcuto ſimilis eſt.

IK 1.2. Latera eleuatiora ſubtilioraque ac rotunda huius oſsis.

LM N.1. Tria oſsicula, vt plurimū cōnata lateribus elatiſsimis oſsis hyodis.

Tabvla vi. Figvra i.

Figvra *hæc exhibet vniuerſam ſpinam cum oſſe ſacro, & coxyge ex vno latere.*

AB Collum cuius ſeptem vertebræ ſitæ inter A & B ſuis notãtur numeris.

CD Spinæ pars thoracẽ conſtituens duodecim conſtans vertebris, quæ interceptæ C & D numeris ſuis inſigniuntur.

E F Quinque lumborum vertebræ.

GH Os ſacrum ſex conſtructum ſpondylis.

IK Cauda ſeu coccyx quatuor oſsibus conſtans.

L L Ipſa vertebrarum corpora; licet autẽ quædam ſolùm notentur, idem tamẽ de reliquis intelligẽdũ erit.

MM Vertebrarum laterales proceſſus.

N N Proceſſus inferiores.

O O Proceſſus ſuperiores P P. proceſſus à tergo.

QQQ Foramina per quę elabitur ſpinę medulla.

R R Cartilago hanc, & illam vertebram inieriacens.

Figvra ii. & iii.

Vabvs *his figuris exprimitur os ſacrum, cum coccyge ſuperiori loco poſita faciem anteriorem, inferior poſticam, tertia ſeorſim collocata coccygem deſignat.*

A B C.D.E.F.G.H.I.K. 1. Hi characteres ſignant decem vertebras, quæ ab extremo lumborũ protenduntur deorſum: harum ſex priores ad os ſacrum pertinẽt, reliquæ ad coccygem.

L L M R.1.2. Earundem vertebrarũ proceſſus laterales. priuatim autem L L. notant latum illum proceſsũ vertebræ ſecundæ. R proceſſus lateralis vertebræ quintæ tuberculum. cui, vt dicemus, nullum annectitur ligamentum.

NN OO.P.Q.Φ.2. Oſsis magni latus ſiniſtrum, in quod os fœmoris inſeritur, & priuatim NN. notatur ſinus protenſus eiuſdẽ lateris parte antica.

P Q.Φ. illum notat qui apparet in parte appoſita. OO. lineam ceu coſtam intermediam, qua ſinus diſtinguuntur. In ſinu qui retro eſt, P foueam factam in parte elatiore. Q eam quæ humilior eſt, Φ interſtitium vtranque ſeparans.

S 1.2. Proceſſus elatior è latere ſiniſtro, primæ oſsis ſacri vertebræ.

T 2. Sinus qui retrò ſpectatur in altiore, iam dicti proceſſus parte, in quẽ demittitur tuberculũ quoddam vltimę lumborum vertebrę.

V X 2. Prædicti ſinus alę. à parte anteriore V, à poſtica X, notantur.

Y 1.2. Proceſſuum infimorum primæ huius vertebrę cum ſecunda ſumma parte connexus, qui in multis conſpicitur, ſimiliſque eſt ijſdem qui in lumbis habentur.

Z 1.2. Proceſſuum lateralium duarum ſummarum vertebrarum ſacri oſſis connexio.

a 1.2. Sexti nodi tuberculi cui adhęret caudula.

b b 1.2.3. Ligamentum cartilaginoſum interiacens vltimã ſacri oſsis vertebram & primam caudę.

c 2.3. Cartilago à caude extremo dependens.

d d Proceſſus poſtici oſsis ſacri.

e f g h i k.2. Vix conſpici poſſunt: notant autem capacitatem in qua ſpinę medulla concluditur.

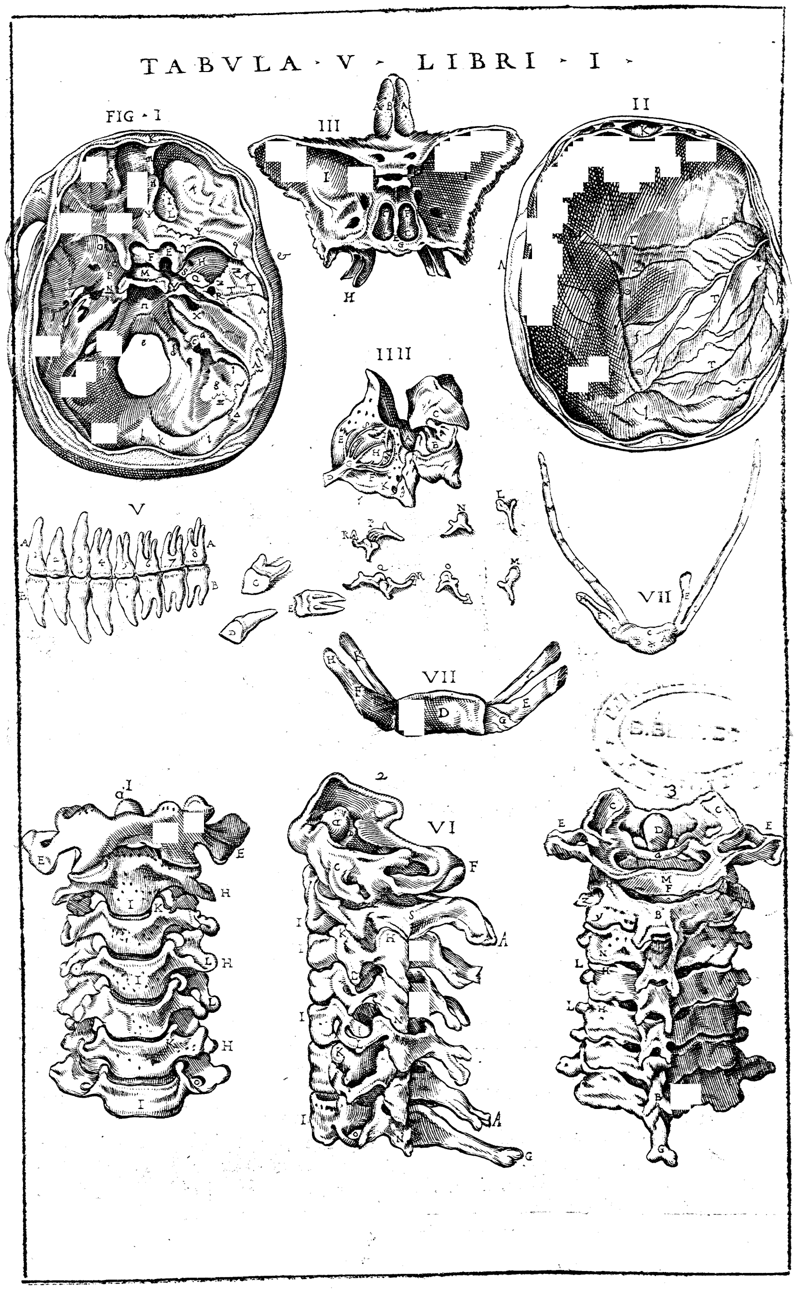
1.2. 3.4.5.6.1.2. Notę foraminum per quę egrediuntur nerui.

Figvra iiii.

Ic *triplex apparet ſcapularum humeri delineatio. Prima anterior, ſecunda poſtica, tertia lateralis, quæ trianguli formam habet. Maius latus retro varium eſt protenſum ab Y ad Z, per X tranſiens. Minus elatus eſt, à Z ad A per a. Mediũ vero à parte anteriori à B ad Y.*

AB 1. 2. Sinus in quem recipitur os humeri, verum propriè in figura ſe-

cunda

TABVLA · V · LIBRI · I ·
FIG · I
II
III
IIII
V
VII
VII
VI

cunda A partem notat altiſsimam quæ anguſtior eſt. B verò quæ tũ ſublimior, tum latior eſt. In prima A notat huius ſinus elatiorem partem, vnde enaſcitur (vt dicemus) copula duplex, qua hic connexus perficitur: præterea muſculi ἀκρώμιον mouentis origo eſt.

CD 1.2. Scapulæ collum, & C peculiariter huius proceſſus radicem à parte interna ſignat.

EfF 1.2. Scapulæ proceſſus ex parte interna, F huius tuberculum, quo iungitur clauibus: E cõnexus ad ſummum mucronẽ proceſſus. f aſperitas ex qua ligamentum oritur, quod ſe inſerit in ſummum huius ſcapulę, proceſſum quem humeri mucronem, & ſummũ humerum vocant.

GH 1.2. Radix ſeu germen ſpinæ quę eſt in hac ſcapula, vt diximus, à parte externa.

K 1.2.3. Spina huius ſcapulæ, propriè ab H ad K. ἀκρώμιον ſeu humeri caput, K huius proceſſus colligatio.

I I pars huius ſpinæ craſsior ſignatur.

L 1 3. Sinus, cui inſeruntur claues.

MM M. 1. Alueoli ex coſtarum contactu.

NO 1. Maxima incuruitas à facie anteriori, cui in 2. figura reſpondent G & H.

S 2. Scapulæ extrema ora, è parte anteriori.

T 2. Sinus ex quo naſcitur magna portio muſculi mouentis brachium.

VV 2. Hac in parte maior eſt ſcapulæ cauitas è parte forinſeca, propter dorſũ lateris anterioris: nã quod interiacet VV & G H ſubtilius eſt ac denſius.

X 1.2.3. Hic maius latus ſpatulæ initio ſuę ſpinę annectitur certis muſculis.

Y 1.2.3. Anguli inferioris connexio.

Φ 1.2.3. Pars altiſsimi anguli huius ſcapulæ, qui nonnihil eleuatur ad partem anteriorem.

Z 1.2.3. Angulus altiſsimus maioris lateris huius ſcapulæ.

a 1.2. Circulus conſtitutus in medio lateris altiſsimi huius ſcapulæ.

bc 3. Sinus in parte externa huius ſcapulæ, inter ſpinam & proceſſum ſuum elatiorem, b, priuatim partem eius tenuiorẽ & pellucentem notat. c, radium quendam ſæpe inuentum in hac ſcapula, qua venæ ad huius oſsis nutritionem introrepunt.

FIGVRA V.

DESCRIBVNTVR *hic claues ſeu furculæ, imagine prima, ſuperior anteriorq́ eius pars, ſecunda poſterior, tertia inferior.*

A 1.2.3. Furculæ caput, quod oſsi pectoris annectitur.

B 1. Huius capituli angulus primus.

C 1.2.3. Secundus.

D 1.2.3. Tertius.

E 3. Linea eminẽtior in anteriore clauium parte apparens, è regione primi anguli, notati B.

F 2.3. Linea eminens in clauium humiliori parte conſpicua, & G propriè notat aſpredinem, quæ eſt ſub finem huius lineę.

G 1.3. Pars media quę tenuior eſt, compactior, ac ferè teres.

HI 1.2. Claues hac parte progrediendo verſus ſcapulę ſummũ proceſſum dilatantur, ſuntq; in altiori parte quo loco eſt I, gibboſę.

LM 3. Foſſa quędam in infimi lateris ampliori parte, quę aliquid aſpredinis habet.

N 3. Hinc vſque ad M extẽditur quędam aſperitas, ex qua oritur ligamẽtum quod in proceſſum interiorem ſcapulę infigitur.

O 3.2. Gibbus concauę pectoris parti oppoſitus.

P Aſperitas quędam apparens in parte clauium infima, quę finitur vbi cum ſcapulę capitulo connectitur.

Q 1.2.3. In tertia figura ſignat tuberculum, quod copulatur dicto proceſſui, in prioribus huiuſdem tuberculi ortum.

FIGV-

Figvra VI.

DVabvs *his figuris os humeri ſiniſtrum repræſentatur, prima pars eius anterior, poſterior altera.*

ABC 1.2. Oſsis humeri caput quod ſcapulæ iungitur.

DE 1.2. Huius capitis tuberculum externum, per quod articuli huius ligamenta connectũtur, priuatim anteriorem faciem D, oppoſitam E, notat.

FG 1.2. Alueolus capitis ipſius tuberculum ſeiungens internum, ab eo quod eſt in latere externo.

HI 2. Sinus partẽ humeri internam ab externa diſtinguens: eius terminum ad iuncturam oſtendit H. quæ vero in oſsis ceruice I.

KL M. 1.2. Huius oſsis trochlea, cui cubitus incumbit, priuatim K. eiuſdem trochleæ ſinum. nam L & M latera monſtrant.

N 1. In parte anteriori ipſius humeri oſsis fouea ſupra trochleam.

O 2. Fouea eiuſdẽ oſsis a poſtica facie, in quam maior brachij oſsium ſtipes ſe abdit, ſuo nempe proceſſu poſtico.

P 1.2. Externum humeri caput intra quod recipitur minor ſtipes brachij.

Q 1.2. Linea quædã elatior hac in parte oſsis humeri.

R 2. Sulcus quidam per quam neruus quartus meat ad brachium.

S 1.2. Caput internum oſsis humeri.

T 1. Caput internum à facie anteriori habet alueolum quẽdam, per quẽ tertius neruus inter eos, qui ad manum feruntur, delabitur.

V 1. In eiuſdẽ capitis externa parte alueolus eſt quinti nerui ad manũ tendentium.

XY Z. 2. Oſsis humeri poſtica pars. X propriè oſtenditur pars elatior, quæ ſinuoſa eſt. Z inferior, nonnihil protuberans. Y vero alueolus nerui quarti ad brachium tendentis.

abcd 1. Huius oſsis pars anterior, a, notat partem altiorem, b c humiliorẽ, lateris ſcilicet nonnihil protuberãtis, locus inſignitus tribus prioribus humilior eſt, ac ſubcauus: ſed d, notatur locus tũ ſublimior tum protuberans.

e 2. Aſperitas circa latus anterius huius oſsis.

f 1. Alia aſperitas quæ habetur in parte anteriori prope ſinum, vnde muſculus cubitum mouentiũ primus externo ſuo principio progreditur.

Figvra VII.

AMbæ *hæ figuræ duo brachij recti oſſa repræſentant, à parte intera, prior, ab externa, altera.*

AB 1.2. Id vniuerſum quod cubitũ carpumque, ſeu brachiale interiacet, quodque brachium vocatur, terminus ad cubitum A, ad brachiale B, ſignatur.

C 1. Maioris cannæ, à facie anteriore proceſſus, qui inſeritur in ſinum qui eſt, vt diximus, ſupra trochleã in priore humeri parte, & propriè notatur pars huius proceſſus externa.

D 1.2. Proceſſus retro ſpectans priuatim gibberus, & cubitus dictus, character tamẽ internam partem proceſſus magis notat.

E 1.2. Sinus grãdioris cannæ, in quem recipitur humeri trochlea.

L 1. Aſperitates quædam apparentes in exortu proceſſus interni cannę grandioris.

M 1.2. Minoris cannæ ceruix.

N 1.2. Caput minoris cannæ, quod humeri externo capiti colligatur per ſinum, quem in medio habet.

P 1.2. Ceruix maioris cannæ.

Q 1.2. Caput eiuſdẽ cannę contiguum carpo.

R 1.2. Proceſſus maioris cannę ſtylo ſimilis, vnde γραφοειδὴς Græcè dicitur.

T 1.2. Cartilago bonam partem cannę minoris obueſtiens, qua carpo articulatur, priuatim in priori figura no-

ra notat huius cartilaginis partem natam e x infimo ſinu articuli, minoris cannæ: quem iam deſcribemus x y z. in altera vero eius cartilaginis partem notat, qua iūgitur articulo cannæ maioris.

V 2. Sinus exſculptus in maioris cannæ articulo, per quem tranſmeat tendo muſculi ſecūdi extendentium brachiale.

X Y Z. 2. Triangulus in parte glabra maioris cannæ. Z particulatim monſtrat trianguli caput.

a a 1.2. Prima linea, prominens in maiori canna.

B b 1.2. Secunda B. peculiariter in priori figura partem huius lineæ quæ tendit verſus collū maioris cānæ.

c c 1.2. Tertia linea eiuſdem cannæ.

d 1. Cannæ huius latus quod eſt intra primam & ſecundam lineam.

e 2. Eiuſdem latus conſtitutum inter primam & tertiam lineam.

f 1. Latus maioris cānæ conſtitutū inter ſecundam & tertiam lineam.

g g 2. Linea apparens in latere notato e.

h i 1. His locis iungitur vtraque canna nempe h ad cubitum, ad carpū i, iuncturam notat.

k k 1.2. Vacuum ſpacium quod inter cannam vtramque interiacet.

n 1. Infimæ coarticulationis cannæ minoris pars interior.

p 2. Eiuſdem articulationis pars externa.

q 1.2. Minoris cannæ proceſſus rudis, iuxta eius collum.

r 1.2. Linea tenuis cannæ minoris per lōgitudinem, qua parte maiorem ſpectat, extenſa.

ſ ſ 1. Dictæ lineæ internum latus.

t t 2. Hoc loco canna minor rudior apparet ratione muſculorum ipſum mouentium, qui hic inſeruntur.

x y z 1. Sinus exculptus in canna minori, qui carpi proceſſum recipit. z gibberum in eo conſpicuum notat. y, & x, duos vtrinque è lateribus tuberculi ſinus.

α 1.2. Pars elatiſsima articuli cānæ minoris ſinū ipſum loco altiori extendens, cui brachiale annectitur; magis autem foras eminet, quam proceſſus ſtyliformis cannæ maioris.

γ δ ε κ ξ. 2. Omnes hæ literę vnionem articuli cannæ minoris ad brachiale oſtendunt, priuatim γ ſuum qui hac in ſede primus eſt, δ ſecundū, ε & ξ tertium, & κ quartum.

θ 2. Sinus vtrique cannæ communis.

FIGVRA VIII.

HARVM *Figurarum prior faciem manus internā, poſterior externam demonſtrat.*

1.2. 3.4.5.6.7.8.1.2. Oſſa octo carpi ſingula ſuo numero locoque conſpicua.

I.II. III.IIII.1.2. Quatuor palmę ſeu volę oſſa, quæ retinent nomen numeri quo notantur.

ABC 1.2. Tria oſſa pollicis.

DEF 1.2. Indicis item tria, quæ in cæteris abſque omni varietate cōſpiciuntur.

N 1.2. Oſiculum quoddam poſitum à latere externo oſsis octaui τοῦ καρποῦ, i. brachialis, vbi id cum pectine vocato iungitur.

O 2. Oſsis octaui proceſſus, qui ſeſe attollit verſus internam brachialis faciem.

P 2. Oſsis quinti proceſſus, ex quo oritur ligamentū trāſuerſum, quod, vt dicemus, deo fauente, in oſsis octaui proceſsū notatū O inſerit.

Q Altiſsima cōnexio oſsis palmæ, quo ſuſtinetur index, quæ item ſexto cohæret; & quadantenus quinto brachialis oſiculo.

R 2. Eiuſdem oſsis articulatio tuberculum producens, quod ſe in ſinum oſsis, digiti indicis recipit.

S 1.2. Spacium inane inter palmæ oſſa, tum id quod indicem, tum alterum quod infamem digitos ſuſtinet. Idem autem de reliquis, quod ad interſtitium cōnexionemque attinet, intelligendum eſt.

T 1.2. Duo ſeſamina oſicula, in ſecundi pollicis internodij parte interna. In priori figura interior melius cōſpicitur, poſterior in altera.

VV 1. Oſsicula duo ſeſamina in primo indicis internodio.

X 1. Oſsiculum ex prædictorum numero, ſed minutius, ſinum in connexione indicis ſecunda.

Y 1. Seſamoides ſitum in tertio pollicis articulo. Cætera de numero horum nihil differunt ab ijs, quę ad indicem pertinent, quare ſuperuacuum duximus ipſa deſignare.

Figvra ix.

Vtraqve hac effigie exhibentur oculis ſpectandi duo cruris vel tibiæ ſtipites, priori, facies anterior: poſtica verò alterà.

A B 1.2. Summus articulus maioris ſtipitis, priuatim in ſecunda ipſe connexus notatur.

C 1. Articulus ſuperior minoris ſtipitis.

D 1. Inferna articulatio maioris ſtipitis.

E F 1.2. Inferior articulatio minoris ſtipitis.

F G 2. Sinus ſunt, quibus recipiuntur capita fœmoris.

K 2. Tuberculum ſeparans eoſdem ſinus, quod inter vtrumq; iam dicti oſsis caput inſeritur.

V 2. Horum duorum ſtipitum connexio in parte ſuperiori.

X 2. Connexio eorumdem inferior.

Y 1.2. Stipitum interſtitium.

Z 1.2. Minor ſtipes hac in parte nõ planè rectus eſt, nonnihil etiam inflectitur introrſum, foris incurua, intus protuberans.

a b 1. Stipitis maioris anterior pars, in quam figuntur muſculi crus extendentes.

Φ 1.2. Articulatio maioris ſtipitis externum aſtragalum conſtituens, proprieque notant huius articuli proceſſum.

l 1. Sinus rudis, à fronte infimæ iūcturæ ſtipitis grandioris, ex quo oritur cartilaginoſum ligamentum quod in malleolum inſeritur.

m 1. Hac in parte apparet ſinus, quē tres tendones pertranſeunt feſtinātes ad plantam pedis.

o p 1. Pars minoris ſtipitis, excarnis.

q q 2. Stipitis minoris ſinus, per quem ſeptimus & octauus muſculi mouentes pedem traijciunt.

r 2. Sinus in ſtipitis minoris humiliori coarticulatione, ex quo naſcitur ligamentum ad os tali progrediens.

ſſ 1. Primus angulus minoris ſtipitis.

t t 1.2. Secundus.

u u 1.2. Tertius.

x x 2. Primum latus minoris ſtipitis, priuatim notant lineam eminentē, ex qua muſculus pollicem extendens naſcitur.

α α 1. Secundum latus minoris ſtipitis.

β β 2. Eiuſdem latus tertium.

γ γ 1. Primus angulus maioris ſtipitis.

δ δ 1.2. Secundus.

ε ε 1.2. Tertius.

ζ 1. Primum latus maioris ſtipitis.

η 1. Secundum.

θ 2. Tertium.

κ κ 2. Linea aſpera in tertio latere ſtipitis maioris conſpicua, in quam infigitur muſculus in poplite deliteſcens.

Figvra x.

Dvabvs hiſce figuris proponitur effigies pedis ſiniſtri: prior connexam eius partem, altera plantam exprimit.

Γ 1.2. Os, propriè loquendo, tali.

Δ 1.2. Calcanei, vel calcis os.

Θ 1.2. Os σκαφοειδὴς nauiforme.

1.2. 3.4. 1.2. In ceruice pedis oſſa quatuor quorũ ſingula à numero ſibi impoſito nomina habent.

I.II. III.IIII.V. 1.2. Oſſa quinque pectinis pedis: non autem in ſecunda figura ſignātur, quod alioqui res perſpicua eſſet.

Λ Ξ 1.2. Oſſa digitorum.

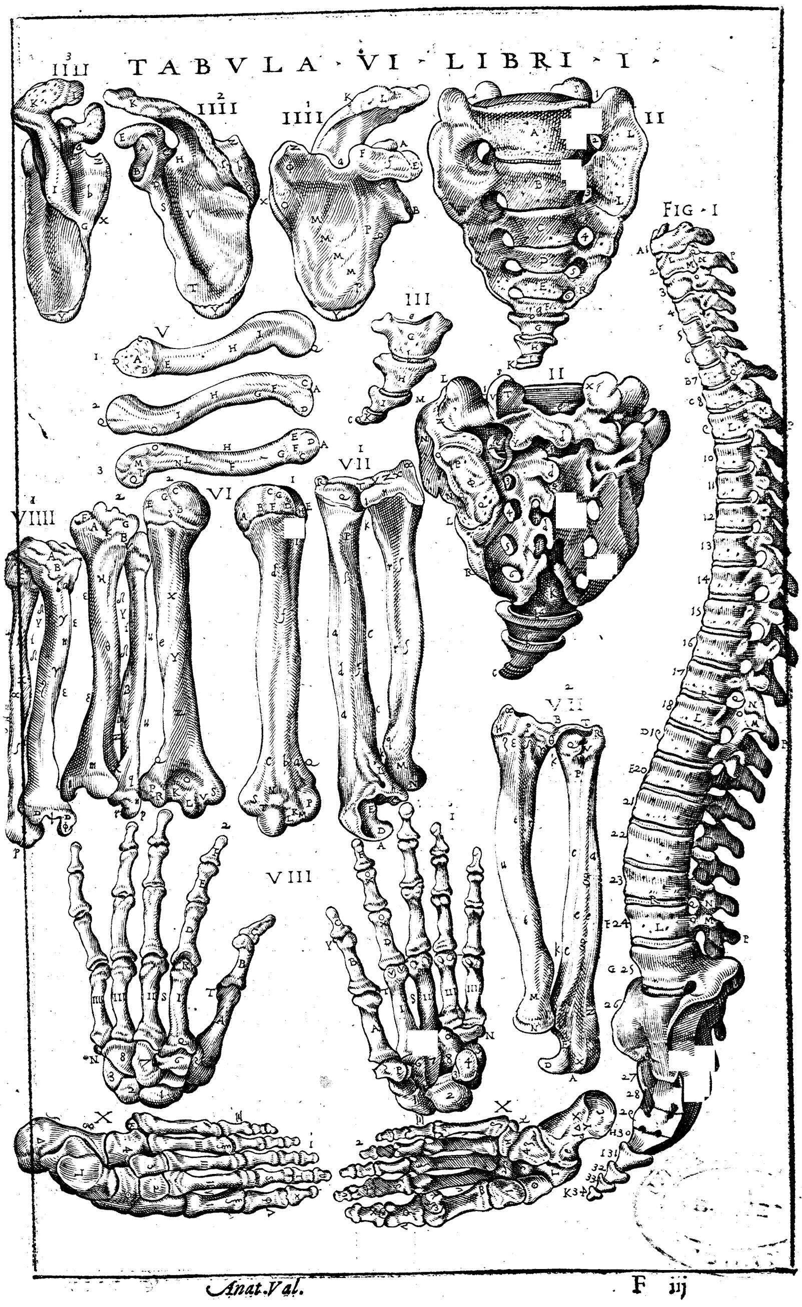
c 2. Pars poſtica oſsis calcanei.

d e 2. Interna eiuſdem oſsis facies. e, propriè ſinum notat, qua tendones aliqui ad plantam pedes contendunt.

Digitized by Google

fg	1. Externum oſsis calcanei latus, propriè g, locum notat, quo trãſeunt tendones ſeptimi & octaui muſculorum pedis.
ζn	2. Latus infimum oſsis cubiformis, n peculiariter indicat ſinũ, per quẽ traijcitur tendo ſeptimi pedẽ mouentis muſculi.
μ	1.2. Os ſeſamo ſimile, quod habetur è latere externo articuli oſsis pectinis, cui digitus minimus & cubiforme innituntur.
νν	1.2. Interſtitium vacuum inter oſſa pectinis,
ξξ	1.2. Capitula oſsiũ pectinis quæ recipiũtur intra ſumma oſsium digitorum acetabula.
π	1. Hic character nõ oſtendit aliquẽ ſinum peculiarem oſsis pectinis pollicem ſuſtinentis (vt ait Veſalius) nõ enim hoc os magis quàm reliqua proceſſu donatum eſt: verum ei ſinus eſt, per quem irrepit muſculus ſeptimus pedẽ mouentium.
ρ	2. Proceſſus oſsis pectinis minimum digitum ſuſtinentis, cui adnaſcitur muſculus octauus pedem mouentium.
ςτυ	1.2. Tria digiti indicis oſſa; à quibus reliquorum trium oſſa nihil diſſentiunt.
χφ	2. Pollicis oſſa duo.
ψω	2. Duo oſsicula, quę ſubtus apparent ad os, quod pollicem ſuſtinet, iuxta primum articulum digiti prędicti.
χ	2. Oſsiculum quod inuenitur in ſecundo pollicis articulo. Quę inter oſsicula reſtant, vt ſeſamo ſimilia, notare ſuperſedimus, cùm id ſuperuacaneum videretur.

Digitized by Google

Digitized by Google

TABVLA VII. FIGVRA I. ET II.

EX hiſce duabus figuris prior effigiem refert laryngis ſeu gutturis, à parte anteriori vnà cum aſpera arteria, eiusq; ramis diſtributis per pulmonem. Secunda tantum oſtendit guttur cum arteriæ aſperæ trunco à parte poſtica. Quoniam verò ipſa ramorum diſtributio per ſe ſatis clara eſt, nullis characteribus hic opus eſſe duximus.

FIGVRA III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIIII. XV.

HARVM *figurarum tertia monſtrat laryngis cartilaginem ueterum ſcuto ſimilem, et inde ſcutiformem vocatam, à dextro latere. Quarta eandem monſtrat à latere interno: Quinta uerò, à frõte: Sexta oſtendit ſecundam laryngis cartilaginem à parte anteriori: Septima eandem à dextro latere antrorſum, Sed octaua retrorſum: Nona tertiam oſtendit cartilaginem à latere dextro: Decima faciem eiuſdem anteriorem: Vndecima verò poſticam: Verùm duodecima partem imam epiglottidis (quæ tanquam operculũ gutturi impoſita eſt) refert: Decima tertia elatiorẽ, qua palatum ſpectat: Decima quarta oſtendit aſperæ arteriæ cartilaginem, effigiẽ C. referentem, à parte anteriori: nam poſterior figura Decimaquinta notatur.*

AB 3.4.5. Summi proceſſus primæ laryngis cartilaginis.

CD 3.4.5. Duo imi proceſſus eiuſdem cartilaginis.

EF 7.8. Secundæ cartilaginis pars, cui annectuntur duo inferiores proceſſus, primæ cartilaginis: In ſeptima tamen figura tantum conſpicitur E.

GH 3.4.5. Hoc loco prima cartilago apparet anguſtior, & breuior quàm alibi vſquam, & inter G & H apparet linea, quæ cartilaginem partitur in duo.

I 1.6.7. Secundę cartilaginis pars interior, quæ reſpondet cauitati laryngis.

KL 6.7. Eiuſdem cartilaginis pars inferior, in qua habetur circulus rotundus. K priuatim huius circuli partem anteriorem notat, quæ ſita ſub fauciũ adenibus digito tangi poteſt: L verò poſteriorem, quæ ad imum vergit inſtar proceſſus: eaque iterum notatur L, in figura octaua.

M 7.8. Linea prominens in parte poſteriori ſecundæ cartilaginis.

NO 7.8. Duo ſinus, vnus à latere, alter ſecundum multitudinem huius lineæ ſitus.

PQ 6.7.8. Duo tubercula ſecundę cartilaginis quæ ſinibus primæ inſeruntur.

RS 9.10.11. Pars vtraque tertiæ cartilaginis.

T 10.11. Hac in parte tertiæ cartilaginis nihil habetur præterquã quædam texturæ vel mẽbranæ, & copulæ laryngis.

VX 9.10.11. Pars tertiæ cartilaginis cũ interſtitio per quod iungitur ſecundæ.

YY 9.10. Tertiæ cartilaginis proceſſus conſtituentes laryngis lingulam, per quã vox acuta, vel grauis redditur, prout magis minusve aperitur vel clauditur vterq; hic proceſſus.

Z 9.10.11. Pars tertiæ cartilaginis quę effigiem habet oſculo gutturnij ſeu malubrij ſimilem.

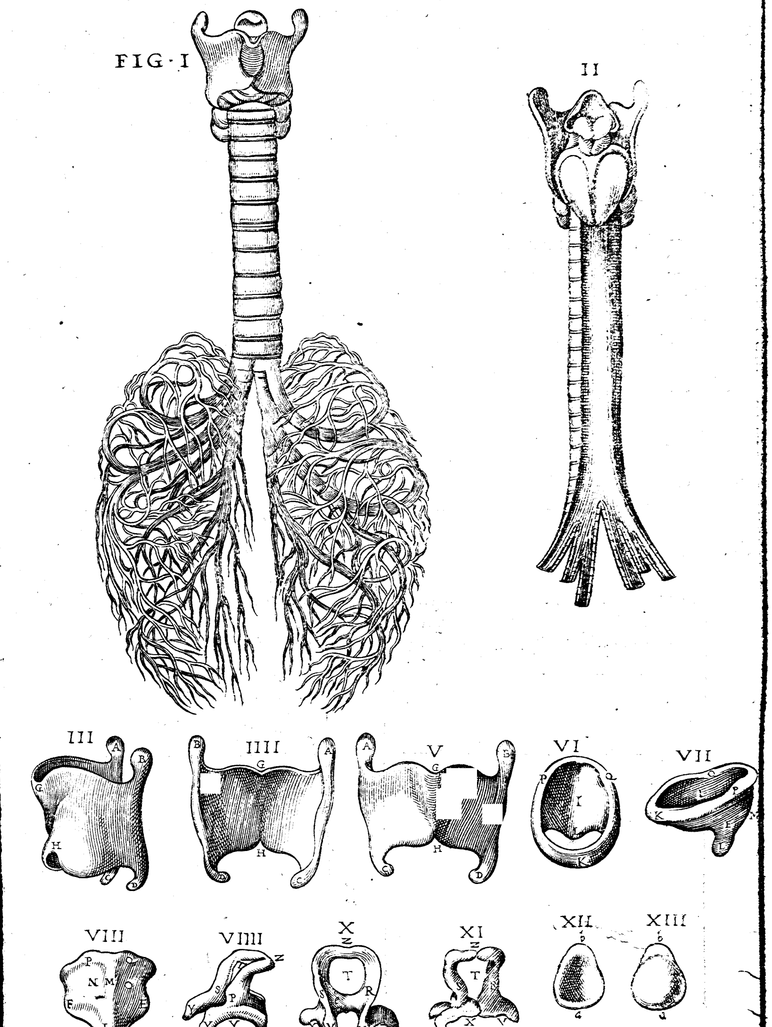
a 12.13. Oſtioli laryngem claudentis radix, quæ ex prima cartilagine naſcitur.

b 12.13. Oſtioli huius apex introrſũ vrgens, & cùm deglutimus, laryngem obtegens.

AD harum partium clariorem intelligentiam, præter figuras modò explicatas, iuuabunt quindecim priores figuræ expreſſæ tabula decima ſexta, lib. ſecundi.

Digitized by Google

TABVLA · VII · LIBRI · I ·

Digitized by Google

FIGVRA XVI.

*F*IGVRA *hæc exhibet cùm ſuperiores, tum inferiores palpebrarum cartilagines vndique liberas, quibus cilia innaſcuntur: hic autem ob rei facilitatem à notis abſtinuimus.*

FIGVRA XVII.

*O*STENDVNTVR *hac figura cartilagines nouæ lunæ ſpeciem gerentes. Inueniuntur autem in ſinubus, qui articulo ſummo maioris ſtipitis tibiæ inſculpuntur.*

M Cartilago quę eſt in ſinu lateris dextri, in ſummo articulo maioris ſtipitis, quo ingreditur caput exterius oſsis fœmoris.

NN Cartilago quæ eſt in latere ſiniſtro, in quod recipitur internum fœmoris caput.

OO Hac in parte hæ duæ cartilagines ſũt craſsiores quàm in vlla alia.

PP Hoc loco lateris dextri cartilagines committuntur cum illis quę ſunt in latere ſiniſtro, vtræque in acutum terminatæ.

FIGVRA XVIII.

*A*MMBÆ *hæ figuræ monſtrant vngues manus eodem planè modo, quo detrahuntur manu cocta ad conficiendum ſceleton. harum prior, quæ literis inſignitur, oſtẽdit unguis partem internam & carni cohærentem: ſecunda verò oppoſitam.*

A Pars vnguis extra cutem prominẽs.

B Vnguis radix quæ mollior eſt & cute obtecta.

FIGVRA XIX.

*E*XHIBET *præſens effigies cartilaginem, quæ conſpicitur in articulo clauiculæ, qua parte hæc colligatur cum ſcapulæ proceſſu, qui humeri caput quibuſdam dicitur.*

FIGVRA XX.

*H*ÆC *forma eſt cartilaginis quæ inuenitur in eo articulo, per quẽ claues annectuntur oſsi pectoris.*

*H*IC *finem faciemus exponendi figuras libri primi. Confidimus autem nihil hic prætermiſſum fore, quod dignum ampliori explicatione cenſeri poſsit.*

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI de Corporis Humani Anatome.

LIBER SECVNDVS,

In quo de ligamentis, & Muſculis agitur.

De Ligamentis. *Cap.* I.

CVM primo libro, Oſſa, & cartilagines cęterarum corporis partium veluti baſim, ac propugnaculum proſequuti ſimus; de ipſorum vinculis hoc ſecundo agere par eſt: de carne inquam, de muſculis, de membrana carnoſa, de adipe, de cute, de cuticula, ac poſtremò de membrana, quæ oſsibus cunctis obtenditur, dicta ob id Perioſtion, quorum interuentu oſſa, & cartilagines connectuntur, veſtiunturq;, ducto à ligamentis exordio; quæ communiter non minus nerui appellantur, vt primo libro diximus, quàm muſculorum capita, quam'ue inſtrumenta, & vaſa, quibus facultas ſenſitrix à cerebro, ad reliquas corporis partes defertur. Ligamenta hæc ex partibus homogeneis conflata ſunt, & dura, (licet non æquè ac cartilagines) albicantia, exanguia, & ſolida, & ex aliquo vt plurimum oſſe, ſeu cartilagine, dura'ue quapiam membrana enaſcuntur. Primum ipſorum munus eſt, oſſa inuicem colligare, ex quo, cùm præcipuum ſit, nomen traxerunt. Secundum eſt, muſculorum tendines ita complecti, ne ab eo quo incedunt tramite aberrent, nunc ſeſe in pontem componentia, ſub quo deferuntur, vt in parte interna [a] brachialis, ac in tarſo videbitur; nunc in anulos adaptata, vt in [b] externa eiuſdem brachialis regione admonebimus. Tertius ipſorum vſus eſt, pauimenti ſtrati'ue inſtar, muſculorum tendinibus ſubſterni, vbi per aſperum, atque acutum aliquod os euehuntur, cuius exempla, illius quidem in interna [c] brachialis ſede, huius verò in [d] coxendicis oſſe habebuntur. Quartus eſt, muſculorum tendines obtegere, vt in interna [e] brachij ſede viſitur. Quintus eſt, quo, interſtitij vice, muſculis interiaceant, eos inuicem ſeiungentes, quòd in [f] crure, [g] brachio, & pubis [h] oſſis foraminibus præſtant, quibus in partibus ligamenta hæc, externos muſculos ab internis ſeiungunt. Sextum haud minoris à primo momenti eſt, quo [i] muſculorum conſtitutionem ingrediuntur, in eum, quem ſequenti capite explicabimus modum. Hiſce vinculis alia complura accedunt, quibus fuſiùs loquendo, idem nomen adaptari poſſet, cuius notæ ſunt, membranæ muſculos obtegentes, Peritonæum, Membranæ cordis, Quæ coſtas amplexantur, Quæ thoracem interſecant, & Dura mater, quæ omnes non minus, quàm ex ſupra commemoratis, vnaquæque ex oſſe, aut cartilagine principium deſumunt, & aliquid ſemper colligant, amplexantur'ue. Hac etiam ratione muſculorum quemlibet ligamenti nomine dignari poſſemus, eoſq; potiſsimum, qui ex oſſe, aut cartilagine producti, in aliud inſeruntur, cuiuſmodi ſunt, qui ex [k] coxendice ortum deſumentes, oſsi femoris implantantur, qui præterquam quòd femoris motus coadiutores exiſtunt, in colligando inſuper, tuendo, inueſtiendoq; articulo, opem minimè obſcuram conferunt. Porrò ligamenta omnia, pro vſuum quos præſtant numero, non parum inter ſe variant, alia namq; plures ſimul præſtant, alia vnicum, vt in hiſtoriæ progreſſu obſeruabimus. Haud ſecus quoque ortu, atque inſertione differunt; alia enim ex ſolis educuntur cartilaginibus, in eaſdemq; pariter deſinunt, vt laryngis nonnulla; aliqua ex oſsibus enaſcuntur, & in ea inſeruntur, vt genus humeriq; ligamenta, atque alia propemodum omnia. Alia rurſus ad os, & cartilaginem pertinent,

Ligamenta ex quibus conſtentur.

Ligamentorum vſus.

Secundus vſus.

Tertius.

Quartus.

Quintus.

Sextus.

Ligamenta alia

Ligamentorum diſcrimen.

a t.iiii θ.
b t.i.ii.iii. 1. 2.3.4.5.6.
c t.vii. ε.
d t.xii. αβλ.
e t.iiii. β t.v. Θ
f t.xv. fi. xv.
g t.vii. υ.
h t.xiiii. b
i t.xv. fi. vii.
K t. viii. A. t. ix. ο II.

Digitized by Google

nent, vt quæ pectoris os coſtarum cartilaginibus colligant. Alia ex oſſe, aut cartilagine deducta, in aliam quamuis corporis partem terminantur, cuiuſmodi ſunt omnes propè membranæ. Quædam ex oſſe quopiam enaſcuntur, & in idem deſinunt, vt quina ex ſenis, externam brachialis ſedem occupantia ligamenta, primum *Ligamentorum in ſubſtantia diſcrimen.* nanque ad radium, vlnamq; pertinet. Ligamentorum quoque ſubſtantia minimè omnium eadem ſed diuerſa eſt; Aliorum namq; ſubſtantia mollior eſt, & membranæ particeps, vt omnium ferè articulos complectentium vinculorum, quamuis etiam ex his, alia alijs habeantur teneriora; quæ nanque digitorum internodia ambiunt, humeri ligamenta mollitie ſuperant, hæc verò, femoris ligamentis molliora exiſtunt. Alia prædictis habentur duriora, verum cartilaginibus mollitie antecellunt, quale illud eſt, quod ex [l] medio capitis femoris eductum, in coxendicis acetabulum inſeritur; & quæ vertebrarum [m] ſpinæ corpora intercedunt, & quod ex tuberculo in ſuperiore tibiæ [n] appendicis ſede conſiſtente oriri diximus, femoris oſsi conſertum; atque vt vno verbo dicam, quæcunque oſsibus interiacent. *In ſitu.* Situ præterea inuicem variant. Alia ſiquidem extrinſecus ſedem obtinent, vt molliora; *In figura.* alia intrinſecus conſiſtunt, vt cartilaginea. A figura etiam differentia deſumitur, Quædam enim lata ſunt, & tenuia, vt quæ inter gemina tum cruris, tum cubiti oſſa reponuntur, atque alia item complura, quæ articulos circum vndique complectuntur. Quædam anguſta, & craſſa ſunt, atque horum rurſus alia teretia, vt [o] quod ex proceſſu ſecundæ ceruicis vertebræ prodit, & in occiput inſeritur; & [p] quod poſteriùs dentem eundem comprehendit; Tum [q] quod in medio femoris oſsis capite conſiſtit, in coxendicis acetabulum inſertum. Alia plana ſunt, vt tertium peculiare humeri ligamentum; & quæ genu colligant, craſſa quidem omnia, ſed mi- *Aliæ differentiæ.* nimè rotunda, vt neque cartilaginea ligamenta tali os fibulæ colligantia. Mutuò tandem ligamenta differunt, quoniam Aliqua ſolida exiſtunt, vt maxima ipſorum pars; Aliqua peruia ſunt, vt brachialis vincula, quę anulorum inſtar, muſculorum tendinibus cedere diximus; quales item ſunt [r] membranæ pubis oſsis foraminum, neruo venæ arterięque viam prębentes; & [s] quæ tibiam inter, ac ſuram conſiſtit, quę venę pariter per ipſam tranſmiſſę peruia eſt. Hę ſunt vinculorum differentię. *Ligamenta omnia obſcurè ſentiunt.* Verum id omnibus commune eſt, vt ſenſu non niſi obtuſo prędita ſint, quò minùs continuò membrorum motu defatigentur: qua etiam de cauſa, vnctuoſus ille humor, in articulis occurrens, comparatus fuit, qui ligamenta continuò oblinens, oſsium motum reddit faciliorem.

l t.xv.fi.xvo. m ta.xv.f xxviii.?. n ta. xv. f xxvii.x. o ta. xv. f xxvii. I. p ead K. q ead.fi.xvo. r t.xiiii. b s t.xv.fi.xv

De Cute, Cuticula, Membrana Carnoſa corpus vniuerſum obtegente, & de Adipe, inter cutem, dictamq; membranam repoſito. Cap. 2.

QVoniam, qui nobis de Muſculis habendus eſt ſermo, aliquid forſan obſcuritatis haberet, non pertractata prius Cute, Cuticula, Adipe, Membrana carnoſa, quę partes vniuerſo corpori communi ſunt integumento; quid primùm eę ſint, explicare operępretium erit, orationis exordio à Cute deſumpto. *De cute.* Quę duritię mollitieq; media eſt, neruo ſanguine referto ſimilis; imò corpus eſt carnem inter & neruum, medium, nec ſanguine admodum refertum vt caro, nec omnino expers vt nerui, ex ſemine, non minùs quàm ſpermaticę alię corporis partes, ortum; ex quo fit, vt diſruptum, non niſi veſtigio aliquo relicto, conſolidari poſſit. Cutis hęc ſubditis ſibi partibus diuerſimodè affigitur; aliter enim volę manus, ac pedis plantę, quàm fronti adhęret; ſecus labijs, naſo, auribus, & ſedi, quàm cęteris partibus adnaſcitur. Omnes porrò, perindè ac cuiuſuis cęterorum animantium coria, detrahi exactè admodum poſſunt, ideoq; δέρμα gręcis, quo nomine res detractu facilis deſignatur, dicta eſt. Verum aduertere oportet, vti adhęſu variat, ita etiam neruorum in eam pertingentium propaginibus excipiendis differre. Siquidem cutis volę manus complures excipit neruorum ramulos, vt ſuo loco di- *Cutis ſenſu admodum exquiſito prædita.* cemus, capitis vero cutis paucißimos, etſi nulla ipſius pars neruis vſquequaque deſtituitur. Ex quo quidem apparet, quanta ijs fides habenda ſit, qui cutis ſenſum è

medio

medio tollunt; cùm alioqui ſecus in dies euentus, nos in vulnere affectis, edoceat, quibus ea detracta eſt, in quibus nõ ſine magno ipſorum dolore, reſuitur, imò longè maiori, quàm pars alia vulneris quæcunque. Eo etiam cutis huiuſmodi variat, quòd alijs partibus craſsior obtenditur, vt in pedum plantis & capite; alijs tenuior, vt in facie; alijs media, vt in interna manus parte; ea tamẽ vniuerſa homini tenuior, quàm quadrupedibus obtigit. Non minus ex motu ipſiusque priuatione, cutis differentia deſumitur, in aliquibus enim partibus mobilis eſt, vt in fronte, & quoquo modo in occipite, facieque, atque in anteriore colli ſede; in alijs immobilis, vt in cæteris omnibus corporis partibus. Quæ motu prædita eſt, aut particularis muſculi interuentu mouetur, vt in fronte, collo, malis, labijſque; aut proximarum partium auxilio, vt cutis genarum. Quinetiam alijs in partibus piloſa cernitur, vt in capite, ſub axillis, in pectine, viris in mento; in alijs glabra, vt in volis manuum, ac pedum plantis: Aſt ea exiguis quibuſdam ſpiraculis tota peruia eſt, πόροις græcè dictis, per *Cutis Pori.* quos recrementa corporis expurgantur, & pili enaſcuntur. Spiracula huiuſmodi in manuum volis, & pedum plantis, minora, quam in vlla alia parte habentur. Hiſce cutis foraminibus alia inſuper accedunt, palàm occurrentia, qualia ſunt naſi, oculorum, oris, aurium, pudendi, ſedis, & vnguium foramina. Quam ob cauſam, horum foraminum vnumquodque paratum ſit, cum de partibus cuti ſubiectis agemus, ſigillatim edocebimus. Nunc ſcire expedit cuti huic, cuticulam obtendi, exanguem, & *Cuticula.* ceparum inuolucri modo, tenuem, quamuis in partibus nonnullis, potiſsimum in manuum vola, in pedum planta craſsior occurrat; quam græci ἐπιδερμίδα hoc eſt, cutis efflorescentiam appellarunt. Cuticula hæc ſi quando diſrumpitur, vt ferè in ſcabioſis euenit, ſiue diuellitur, vt cum veſica quæpiam excitatur, facilè nullo relicto veſtigio renaſcitur; ſecus quàm cutis, tum dictam ob cauſam, tum quòd in eam complures venarum, arteriarum, neruorumque propagines terminantur: imò nonnulli cutem præterea nihil eſſe, quam horum omnium congeſtionem exiſtimarunt. Cuti *Adeps.* copioſus adeps, perinde atque in ſuibus ſubtenditur, in quouis corpore niſi admodum gracili conſpicuus, atque ideo minimè arduum eſt, humanum corpus, prædicta membrana carnoſa prorſus intacta, deglubere, quod in ſimijs canibusque non euenit, vt probè in ipſis Galenus aduertit, contrarium in homine obſeruaturus, ſi explorare id ipſi licuiſſet. Adeps is ex ſanguine è venis reſudante gignitur, quæ per carnoſam membranam reptantes in cutem inferũtur. Qui ſanguis tum natiui caloris inopia, tum membranæ huius, ſuapte natura frigidæ vicinitate, cõgelaſcit, & in adipem abit: ideoque in frigidis humidiſque animantibus, qualis fœmina eſt, ac ſus, copioſior concreſcit, quàm calidis & ſiccis, quales ſunt, canis, leo, ſimia & alia, in quibus omninò paucus, vel nullus conſpicitur. Quinimo præter hominem, ſuem, erinaceum, ouem, & glirum, nullum mihi præterea quadrupes occurrit, cui adeps inter cutem & membranam carnoſam repoſitus adeſſet. In alijs etiam corporis partibus cõplurimis, adeps iſte collectus viſitur, quibus quidem opitulatur ſubuenitque, nutrimentum egentibus ſuppeditans, atque in molem ipſas attollens maiorem; vnde πιμελὴ, vt arbitror, græcis vocatus eſt. Adeps hic iuuenibus albicat, ſenibus verò flaueſcit, atque id magis minuſque, prout ſenior quis, iuniorque eſt. Porrò albedinis ipſius *Adeps cur albus.* rationem, in compotem aereæ ſubſtantiæ naturam, vt quidam faciunt, referre, omnino mihi riſu dignum videtur; hac enim ratione oleum albiſsimum, dentes verò nigerrimos eſſe oporteret, quandoquidem nihil hiſce minus, nihil illo aereum magis inueneris. Sed hæc cùm ad rem minimè faciant, miſſa faciamus. Adipi membrana ſubtenditur, longè cuticula validior craſsiorque, & fibris quibuſdam implicita, quæ adipem peruadentes in cutem vſque porriguntur, quorum auxilio quoque ſubſtratis ſibi muſculis adhæreſcit, & cuti præterea validè admodum affigitur, medijs venis quamplurimis, arterijſque nonnullis, nutrimentũ cuti deferentibus; nonnullis quin etiam neruorum propaginibus, ſentiendi vim ipſi communicantibus, quæ per huiuſmodi membranam adipemque prorepentes in cutem adiguntur. Mem- *Membrana carnoſa quibus in partibus moueatur.* branæ iſtius, eadem eſt vbique craſsities; motu nequaquam pollet, præter quàm in collo, fronte, occipite, ac facie, vbi carnoſis quibuſdam fibris adeo craſſeſcit, vt mu-

ſculi

Digitized by Google

ſculi nomen adipiſcatur. Viſi quidem interdum ſunt qui aurem mouerent, quod
ipſi Romæ in Hiſpalenſi quodam vidimus, cui nomen erat Manſiglio; alij cutem
in dorſo mouēt, alijsque partibus, in quibus omnibus membrana hæc carnoſis fibris
referta eſt, equinæ, aſininæque cutis inſtar. Hanc græci ὑμένα, quod membranam ſi-
gnificat, appellarunt. Arabes poſtea Carnoſam ſumma ratione addiderunt, quo no-
mine communiter appellatur, licet ij abdominis quoque muſculos ſimul omnes hu-
iuſmodi appellatione dignentur. Sub hac membrana inter ipſam & muſculos len-
tus, lubricusque humor conſiſtit, qui muſculis motum comparat faciliorem, quod
membranis omnibus commune eſt, quæ corpus aliquod ſedem aliquando commu-
taturum ambiunt. Is etenim humor eas oblinit, quò promptius excurrant: quemad-
modum in Peritonæo, inteſtina obtegente videre eſt; & in ligamentis, quæ tendi-
nibus, pedum, manuumque digitos adeuntibus patent; atque in membranis cordis.

De Muſculis, & primùm quid ſit Muſculus. Cap. 3.

Muſculus quid & ex quibus conſtet.

MVſculus, pars corporis noſtri eſt [a] organica, voluntarij motus auctor & opi- a tab.xv.fig.
fex: conflatur is, ex neruoſo ligamento in plura filamenta diducto; ex multis xviii.
præterea carnoſis fibris, filamenta complectentibus, atque integentibus; nec non
etiam ex aliquot venarum, arteriarum, neruorumque ramis, nutrimentum, vitam &
ſenſum ipſi elargientibus. [b] Ligamenta ſtatim à muſculi principio, in multas partiun b ead.C.
tur fibras, ad finem vſque muſculi perreptātes, vbi rurſus coaleſcentes, [c] validū quen c ead.D.
dam funiculum, ſiue lorum efformāt, Tendinem latinis appellatum. In hunc autem
tendinem muſculi nequaquam deſinunt, niſi cum procul inſerendi ſunt; ipſius enim
caro, locum per quem deducuntur inſigniter impediret. Eſtque illud minimè præ-
tereundum, quod, quemadmodum prior ligamentorum diſtributio, muſculi caput

Muſculi figura.

conſtituit, ſic eorundem collectio caudam, medium verò ipſorum, [d] corpus effor- d ead.E.
mat: vniuerſum autem in muſculorum nonnullis murem effingit, vnde apud lati-
nos Muſculi appellationē fuit adeptus. Piſcis quinetiam dicitur, quòd ipſi quodam-
modo ſit aſsimilis; etſi profectò vix vnum aut alterū figuræ huius, in [e] brachio [f] fe- e t.i.d.t.iii.a:
moreque reperias. Deinde muſculus omnis, membrana totus integitur, ex ligamen f t.iiii.φ.
tis, ipſius caput finemque oſsi colligantibus, educta. Horum muſculorum alij bre-
ues ſunt, alij longi; illi vſquequaque carnei ſunt, tendinem prorſus nullùm effatu di-
gnum educentes, hi tendine omnes donantur, licet inæquali, nec eademmet figu-
ram ſeruanti; alij enim longam, alij teretem, alij aliam obtinent, vti mox dicemus.

De Muſculorum differentijs. Cap. 4.

Muſculorū differentiæ quot.

VAriant inuicem muſculi, ortu, munere, figura, colore, ſitu, & fibrarum gene-
re. Quod enim ad ipſorum ſtructuram attinet, ex fibris, venis, arterijs, neruis,
carne, atque adipe omnes conſtituuntur; neque vllus eſt muſculorum, qui ſingulas
haſce partes non obtineat, licet Veſalio ſecus videatur. Verum id quidem eſt, in ali-
quibus, venam, neruum, arteriamque, quæ ſua eſt ipſorum paruitas, intuentium ocu
los effugere; vt in eo euenit, qui volæ manus tendinem producit. Adeps verò qui fe-
rè inter carnium fibras concreſcit, in ſenibus, atque gracilibus exiguus omninò, vel
nullus occurrit; in pinguibus autem, copioſus perpetuò conſpicitur, potiſsimum in

Ex ortu.

duobus muſculis [a] nates efformantibus. Varius ergo eſt muſculorum exortus. Qui- a t.ix.H.
dam enim ex oſſe prodeunt, vt femoris, & cruris motores. Quidam ex cartilagine
principium deſumunt, vt [b] laryngis muſculus, quique inter thoracis [c] cartilagines b t.xvi.
exurgunt. Alij ex alia quapiam dura membrana producuntur, quales ſunt omnes c t.vi.x.
oculorum muſculi, & [d] duo hi qui retrò ſtomachum amplexantes, in primam laryn- d t.xvi.fi.ii iii.v.I.
gis cartilaginem deſinunt; nec non ceruicis [e] veſicæ, ac ſedis muſculi. Alij ex mem- e ead.fig.xv
branis muſculorum tendines obuoluentibus educuntur, vt [f] qui quatuor manus di- M.fi.xvii.N
gitos, pollicem verſus adducunt, & ipſius erectionem promouent. Quidam ex liga- f t.vii.d.
mentis oriuntur, vt qui [g] primum pollicis manus articulū flectunt; & [h] qui pedum g t.vi.κλ.
h t.vi.n.

Digitized by Google

digitos extrorſum agunt. Alij ex alio muſculo enaſcuntur, [i] qualis eſt, qui ex ſedis muſculo productus, veſicæ collũ iuxta genitale amplexatur. Quidam nulla ex parte principium ſortiuntur, verùm membranæ aliquibus partibus carnoſæ redduntur, & muſculi nomẽ accipiunt, veluti [k] qui anteriorẽ colli ſedem, qui faciem, [l] frontemq; occupant. & [m] qui ex rubẽte, carnoſoq; teſtium inuolucro pronaſcitur. Præterea eo inſuper differunt, quòd alijs plura oſſa principium porrigunt, cuius notæ ſunt hi, qui motui thoracis præſunt; primus [n] abdominis muſculus; primus & [o] ſecũdus brachij motus autores. Alii ex vnico naſcuntur, vt reliqua omnis ferè muſculorũ ſeries. Atq; horum alij ex vnico proceſſu, ſola ve parte oriuntur, vt ferè fit; Alij ex pluribus, vt [p] primus cubitum flectens. Alij ex oſſe ſimul & cartilagine ortũ habent, vt duo [q] recti abdominis. Fine muſculi differunt. Quidã nanque in cartilaginem deſinũt, vt laryngis, palpebrarũ, naſiq; foraminum muſculi. Quidã in cutem, vt labrorũ muſculi. Alij in aliquam membranã terminantur, vt oculorum muſculi. Alij diuerſis partibus implantantur, vt quatuor genitalis, qui in ipſius corpora, & in principiũ meatus vrinarii finiunt, muſculus item teſticulorum, in [r] vas ſemen à teſticulis ſurſum deferẽs, inſertus; [s] ſedis muſculi, in exteriorem inteſtini recti tunicam implantati; colli veſicæ muſculus, in penis corpora iuxta ipſius meatum deſinens. Adhæc eo etiã diſcrepant, quòd quidam ex pluribus oborti partibus, in vnam deſinũt, vt qui brachiũ pectori admouet, qui attollit, qui deprimit, quiq; ſcapularum motus auctores exiſtunt. [t] Alij cõtrà ex vno educti in plura inſeruntur, vt [u] qui ex maiore ſcapulæ latere productus octo prioribus coſtis cõmittitur; quiq; [x] quatuor pedis manuſq; digitos extẽdunt; & qui naſi alas, & qui labiũ ſuperius diducunt, in cartilaginẽ, cutẽq; deſinentes perinde, atq; [y] diaphragma altera ſede in os, altera in cartilaginẽ terminatur. Alii à pluribus enaſcũtur oſsibus, & in plura deſinũt, vt tertius [z] thoracẽ mouentiũ, qui ex poſterioribus ceruicis vertebrarũ proceſsibus ortũ adipiſcitur, & in aliquot poſteriores coſtas implantatur; huc quoq; omnes ſcapularum motores pertinẽt. Varia ſunt muſculorũ officia; quidã enim ex oſſe prodeunt, & illud mouent, quod ipſi adhæreſcit, ſic tres [a] muſculi è coxendice naſcuntur, & in femur cõſeruntur; huiuſmodi etiã ſunt, qui ex fęmore producti in crus finiũt, [b] ſeptimus nimirũ & octauus ipſius motores. Alii ab oſſe quopiã educti, minimè ipſi alligatũ mouent; vt omnes cruris motus coadiutores, exceptis primo & octauo, qui, vti diximus ex oſſe fęmoris educti tibiæ, fibulæque conſeruntur. ad id quoq; genus pertinent, qui ex cubiti, crurisve oſſibus exorti, digitos cient. Figura etiã differunt; quandoquidem alii lacertas pedibus captas, murem ve, aut piſcem æmulãtur, qualis eſt [c] primus brachialis flexor; & [d] ſextus qui attollendo pedi opitulatur, atq, alii complures figuram hanc quodammodo referentes, etſi nullus ad eam propriè accedit, ſi eos exceperis, qui [e] pollicẽ, paruumq; à cæteris abducunt, eam ſatis appoſitè repræſentãtes. Ab huiuſcemodi figura, muſculi omnes nomen, vti diximus, deſumpſerunt, licet eorum complures eam inſigniter variam nacti ſint; Alii ſiquidem triangulares exiſtunt, vt [f] primus brachiũ attollens. Alii quadrati, vt [g] tertius ſcapulæ, & [h] primus radii, quique genarum [i] motui primi famulantur. Sunt qui lateribus quinis efformentur, vt ſecundus brachii motus [k] auctor, & thoracem mouentiũ [l] ſecundus, qui licet quadrilaterus videatur, ſi tamẽ inſertionem perpendas, tot ſunt latera, quot digiti, quibus implãtatur. Eandem met figurã adeptus eſt, [m] primi abdominis exortus; at longè plura [n] muſculo volæ manus tendinẽ producenti, latera obtigerunt, aliiſq; omnibus in plures tẽdines deſinentibus. Mira quoq; intuẽtibus offertur, [o] quarti dorſi muſculi forma, cuius quidẽ corpus aloes radicem, tendines verò, pubem ipſius æmulantur: Perinde quoq; ſe habet, [p] vndecimus iſq; longiſsimus dorſum mouentiũ muſculus. Haud ſecus, obſeruatione digna eſt [q] Diaphragmatis figura, proximè ad Raiam piſcẽ acceſſura, ſi bifidã is caudã gereret. Sunt & qui teretẽ ſpeciẽ præ ſe ferant, vt ſedis, vt colli veſicę muſculi. Alii in mucronem acuuntur, aliiq; alias exhibent formas, quibus recenſendis, ne ſim prolixior, ſuperſedebo, donec eos ſigillatim proſequar. Illud hoc loco ſit intellexiſſe ſatis, aliorũ latum eſſe principiũ, finẽ verò anguſtũ; alios cõtra ſe habere; alios tenues eſſe ac longos, alios latos & breues; Alijs anguſtũ adeſſe principiũ, alijs amplũ; quoſdam

E fine.

Ex munere.

Muſculorum in figura diſcrimẽ.

i ta.xvi.fi.xv. xvi.HI.
k t.i.r.
l ead.A.
m t.iiii.s.lib. iii. i. iiii. fig. xix.Ψ.
n t.ii.Θ t.iii. PPP.
o ta.ii.iii.M. KΔL.t.ii.Σ.
p t.vi.Θ.
q t.v.rr.
r l.iii.t iiii.fi. xxi.x.
s li.iii.t.ii. fi. vii.bc.
t t.x.Θ.
u t.v.R.t.vii. L.
x t.iiii.Ψ.t.v. Θ.
y t.vi Δ.
z t.xi.E.
a t.ix.T.t.x. xi.Σ.
b t.v.AΠ.
c t.i.Δ.
d t.iii.2.
e ta.iii.i.ta. iiii.a.
f t.xi.fi.ii.
g t.x.HIK.
h t.vii.x.
i t.i.LMN.
k t.iiii.Δ.
l t.vi.R.t.vii. L.
m t.ii.PPP.
n t.iii.x.
o t.xii.Δ.
p t.xiiii.r.
q t.vii.Δ.

Digitized by Google

dam peruios eſſe,quoſdam minimè. Omnibus porrò communis ferè color eſt, niſi
quòd vbi excarnes ſunt, neruorũ inſtar albicant; vbi carne opplẽtur, ipſius colorem
induunt,quamuis aliquod neruoſorũ filamentorũ,per eos repentium,veſtigiũ ſem-
per appareat.Et licet ipſorum aliqui liuidi,plumbei've videantur,re vera tamẽ tales
minimè ſunt; ſed hoc fit,quia membrana vſq; adeo craſſa obteguntur,vt muſculum
In ſitu. perſpicuo videri non ſinat, vnde color ex albo nigroq; permixtus conſurgit. A ſitu
quoq; muſculorum differentia petitur. Siquidẽ alij extrorſum magis conſiſtunt,alij
verò introrſum; Alij oblique in priora deſcendunt, alij oblique in priora ſimiliter
aſcendunt;quidã recti feruntur,quidã tranſuerſim,orbiculatim've contendunt.Om
nes tamen eundem ſemper cũ fibris ductum ſeruant, quæ ſecundũ muſculi longitu-
dinẽ,à principio ad finem perreptãt, præter labiorũ,& [r] genarum muſculos, quibus
Fibrarũ in muſculis vſus. multiplex fibrarũ genus inter ſe cõplicatarum obtigiſſe videtur. Pro harũ fibrarum [r] t.iiii.ΔMN
varietate,ſinguli muſculi diuerſos vſus obtinẽt, atque ideo qui pluribus præſunt mo
tibus,vt linguæ,labiorum,& maxillarum,plura obtinent fibrarũ genera,adeo inuicẽ
intertexta,vt ſumma cũ difficultate diſtingui queant. Cæteri, quibus vnũ duntaxat
fibrarum genus adeſſe diximus,nõ æquè omni ex parte collectas æqualesq; obtinẽt,
qui enim anguſto principio,& lato fine ſunt, fibras ſortiuntur in medio ſui corporis
tenuiores magisq; ſeiunctas quàm in principio aut fine;quibus latum caput eſt,cauda
verò tenuis, ij fibras in principio magis quam in fine diſiunctas adipiſcuntur; qui ab
extremis tenuiores exiſtunt quam in medio, in his fibræ oppoſito modo ſe habent.
Aequalibus,æquales quoque ſunt fibræ. Verùm muſculi vnico principio,duplicique
corpore præditi,duplicis quoque generis fibras ſibi vendicant;operanturque ac ſi ge
Aliæ muſculorũ differentiæ. mini eſſent muſculi alius poſt alium,acuto capite ac rotundo tendine præditi. Aliæ
inſuper cõplures muſculorum differentiæ habentur;alij enim craſsi ſunt, alij tenues,
alij carnoſi, & fibris quibuſdam interſtincti. Alij neruei in ortu ſunt, ac dein carnei
euadunt,Alij tales ſunt quoquo verſus. Alij vnum,alij duos habent exortus;Hisq; or
tus aut neruei ambo, aut ambo carnei ſunt, aut alter nerueus, carnoſus alter exiſtit.
Muſculorum in corpore diſcrimen. Differunt quoque muſculi corporibus; (corpus eam muſculi partem appello,in qua
fibræ diſsitæ magis cõſiſtunt,& caro copioſior interiecta eſt)interdum enim muſcu-
li corpus ad principium conſiſtit, nonnunquàm verò ad finem; Aliàs in medio eſt,
quandoque autẽ vniuerſus muſculus, corpus exiſtit,quandoque duas in partes findi
tur,interdũ albas quaſdã nerueasq; impreſsiones in medio adipiſcitur, quæ varia in
In tendinibus. ipſo corpora oſtẽdunt. Variant præterea tendinibus. Alijs enim lati ſunt,alijs teretes,
alijs breues,aliis longi,quibuſdam in multos dirempti,quibuſdam non, imò ex plu-
rium muſculorum tendinibus vnus cõſurgit. Accedit & aliud ex munere diſcrimẽ;
In vſu. Alii ſiquidem rectis,obliquis alii motibus opitulantur, alii ambos præſtant huiuſce
modi motus. His hũc in modum vniuerſim poſitis,operæprecium erit eorũ vnum-
quemque ſigillatim proſequi,ducto à faciei muſculis exordio, in quibus eum obſer-
uabimus ordinem, vt vno in corpore inſpici omnes poſsint.

De Muſculis frontis. *Cap. 5.*

Faciei muſculi confuſi. MVſculorum faciei tanta eſt confuſio, atque implicatio, vt magnam inter Ana-
tomes profeſſores controuerſiam pepererit, adeo vt nec Veſalio cum Galeno,
Frons duobus prædita muſculis. nec Realdo cum Veſalio conueniat. Realdum ipſe hac in parte ſequar,qui omnium
rectiſsimè eos ſeiunxiſſe mihi viſus eſt, vti periculum multoties feci. Dico igitur
fronti [a] duos adeſſe muſculos, qui ex membrana carnoſa, vti diximus, enaſcuntur; [a] t.i.A.
quinimò potius partes ipſius exiſtunt, hacque in parte membrana hæc ita cuti affi-
gitur, vt eam plerique ipſius partem eſſe crediderint; at ſedulò inueſtiganti, facilè
diſcrimen innoteſcet. Horum muſculorum vterlibet à ſuo latere à capillorum prin-
cipio exoritur, & in arcum verſus internum oculi angulum deſcendit, vbi amplo
inſeritur extremo, per omnem ſuperciliorum longitudinem diffuſo, & ſuæ vtri-
Ipſorum fibræ. que adſunt fibræ, obliquè in orbem ferè à ſummo ad imum, verſus priora re-
pentes, quem in medio longitudinis muſculi, carnoſiores, quàm alibi exiſtunt.

Eſtque

Munus.

Eſtque horum muſculorum munus, ſupercilia ſurſum adducere, oculorumque apertioni opitulari. Duo hi muſculi, eiuſdem membranæ carnoſæ auxilio, in media fronte copulãtur, vſque adeo diſtinctè, vt neſciam quomodo id Veſalij oculos effugerit, præſertim cùm id euentus quotidie commonſtret, in his qui vulnus aliquod in fronte acceperunt, quandoquidem ſi ſolus ipſis muſculus tranſuerſim diſſectus fuerit, nequeunt ab eo latere oculum diducere, alterum interim prorſus expeditum habentes. Quinetiam citra vulnus, id in quibuſdam ſecundum naturam cõſpicitur; quod quidem ſolo exiſtente muſculo, eſſe nequaquam poſſet. Ac propterea chirurgi ſummoperè caueant oportet, ne in eorum errorem incidant, qui aliquem oculorum affectum è medio tollere volentes, tranſuerſas fibrarum horum muſculorum ſectiones moliuntur, efficiuntque vt oculos in poſterum diducere nequeant.

In fronte cauenda eſt tranſuerſa inciſio.

De Muſculis Palpebrarum. *Cap.* 6.

Palpebræ ex quo conſtituantur.

PAlpebrarum vtraque, tam ſuperior quàm inferior, ex membrana efformatur caluariam obtegente, dicta vulgo Pericranio, (quæ vnum idemq; cum alba ſiue adhærente dicta oculi tunica, corpus conſtituit) atque ex carnoſa mẽbrana, cuti pariter adiuncta, licet ea minimè ratione, vt ex ambabus vnũ idem conſurgat. Tria hæc corpora, ad palpebrarum oras coaleſcunt, vbi cartilago reponitur, quam [a] ταρσὸς vocari diximus, ex qua oculorum pili ita enaſcuntur, vt ex quatuor horũ corporum congeſtione, palpebrarum corpus extruatur vnicum, ita vt cęterarũ corporis partium nulla illi aſsimiletur. Per reliquam omnem palpebrarũ regionem, ea in qua pili naſcuntur excepta, membrana carnoſa cuti adhæreſcit, nullo interim, præter vnctuoſum quendam humorẽ, ipſis interiecto. Carnoſa huiuſmodi membrana tũ in ſuperiore, tũ inferiore palpebra, carnoſas quaſdã fibras adipiſcitur, ex quibus duo inter hãc atque albam ſeu adhærentem membranam, muſculi educuntur, tenues, lati, & ęquales, ſuum quiq; oculi angulum occupantes. Qui ad [b] maiorẽ conſiſtit, ex medio palpebræ inferioris enaſcitur, & per lachrymalem defertur, ibiq; à ſui etiam lateris ſupercilio principium aſſumit, atque inde ad mediam vſq; palpebram ſuperiorẽ contendit. Huius finis [c] amplus, vt reliquũ ipſius omne, in dimidiam ſui lateris cartilaginẽ, ex qua pili oculi producũtur, inſeritur. Alter [d] muſculus, minorẽ angulum vniuerſũ occupat, priori æqualis, à medio enim inferioris palpebræ exortus, per dictum angulũ circunducitur, ad dimidium vſq; ſuperioris ipſius ſedis, vbi [e] priori ità committitur, vt niſi varijs operibus, eundem tamen in finẽ directis, diſtinguerentur (ſecundus enim muſculus externum angulum occupans, verſus ſuum principium trahit, quæ dimidia eſt inferioris palpebræ ſedes, prior itidem verſus ſuum principium adducit, quæ reliqua eſt eiuſdẽ palpebræ medietas) vterque vnus videretur; tanta eſt fibrarum ſimilitudo, tam congrua ipſorum adhæſio, & coitus. Horum muſculorum munus eſt, ſuperiores palpebras occludere, quæ ſolæ homini motu cientur, cùm inferiores immobiles perſtent. Præter duos hoſce muſculos, [f] alium pariter ſibi palpebra vendicat, ſuæ apertionis coadiutorem, de quo mox verba faciam.

a li.i.t.vii. fi. xvi.
b t.i. C.t.xv. fi.xx.C.
c t.i. c.t.xv. fi.xx.F.
d t.i. d.t.xv. fi.xx.eDF.
e t.i. D.t.xv. fi.xx.E.
f t.xv. fi. xx. B.

Primus palpebrarum muſculus.
Secundus.
Ipſorũ munus.
Tertius.

De Muſculis Oculorum. *Cap.* 7.

Oculo quinque tantum adſunt muſculi.

MVſculorum in oculis conſiſtentium numerus, à Veſalio aſsignatus, nonnihil mihi ſuſpectam ipſius diligentiam reddit; imò cuiuſuis potius cæterorum animantium, quàm hominis oculos, eũ pertractaſſe, hinc apertè coniJcio. Nam prætérquam quod neruum viſoriũ in medio poſterioris oculi ſedis è regione pupillæ cõmitti negat, muſculũ præterea quendam cõminiſcitur, quem totũ hunc neruum cõplecti aſſerit; qui quidẽ in bobus, in veruecibus, alijſq; brutis ſemper occurrit; in homine nunquã mihi eũ videre contigit, vt neq; Realdo, quemadmodũ ex eius met ore accepi. Propterea, quanuis interdũ etiã reperiretur, (quod vti dixi, nunquã mihi hactenus viſum eſt) monuiſſe ſaltem debuit, eũ vt plurimũ non inueniri. Aliũ pręterea muſculũ [a] inter oculi motores reponit, qui mehercule nihil minus quã ipſũ mouet,

a t.xv.fi.xx.B

Digitized by Google

Ex membrana enim carnoſa enaſcitur, non procul à fine muſculi frontis, & in ſu-
periorem palpebram deſinit, oculo prorſus intacto; imò attollendæ palpebræ deſer-
uit, in quam inſeritur, cum oculum diducimus, ideoque muſculus is tertius erit pal-
pebrarum, ad quas referendus venit. Oculus autem quinque duntaxat ſibi muſculos
vendicat, ex quibus [b] quatuor in interna oculi orbita enaſcuntur, ex dura matre vi- b ead.ſi.xxii. HILM.
ſorium neruum obuoluente principium ducentes, & in oculi medium terminan-
tur, eum circum ambientes, ſinguli ęqualiter; atque ex ſimul omnibus tenuis mem-
brana pellucens conflatur, album ipſius omne obtegens, quod, oculo ſuam ſedem te-
nente, conſpicitur. Hi omnes muſculi tenues admodum ſunt, duo ſuprà, duo infra
poſiti, ad ſuum vnuſquiſque latus; cunctique anguſto principio enaſcuntur, poſtea
verò ſenſim, ac ſenſim ampliantur, donec ad oculi medium perueniant, qui circulus
eſt maioris ipſius rotunditatis, ita vt eorum vnuſquiſque triãgularem figuram oſten
dat. Muſculi hi præterquam quòd oculo intra cranium vincto detinendo auxilian-
tur, ei etiam mouendo deſeruiunt, ſinguli verſus ſuum principium trahentes. Atque
ideo vbi eorũ aliquis ſeorſum operatur, verſus illud latus oculum flectimus, ſurſum
deorſum've magis, prout ſuperiorem inferiorem've agimus; vbi duo alterius lateris
operantur, rectà oculum, verſus illud latus, conuertimus; vbi ſimul omnes in opere
ſunt, ſi æquè trahãt, rectum firmumq; oculum detinemus; ſi alius poſt alium, oculum
quoquo verſum ducimus, citra vllam alteriùs muſculi opẽ, ſecus quàm exiſtimauerit
Veſalius. Quintus à membrana etiã carnoſa exoritur, & in inferiorẽ oculi ſedem ſeſe
inſerit; & verſus ſuum principiũ trahens (vt alius quiuis muſculus ſolet) oculum, (in-
quit Veſalius) ſurſum agit, muſculus hic etſi eũ, quem affert Veſalius, ſitum obtinet,
nulla tamen ratione oculũ ſurſum agere poteſt, cùm in humiliorẽ ſedem inſeratur.

Oculo quinque tantum adſunt muſculi.
Quatuor oculi muſculi.
Ipſorũ munus.
Quintus muſculus.

De Muſculis Naſi. Cap. 8.

IAm diximus ex naſi oſsibus duas prodire cartilagines, ex quibus duæ inſuper edu-
cuntur, Alæ nuncupatæ, naſi foramina conſtituentes. Scire igitur oportet cartila-
gines haſce ſiue alas à quatuor cieri muſculis, quorum duo [a] priores, à ſuo vterque a t.i. D.t.ii.C
latere, à naſi principio iuxta lachrymalem originẽ ſumunt, perque latera ipſius deor-
ſum feruntur, quouſque in ſui lateris cartilaginem inſerantur, quam naſi feneſtras
conſtituere diximus. Duo hi muſculi adeo euidentes in homine occurrunt, vt quan-
tumuis exigui tenuesque, neſciam, quomodo Veſalium latuerint. Naſus adhæc, duos
alios adipiſcitur muſculos, [b] quorum vterque è genæ ſummo enaſcitur, & in exter- b t.i.H.t.i
num foraminis naſi latus, à ſuo latere inſeritur. Tum hi, tum ſuperiores duo, alis naſi
aperiendis ſimul deſeruiunt, ita tamen vt priores verſus ſuam originem trahendo,
eas attollant; hi verò verſus ſuum principium trahendo, ipſas diducant. Veſalius ad-
hæc duos quoque alios in interna narium amplitudine muſculos conſtituit, nullate-
nus à membrana carnoſa ſeiunctos, qui duarum inſtar membranarum ſunt, & naſi
alis, vt ipſe refert, occludendis inſeruiunt. Sed, præterquam quod hac in parte, nihil
excepta cute, ac membrana carnoſa conſiſtit, naſus muſculorum ad vtrunque ſupe-
rioris labij latus conſiſtentium ope occluditur, nullo interim alio ad id requiſito.
Itaque licet huiuſmodi muſculi quatuor ſint, (vti Veſalius prodidit) minimè ta-
men ij ſunt, quos ipſe deſcripſit, vt facilè vnicuique, paulò diligentiùs id inqui-
renti perſpicuum fiet.

Naſi muſculi quatuor.
Primus & ſecundus.
Tertius et quartus.
Duo muſculi à Veſalio propoſiti.

De Muſculis Genarum. Cap. 9.

GEnarum motores muſculi quatuor ſunt, quorum [a] primus & ſecundus, in ſuo b t.ii.r.
vterque latere conſiſtentes, tenues, neruoſiq; ſunt, atque inſigniter lati, exor-
diuntur enim nõ iuxta mamillares oſsium temporũ proceſſus, vt inquit Veſalius, ibi
nanq; membrana nondum in muſculũ abijt, ſed iuxta malarum apicem; atque inde
ad ſcapulas vſque deſcẽdunt, & ſupra clauiculas deducti, ad os pectoris pertingunt,
ibiq; inuicem cõmittuntur, eiuſdem carnoſæ membranæ beneficio; & per colli me-
diũ ad labium vſq; ſuperius perreptant; indeq; tranſuerſo per mediam faciem ductu
ſupra imum rurſus exterioremq; genarũ muſculi apicem ferũtur, quem molitorem
vocari

Muſculi quatuor genas mouentes.
Primus & ſecundus.

Digitized by Google

Quatuor horũ muſculorum latera.

vocari dicemus, donec eò vnde inceperant, perueniant; In nonnullis verò ſurſum adeo cõſcendunt, vt eis aurem moueant. Horum muſculorum vnuſquiſq; quatuor latera ſortitus eſt; vnum ſecundum longitudinem à principio labijs ſuperioris, ad apicem vſq; malarum porrectum; alterum ab huiuſcemodi apice ad ſummum humerũ; reliqua duo haud æquè diſtincta ſunt; quod enim à principio primi ad pectoris vſq; os exporrigitur, minimè admodum æquale eſt, imò ſupra clauiculas interdũ fertur, nonunquam verò ſubtus; quartum à pectoris oſſe ad ſummum vſq; mentum protenditur, & ſuo pari committitur, medio eiuſdem carnoſæ membranæ, ex qua enaſcuntur, adeò diſtinctè vt non videam, quid Veſalium impulerit, vt vnicum eos hac in parte videri diceret. Muſculi hi à membrana carnoſa, non autem ab oſſe aliquo, ducunt originem, & fibras quaſdam carne contextas obtinent, à quibus muſculi naturã adipiſcuntur: multasq; ſimul neruorum propagines, & ſubditis ſibi muſculis, vt ſuo loco dicemus, prodeuntes, & rectum fibrarum ductum ſequentes; quę fibræ à pectoris oſsis initio, ad mediam vſq; clauiculæ regionem rectà perreptant, indeq; in priora ad ſummum vſq; humerum, omnes obliquè conſcendunt, eoq; magis, quo dicto apici propiùs accedunt. Fibræ hæ, tum in collo, tum ſub mento, iuxtaq; aures conſpicuæ occurrunt: vbi autem iam labrum inferius contingunt (ad ſuperius enim non perueniunt, niſi è regione naſi) adeo inuicem complicantur, vt nullo prorſus modo diſtingui ſiue internoſci queant. Horum muſculorum munus eſt (ex Galeni & Veſalij ſententia,) inferius labrum deorſum retrahere, & ad latera ſimul cum ſuperiori labro abducere, aut reliquæ faciei cuti mouendæ opitulari, quam nec frontis muſculi, nec naſi, nec palpebrarum, mouent. Verùm ipſe ad inferiorem eos maxillam aperiendam conferre arbitror, vt validiſsima eorum ad eum adhæſio perſpicuò demonſtrat, imò, mea ſententia, nullum aliud eſt, præcipuum ipſorum munus.

Priorum duarum muſculorum munus.

Secundus, & Tertius.

b t.iiii. M.t. y E.

Secundum [b] muſculorum par genas mouentium, è maxilla ſuperiore ſupra gingiuas enaſcitur, ſecundum omnem ipſarum longitudinem, & in inferiorem inſeritur, per totam ipſius longitudinem, iuxta earundem gingiuarum radices. Muſculi hi neruei ſunt, & multis varijſq; fibris intertexti, atque omnem eam genarum partem, vtrinque vnus, occupant, quam inflare poſſumus; atque vterque in internam oris amplitudinem pertinet, vbi tenuiſsima membrana obductus conſpicitur, adeo illi adhærente, vt nullo prorſus modo integra detrahi poſsit.

Muſculi huius ſubſtantia.

Muſculi huius ſubſtantia ex plurimis varijſq; fibris carnoſis, atq; intertextis conflata eſt. Vniuerſa pariter faciei cutis, (malis exceptis) præter ſecundum hoc muſculorum par, nariumq; ac labrorum muſculos, membranam carnoſam omnem ſibi adhæreſcentem obtinet, quę in muſculum conuerſa ei mouendæ opitulatur. In genis verò licet in muſculum non abeat, non ideo tamen immota perſtat, quæ ipſas cutis obtegit; inferiori enim ſede cuti malas tegenti affigitur, ſuperiori verò, cuti frontis cohæret; opem quoq; ad id conferentibus duobus illis [c] latis muſculis, quos ex membrana carnoſa produci diximus, vt facilè conſpicitur, ſi quis dentes occluſos detinens, labia varias in partes duxerit.

c t.i.L.

Eſtq; notatu dignũ in hoſce muſculos genarum, binos vtrinq; neruos immitti; quorum alter ex inferioris maxillæ foramine prodiẽs, per ſuperius labrum diſtribuitur; alter ex oculorum concauo eductus, ad malas defertur, vt clariùs ſuo loco dicemus.

De labiorum Muſculis. Cap. 10.

Labiorum muſculi quot.

LAbiorum motum quatuor priuatim muſculi perficiunt; quorum exortus, antequam ad labia perueniant, euidens & manifeſtus eſt; poſtea verò ita illi implicãtur, vt internoſci nequeãt. Labia ſiquidem, ex cute ac membrana internam oris amplitudinẽ ſuccingente conflantur; duobus hiſce corporibus alteri commixtis, ex pluribus inuicem complicatis muſculis coagmentato, necnon ex [a] ſpongioſę carnis portione, de qua inferiùs verba faciemus. Quatuor hi muſculi ad labiorum latera conſiſtunt, vtrinq; bini, quorũ ope quatuor motibus cientur. [b] Priores duo ſuperiori labro peculiares, vtrinq; vnus poſiti, à ſũma mala prodeunt principio carnoſo, & obliquè nonnihil, in priora deſcendunt, donec in ſui labri principium vterq; inſeratur,

a t.v.G.

b t.i.H.

Duo Priores.

Tertius, & Quartus.

Haud ſecus quoque duo alij inferiùs conſiſtunt, vtrinque vnus, nonnihil breuiores, ſed latiores, prodeuntque ex humiliori maxillæ inferioris regione, ad interna ferè maxillarium latera, ac inde in priora obliquè aſcendunt, donec lato fine in medium omnes ſui lateris labrum conſerantur. Sunt itaque quatuor omnes lati, videnturque ſinguli duplici principio inſigniti, ob fibrarum varietatem, quæ initio paululum ſeiunguntur, poſtea verò ſenſim ità committuntur, vt vbi ad labrum perueniunt, ſibi ipſis inuicem incumbant, labrorum cuti cõmixtæ atque implicatæ. Quatuor horum muſculorum ope labra duodecim motibus aguntur, quatuor obliquis, vtrunque labrum duobus; & rectis octo, labrum vtrunque quatuor. Recti quidem fiunt, quando vociferamur, cumq; os occludimus, & cùm labra intrò adigimus, vel extrorſum abducimus; licet ab internis horum muſculorum fibris, motus introrſum efficiatur, extrorſum verò, ab externis. Quatuor obliqui motus, vnico duntaxat laborãte muſculo, altero vero cedente, celebrantur. Si enim dexter, ſiniſtro remiſſo, laboret, dextram labij partem obliquo, ſiniſtram verò pendente motu attollimus. Hac eadem ratione reliqui tres motus abſoluuntur. Verùm quò validiore motu ſuperius labrum ageretur, totusque aliquo muſculo refertus euaderet, in eum illius muſculi caput vnum, vtrinque inſeritur, quem ex Malę ſummitate prodire diximus, & in naſi alam ſui lateris, extrinſecus recondi, naſique alis diducendis, ſurſum trahendis conferre.

Horum muſculorum munus.

De Muſculis Maxillæ inferioris. *Cap.* II.

PRoditum antea eſt, in homine, cæterisque omnibus animantibus, prętерquam in Crocodillo ac Pſitaco, inferiorem maxillam, immota interim ſuperiore, moueri. Nunc ſcire oportet, trifariã huiuſmodi motum abſolui, aut ſurſum ſcilicet, quemadmodum vbi os occludimus, aus deorſum, vt quum ipſum aperimus, aut extrorſum, introrſumque ac in latera, vti cùm mandimus. Motus hoſce, muſculi octo peragũt, qui à diuerſis quos edunt, motibus (videntur enim circum vndique maxillam agere) Maſſeteres græcis, hoc eſt Molitores dicti ſunt; nec ſolũ muſculos hoſce hoc nomine deſignarunt, ſed eos etiam omnes, qui quoquo modo ad mandendum cõferunt; Ipſe autem obſcuritatis euitandæ gratia, eum duntaxat Molitorem appellabo, qui præcipuus eſt huiuſce operis adiutor, reliquos à ſedibus, quas ſinguli occupant, nuncupabo. Eſt igitur Maſſeter ſeu [a] Molitor, primus maxillæ huius muſculus, qui iuxta lineam in malæ medio conſpicuam exoritur, amplo nerueoque principio è tota inferiori oſsis [b] *iugalis* ſede, toto ſui ductu ad aurem vſque pronato, quemadmodum vnicuique licet, digitis in ſeipſo percipere. Si quis enim pollicem inter aurem ac inferiorem maxillam collocet, medium verò digitum genæ admoueat, prematque, velut in os eum adacturus, inter vnum, alterumque digitum, liquidò muſculum perſentiet, potiſsimum ſi dentes comprimat, tunc enim veluti contractus durior occurrit. Verùm aduertere oportet, quemadmodum originis muſculi huius principium nerueum eſt, tale quoque ipſius reliquum exiſtere, quod ab inferiori oſsis iugalis ſede introrſum enaſcitur. Pars verò ab externo eiuſdem oſsis iugalis latere pronata, longè carnoſior eſt, vt reliquus quoque muſculus vniuerſus; aſt muſculus hoc enatus principio, deorſum tendit, donec poſteriorem omnem inferioris maxillæ partẽ extrinſecus, capite partim carneo, partim nerueo comprehẽdens, totæ huic parti validiſsimè inſeratur, ac potiſsimum tuberculis quibuſdam, quæ in imo huius maxillæ conſiſtere diximus, hacque in parte coanguſtatus, in apicem veluti obtuſi trianguli deſinit; imò muſculus ipſe vniuerſus ferè triangularis eſt, cuius primum latus, totum ipſius principium occupat, quæ vniuerſa eſt oſsis iugalis longitudo, ſecundum à malæ ſummitate, ad dictam vſque inferioris maxillæ aſperitatem porrigitur, tertium ab aure ad finem vſque ſecundi protenditur, cui adiungitur angulum ita obtuſum cõſtituẽs, vt aliud latus videatur. Sicque muſculus is quatuor latera obtineret, tria grandia, vnum verò exiguum, in quod fibræ ipſius omnes terminantur, quæ amplo principio prodeunt, ſenſimque omnes inuicem veluti currus radij committũtur, donec ad ipſum perueniant, rectà ſemper à principio ad finem tendentes. Ex quo mirari

Primus maxillæ inferioris muſculus.

a t.ii. C.t.iiii △ t.v.D.

b t.ii. B.tab iiii. D.

ſubit

Digitized by Google

ſubit nonnullos, qui ex eo ſtatim varias in eodem muſculo fibras haberi aſſerunt, quòd varium ſenſuum iudicio ductum alias ab alijs ſeruare intueantùr. Quod quidem minimè ita ſe habet, imò eandem omnes progreſſus rationē ſeruant, rectà ſcilicet à principio in finem; ſed vti euenit latum eſſe principium, finem vero anguſtū, ſic fit, vt quæ à medio principij naſcuntur, rectà incedere, quæ verò à lateribus prodeunt, obliquè deferri videantur.

c t.ii.A.t.iiii.r.

d li.i.t.ii.α.

Secundus maxillæ inferioris muſculus.

[c] Secundus muſculus, inferiorem mouens maxillam, à [d] verticis frontiſque ac temporum ſui lateris oſſe producitur, lato arcuatoque principio; primùm à verticis frontiſque oſſe, digito altius, à temporum commiſſura exorditur, deſcenditque ſenſim ac ſenſim, craſsior, atque carnoſior redditus, ſed anguſtior,

e ead. δ.li.ii. t.v.G.

[e] cauitatem inter iugale os & capitis oſſa exculptam adimplens, à qua, ut nuper diximus, principium deſumit. Aſt vbi ad os iugale peruenit, impensè craſſus euadit & anguſtus ac ſuperiori quoque iugalis oſsis ſedi adnatus, ita molitoris principio committitur, vt haud mirum ſit, ſi nonnulli ambos vnicū eſſe prodiderint. Vniuerſum muſculi huius corpus ad os vſque iugale, carneum exiſtit, ſed externa ſede, ob membranæ ipſum obtegentis craſsitiem, liuidum apparet, pręcipue ad ſui principiū, & quà oſsi committitur; interna verò ſede, eiuſdem cum carne coloris eſt, deſcenditque à commiſſuris pronatus, quas inibi capitis, & maxillæ oſſa edere diximus, donec in breuem deſinat tendinem, ſed præualidum, atque neruoſum, adeoque latum, vt acutum inferioris maxillæ proceſſum, in quem validiſsimè adigitur, totum complectatur. In hunc tendinem omnes muſculi huius fibræ terminātur, ad quem inſtar peponis torulorum coeunt.

Muſculi huius vſus.

Eſtque ipſius munus, maxillam contrahere, quod tanta vi molitur, quantum ij nobis demonſtrant, qui grauiſsima pondera dentibus attollunt.

f t.v.vi.D.

g lib.i. t.iiii. fi.vi.P.t.v. fi. iii.H.

Tertius muſculus.

Tertius [f] muſculus maxillæ huius motor in ore deliteſcit, neruoſum principium aſſumens ex tota [g] cauitate inferiorū cuneiformis oſsis proceſſuum, veſpertilionum alis conſimiliū; ſimulatque verò ab huiuſmodi egreditur cauitate, amplus, carneus, & craſſus efficitur, & eiuſdem ferè cum molitore appellato figurę; validiſsimè nāque in internam poſterioremque inferioris maxillæ ſedem, lato fine adigitur, vbi minus quàm alibi lata eſt, ſinumque vti diximus obtinet, in quo muſculus iſte latitans, minus loci occupat.

Muſculorum iſtius maxillæ munus.

Eſtque ipſius ac duorum prædictorū munus, vnà cum ſuis alterius lateris cōiugibus, inferiorem maxillam claudere, quòd potiſsimum duo priores præſtant. Conferunt præterea, anterioribus ipſorum principijs operantibus, maxillæ antrorſus ducendæ; poſterioribus verò operantibus, eidem retrorſum agendæ: ſicque motus ad mandendum requiſitos obeunt, à temporum muſculis quodammodo adiuti, prout has, illaſque fibras remittunt, colliguntve. Horum inſuper maſſeterum atque in ore deliteſcentium muſculorum opera, maxilla hæc in latera circumagitur; dextro enim maſſetere, & ſiniſtro in ore latitante cōtractis, maxilla dextrorſum flectitur; reliquis verò alterius lateris operantibus, ſiniſtrorſum agitur.

h tab.v. HI. t.iii. O.t.vi.I

Quartus muſculus.

[h] Supereſt vt de quarto muſculo, ſuoque coniuge verba faciamus, quorum vterque à ſuo latere ab oſsis temporum proceſſu ſtylum ſcriptorium referente producitur, nerueo latiuſculoque principio; at protinus carnoſi tenueſque fiunt, ac verſus menti ſummum tendentes, ſub ipſum inſeruntur, ea in parte mutuò congredientes, quæ aſpera, & inæqualibus quibuſdam exiguiſque tuberculis prominens conſpicitur.

Quarti paris neruorum maxillæ inferioris munus.

Duo hi muſculi ori aperiendo deſeruiunt, peculiare quid obtinentes, quod nulli præterea muſculo, eo excepto, qui oſsi hyoidi implantatur, obtigit, eorū enim vterque inter exortum atque inſertionem nerueus, tenuiſque redditur, vbi faucibus committitur, in tendinem ſeu ligamentum abiens, ita vt eorum vteruis ex duobus conflatus videatur; quod quidem non ſine maxima prouidētia effectum eſt, quò ſcilicet loci minus occuparent, prout eius partis colli ratio poſtulabat.

De Muſculis Oſsis Hyoidis. *Cap.* 12.

OS Hyoides appellatum, laryngi ſuperpoſitum conſiſtere, ac linguæ radicis, fundamentique vice, ſuper quod ea motu cietur, eſſe, antea prodidimus. Nunc ſcire oportet, huiuſmodi os duodecim muſculis exortum porrigere, quorum octo

ipſum

Digitized by Google

ipſum motu agunt, quatuor nequaquam, ideoque proprios illos, communes hoſce
appellabimus. Proprij quatuor vtrinque conſiſtunt, paria quatuor cõſtituentes. Ho-

Primum proriorum oſsis hyodis muſculorum par.

rum [a] primus & validiſsimus ex eminentiori pectoris oſsis ſede, interiùs nonnihil, — a t.ii.F. t.iiii.
lato & carnoſo principio exoritur, reptatque ſuper aſperam arteriam, ac primam la- — C.t.iiii. S.
ryngis cartilaginem, pari ſemper magnitudine ſeruata, donec in [b] anteriorem iſtius — b li.i. t.v.fi.
oſsis partem adigatur, mediam omnem ipſius amplitudinem carnoſo fine compre- — vii. * ABC.
hendens. Hic in ſui medio, ſecundum longitudinem, lineam obtinet, cuius inter-
uentu coniugi ſuo ad alterum latus poſito, committitur. Duo hi muſculi nota inſu-
per quadam, inter aſperam arteriam atque laryngem, inſigniuntur, quæ illorũ vtrun
que in duos alios partiri videtur, quod tamen re vera non efficit. Munus amborũ eſt,
hyoides os deorſum trahere, nonnihil extrorſum, etſi admodum obſcurè, nec niſi,
vbi à ſuperioribus ſurſum plus æquo vellitur. Præterea primæ laryngis cartilagini,

Secundum par.

atque aſperæ arteriæ [c] propugnaculi loco deſeruiunt. Secundum par, primo opponi- — c t.v.NQ.
tur; ambo enim ab inferiore maxilla ſub ſummo mento enaſcuntur, deorſumque
nonnihil feruntur, arctiores paulò redditi, donec anteriori oſsis huius ſedi, iuxta
duos priores implantentur, eodem prorſus cum illis modo. Horum munus eſt, os id

Tertium.

ſurſum modicè in exteriora protrahere. [d] Tertij paris muſculi impensè tenues tere- — d t.ii.F.t.iiii.
teſque ſunt, prodeunt à ſuo quiſque latere, ab oſsis temporum [e] proceſſu ſtylum re- — B.t.iii.R. e lib.i. t.iiii.
ferente, paulò infra quartum maxillæ muſculum, atque in os hyoides inſeruntur, ad — fi.vi.i.
[f] quatuor priorum latera, inibi videlicet, vbi laterum oſsis huius oſsicula cum medio — f t.iii. B.
coeunt. Muſculus hiſce id muneris demandatũ eſt, vt præſens os rectum contineant,
ne in latera reuellatur, ſimulque ipſum nonnihil attollant, ac retrorſum contrahant.

Quartum.

[g] Quarti paris muſculi, vtrinque ſinguli occurrunt; longi ambo, cæterorumq; cor- — g t.v.RS.ta. iiii.VV. t.iii.
poris muſculorum tenuiſsimi. Vterque ipſorũ nerueus in medio efficitur, quemad- — D.t.ii.H.
modum de [h] quarto inferioris maxillæ muſculo retulimus. Ambo à ſuo quiſque la- — h ta. v. inter R & S.
tere [i] ex elatiore ſcapulæ ſede, iuxta ipſius ceruicem, & proceſſus anchoræ ſimilis ra- — i li.i. t.vi. fi.
dicem, principium obtinent carnoſum, quod ſub ſecundo ſcapulæ oſsis muſculo ſe — iiii.F.
recondit, ac dein [k] primum capitis muſculum obliquè ſubit, qui muſculum hũc de — k t.iiii. b. ta.
quo agimus adeò comprimit, vt eum neruoſum magis, tenuemque inibi reddat; ſi- — ix. Γ.
mulatque autem ipſum euadit, muſculus denuò carnoſus vti prius efficitur, donec
in eandem oſsis hyodis regionem adigatur, in quam ſeſe tertium par inſeruerat. Hi

Priores duo ex communibus.

ſunt oſsis hyoidis peculiares proprijque [l] muſculi. Communes quatuor exiſtunt; — l t.iiii.ɵ.
quorum duo [m] ex humiliori huiuſce oſsis regione producuntur, ac primæ laryngis — m t.xvi. fi.i.
cartilaginis lateribus diſtẽduntur, quouſque ad humiliorem cartilaginis ſedem per- — F.
ueniant, in quam ſecundum omnem latitudinem implantãtur. Reliqui [n] duo, tere- — n ead. fig.ii

Reliquo duo.

tes propemodum gracileſque, ac ex toto carnoſi, ex media interna iſtius oſsis ſede — iii.K.
principium deſumunt, & radici laryngis operculi conſeruntur. Quatuor horum mu
ſculorum munus, in muſculorum laryngis enarrationem reijciam; quandoquidem
illi magis, quàm huic oſsi deſeruiunt.

De Muſculis linguam mouentibus. *Cap.* 13.

Linguæ ſubſtãtia quæ.

LInguam mollis quædam & fungoſa caro efformat, eius magnitudinis, quam oris
amplitudo poſtulat, tamque varijs fibrarum generibus refertam, ob multiplices
quos obit motus, vt ſummo negotio inuicem diſtinguantur, quamuis ad radicem
nonnihil diſtinctè occurrant. Lingua tota per mediam ſui longitudinem [a] tenuiſsi- — a ta.xv. fig. xxvi.ii.

Lingua ex quibus conſtet.

mæ membranæ ad linguæ craſsitudinem latæ, interuentu dirimitur, vt facilè in quo-
uis homine conſpicitur; ita vt tota ex duobus [b] corporibus, ex membrana, ipſa diri- — b eadem. KK LL.
mente; ex multis venis arterijs, ac neruis, atque ex binis omnia hæc integentibus
membranis, conformetur; quarum interior muſculis omnibus communis eſt, alte-
ra verò pars illius exiſtit, quæ totã oris amplitudinem ſuccingit, atque alterius illius,
quæ aſperam arteriam omnem, & æſophagum intrinſecus ambit; in quam priuatim
rami quidam [c] tertii neruorum cerebri paris conſeruntur, à quibus guſtatus facul- — c li.vi.t.i. fi
tatem adipiſcitur. Sed ad linguæ muſculorum diſtinctionem accedens, dico decem — ii.YY.

omnes

d ead. DD. omnes exiſtere, quamuis Veſalius nomen tantummodo recenſeat. Horum [d] priores
duo craſsi rectique ſunt, atque aliquot locis, licet perobſcurè, ac ſi plures duobus eſ-
e li.i.ta.v.fi. ſent, diſcreti; qui ex [e] media ſuperiorique oſsis hyodis regione carnoſum ac modicè
vii.C.D. fungoſum principium deſumũt, ac in priora porriguntur, donec in linguæ radicem
f tab.xv.fig. inſerantur. Horum munus eſt, linguam introrſum colligere. Tertius & [f] quartus ex *Tertius et quartus.*
xxiiii.xxv.E. binis ferè ſuperioribus [g] oſsiculis naſcuntur, quæ ad oſsis hyodis latera conſiſtere, ac
g li.i.ta.v.fi. vii.IK. ad temporum vſque proceſſus ſtylo ſimiles protendi retulimus. Etſi nonnunquam
h ead. E F. ab [h] humilioribus oſsis hyodis lateribus, quæ ſuperioribus primæ laryngis cartilagi-
nis proceſsibus colligantur, ortum deſumunt, quum ſcilicet ſuperiora oſsis huius la-
tera, cartilaginis ligamenti've naturæ participant, quod plerunque contingit præſer-
tim in mulieribus. Ex vna iſtarũ partium muſculi præſentes educti, nonnihil obli-
què feruntur, ac deinde linguæ lateribus implantantur. Ipſorum munus eſt, ambo-
bus ſimul trahentibus, intrò linguam, modicè deorſum compellere; vno verò con-
i tab.xv.fig. tracto, altero remiſſo, linguam in agentis latus pertrahere. [i] Quintus & ſextus car- *Quintus et ſextus.*
xxiiii.F. noſi pariter ſunt, & quodammodo craſsi; contrarioque à duobus proximè comme-
k li.i. ta. iii. moratis modo ſeſe habent, nam ex oſsis temporum [k] proceſsibus ſtylum referenti-
fi.vi.I. bus exorti, linguæ radici ad tertii quartique fines conſeruntur. His id muneris con-
creditur, vt vbi ſimul agunt, linguam introrſum, modicè in ſuperiora trahant; vbi
autem alter tantum contrahitur, eam in alterum latus, ſurſum pariter impellant. Se- *Septimus & octauus.*
tab.xv.fig. ptimus & octauus [l] ex interna laterum maxillæ inferioris parte, iuxta dentium mo-
xxiiii.xxv. G larium radicem producuntur, lato & modicè neruoſo principio; & ſub linguam ad
latera, ſecundum ipſius longitudinem inſeruntur, fine vſque adeo lato, vt à ligamen
to is ad duum vſque priorem inſertionem protendatur. Horum muſculorum mu-
nus eſt, vt vbi ſimul operantur, linguæ partem hiante ore occurrentem deprimant;
m ead.HH. altero autem tantùm contracto, eam in agẽtis latus coarctent. Nonus ac [m] decimus *Nonus & decimus.*
n lib.i.t.iii. ex humiliore poſteraque inferioris maxillæ [n] ſede iuxta menti ſummum à tubercu
fi.viii.H. lis in ipſo conſiſtentibus enaſcuntur; indeque nonnihil aſcendunt, verſus fauces de-
ducti, quouſque in lingue radicem, lato fine principio ſimili, adigantur. Muſculi hi,
vt inquit Veſalius, haud vno plures exiſtunt, qui linguæ ad inferiorem maxillam cõ-
trahendæ deſeruiunt, nunc rectà, nunc ad latera, prout hæ, vel illæ fibræ operi adhi-
bentur: Mihi autem duo videntur, idque potius præſtantes, vt linguam educant,
o ta.xv. fig. quam intrò ad maxillam cogant. Præter hoſce muſculos, complures fibrarum [o] dif- *Fibrarum linguæ diſcrimen.*
xxvi.KKLL. ferentias lingua, vti dicebamus, adipiſcitur, quarum ope omnia motuum, quos in
p ead. LL. dies experimur, genera obit. Hæ autem fibræ omnes, linguæ [p] vinculo colligantur,
fulciunturque; quod licet per quàm tenue, ac membranoſum ſit, linguæ tamen præ
molli flexuque facili ſpina eſt, prout ea poſtulabat.

De Muſculis Laryngem mouentibus. *Cap.* 14.

a lib.i. t.vii. fi.ix.x xi. Laringi [a] cartilagines tres, ſeu ſeueriùs loquendo, quinque adeſſe diximus, quæ
decem propriorum muſculorum, octoque cõmunium impulſu omnes mouen-
b ta.xvi. fi.i. tur. Propriorum, priores quatuor, bini [b] vtrinque conſiſtunt, in priore ipſius parte
iiii.N.fi.v. verſus latera repoſiti; ſuntque hi breues, lati, tenues, atque carnoſi; vnusque alteri *Priores quatuor laryngis muſculi.*
incumbit; ac ambo à parte ſecundæ cartilaginis, primæ ſubiacente carnoſum prin-
cipium deſumunt, & in imam primæ cartilaginis ſedem inſeruntur. Ac ſuperior fi-
bras adipiſcitur, à primæ cartilaginis fine inchoantes, & obliquè anteriora verſus
deſcendentes, donec in ſecundæ cartilaginis partem laryngis priora ſpectantem deſi-
nant. Inferior vero fibras ſuas obtinet, ſurſum contrario ductu, obliquè pariter in
priora procedẽtes; adeo vt ſuperiores vtrinque fibræ cum inferioribus ✠ efformẽt.
Munus horum muſculorum eſt, primam cartilaginem ſecundæ nectere, quò laryn-
gis rimam tibiarum lingulæ ſimilẽ occludant. Quatuor hi muſculi hunc ferè in mo-
dum poſiti occurruut; in nonnullis verò vnicus duntaxat, paulò craſsior, vtrinque *Muſculus in nonnullis occurrens.*
viſitur. Ac in his, vt optimè Veſalius animaduertit, exigui duo muſculi comperiun-
tur, qui vtrinque ſinguli ex media lineæ ſecundæ cartilaginis longitudine produ-
cti,

Digitized by Google

cti, obliquè deorſum tendunt donec in inferiorem primæ cartilaginis [c] proceſſum inſerantur; deficientium ſupplentes defectui.

c li.i.t.vii. iii.iiii. v.C I

Quartus, & Sextus.

Quatuor reliqui, vtrinque bini in tota poſteriore ſecundę cartilaginis parte, ſecundum ipſius longitudinem, quà æſophago iungitur, conſiſtunt. Eorum verò [d] duo priores, vterque à ſuo latere ab [e] infima ſecundæ cartilaginis parte carnoſi enaſcuntur, rectaq; ſurſum procedunt, lati aliquantiſper redditi, donec in [f] tertiæ cartilaginis partem ſecundæ commiſſam neruoſo fine inſerantur. Horum muſculorum quilibet ſinum in cartilagine ſecundum ipſius longitudinem conſtituit, adeo profundum, vt ademptis muſculis, cartilago in medio vnius & alterius, inſtar dorſi promineat.

d t.xvi. fi. vvii.P.
e li.i.t. vii. vi.vii.L.
f ead.P Q.v & vii. iũgitu ad xv.decim & vndecima

Septimus, & octauus.

Reliqui duo, iſtis [g] adhæreſcunt, ſuntq; omnino carnei, ac à ſuo vterque latere, à ſecundæ cartilaginis ſede producitur, quæ primę cartilaginis internam regionem reſpicit; & [h] inferiorem illius proceſſum principio carnoſo excipit; indeq; ſurſum obliquè protenditur, donec in totam ſui lateris cartilaginis ſedem, à priori non comprehenſam, inſeratur. Ad quatuor hoſce muſculos attinet, tertiam cartilaginem ad laryngis latera retrorſum uertere, & conſequenter laryngis rimulam tibiarum linguæ ſimilem diducere.

g t.xvi.fi.vi viii.R.
h ead.fi.vii ix.T.

Nonus ac decimus.

Nonus ac [i] decimus ad tertiæ cartilaginis finem, quà larynx [k] æſophago, tertiaq; cartilago ſecundæ committitur, ſedem obtinent. Ac ipſorum vterque à ſuo latere ex tertiæ cartilaginis baſi producitur, quà primæ appropinquatur, & per medium corporis ſeu baſis tertiæ, ad ipſius vſque medium aſcendit, vbi duæ iſtius cartilaginis partes committuntur; quam quidem in ſedem, coniugi ſuo copulatus deſinit. Duo hi muſculi breues ſunt, exteriusq; teretes inſtar pyri, [l] intus verò cartilaginis, cui connaſcuntur, figuræ reſpondent, ſuntq; in fine latiores craſsioresq; quam in exortu:

i ead.fi.vi.vi viii.V.
K ead. fig.i iii.v.H
l ead. fig. v vii.P.

Quarti paris munus.

Ac ipſorum quidem intereſt, tertiæ cartilaginis corpus coarctare, binaq; ipſius latera inuicem adducere, & conſequutione quadam commemoratam lingulam conſtringere. Hi, liquidò cartilaginem hanc geminam eſſe, atteſtantur; ſecus enim neque ab his duplicari occludi'ue, neque à quatuor primam ſecundæ nectentibus diduci poſſet.

Duo muſculi à Veſalio additi.

Decem hiſce muſculis duos inſuper alios Veſalius adijcit, tertiam cartilaginem primæ compingentes, quos latos, carnoſosq; aliorum modo eſſe memorat; vtrinque ſingulos reponi; vnà, ex media primæ cartilaginis ſede, ſecundum totam ipſius internæ ſedis longitudinem, educi; atque horum muſculorum quemuis tria oſtendere principia, ea ratione diſtincta, vt triplex muſculus eſſe videatur, alioqui re vera vnicus, à principio obliquè ſurſum aſcendens, donec anteriori tertiæ cartilaginis ſedi à ſuo latere *implantetur; tandemq; ipſius, ſimul* cum ſuo coniuge munus eſſe, tertiæ cartilaginis latera ita diducere, vt lingula in ſui medio conſiſtens, adeo claudatur, vt aëri exitum præcludat. Duos hoſce muſculos, nec mihi vnquam, neque Realdo videre licuit, quamtumuis id ſæpe ſæpius, nec oſcitanter ſimul indagantibus; quinimò nullum omninò intra laryngem, carnis veſtigium occurrit: atq, ideo nunquam in homine muſculos huiuſcemodi haberi aſſeram, ni priùs eos intuear. Eos tamen huc referre libuit, quò curioſis quibuſdam explorandi campum porrigerem, poſſet'ne meam ipſorum ſedulitas euincere. Ex reliquis hiſce muſculis omnibus, quatuor laryngem aperiunt, ij ſcilicet, qui ſecundam cartilaginem tertiæ committunt; cęteri ſiue ſex, ſiue octo ſint, eo claudendo ſeruiunt. Communes faucium muſculi, ſic dicti quòd è larynge non educantur, octo ſunt;

Priores duo communes laryngis muſculi.

quorum [m] priores duo ex inferiori [n] oſsis hyoidis regione initium ſumunt, lati & carnei, ac lateribus admodum contigui; indeque deorſum protenſi, & mutuò paululum abſcedentes, ſinguli in ſui lateris humiliorem [o] primæ cartilaginis ſedem adiguntur, fine, ipſorum principij modo, lato & carnoſo. Tota verò horum muſculorum pars, deorſum per anterius primæ cartilaginis latus procedens, fibris quibuſdam, quemadmodum muſculus muſculo ipſi committitur.

m ead.fi.i. F.t.v.o
n ead.A.
o ead. iux N.

Ipſorum munus

Ac horum quidem muſculorum intereſt, anteriorem primam laryngis cartilaginem, ea nonnihil ſurſum adducta, à poſteriore ſeiungere.

Tertius, & quartus.

Iuxta horum muſculorum finem, duo [p] alij muſculi in primam cartilaginem inſeruntur, æquè propemodum atque illi, lati; qui ex interna oſsis pectoris ſede, iuxta æſophagum, carneam anguſtamq; ſumunt originem; atque inde ſupra laryngem conſcendunt, ſenſim ac ſenſim latiores redditi, donec iam dictæ primæ cartila-

p ead.G.t.v

ginis

ginis regioni implantentur. Ad hos pertinet, inferiores primæ cartilaginis ſedes com
primere, ea deorſum protracta, ſimulque aſperam arteriam modicè coarctare; quod
nobis, quo minus vocem loquentes duplicemus auxilio eſt; ita vt larynx haud plus
q t.xvi.fi.i.ii.iii.iiii.v.I. æquo dilatetur. Quintus & ſextus, [q] tranſuerſi ſituantur, & vnà ex poſteriore [r] æſo- *Quintus et ſextus.*
r ead.fi.ii.iii.v.H. phagi regione dorſum ſpectante, eodem principio vtrinque ſinguli, ſecundum ip-
ſius longitudinem naſcuntur; ac inde tranſuerſim in priora porriguntur, æſophago
ſemper adhærentes, toto eo ductu, quo ipſum attingunt, & latiores, carnoſioresque
continuò redditi, donec in primæ cartilaginis latera, ſecundum ipſorum longitudi-
nem inſerantur. Muſculis hiſce id muneris concreditur, vt primæ cartilaginis latera *Ipſorũ munus.*
retrorſum contrahant, eamque ita ſecundæ applicent, vt laryngis lingula coarctata,
s ead.fi.v.vi.L. vocem foras protrudant. Septimus & [s] octauus, propemodum teretes, ex media in- *Septimus, & octauus.*
t ead.fi.ii.iii.iiii.v.L. teriori oſsis hyoidis regione principium ſumunt, radicique laryngis [t] operculi con-
ſeruntur, quod ἐπιγλωττὶς græcè dicitur, quòd linguæ faucium ſuperincumbat. In
bobus hi, alijsque animantium nonnullis cõſpicui occurrunt; In homine hactenus,
etſi complures aperui, nunquam mihi ſeſe obtulerunt: imò ipſummet operculum
hanc ex ſeipſo functionem obit, fibrarum quarundam neruoſarum quibus prædi-
tum eſt, auxilio, ſatis ad eam abſque alterius muſculi ope, idonearũ. Quod quidem
efficit, vt de Veſalij diligentia iterum dubitem; licet in opere vſque adeo prolixo, ve-
niam mereatur, ſi quandoque ſomnus obrepſerit. Ad rem igitur rediens, dico, laryn-
gem peculiari vinculo deſtitui: tenuem enim tantummodo membranam obtinet,
cartilaginum connexus amplectantem; at ſingulas vtrinque iuxta tertiam cartilagi-
nem, glandulas adipiſcitur, ipſum aſsiduò irrorantes.

De Muſculis Brachium mouentibus. Cap. 15.

QVoniam ſcapulæ motores, multoque minus capitis & dorſi muſculi, ſatis benè *Primus brachij muſculus.*
inſpici nequeunt, non ablatis brachii motoribus, ideo priùs de his agendũ du-
a t.i.ii.iiii.Δ.t.iii.L. xi, qui ſeptem vniuerſim ſunt. [a] Primus ex media [b] tota pectoris oſsis longitudine,
b ea.i.à K ad R. (à ſuo vterque latere vbi ferè contigui ambo ſunt) principium deſumit, atque ex ipſi
conſertis cartilaginibus, ac etiam ex [c] ſeptimæ & octauæ coſtæ cartilaginibus, nec
c ead.à R ad S. non ex [d] media clauiculæ ſede, pectoris os reſpiciente. Pars è clauicula educta, carno-
d ead. ab R ad L. ſior eſt, quæ à pectoris oſſe procedit, neruoſior atque tenuior; quæ à cartilaginibus
pectoris oſsi implantatis, omninò carnea; quæ verò à ſeptimæ, & octauæ coſtæ carti-
laginibus, iuxta mucronatam cartilaginem enaſcitur, tenuis aliquouſque, atque ner
uoſa occurrit. Ab hiſce principijs, muſculus is, multò carnoſior & craſsior efficitur,
e t.i.iiii.Q. ſed tantiſper anguſtatur, donec [e] amplo, forti, neruoſo, & breui tendine, ſubtus cer-
uicem capitis fœmoris implantetur in interiore ipſius regione, nonnihil in priora,
ſecundum ipſius longitudinem. Muſculi huius fibræ haud eædem omnes occurrũt, *Ipſius munus.*
principio ſcilicet admodum lato, fine verò inſigniter anguſto exiſtente. Quo quidẽ
efficitur, vt quæ à parte principii clauiculæ proxima exoriuntur, deorſum procedãt,
quæ autem ex ſeptimæ, atque octauæ coſtæ cartilaginibus emanant, ſurſum ita feran
f t.iiii.Q. tur, vt inuicẽ occurſantes, ſuperæ inferis ſupergrediantur, & vnà cum illis [f] ✠ effor-
ment. Quæ à pectoris oſſe prodocuntur, citra aſcenſum, deſcenſum've rectà tranſuer
ſæ procedunt. Verum quia eundem omnes ductum ſeruant, à principio ſcilicet ad
finem, nunquam̃ diuerſa fibrarũ genera eſſe dixerim, imò vnius vice habeo. Diuerſa
cui ſic lubet, appellet, dummodo ipſorum progreſſum intelligat. Poſſes & geminum
muſculum dicere, fibrarum quas obtinet differẽtia ſpectata. Muſculi huius intereſt,
brachium pectori adducere, nulla interim alterius muſculi ope accedente, trium nan
que is vicem ſubit, ob tria quibus donatur principia. Vbi fibræ à clauicula prodeun-
tes operantur, ipſum magis ſurſum adducunt: vbi verò ex cartilaginibus ſeptimæ &
octauæ coſtæ, procedentes fibræ in opere ſunt, ipſum deorſum agunt; ſin quæ à pe-
ctoris oſſe principiũ ſumũt cõtendantur, rectà verſus pectus trahitur, cùm ſuperio-
res vnà cũ inferioribus laborant, brachiũ erectũ continent, cõmuni omniũ vi, qua
fibræ omnes verſus principiũ trahunt. Muſculus hic anteriore ſede totus in finẽ vſq;
carnoſus

Digitized by Google

carnatus exiſtit, poſteriore verò liueſcit, neruoſuſq; antequam deſinat efficitur: Ac
quinque inæqualibus lateribus vniuerſus efformatur; quorũ [g] primum à media cla- [g t.i, ab L ad K.]
uicula ad elatiorem vſque oſsis pectoris ſedem protenditur; ſecundum, [h] os vniuer- [h à K. ad R.]
ſum occupat; tertium [i] ex mucronatæ cartilaginis ſummitate, in eam vſque cui im- [i ab R ad Q.]
plantatur ſedem porrigitur, quod quidem latus anteriorem vallis axillarum margi-
nem conſtituit, quartum ſecundum capitis muſculi longitudinem perducitur, quin- [k à Q ad L.]
tum [k] à ſumma ad dimidiam vſque clauiculam extenditur. Secundus brachium mo- [l t.i, P. t.ii, M.]
Secundus brachium mouentiũ muſculus. uens [l] muſculus admodum quoque carnoſus eſt, multiſq; præditus exordijs, licet ita [t.iii. K. t. iiii.]
continuatis, vt vnicus muſculus ex multis efformatus videatur, proditque ex medio [Ξ t.v. γ t. ix.]
clauiculæ ſecundum ipſius longitudinem, verſus humerum, non procul à prædicto, [l. t.x. Δ t.xi. fi. ii.]
atque ex ſcapulæ proceſſu, qui humeri ſummum dicitur, vbi clauiculæ committitur,
necnon ex vniuerſa ſcapulæ ſpina, principio nerueo, quod protinus carnoſum, craſ- [m t.xi.fi.ii.D]
ſum, præminenſq; redditur, ac eundem in modum tantiſper inſtar trianguli [m] coan- [n t.xi.P]
guſtatur, donec in [n] humeri os ſecundum ipſius longitudinem, obliquè nonnihil ab
antica in poſticam regionem, longe infrà ipſius ceruicem, per quam valido tendine
inſeratur, ex carne neruoque mixto, interiùs tamen quàm exteriùs neruoſiore. Muſ-
Secundi huius muſculi figura. culus is Δ græcorum literæ imaginem æmulatur, vnde ipſum δελτοειδῆ nuncupa-
runt, Alij, ἐπωμίδα, quaſi rem humero incumbentem dicas appellarunt, quod hu-
meri articulum complectatur, obtegatque. Ipſe verò brachium attollentem, vel ſe-
cundum brachij motorem ſemper vocabo. Muſculi huius latera tria ſunt, quorum
[o] primum à media clauicula ad ſummum vſque humerum, & hinc per ſcapulæ ſpi- [o t.xi.fi.ii. ab A. ad C tran-]
nam, ad eius vſque baſim protenditur. [p] ſecundum ex eadem clauicula deorſum ad [ſeundo per B.]
internum muſculi huius inſertionis latus cõtendit, cuius quidem lateris medio muſ [p ead. ab A. ad D]
culus is primo committitur. [q] Tertium obliquè, nonnihil in priora, e ſcapulæ baſi, [q ead. a C ad D]
vbi ſcapulæ huius ſpina educitur, ad externum capitis huiuſce muſculi latus progre-
ditur, Horum laterum primum maius eſt, reliqua duo minora. Præſentis autem muſ
culi fibræ, vt & prioris, pro ſui principij ratione variant: Nam quę à ſcapulæ ſpina de-
pendent, obliquè in priora feruntur, quæ ab humeri ſummo enaſcuntur, rectà deor
ſum contendunt, quę à clauicula prodeunt, obliquè in poſteriora porriguntur. vbi
verò ad muſculi finem perueniunt, haud ſeſe, prioris fibrarum more, interſecãt, ſed
Ipſius munus. paululum implicantur. Munus huiuſce muſculi eſt, brachium varias in partes attolle
re, pro fibrarum, quas obtinet, varietate. Vbi nanque fibræ à clauicula prodeuntes la
borant, ipſum *verſus colli anteriora, & faciem attollunt*, Vbi ex ſummo humero, &
clauicula ipſi adhærente naſcentes operantur, rectà ipſum attollunt, ſin verò quæ à
ſcapulę ſpina emanant, contrahantur, ad poſteriora brachium aſſurgit. Aduertere au
tem oportet, principia hęc non ex tota prędictorum oſsium amplitudine, ſed ab emi
Tertius muſculus. nentibus eorum partibus, inſtar craſsiuſculæ lineæ pronaſci. Tertius [r] muſculus car- [r t. xiii. S. t.]
noſus craſſuſque occurrit, & prę cęteris huiuſce articuli muſculis, quodammodo te- [vii. M. t. viii. K ta ix. N. t.]
res, proditq. carnoſus à ſcapulæ [s] baſis fine, partimque etiam ex ipſa baſi, licet maio- [x.xii. R. t. xi. L.]
rem ſui exortus portionem ab anteriori latere deſumat, cui dimidio tenus adhæret. [ſ t.xi. T. fi. i,]
Ac deinde à ſcapula ſtatim abſcedens, ſurſum in priora tantiſper fertur, quouſque ad [t.vi. fi. iiii. Y.]
humerum pertingat, cui valido breuique tendine implantatur, eodem prorſus mo-
do, quo primum inſeri diximus, adeoque ipſi propinquus, licet paulo magis retror-
ſum, vt ſpatium maius non intercedat, quàm quod [t] tendini quarti brachij muſculi [t t.vii. O.]
excipiendo ſit ſatis, quamuis interdum oſsis humeri capiti nonnihil priore viciniùs
Ipſius munus. inſeratur. Munus huic muſculo concreditur, brachium ad ſcapulas adducendi, prio- [u t.ii. r. t. ix.]
ri oppoſitè, qui pectori ipſum admouet. Quartus [u] muſculus ab apicibus poſteriorũ [o. t.x. xi. Θ.]
Quartus muſculus. proceſſuum dorſi vertebrarum, à [x] ſexta ſcapularum vertebra ad ſacri vſque oſsis di- [x t.x. a T. ad S.]
midium, recto principio, ac membranæ inſtar tenui exoritur, & obliquè ſurſum ab [y t ii. l. m. ver-]
vtriſque principij capitibus ſuper muſculos thoracem mouentes procedit, donec ad [ſus N.]
coſtarum regionem retrorſum magis prominentem pertingat, ibique carnoſus craſ-
ſuſq; redditur, ac deinde ſenſim ac ſenſim anguſtatus procedit, & externum axillę ca
uitatis latus conſtituens, ſubtus oſsis humeri ceruicem, ſecundum ipſius longitudinẽ
in medio tendinum [z] primi [a] tertijq; muſculi, valido, lato, ac breui fine, ſeſe inſerit. [z t. iiii. Q.]
[a t.vii. M.]

ita

Digitized by Google

ita vt muſculus tribus inæqualibus conformetur lateribus ; quorum longiſsimùm
illud eſt, quod obliquè ab oſſe ſacro in priora per apices notharum coſtarum, in
eam vſque ſedem, in quam deſinere diximus ſurſum conſcendit: poſt id, quod per
dorſi longitudinem ab oſſe ſacro ad ſextam vſque ſcapularum vertebram porri-
gitur: tertium minimumque illud eſt, quod à poſteriore ſextæ ſcapularum verte-
bræ proceſſu abſcedit, & ſuper humiliorem ſcapulæ apicem progreditur, obliquè
b t.ix.O. pariter ſurſum ad caput contendens. [b] Muſculi huius fibræ inuicem variant; nam
quæ ab oſſe ſacro conſcendunt, rectiores prolixioreſque ſunt; reliquæ deinceps
breuiores ſunt, & tranſuerſim magis procedunt, quò ſublimiùs emanant. Hæc au-
tem fibrarum differentia tum in hoc, tum in cæteris muſculis, ex principij latitudi-
ne dependet. Muſculus is eo munere perfungitur, vt brachium deorſum nonni- *Ipſius munus.*
hil in poſteriora trahat, magis minuſve, prout ſuperiores, inferioreſve fibræ labo-
c t.xii.H. ta. xiii.X. ta.vi. K.t.vii.I ta. x.L.t.xi.G. rant. [c] Quintus brachij motus opifex muſculus, impensè carnoſus occurrit; & à ſca- *Quintus muſculus.*
pulæ baſi procedens, [d] ſinum omnem adimplet, qui inter ſuperius ſcapulæ latus, &
d lib.i. t.ii.R t.vi.fi.iiii.b. ipſius ſpinam conſiſtit, qua in parte ita oſsi committitur, ac ſi ab eo vniuerſo na-
ſceretur. Aſt vbi ad elatiorem ſcapulæ huius ceruicis regionem pertingit, in prio-
e t.v.c. ra, ſub [e] validiſsimo ligamento, ſcapulę huius proceſſum anchorę ſimilem ſummo
humero colligante prorepit; ac in admodum latum, validumque tendinem, articu-
li huius ligamento tranſuerſim inſertum, deſinit. Muſculus hic oblongus eſt, ſu-
periùs gibbus, inferiùs vero ſinui, quem implet ſimilis; & fibris ſecundum ſui lon- *Ipſius munus.*
gitudinem exporrectis prędıtus; eſtque id ſui muneris vt brachium retrorſum agat, *Sextus muſculus.*
f ta. vii. r ta. viii. H. eo paululum ſublato. Sextus [f] muſculus perquàm carnoſus eſt, ac internam ſcapu-
g t. vii. inter duo L L. lę huius regionem coſtas reſpicientem occupat; & ex eius [g] baſi principium ſu-
mens, tantiſper anguſtatur, dum ad interiorem articuli huius ſedem perueniat,
h ead.K. in quam [h] lato tendine velut in ſemicirculum inſeritur. Muſculus is admodum fi-
gura reſpondet, ſcapulę; ſupernumque ipſius latus quinto muſculo ita cohęret, vt
vnicus vterque videatur, ſcapulam antrorſum trahens; at ſi diligenter attenderis, *Ipſius officium.*
ſecus eſt, imò muſculus hic brachij deflexionis in poſteriora adiutor exiſtit, antror- *Septimus muſculus.*
i t.xi.r.t.ii.I t.ix.M.ta.x. Q.t.xii.P. ſum nonnihil ipſum reflectens. [i] Poſtremus brachij motus auctor muſculus, exter-
nam omnem ſcapulę regionem infra ſpinam occupat, omninò carnoſus; & ab ip-
k ta.xi.ab H ad I. ſius [k] baſi enaſcitur, deinde arctior pro ſcapulę forma efficitur, donec extrinſecùs
l ead.K. in articuli huius ligamentum, [l] lato, breuique tendine, ac velut in ſemicirculum in-
ſeratur, adeò vt poſtremorum trium muſculorum capita, articulum hunc circum
vndique amplexari videantur. Eſtque muſculi huius officium, brachium nonnihil *Ipſius munus.*
retrorſum torquere; trium autem omnium intereſt ipſum quoquo verſum agere.

De ligamentis Humerum ſcapulis committentibus. Cap. 16.

HVmeri os ſcapulis tria validiſsima ligamenta colligant, pręter commune vin-
culum, articulos omnes inſtar tenuis membranę ambiens. Quod in hoc articu- *Commune articuli huius ligamentum.*
lo velut in orbem à ſupercilijs ceruicis ſcapulę huius, exoritur, ac totum articulum
ambiens, in radicem interni capitis humeri primùm inſeritur, poſtea in externum
latus vniuerſum, tandemq; in dicti oſsis ceruicem adigitur. Ex tribus hiſce vinculis *Primum humeri ligamentum.*
a t.v.d. priora duo inſtar neruorum teretia ſunt, tertium verò latiuſculum. Omnium [a] pri-
b ead.b. mum ex apice interioris ſcapulę [b] proceſſus enaſcitur, & [c] internis anterioribuſque
c li.i.ta. vi.fi. vi.D. capitis humeri partibus implantatur, ipſumque complectens, [d] impreſsioni ſeu ſinui
d ead.I. quem in hoc capite exculpi diximus, validiſsimè adhęreſcit. [e] Secundum vinculum *Secundum.*
e t.v.e. multo craſsius atque validius, [f] ex elatiore ſcapulæ ceruicis ſede, vbi ſummo humero
f li.i.ta.vi.fi. iiii A. ſubmittitur, principium aſſumit; & in [g] omnem exteriorē maioris tuberculi capitis
g ead.E. humeri regionem inſeritur, iuxta ſinum, quo [h] externum primi cubitum flectentis
h t.vi.n. i t.v.f. [i] muſculi caput trāſmittitur. Anterius autē ligamenti huiuſce latus, poſteriori primi
ligamēti connaſcitur lateri, ac ſimul vtraq; tranſuerſum efformant ligamentū, quod
k t.xiii.V. dicti huius muſculi caput amplectitur. Tertium [k] ligamentum ex eadē quę primum *Tertium.*
exortum regione deducitur, indeque obliquè tantiſper procedit, dum in externum

omne capitis humeri tuberculum implantetur, poſteriorem articuli huius regio-
nem ambiens, finis enim ipſius haud minorem exortu latitudinem obtinet. Præ-
Quartum oſsis humeri vinculum. ter hæc tria ligamenta, quæ potiſsimùm humeri os, ne deorſum extrorſumve luxe-
tur, continent, [l] aliud inſuper adeſt, quod ab interiori ſcapulæ proceſſu eductum, l t.v.c. inter a & b.
in elatioris eiuſdem ſcapulæ proceſſus apicem, intacto humeri oſſe inſeritur; & ne
humerus eam in partem labatur, prohibet. Cui etiam ſuppetias fert, neruoſum
primi cubitum flectentis muſculi principium, quod vti dicemus, ab elatiori ſcapu-
læ ceruicis regione natum, inter hæc ligamenta defertur, per impreſsionem in hu-
meri capite conſiſtentem, deorſum, cubitum verſus procedens.

De Muſculis ſcapulas mouentibus. Cap. 17.

SCapula ijſdem quibus & brachium motibus cietur, præterquàm quod quoquo
uerſum minimè agitur: motus autem ipſius omnes muſculi quatuor abſoluunt.
Primus ſcapulæ muſculus. Quorum [a] primus à ſecunda, tertia, quarta & quinta, ſextaque interdum coſta, a t.v.r.
priuſquàm in cartilagines abeant, exoritur, lato [b] principio, ac in plures veluti vn- b ead. ab i. ad K.
gues digitosve dirempto, quorum vnuſquiſque coſtæ ſuæ affigitur. & inde re-
trorſum tendit, anguſtior ſemper redditus, & craſsior, donec in latum [c] tendi- c ead. I.
nem partim nerueum, partimque carneum deſinat, quod interiori ſedi ſcapulæ
huius proceſſus, anchoræ ſimilis implantatur. Ibi autem neruoſior efficitur, vn-
de (ab iſtius proceſſus appendice) [d] nerueum principium internæ partis muſculi, d ead. b. tab. vi. n.
cui primum inter cubiti flexores locum aſsignabimus, educitur. Muſculus is to-
tus carneus eſt, præterquam ſui initio, ſuasque fibras obtinet, quæ à principio ad
finem nuſquam interſectæ feruntur. Atque id ei muneris concreditum eſt, vt ſca-
Ipſius munus. pulam pectori adducat, ſurſum deorſum've, prout fibræ ſuperiores inferiores've
operantur; rectà verò, vbi fibræ ſimul omnes in opere ſunt. Secundus [e] muſculus e t.ix. ΓΔ. t.ii. L K. tab.iii. G t.iiii.b.
Secundus muſculus. ex ea linea educitur, quam occipitij os tranſuerſam obtinere diximus, ab ipſius
medio ad aurem vſque porrectam; externum cuius latus, ab auris pinna æquè di-
ſtat, atque ab occipitij ſinu: itaque ſi occipitij oſsis regionem ab ipſius ſinu ad au-
rem vſque porrectam in duas æquales portiones diuidas, conſpicuum fiet, muſcu-
li huius principium dimidium illud verſus foſsiculum occupare, & in ipſius me-
dio coniugi ſuo copulatum, vtrunque per poſteriorum dorſi proceſſuum apices,
ad octauam vſque ſcapularum vertebram deſcendere. Vnicuique horum muſcu-
Primum horum muſculorum latus. lorum quatuor adſunt latera; quorum vnum tranſuerſim ſecundum occiput fer-
tur, æqualis cum ſui principio latitudinis, quod licet tenuè, carnoſum tamen exi-
Secundum. ſtit; Alterum [f] per medios apices poſteriorum ceruicis vertebrarum proceſſuum, f t.ix. ab I. ad G trãſeundo per K.
ad octauam vſque ſcapularum vertebram deorſum tendit. Tertium [g] à fine pri-
Tertium. mi iuxta occipitij ſinum, exoritur, & obliquè verſus poſteriora tantiſper deſcen- g ead. ab L ad H tranſeũdo per Γ.
dit, dum ad apicem poſterioris octauæ ſcapularum vertebræ proceſſus perueniat,
qua in parte neruoſus paululum redditus, coniugi ſuo committitur, amboque api-
cem monachorum cucullæ ſimilem conſtituunt; imò duo hi ſimul muſculi dictæ
cucullæ ſimiles admodum exiſtunt; ac eorum vterque iuxta inſertionem, inter
Quartum. nerueum carnoſumque mediat. [h] Quartum à ſcapulæ ceruice, iuxta clauiculam h ead. ab H ad G.
ad octauam vſque thoracis vertebram protenditur, modicè arcuatum & membra-
næ inſtar tenue; quod quidem ideo effectum eſt, quo minùs pondere grauaret,
& conſequenter impedimenti minus incommodique muſculis afferret, externam
ſcapularum regionem occupantibus, quos ſupergreditur. Duo hi muſculi carno-
ſi vſquequaque occurrunt, niſi qua dorſi apicibus committuntur, ſuntque vniuer-
ſi tenues, ſi eam duntaxat ſedem exceperis, quæ humeri ſummo, & latiori claui-
Secundi muſculi fibræ. culæ ſedi validiſsimè implantatur. [i] Fibræ muſculi huius non eundem omnes du- i t.ix. ●.
ctum ſeruant, tanta eſt principij latitudo; imò quæ ab occipitio & ceruice manant,
obliquè ad humeros deſcendunt, donec ad ſcapulę ſpinam, ad humeri ſummum,
& ad clauiculæ caput perueniant, eo magis tranſuerſæ quo humiliorem exor-

tum

tum nãciſcuntur, idque ad ceruicis vſque radicem, qua in parte, æquè tranſuer-
ſim ſituantur. Quæ autem à ſcapularum vertebris enaſcuntur, obliquè itidem ad
humeros aſcendunt, eo magis tranſuerſæ, quò altiùs ad ceruicem feruntur, do-
nec æquè ac poſtremæ, quas per ceruicem deſcendere diximus, tranſuerſum ſitum
acquirant. Fibræ huiuſmodi vniuſcuiuſque muſculi officium eſſe commonſtrant, *Munus.*
non modo ſcapulam ſurſum adducere, ſed deorſum etiam & ad dorſum vellere,
pro ipſorum differentijs; adeo vt motus obeant contrarios, nullam interim parti-
tionis notam præ ſe ferentes, ex qua plures eſſe duobus colligere poſsimus. Si quis
tamen quatuor eſſe contenderet, quemadmodum de ſuperiorum palpebrarum
muſculis prodidimus, functionum duntaxat pugnantia ductus, haud mihi, lon-
k ead. ab H ad K. gè aberrare videretur, tuncque ipſorum [k] diuiſio à ſummo humero ad primam
thoracis vertebram haberetur. [l] Tertius ſcapulam mouens muſculus ex tranſuer-
l t.vi. K. t.vii. H ta. viii. I. t.x. xi. C ta. xii. G t.xiii. Q. ſo primæ, tertiæ, quartæ, & quintæ vertebrarum ceruicis proceſſu ita enaſcitur, vt *Tertius muſculus.*
duobus principijs ſecunda vertebra ſeiunctis, præditus eſſe videatur; quamuis in-
terdum etiam, ex tranſuerſo ſecundæ vertebræ proceſſu exortus ſui portionem
aſſumat. Principia hæc ſimulatque ex reliquis vertebras ceruicis amplexantibus
muſculis emergunt, vnà coeunt, & tenuem ualidumque muſculum efformant,
latiorem paulò, minusque craſſum; qui lato & carnoſo fine, in internam ſuperio-
ris anguli ſcapulæ baſis ſedem inſeritur, eamque ſurſum verſus anteriora, & cerui- *Ipſius munus.*
m t.x. H.I. cis latera trahit. [m] Quartus muſculus, latus tenuisque, ac omni ex parte carneus exi- *Quartus muſculus.*
ſtit, & ex quinta, ſexta, & ſeptima ceruicis vertebris, nec non ex poſterioribus
n ta. x. inter I & K. trium priorum thoracis vertebrarum proceſsibus enaſcitur, & [n] toti propemodum
ſcapulæ baſi carneus, ac æquè atque in exortu latus, implantatur, fibras obtinens,
obliquè à thoracis vertebris ad ſcapulæ vſque baſim porrectas. Muſculus is illi pro-
ximè aſsidet, quem monachorum cucullæ ſimilem eſſe diximus; & detracta cute,
in ſcapulis, ad inferiora prædicti muſculi latera, humiliores muſculi huius, ſuique
coniugis apices ſeſe offerunt; Quorum munus eſt, ſcapulam in poſteriora, nonni-
hil ſurſum attrahere,

De Muſculis Caput mouentibus. *Cap.* 18.

AGentes de prima & ſecunda ceruicis vertebra, Càput per ſe ſolum, & ad cer-
uicis motum agi diximus; proprio quidem motu antrorſum, retrorſumque
agitur; motu autem ceruicis, ad latera cietur, vt cuiuis in ſeipſo experiri licet.
Ambos hoſce motus muſculi plures abſoluunt; quos nunc aggredimur, ab his in-
choantes, qui priuatis capitis motibus præſunt, qui quatuordecim ſunt, vtrinque *Primus & ſecundus capitis muſculi.*
ſepteni. Primus & [a] ſecundus vtrinque ſinguli ex apicibus poſteriorum proceſſuum
a t.xii. r t.x. xi. A. quintæ, quartæ, tertiæ, ac primæ thoracis vertebrarum longo principio erum-
punt, quod ſimulatque à quinta vertebra emergit, acutum efficitur, ſenſimque
ac ſenſim ita diffuſum progreditur, vt ad tertiam [b] ſecundamque thoracis verte-
b t.xii. A. bram porrectum, ad lateralium harum vertebrarum proceſſuum latitudinem ac-
cedat; hancque eandem latitudinem ſeruans aſcendit, ex poſterioribus poſtre-
marum quinque colli vertebrarum apicibus, leuem exortum aſſumens. Simu-
latque autem tertiam vertebram excedunt, ſenſim ac ſenſim vtrique inuicem ab-
ſcedunt, donec occipitis oſsi ambo implantentur, fine [c] tranſuerſo ac lato, quan-
c t.xii. BC. ta eſt ſpatij inter externum alterius horum muſculorum latus, & aurem, latitudo,
quantaque inter internum eius latus, & occipitii ſinum: adeo vt tanta ſit inſertio-
nis vtriuſque muſculi amplitudo, quantum inter vtranque aurem ſpatii relin-
quunt; eſtque ipſorum receſſus forma [d] triangularis. Haud ſecus ambo hi mu-
d ead. BED. ſculi eandem quodammodo [e] figuram æmulantur, etſi latera inſigniter inæqua-
e ead. BCA. lia ſunt: primùm nanque prægrande viſitur, & per dorſi medium procedit; ſe-
cundum primo æquale, per latus externum fertur; Tertium perquam exiguum
occurrit, eſtque tranſuerſum illud caput, quo in occiput inſeruntur. Fibræ ho-
rum muſculorum obliquè ſurſum perreptant, ab apicibus poſteriorum proceſſuum,

Digitized by Google

Secundũ caput mouentium muſculorum par.

inferiorum vertebrarum inchoantes, & ad tranſuerſos ſuperiorum vertebrarum proceſſus feruntur, dum ſimul omnes in occipitium deſinant; tranſuerſis enim proceſsibus modicè admodum, vel nihil omnino affiguntur. Tertius & [f] quartus muſculi acuto principio ex medio lateralium quartæ, ac quintæ thoracis vertebræ proceſſuum emanant, carnoſum obtinentes exortum & lacertam imagine referentem. Aſt vbi ad [g] ceruicis initium pertingunt, ambo in teretem abeunt tendinem; poſtea verò carnoſi extemplo redeunt, donec in occipitis medium adigantur. tenues in medio redditi, perinde atque [h] muſculum inferioris maxillæ motorem effici tradidimus.

Alius muſculus.

Vtrique horum muſculorum ante inſertionem alius adiungitur, qui ex poſteriore ſeptimæ colli vertebræ proceſſu, nerueo teretique principio deductus, carnoſus in aſcenſu efficitur, & ſimul cum prædicto in occipitis medium inſeritur, dextris ſiniſtriſque lateribus, in fine inuicem [i] coeuntibus.

Duo alij.

Hac quoque in parte duo præterea muſculi, [k] vtrinque ſinguli occurrunt, qui ex apicibus lateralium ſecundæ, ac primæ thoracis vertebræ proceſſuum partim carnei, partim neruei erumpunt, ſurſumque nonnihil in priora, carnoſiores, latioreſque redditi porrigũtur, dum radici mammillaris oſsis temporum proceſſus implantentur.

Caro muſculis hiſce ſubiecta.

[l] Muſculis hiſce ingens carnea moles vtrinque ſubiacet, quæ à lateralibus colli vertebrarum proceſsibus enata, obliquè ſurſum ad poſteriores proceſſus tendit, donec occipitis oſsi conſeratur; quæ quidem caro fibras adipiſcitur, obliquè ab exterioribus introrſum aſcendentes. Quatuor hi muſculi omnes conſpicuo ſeiuncti viſuntur, portio tamen ſecundi paris videntur, quòd eandem obeant functionem, caput nimirum & ceruicem quodammodo attollendi: Vbi nanque lateris vtriuſque muſculi vnà contrahuntur, capiti rectà extrorſum flectendo auxiliantur; ſin alterius duntaxat lateris muſculi laborent, circumuerſioni capitis famulantur.

Tertium capitis muſculorũ par.

Quintus [m] & ſextus impensè tenues exiſtunt, & ex apicibus poſteriorum ſecundæ colli [n] vertebræ proceſſuum, exortu non admodum neruoſo prodeunt, & rectà ſurſum tendentes (non adeò tamen, quin magis ad finem quam ad exortum, inuicem diſtent) tereti capite in medium occiput implantantur. Horum eſt, vbi ſimul contrahuntur, caput retrorſum agere; altero duntaxat laborante, circumuerſioni ipſius opitulari.

Quartum.

Septimus [o] & octauus, tertio pari ſubiacent, ſubſtantia, forma, & ſitu illi conſimiles, prodeuntque ad ſuum quiſque latus, principio carnoſo, tenuique à [p] tuberculi illius lateribus, quo primam ceruicis vertebram poſteriori ſede, quà *reliquæ proceſſus obtinent, inſigniri diximus*. Muſculi hi ſeſe initio contangunt, poſtea verò in progreſſu paululum diducuntur, ſicque dirempti occipitis oſsi figuntur. Eſtque amborum munus, attollendo capiti famulari.

Quintum.

Nonus [q] & decimus, carnei, longi ac propemodum teretes, ab occipitis oſſe, iuxta externum latus quarti paris enaſcuntur, & obliquè tantiſper deſcendunt, donec in [r] apicem lateralium primæ ceruicis vertebræ proceſſuum, ad ſuum quiſque latus, inſerantur.

Sextum.

Vndecimus [s] & duodecimus, eandemmet cum proximè explicatis figuram ſortiuntur, & [t] ex poſteriore ſecundæ ceruicis vertebræ proceſſu erumpunt, & obliquè nonnihil aſcendentes, lateralibus primæ ceruicis vertebræ proceſsibus, pari cum prædictis forma, implantantur. Horum muſculorum vnuſquiſque, vnà cum tertii quartique paris ſui lateris quolibet, abſolutum efformat triangulum, ita vt tertium par, quintumque ac ſextum, ſimul omnia [u] duos in occipite triangulos conſtituant, alterum ad dexteram, alterum verò ad læuam. Quorum primus angulus, in medio occipite conſiſtit; ſecundus iuxta poſteriorem ſecundæ ceruicis vertebræ proceſſum; tertius (in dextri lataris triangulo) iuxta lateralem primæ ceruicis vertebræ, eiuſdem lateris proceſſum, in ſiniſtri autem lateris triangulo, oppoſiti.

Ipſorũ munus.

Munus noni, decimi, vndecimi, & duodecimi muſculorum eſt, primam ceruicis vertebram, & conſequenter caput, ſupra ſecundam circumflectere; muſculis enim dextri lateris in ſe contractis, prima ceruicis vertebra in poſteriora ſiniſtrorſum flectitur; ſiniſtris autem laborantibus, oppoſito motu agitur; adeo vt retrorſum caput agentes muſculi duodecim ſint, ſecundo pari duorum duntaxat muſculorum vice, connumerata.

Septimum capitis muſculorum par.

Nunc [x] antrorſum ipſum agentes enu-

f t. x.xi. B.ta. xii. FF. t.xiii. A t.v.r.

g t.xiii. A.

h t.v.H I.

i ta. xiii. à C ad D.

k t.xiii.FF.

l t.xiii.GG.

m t.xiiii. AB

n t.xiiii.fi.ii. E.

o ead.FG.

p li.i.ta.v.fi. vi.M.

q t.xiii. H I.

r ead.D.

s ead.KL.

t ead.iuxta E.

u t.xiiii. AH KBLI.

x t.iii.F.t.ii. l.t.iiii.Θ.t.v. K.

Digitized by Google

y t.iiii.x.
z ead.y.

enumerandi nobis ſuperſunt, qui duo duntaxat ſunt, & vtrinque [y] ſinguli à media ſuperiore oſsis pectoris ſede, nec non ab [z] ea clauiculæ regione, quæ huic eidem oſsi, lato, & neruoſo ex ortu prodeunt; etſi verò longè neruoſior principij huiuſce pars exiſtit, quæ à pectoris oſſe, quàm quæ à clauicula ſumit originem; non ideo tamen continuum eſſe deſinit, principium vniuerſum, & quo ſurſum obliquè procedente, latior paulò quàm craſſus educitur muſculus, qui carnoſo, & craſſo fine, in mammillarem ſui lateris, temporis oſsis proceſſum inſeritur, quem vndique amplexatur. Verùm aduertere oportet, inter partem à clauicula productam, & eam quæ ab oſſe pectoris emanat, [a] ſinulum inſtar trianguli exculpi, citra cutis detractionem in quouis homine conſpicuum; imò verò is principium alterum ab altero ſeducere videtur [b] aduſque muſculi ferè dimidium, quà ex vtroque principio corpus aſſurgit, in eum quem diximus modum deſinens. Principia hæc ſiue duo, ſiue vnum ſint, parum omnino intereſt, quemadmodum etiam & illud, leue eſt, an ex hiſce muſculis vnuſquiſque in plures vno partiatur, vt multi exiſtimarunt. Sat eſt intelligere, qualis eorum ſtructura ſit, quale munus, contrarium ſcilicet octo primorum muneri, caput retrorſum trahentiũ. Et propterea ambobus vnà contractis, caput demittitur, quemadmodum vbi annuimus, ſiue rigida, ſiue inclinata ceruice; altero autem duntaxat laborante, ad trahentis latus inclinamus; vbi verò viciſsim nunc hic, nunc ille trahit, caput circumagitur, vti cum renuimus, multò euidentiùs, quàm in vllo ex prædictis. [c] Muſculis hiſce quatuordecim, alii pariter accedunt, ſub æſophago deliteſcentes, qui ex corporibus priorum quatuor thoracis vertebrarum, omniumque ceruicis exoriuntur, quibus in tranſitu innituntur, ac deinde occipitis oſsi iuxta [d] anteriorem nucæ foraminis regionem ſubobſcurè implantantur. Verùm de hiſce muſculis copioſiùs, de dorſi motoribus agentes, verba faciemus; elatiorem nanque ipſius regionem, immoto prorſus capite inflectunt. [e] Quatuor inſuper habentur muſculorum paria, vtrinque bina, ad verticis latera conſiſtentia, quorum etiam tractationem in caput reiicio, verticis motoribus dedicandum, quòd ſit illud præcipuum ipſorum munus.

a eadem inter Y & X.
b t.iii.F.
Horum muſculorum munus.
c t.vi.P.t.vii. CD, tab. viii. AB.
Muſculi duo ceruicis flexores.
d li.i.ta.iiii. fi.vi.o.
e t.viii. C t. xiii.H.
Quatuor alij.

De Vinculis Capitis, & priorum duarum Ceruicis Vertebrarum. Cap. 19.

DIximus ſuperiore libro, Caput primæ ceruicis vertebræ, & hanc ſecundæ, & ſecundam rurſus capiti committi. Supereſt vt de vinculis oſſa huiuſmodi colligantibus agamus. [a] Quorum primum perquàm validum eſt, & articulum ambit vniuerſum, inter primam ceruicis vertebram & caput, nihil præterea peculiare obtinens. [b] Seccundum, caput ſecundæ vertebræ deuincit, eſtque teres, perquàm validum & cartilaginis naturæ compos; ex dentis [c] apice, quo ſecundam hanc vertebram inſigniri diximus, eductum, & occipitis oſsi, iuxta foraminis nucæ [d] anteriora confertum. Ligamentum hoc præterquàm quod ſecundam colli vertebram, occipitis oſsi alligat, prædicti dentis ope adiutum, veluti axem pariter efformat, ſuper quem caput circumagitur. [e] Tertium illud eſt, quod primæ ceruicis vertebræ ab vno in alterum latus tranſuerſim obtendi, & poſteriorem dentis ſecundæ vertebræ regionem amplexari diximus; inſigniter quidem validum, neruoſum, & cartilaginis naturæ particeps; inter ſpinalem medullam & ſecundæ vertebræ dentem repoſitum: eſtque ſui muneris, dentem hunc fortiter continere, in vehementioribus ad poſteriora capitis motibus; ne ſcilicet luxetur, & ſpinali medullæ officiat, quod abſque inſigni noxa nequaquam contingeret. Quartum [f] ſecundam colli vertebram primæ colligat, membranæ inſtar tenue, communemque cum cæteris cuiuſcunque articuli ligamentis naturam, commune munus adeptum.

a tab.xv. fig. xxvii.EEEE.
Ligamentũ quo primæ colli vertebræ caput alligatur.
b tab.xv.fig. xxvii.I.
c ead.H.
Secundum ligamentum.
d li.i.ta.iiii. fi.vi.o.
e tab.xv.fig. xxvii.K lib.i. ta.v.fi.vi.a.
Tertium.
f tab.xv.fig. xxvii.EF.
Quartum.

Digitized by Google

De Muſculis Abdominis. *Cap.* 20.

ETſi muſculorum capitis tractationi, minimè ſatis appoſitè abdominis muſculorum explicatio ſubnectitur, ſic tamen ipſe progrediar, vt à Veſalio quò minùs potero recedam; & ſi cui moleſtiam iſtud afferet, capita eo, qui magis arriſerit, ordine percurrat; quandoquidem id citra graue negotium licet, paginis aliquot tranſactis. Muſculi ergo Abdominis octo vniuerſim ſunt, quatuor paria conſtituentes.

Primum abdominis muſculorum par.

Quorum [a] primus omnibus incumbit, proditq; carnoſo exortu ex [b] ſexta, ſeptima, octaua & nona coſtis, priuſquam in cartilaginem abeant, iuxta [c] ſecundum, motorem thoracis muſculum, cui pectinatim inſeritur; ille ſiquidem quoſdam veluti vngues digitos ve porrigit, hic verò media vnguium interualla occupat; poſt nonam autem coſtam, etſi eodem modo à reliquis coſtis enaſcitur, prædicto tamen muſculo haud mutuo ingreſſu committitur, ſed illi duntaxat, cui quintum inter thoracis motores locum aſsignabimus. Principiũ id, tenue carnoſumque eſt, atq; inde in priora deorſum fertur, ſenſim ac ſenſim craſsius euadens, & poſterioribus lumborum [d] vertebrarum proceſsibus toto ductu connatum; Dexter autem ſiniſterque muſculus [e] membranea tenuitate in abdominis medio coeuntes, ſpatium omne inter coſtas & os ilium, deſcendentes obtegunt, dum nerueo extremo, in [f] totam Appendicem inſerantur, quæ oſsium coxẽdicis elatiorem ſedem occupat, ſpina latinis dicta. Eſtque illud animaduertendum, carnoſam horum muſculorum partem poſteriùs exortam ad [g] rectum duntaxat ſui lateris muſculum peruenire, ibiq; in tenuem, neruoſamq; membranam conuerti, quæ membranas ſupergreditur, quibus ſecundum par præditum eſſe dicemus, in eam vſque ſedem, in qua eos inuicem committi diximus; & in elatiores Ilium & Pubis oſsium regiones totas inſerũtur, præter eam quam [h] ſextus, & ſeptimus fęmur flectentes muſculi progredientes integunt. Muſculi hi fibras ſuas obliquè in priora, eodem cum ipſis modo, porrectas obtinent, ideoque obliqui deſcendentes dicti ſunt.

Secundũ & tertium.

[i] Secundum par priori ſubſternitur, proditque neruoſo tenuique principio, ab oſsis ilium ſummitate, cui appendicem obtendi diximus; nec nòn ex poſterioribus ſacri oſsis proceſsibus, lumborumque vertebris; poſt exortum verò, carneis quibuſdam fibris ipſi additis augetur. Duo hi muſculi obliquè ſurſum feruntur, dum quatuor infimarum coſtarum apicibus implantẽtur, Vbi verò in abdominis medium pertingunt, ad *ſuũ quiſque latus recto* [k] muſculo aſsidens, in nerueam tenuemque membranam abeunt, minimè quidem ſimplicem, vt ait Veſalius, ſed in duas diremptam, quæ medium recti ſui lateris muſculi occupant, ac deinde ſuperiùs quidem mucronatæ pectoris cartilagini, inferiùs verò pubis oſsi figuntur, & ſecundum mediam abdominis lõgitudinem, ita, quemadmodum & priores duo, [l] committuntur, vt niſi & diuiſionem & fibrarum diſcrimẽ accuratiſsimè inſpicias, vnum omnes videantur, quamuis in abdominis medio, hoc eſt inter vnum & alterum rectorum muſculorum, craſsiores paulò reddantur. Iuxta externum rectorum muſculorum latus, ſecundum ipſorum longitudinem, à coſtis ad os vſque pubis, duum horum muſculorum membranæ, quarti paris neruorum membranis, nec non mẽbranæ, quæ inteſtina & coctionis organa obtegit, Peritoneum dicta, valide adeò [m] connaſcuntur, vt in eum locum deſinere videantur; at ſi ſedulò attenderis, prætergredi eas obſeruabis. Fibræ horum muſculorum obliquè ſurſum porriguntur, cum priorum duorum, ipſis incumbentium fibris ſeſe implicantes, vnde muſculi obliqui aſcendentes dicti ſunt. Inter duas haſce membranas quas duo ij ſecundi muſculi poſsident, [n] muſculus alter reponitur, & vtrique tertium abdomen mouentiũ muſculorum par conſtituunt, ac vtrinque ſinguli ex media oſsis pubis regione, duplici principio naſcuntur, [o] altero ſuperiore interioreque, [p] altero inferiore ac exteriore, quæ licet diſiuncta minimè ſint, ſubſtãtia tamen variant. Superiùs nanque introrſum vergens, carneum omninò eſt, ac ſuperiùs latum & obliquè deorſum in exteriora fertur, in apicem, antequam ad mediam pectinis regionem perueniat, deſinens. Inter muſculi huius & ſui coniugis oppoſiti lateris principium, veluti trian-

a t.i.Θ. t.iiii. O t.ix.P.
b t.i.ii.iii.PP
c t.i.5,6.7.8. t.ii.iii. ooo.
d t.xi.Δ.
e t.i.ab R ad X.
f lib.i. t.i.ii. iii.11.12.13.14.
g t.i.Θ.
h t.viii.ΘΛ.
i t.iiii.π t.v. a t.xi. a b.
k t.v.x.t.vi.b
l t.iiii.PP.
m t.v.x. t.vi. b.
n t.iiii. n t.v. Δ.
o t.v.o.
p ead.n.

gulus efformatur. Inferius autem principium extrorſum nonnihil porrectum ner-
ueum vſquequaque eſt,& ſurſum reptans,ſenſim ac ſenſim ampliatur, dum omnem
muſculi huius latitudinem producat,qui duobus hiſce principijs enatus, ſurſum per
abdominis medium coniugi ſuo alterius lateris adhærens, ad vmbilicum vſque por
q ead.q. rigitur; iuxta quem nonnihil inuicem [q] abſcedentes, & latiores paululum effecti
procedunt, donec lato & carneo extremo ſupra mucronatam cartilaginem ad oſsis
pectoris latera,in cartilagines ſeptimæ octauæque coſtæ inſerantur. In hiſce muſcu-
r ead.uuu. lis [r] impreſsiones quædam habentur, tranſuerſim per ipſorum latitudinem ductæ,
quarum duæ ferè ſupra vmbilicum viſuntur,altera infra, nonnunquam verò tres ſu-
pra vmbilicum conſiſtunt. Omnes autem ad digiti latitudinem accedunt, ſuntque
albæ ac carnoſæ, muſculis hiſce, vti dicemus, abdomen verſus collectis continendis
inſeruientes. Horum muſculorum fibræ,per ipſorum longitudinem nequaquã por
riguntur, ſed in dictas haſce impreſsiones terminantur, ita inuicem complicatæ, vt
s t.v.y.t.vi.Δ. aliæ ab alijs produci videantur. Cunctis hiſce muſculis, [s] alij duo ſubiacent, vtrin-
que ſinguli,qui abdomen vniuerſum tranſuerſim amplexantur,dicti ob id tranſuer- *Quartum par.*
ſales,atque ex tranſuerſis lumborum vertebrarum proceſsibus, nec non ex muſculis
dorſum mouentibus principio partim nerueo partim carnoſo, inſtar membranæ
tenui,enaſcuntur; ac dein carneis quibuſdam fibris,quæ ipſis iunguntur,adaucti, ex
eminentiori quoque oſsis ilium regione,& ſpuriarum coſtarum apicibus principiũ
t t.xi.x. deſumunt. Aſt vbi à ſuo quiſque latere ad externum rectorum [t] muſculorum latus
pertingunt,ſub ipſis nonnihil,neruoſi tenueſque rurſus efficiũtur,ac tenuem mem-
branam producentes, inuicem in medio abdomine committuntur, ipſumque vni-
uerſum complexi,medio pubis oſsi,& mucronatæ cartilagini conferuntur. Muſcu-
u li.iii.t.i.fi.i. BCD. lis his [u] ea ſubeſt membrana,quæ chartæ pergamenæ modo,inteſtinis, omnibuſque
coctioni famulantibus organis obtenditur, cui prædictorum muſculorum membra-
na, ſecundum externi rectorum muſculorum lateris longitudinem ita cohæret, vt
difficili negotio illaceri diuellantur. Reliquum horum muſculorum, quæ vniuerſa
eſt eorum carnoſa pars,dictæ membranæ affigitur, eũdem prorſus in modum, quo
muſculi ſibi ipſis adhærent. Omnes hi muſculi,præterquã quod abdominis calorem
fouent,coctionique opitulantur,thoraci quoque mouendo deſeruiunt,cùm ſpiritũ
ducimus; ſimulque ad faciliorem fœcum expulſionem, ſpiritus retentione, ac inte-
ſtinorum cõpreſsione conferunt,hacque de cauſa, quò minùs fœces ad ventriculum
deferantur,prohibent; nec non etiam parientibus auxilio ſunt,vti perſpicuum eua-
det,vbi de Diaphragmate verba faciemus.

De Teſtium Muſculis. Cap. 21.

a li.iii. t.iiii. fi.xxi.Ψ. VTrique teſticulo tenuis adeſt muſculus, [a] ex ea productus membrana, quæ à *Duo virilium teſtium muſculi.*
Peritonæo exorta,vaſis ſemen ad teſtes deferentibus obtenditur. Hæc in poſte-
ribus partibus,ſimulatque à peritonęo abſcedit,carneis quibuſdã fibris ipſi commiſ-
ſis adaucta,in binos hoſce muſculos abit; qui membranæ teſtes ſuccingenti ſemper
b ead.i. hærentes, deorſum prorepunt, dum vnà cum membrana, iuxta [b] imam teſtium re-
c ead. fi.xxii. xxiii.xθ. gionem in [c] vas illud inſerantur,per quod ſemen à teſtibus in genitale profunditur.
Aduertere autem oportet,membranam hanc,nulla in parte teſtibus, nec ſeminarijs
ductibus connaſci, præterquam in iſta, ideoque muſculi hi teſtem nullatenus attin-
gunt,imò his proportione reſpondent,quos à membrana carnoſa prodire diximus.
Muſculis hiſce id muneris demandatum eſt, vt ſurſum nonnihil teſtes adducãt, licet *Ipſorũ munus.*
vſqueadeo obſcurè, vt ferè non percipiatur, vtque ipſis ſuſtinendis opitulentur, ne
ſeminis vaſa, à quibus itidem pendent, onere nimio reddant imbecillia. Mulieres *Duo muliebriũ teſticulorum muſculi.*
d li.iii. ta.v. fi.xxv.N. quoque [d] binos & ipſę muſculos his non abſimiles adeptæ ſunt, quos vti alia ſua ge-
nerationis organa intus reconditos gerunt. Ea ſiquidem peritonæi [e] pars,quæ vtrin
e lib. iii. t.v. fi. xxv. P. fig. xxvii.EE. que à lateribus vtero connaſcitur, pluresque ad eum & venas & arterias, veluti Me-
ſenterium ad inteſtina, deducit, ac primam illius tunicam procreat, craſsior pariter
efficitur, carnoſarum quarundam fibrarum acceſsione, obliquè deorſum ab ilium

regionibus

Digitized by Google

regionibus ad vteri vſque latera tendentium, adeo vt duo hi muſculi non minus functione, quàm ſpecie ac ſubſtantia illis ſimiles reddantur, quos viris adeſſe retulimus.

De muſculis Thoracem mouentibus. *Cap.* 22.

MVſculi Thoracis motuum autores, octo etiam abdominis muſculis connumeratis, octuaginta nouem ſunt, vtrinque quatuor & quadraginta, paria totidem conſtituentia, atque vnus lateri vtrique communis. [a] Primus muſculus ex inferiori, interiorique clauiculæ regione ſecundum ipſius longitudinem, quà primam reſpicit coſtam, carnoſum principium aſſumit; ac eodem modo anteriori eiuſdem coſtę regioni, iuxta ipſius cum pectoris oſſe connexum, carneus inſeritur; eſtque impensè breuis, ſed admodum latus, tenuiſque ac omnino carneus; fibras adeptus obliquè ac ferè tranſuerſim à clauicula in priora repentes, dum ſuperiori primæ coſtæ regioni, eique pectoris oſsis ſedi applantetur, quæ huius coſtæ cartilaginem admittit. Ad hunc pertinet primam coſtam ſurſum nonnihil verſus exteriora retrahere, & conſequenter Thoracem dilatare.

Secundus. [b] Secundus muſculus grandis eſt, & carneo principio ex interiore ſcapulæ baſi erumpit, atque inde ſupra coſtas exporrectus, latiorq;, ſed paulò tenuior redditus procedit, donec ſecundæ, tertiæ, quartæ, quintæ, ſextæ, ſeptimæ, octauæ, interdumque nonæ coſtæ inſeratur, in ſingularum interuallis, ſecundũ longitudinem, paulò ante cartilaginum exortum, in apices quoſdam ceu digitos, vnguesve diſcretus, qui in ſex inferioribus coſtis cum [c] primo abdominis muſculo pectinatim inſeruntur; ſecundus enim hic muſculus ſuper ſingulas coſtas exporrigitur, primus verò abdominis, ipſarum mediis iniicitur. Reliquum muſculi huius coſtis, perinde ac mutuò ſolent muſculi, committitur; eſtque ipſius munus, coſtas extrorſum reuellere & conſequenter Thoracem explicare.

Tertius. [d] Tertius muſculus ex poſterioribus trium poſtremarum colli vertebrarum, eodemq; poſteriori primę Thoracis vertebrę proceſſu, neruoſo, tenui, latoque principio erumpit, & inde in priora [e] primo caput mouentium muſculorum pari, [f] nonnullisque aliis dorſum, Thoracemq; mouentibus inſtratus, deorſum porrigitur, carneus ſemper & latus euadens, vbi ex commemorato primo caput mouentium muſculorum pari emerſit. Vbi verò primam Thoracis coſtam contingit, nonnihil verſus latera porrigitur, in tres veluti digitos diſcretus, in quatuor primarum coſtarum interualla exporrectos, illisque implantatos. *Muſculi huius eſt, Thoracem dilatare.*

Quartus. [g] Quartus vnà cum [h] longiſsimo dorſum mouentium muſculo ex poſteriori oſsis ſacri regione, & interiori oſsis coxendicis parte, quà extra ſacrum os prominent, exoritur; & illinc tranſuerſis lumborum vertebrarum proceſsibus affixus, vnà cum [i] duodecimo dorſum mouẽte muſculo ſurſum deducitur, cui ita affigitur, vt non immeritò partem ipſius eſſe multi prodiderint. Quum primùm verò ad duodecimam thoracis vertebram pertingit, tanto interuallo ab ea ſeiungitur, vt hinc ipſum oriri complures ſibi perſuaſerint. Indè obliquus nonnihil extrorſum conſcendit, & quoſdam tendines propemodum teretes effundit, tuberculis illis implantatos, quæ prioribus decem coſtis, paulò antea quàm tranſuerſis vertebrarum thoracis proceſsibus inſerantur, adeſſe retulimus. Muſculus hic ad tendinum vſque initium carnoſus exiſtit, & ad primam ferè thoracis vertebram terminatur, quamuis interdum adeo conſcendat, vt ipſius tendines ad tranſuerſos ſeptimę ceruicis vertebrę proceſſus pertingant, quibus perinde atque coſtarum tuberculis affiguntur. Verum aduerte, eum vndecimę, ac duodecimę duntaxat coſtæ carnoſum applantari; quò enim altiùs conſcendit, eo euidentiùs tendines ſeſe produnt, ipſe verò muſculus, quaſi in eos abſumptus, neruoſior tenuiorque redditur. Eſtque id ei muneris demandatum, vt coſtas deorſum adducat, & conſequenter thoracem arctet.

Quintus. [k] Quintus lato ac tenui exortu ex poſterioribus vndecimę ac duodecimæ, interdumque decimę thoracis vertebrarum proceſsibus, nec nõ ex aliquibus lumborum vertebris erumpit, & [l] quibuſdam dorſum mouẽtibus muſculis, [m] quartoque thoracem agente tranſuerſim incumbens, recta propepodum in priora contendit. Aſt vbi prędictos muſculos tranſcendit, in coſtas adigitur, & carneis qui-

buſdam

a t.iiii.d. t.v. Z.
b t.ii.iii.ooo. t.i.5.6.7.t.iiii. l.ta.v.m. t.vi. R ta.vii. l. ta. viii.F.ta.xi.x. t.xii. S t. xiii. T.
c t.iii.PP.
d t.xi.F.
e t.xi.AA.
f ead. QRS.
g ta.xii.Δ ta. xi. Q ta.xiii. oo.
h t.xii. K.ta. xiii.r.t.xii. N
i t.xii.à K ad L.
k t.xi.Δ.
l hæc videbis in tab.xiii. & xiiii.
m t.xii.Δ.

n t.ii.iii.ooo. buſdam fibris ſibi commiſsis,adaugetur, ſicq; in tres veluti [n] digitos diremptus deſi-
nit,nonæ, decimæ ac vndecimæ coſtarum interuallis iniectos, ipſisq; coſtis implan-
o ead.pp. tatos multò ante,quàm cartilagines euadant,& cum [o] primo abdominis muſculo ſer
ratam compagem efficientes.Huius eſt,thoracem diſtendere;retractis quibus inſeri-
p t.viii.B. tur,coſtis. [p] Sextus in thoracis cauitate ſedem obtinet, & per omne internum oſsis *Sextus.*
pectoris latus exporrigitur,ſecundum omnium integrarum coſtarum cartilaginum
longitudinem,quibus vſque adeo diffuſus afligitur, vt ad coſtas propemodum exter
no ſuò latere pertingat.Muſculus is triangulo eſt aſsimilis,ex duobus prælongis late-
ribus,vnoq; ad modum breui efformato; eſtq; tenuis & omni ex parte carnoſus, fi-
bras adeptus,tranſuerſim à pectoris oſſe ſurſum in poſteriora ductas.Huius intereſt,
q t. vi. xv. t. viii.EEE. thoracem arctare,cartilaginibus ad pectoris os attractis,inuicemq; collectis. [q] Muſ-
culum hunc alij vtrinque triginta quatuor ſubſequuntur, coſtarum ſpatia replentes, *Intercoſtalse muſculi.*
ideoq; Intercoſtales vocati. Quorum viginti, ſpuriarum coſtarum interualla occu-
pant,quaterni inter duas quaſque coſtas poſiti,duo quidem externam, duo verò in-
ternam faciem tenentes. Externorum primus ex ima primæ coſtæ regione ſecundũ
ipſius longitudinem enaſcitur, illinc, vbi à laterum thoracis vertebrarum proceſsibus
abſcedit,in eum vſque locum, quo in cartilaginẽ rurſus abit; & iſthinc obliquè deor
ſum tendit,dum ſuperiori ſecundæ coſtæ lateri,æquali ad exortum fine inſeratur. Se
cundus ex ima etiam primæ coſtæ regione à pectoris oſſe ad cartilaginis extremum
prorumpit,deorſumque perinde ac primus fertur,à quo fibrarum tantummodo du-
ctu euariat;illius enim fibræ obliquè in priora, huius verò obliquè in poſteriora re-
punt. Quod quidem in eam me ſententiam adducit, vt hos duos eſſe muſculos exi-
ſtimem, non autem vnum,quemadmodum ait Veſalius; pro fibrarum enim varie-
r t.viii.EE. tate,contrarias functiones obeunt, licèt eundem omnes in ſcopum directas. [r] Reli-
qui exteriores muſculi eundem prorſus cum hiſce duobus exortum,eandemque ter
minationem adipiſcuntur. Interni vtrique,ex elatiore inferioris coſtæ regione pro-
deunt,tantiſper aſcendẽtes,dum imæ ſuperioris coſtæ ſedi, quæ ipſi proxima eſt,in- *Interni intercoſtales integrarũ coſtarum.*
trinſecus inſerantur, carnoſi pariter ac externi,fibrasque obtinentes obliquè ſurſum
in priora protenſas,externorumque muſculorum fibris decuſſatim intextas. Super-
ſunt alij viginti,inter quinque illegitimas coſtas repoſiti, duo in quolibet interual- *Viginti alij ſpurijs coſtis interiecti.*
lo,qui prioribus integrarum coſtarum muſculis, & ſubtus eos poſitis correſpondẽt,
carnoſi pariter ac tenues; thoracique arctando inſeruientes, vt ipſorum ſitus perſpi-
cuò commoſtrat, quandoquidem oppoſitam ſibi inuicem originem ſortiuntur, &
inferiore ſuperiorem, ſuperiore vero inferiorem coſtam pari conatu trahentes,
coſtæ inuicem adducuntur.Hi ſunt proprij omnes,alterius lateris muſculi, thoracis
motuum opifices,quibus totidem alterius correſpondent.Supereſt vtrique lateri cõ-
munis [s] muſculus explicandus, qui vitalia & coctioni famulantia organa veluti pa-
s t.vii.Δ.li.vi. t. v. fi. x. Λ. li.iiii.t.i.fi.i. l.fi.ii.RR.fi. iii.H. fi. iiii. Q.fi.v. E. fi. vi. no.fi.xii. I ries interiectus dirimit,vnde græcis Διάφραγμα,latinis verò ſeptum trãſuerſum fuit *Septum tranſuerſum.*
appellatum.Hic à cęteris omnibus corporis muſculis euariat; latus etenim eſt,& orbi
cularis,caputque [t] in ſui medio gerit, qua in parte per quam tenuis & neruoſus oc-
currit. Ex eiuſmodi principio fibræ quædam radiorum inſtar emittuntur, quæ à
muſculi huius centro ad ipſius circunferentiam porriguntur, vnà cum muſculo de-
t t. vii. inter Klmn. ſinentes,pars quidem in pectoris oſsis ſummitatem,ſubtus mucronatam cartilaginẽ,
pars verò in interiorem ſummarum cartilaginum, priorum quatuor ſpuriarum co-
ſtarum ſedem; Toti autem duodecimæ cartilagini carnoſus adnaſcitur,& ad inferio
rum coſtarum extrema,nonnihil ſecundo abdominis muſculo, & lõgè magis quar-
to coniungitur. Scire autem oportet,muſculi huius fibras,rectà in vndecimam tho-
u ead.q.li.iii. t.v.fi.xxvi. Q racis vertebram excurrentes,nequaquam in ipſam inſeri, quòd illi [u] arteria magna,
necnon etiam ſextus femur mouẽs [x] muſculus obtendantur; Ac propterea fibræ hu-
x t.vii.t iuſmodi hac in parte,in duos [y] tendines,tenues & validos conuertuntur, qui deor-
y ead. op. ſum ad magnæ arteriæ latera nonnihil protenduntur, ſenſim ac ſenſim anguſtiores
redditi;& ſeſe arterię ſubijcientes tantiſper porriguntur,dum in denudatas quaſdam
lumborum vertebras longo capite,validiſsimè adigantur: Muſculus hic propemo-
dum orbicularis eſt, ſitumque modicè obliquum à ſuperis ad infera obinet, ſecun-

dum

dum coſtarum, quibus ſupplantatur, extrema; eſtque à ſui medio ceu centro (qua in parte vti diximus exoritur) ad ſui vſque dimidium neruoſus, & membranæ inſtar tenuis; iſthinc verò ad coſtas vſque carnoſus. & quemadmodũ quò propiùs ſui principio centro've accedit, eò tenuior ac neruoſior euadit; ſic quò ſui extremo ſeu circunferentiæ vicinior fit, eò craſsior & carnoſior efficitur: ac pars ipſius neruoſa acutum angulum in priora porrigit; carnea verò deorſum fertur, extremæ reticulæ imaginem præ ſe ferens. Septum id vniuerſum duplex tegit membrana, ſubter quidem quæ iecur atque omnia coctionis organa inueſtit, quàm Peritonæum vocari diximus; ſuper verò, quà cor & pulmones reſpicit, quæ coſtas ſuccingit, πλευρὰ ob id græcis dicta. *Diaphrægmatis foramina.* Muſculus præterea is, duplici foramine, (quod paucis alijs contigit) peruius occurrit; [z] altero in ſui medio, nonnihil dextrorſum venam cauam tranſmittente, cui Diaphragma ipſum medijs duabus mẽbranis, quibus obduci diximus, validiſsimè affigitur. [a] Alterum foramen paulò infra muſculi medium conſiſtit, Modicè ad læuam, quod æſophago viam præbet, vnà cum duobus ſexti neruorum cerebri paris ramis ad ventriculi orificium reptantibus. Præter hæc duo foramina, [b] cauitas quædam in Diaphragmate adeſt iuxta vndecimam thoracis vertebram, à [c] fibris illis producta, quas in duos tendines abire prodidimus, & per eam [d] arteria magna & venæ ſine pari extremum tranſmittuntur. Muſculi huius officium eſt, mucronatam cartilaginem introrſum trahere, ac ſpuriarum coſtarum extrema nonnihil ſurſum ad ſui principium, quod in medio conſiſtit, vellere, vt duo neruorum rami, quos vtrinque in ſui medium nonnihil antrorſum inſeri dicemus atteſtantur. Quum itaque muſculus is in ſeſe colligitur, notharum coſtarum extrema ad ſuum principium adducit, inferioremque ac anteriorem thoracis partem, quam ſpuriæ coſtæ occupant, coarctat, poſteriorem vero diſtendit, ſeptem poſtremis coſtis inuicem abductis, quemadmodum adhibita diligentia vnuſquiſque in ſeipſo experiri poterit, manu coſtis admota, & ſpiritu valenter ducto. Neque verò hic audiendi ſunt, qui Diaphragma deorſum agi, vbi aerem attrahimus, contendunt; nam qui aluum vi adhibita exonerant, ſpiritum quandoque continent, ſimulque thoracem validè comprimunt, quod quidem minimè contingeret, ſi ſpiritum intrò ducentes, vnà thoracem dilatare cogeremur. Atque hi ſunt reſpirationi deſeruientes muſculi, quibus octo abdominis accedunt, huius quoque functionis aliqua ex parte adiutores; primum quidem par ima thoracis parte compreſſa; ſecundum vnà cum tertio coſtis deorſum attractis, *validè thoracem arctat; quartum coſtas* introrſum adducit, leuiter eas comprimens. Præter hoſce muſculos, reſpirationi quoque famulantur, qui dorſi & brachiorum motibus preſunt; quamuis perobſcurè, & vrgente duntaxat neceſsitate. Quam ob rem ſcire expedit, bifariam reſpirationem obiri, aut aere ſcilicet foras acto, aut eodem intromiſſo; quorum vtrunque aut naturaliter fit, cordis duntaxat euentandi, & ſpirituum recreandorum gratia; aut compellente neceſsitate, vt cùm ingenti calore eſtuamus, aut vbi ab opere quopiam ingenti nixu adminiſtrato, deſiſtimus. Haud ſecus, aerem foràs protrudimus, aut naturaliter, vt cùm expiramus, aut violenter, vti quum loquimur, efflamus've. Naturalis igitur inſpirationis, ſolum Diaphragma opifex exiſtit; expiratio verò concidente thorace perficitur. Quod quidem ex ſeipſo, laxato Diaphragmate, ſua grauitate præſtat, quemmodum in inflato, ac ſoluto vtre fieri conſpicimus. Accedente autem quapiam neceſsitate, vt cordis calore adaucto, aut alia quauis de cauſa, alij deinceps ſuppetias ferunt, prout maior ipſius poſtulat neceſsitas.

z t.vii.s.
a ead.r.
b ead.q.
c t.vii.o p.
d ead.q.

De vinculis Thoracis. Cap. 23.

QVemadmodum plura & varia ſunt Thoracis oſſa, ſic varia quoq; ipſorum vincula eſſe oportuit. Præcipua verò ea ſunt, quę duodecim thoracis vertebras deuinciunt, de quibus vnà cum aliis dorſi ligamentis, verba faciemus. Quę coſtas vertebris hiſce colligant, communibus articulorum vinculis aſsimilantur; quamuis tamen hac in parte ad cartilaginum duritiem accedant, potiſsimum inter tranſuer-

ſorum

ſorum proceſſuum radices, quà vertebris coſtæ primùm articulantur, & iſtorum
met proceſſuum apicem, quà iterum committuntur. Quà etiam pectoris oſsi iun-
guntur nullum ſibi peculiare ligamentum vendicant, præter communem oſsibus
obductam membranam, περιόστεον ob id græcis appellatam, quæ pectoris oſsi obten-
ditur, longè ac in parte robuſtior, & quodammodo gemina, & hanc etiam ipſæ co-
ſtarum cartilagines vnà cum coſtarum oſsibus communem obtinent, quam ideo
veteres ſecundum membranam coſtas ſuccingentem vocarunt. Aduertere autem
oportet, cartilaginibus coſtas minimè alligari, ſed in eas vti diximus abire; & proin-
de peculiari vinculo nequaquam donantur.

De Muſculis dorſum mouentibus. Cap. 24.

SI quid eſt quod figuræ oſsium notitiam expoſcat, id profectò eſt horum muſcu-
lorum enarratio. Iam diximus dorſum in ceruicem, ſcapulas, lumbos, & os ſa- *Coſtarum vincula.*
crum, cui Coccyx articulatur, dirimi; horum quoque oſsium connexus formam,
ſtructuramque tradidimus. Nunc ſcire conuenit, dorſum omne ad os vſque ſacrũ,
in neutrum latus inclinans arcuatim inflecti, extendi, & in latera moueri: Ceruix
etiam eiſdem ex ſe ipſa motibus cietur; ac lumborum vertebræ eodem prope cum
thoracis vertebris motu aguntur, præterquam quòd illæ ſeorſum ſingulæ, Thoracis
autem vertebræ omnes vnà mouentur. Diuerſa hæc motuum genera, tum ex diuer-
ſis vertebrarum articulationibus, tum ex muſculorum ſitu innoteſcunt, qui ſexde-
a ta.vii.C D t.viii.A B. cim in totum ſunt, octo paribus comprehenſi. [a] Quorum primum à quintæ thora- *Primum dorſi muſculorũ par.*
cis vetebræ corporis lateribus, vbi coſtæ ipſis articulantur, principium ſumit carno-
ſum, tenue, ac inſtar trianguli apicis acutum; atque inde altiùs à medio quartæ tho
racis vertebræ corpore obliquè conſcendit. Et fibras quaſdam obtinet, eodem du-
ctu, obliquè à poſterioribus in priora ad tertiam vſque thoracis vertebrã conſcen-
dentes, quà vtriuſque lateris muſculi inuicẽ conterminantur: Initio ſiquidem vni-
uerſum vertebræ corpus ipſis interiacet, ac deinde ſenſim ac ſenſim appropinquan-
tur, dum ad anteriorem primæ ceruicis vertebræ regionem pertingant, vbi ſimul
b li.i. ta.v.fi. vi.M. ambo, nerueo, atque haſtæ mucronis inſtar acuto extremo in [b] Tuberculum inſerun
tur, quo vertebram hanc ea in parte inſigniri diximus; oſsi etiam occipitis, [c] iuxta
c li.i.t.iiii.fi. vi.o. dorſalis medullæ foramen, quodammodo implantati. Duos hoſce muſculos alij
quatuor, alij ſex eſſe prodiderunt, ducti, aut albis quibuſdam fibris, linearum mo-
do eorum vtrunque dirimentibus; aut diuerſis cuiuslibet, tum principijs, tum inſer
tionibus animum adhibentes. Verùm nec fibræ definito numero comprehenſæ,
nec ſemper eædem ſunt, præterquam quod longè minùs penetrant, quam vt muſcu
los dirimant; nec duo tantummodo forent principia, ſed multò plura, ſingulæ nan-
que vertebræ ſuum haberent principium, ſicque thoracis vertebrarum tres, verticis
autem, muſculi ſeptem forent: ita vt aut pro binis vti diximus, aut pro vicenis haben
di ſint. Præcipuum horum muſculorum munus eſt, ceruicem & conſequenter ca- *Ipſius munus.*
put quodammodo inflectere; ambobus enim vnà laborãtibus, rectà ceruix in prio-
ra flectitur; altero autẽ duntaxat in ſe collecto, in contracti latus inclinatur; quem-
admodum ipſorum ſitus, figura, & fibræ luce clariùs oſtendunt. Quinetiam & trium
d ta.v.vi. Q t.vii. G.tab. viii. C. tab. xiiii.N. priorum thoracis vertebrarum flexio penes hoſce muſculos efficitur. [d] Tertius &
quartus à ſuo vterque latere, è ſuperiori exterioríque primæ coſtæ regione, illinc vbi *Secundum par.*
dorſo connectitur, ad eam vſque ſedem, qua in cartilaginem abit, lato & carnoſo
exortu prorumpunt. Huiuſmodi autem principio educti, ſenſim ac ſenſim arctati
conſcendunt, & in interiorem tranſuerſorum proceſſuum, omnium ceruicis verte-
brarum, regionem adiguntur; quamuis primæ difficulter affigantur, vbi enim ad ip-
ſam perueniunt, trianguli veluti verticem efformant, quinimo vtrique trianguli
ſeu citharæ figuram referũt; cuius primum latus oſsis primæ cartilaginis vniuerſam
occupat longitudinem; ſecundum ad ceruicis longitudinem fertur; tertiũ à prin-
cipio cartilaginis primæ coſtæ, ad primam vſque ceruicis vertebram porrigitur, idq;
latus obliquè retrorſum tendit. Vtriuſque huius muſculi fibræ obliquè à ſuperis ad

infera

Digitized by Google

in fera inſtar citharæ fides deferuntur, eiſdem affixæ proceſsibus, quà muſculum inſe ri diximus, foramine peruium, quod iecoris venam vna cum arteria traijcere ſuo lo *e t. xiii. H*

Tertium par. cò dicemus. [e] Quintus & ſextus muſculus, ad ſuum quoque latus ſinguli conſiſtentes, ex radice trãſuerſorum ſextæ thoracis vertebrę proceſſuum, ad poſteriorum proceſſuum exortum erumpunt, ſurſumq; perreptant, ex reliquis etiam quinque thoracis vertebris enaſcentes, ſenſim ac ſenſim validiores craſsioresq; redditi, donec [f] in *f li.i.t.v.fi.vi. paulò infra tertium. H* externam ſedem tranſuerſorum ſeptimæ ceruicis vertebræ proceſſuum, validè inſerantur; & deinde reliquarum omnium ceruicis vertebrarum tranſuerſis proceſsibus ad exteriorem eorum ſedem deinceps implantantur; licet in primum laxiùs quàm

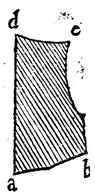
Secundi & tertij paris munus. in aliorum vllum inſerantur. Duobus hiſce muſculis, ac duobus proximè enarratis vis eſt, in latera ceruicem inclinandi, dexteris quidem laborantibus, dextrorſum, ſiniſtris verò ſiniſtrorſum: ita tamen vt tertio & quinto vnà trahentibus rectà flectatur; tertio trahente, quinto autem laxato, antrorſum in latera reclinetur; ſin contra, retrorſum. [g] Septimus & octauus muſculus vtrique ex poſterioris proceſſus ſepti- *g t. xiii. l. t. xiiii. o*

Quartum par. mę, aliarumque omnium thoracis vertebrarum radice, quà inuicem vertebræ articulantur, originem deducunt, & vbi ad ſeptimam colli vertebram pertingunt, validiùs amplioriq; principio ab illa, quam ab aliarum thoracis vertebrarum vlla enaſcũtur, præterquam quod in illius apicem fibræ à thoracis vertebris enatæ infiguntur, inſertionemque in apicem poſterioris ſeptimæ iſtius vertebræ proceſſus moliuntur; atque hac in parte mutuo ſeſe contangunt: ſicq; vnà, poſteriorum duntaxat proceſſuum apicibus inuicem dirempti conſcendunt, ex radicibus tranſuerſorum proceſſuum aliarum omnium ceruicis vertebrarũ principia ſemper ducentes, dum in [h] totam inferiorem ſpinæ ſecundæ ceruicis vertebræ ſedem eodem ambo fine implantentur; fibræ autem ex lateralium proceſſuum radicibus enatæ obliquè introrſum *h li.i. t. v. fi. vi. B*

Ipſius munus. conſcendunt, donec in poſteriorem ſuperioris proceſſuum inſerantur. Et proinde horum muſculorum intereſt, vbi ſimul laborant, rectà caput attollere; alterutro autem laborante, in trahentis latus nonnihil adducere. Hi ſunt ceruicis motuũ, muſculi opifices, qui omnes capitis etiam motibus ſecundariò famulantur. [i] Nonus & deci- *i t.vii.u.t.viii Ξ. t. xiii.a. t. xiiii. P* mus dorſi motores, carnei craſsique naſcuntur ex elatiori poſteriorique coxendicis

Quintum par. ſede, quæ è regione ſuperioris partis priorum tranſuerſorum ſacri oſsis proceſſuũ conſiſtit; deinde ex tota etiam hac ſacri oſsis regione muſculus hic exoritur; indeque paulò anguſtior redditus, ſurſum ad duodecimam coſtam protenditur, humiliori eius ſedi carneo fine implantatus. Ab interno etiam latere muſculus iſte, tranſuerſis omnium lumborum vertebrarum proceſsibus, ſecundum ipſarum longitudinem ab interna ſede aſcendens inſeritur, lateribus etiam vertebrarum, iuxta foramen, vnde nerui emergunt, applantatus; ita vt quatuor lateribus muſculus is efformetur; [k] quorum primum à coxendicis oſsibus ad os vſque ſacrum ſecundum omne muſculi principium porrigitur; ſecundum duodecimæ coſtæ longitudinis partem occupat; tertium omnes lumborum vertebras; quartum à duodecima coſta, ad externum exortus latus producitur, quod ad medium propè ſuperioris oſsis ilium ſedis, quæ ſpina oſsis huius dicitur, conſiſtit. Muſculi huius fibræ ab exterioribus obliquè introrſum aſcendunt; & quæ ab oſſe ſacro principium ducunt, in poſtremam lumborum vertebram terminantur, quæ verò conſequuntur, deinceps in ſuperiores deſinũt.

k Primũ eſt inter a & b; ſecundũ inter c & d. tertium inter a & d. quartũ inter b. & c. in figura è regione poſita.

Ambo hi muſculi vnà cõtracti rectam lumborum flexionem in priora moliuntur;

Ipſius munus. alteruter autem laborans eos in latus flectit. Ac illud quidem minimè ignorandum eſt, duos duntaxat hoſce muſculos, lumborum in priora flexionis, autores priuatim exiſtere; thoracis autem vertebras priuatum muſculum minimè adeptas eſſe, eiuſcemodi motus opificem; quanquam duo recti abdominis muſcull, thoracem deorſum trahẽtes, ad thoracis lumborumq; vertebras flectendas aliquid conferunt. [l] Vndecimus ac duodecimus reliquis corporis totius muſculis longitudine pręſtãt, *l t. xii. N. t. xiii. r. xiiii. Q R S.* & ſinguli vtrinque à ſacri oſsis [m] extremo prodeuntes, in primàm ferè thoracis ver- *m t xiii. l.*

Sextum pars. tebram terminantur; quamuis ipſe in nonnullis ad primam vſque ceruicis vertebrã eos conſcendere obſeruauerim, [n] quarto dorſum mouenti muſculo nonnihil ſimiles, quem ab oſſe ſacro prodire, ac in aſcenſu lumborum vertebris, necnon coſta- *n t.xii. Δ*

rum

Digitized by Google

rum principijs affigi diximus, vbi à tranſuerſis thoracis vertebrarum proceſsibus
abſcedunt. Muſculus enim is, ex totius oſsis ſacri ſpinæ ſummo ſecundum ipſius lon
gitudinem, atque ex omnibus lumborum ſpinis, neruoſum, tenue, validumque
o t.xiiii.T. principium deſumit, quod illi, quem mox [o] decimum tertium appellabo, ſubiacet.
p ead.S. [p] Pars autem principij huius ex interna oſsis ilium ſede, quæ extra ſacri oſsis latera
retrorſum prominet, educta; vſquequaque carnoſa eſt, & perinde ac ea iſtius oſsis
ſedes, in ſummo acuta. A neruoſis hiſce principijs muſculus hic ſurſum aſcendens,
q ead.R. ſubcarneus, teres, ac læuis poſteriùs efficitur, latusque ipſius [q] externum tranſuerſis
lumborum vertebrarum proceſsibus in tranſitu connaſcitur, qua in parte carnoſior,
rotundiorque muſculus euadit. Anteriori autem ſede inter craſſam carnoſamque
r ead. inter R & Q. ac nerueam, & tenuem ipſius partem [r] modicè caua, & longa impreſsio conſiſtit, quæ
in decimo tertio muſculo, de quo mox verba facturi ſumus, exculpitur. Vbi verò ad
vndecimam thoracis vertebram pertingit, arctior multò redditur, ſicque ſenſim ac
ſenſim ad primam vſque thoracis vertebram anguſtatur, leuiter admodum ſingulis
poſteriorum ipſius vertebrarum, validè autem tranſuerſorum proceſſuum apicibus
s t.xiiii.MM adhæreſcens, per [s] annulares quoſdam tendines, qui ab anteriori eius regione dedu-
t t.xii.AMM cti in horum proceſſuum apices inſeruntur, perinde atque de [t] quarto thoracẽ mo-
uente muſculo retulimus, quem ſingulis coſtis tendinem exporrigere diximus;
quamuis illius tendines extrorſum magis conſcendant, & ab externo latere produ-
cantur, huius verò ab interna ſede prorumpant, & obliquè verſus exteriora, quem-
admodum & fibræ ipſius, aſcendant. Hi ſimul ambo trahentes, thoracem ac lumbos *Sexti paris munus.*
u t.xiiii.r. rectà extendunt; alteruter autem, in latus. [u] Decimus tertius, & decimus quartus *Septimum par.*
x ead.V. prædictis duobus ſubſternuntur, & [x] ab illa oſsis ſacri ſede principium obtinent, quæ
ab ipſius ſpina ad eius cum ilium oſſe connexum pertinet. & quemadmodum ſedes
hæc aſcendens lateſcit, ſic pariter muſculi huiuſmodi ſe habent dum ad tranſuerſos
quintæ lumborum vertebræ proceſſus pertingant, qua in parte ampliores quàm ali-
bi occurrunt, atq; inde tranſuerſis etiam aliarum omnium lumborum vertebrarum
y ead.X. proceſsibus affixi aſcendunt, donec ad poſteriorem [y] vndecimæ thoracis vertebræ
proceſſum perueniant, quam in partem acuto fine inſeruntur. Duo hi muſculi ab
initio ad finem mutuò committuntur, inter poſteriorum proceſſuum interuallum
ſeſe ambo adigentes, adeo vt nihil omnino ipſis interiaceat, quàm ligamenti ampli-
tudo, quod inter vnum alterumque proceſſum reponi ſequenti capite trademus.
Fibræ horum muſculorum interiora verſus, ex tranſuerſorum proceſſuum apice,
ac poſteriorum proceſſuum inferiorum vertebrarum radice, in omnem vſque ſupe-
riorum vertebrarum ſpinæ amplitudinem obliquè aſſurgunt. His vnà laborãtibus, *Ipſius munus.*
dorſi pars, cui ab ortu ad inſertionem committuntur, extenditur; altero duntaxat in
z ead.Y. ſe collecto; obliquè verſus trahentem agitur. [z] Decimus quintus, & decimus ſextus *Octauum par.*
a ead. iuxta X. ab [a] vndecima thoracis vertebra erumpentes ad primam vſque conſcendunt, poſte-
riores thoracis vertebrarum proceſſus toto itinere amplexantes. Duo hi muſculi om
ni ex parte carnei ſunt, ac plurimis iiſdemque præualidis fibris intertexti, & iuxta
duodecimam thoracis vertebram tenues, quemadmodum etiam decimus tertius, &
decimus quartus tenues ea in parte viſuntur; ſurſum vero porrecti, ſenſim, ac ſenſim
b ead.a. craſſeſcunt, dum ad poſteriorem quintæ thoracis vertebræ [b] proceſſum pertingant,
vbi craſsiores iterum euadunt, & rurſus aſſurgunt, tenues vſqueadeo redditi, vt iux-
ta poſteriorem primæ thoracis vertebrę proceſſum craſsi æquè ac iuxta eundem met
c ead.o. [c] vndecimæ proceſſum exiſtant. Hi quoque muſculi poſteriorum proceſſuum inter-
ualla opplent, inuicem inibi adhęrentes, nullo pręterea interiecto, pręter ligamen-
d ta.xv.fi.xv. T. tum, à ſuperiori ſpina in inferiorem porrectũ, illi ſimile, quod inter [d] cruris & [e] cu-
biti oſſa reponitur. His fibrę multò rectiores, quàm aliorum vlli dorſi muſculorum
e t.vii.V. obtigerunt, ac propterea recto ipſum motu, ſine ulla ferè in latera flexione cient.
Eſtque ipſorum munus vertebras, quibus affiguntur, connectere, & conſequenter *Octaui paris munus.*
dorſi regionem vniuerſam extendere, reliquis adiuuantibus muſculis, quibus eadem
functio concredita eſt.

De Vertebrarum dorſi ligamentis. *Cap.* 25.

Ligamenta vertebrarum dorſi.

QVæ primam ceruicis vertebram capiti, quæ ſecundam primæ, ac ſecundam rurſus capiti ligamenta deuinciant, iam enarrauimus. Supereſt vt de his, quæ cæteras dorſi vertebras annectunt, verba faciamus: ab ijs, quæ ceruicis vertebras alligant, exorſi. Inter ſecundæ ac tertiæ, pariterque inter reliquarum omnium ceruicis vertebrarum corpora, non cartilago, vt inquit Galenus, ſed cartilagineum [a] ligamentum reponitur, quod vertebras haſce, nullo interiecto, inuicem adducit. Caue autem ne tibi in hædi, aut vituli ſpinam incidenti, cartilago inter vertebram vnam atque alteram occurrens, imponat; quandoquidem præter hanc de qua nunc agimus, non minus in nuper natis puerulis, quàm in prædictis animantibus tenellæ adhuc ætatis, duæ cartilagines occurrunt, inter appendices corporis vniuſcuiuſque dorſi vertebræ conſiſtentes; in medio verò duarum appendicum, ligamentum reponitur, quod eas, nulla interim interueniente membrana colligat, vt facilè quiuis explorare poterit.

a tab.xv.fig.xxviii.3.h.i ta.vi.fig.ii.RR.

Alia ligamenta.

Quinetiam vertebræ huiuſmodi validiſsimis quibuſdam ligamentis, lubrico humore oblitis, inſuper alligantur, quæ dorſi oſsibus circum vndique obuoluuntur, & licet admodum craſſa, & omni ex parte robuſta ſint, in vtriſque tamen anterioris partis lateribus euidentiùs multò ſeſe produnt, quòd hac in parte craſsiora, quàm alibi exiſtant.

Ipſorũ munus.

Ligamentis hiſce id muneris concreditum eſt, vt omnes dorſi vertebras connectant, ſimulque prohibeant, ne dorſum plus æquo extendatur, colligatur've, ſitque venæ cauæ, ac arteriæ ipſi aſsidentibus, ruptionis cauſa. Adſunt inſuper vertebris hiſce alia rurſus ligamenta membranarum inſtar tenuia, quæ ſpatia inter tranſuerſos vertebrarum proceſſus occupant, nec non alia ſpinas inuicem colligantia; quæ iuxta proceſſuum apices magis craſſeſcunt, inuicemque coeuntia, ligamentum conſtituunt, cartilaginis naturæ particeps, per vniuerſam Dorſi ſpinam deductum. Alia præterea ligamenta membranarum modo tenuia, ſed perquam valida, articulos amplexantur, quorum interuentu ſuperiores cuiuſque vertebræ proceſſus inferioribus copulantur. Rurſus, inter vnamquamque vertebram, ligamentum aliud priuatim reponitur, ſubrubeum, nec aliorum vlli corporis ligamentorum roboræ inferius, quod ex interna ſede foraminis vertebrarum ſpinalem medullam tranſmittentis, ad radicem *poſteriorum proceſſuum*, inter aſcendentes, & deſcendentes proceſſus exoritur, & in eandem ſequentis vertebræ ſedem deſinit: quod minimè inconuenit, ſi è ſuperiori vertebra educi, & in inferiorem deſinere dicatur; aut contra, quandoquidem æquè ab vtriſque producitur. Vnum tantummodo nobis ligamentum relinquitur, de quo (licet humano in corpore non occurrat) verba ſeorſum faciemus, cùm ſit apud vnumquemque notiſsimum. In canibus igitur ac bobus, cæteriſque animalibus ceruicem facilè attollentibus, ligamentum conſpicitur, quod ex ſeptimæ ceruicis vertebræ ſpinæ lateribus enaſcitur, & ad caput aſſurgens, nulli præterea vertebræ connaſcitur, quouſque ad ſecundam ceruicis pertigerit, cuius ſpinæ lateribus in ſummo apice inſeritur: Animantium verò nonnullis, vt ouibus, ad os vſque occipitis porrigitur. Ligamentum id perquàm tenui membrana inuoluitur, geminumque apparet, ob altam impreſsionem ipſius longitudini porrectam. Eſtque ligamentum illud, quod communiter Comam appellamus, eius præ duritie prorſus ineptum: & mulieres per iocum, ipſius eſum ad capillorum flauitiem conciliandam, liberis commendant.

De Muſculis Cubitum flectentibus, & dentibus. *Cap.* 26.

a t.i.ii.z.ta.iiii.t.ta.v.ξ.ta.vi.Θ.i.ta.vii.R.ta.ix.Q.ta.x.c.ta.xi.y.
b t.vi.m.

Prior cubitum flectens muſculus.

CVbiti flexio duobus abſoluitur muſculis; quorum [a] prior duo perquàm valida, ſeiunctaque obtinet principia, [b] Alterum quidem omninò nerueum ac te-

res,

Digitized by Google

c li.i.ta.vi.fi. iiii.A.
d t.v. d.e. ad f vſque.
e li.i. t.vi. fi. vi.H I.
f t.vi.n o.
g li.i.ta.vi.fi. iiii.E.
h t.vi.P.

res, quod ex eminentiori ſcapulę [c] ceruicis parte, iuxta ſinus humerum excipientis oram emergit, & inde in priora ſub articuli huius [d] ligamento, tranſuerſim ipſi obducto procedit, [e] ſinuque vehitur, quem in anteriori capitis, & ceruicis humeri parte haberi diximus: [f] Alterum verò partim nerueum, partim carneum, & priore admodum latius. Neruea huius pars craſſa eſt, ac propemodum teres, ex [g] apice interioris eiuſdem ſcapulæ proceſſus anchoram referentis educta: Carnea verò lata eſt ac tenuis, ex reliqua proceſſus parte vſque ad radicem prodiens. Duæ huiuſmodi partes quamuis variæ ſint, non ideo tamen ſeiunguntur, ſed vnà humero nunquam affixæ deſcendunt, ante tranſactam ipſius ceruicem, ibique neruoſo principio committuntur, & ex vtriſque muſculus conſurgit. Carnoſa principij huius pars, [i] aſperitati, quam humeri os hac in parte obtinere tradidimus, lato & nonnihil carneo extremo infigitur; ſed vſque adeo fortiter, vt anſam præbeat nonnullis exiſtimandi, principium huiuſcemodi, carnoſum muſculum ſeorſum exiſtere, brachio attollendo famulantem. Vbi duo hæc principia inuicem coiuerunt, vltrà connexus regionem, carnoſum muſculi huius principium ab humero paululum abſcedit, & alterum ipſi ſubiacentem [k] muſculum conſcendit, teres carnoſumque tantiſper redditum, dum proximè ad cubitum accedat, vbi neruoſius euadens, in craſſum, [l] teretem, ac validum tendinem deſinit, qui cubiti articulo expanſus, & ſubdito ipſi muſculo ſuffultus, in [m] interiorem radij appendicis partem (nonnihil & articuli ligamento adnatus) inſeritur, quam inæqualem, latam, modicèque prominentem eſſe ſuperiore libro prodidimus. Muſculus is, ille eſt, quem vulgo brachij Piſcem nuncupant, qui ſe in quouis lacertoſo, gracilique homine conſpicuum offert, & ſubliuidus apparet.

i li.i.ta.vi.fi. vi.D.
k t.vi.rr.t.vii. r.
l ead.q.
m t.viii.Q.

Alter muſculus.

n t.viii.r.ta. iii.ss.t.ii.N. t.xiii.aa. ta. iiii.xx. t.v.θ. t.vi.rr. t.vii. P.t.ix. R.ta. x.d.e.xi. g.
o t.viii. LM.
p ta.iiii. g h. t.xi.P.

[n] Secundus cubiti flexor muſculus, huic vti diximus ſubtenditur, exactè carneus, & multò iuxta finem latior, proditque [o] ab anteriori oſsis humeri regione ſecundum medij ipſius longitudinem, lato & carnoſo principio, quod oſsis huius latitudini ab externo latere verſus internum obtenditur, ab ea ſede incipiens, in quam [p] primus & ſecundus brachium mouentes muſculi deſinunt, & obliquè paulatim deſcendens verſus anteriorem oſsis regionem, ſecundum attollentis brachium muſculi inſertionis formam dilateſcit, indeque ab exterioribus introrſum modicè ad inferiora declinat, donec ad internum inſertionis dicti muſculi latus perueniat. Deinde ad idem rurſus eiuſdem muſculi latus paululum prorepit, ſed non adeo altè conſcendit, atque iuxta externum ipſius latus enaſcebatur; ita vt alterum principij huius cornu in externo humeri habeatur latere, alterum in interno, & cauitas in anteriori ſede conſiſtat, principiumque in medio depreſſum, ad latera verò acuminatum exiſtat. quod quidem complures eò adegit, vt non vnicum, ſed gemina eſſe principia contenderent; ipſe obſcuritatis vitandæ gratia vnius loco habebo; duo cui ſic lubet appellet. Ad enarrationem vt redeam, muſculus hic tali enatus principio, rectà deorſum protenditur, ſenſim ac ſenſim craſsior & carnoſior effectus, humeroque ſemper à quo exoritur, affixus; licet eo validiùs quò magis deorſum fertur, quouſque cubiti articulum contingat, quem ſua amplitudine, carneaque ſubſtantia in tota anteriori ſede integens, validiſsimè articuli ligamento, & anteriori vlnæ, ac radij ſedi ampla implantatione inſeritur, ea parte, quæ articulum tranſcendit, montis imaginem repræſentans, fibræ muſculi huius, vt & primi rectà à principio ad finem tendunt, ideoque idem eſt vtriuſque officium, rectà ſcilicet cubitum, nullam in partem declinans, flectere; nam mehercule, ſi ſedulò aduertatur, nullam prorſus in latera flexionem cubitus experitur, vti Veſalius hoc loco luce clariùs oſtendit. Hactenus de muſculis cubitum flectentibus egimus, nunc tempeſtiuum eſt extenſionis opifices proſequi.

Prior cubiti extēſor muſculus

q t.xi. f. t.iii. ix.xi.xii. T. ta.ii.P. ta.x. xiii. b. t.iiii. u.t.v.θ. t.vi.l. t.vii.N.t.x.a
r li.i. t.vii. fi. iiii. Q.
s t.x.c.t.xj.⊙.

Quorum [q] primus, lato, valido, neruoſoque principio [r] ex anteriori ſcapulæ latere, iuxta ipſius ceruicem producitur, ex ſinu inibi exculpto emergens; & paulò poſt exortum carnoſior efficitur, ac recta deorſum ad internum latus poſterioris humeri ſedis fertur, ſubtus ipſius ceruicē firmiùs inibi adactus, vbi [s] quarti muſculi brachiū mouētis caput inſeritur. A carnoſo huiuſcemodi principio, rectà deorſum fertur, medio interni, & poſterioris humeri

Digitized by Google

lateris tantiſper adnatus, dum partim carneus, partim nerueus in internum latus poſterioris vlnæ [t] proceſſus inſeratur. [t li.i.ta.vi.fi. vii.D.] Muſculũ hunc aliqui in duos partiuntur, vt alter quidẽ à ſcapula, alter ex brachio naſcatur, in medio coeuntes, ſiue commixti. Alij vnicũ faciunt, duplici principio inſignitũ quemadmodũ & nos ipſi facimus, nulli tamẽ interdicentes, quò minus geminos, ſi viſum fuerit, appellet. [u] Secundus cubitum extendens muſculus à poſteriori ceruicis humeri [x] ſede ad radicem vſque capitis eiuſdem humeri carnoſus exoritur, & rectà deorſum per externam ſedem poſterioris humeri lateris, cui firmiſsimè adhæreſcit, protenditur, carnoſusq; hac in parte redditus, ad oſsis circiter medium deſcendit, ibique ita [y] nuper dicto commiſcetur, vt diſcerni minimè queant; quamuis interim vtriuſque ipſorũ fibræ nuſquam implexæ ab imo ad ſummum rectà porrigantur, ac tertius hic muſculus ſuum ſemper ſeruet inceſſum, donec in externũ poſterioris ulnæ [z] proceſſus latus, quod cubiti ſummum dicitur, validiſsimè inſeratur. Atque ita ex tribus hiſce muſculis vnà coeuntibus tendo conſurgit, qui cubitum amplexatur vniuerſum, ita tamen, vt quæ inferiorem ipſius ſedẽ vniuerſam, cui innitimur, pars obtegit, longè neruoſior, quam quæ latera, ſuperiorem've ipſius regionem integit, exiſtat. Eſtque illud notatu dignum, ex trium horum muſculorum congreſſu liuidum corpus conſurgere, quod eo neruoſius euadit, quò cubito propiùs accedit. Eſt autem duobus hiſce muſculis id muneris demandatum, vt rectà cubitum, brachio in neutrum latus inclinato, extendãt.

Alter.

[u t.ii.O.t.iii. Θ t.ix.s ta.x. b.t.xii.V.ta. xiii.C.]
[x t.x.a.]
[y t.xi.ta.ii.ɷ Q.]
[z t.ii.R.]

De Muſculo Volæ manus membranam conſtituente. Cap. 27.

VOla manus neruoſam tenuemque ſibi membranam vendicat, ex [a] muſculi tendine productam, qui [b] tereti, ac neruoſo principio, ex interiori oſsis humeri capite producitur, atque ilicò carnoſus craſsiorque redditus, talis ad dimidiam circiter vlnam prorepit, vbi denuo gracileſcit, in tenuem ac latiuſculum deſinens tendinem, qui ſenſim ac ſenſim ad manus vſque volam ampliatur, vbi per omnem eam porrigitur, (præterquam in muſculoſam pollicis ſubſtãtiam, & in eam, quæ paruum reſpicit digitum) ad extremam vſque digitorum aciem; in quam veluti deperditus deſinit, *in internam cuiuslibet eorum lateris regionem*. Membrana hæc adipis, aut carnis, (vt diſſectionis profeſſores communiter appellant) inter eam & cutem repoſitæ interuentu, cuti adnaſcitur. Eſtque illud minimè prætereundum, in hominum nonnullis muſculum hunc deſiderari, in quibus hæc manus membrana ex duorum muſculorum brachiale flectentium tẽdinibus interdum producitur, qui vnà coeuntes, lateſcere incipiunt, antequam ad brachiale pertingant; interdum verò ex vinculo enaſcitur, internæ brachialis ſedi tranſuerſim obducto. Cæterum membrana hęc, vt manus vola depilis exiſtat, vt multi exiſtimarunt, neutiquam in cauſa eſt; ſiquidem & muſculoſa pollicis caro, & ea in manu, quæ paruo digito reſpondet, & digitorum latera, in quibus membrana eiuſmodi deeſt, glabra etiam exiſtunt. Neque verò, exquiſitiorem huic parti ſenſum largiri, præcipuum eſt ipſius munus; ſed tutiorem duntaxat, ac firmiorem compræhenſionem manui comparat. Quam etiam ob rem, plurimis eam neruis præditam eſſe oportuit, à quibus exactiorem tactus ſenſum nanciſceretur, quemadmodum copioſiùs ſuo loco diſſeremus. Ad externum principij huiuſce membranæ latus, [c] exiguus admodum muſculus, quadratus vt plurimum comperitur, de quo ne verbum quidem Veſalius; is ab [d] eo muſculo, qui paruum digitum à cæteris abducit, exoritur, & in externum membranæ huius latus, ab eius exortu ad mediam circiter volam inſeritur. Eſtque ipſius officium, membranam hanc, quum manus volam explicamus extendere.

[a t.i.πK. t.ii. h.t.iii.Y. ta. iiii.λ.]
[b t.iii.Y.]

Tendinis volæ manus officiũ.

Alter membranæ huius extenſor muſculus.

[c t.iii.q.]
[d t.iiii.ʒ.]

De Carnea ſubſtantia, ad internam manus regionem occurrente. Cap. 28.

AD internam manus regionem per vniuerſam quatuor digitorum longitudinem, ac ſecundum, tertiumq; pollicis articulum, & horum digitorum pulpas, Monticulos Chiromanticis dictas, necnon ad volæ medium, corpus quoddam reperitur, quod in ea parte, cui prædicta membrana obtenditur, inter ipſam & cutem ferè vniuerſum reponitur. Id carneum exactè non eſt, vt muſculorum corpora, ſed cerebri, neruoſiue adipis modo albicat, multis neruorum capitibus, & venis quibuſdam refertum, quæ ipſum veluti ex carne adipeq; conglobatum videri efficiunt. Ac pauimenti ſtratiue inſtar hiſce neruis ſubſternitur, quorum vi interior manus facies vniuerſa ſenſu adeò exquiſito pollet; In id etiam ſecundariò deſeruit, ne tendines digitorum flexionis auctores, vola nobis validè percutientibus, contundantur. Ad digitorum præterea æqualitatem comparandam, vacuis oſsium repletis, non parum confert, quod quidem, ad exactionem manus contactum, plurimum habet momenti.

De muſculis manus digitos, mouentibus. Cap. 29.

MAnus digitorum motus muſculi octo & viginti abſoluunt. Quorum [a] primus, tereti, grandiq, ac modicè neruoſo principio, [b] ab interna interioris capitis humeri ſede producitur, ſub [c] muſculi capite, quem volæ membranam proferre diximus, ex [d] duobus præterea manum flectentibus muſculis, atque ex [e] ſuperiore duorum illorum, quibus radius deorſum nonnihil in priora flectitur. Atq; inde deorſum, amplior euadens, ad vlnæ radijq; medium leuiter vtriſque adhæreſcens perreptat, moxq; decliuiùs, exactè iam carnoſus ac teres, ſed in amplitudinem nonnihil depreſſus, ad brachiale circiter fertur, Verùm multò anteà quàm ad ipſum pertingat, in [f] quatuor carnoſas partes dirimitur, quarum vnaquæque tenuior neruoſiorq; redditur, dum in teretem deſinat tendinem; ſimulq; omnes lubrica membrana inuoluuntur, ac [g] valido illo ligamento ſubtenduntur, anulo interna parte ſimili, quod à proceſſu quinti oſsis brachialis ad octaui proceſſum tranſuerſim tendere diximus. Tranſacto brachiali, inuicem abſcedunt, ſicq; procedentes, ſecunda digitorum oſſa, in quæ inſeruntur, adeunt, latiores, tenuioresq; redditæ, & per omnem ipſorum longitudinem porrectæ. Dum verò primum digitorum os perreptant, tranſuerſo inuoluuntur [h] ligamento, quod ab altero oſsis latere productum, in alterum inſeritur, ac ponticulum ſiue canalem effingit, ſub quo tutò deducuntur, nuſpiam adhærentes, vnà cum alijs [i] quas pariter ſub ipſis ferri dicemus, in nullam partem declinantes. Tendines hi primi huiuſce muſculi, priuſquam ad ſecundum digitorum os pertingant, dirimuntur, ac per ipſorum rimam ſequentis muſculi tendo tranſmittitur. Muſculi huius eſt, ſecundum quatuor digitorum os rectà verſus brachiale flectere, vbi tendines connectuntur. Illud autem minimè ignorandum eſt, quod quemadmodum parui digiti os cæteris aliorum digitorum oſsibus minus exiſtit, ſic quoq; tendo in ipſum inſertus tenuior eſt, vt & carnoſa pars, ex qua educitur. [k] Secundus muſculus [l] primò ſubſternitur, & exiguam ſui principij portionem ab [m] interno humeri capite ſub primi principio deſumit; reliquum ipſius vniuerſum ex radice anterioris vlnæ [n] proceſſus enaſcitur, cuius interuentu humero articulatur. Et vbi ex hac parte prodiit, exactè carnoſus, tereſque vt primus efficitur, & ad brachij medium inter cubitum, ac manum perreptat, vlnæ in tranſitu firmiter adnatus, non procul à ſede, vnde [o] membrana ſiue ligamentum exoritur, inter radium, & vlnam tota ferè longitudine conſiſtens. Vbi autem paulò vltra medium cubiti longitudinis pertin-

a t.iiij. β t. v Θ t. vi. ε.
b ij j. t. vi. fi. vi. S.
c t. iiii. Y
d ead. X Z.
e t. iiii. y t. v. i. t. vi. x. ta. vii. Q.
f t. v. μ. t. vi. ε.
g t. iiii. θ.
h id clarius demonſtrari nequit, quàm vti videre eſt ī manu ta. iiii. t. vi. γ.
K t. vi. Ξ. ta. vii. c
l t. v. Θ.
m li. i. t. vi. fi. vi. s.
n li. i. t. vi. fi. vii. c.
o t. vii. v.

Primus digitos mouens muſculus.

Ipſius munus.

Secundus muſculus, ſecundi pollicis articuli flexor.

Digitized by Google

pertingit, anguſtior nonnihil redditus, in [p] quatuor partes carnoſas perinde ac primus, diuiditur, quæ ante brachiale in quatuor abeunt neruoſos tendines, tanto primi muſculi tendinibus craſsiores, quanto ſecundus hic muſculus primum craſsitie antecellit. Tendines hi perquam humida & lubrica membrana, cæteriſque omnibus rubicundiori obuoluuntur, cuius auxilio inuicem cohærent; ſicque ſub primi tendinibus, per tranſuerſum internæ brachialis ſedis [q] ligamentum, in manus volam contendunt, atque ibi æquè inuicem abſcedunt, perinde ac de primi tendinibus diximus, teretesque redditi, ſinguli pariter ſub primi muſculi tendinibus, in ſuum digitum excurrunt. Et per omnem primi oſsis longitudinem, primi & ſecundi muſculi tendines communi vinculo deuinciuntur: At priuſquam ad ſecundum os pertingant, in quòd primi tendines, paulò latiores redditi adiguntur, operæprecium fuit, vt ſecundi huius muſculi tendinibus aditus pateret, primi tendines [r] diffindi, vti diximus, mirabile prodentes artificium, ſicque per ipſorum medium ſecundi muſculi tendines erumpunt, ad tertium digitorum os, in quod inſeruntur, prorepentes. & quemadmodum in brachiali, & primo digitorum oſſe, ſub ligamento deducebantur, haud ſecus quoque qui per ſecundum os deferuntur, ſub conſimili alio ligamento contendunt, quod toti internæ digitorum ſedi obtenditur, tendinibus nullatenus affixum, ſecus quam in vola manus, vbi ſinguli tendines propria membrana, neruoſis quibuſdam fibris, ipſis connata, includuntur.

Ipſius officium.

Muſculi huius intereſt, tertium quatuor digitorum articulum inflectere.

Tertius muſculus.

[s] Tertius muſculus, meo quidem iudicio, admodum à ſecundo diſtinguitur; non ideo tamen, quin ſecundi pars connumeretur, cuiquam renitor; vt neque obſto, quò minus ſecundum hunc in quinque partes carnoſas, & conſequenter in quinque tendines diffiſſum pronuntient; dummodo tertium appellare per eos mihi liceat. Prodit igitur muſculus hic carnoſo teretique principio, ex vlnæ ſede, qua hæc à radio [t] abſcedit, iuxta vlnæ ſinum, in quem radij caput excipitur; ac dein radio attenditur, ex vniuerſa ipſius longitudine ſemper enatus, atque ex ea potiſsimum ſede, vbi neruoſum [u] ligamẽtum ſecundum cubiti longitudinem porrectum, ex radio incipiens, enaſcitur; ex quo ligamẽto muſculus etiam is principij ſui portionem aſſumit. Atque in hunc modum ad brachiale contendit, elatiori ſecundi muſculi lateri ſemper attenſus, nunquam interim aliter illi connatus (*præterquam iuxta cubiti articulum*) quàm muſculi mutuò committi ſoleant. *Vbi autem ad brachiale pertingit, in teretem protinus abit* [x] tẽdinem lubrica obductum membrana, ab ea diſsimili, quæ inibi ſecundi muſculi [y] tendines inueſtit. Quinetiam ſub tranſuerſo [z] brachialis ligamento defertur, ac ſub illo quod ad pollicis radicem conſiſtit; qua in parte brachiali os, pollicem ſuſtinens, ſinu ad id requiſito donari tradidimus, ad quem tendo reflexus, mediusque inter [a] tendines primum pollicis os, & ſecundum flectentes, occultatus, ad ſecundum digiti os pertingit, vbi tranſuerſo ligamento in tota ſecundi oſsis longitudine exceptus, ad tertium os accedit, cui paululum lateſcens validè inſeritur.

Tertij muſculi officium.

Muſculi huius officium eſt, tertium pollicis articulum flectere.

Tredecim alij muſculi.

Tres hoſce muſculos tredecim alij ſubſequuntur, ſingulis nempe primis digitorum omnium articulis bini, ſecundo vero pollicis articulo terni deſeruientes. Eorum qui primis famulantur articulis, ij quos quatuor digiti ſibi uendicant, [b] omnino carnei ſunt, & rectà ſecundum manus longitudinẽ tendunt, poſtbrachialis oſsibus connaſcentes, donec ad digitos pertingunt, vbi primorum in digitis oſsium lateribus inſeruntur.

Prior muſculus paruo digito inſeruiens.

Duorum verò paruo digito inſeruientium, [c] alter ex elatiori ſede externi lateris oſsis poſthrachialis eundem digitum ſuſtinentis, carnoſo principio exoritur, quo brachiali etiam nonnihil connaſcitur; ac inde rectà carnoſus ſemper permanens, primum adit digiti os, vbi in latiuſculum conuertitur tendinem, quo exteriori principij oſsis lateri, paululum verſus interiora inſeritur.

Alter.

[d] Alter ab interno eiuſdẽ oſsis latere iuxta brachiale principium deſumit, & hinc inter os id, ac ſibi proximum, carnoſus vſque permanens ad primũ parui digiti os contendit, cuius interno lateri, in tenuem commutatus membranam, implantatur, Vbi duo hi muſculi æqualem præſtant operam, paruus digitus rectà flectitur; altero autem ſeorſum laborante, obliquè nonnihil in trahentis latus adducitur. Et

quod

p t.vi.ε.
q t.iiii.ε.
r in manibus t.iiii.& v.
s t.vi.δ. t.v.ρ. t.vii.ob.tab. vi.Ξ.
t li.i.ta.vi.Π. vii lh.
u t.iiii.θ.
x t.vi.θ.
y ead.Ξ.
z t.iiii θ.
a t.vi κ λ.ta. vii 1.2.3.
b t.viii.iuxta Δ.
c t.iiii.ζ.
d ead.iuxta ξ.

quod de duobus hiſce muſculis prodidimus, idem quoque de ſubſequentibus alijs
inter poſtbrachialis oſſa repoſitis, intelligi volumus; ita vt inter ſingula duo oſſa bi *Muſculi ſex tribus digitis inſeruientes.*
e t.viii.Y. ni muſculi conſiſtant, & [e] is, qui indicis interiori lateri inſeritur, interno poſtbra-
chialis oſsis indicem ſuſtinẽtis lateri adnaſcatur, in volam magis quàm in externam
manus regionem, vt & cæteri primos articulos flectentes muſculi, protuberans. Mu-
ſculi huiuſmodi octo ſunt, & cum tribus enumeratis vndecim; ſequitur duodeci-
f t.vi.a. t.iiii.i mus, [f] qui ex ſuperiori tranſuerſi brachialis ligamenti ſede principio carnoſo exori- *Muſculi duo primum pollicis articulum flectentes.*
tur, & toti primi pollicis oſsis longitudini interna regione attenſus. perpetuò car-
neus illi ferè vniuerſus inſeritur, perquàm obſcurè ſecundo articulo connatus. Is
g t.vi.a.t.vii. 2. primi pollicis internodij flexor exiſtit. [g] Tertiusdecimus huic ſubijcitur ipſo mi-
nor, atque ex eodem tranſuerſo brachialis ligamento, & ex brachialis quoque oſſe
primum pollicis os ſuſtinente producitur, non vltra medium porrectus. Huius in-
tereſt, digitum hunc à reliquis diducere, primumque ipſius internodium flectere.
Cæterum muſculus is vnà cum priùs enarrato, ad pollicis radicem, carneam molem
h ta.vii. xiii. 1.2.3.ta.viii. Y. conſtituit, quam Chiromantici montem Veneris, ſiue Martis appellant. [h] Decimus *Tres ſecundum flectentes.*
quartus, decimus quintus, & decimus ſextus, magis differentem ſitum ab illis, qui
quatuor digitorum prima oſſa flectunt, quam duo pollicis oſsis flexus opifices, obti-
nent. nam qui quatuor digitorum motui præſunt, rectà ſecundum manus longitu-
dinem ſituantur; qui verò primum pollicis os inflectunt nonnihil obliquè proce-
dunt, ſed tranſuerſo quodammodo ſitu locantur. Omnes enim è vola manus exo-
riuntur paululum vltra circulum, quem linea, pollicis volam ambiens, Chiromanti-
i t.vii.1. cis Vitalis appellata, conſtituit. [i] Primus quidem ipſorum latũ, & modicè obliquum
principium ſortitur, ex oſſe poſtbrachialis medium digitum ſuſtinente, paulò infra
ipſius capitulum in ſinulum primi eiuſdem digiti oſsis inſertum; poſteaque carno-
ſus, & paulò anguſtior redditus, tantiſper aſſurgit, dum membraneo tendine, ſecun
di pollicis oſsis lateri, indicem ſpectanti, paulo magis introrſum, quam extrorſum ap
k t.vii.2. plantetur. [k] Secundus huic contiguus exoritur, verſus brachiale properans, tenui, *Decimus quartus muſculus manus digitos mouens.*
neruoſo, latoque principio ex medio eiuſdem oſsis, quod primo exortum porrigit,
ſuæ quoque originis portionem aliquam ex poſtbrachialis oſſe, cui paruus innititur
digitus, aſſumens; & hinc carnoſus extemplò redditus, in medio interioris partis ſe-
l ead.3. cundi oſsis pollicis inſertionem molitur. [l] Tertius huic aſsidet, ad inferius latus, & à *Decimus quintus.*
poſtbrachialis oſsis anularem ſuſtinentis radice, quæ brachiali coarctatur, originem
pariter latiuſculam deſumit. & inde obliquè ad pollicem tendit, dum interno lateri
ſecundi pollicis oſsis, nonnihil verſus priora implãtetur. Tres iſti muſculi dum vnà
omnes contrahuntur, ſecundum pollicis internodium validiſsimè flectunt; vbi pri-
mus duntaxat laborat, ſurſum nonnihil verſus indicem pollex adducitur; Vbi ſecun-
dus, ad medios agitur digitos; Vbi tertius, verſus paruum digitum flexionem expe-
ritur: Tres ergo hi muſculi vnà cum tredecim enarratis, ſedecim ſunt, quibus omni- *Decimus ſeptimus.*
m t.ii.v. t.ix. a z t.x. ſ. bus, vti diximus, digitorum flexio concredita eſt. [m] Decimus in ordine ſeptimus, di-
n li.i. t.vi. fi. vi.P. gitos verò flectentium primus, ex [n] eminentiori externi humeri capitis regione, prin
cipio ex carnea, nerueaque ſubſtantia mixto, & vtcunq; lato emanat; indeque gran
dis, carneus, ac propemodum teres per mediam cubiti ſedem, inter vlnam ac radium
deorſum porrigitur, dum ad finem minoris proceſſus brachialis pertingat; vbi angu
o t.ix.b. ſtior redditus, [o] in tres ferè, raroque in quatuor carnoſas, ac breues portiones findi-
tur, non admodum ſeiunctas, communique membrana obductas, & fibris quibuſdã
neruoſis, ac tenũibus cohærentes. Simulatque verò hæ à muſculi ventre diducũtur,
p li.i.ta.vi.fi. vii.i y. ſingulæ in tendinem degenerant, & ſimul omnes [p] ſinum ſubeunt, in exteriori radij
ſede inſculptum, iuxta ipſius cum vlna articulum; qua in parte omnes hi tendines
tranſuerſo ligamento, in id priuatim parato inuoluuntur. Vbi ligamentum id per-
repſere, brachiali occurrunt, protinusque ampliantur, ac inuicem æquè abſcedunt,
ſicque magis ſemper ſemoti reptantes, quatuor adeunt digitos, vbi longè ampliores,
tenuioresque redditi, in radicem primi cuiuslibet digitorum oſsis implantantur, atq;
ita per omnem oſsium longitudinem porriguntur. Ex hiſce tendinibus tres vt plu-
rimum tribus implantantur digitis, & perquam raro tendinem vllum, ad paruum
digitum

digitum ſe conferre obſeruaui. Quomodo autem tendines hi in digitis, aliorum mu
ſculorum tendinibus implicentur, tunc opportunè docebimus, cùm muſculos, qua-
Decimus octauus. tuor digitos à pollice deducentes proſequemur. [q] Decimus octauus admodū tenuis q ta.ii.X.t.A. ix.Θ.t.x.r.
& longus eſt, & inferiori decimi ſeptimi lateri, per omnem cubiti longitudinem co-
hæreſcit, proditque ab externo humeri capite inter decimi ſeptimi, & [r] alterius mu- r t.ix.Λ.
ſculi principia, quem poſtbrachialis oſsi, paruum digitum ſuſtinenti [s] applantari, ac s ead.d.
brachiale extendere dicemus. Muſculus is, vbi ad brachiale peruenit, in duos findi-
tur tendines, qui communi vlnæ ac radij [t] ſinu deferuntur, ipſorumque [u] ligamen- t li.i.ta.vi.fi. vii.Θ.
tis inuoluuntur, donec brachiale ſuperent, tumque ilicò vt plurimum ſeiunguntur, u t.i.i.
alterque paruum, alter anularem digitum adeunt, ſinguli in externum latus, primi
oſsis ſui digiti, nonnihil verſus poſteriora conſerti, tenui ac lato inſtar membranæ
extremo; quamuis interdum paruum digitum vtrique petant. Muſculo huic duos
hoſce digitos à reliquis amouendi officium Galenus adſcribit; mihi autem ſecus vi-
detur, cùm rectum obtineat ſitum, imò ipſorum extenſionis opificem eſſe reor. A po
ſteriori vlnæ proceſſu poſteriori humeri ſedi articulato, ad uſque ferè brachiale, mu-
Decimus nonus. ſculi tres continuata ſerie naſcuntur, tranſuerſo omnes ſitu poſiti. Eorum [x] primus, x t.x.Π.
qui decimus nonus in ordine habetur, ex vlna educitur, poſt ipſius medium verſus
brachiale, lato & carnoſo principio, deinde anguſtior paulò redditur, & verſus ra-
dij appendicem aſſurgens, nō procul à brachiali, in [y] duas carnoſas portiones dirimi- y t.x.op.
tur, duos diſtinctos muſculos conſtituentes, quarum inferior decimum nonum ef-
format, è ſuperiori vigeſimum primum produci dicemus. Et licet duo hi muſculi
idem obtineant principium, eos tamen, clarioris doctrinæ gratia diſtinguere libuit.
Qui vnius loco enumerare volet, integrum ipſi eſto. Muſculus igitur hic decimus
nonus, hunc in modum enatus, ad radij vſque appendicem tranſuerſim cōſcendit;
priuſquam verò ipſum contingat, in [z] duos ſeiungitur tendines, qui ſimul cohæren- z t.x.pq.
tes, & ligamento in id comparato deuincti, ſinu deferuntur in radij appendice ip-
ſorum nomine priuatim exculpto. Hac tranſacta ſede, tendines hi mutuò ſtatim
abſcedunt, ac ſuperior quidem indicem, inferior vero medium digitum adit, am-
boque in externum latus priorum oſsium horum digitorum adiguntur, nonnihil
verſus poſteriora; interdum verò vtrique tendines in indicem inſeruntur. Eſtque
illud notatu dignum, quod decimi ſeptimi, decimi octaui, ac decimi noni muſculo-
rum tendines, quamuis ferè dictum obſeruent ordinem, ſæpius tamen ampliantur,
& in plures ramulos dirimuntur, dum alterius digiti tendo ramunculum viciſsim in
alium effundit, ſeſe diuerſimodè nullo ſeruato ordine implicantes. Decimo huic
nono muſculo muneris id concreditum eſt, vt pollicem cæteris digitis adducat, in-
dicem verò, ac medium à pollice abducat, quemadmodum tranſuerſus ipſorum ſitus
Vigeſimus. nec non tendinum intertextus docent. [a] Vigeſimus admodum breuis eſt ac validus, a t.iii.q.t.iiii. x.t.ix.h.
& carnoſo principio ex quarto poſtbrachialis oſſe iuxta brachiale producitur, ſicq;
per externum eiuſdem oſsis latus nonnihil verſus internam volæ regionem deſcen-
dit, & muris imaginem exprimēs, in externum primi oſsis parui digiti latus, tenuem
neruoſamque inſertionem molitur, paruum digitum à cæteris abducens. [b] Vigeſi- b t.i.d.t.ii.e. t.ix.f.t.x.o. t.xi.u.
Vigeſimus primus. mus primus, portio illa eſt, quam à [c] decimo nono ſeiunctā eſſe retulimus, proditq;
ex media vlnæ longitudine ad externam ipſius ſedem, iuxta ligamentum membra- c t.x.P.
nam've inter vlnam ac radium conſiſtentem, & obliquè vti diximus, radium verſus
properat. Sed priuſquam ipſius appendicem brachiali proximam contingat, in tere-
tem propemodum tēdinem vt plurimum degenerat, qui ligamento eo inuoluitur,
quo [d] quarti muſculi tendinem, brachiale extendentem deuinciri diximus, & eodē d t.xi.Λ i.
quo prædictus tendo, [e] ſinu deductus, ilico ampliatur, vbi ab ipſo emerſit, totius pol e li.i.ta.vi.fi. vii.ξ.
Vigeſimus ſecundus. licis longitudini, ad latus indicem reſpiciens inſertus, [f] Vigeſimus ſecundus muſcu- f t.x.xi.Ξ.
lus lato principio ex vlna, paulo altiùs prædicto exoritur, & ſuper radium obliquè
conſcendit, [g] quarto muſculo, quo manus mouetur, inſtratus. Simulatque verò prę- g ta.xi.Λ.ta. iii.c.t.ix.e.
dictum contingit muſculum, in [h] duas inæquales portiones dirimur, mutuò accum- h t.ii.cb.ta. x.K I.
bentium muſculorum ritu, inuicem hærentes. Superior pars aliquandiu carnoſa per-
manet, ac deinde in teretem quodammodo tendinem commutatur, in externam
oſsis

Digitized by Google

oſsis brachialis ſedem, quo pollex innititur, inſertum. Inferior in priora itidē non-
i t.x.l m.t.xi. q r. nihil prorepit, inque duas carnoſas [i] partes ilicò diffunditur, in duos abeuntes tēdi-
k t.x.K. nes, qui vnà cum [k] ſuperioris partis tendine, paruo [l] ſinu deferuntur in radij appen-
l li.i. ta.vi.ſi. vii.x. dice inſculpto, [m] communi omnes obducti ligamento. Tranſacto brachiali, alter
m t.ii.iii.b. inferioris huiuſce partis tendo, in primi oſsis pollicis radicem implantatur, ad latus
ipſius externum; alter verò vniuerſæ pollicis longitudini attenditur, lata tenuique
membrana ipſi cohærens, & in internum digiti huiuſce latus, à ſecundi oſsis radice,
ad tertij vſque extremum priuatim inſertus. Huiuſce duntaxat tendinis veteres me-
minerunt, & proinde muſculum vnius tātum vice connumerarunt. Alij verò non-
nulli cùm in duos ipſum tendines diffindi conſpexiſſent, alterum brachiali, alterum
pollici conſertum, muſculum quoque in duos diſtinxere. Qua quidem ratione inte-
grum mihi eſſet, in tres ipſum partiri, quandoquidem tres ſibi tendines vendicat,
diuerſas partes diuerſo tempore mouentes: verùm quia ſic anſam multis porrigerē,
digitorum muſculos pro tendinum, in quos terminantur, numero, recenſendi, vt
vnius vice referatur, quemadmodum apud priores factum eſt, ſatius eſſe duco, mini-
mè interim ſollicitus, ſi à Veſalio hac in re diſceſſero, qui vt muſculos, quibus digiti
ſeiunguntur, ab alijs diſtingueret, ſumma ratione in duos ipſum dirempſit. Præci- *Ipſius munus.*
puum muſculi huius, ac vigeſimi primi officium eſt, vt pollicem vnà laborantes ex-
tendant; idem & ſinguli ſeorſum contracti, præſtant, ſed vigeſimus ſecundus digi-
tum hunc à reliquis paululum deducit, vigeſimus verò primus pollici adducit; adeo
vt & in digitos extendentium, & ad latera mouentium numerum referri queat. Vi-
geſimus ſecundus inſuper attollendo brachiali ſui tendinis ui, in ipſum inſerti, opi-
tulatur, ideoq; inter ipſius etiam motores, vt inferius dicemus, connumerari poſſet.
Cæterum ſex alij lateralibus digitorum motibus famulantes enumerandi ſuperſunt,
n t.iii.i.t.iiii. μ. quorum duo pollici, reliqui alijs digitis inſeruiunt. Duorum [n] prior, vigeſimus in *Vigeſimus tertius.*
ordine tertius, ex interna oſsis brachialis pollicem ſuffulciētis regione, nerueus exo-
ritur, & carnoſus ilico effectus ad inſertionem properat, quam in ſecundum pollici
o t.vi.x λ. os, tenuis latæque membranæ auxilio molitur. Muſculus is vnà cum [o] duobus pri-
mum pollicis internodium flectentibus, quibus iſte inſternitur, carnoſam volæ par-
tem efformat, quæ ad pollicis radicem conſiſtit. Pollicem is vigeſimi primi ope adiu-
tus, ab indice remouet: & ſolus inter manus cubitique motores, liueſcit; quod ob
p t.ii.d.ta.ix. craſſam admodum membranam ipſi obductā euenit. [p] Alter pollici deſeruiens mu- *Vigeſimus quartus.*
g.t.x.t. t.xi. s.t.xii.n. ſculus, vigeſimo quarto loco in ordine poſitus, ex interna ſede oſsis poſtbrachialis
quo index fulcitur, carneam deſumit originem, ſecundum omnem oſsis longitudi-
nem porrectam; & carneo extremo in externum omne primi oſsis pollicis latus adi-
gitur, ſimulque tenuem, ac latum tendinem, ſecundi oſsis radici porrigit. Muſculi
huius fibræ tranſuerſæ quodammodò ſunt, & à brachiali ad pollicem properant; vn-
de muſculus hic, vigeſimi primi ope accedente, pollicem indici admouet. [q] Vigeſi- *Vigeſimus quintus, ſextus, ſeptimus, & octauus.*
q t.x.o u. ta. vi.ξξx. mus quintus, vigeſimus ſextus, vigeſimus ſeptimus, & vigeſimus octauus, quatuor
digitos pollici adducentes, & ipſorū extenſioni opitulantes, tenues & carnoſi ſunt,
ſingulis quatuor ſecundi muſculi tendinibus, qui quatuor digitorum tertium os fle
ctunt, ſinguli exporrecti, & ex membrana prædictos tendines deuinciente nati: cùm
verò ſinū perreptant, quem in interna brachialis ſede inſculpi diximus, ſub tranſuer
ſo ipſius ligamento, ſinguli interno horum tendinum lateri attenſi procedunt, dum
in internam digitorum radicem inſerantur, ſurſum, donec tendinibus digitos exten
dentibus applicentur, aſcendentes. Id quoque peculiare præſentibus muſculis, vt &
oculos mouentibus obtigit, vt ex nullo oſſe prodeant. Muſculi ergo motus digito-
rum opifices, in vniuerſum octo & viginti exurgunt, quorum quatuor extenſionis,
ſedecim collectionis, octo lateralis ipſorum motus auctores exiſtunt.

De Muſculis manum ſuper Brachiale mouentibus. Cap. 30.

a t.iii.z. t.ii. a.t.iiii. Σ.ta. v.* t.ix. Ξ. b t.iiii.β.t.v. Θ.

MAnum, muſculi quatuor motu cient. Quorum [a] primus inferiori [b] muſculo- *Primus manum mouentium muſculus.*
rum lateri, qui à cubito exorti, ad digitos flectendos prorepunt, cohæreſcit:
&ab

Digitized by Google

& ab interiori humeri [c] capite iuxta cubitum, ex carnea nerueaque ſubſtantia mix- c li.i.t.vii. fi. vi.s.
tum aſſumit principium; ac poſtea deorſum tendit, toti interno vlnæ lateri, & me-
dio propemodum inferioris, quo ſcribentes innitimur, ſecundum vlnæ longitudi-
nem adnatus, cui firmiter, potiſsimum ad ſuperiorem partem iuxta cubitum, adhę-
ret. Ad vlnæ autem finem, paulò ante brachiale pertingens, in [d] validũ & quodam- d t.iiii.δ.
modo teretem abit tendinem, qui vnà cum carnoſis quibuſdam fibris ad brachiale
vſq; procedit, ac dein nerueus omnino redditur, [e] quarto brachialis & primo poſt- e li.i.ta.vi.fi. viii.4.
brachialis oſsi validiſsimè implantatus. Muſculi huius tendo peculiare ligamentum,
quod ipſi tranſuerſim, dum brachiale permeat, obducatur, nullum obtinet, ſed com-
muni omnium muſculorum membrana inuoluitur, quam inter ligamenta cubitum
Secundus manus flexor muſculus. inter ac manum poſita recenſebimus, quòd brachiale cubito valide connectat. [f] Se- f t.i.A. t.ii.g. t.iii.x.t.iiii.e
cundus muſculus ab interiori quoque humeri tubere cubito proximo exoritur, non
procul à prædicto muſculo, & [g] illo, quem volæ manus membranam proferre di- g t.iii.Y.
ximus: & inde ſuboblicuo inceſſu, ad elatius [h] primi digitos flectentis muſcu- h t.iiii.β.
li latus contendit, magna ipſi ex parte ſubtenſus & radio cohæreſcens. Priuſquam
verò brachiale contingat, in [i] teretem abit tendinem, qui brachiali iuxta pollicis ra- i t.iii.s.
dicem inſeri videtur, quòd illi [k] muſculus pollicem ab indice abducens, vnà cũ duo- k ead.i.
bus primum pollicis internodium flectentibus, obtendatur. Muſculus autem, iſtis
ablatis, per internam brachialis regionem ad os vſque poſtbrachialis, indicem ſuſti-
nens euidenter tendere conſpicitur, in cuius radicem latior euadens, ac tranſuerſo
brachialis [l] vinculo firmiter, ac in parte connatus inſeritur. Duobus [m] hiſce muſculis l t.iiii.θ.
internam faciem occupantibus, totidem alij ad externã poſiti reſpondent. Quorum m t.ii.Y.t.ix. Λ t.x.q.
Tertius. prior, qui tertium in ordine tenet locum, ab exterioris humeri [n] tuberis radice prin n li.i.t.vi. fi. vi.P.
cipium deſumit, iuxta eius [o] muſculi caput, quem parui digiti extenſionis autorem o t.ix.Θ.
facimus, inter quoſcunque ab hoc tubere prodeuntes muſculos, proximam vlnæ ſe-
dem obtinens, vnde etiam & ex poſteriori vlnæ proceſſu, quem humeri ſummum
dicimus, exortus portionem aſſumit. Hinc humiliorem exterioremque vlnæ regio-
nem amplexatur, inter [p] primum brachiale mouentium, & eum qui paruum digi- p t.x.xii.Δ.
tum extendit, vſque ad brachiale ferè porrectus; vbi in [q] teretem vertitur tendinẽ, q t.ix.d.
qui ſinu in vlnæ appendice inſculpto deuehitur, iuxta internum ſui [r] proceſſus ſty- r li.i.ta.vi.fi. vii.R.
lum referentis latus, [s] tranſuerſo ligamento deuinctus, quod ſolum inter propria vl- s t.ii.2.
næ ligamenta referemus. Quo ligamẽto ſuperato, brachiale conſcendit, latior dein-
ceps euadens, quouſque procul admodum à brachiali, in os poſtbrachialis, quo par-
uus fulcitur digitus, inſeratur. [t] Exterior alter, ordine quartus, latiuſculo [u] principio t t.i.c.t.ii. T. t.iii.b.t.ix.y t.x. f. t. xi.Δ. t.xii.o.
Quartus. ex humeri oſſe prorumpit, paulò ſupra exterius eiuſdem oſsis tuberculũ cubito pro-
ximum, vbi acuta [x] linea humerum prominere diximus. Atque hinc carnoſus eua-
dens, radioque attenſus, ad medium ferè ipſius contendit: vbi validum in tendinem u t.xi.i.
degenerat, qui protinus [y] in duos alios partitur tendines, nonnihil tamen latiores x li.i.ta.vi.fi. vi.Q.
quam profundos, qui haud effatu digno interuallo inuicem diſsiti, recto tramite ra- y t.xi.K.
dio exporriguntur, ad ipſius appendicem brachiali proximam contendentes; qua in
parte, paulò magis inuicem abſcedentes, [z] ſinu ambo deferũtur, hoc nomine in di- z li.i.ta.vi.fi. vii.s ζ.
cta appendice inſculpto, ſub eo ligamento quod muſculũ pariter amplexatur, [a] quo a t.x.o.
pollex verſus indicem adigitur. Vbi vinculum id ſuperarunt, paulò magis diſtantes,
alter in poſtbrachialis os, quo index innititur; alter ei quod medium ſuſtinet, inſer-
Ipſorũ munus. tionem moliuntur. Præcipuum quatuor horum muſculorum munus eſt, nõ, vt Ve-
ſalius inquit, brachiale præſertim extendere, flectereque, quandoquidem in ipſum
minimè deſinunt; ſed priores duo, manus potiſsimum, in quam inſeruntur, & con-
ſequenter brachialis flexioni famulantur; poſteriores autem duo extenſioni; rectà
quidem ſi æquè ambo laborent; ſin verò ſinguli ſeorſum contrahantur, idem quo-
que præſtant, ſed in trahentis latus magis agunt. Huic quoque ſuppetias fert, ea [b] vi- b t.ii.b.t.x K.
geſimi tertij muſculi digitos mouentium pars, quam brachialis oſsi pollicem ſuſti-
nenti applantari diximus. Quinetiam quatuor iiſdem muſculis, manus & brachiale
laterali quoque motu cientur. Si enim interior muſculus & exterior pollicem reſpi-
ciens, reliquis duobus laxatis contrahantur, manus introrſum agitur; at ſi his laxatis

alij

alij duo, qui minimum reſpiciunt digitum, in ſe colligantur, extrorſum manus reflectitur. Hi præterea muſculi, manũ quoque, (quamuis inficias eat Veſalius) in pronum ac ſupinum agunt, alius poſt alium ſeriatim contracti, quemadmodum de oculi muſculis retulimus.

De Muſculis Radium ſurſum, deorſumq́ agentibus. Cap. 31.

a li.i.cap.xx.
b ta.vii.x.ta.viii.s.
c t.vi.ß. t.vi.Ξ..x
d t.i.d. t.ii.s. t.iii.a. t.iiii.α.t.v. K.t.vi.Λ.t.vii.y.ta.ix.x.t.x. e.t.xi.h.
e t.xi.Λ.
f ta.vi. u. ta.xii b.
g li.i. t.vi. fi. vii.ab x ad α
h ta.i.c.t.ii.f. t.iii. v. t.iiii. y. t.v.i. t.vi. x.ta.vii. Q. t.viii.R.e.ta.xiiii.f.
i li.i.ta.vi. fi. vii.ſub L.
k t. xii. e.ta. xiii.g.
l li.i.ta.vi. fi. vii.i u.
m ta.x.Λ. ta. xii. Δ. ta. xi. m.t.xiii.h.
n t.xii.c.
o t.xii. iuxta e.

CVi, radij ad humerum articulationis ratio, [a] ſuperiore libro tradita, non excidit, is facilè intelliget, qua ratione radius, vlna interim atque humero quieſcentibus, in pronum ſupinumq́ue circunducatur, vtq́ue ad ipſius motum manus tota moueatur. Hos ergo radii motus muſculi quatuor abſoluunt, duo quidem ſuperiori extremo iuxta cubitum, duo autem inferiori iuxta brachiale inſeruientes; atque ex omnibus duo internam, duo externam cubiti ſedem occupant; interiores eam in pronum, exteriores in ſupinum agunt. Interiorum [b] prior, iuxta brachiale *Primus.* poſitus, carnoſus omnino eſt, & ad externum vlnæ latus ſecundum ipſius longitudinem lato principio enaſcitur, in internum radij latus tranſuerſim porrectus, cui fine principio ſimili conſeritur. Præſens muſculus quadratus eſt, æqualia obtinens latera, in medio, quam lateribus paulò craſſior, & puluinaris inſtar tranſcendentibus ad flectendos digitos [c] tendinibus ſubſtratus. Ipſius fibræ à principio ad finem rectà cõtendunt, & proinde ad eas attinet, radij parte, quæ brachiale ſpectat, introrſum retracta, radium ipſum in pronum adigere. Exteriorum [d] prior, & radium mo- *Secundus.* uentium ſecundus, à priore differt ſitu, figura, & magnitudine: ab externo enim humeri latere, paulò ſuperiùs [e] quarto manum extendente, ad quartam ferè oſsis partem, lato & carnoſo principio enaſcitur; atque inde latior, & validior euadens, deorſum fertur, externo lateri prædicti quarti muſculi brachiale extendentis adhærens. Simulatque autem ad radij extremum iuxta brachiale proceſsit, [f] in tendinem abit membranæ inſtar latum, cuius interuentu radij appendicis [g] ſuperiori regioni applantatur, introrſum nonnihil porrectus. Huius eſt, humiliorem radij partem brachiali proximam extrorſum trahere, & cõſequenter radium vniuerſum conuellere. Superiorum [h] ſecundus, ordine tertius, ex interioris humeri tuberis radice, & *Tertius.* ex interiori vlnæ latere, quà radio articulatur, valido & carnoſo [i] principio exoritur, & hinc admodum [k] obliquè internum radij latus conſcendens, carnea pariter inſertione ipſi configitur, paulò ante ipſius medium. A carnoſo huiuſmodi extremo, neruoſum aliud principium, ad medium vſque radij longitudinis porrectum educitur, radijq́ue ſuperiori regioni validiſsimè inſeritur, peculiarem inibi in radio [l] aſperitatem, cui firmetur, ſibi vendicans. Muſculus is radium introrſum ducens, ipſum in pronum vertit. [m] Quartus muſculus, exteriorem ſedem occupans, ſituque *Quartus.* ac figura prædicto ferè aſsimili, ab [n] exteriori ligamenti regione cubiti articulum eiuſdemque ſummitatem ambientis enaſcitur; & hinc in priora conſcendit, dum radio [o] iuxta tertij finem, minùs neruoſus latusq́ue quam tertius inſeratur. Ac duo quidem hi muſculi, vt & primus, præ breuitate in tendinẽ minimè deſinunt. Quarto huic muſculo id muneris demandatum eſt, vt ſuperiorem radij partem extrorſum obliquè conuellens, ipſum in ſupinum agat; adeo vt interiores ſurſum, exteriores deorſum, ipſum ducant.

De Vlnæ, Radij, ac Manus ligamentis. Cap. 32.

a multa ex hiſce vinculis præ tenuitate in figuris conſpici nequeunt.

EX cubiti oſsium, & manus ligamentis, alia os oſsi colligant; alia ſubditis corpo- *Varia ligamentorum genera.* ribus propugnaculi vice, & muſculis quos obuinciunt, pro amicti ſunt; alia tendines amplexantur, atque ita oſsibus committunt, vt nullo quantumuis ingenti conatu, è loco dimoueri queant. De membranis quidem tendines obuincientibus, cùm muſculos manuum motus opifices proſequeremur, ſeorſum egimus. [a] Quæ verò ligamenta, obſtaculi inſtar tendines intra ſuos fines continent, tranſuerſim om- *Quæ muſculorũ tendines amplexantur.* nia ſituantur, ſuntque copioſiſsima. Ac vnum quidem ipſorũ, interiorem omnem

quatuor

quatuor digitorum faciem occupat; & aliud huic ſimile, ſecundo pollicis internodio, & quaſi etiam tertio exporrigitur. [b] In interna etiam brachialis regione aliud occurrit, à quarto ipſius oſſe tranſuerſim ad quintum porrectum, quod omnes muſculorum tendines amplexatur; atque hoc latum eſt, & cæterorum omnium validiſſimum, ſed nec cubitum, nec poſtbrachiale contingit. Huiuſce generis tranſuerſa [c] ſex ligamenta, in externa brachialis ſede conſpiciuntur, quibus tanquam anulis muſculorum tendines digitos extendentes tranſmittuntur. Ligamenta hęc vniuerſa, externa facie vnicum eſſe videntur, longum quidem illud, & totius cubiti longitudini expanſum; aſt ſedulò enumerata, ſex veluti anuli ſeſe offerunt, prædictis tendinibus continendis deſeruientes, quo minus à finibus, quibus deferuntur, aberrent. Horum primum ex vlna in radium procedit, & ſinui vtriſque [d] communi obtenditur, quo vti diximus, muſculi tendines paruum digitum [e] extendentes vehuntur. Secundum ad externum primi latus conſiſtit; ſed nihil præter vlnam occupat, ac tendinem [f] quarti muſculi defert, qui brachialis extenſionis auctor exiſtit. Tertium ad internum primi latus repoſitum, radij duntaxat latitudinem occupat, eoſque amplectitur [g] tendines, qui trium digitorum extenſionem moliuntur. Quartum ad internum tertij latus habetur, anguſtiſsimum efformãs anulum, qui [h] tendinem tranſmittit, quo index, mediuſque à pollice abducuntur. Quintum bicorni [i] tẽdini quo manus extenditur, & [k] illi qui pollicem indici adducit, aditum præbet; quamuis interdum pollicis muſculus peculiare ligamentum ſibi vendicet, tumq; ligamenta hæc ſeptem exurgunt.

Quæ muſculos operiunt.

Sextum [l] tribus tendinibus viam largitur, quorũ primus brachialis oſsi pollicem ſuſtinenti, ſecundus primo pollicis oſsi, tertius ſecundo & tertio inſeritur: Quin & tendines interdum hi, ſua ligamenta ſinguli adipiſcuntur. Præter hæc ligamenta, per vniuerſam cubiti longitudinẽ, valida muſculis obnaſcitur membrana, eos inuicem committens, atque ne ſua ſede dimoueantur, aut inter ſeſe implicentur continens, cuiuſmodi etiam in crure aliam haberi dicemus, licet adeo præ illa tenuem, vt à propria membrana muſculis omnibus obducta, minimè diſtincta videatur.

Quæ oſſa colligant.

Alia pariter habentur inſtar membranæ tenuia ligamenta, quæ articulos circum circa complectuntur, communem naturam cum cæteris ligamentis quemuis articulum vincientibus adepta; atque omnia manus oſſa colligant, quamuis nonnihil inter ea diſcriminis intercedat;

Ligamentorum cubiti oſſa colligantium diſcrimen.

Quæ nanque digitorum oſſa connectunt, tenuiora ſunt, & articulum duntaxat amplexantur. Quæ verò poſtbrachiale brachiali colligant, validiora ſunt, & penitùs ab articulo oſſa coarctant. Quæ poſtbrachialis oſſa inuicem committunt, cartilaginis naturam ſapiunt, nec oſſa duntaxat orbiculatim ambiunt, verum etiam inter os atque os adiguntur. Quæ brachialis oſſa copulant, per quam robuſta ſunt, & cartilaginis pariter naturam referunt, ac oſsibus vndique obtenduntur, ptæterquam nonnullis, quibus media intercedunt, potiſsimum ſecundi ordinis oſsibus, quibus cõmittuntur. Quæ vlnam radiumque brachiali iungunt, membraneis reliquorum articulorum ligamentis aſsimilantur; etſi ligamentum id, ſub apicem proceſſus ſtylum imitantis, paulò durius efficitur; imò peculiare videtur ligamentum, propemodum teres, & in brachiali os, ipſi è regione poſitum inſeritur. Ligamenti huius vſus, in hoc duntaxat articulo deuinciẽdo eſt. Quæ vlnam & radium, tum propter cubitum, tum propter brachiale inuicem committunt, admodum valida ſunt, & oſsium capita vndique amplexantur. [m] Ea etiannum cartilago nobis enumeranda relinquitur, quam à radio procedentem, inter ipſum & brachiale reponi tradidimus, quæ ligamenti etiam functionem obit radium brachiali colligans. Supereſt & ligamentum, [n] quod ſpatiũ inter acutam vlnæ ac radij lineam intercedens, opplet, validum quidem illud, tenue, atque neruoſum, & fibras quaſdam obtinens, à radio in vlnam obliquè deorſum reptantes. Id, præterquam quod interiores brachij muſculos ab exterioribus dirimit, vlnam etiam & radium mutuò alligat, ſimulque [o] principijs aliquot muſculorum robur, vti diximus, adiungit. Huc quoque ligamentum pertinet, externo humeri oſsis capiti radium cõmittens, quod validum eſt, ſed perinde ac cæterorum articulorum ligamenta, inſtar membranæ tenue. Huc demum referenda veniunt ligamenta, eidem humero vlnam copulantia,

quanuis

b t.iiii.ε.

c omnia notãtur in ta. ii. & iii. his numeris. 1. 2. 3. 4. 5. 6.

d li. i. t. vi. fi. vii. θ.

e t.ii. X. t.ix. Θ.

f t.ii. Y. t.ix. Λ.

g t.ii. V. t.ix. b.

h t.x.p.

i t.xi.K.

k t.x.o.

l ead. K L m.

m li. i. t. vi. fi. vii. T.

n t.vii. V. ta. xiii. K.

o t.vi. Z κ. ta. X. ΞII.

Digitized by Google

quanuis enim tutiſsimus ſit vlnæ cum humero articulus, non ideo tamen ſuis deſtituitur ligamentis, eisque admodum robuſtis, oſſa circum ambientibus. Hæc ſunt omnia inter manum cubitumque occurtentia ligamenta, præter quæ nulla inſuper comperias, niſi & in horum numerum ea, quæ muſculorum conſtitutionem ingrediuntur, & proprias cuiuſuis eorum membranas efformant referre velis; quæ in tantam interdum craſsitiem aſſurgunt, vt liuorem quendam muſculo inducant; cuius generis illud eſt ligamentum, quod muſculo pollicem à reliquis digitis [p] abducente obtenditur, & quod [q] primo ac tertio cubitum mouentibus obducitur.

p t.i.p.
q t.vi.O.

De Muſculis penis. *Cap.* 33.

Genitale ex quibus conſtetur.

GEnitale, vt tertio libro fuſiùs explicabimus, grandia duo corpora efformant, foris quidem neruea, intus verò ſpongioſa: quorum dexterum à dextero pubis oſſe, paulò inferiùs quam vbi ab altero alterius partis abſcedere incipit, originem ſumit; & verſus ſiniſtrum latus tantiſper porrigitur, dum coniugi ſuo aſſocietur. Atque hinc ſimul ambo ad glandem vſque contendunt. Duobus hiſce corporibus inter vnum & alterum, vrinarius [a] meatus ſubnaſcitur, quo ſemen quoque perducitur. His igitur ſic in genere poſitis, quæ ad dicendorum intelligentiam abundè ſufficiunt; Sciendum eſt membro huic, quatuor adeſſe muſculos ipſum mouentes: Quorum [b] duo ex anteriori ſedis [c] muſculi parte naſcuntur, illis conſimiles, quos à pectoris oſſe ad os hyoides exporrigi monuimus; ambo nanque inuicem aſsident, & internis lateribus mutuò committuntur, ſicque in priora ſurſum ad dicti meatus in ſuperiora reflexum tendentes, inferiori prædictorum corporum ſedi in meatus latera implantantur, nonnihil inuicem abſcedentes, & digitis veluti quibuſdam ea compræhendentes. Duo [d] alij vtrinque ſinguli ab appendice oſsis coxendicis, paulò inferiùs quam penis corpora exoriri diximus, carnoſum ac tenue principium deſumunt; atque inde obliquè carnoſi ſemper aſcendunt, dum penis corpori ſui lateris, non procul à ſuo exortu inſerantur. Quatuor horum muſculorum vi, penis radicem, arbitratu noſtro mouemus, propenſione interim, quam inſitam penis ipſe obtinet, accedente. Etſi muſculi duo priores ad vrinæ, ac ſeminis emiſsionem plurimùm quoque conferunt, communem vtrique meatum veluti digitis quibuſdam aperientes, ne in inflexu, quem penis molitur, detinerentur, præſertimque ſemen quod rectà, & citra moræ tantillum, impetuque veluti è ſyringa eiaculari oportet, ne in itinere refrigeſcat, euaneſcant've ipſius ſpiritus, aut extra vterum remaneat.

a t.xvi.fi.xv. xvi.G.
b ead.HI.
c ead.L.
d ead.KL.

Priores duo penis muſculi.

Tertius, et quartus.

Ipſorũ munus.

De Colli veſicæ muſculo. *Cap.* 34.

Ceruicis veſicæ virilis muſculus.

AD ceruicis veſicæ initium, corpus quoddam veluti ex glandulis efformatum conſiſtit, vti prolixiùs terrio libro docebimus, inter quod & reflexum, quem ſuperiori capite penem moliri diximus [a], muſculus reponitur, inſtar anuli, orbicularis, ſuperiùs quàm inferiùs nonnihil craſsior, qui ſedem hanc vniuerſam circum ambit, & fibris quibuſdam totus circundatur. Præcipuum ipſius munus eſt, ne vrinam præter voluntatem noſtram prodire ſinat; Quinetiam relaxatus ad vrinæ quodammodo exitum deſeruit: quamuis vſum hunc magis præſtent tranſuerſæ in veſica fibræ, abdominis ſeptique muſculorum opera interdum adiutæ: quod ſeptum in ſpiritus retentione abdomen deorſum comprimit. [b] Haud ſecus quoque mulieres ſuo & ipſæ muſculo donantur, eandem cum iſto functionem obeunte: ſed cùm hæ veſicæ collum breuius quàm viri nactæ ſint, glanduloſo eo corpore minimè opus habuerunt, ideoque muſculus is veſicæ ceruicem vndique amplexatur, qui vti ſequenti libro dicemus, à veſicæ corpore in ſuperiorem vteri ceruicis regionem, cui applantatur, non procul à vulua exporrigitur. Muſculus is quantò virorum muſculum longitudine ſuperat, tantò tenuior exiſtit; & quo veſicæ collum breuius, eo craſsius ipſis obtigit.

a tab.xvi.fi.xvii.N.lib.vi.t.v.fi.vi.
b li.vi.t.v.fi.viii.x.

Muliebris muſculus.

De Ani Muſculis. *Cap.* 35.

Ani motores muſculi.

ANo muſculi tres eam mouentes obtigerunt: quorum [a] vnus eam in fæcum aut flatus expulſione foràs educit, duo verò eductam intrò adigunt, ſimulque prohibent, quo minus præter voluntatem noſtram fæces erumpant. Duo [b] hi muſculi lati ſunt, & tenues, non admodũ carnoſi, neq; rubentes, non ex oſſe quopiam, ſed ex ligamentis duntaxat ab oſſe ſacro prodeuntibus, enati, nec non ex pubis, & coxendicis, ac inferioris peritonæi ſedis ligamentis. Atque inde ad ſuum quiſque latus deorſum protenſi, [c] rectum inteſtinum amplexantur, extimæ ipſius tunicæ inſerti. Præſentium muſculorum tanta eſt latitudo, vt præterquam quod dicto inteſtino obtenduntur, implantanturque, ipſorum etiam [d] portio genitalis radici viris, mulieribus verò vteri collo adnaſcatur. Quod quidem nonnullos in eam ſententiam adduxit, vt huiuſmodi muſculos tres eſſe arbitrarentur. Verùm duos ne appelles an tres, parum omninò intereſt, quandoquidem vna eademque eſt omnium eorum functio, ſedem ſcilicet ilicò ab excretione ſurſum allicere. Duobus hiſce muſculis, alij nequaquam opponuntur ſedem foràs propellentes; quum id ſatis ſuperque præſtent abdominis muſculi, ſeptum tranſuerſum, & muſculi thoracis omnes. Cæterum ab horum muſculorum extremo [e] tertius enaſcitur muſculus, inſtar anuli orbicularis, qui extremum recti inteſtini ad extimam vſque cutem amplexatur.

Tertius ani muſculus.

Muſculus is, prædictis minus carnoſus eſt, etſi principium craſsius fine obtinet, qui cuti in quam inſeritur, eſt ſimilis; ſed vnctuoſo humore totus oblinitur, fibraſque obtinet orbiculares, quarum interuentu [f] vteri collo in mulieribus iuxta pudendum cohæret, in viris autem veſicæ ceruici, & genitali pariter committitur, medijs prioribus [g] duobus muſculis, ex quibus enaſcitur. Poſteriore ſui regione coccygis oſsi; ad latera verò vinculis quibuſdam à ſacro oſſe in coxendicem tranſuerſim porrectis, connectitur. [h] Muſculus hic non adeo atque aliqui exiſtimant, breuis eſt; quinimo duos altè digitos adigitur, vt liquidò in illis conſpicitur, quibus aut ob fiſtulam, aut ob aliud ægritudinis genus, ipſius principium fuit abſciſſum: quamuis enim ij fæces maiori negotio quàm priùs contineant, minimè tamen ipſis nolentibus excidunt, vti vniuerſo muſculo diſciſſo, contingeret; nam penes ipſum duntaxat eſt, anum ita occludere, vt eo non permittente nulli prorſus rei pateat egreſſus.

a tab. xv. fi. xxix. E. li. iii. t. ii. fi. vii. a.
b tab. xv. fi. xxix. BC. li. iii. t. ii. fi. vii. b c.
c ead. a Y.
d ead. d D.
e tab. xv. fig. xxix. E. li. iii. t. ii. fi. vii. a.
f li. iii. t. v. fi. xxvi. x. x.
g tab. xvi. fi. xiiii. xv. G.
h ead. H I.

De Crus mouentibus muſculis. *Cap.* 36.

VNiuerſum crus infra genu, recto extenſionis flexioniſque motu, (vt cuiuis licet in ſeipſo periculum facere) citra vllum in latera motum agitur, idque decem muſculorum ui.

Primus cruris motor muſculus.

[a] Quorum primus [b] ab anteriori oſsis ilium ſpinæ ſede principium neruoſum magis, quàm carnoſum aſſumit: at paulò poſt exortum, carneus omninò euadit, & latior quàm ab initio, ita vt ipſius latitudo craſsitiem duplo ſuperet. Atque ita obliquè verſus interiora deſcendit, internam femoris regionem ad medium vſque longitudinis ipſius occupans; ac dein rectà procedens ad internum femoris caput iuxta genu pertingit, vbi extrorſum nonnihil reflexus, in [c] principium prioris tibiæ lineæ implantatur, teretis ac rotundi tendinis interuentu, quem antrorſum vergere incipiens educit. Muſculi huius beneficio, crus ſurſum ad alterius cruris inguina ducitur, muſculorum ope accedente, qui femoris & cruris motibus præſunt, quibus potiſsimũ motus huiuſcemodi acceptus referri debet. Immoto enim genu facilè vnuſquiſq; poteſt crus alterum alteri ſedens ſuperponere, & niſi ſuis muſculis crus flecteretur, femurq; ſuorũ muſculorũ ope ſurſum in interiora attolleretur, vſqueadeo tenuis muſculus ſolus huic functioni edendæ impar foret.

Secundus.

[d] Secundus muſculus lato & prorſus nerueo principio ex [e] medio pubis oſsiũ enaſcitur, ſecundũ [f] cartilaginis longitudinẽ, qua illa inuicẽ cõmitti diximus, qua in parte

a t. i. [illegible] t. iii. o. t. iiii. [illegible] ta. ix. a. t. xv. fi. xvi. l.
b t. i. s.
c lib. i. t. vi. fi. ix. P.
d t. xv. fi. xvi. Δ. t. iii. P. t. ii. γ. t. i. i. t. iiii. χ. t. v. b. t. ix. y.
e t. xv. fi. xvi. N.
f li. i. t. i. s.

cum

Digitized by Google

cum ſecundo muſculo alterius cruris motore coit, & ilicò ab exortu anguſtus,
craſſus, atque carnoſus ita efficitur, vt ipſius latitudinem craſsities paulò ſuperet,
& teres propemodum exiſtat. Sicque deorſum per femoris interiora procedit, ſen-
ſim, ac ſenſim ita gracileſcens, vt internum femoris caput propter genu contin-
g t.xv.fi.xvi. gens, in [g] abſolutæ rotunditatis tendinem abeat, qui iuxta primi extremum inſe-
iuxta M. ritur, poſteriùs ipſi connatus. Muſculus is in parum obæſis mulieribus neruoſi cu-
iuſdam ligamenti, & nerui modo duri aſperique ſpeciem exhibet, eo quòd excar-
nis ſit; & pauco adipe obtectus, oram ſupra carnem efformat. Muſculi huius in-
tereſt, crus cruri adducere, vt cum ea decuſſatim intorquemus, adiuuantibus inte-
h t.x. φ.ta.ii. rim muſculis crus inflectentibus, femurque introrſum agentibus. [h] Tertius muſcu- *Tertius.*
δ.t.ix.t.t.xi. lus vnà cum alijs quibuſdam ex ima coxendicis [i] appendice, qua ſedentes nitimur,
s.t.xv.fi.xvi. R. neruoſum ac tenue principium deſumit, & obliquè deorſum protenſus, carnoſus
i li.i. t.ii.14. extemplò euadit, ac propemodum teres, & longè quam in exortu craſsior. Sicque
k t.xi.ψ. per femoris poſteriora nonnihil obliquè, ac per ſinum, quem in [k] quinto crus mo-
uentium muſculo effici dicemus, contendit, dum ad poſteriorem ſedem interni fe-
moris capitis non procul à genu pertingat; Vbi tenuior redditus, ac teres, in tere-
tem abit tendinem, qui paululum in anteriora reflexus, iuxta duos nuper comme-
moratos muſculos inſeritur, in poſteriora magis quam vllus ipſorum ductus. Mu-
ſculi autem huius tendo anteriori tibiæ ſedi ad internum acutæ illius lineæ latus hæ-
rens, ad medium vſque longitudinis tibiæ prorepit, ſecus quàm aliorum vllus. Hu-
l t.x.ψ.ta.xi. ius eſt, crus nonnihil introrſum flectere. [l] Quartus ex eadem coxendicis appen- *Quartus.*
ϖ.t.iii.u.ta. dice, anguſtiori quàm tertius principio, ſed robuſtiori, ac duriori enaſcitur; quod
ii.a.t.vi.χψ. ad externum latus capitis [m] noni muſculi enatum, nonnihil ſub ipſo occultatur,
t.ix.ſ.ta.xii. μν. deinde deorſum perreptat, & carnoſum ilico euadens, exacti muſculi formam mul-
m t.iiii.φ.t.v. tò melius tertio repræſentat; atque ità per femoris poſteriora paululum verſus ex-
ς.t.iii. ς.ta.i. teriora ad ipſius longitudinis medium deſcendit; vbi tenuior protinus fieri inci-
α.t.ix.γ. pit, & externa facie neruoſus, velut in tendinem abiturus. Interiùs vero carnis
n t.xi.ρ. [n] portio ipſi adnaſcitur, ex interna femoris regione pronata, ac ſi alius hinc orire-
tur muſculus. Atque ex ambobus, craſsior efformatur muſculus, qui deorſum
protenſus inſigni tendine in acutum apicem inſeritur, quem huius gratia, elatio-
ris fibulæ appendicis proceſſui adeſſe diximus. Muſculus is ille eſt, quem Galenus
ſecundo de Adminiſtr. anatom. celerrimo curſori abſciſſum fuiſſe commemorat.
eſtque ipſius officium cruris flexionem abſque vllo in latera deflexu moliri, cùm
o t.xi.ψ.t.ii. alioqui tamen obliquum ſitum obtineat. [o] Quintus muſculus, & ipſe à dicta co- *Quintus.*
δδ.t.ix.u.t. xendicis appendice inter [p] tertij, & quarti capita neruoſo principio exoritur, ta-
x.ϖϖ.t.xii.ξ lis ad medium ferè ſui ductum permanens, vbi carneus omnino euadit, & per fe-
p t.xi.λμ. moris poſteriora deorſum repit, verſus poſteriorem interioris ipſius capitis regio-
q ead.o. nem iuxta genu reflexus; quam vbi euaſit, in [q] teretem ilicò abit tendinem, qui in-
terno lateri anterioris tibię regionis verſus poſteriora implantatur, iuxta eam ſedem
in quam primi, ſecundi, ac tertij muſculorum tendines inſeri prodidimus; quan-
uis interim tendo hic minimè adeo ac tertij tendo decliuis feratur; quinimo tibiæ
appendicem, vix vt plurimùm tranſcendit, non nunquam etiam infra ſubſiſtens.
r ead.ψ. Muſculus is [r] ſinum per omnem ſui longitudinem porrectum obtinet, vſquequa-
que liuidum, & tertio cruris motori muſculo viam præbentem; eſtque ipſius mu-
s t.i.φ. t.iii.q. nus, crus tertij modo inflectere, quo cum ſitum obtinet aſsimilem. [s] Sextus ad *Sextus.*
t.ii.r. ta.iiii. externum capitis [t] primi muſculi latus ab ilium oſsis ſpina producitur; interna fa-
3.t.ix.p. t t.i.Σ. cie [u] anguſtum carneumque caput obtinens, quod lacertæ in morem ilico lateſcens,
u t.i. ab x.ad y. deorſum, verſus femoris cum coxendice articulum fertur, vbi denuo anguſtus ef-
x lib.i. t.i.ii. ficitur. Et priuſquam maiorem femoris [x] proceſſum contingat, [y] in tenuem
iii.T. neruoſam, & impensè latam abit membranam, quæ primùm muſculis coxendi-
y t.i.ii.iii. ix. φ. cis articulum amplexantibus aliquouſque obtenditur, deinde femur vniuerſum
ad ſedem vſque, quæ ſub genu eſt, cutis modo integit, vbi exteriori tibiæ appen-
dicis regioni applantatur. Præſentis membranæ pars anteriori internæque fe-
moris ſedi obducta tenuiſsima eſt, eoque magis quo interiori femoris regioni pro-

piùs accedit. Pars verò ipſius exterior, euidenter craſsior validiorque occurrit, & cæterorum muſculorum tendini ſimillima. Huius fibræ recto tramite à ſuperioribus in inferiora tendunt: & membranæ ipſius extremum muſculorum aliquot crus extendentium tendinibus copulatur; quanquam membrana hæc cunctis etiam femur perreptantibus muſculis amplexandis inſeruit, & quo minus è ſua exiliant ſede cõtinendis, membranæ illius ritu, qua muſculos omnes à cubito ad manum porrectos obuinciri tradidimus.

Septimus. [z] Septimus lato ac neruoſo exortu ab externi femoris proceſſus radice prodit, quam vndique in orbem amplexatur; ſtatimque ab exortu carnoſus craſſusq; redditur, & ab oſſe abſcedens, octauum ſupergreditur muſculum, externum omne femoris latus, magnamque anterioris, ac poſterioris partem occupans. Hic toto ferè deſcenſu cernoſus viſitur, paulò ſupra genu [a] patellam in amplum deſinens tendinem, qui vnà cum [b] octaui, & noni muſculi tendinibus patellam amplexatur, in anteriorem tibiæ regionem ſeſe inſerens. Quin & ſexti etiam muſculi tendo cum ſeptimi tendine permiſcetur, imò externam ipſius faciem præ cæteris omnibus integit: poſteriori ſedi quartus, anteriori verò nonus attenditur.

Octauus. [c] Octauus muſculus vniuerſam propè femoris amplitudinẽ obcingit. In poſteriori enim duntaxat ſede iuxta femoris longitudinis medium nudam relinquit [d] lineam, cui quintum femur mouentium [e] muſculum inſeri dicemus; Dein ad radicem quoque inferiorum femoris capitum poſteriorem femoris amplitudinem non integit octauus hic muſculus, qui à femoris oſsis [f] ceruice, neruoſo principio enaſcitur. Ante quam vero ad minorem oſsis proceſſum pertingat, carnoſus efficitur, & ab hoc proceſſu originis ſuæ portionem ita deſumit, vt duo principia obtinere videatur, à quibus deorſum tendit, ita os comprænhendens, vt duo ipſius latera in poſteriori femoris regione, propemodũ copulentur; Quò autem magis deſcendit, eò carnoſior craſsiorq; efficitur, donec proximè ad genu patellam accedat, vbi nonnihil prominet, & veluti carnoſum producit [g] ſemicirculum, ex quo latus enaſcitur tendo, patellam vti dicemus, integens. Cæterum muſculus is ſui longitudine è directo illius ſemicirculi carnoſior craſsiorque redditur, quàm quà ſeptimo ſubſternitur, quanuis inibi etiam carnoſus occurrat. Quando itaque ſecundum femoris longitudinem in interno ipſius latere octauus iſte muſculus protuberat; & ſeptimus itidem ſecundum exteriorioris femoris ſedis longitudinem exporrigitur, [h] ſinus inter vtrunque relinquitur longus & liuidus, quem [i] nonus adimplet muſculus.

Nonus. Qui ex ilium oſsis tuberculo ſuper coxendicis acetabulum, in quod femur excipitur, prominente, neruoſum tenueque aſſumit [k] principium; & hinc rectà decliuis fertur, piſcis lacertæve imaginem induens, vnde illum nonnulli cruris Piſcem appellarunt. In anteriora poſtea deſcendens, paulò ante mediam [l] femoris longitudinem paululum dilateſcit, ſtatimque gracileſcere incipit, & multò ſupra genu in [m] latam tenuemque abit membranam, quæ patellam ſupergreſſa, denuo dilatatur [n] ſeptimi & octaui muſculi tendinibus permixta, licet minùs quam ſeptimi & octaui tendines inuicem connaſcantur. Sed vtcunque ſe res habeat, ex tribus hiſce muſculis latus conflatur tendo, cui [o] patella exteriori facie ita cohæret, vt ex eo naſci videatur. Porrò interna tendinis huius, ſiue membranæ ſuperficies, quà rotulæ non obtenditur, vnctuoſo & pingui humore oppletur, quo efficitur vt femoris oſsi non adhæreſcat: Patellam verò tranſcendens, protinus anguſtatur, in anteriorem tibiæ appendicis regionem ſeſe indens. Huic autem muſculo, & duobus præcedentibus, recta cruris extenſio demandata eſt.

Decimus. [p] Decimus cruris motus opifex muſculus, perexiguus, carnoſusque ſitum habet in poplite, à muſculis carnoſam cruris molem efformantibus, qui ab inferioribus femoris capitibus enaſcuntur obtectus; vnde ſumma ratione muſculus in poplite deliteſcens fuit appellatus. [q] Prodit is ex poſteriori parte craſsi cuiuſdam validique ligamenti, ex eorum numero, quæ femur tibiæ committunt, ad externum genu latus repoſiti, lato vſqueadeo exortu, vt poſteriorem genu articuli ſedẽ integat. Statimq; productus, carnoſus fieri incipit, ac talis deorſũ verſus interiora ab oſsis latere defertur, muſculũ efformans paulò longiorẽ, quã latũ, qui poſteriori tibiæ ſedi, paulò infra elatiorẽ ipſius appendicem, [r] extremo æquè ac muſculus ipſe lato inſeritur;

z t.v. Λ. t.iii. r.t.ii. t.t.iiii. ω.t.vi.Φ.t.ix. r.t.x.μ.t.xi. ε.t.xii.θ.
a t.v.3.
b t.viii.g h i.
c t.v.vi.Π.ta. vii.γ.ta.iii.t. t.ii.α. t.ix.β. ta.iiii.Ψ.ta. viii.l. t.x.xi. t.ta.xii.α.ta. xiii.δ.δ. ta. xv.fi.xvi. Q
d t.xiii.ε.
e ead.ΞΣΠ.
f t.vi.τ.
g ead.υ.
h t.v.Π.
i t.iiii.φ.ta.v. ς.t.i.α.ta.iii. ς.t.ix.γ.t.xv. fi.xvi.P.
k t.iiii.O.
l ead.ϖ.
m ead.b.
n tab.viii. g h i.
o ead.K.
p t.xiii.α.ta. xiiii.r.
q t.xiiii.r.
r ead.i.

ritur; & obliquè etiam reflexus deſinit à poſterioris tibiæ ſedis externo latere verſus internum procedens; ita vt minima huiuſce muſculi pars genu ligamentis, maxima verò tibiæ committatur, nuſpiam interim femoris os attingens. Muſculi huius officium minimè quidem illud eſt, quod Galenus protulit, tum quòd præ ſui paruitate, cruri ſurſum vellendo impar omninò eſſet; tum quòd obliquè poſitus recto motui præeſſe nequaquam potuit; Attamen minimè prorſus aſpernandi vſus cenſeri debet, vt in ſua enarratione prodit Veſalius; Imo verò cruri nonnihil extrorſus flectendo auxiliatur, vt vnicuique in ſeipſo experiri licet; femur enim manibus fortiter comprehendens, tibiam ſi volet, immoto femore inflectet: Quod huic tantum muſculo acceptum referri poteſt, quandoquidem cæteri omnes ex femoris coxendicis've oſſe ſumunt originem.

De Muſculis femur mouentibus. Cap. 37.

QVoniam femoris muſculi cruris muſculis ſubſternuntur, ideo de his primùm
egimus, illos modò explicaturi. Muſculi ergo femoris motuum opifices, qua- *Muſculi femoris motores.*
tuordecim ad ſummum, decem ad minimum exiſtunt, quorum impulſu femur
a t.ix. π.t.ii. u.t.x. α. extenditur, flectitur, in latera & in orbem agitur. [a] Qui primum inter extenſores *Primus.*
locum obtinet, ſtatim ſub cute conſiſtit, ſui craſſitie alteram ex natibus vniuerſam
efformans. Prodit autem lato & admodum carnoſo principio ex tota ſpinæ oſsis
b t.ix.iKL. ilium poſteriori [b] parte, quæ verſus os ſacrum magis eminet; deinde etiã ſpinę ſu-
perioris regionis portionem ſuo quoque exortu apprehendit; ſuæ quoque originis
portionem ex ima ſacri oſsis regione aſſumit, nonnunquam etiam, licet perquàm
c ead. iuxta K. raro, ex coccyge, inibique muſculis ſuo alterius lateri coniugi [c] contiguus aſsi-
det. Ex his igitur ſedibus velut ex ſemicirculo pronatus, obliquè deorſum prore-
d ead. m. pit, & femoris cum coxendice [d] articulum ſupergreditur; vbi gracilior anguſtiorq́;
e ead. n. tantiſper efficitur, donec in [e] latum ac validum abeat tendinem, quo exteriori [f] ma-
f lib. i. t.i.ii. iii. T. gni femoris proceſſus parti ſecundum ipſius longitudinem inſeritur; Principium
enim inſertionis paulò ſubtus apicem nonnihil verſus anteriora molitur, & modicè
g lib. i. ta. iii. iuxta Λ. in poſteriora deſcendens, in poſteriorem omnem ipſius partem [g] longa linea ſe-
cundum femoris poſteriora exporrecta etiam inſeritur. Fibras is obliquè in priora
h t.x.Σ. ta. ii. y. t.i. iii. ρ. ta. iiii. μ. t.v.s.t. ix. o. t.xi. ϑ. deſcendentes obtinet. [h] Secundus non procul à primo exoritur, lato & carnoſo prin *Secundus.*
cipio per totam ferè ilium oſsis ſpinæ ſedem porrecto, vnde primus non educitur;
& ſemicirculum perinde ac primus efformat; verùm poſterior capitis ſecundi huius
muſculi pars à primo integitur. Ab hoc principio deorſum in priora ſe confert, ar-
ctior ſenſim redditus, minimè tamen vniuerſus ſubter primum adactus, vt vult Ve-
i t.ix. o. ſalius, pars enim ipſius ferè dimidia liquidò [i] denudata conſpicitur. Deſcendens
igitur, articulum quoque coxendicis vniuerſum, quemadmodum & primus, inte-
k t.x. y. git, & in [k] validam tenuem, latamque membranam ſeſe conuertens, elatiori magni
femoris proceſſus parti tranſuerſim, (ſi cum primo conferatur) inſeritur, anterio-
rem quoque ipſius regionem aliquatenus comprehendens. Cæterum muſculus is
admodum liuidus conſpicitur, præſertim verò in carnoſis hominibus, & fibras adi-
piſcitur recto ductu deorſum protenſas, quæ priuſquam deſinant, prioris muſculi
fibris decuſſatim implicantur. Adhæc nullibi carnoſior occurrit, quàm vbi, poſt
l t.x. Σ. exortum, à coxendicis oſſe abſcedit, & tertium muſculum ſupergreditur. [l] Tertius *Tertius.*
hic muſculus tanto minor ſecundo eſt, quanto ſecundus primo, & ſecundo totus
m t.xii. t. ta. xi. xyz. ſubijcitur; [m] prodit enim ex poſteriori demiſsiorique oſsis ilium ſede, lato, craſſo
& carnoſo, ac veluti ſemicirculari principio; & inde obliquè in priora deſcendit,
n ead. z. coxendicis articuli hęrens ligamentis, ſenſimq́; ac ſenſim arctior euadens, dũ in [n] va
lidũ & latum abeat tendinem, qui maiorem femoris proceſſum amplexatus, anteriori
ipſius parti, atque adeo apici conſeritur. Muſculus hic liuidus in cunctis apparet,
multoque magis in muſculoſis, in quibus pariter ſecundi muſculi partem huic tertio
incumbentem liuere monuimus; membrana enim admodum craſſa obducitur, cu-
ius interuentu ſuperiori primi muſculi lateri validè connaſcitur, atque in huiuſmo-

Digitized by Google

di hominibus primus etiam liuidus occurrit, ſecus quàm in obæſis; quinimo tertius hic muſculus fibras quaſdam obtinet neruoſas, per vniuerſum ipſius corpus diſſeminatas, quæ in mulieribus adipe inuoluuntur, imò fibræ adipem æmulantur carneis

Quartus.

fibris commixtum. [o] Quartus muſculus, magna etiam ex parte liuidus, & exactè propemodum teres, à [p] lateribus & interiori inferiorum ſacri oſsis vertebrarum ſede, quæ coxendicis oſsibus non coarctatur, craſſum carnoſumque ſumit principium, & vſqueadeo latum, vt alterius lateris principium ipſi correſpondens ferè contingat. Ab hoc principio ad maiorem femoris proceſſum tranſuerſim properat, carneus aliquouſque permanens; & ſenſim arctior euadens, priuſquam fęmoris os cõtingat, in [q] teretem abit tendinem, poſteriori [r] maioris fęmoris proceſſus regioni

Quintus.

iuxta ipſius apicem implantatum. [s] Quintus muſculus ab inferioris oſsis coxendicis apice, à [t] tertij, quarti, & quinti muſculorum capitibus, ſub quibus enaſcitur, non occupata, ad finem vſque pubis oſsium articuli, quà coniugi ſuo iungitur, principium ducit latum, & omni ex parte carnoſum, præterquam ſubtus ſuperque dicta principia, [u] vbi foris neruoſus, intus verò carnoſus exiſtit, quemadmodum & muſculus ipſe vniuerſus. Ab huiuſmodi principio decliuis fertur, ſtatimque minoris femoris [x] proceſſus poſteriorem ſedem amplectitur, & paulò inferiùs, in acutam [y] aſperamque ac longam inſeritur lineam, quam in poſteriori femoris ſede ſecundum ipſius longitudinem, deorſum à parui huius proceſſus radice protendi retulimus. Quemadmodum autem muſculi huius principij continuus eſt ortus, ita quoque continua eiuſdem viſitur inſertio, ſi poſtremam [z] ipſius partem exceperis, quæ ſe in minoris femoris proceſſus radicem inſerit: hæc enim à coxendicis appendice principio vti diximus carnoſo educta, muſculum veluti per ſe conſtituit, qui in inſignem amplitudinem dilatatus, deorſum rectà per femoris poſteriora fertur, donec denuò gracilescens, teretem educat tendinem, [a] interno femoris capiti iuxta genu applantatum, vſque adeo diſtinctè, vt niſi [b] quinti muſculi extremum iſtius prin-

Quintus muſculus vt in tres diuidatur.

cipio adnaſceretur, non iniuria peculiaris muſculi vice haberi poſſet. At cùm miſceantur, minimè inconuenit, aut vnum, vti nos facimus, appellare, aut in duos diſtinguere, vt ſcilicet pars hæc vnus ex ipſis conſtituatur, alter verò ea, quæ in aſperam illam quam diximus lineam inſeritur: etſi non video quid muneris præſtare poſſet qui ex minori femoris proceſſu enaſcitur, in idem os implantatus. Nec deſunt etiam, qui muſculum hunc [c] triplicem faciant. Pars enim ipſius anterior, quæ ab anteriori appendicis oſsis coxendicis ſede naſcitur, quæ ab inferiori pubis oſsium parte, quà oſſa inuicem ſeiunguntur, ad infimam vſque coxendicis regionem pertinet, ab [d] anteriori altera muſculi huius portione, quæ à reliqua appendicis ſede, vſque ad poſterioris partis muſculi totius anteriorem regionem pronaſcitur, inſcriptione quadam dirimitur. Non ſolum autem anteriores hæ duæ partes, huiuſmodi nota diſtinguntur, verùm etiam fibrarum inſertionumque varietate: qua etiam ratione poſterior omnis muſculi huius pars ab anteriore ſeiungitur. Pars nanque pubis oſſium commiſſuræ proxima, fibras ferè tranſuerſas adepta eſt, quæ à ſui exortu ad radicem parui femoris proceſſus contendunt, & elatiore in parte acutæ femoris [e] lineæ conſeruntur. Altera verò pars ad infimam oſsis coxendicis regionem conſiſtens, obliquas quidem adipiſcitur fibras, ſed propemodum rectas, & in imam aſperę prominentiſque femoris lineæ ſedem inſeritur. Hunc igitur in modum muſculus iſte

Trium horũ muſculorũ munus.

Priorum quinque muſculorũ munus.

triplex conſtituitur; ſicque hactenus ſeptem in vniuerſum exurgunt. Quorum pręcipuum munus eſt, femur ipſum extendere, & laterali etiam circumactionisque ipſius motui famulari, hunc quidem in modum. Primus ſeſe vniuerſum colligens rectam femoris extenſionem ſine vlla in latus flexione molitur; ſin verò ſuperam inferam've ſui principij partem contrahat, ipſum quidem extendit, ſed in hoc vel illud latus agens, prout hanc illam've partem colligit. Secundus extenſionis quoque femoris auctor eſt, extrorſum pariter trahens, & femur in coxendicis acetabulum adigens. Tertius & quartus modicè ſurſum trahentes, ipſum extendunt. Pręterea quartus ipſum nonnihil extrorſum vertit, tertius magis retrorſum agit: ambo autem ipſum in gyrum agũt, verùm multò infirmiùs quam muſculi, quibus huiuſmodi fun-

ctio

o ta.xi.φ. ta xii.u.
p li.i.ta.vi.ſi. ii.DEF.
q t.xi.β.
r lib.i.ta.i.ii. iii.T.
s ta. xii. xiii. ΣΞΠ. ta.ii.ε. t.v.ω.ta.vi.c. t.vii.β.t.viii. φ.c.t.ix.x. ta. x.ρ.t.xi.
t t.xi.λ μ ν.
u t.xii.δ.
x li.i.t.iii.ω.
y ead.iuxta Λ
z t.xii.ξ.
a lib.i.ta.iii. 16.
b vti coeunt ab φ ad c in t.viii.
c ta.xii. xiii. ΞΣΠ.
d ead.ΣΠ.
e li.i.t.iii.iuxta Λ.

ctio peculiariter demandata eſt, vt mox ſubijciam. Quinti autem muſculi poſterior pars, rectis donata fibris, crus rectum ſtabilit, & pedem ſolo affigens, femur extendit. Poſterius verò anterioris partis huiuſce muſculi latus, præterquam quod idem cum poſteriore ſede munus præſtat, femur etiam nonnihil introrſum flectit. Eminentiores autem fibræ, pubis; oſsium commiſſuræ proximæ, in anteriore muſculi huius principio, femur introrſum agunt, nonnihil ipſum colligentes. Atque hi ſunt muſculi, femur introrſum extendentes, quibus tres alij reſpondent flexionis opifices, ſextus nimirum, ſeptimus, & octauus.

Sextus.

[f] Sextus ex vndecimæ ac duodecimæ thoracis vertebrarum, primæ verò ac ſecundæ lumborum corporibus, [g] principium ſumit carnoſum, quod ſtatim enatum, teres efficitur, & oblique verſus exteriora deſcendit, ac per coxendicis interiora procedit, carneum ſemper [h] eouſque permanẽs, vbi pubis os coxendicis iam appellationem ſubire incipit; ibique in validum ac teretem abit tendinem, qui deorſum tantiſper properat, dum in elatiorem minoris coxendicis [i] proceſſus regionem adigatur. Verùm aduertere oportet, muſculi huius gratia, ſinum in pubis oſſe inſculpi nerueo ligamento, ex eodemmet oſſe pronato obductum, ſuper quod tanquam pauimentum procurrit; cùm enim os inibi acutũ, tendo autẽ durus occurrat, facilè fieret, vt ab oſſe detritus noxæ aliquid incurreret; Quin & ne à ſede deuiet auxilio ipſi eſt.

Septimus.

[k] Septimus ex tota interiori oſsis ilium regione, tanquam ex [l] ſemicirculo, carnoſam ſumit originẽ, tumque ſenſim ac ſenſim anguſtatur & craſsior euadit, dum teres omninò reddatur; ſicque per elatiorem oſſis coxendicis regionem defertur, carnoſus ſemper ad [m] minorem vſque femoris proceſſum permanens; vbi teretem educit tendinem, qui humiliori huius proceſſus parti, non procul à ſexti fine inſeritur. Porrò quà hic muſculus ſuper coxendicis elatiora tendit, ne aberret, ſinum in oſſe conſtituit.

Octauus.

Octauus [n] muſculus [o] quinti quodammodo portio, ni ſedulo animum attẽdas, apparet, & ex tota oſsis pubis linea ab anteriori coxendicis oſsis acetabuli ſede, ad oſsium vſque pubis commiſſuram extuberante, [p] lato & carnoſo principio exoritur; & ad poſteriora obliquè admodum deſcendens, eandem tantiſper naturam ſeruat, dum in interius femoris latus, è regione parui eius proceſſus inſeratur, amplo & breui tendine obliquè deorſum in poſteriora ad [q] ipſius vſque dimidium porrecto. Muſculus hic liuidus ſeſe offert, & vnà cum duobus proximè explicatis femur contrahit, ipſum alteri nonnihil admouens. Sextus enim ſurſum validè femur attrahit, flectitq; introrſum ipſum adigens. Septimus eandem & ipſe obit functionem, ſed femur magis quam ſextus introrſum agit. Octauus remiſſam molitur cruris flexionem, & magis quam ſeptimus in interiora vellit; adeo vt muſculi extenſionis flexionisque cruris opifices, ipſi quoque introrſum, extrorſumque agendo famulentur. Quinetiam ad fẹmoris flexionẽ [r] nonus quoque tibiam mouentium adiutor accedit; cùm enim ex coxendicis oſsis tuberculo enaſcatur, & rectà ſubtus genu delabatur, vbi ſuam molitur inſertionem, dum verſus ſuum principium adducit, femur neceſſariò inflectat oportet; quod omnes etiam tibiæ muſculi ſecundariò præſtant, qui ex pubis coxendicisve oſſe producti, ſubtus genu deſinunt.

Nonus.

[s] Nonus muſculus vſquequaque liuidus & carneus, deorſumque obliquè porrectus, vniuerſo pubis oſsis foramini extrinſecus obtenditur; ac deinde per exteriorem omnem ceruicis femoris regionem deorſum fertur, in validum & latiuſculum degenerans tendinem, qui in maioris femoris proceſſus ſinũ inſeritur, qui è regione femoris ceruicis capitisque in coxendicis acetabulum adacti conſiſtit. Huius eſt, femur verſus interiora circumagere.

Decimus.

[t] Decimus internam dicti nuper coxendicis foraminis ſedem obturans, nonum robore ſuperat, magis etiam effatu dignus; prodit enim ex tota linea, quæ ab interna iliũ oſsis ſede, vbi tranſuerſo primæ ſacri oſsis vertebræ proceſſui cohæreſcit, per coxendicis interiora, ad pubis vſque oſsium commiſſuram pertinet. Principium hoc tribus veluti lineis ſeu inſcriptionibus inſignitur, eſtque omnino carnoſum, quemadmodum & omnia ferè articuli huius muſculorum capita; ac internam omnem coxendicis, & pubis oſsis regionem occupat, & liuidum rurſus euadens, ſenſim ac ſenſim ita [u] coarctatur, vt ipſius amplitudo coxendicis interuallum minimè ſuperet [x], quod inter acutum ip-

ſius

f t.viii.Θ. ta. iiii.υ. ta. v.χ. t.vi. ϖ. t.vii. i. t.xiii.β. ta. xiiii. c. t.xv. fi.xvi.x.
g t.viii.a.
h ead.b.
i li.i.t.i.ii.iii. u.
k t.viii.A. ta. xiii.γ. t.iiii. ς. t.v. Φ. vi.O. ta.vii. x. ta. xiiii.d.
l t.viii.ooo.
m t.xiii.γ.
n t.viii.Σ.t.i. ꝗ.t.iii.m. ta. iiii.υ. t.v. Ψ. t.vi.ρ. t.vi.α.
o t.viii.Φ.
p ead. inter e. & b.
q ead.f.
r ta.iiii.Φ.ta. iii.f.
s t.viii.Ψ. ta. xiii.α.t.xiiii. c.
t t.x.ι. t.xi.θ. t.xii.α.t.xiii. ι.t.xv. fi.xvi. FGH.
u t.xv. fi.xvi. H.
x li.i.t.ii. inter 14 & 15.

ſius proceſſum & poſteriorem eiuſdem appendicis ſedem habetur. Per huiuſmodi ſpatium, ceu per cauitatem quandam, muſculus hic foràs erumpit, in exitum quantum par eſt, reflexus, & quà os contangit neruoſus effectus, ac in tres veluti rotundos tendines diremptus, ſeriatim ad ſinum reflexus. Tendines hi, antequam ad ſinum appulerint, lati occurrunt, vbi verò ad ipſum pertingunt, anguſtiores fiunt, tribus deducti ſinulis in dicta cauitate occurrentibus, quos duæ prominentes lineæ in ipſo conſiſtentes circunſcribunt. Tres hi tendines vbi ſinum ſuperarunt, protinus in vnum abeunt tendinem in magni femoris proceſſus [y] ſinum, iuxta noni muſculi finem inſertum. Eſtque animaduerſione dignum, inter os & commemoratos tendines, craſſam validamque membranam conſiſtere, vnctuoſo humore oblitam, quæ muſculo veluti pauimentum ſubſternitur, efficitque vt ſupra os faciliùs circumagatur. Muſculi huius, & noni officium eſt, femur in gyrum agere, huius quidem extrorſum, illius verò introrſum. Præter commemoratos, duo inſuper alij habentur muſculi, carnoſi, quorum alter à ſuperiori dicti ſinus, ſeu cauitatis regione, alter ab inferiori educitur, & ſimul ambo decimum muſculum ita complectuntur, vt à ſede ipſum exilire non ſinant. [z] Prior ipſorum ab acuto coxendicis proceſſu exoritur, ſuperiori decimi muſculi lateri ad ipſius vſque inſertionem adhærens. [a] Alter ex eiuſdem proceſſus apice, ſimiliter carnoſus exiſtens, erumpit, inferiori eiuſdem decimi muſculi lateri ad extremum vſque connatus; ambo enim in ſinum magni femoris proceſſus, quemadmodum & decimus, inſeruntur. [b] Ab interna quinetiam coxendicis oſsis regione, vbi decimus muſculus obliquari deſinens ad femur vſque protenditur, carnis portio enaſcitur, in quam tres decimi muſculi tendines tanquam in marſupium immittuntur, ſicque in maiorem femoris proceſſum inſeruntur. Commemorati duo muſculi femori retrorſum agendo auxiliantur, & tanquam decimi pars vt plurimum connumerantur, atque ita decem tantummodo femoris motores haberentur. Si autem hi ſeorſum numerentur, & duo illi, quinto copulati, quatuordecim exurgent. Sed hoc ne an illo modo, numeres parum intereſt, modo rem, prout ſe habet, intelligas.

Carneæ quædã portiones ſuperiori adiunctæ.

y t.xii. inter r & x.
z t.xi.ε. t.xii. β.t.xiii.x.ta. xiiii.f.
a t.xii. βγ.
b t.xiii. xyz.

De Muſculis pedem mouentibus. *Cap.* 38.

PEdem, perinde ac manum, ſurſum, deorſumque, ac in latera licet obſcurè, nouem muſculorum ope agimus. Quorum [a] primus [b] ab interioris femoris capitis radice producitur, qui licet continuatione ipſius ſpectata vnicus videatur, ſubſtantiæ tamen varietate inſpecta, duas in partes dirimitur, alteram quidem ſuperiorem, interioremque, femoris medium verſus; alteram verò inferiorem, exterioremque, non ſecùs ac rectorum abdominis muſculorum capita. Superior enim muſculi huius pars lata eſt & carnoſa, & deorſum protenſa paulò ſub genu articulo cum altera initij parte cõfunditur, quæ prorſus carnoſa, & liuida occurrit; & inde deorſum fertur, in valdè carneum craſſumque muſculum euadens, exactiſsimam muſculi formam exprimentem. Priuſquam verò ad medium tibiæ longitudinis pertingat, ſimulatque carnoſam ipſius molem euadit, anguſtior redditus, in [c] latum abit tendinem, ad cuius medium nonnihil carnis initiò conſpicitur. Muſculus hic internam occupat ſuræ partem. [d] Secundus in externo conſiſtit, & ab externo femoris capite principium ſumens, deorſum ad crus, perinde ac primus, defertur, externam ſuræ molem efformans. Duo hi muſculi paulò poſt exortum [e] copulantur, neruoſis quibuſdam fibris inuicem hærentes, quibus eo magis confunduntur, quo decliuiores ad ſuræ vſque extremum feruntur, vbi ex vtriſque [f] tendo conſurgit; quamuis primus paulò inferiùs ſecundo, carnoſus eſſe deſinat, vt in multis lacertoſis hominibus integra cutè conſpicitur. [g] Tendo hic ſtatim ab exortu ſubiecti muſculi, qui [h] quartus pedem mouentium eſt, tendini pertinaciter adeo connaſcitur, vt nulla ratione ad calcem vſque ab eo diuelli queat; quinimo ex hoc, & quarti muſculi tendine vnus re vera produci videtur, in poſteriorem calcis regionem inſertus. [i] Tertius ab exteriori femoris capite iuxta genu principium aſſumit teres, carnoſum ac

Primus pedis motor muſculus.

Secundus.

Tertius.

a t.xii.ρ.t.i.ρ. t.ii.μ. t.iii.θ. t.viii.p.t.ix. ε.t.xiii.τ.ta. iiii.n.t.xv.fi. xvi.a.
b li.i. t.iii.16.
c t.xii.υ.
d t.xii.ψ.ta. iii.η.ta.ii.μ. ta.iiii.16.ta. vii.9.t.ix.ζ. ta.xiii.τ.ta. xiiii.o.t.xv. fi.xvi.b.
e t.xii.ττ.
f ead.υ.
g t.xiii.χ.
h t.xiii.ψ.
i t.iii.i.t.ii.v. t.i.ϛ.t.viii.ſ. t.ix.μ.ta.xii. ω.t.xiii.φ.ta. xiiii.n.t.xv. fi.xvi.c.

tenue,

Digitized by Google

tenue, quod iamiam ab exortu dilateſcit, propriam muſculi faciem præ ſe ferens; at mox ſub poplite rurſus [k] graciſeſcit, in perquam tenuem mutatus tendinem, qui quemadmodum & muſculus ipſe ſub duobus prioribus deſcendit, & quartum ſupergrediens nonnihil obliquè deorſum prorepit, dum ad internum prædictorũ muſculorum tendinis latus elabatur, [l] vbi cum quarti tendine coire incipiunt: & hinc deorſum ad internam vſque calcis regionem, ipſi applantatus fertur.

Quartus. [m] Quartus omnium infra genu conſiſtentium, maximus, [n] ex poſteriore tibiæ, fibulæque articuli ſede, neruoſo & valido principio enaſcitur, & deorſum nonnihil tendens, in eam aſſurgit latitudinem quæ [o] tibiæ, ac fibulæ latitudinem ſuperet, verum non æquè adeo craſſus, atque latus exiſtit: atque ita magis lateſcens ad ſuræ vſque dimidium procedit; ibique ſenſim, ac ſenſim rurſus anguſtatur, & paulò ſupra calcis regionẽ, in [p] validiſsimum & craſſum degenerat tendinem, non ſolum ab ipſo, ſed etiam à primi & ſecundi muſculi tendinis concurſu formatum, qui poſteriori calcis regioni applantatur, quæ, vt priore libro monuimus, aſpera & depreſſa eſt, quò firmiùs tendo ipſi adhæreſcat. At quia calcis os extra tibiam fibulamque protuberat, & quartus hic muſculus ipſis incumbit, tendinem paulò ante inſertionem procul ab oſſe abſcedere oportuit, & in medio triangulare interuallum efformari, cuius baſis eſt latitudo calcis extra tibiam fibulamque prominentis; alia verò duo latera conſtituuntur, vnum quidem tendinis ipſius [q] anteriori ſede, alterum autem poſteriori regione illorum muſculorum, qui ſub quarto, vti diximus, reconditi poſteriorem tibiæ regionem occupant. In horum laterum medio foramen conſiſtit, quo lanij mactatos boues ſuſpendunt, quo etiam Pelides, apud Homerum, alligatum Hectora circum Troiæ mœnia raptaſſe fertur. Sed vt ad rem redeam, quartus muſculus exteriori ſede, qua priores duos contangit, admodum liuidus eſt, quemadmodum & primus quoque ac ſecundus, vbi quarto conterminantur. Interna vero ſede quartus non admodum liuet, & ipſius tẽdines carneis quibuſdam fibris intexuntur, longiùs anteriori ſede, quàm poſteriori exporrectis. Illinc enim vbi tendo is omnino nerueus exiſtit, vſque ad calcem, interuallum haud effatu dignum intercedit.

Quintus. [r] Quintus muſculus, in ſura etiam conſiſtit, ſub [s] duobus muſculis, quos pedis digitos mouere dicemus, [t] membranæ adhæreſcens, quæ ab imo ad ſummũ, tibiam fibulamque copulat; & ab vtriſque vbi inuicẽ dehiſcere incipiunt, exoritur, ſtatimque ab exortu carneus, & latus efficitur, talisque ad inferiorem vſque fibulæ appendicem delabitur, poſterius omne tibiæ latus ſua latitudine occupans; & ligamento nonnunquã ac interno fibulæ lateri connatus, exortus ſui robur ab ipſo aſciſcit: vbi autem ad inferiorem fibulæ pertingit appendicem, ab interna ſui regione [u] teretem profert tendinem, qui paulo ſuperiùs iam ſeſe in eodem muſculo prodebat: Is vbi neruoſus manifeſtò euadit, deorſum fertur [x] ſinui incumbẽs, quem in poſteriori ſede tibiæ proceſſus, quem interiorem malleolum vocamus, inſculpi diximus. In hoc ſinu [y] tranſuerſum ligamentum tendini obducitur, ne dilabatur. Et hinc oblique verſus pediũ iuxta oſſa contendit, donec in imam tarſi [z] oſsis regionem inſeratur, quod teſſeram imitanti oſsi proximum eſt, quodque cunei formam appoſitiſsimè exprimere, ac præſentis muſculi gratia, proceſſu donari [a] tradidimus. Muſculus hic laniorum cultro conſimilis eſt; nulla enim carnis portione deperdita, ſecundum latitudinem, ab altero laterum teretem educit [b] tendinem, ſinu eo delatum, qui interiori malleolo ex tribus, quos inter calcem ac malleolum haberi diximus, proximior eſt, & ſub tranſuerſo ligamento ſinum hunc obtegente.

Sextus. [c] Sextus pedem mouentium, in anteriori cruris regione, cæteris omnibus eminentior conſiſtens, & exacti muſculi faciem præ ſe ferens, naſcitur [d] ab anteriori ſede coarticulationis fibulæ cum tibia, ex vtriſque oſsibus & communi eorum ligamento, exortum aſſumens, qui acuto incipit angulo, & ilico dilatatus muſculi ventrem conſtituit latum paulò magis quàm profundum. Priuſquam verò medium longitudinis ſuperet, graciſeſcere incipit, donec multò ſupra tarſum in [e] teretem euadat tendinem, qui tranſuerſum ligamentum à tibia in fibulam pronatum iuxta tarſum ſubiens, ad pedis interiora deſcendit, exiguo ſinu, in tarſi oſsium cum Nauiformi ligamento impreſſo, tanti-

ſper

k t.xiii.ξ.
l t.i i.v. t. xv. fi.xvi.c.
m t.xiii.ψ. t. 1.ς.t.ii.ξ. ta. iii.ν.t.viii.t. t.xiiii.q. t.xiii.θ.
o li.i.ta.vi.fi. xix.V.
p ta.xiii.λ. fit ex duobus ση & ex ψ.
q t.xiii.χ.
r ta.xv.fi.xv. DEC. ta.iii. μ.t.ii.ρ. t.i.φ. ta.viii.x. ta. xiiii. x. tab. xvi. fi.xvi.f.
s t. xiiii. ΛΞ.
t t.xv.fi.xvi. T.
u t.xv. fi.xv. E.
x li.i.ta.vi.fi. ix.m.
y t.xv. fi.xvi. d.
z li.i.ta.vi.fi. x.3.
a li.i. t.xxxi.
b t.xv. fi.xvi. E.
c t.i.Ψ.t.ii.Φ. t.iii.z.t.iiii. 4. tab.xv. fi. xvi.g.
d t.i.θ.
e ead.x.

Digitized by Google

ſper euectus, quouſque ad internam pedij oſsis regionem pertingat; quo pollex innititur, valida implantatione non quidem in proceſſum, vt ait Veſalius, ſed in ſinum inſertus, qui in hac oſsis huius parte ad ipſius initium conſpicitur, (nec video quid ipſum eò compulerit, vt os iſtud peculiari proceſſu inibi donari aſſereret) & duum primorum pedij oſsium cum tarſo commiſſuram apprehendens. Muſculus hic latere ſuo interiore lateri externo committitur acutæ tibiæ oſsis lineæ, quæ externum excarnis tibiæ ſedis latus conſtituit, quæque introrſum obliquatur, vt ſexto huic muſculo, & ijs, qui ſub eo reponi dicentur, ſedem exhibeat: externo autem latere, toto à principio ad finem progreſſu, muſculo committitur, pedem mouentium [f] ſeptimo.

Septimus. Qui anguſto, tenui & neruoſo principio ab externo fibulæ appendicis latere, & ex ligamentis oſſa hic connectentibus exoritur, vnde [g] quartū quoque pedem mouentium muſculum enaſci retulimus; & hinc deorſum iuxta fibulam prorepit, modicè dilateſcens, & muris imaginem aſſumens. At paulo poſt ſui exortum ab oſſe abſcedit, & [h] octauum pedem mouentium muſculum ſupergreditur, toto eo interuallo, quo à fibula abſcedit, ad medium vſque longitudinis ipſius, carnoſus & rubicundus interna facie redditus, externa verò & ad latera liuidus atque carnoſus, [i] validum in medio procreans tendinem; qui licèt interiùs carne obducatur, vbi tamen infra medium fibulæ longitudinis deſcendit, nerueus omnino euadit, & [k] teretem proferens tendinem, obliquè nonnihil in poſteriora deſcendit, denudatum relinquens [l] malleolum, & ſinu tranſmiſſus, quem in id poſteriori inferioris fibulæ appendicis parti exculpi diximus, tranſuerſo ligamento obductū quod à fibula in talum calcemque procedit: & hinc deorſum in priora, in pedium vſque tendit, tranſuerſimque per ipſum ductus, mediocri ſinu tranſmittitur, vnctuoſo humore, tenuique membrana obducto in inferiori ſede tarſi oſsis teſſeram imitantis inſculpto: ac in radicem pedij oſsis pollicem ſuſtinentis contendit, [m] aſperitati applantatus, quæ in exteriore ipſius ſede in id parata habetur: nonnunquam verò in radicem pedij oſsis, quo medius fulcitur digitus, inſertionem molitur. Dum autem prædicto tarſi oſsis ſinu tendo is deuehitur, durior efficitur, & cartilaginis naturæ particeps.

f t.vi.φ. ta.i.λ. t.ii.χ. t.iri.ζ. t.iiii.7. t.viii. †. ta.ix.⋆. ta. xiiii.K. t.xv. fi.xv.V.
g ta.vi.χ. ta. xiii.θ.
h ead.ψ.
i ead. 3.
k ead. 5.
l ead.ω.
m lib.i. ta.vi. fi.x.ϖ.

Octauus. [n] Octauus muſculus, qui ſeptimo, præter anteriorem tendinis partem, totus ſubſternitur, ab anteriori fibulæ ſede nonnihil verſus anteriora, paulò infra ſuperiorem appendicem, principio carnoſo enaſcitur; taliſque ſemper permanens, ac fibulæ ſemper attenſus, deorſum prorepit, dum longitudinis ipſius mediū tranſcendat. Tumque in teretem abit tendinem, qui anteriori ſedi tendinis ſeptimi muſculi attenſus, verſus malleoli poſteriora reflectitur; & ſinui etiam in poſtrema fibulæ appendicis ſede inſculpto incumbens, & tranſuerſo ligamento circundatus, in priora deſcendit, in ramulos duos, paulò ante inſertionem diremptus, qui proceſsui pedij oſsis paruum digitum ſuſtinentis inſeruntur.

n t.ii.iii.ψ. ta. iiii.15. t.v.9. t.vi.Ψ. t.ix.θ. ta. xiii.ν. ta. xiiii. l m. ta. xv. fi.xv.a.

Nonus. [o] Nonus muſculus iuxta cruris mediū ad externum latus, principio carnoſo enaſcitur ex [p] quarto muſculo, qui in anteriori tibiæ ſede locatus, quatuor pedis digitos extendit; imò verò muſculus is nihil præterea eſt, quàm carnis portio, quæ deorſum verſus tarſum ducta, in tendinem abit, qui tranſuerſum tarſi ligamentum ſubit, & in ſuperiore pedis regione ſubiectis ipſi muſculis, neruoſarum fibrarum interuentu commixtus, in duas poſtmodum partes dirimitur; quæ in ſuperiorem pedij oſsis paruum digitum ſuſfulcientis regionem inſeritur, non procul ab ea ſede, qua oſsi teſſeram referenti articulatur. Muſculum hunc aliqui partem illius faciunt, qui digitorum extenſioni præeſt, quòd ab eo exoriatur, & in eum deſinat. Ego autem cùm in nullum digitorum os adigatur, eum inter pedem attollentes, reducenteſque connumerabo.

o t.iiii. Ω. ta. iii.β. t.ii. iux ta ω. ta. v. & t.ix η.
p t.iiii.Ψ.

Ipſorū munus. Hi ſunt muſculi omnes, pedis motuum opifices; Quorum primus, ſecundus, & quartus poſteriorem cruris regionem occupant, & vnà omnes tendinem producunt: & calcem ſurſum in poſteriora trahentes, pedis reliquum fortiter ſolo firmant, à quinto nonnihil adiuti; qui calcem attollens, vt ſummis etiam digitis nitamur, auxilio eſt. Tertius eodem munere fungitur, quamuis admodum obſcurè. Sextus, ſeptimus, octauus & nonus, vbi æquè laborant, ſunt contrariæ functionis opifices; ſummum nanque pedem verſus genu attollentes, vt calci nitamur, efficiunt. Si verò pedis

exten-

Digitized by Google

extenſores omnes, flexioniſque auctores alternatim contrahantur, ad latera pedem agimus.

De Muſculis pedis digitos mouentibus. *Cap.* 39.

PEdis digiti omnes, vno excepto pollice, eodemmet modo, quo & manus digi- *Primus muſculus pedis digitos mouens.*
ti, motu cientur; & proinde ijſdem propemodum muſculis donantur. Quorum
a t.xiiii.Θ. [a] primus ille eſt, qui ſecūdos quatuor digitorum flectit articulos, pedis apice, quoad
b t.v.Θ. eius fieri poteſt, calci adducto. Is à manus [b] muſculo in hoc euariat, quòd breuior
eſt & latior, & præ ſui magnitudine tenuis, quòdque non ex tibia, quemadmodum
b ead.x. ille à cubito enaſcitur, ſed ab ima calcis oſsis [b] regione, ex anteriore ipſius tubercu-
li parte, quam ſolo figimus, principiū partim nerueum, partim carnoſum deſumit,
& ilico ab exortu, exactè carnoſus efficitur, ſenſimque ac ſenſim dilateſcens, in ma-
iorem latitudinem quam profunditatem aſſurgit. Mediam verò pedis longitudi-
c ead.α. nem prætergreſſus, in [c] quatuor carnoſas portiones dirimitur, quarum vnaquæque
tendinem educit, qui ad ſecundi oſsis digiti, ſibi præpoſiti radicem rectà in eam ſe
adacturus excurrit, ac poſtmodum dilateſcens, oſsi vniuerſo attenditur. Tendines
hi in ſingulos digitos per totam primi oſsis longitudinem ſub tranſuerſo ligamento
contendunt, illi conſimili, quod in primis digitorum oſsibus haberi monuimus,
quouſque diuiſi, quemadmodum & manus tendines, ſinguli ſubiecto ſibi tendini
d t.xiiii.Λ.ta. viam præbent. [d] Secundus & [e] tertius muſculus, tertij quatuor digitorum, & ſecun- *Secundus.*
xv.fi.xv.O. di pollicis articuli flexus opifices, quarto tibiam mouentium muſculo ſubſternun-
e ead.ΞP. f t.xiiii.γ. tur, quinto verò incumbunt, cui figura & mole correſpondent, prodeuntque [f] ſe-
cundus quidem principio carnoſo à poſteriori ſede connexus fibulæ ad tibiā, iuxta
genu; ſicque deorſum fibulæ attenſus procedit ipſi aliquandiu connatus. Poſtmo-
g t.xiii.Ψ. dum tertium muſculum qui ſequitur, conſcendit nonnihil dilateſcens, & ſub [g] ma-
ximo ſuram efformante muſculo ad infimam vſque tibiæ ſedem deſcendit; ibique
h t.xiiii.ι. ab interna ſede teretem promit [h] tendinem, qui ſuperiùs nonnihil in conſpectum
i t.xv.fi.xv.ζ. venire incipit; ac deinde ſub tranſuerſo ligamento per [i] ſinum deducitur, quem hu
ius gratia ad internum calcis latus, quo talus excipitur, inſculpi diximus. Sinu hoc &
k t.xiiii.λ μ.t. ligamento tranſacto, ſtatim pedis inferiora obliquè ſubit, inter muſculorum [k] ten-
xv.fi.xv.N. dines, qui prima digitorum flectunt internodia, & eos [l] quibus quatuor digitos
l ta.xv.fi.xv. L. pollici adduci tradidimus; & vlteriùs prorepens, ſub quodam ligamento per omne
primum pollicis os defertur, dum in ſecundum eiuſdem digiti articulum adigatur.
m t.xv.fi.xv. In plantæ autem medio tendo is [m] ramulum diffundit, qui tendinibus aliquot ter-
Q. tij ſequentis muſculi commiſcetur, & vnà cum illis ad tertij pollicis, & medij digiti
n t.xiiii.Ξ.t. articulum flectendum opitulatur. [n] Tertius muſculus quinto pedem mouentium *Tertius.*
xv.fig.xv.P. inſternitur, vti diximus, cui perinde, ac ſecundus aſsimilatur, & vnà cum ſecundo
t.i.γ. ta.ii.ϖ. t.iii.λ. t.viii. per poſteriorem tibiæ ſedē porrigitur, licet introrſum magis quàm ille, magis enim
υ. tab.xv.fi. tibiæ oſsi quam fibulæ attenditur, latus permanens. Proximè verò ad calcem per-
xvi.e. ductus, ab interna etiam ſede [o] teretem depromit tendinem, qui ſub tranſuerſo liga
o t.xiiii. p t.xv.fi.xv.2. mento, per [p] ſinum deducitur, qui huius occaſione in medio duorum ſinuum inibi
q t.xiiii.δ. conſiſtentium exculpitur; & hinc deorſum ad plantā ſubtus ſecundi muſculi [q] ten-
dinem fertur, biſurcatus quodammodo redditus. Secundi enim muſculi tendo ab
exterioribus introrſum in anteriora reptat; tertij autem tendo ab interioribus non-
r t.xiiii.θ. nihil extrorſum fertur, modicè coarctatus, & in alios [r] quatuor tendines diremptus,
qui ad tertium præpoſiti digiti os, ſinguli conſeruntur, tendines primi muſculi par-
s t.vi.γ. tientes, non aliter quàm in [s] manus digitis fieri prodidimus. Huic muſculo tertia
digitorum internodia flectendi munus concreditum eſt; Adeo vt primus ſecun-
dum quatuor digitorum flectat articulum; ſecundus verò & tertius tertij quatuor
t ta.xv.fi.xv. digitorum, ſecundi autem pollicis articuli flexionem moliantur. [t] Hos muſculi de- *Decem alij muſculi.*
1e. cem conſequuntur illis reſpondentes [u] qui in manu inter poſtbrachialis oſſa repo-
u t.viii.Δ. nuntur; quamuis enim hi non ita exactè vt illi diſtinguantur, imò carnea quædam
moles cuncti videntur, quæ fibris ſecundum pedij longitudinē interſtincta, oſsium

opplet

oppler interualla, ac digitorum radici vtrinque, nonnihil verſus interiora conſeritur; attamen quia aliquod diſtinctionis veſtigium commonſtrant, & ob rationem nos ad id impellentem, præſtabit in decem eos partes ſeiungere, binos muſculos inter duo quælibet oſſa collocantes, primis digitorum articulis inflectendis deſeruientes.

Decimus quartus.

[x] Decimus quartus igitur, in anteriore cruris regione ſub [y] ſexto pedem mouentiũ muſculo conſiſtit, & ex tibiæ oſſe, quà id fibulæ ſub genu articulatur, [z] neruoſo principio enaſcitur; à quo ſtatim carnoſus efficitur, ad medium vſque [a] tibiæ longitudinis deſcendens, vbi [b] carneam portionem educit, ex qua nonum pedem mouentium muſculum efformari docuimus: ac deinde per cruris anteriora, ad [c] tranſuerſum ligamentum proximè deſcendit, quod in tarſo haberi dictum eſt, vbi in tendinem abit, qui per id ligamentum veluti per anulum deducitur. Priuſquam verò totus euadat, in [d] quatuor alios tẽdines diffinditur, qui ampliores redditi, rectà in quatuor digitos excurrunt, toti eorum longitudini ſeſe inſerentes. Eſtque munus ipſorum digitos in quos terminantur, extendere.

x t.iiii.Ψ. t.i. ν.t.ii.ω t.iii. α.t.v.Ω.
y t.i.Ψ.
z t.iiii.ω.
a ead.ii.
b ead.Ω.
c t.iii.δ.
d t.iiii.12.

Decimus quintus.

[e] Decimus quintus in anteriori tibiæ ſede collocatus, partim nuper commemorato ſubijcitur, partim interno ipſius lateri ſuperiacet; Et [f] ab externo tibiæ oſsis latere, vbi [g] membrana exoritur, tibiam fibulamque colligans, carnoſo principio educitur; & hinc eidem membranæ adhæreſcens per ſpatij longitudinem, quod inter tibiam, fibulamque intercedit, nonnihil extrorſum obliquatus, deorſum fertur, ac in [h] tendinẽ poſtea deſinens, ſub tranſuerſo [i] ligamento in tarſo conſiſtente ducitur, rectà tantiſper prorepens, dum in totam pollicis longitudinem adigatur. Huius beneficio pollex in neutrum vergens latus extenditur.

e t.v.Φ. t.i.μ. t.ii. Θ.ta.iii. γ. ta.iiii.14. t.v.7.
f li i.ta.vi.fi. ix.ζ.
g t.xv. fi.xv. T.
h t.v.7.
i t.iii.δ.

Decimus ſextus.

[k] Sextus decimus pedio inſternitur, & ex ligamentis, quæ os teſſeram referens calci committunt, iuxta externum ipſius oſsis latus, carnoſo [l] principio enaſcitur, (imò totus ipſe muſculus carneam molẽ præ ſe fert) & obliquè in priora verſus digitorum radices properans, in quatuor carnoſas portiones diffinditur, ex quarum ſingulis tendo efformatur. Horum verò tendinum primus interiori pollicis ſedi in ſuperiora paulūlum inſeritur, ſecundus in indicem infigitur, ſicque deinceps in ſuos alij digitos inſeruntur, ad paruum vſque digitum, cui ferè tendo nullus exporrigitur, præterquam vbi muſculus quinque adipiſcitur tendines, quod perquam raro euenit. Muſculus is etſi paulo ſeueriùs loquendo, in plures diſtingui poſſet; confuſionis tamen euitandæ gratia, vnius eum loco connumerabo, cuius intereſt, digitos extrorſum reuellere.

k t.v.Ψ. t.vi. Ω.t.vii.δ.
l li.i.t.vi.fi.x. 4.cum Δ.

Decimus ſeptimus.

[m] Decimus ſeptimus in externo pedis latere conſiſtit, & ab externo calcis latere, ex tuberculo quod inibi haberi retulimus, neruoſam trahit originem. Verùm paulò poſt carnoſus efficitur, & exactam muſculi ſpeciem ſubit, ſicque proximè ad paruum excurrit digitum, vbi in tendinem conuertitur, qui ſe in externum primi oſsis digiti huius latus indit. Muſculi huius vi, paruus digitus à cæteris abducitur, & quinti tendinis defectui ſuppletur, qui in decimo ſeptimo muſculo vt plurimum deſideratur; quemadmodum etiam in manu fieri monuimus.

m t.ii.Π.t.ix. λ.t.xiii.s.

Decimus octauus.

[n] Decimus octauus interno pedis lateri ſecundum totam ipſius longitudinem protenditur, & peculiarem adhuc muſculi ſeruat imaginem, ex calcis, & tali vinculis principium deſumens carnoſum. Ac poſtmodum ſeſe diffundens procedit ad mediam ferè vſque pedis regionem, vbi denuò anguſtatur in teretem finiens tendinem qui externo lateri primi pollicis articuli applantatur. Huius eſt, pollicem à cæteris digitis deducere. [o] Quatuor inſuper alij ſuperſunt muſculi nobis enarrandi, [p] quatuor digitos introrſum flectentes, qui non ſecus, atque in manu tendinibus quatuor adhæreſcunt, qui tertium digitorum flectunt internodium. Sed in hoc hi ab illis euariant, quòd non à tendinum inuolucris vt illi, ſed ab externa ligamentorum ſede naſcantur, tarſi, & plantæ oſſa colligantium; & in quatuor poſtmodum exiles muſculos dirimuntur, qui ſinguli in internam digiti ſibi è directo poſiti radicem conferuntur. Sunt igitur in vniuerſum, qui pedis digitorum motibus præſunt muſculi, duo & viginti.

n t.i.iii.ξ.t.ii. π.ta.vi.χ.ta. vii.ε. t.xiii.φ. t.xiiii.t.
o ta.xiiii.λ μ t.xv.fi.xv.H
p t.xiiii.θ.

De

De Coxendicis, & genu articulorum, deq; reliquis omnibus, tum in crure, tum in pede poſitis ligamentis.

Cap. 40.

Ligamēta ob tenuitatē in figuris deſignari nō poſſe iā antea dictum eſt; characteres igitur, ipſorum duntaxat locū denotabunt.

a t.xiii.o.
b t.x.ſ.
c t.xiiii.b.

LIgamentum quo ilium os ſacro oſsi connectitur, impenſè validum eſt, latum, & membranæ in modum tenue, atque articulum circum vndique amplexatur. Portio autem ipſius ſeſe inter os atque os inſerens, craſſa vſque adeo & dura euadit, vt cartilago ferè videatur, cuius vi & alterius cartilaginis interuentu, duo hæc oſſa inter ſe perinde ac pubis oſſa, validiſsimè committuntur. Aliud inſuper oſsi ſacro teres [a] ligamentum obtigit, ex latere connexus quinti oſsis ſacri cum ſexto enatum, & in acutum coxendicis proceſſum deſinens: nec non [b] aliud ex eodem ſacri oſsis latere productum, & in coxendicis appendicem inſertum; Quæ præterquam quod oſſa hæc firmiùs colligant, ſedem etiam, ac ipſius muſculos ſuffulciunt. Ad hæc, [c] Membrana in pubis oſsis foramine viſitur, illi ſimilis quæ vlnam ac radium ſecundum ipſorum longitudinem connectit, & exteriores muſculos ab interioribus dirimit. Membranæ huius fibræ, obliquè extrorſum deſcendunt. [d] Præcipua ligamenta femur coxendicis oſsi copulantia, duo cenſentur. Vnum circum circa articulum amplexatur, vt in quouis alio articulo fieri conſpicitur. Sed ligamentum id reliqua omnia totius corporis ligamenta robore, atque craſsitie longè ſuperat; prout connexus huiuſmodi poſtulabat, quippe quo moles corporis vniuerſa firmatur, ſtabiliturque. Tantique extitit momenti, vt eiuſdem articuli appellatione donatum ſit. Quinetiam præter inſignem ipſius duritiem craſsitiemque, aliud inſuper peculiare ipſi obtigit, quòd nec femoris capiti, neque acetabuli oſsis coxendicis ſupercilio connaſcitur, nec ab ipſis educitur; quinimo ceruicem femoris vniuerſam ambit, illi nuſquam, quàm ad magni femoris proceſſus radicem orbiculatim circumnatum: oſsi etiam coxendicis, paulò ſupra ipſius acetabuli ſupercilium affigitur. Quod quidem facilioris femoris capitis motus gratia effectum eſt, quod interdum è ſede proſilit, vt cùm vnius pedis calcem alterius pedis cauo adhibemus. Ligamentum id præterquam quod ſinum adauget, confert etiam ne in vehementioribus motibus, ſinus ſupercilium vſqueadeo facilè dimoueatur. Alterum ligamentum intra articulum conſiſtens, ex medio capitis femoris ab exiguo eo foramine, quod inibi haberi diximus, enaſcitur, & in acetabuli medium inſeritur, nonnihil inferiùs, vbi adipis paululum viſitur. Id teres eſt, mediæ inter neruum & cartilaginem duritiei, & ne femur ſuperiùs luxetur, cum grauia pondera attollimus, prohibet. Genu articulus, præter commune ligamentum, alia inſuper admodum robuſta ſibi vendicat. Quorum primum, quod perquam validum eſt, & ſub poplite reponitur, ex media poſteriori tibiæ regione pronaſcitur, & rectà ſurſum fertur, duo educens capita, quæ in poſteriorem vtrorumque femoris capitum ſedem inſerit, quà maximè hæc inuicem abſcedunt. Secundum in articuli medio conſiſtens, validiſsimum eſt & cartilaginis naturæ compos, & totum ex paruo colle inter duos tibiæ ſinus repoſito enatum, in poſteriorem femoris partem, quà capita inter ſe maximè diſtant, non procul à nuper commemorato applantatur. Præter hoc ligamentum, aliud etiam nonnunquam in articuli medio ligamentum occurrit, lubricum ac tenue, ad anteriorem prædicti regionem, quod pariter à tibia in femur excurrit. Tertium exteriori genu regioni adnatum teres, ac validum eſt, & tibiam fibulamque femori deuincit, parſque ipſius humilior [e] ſeptimi muſculi capiti ſubſternitur, quem pedis motus auctorem fecimus. Quartum ligamentum interiorem genu ſedem occupans, tenuius eſt, ac mollius ſecundo, quandoquidem inibi haud valido inſigniter opus eſt ligamento; & ab interno femoris latere ortum, verſus quartum ligamentum exteriùs conſiſtens, in priora contendit. Anterior genu ſedes, licet peculiari vinculo deſtituatur, molæ tamen ac tendinibus, quibus obuincitur, firmiter admodū colligatur, qui articulum ita conſtringunt, vt neq; peculiari, neq; cōmuni ligamento ſit opus. [f] Præter

Ligamenta femur coxendicis oſsi colligantia.

d pro iſto & ſequentibus vide. t.xv.fi. xvii.

Primum genu ligamentum.

Secundum.

Tertium.

e t.vi.φ.

Quartum.

f li.i. t.vii.fi. xvii.

Digitized by Google

hæc autem commemorata ligamenta, peculiaris etiam cartilago in genu habetur, neruo nonnihil durior, cartilagine verò mollior; quæ quantum momenti ad articuli huius robur habeat, ſuperiore libro demonſtrauimus. Ex huiuſce cartilaginis labijs ligamina quædam circum enaſcuntur, eam tibiæ, ac femori colligantia. [g] Tibia etiam fibulaque ſuperiori ſede valido admodum vinculo connectuntur, quod oſſa hæc, quemadmodum aliud quoduis ligamentum ſolet, vndique circũdat extrinſecus. Quà verò tibia fibulaque inuicem diſtant per ipſorum longitudinem [h] tenue ac latùm habetur ligamentum, illi ſimile, quod inter vlnam ac radium exporrigi tradidimus; quod à tibia in fibulam contendit, fibris quibuſdam donatum, obliquè deorſum à tibia in fibulam excurrentibus. Ligamenti huius munus eſt, tibiam fibulamque colligare, & anteriores muſculos à poſterioribus dirimere, ac muſculis à crure naſcentibus maius robur addere. Pedis ligamenta nonnulla iam recenſuimus, tranſuerſa nimirum; ſub quibus aliquot muſculorum tendines deferuntur; quorum aliqua pedis quoque oſsium commiſſuræ conferunt; quædam verò tendinibus duntaxat cuſtodiendis deducendiſque vſum præſtant. [i] Primum igitur ex tranſuerſis ligamentis in tarſo conſiſtit, & tibiam fibulæ connectit, præterquam quod plurimos tranſmittit tendines. [k] Secundum ab interiore malleolo proficiſcitur, & in calcem inſeritur, oſsium quoque colligationem adiuuans. Id quamuis vnicum videatur, ſi tamen ſedulo attenderis, tria tibi occurrunt, veluti anuli tres; quorum vnumquodque priuatum obtegit ſinum, quo tendo hunc in modum deducitur. Calci proximus, [l] muſculi tendinem tranſmittit, qui ſecundum pollicis internodium flectit. Secundus primo aſsidens [m] tẽdini viam præbet tertios quatuor digitorum articulos flectenti. Per tertium, [n] quinti muſculi tendo defertur, pedẽ mouentis. [o] Tertium tranſuerſum ligamentum, à fibula in calcem porrigitur, & duo hæc oſſa colligat: vbi verò duobus in hoc oſſe inſculptis ſinibus obtenditur, hoc tantummodo præſtat, vt [p] ſeptimi & octaui muſculi pedem mouentium tendines, qui per eos deducuntur, quò minus elabantur continet. [q] Alia quinetiam in inferna pedis digitorum regione tranſuerſa ligamenta conſiſtunt, illorum inſtar, quæ in manus digitis haberi narrauimus, & præter hæc alia etiam complura. In primis vnum à tibia in fibulam procedens, vtranque inferiùs colligans, latum ac tenue perinde, ac reliqua articulorum ligamenta exiſtens. Aliud quod tibiam fibulamque talo connectit, communibus articulos amplexantibus ligamentis conſimile, & quatuor quæ quatuor tali oſsis latera quatuor illis oſsibus copulant, quæ illi committi retulimus. Ex hiſce autem quatuor ligamentis quædam os circum circa compræhendunt, quædam inter os, atque os adiguntur. Primum ipſorum ab externo tali latere proficiſcitur, & in internum tibiæ proceſſus latus innaſcitur, duo hæc oſſa colligans. Secundum externam ſedem occupat, primo conſimile. Tertium præualidum & cartilaginis naturæ compos, ab inferiore tali ſede, iuxta ipſius ceruicis radicem, quà calci committitur, exortum adipiſcitur, & eidem oſsi inter duo latera, quibus talo coarticulatur, inſeritur. Quartum tali os nauiformi connectit, ex tali ceruicis radice natum, & prædicto oſsi conſertum, vniuerſumque ambiens articulum. Præter quatuor hæc, membraneum aliud ligamentum omni ex parte calcis cum talo ambit connexum; & validum quoque aliud ex tali ceruice, vſque ad os teſſeram referens contendit. Aliud inſuper adeſt, quo calci os oſsi huic teſſeram imitanti colligatur, quod robuſtum quoque eſt, & cartilaginis naturæ particeps, ſed articulum duntaxat amplexatur. Tarſi oſſa quemadmodum & brachialis, duris & cartilagineis quibuſdam vinculis tum inter ſeſe, tum etiam nauiformi committuntur. Præter quæ, in inferiori tarſi regione validum & peculiare conſiſtit ligamentum, quod non ſolum oſſa ipſius vincit, verùm etiam inter oſſa inditur, ea inuicem firmiter connectens. Superſunt nobis recenſenda pedij, ac digitorum ligamenta, quibus enarrandis, cùm manus ligamentis ſint conſimilia, ſuperſedebo.

Tibiæ ac fibulæ ligamentum.

Primum tarſi ligamentum tranſuerſum.

Aliud pedis oſſiũ ligamentũ.

g tab. xv. fig. xvii. T.
h ead. a.
i t. iii. A. t. ii. A.
k t. iiii. v.
l t. xiiii. A.
m ead. ϑ.
n t. xv. fi. xv. DE.
o t. ii. Σ.
p ead. χ Ψ.
q Hęc & quę ſequuntur ligamẽta nulla ratione in figuris exhiberi poſsũt.

Digitized by Google

De Muſculorum Numero. *Cap.* 41.

MVſculorum omnium catalogum maiori qua potui breuitate recenſui, quorum numerus difficili negotio ſciri poteſt, non quòd enumerari non poſsint, ſed quòd variæ de hoc habeantur ſententiæ. Alij ſiquidẽ muſculum, quo brachium pectori abducitur, vnius loco recenſent, vti nos facimus, continuationi ipſius attendentes. Alij duplicem ſtatuerunt, fibrarum varietatem ſpectantes, ſiue forſan triplicem. Eodem modo nos ſecundum muſculum ſcapulas mouentem vnius vice habemus; Alij vero, animum vario muneri attendentes, duplicem faciunt. Idem euenit de muſculo brachium attollente, nec non de muſculis omnibus triangularibus, femur mouentibus. Nonnulli etiam ſingulis coſtarum interuallis quaternos aſsignant muſculos, functionum ſpectantes varietatem, vt ipſi facimus; alij verò binos. Sic alię inſuper complures in muſculorum numero conſtituendo, variæ rationes habentur: attamen ſi diuiſioni, quam nos in eorum hiſtoria inſtituimus, attenderis, nouem ſupra quadringẽtos in vniuerſum exurgent. Horum verò ſciendum eſt, duos frontem mouere; tres vtranque palpebram; quinque vnumquemque oculum; quatuor naſum; totidem labia; quatuor malas; octo inferiorem maxillam; totidem os hyoidis, decem linguam, octodecim laryngem, decem quidem proprios, octo autem communes. Capitis motus muſculi quatuordecim abſoluunt; Dorſi ſexdecim, brachiorum quatuordecim, ſcapularum octo, thoracis nouem & octoginta, ex quibus octo abdomini deſeruiunt. Vlnæ vtriuſque motibus decem præſunt; octo vtriuſque radij, ſex & quinquaginta manus digitorum, quatuor genitalis, duo teſtium, tum in maribus tum in fœminis, vnus colli veſicæ, tres ani, viginti femoris, totidem crurum, octodecim pedum, quatuor & quadraginta pedis digitorum. Sicq́ue muſculorum hiſtoriam abſoluimus.

De Membrana, quæ oſsibus circumtenditur περιόστεον dicta, Cap. 42. & vltimum.

PRo libri huius abſolutione, de membrana duntaxat nobis agendum ſupereſt quæ oſſa extrinſecùs obuincit, græcis ob id περιόστεον dicta. Hæc vna eſt ex ſpermaticis corporis noſtri partibus, vnà cum ipſis, nec tamen ex ipſis priuatim genita Conſtat autem ex tenui tunica, & ſenſu admodum exquiſito pollet, cui id peculiariter muneris concreditum eſt, vt ſenſus in oſsibus defectui ſuppleat. Egimus igitur de Cuticula, Cute, Adipe, Membrana carnoſa, de Muſculis, & Perioſtio, quæ ſunt omnes oſſa veſtientes, & obtegentes partes.

PRIMAE MVSCVLORVM TABVLAE CHARACTERVM INDEX.

PRIMA hac tabula refert figuram hominis, cui cutis cum ſua adipe ac venis, totaq́ membrana carnea adempta ſunt; ea tantum parte carneæ membranæ excepta, quæ muſculi naturam induit. Verùm lector monendus eſt, hanc differre à Veſalij figura, quod in hac carnis fibrarum ductus, quo modo ſingulæ inſerantur in ſuos muſculos, apertius demonſtretur.

A Muſculus frontis.

B Muſculus temporalis.

CC Claudentes ſuperiorem palpebram.

D Alas naſi aperiens.

G Pars anterior oſsis iugalis.

H Muſculus labri ſuperioris, quadam ſui parte naſum petens.

I Principium maſſeteris.

Γ Latus muſculus carnoſa cõſtans mẽbrana, & pręcipuus buccarum labiorumq́ue, & anterioris colli cutis motuum. Quod autem ad pręſentis muſculi fibrarum progreſſũ attinet,
KL K ad L vſque, notat muſculi principium, è regione oſsis pectoris ac mediæ clauiculæ ſedis oſsi pectoris proximæ incipiens, cuius fibræ recto tramite ſurſũ ad
MN M, exporrigũtur. Et ab L, ad N, notatur principium, quod oritur ab altera medietate clauiculę, & à ſummo humero: Inde per obliquum aſcendit verſus partem anteriorem. Notandum autem eſt, hunc muſculum vt plurimùm nõ habere eam latitudinem, quam ei Veſalius tribuit in tertia muſculorũ tabula: ſed neque vnus muſculus iungitur alteri, ſine interuentu membranæ carnoſæ, quam hic ſecuimus, quo liberos muſculos relinqueremus.

P Muſculus brachium attollens, cuius in hac figura dimidium tantum conſpicitur, in ſequẽti reliquum apparebit inſignitum M.

Δ Muſculus brachium pectori adducens, qui in quarta tabula à pectore diuulſus notabitur eodem charactere.

R Membranea pars huius muſculi, quę neruoſæ tenuitati primi abdominis muſculi iungitur.

S Carnea eiuſdem portio, quæ naſcitur ex ſexta, & ſeptima coſta.

Q Præſentis muſculi inſertio, quæ clarius apparebit tabula proxima.

V Muſculus brachium deorſum trahens.

5.6. 7.8. His numeris inſertiones muſculi thoracem mouentium ſecundi notantur.

Θ Abdominis muſculus obliquè deſcẽdens, qui cũ ſuo coniuge vniuerſam abdominis ſedem cooperit. Exortus præſentis muſculi numeris indicatur, quibus ſecundi thoracem mouẽtis muſculi inſertiones ſignificãtur, linea verò in medio ventris conſpicua ab R ad X oſtẽdit quo loco hi muſculi concurrant.

X Penis ſua cute preputio liberatus.

Y Vaſa ſeminaria.

E Teſtes obuoluti membrana carnoſa.

Z Muſculus anterior cubitum flectentium.

aa Poſterior cubitum flectentium muſculus.

b Muſculus cubitum extẽdens, qui ab humiliori ſcapulę coſta principiũ ſumit.

c Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.

d Muſculus radium in ſupinũ ducens.

e Superior radium in pronum mouentium muſculus.

Λ Secundus brachium flectentium muſculus: huius initium oſtendit f, & h, tendinem.

Π Muſculus latum ſummę manus producens tendinem, cuius principium indicatur i, tendinis verò
ik principium κ.

Digitized by Google

n — Portio muſculorum, quorū alter brachiali, alter verò pollici tendines offert.

o — Excarnis primi pollicis internodij ſedes.

p q — Duo muſculi hac parte vidētur, quorum qui notatur p, inſeritur in brachiale, & qui q, in duos ſecatur tendines, ex quibus vnus in pollicis primum articulum inſeritur, alter verò in eiuſdem pollicis ſequentes articulos ſe recipit.

Σ — In dextro crure primus notatur motus opifex, cuius initium ſ, inſignitur, tendo autem t: u verò ipſius inſertio.

ſ t u

2 — Finis ſecundi crus mouentium muſculi.

3 — Finis tertij.

Φ — Sextus tibiam mouētium muſculus, cuius principiū notat x: y verò ſedem vbi carnoſus eſſe deſinit, mēbranæque modo totū femur obueſtit, hæc ſæpe in vulneribus femoris periculum adfert.

x y

α — Muſculus tibiam mouentiū nonus.

β — Octauus.

γ — Portio ſexti & ſeptimi muſculorum femur mouentium. Inguinū præterea glandulæ.

δ — Octauus femur mouentium.

ε — Secundus tibiam mouentium.

ζ η — Excarnis tibiæ oſsis pars. η vero internum malleolum.

ψ — Sextus muſculus mouentium pedē: huius ortum indicat θ. ipſius vero tendinis initium notat ϰ. & finem eiuſdem ζ.

θ

ϰ

λ — Septimus ex pedem mouentibus.

μ — Tendo muſculi pollicem erigentis.

ν — Muſculus quatuor digitos extēdēs.

ξ — Qui pollicem in latus internum à cęteris digitis abducit.

ο — Ligamen trāſuerſum in collo pedis, quod in alterū latus ſectione reflexum eſt.

ϖ — Tendo noni muſculi pedem mouentium.

ρ — Primus pedem mouens.

ς — Quartus.

τ — Tēdo tertij muſculi lōgus ac gracilis.

υ — Muſculus tertiū quatuor digitorum os flectens.

φ — Pedem mouentium quintus.

TABVLA II.

FIGVRA *hæc nihil quo ad ſectionis rationem differens, oculis in latus verſa exhibetur: in hoc à Veſalij tabula diſſentiens, quòd in hac appareant muſculi faciei, quodq́ mēbrana ſexti muſculi tibiam mouentium diuulſa ſit, quo manifeſtiores ſint muſculi.*

a — Vnus ex muſculis frontis.

b — Primus muſculus palpebrę ſuꝑioris.

c — Qui narium alas diducit.

d — Vnus muſculorum labij ſuperioris.

A — Temporalis muſculus.

B — Os iugale: foramen illud ad oſsis huius terminum, meatus auditorius eſt.

C — Muſculus manſor, ſeu maſſeter.

D — Muſculus buccarum motibus ſubſeruiēs, & ex vna maxilla in alteram pronatus.

E — Muſculus ab inferiori maxilla in os hyoides productus.

F — Muſculus à pectoris oſſe in os hyoides inſertus.

G — Tertius muſculorum laryngi cōmunium, qui ex elatiore oſsis pectoris ſede enatus, finitur in primam laryngis cartilaginem.

H — Quædam glandulæ retro auriculam.

I — Primus capitis muſculus.

K L — Dimidia pars muſculi mouentis humeri ſcapulam, quę in noua tabula oſtendetur ſub Γ & Δ.

M — Muſculus brachium mouentiū primus. Idem manifeſtior erit in tab. 4. nota Ξ, & in decima Δ.

N — Secundus cubitum flectentium.

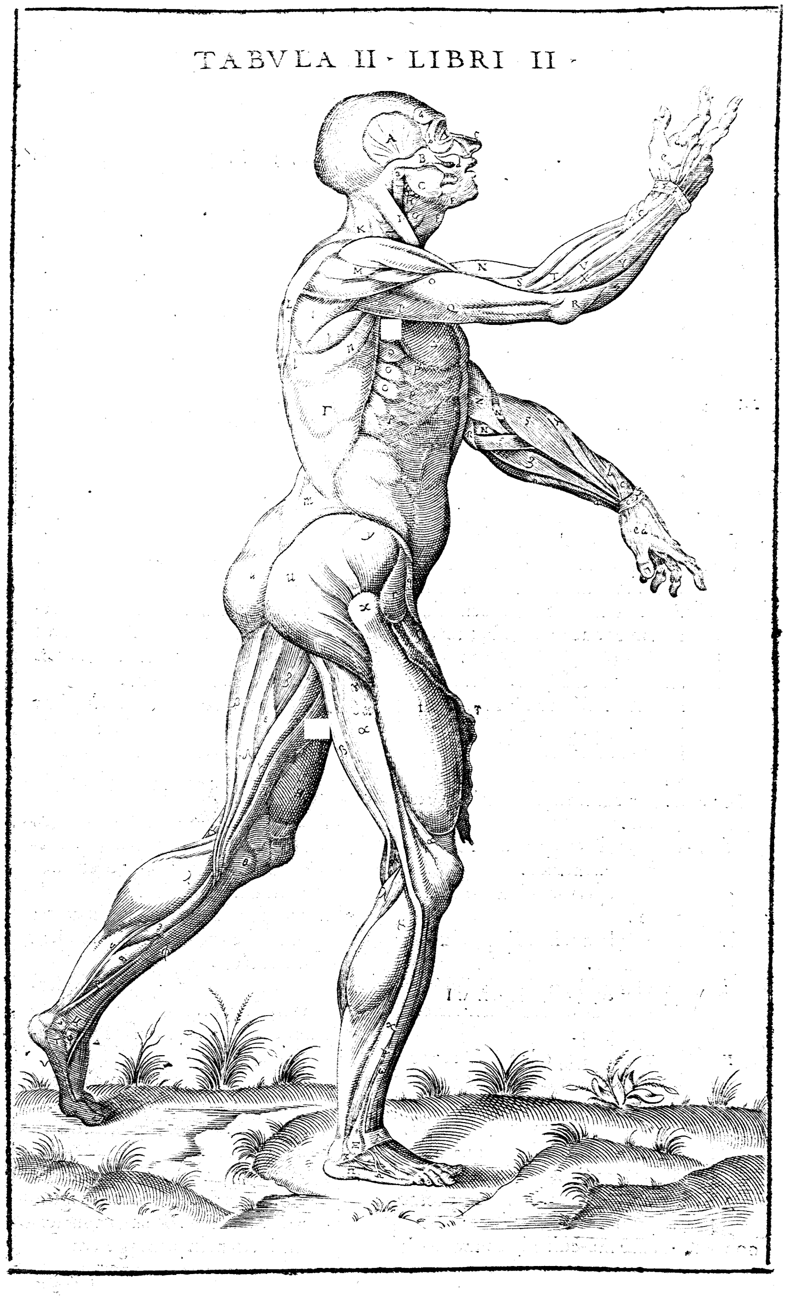
O — Cubitum extēdens muſculus ex ima ſcapulæ parte enatus.

P — Hic quoque cubitum extendit, naſcitur autem ex ſumma ſcapulæ parte.

Q — Hac in parte duo prædicti muſculi cubitū extendētes coeunt. Quod autem inſignius protuberat, tertius muſculus extēdens ſub eo latus, in cauſa eſt.

R — Cubiti apex in quem inſeruntur muſculi extendentes cubitum.

Digitized by Google

TABVLA II · LIBRI II ·

S	Muſculus radium ſurſum ducens.
T	Extendens carpum in geminum tẽdinem deſinens.
V	Muſculus indicem, medium, & annularem extendens.
X	Minimum præcipuè extendens.
Y	Carpum extendentium infimus.
a	Muſculus flectentium brachiale inferior.
b c	Duo hic notãtur muſculi, quorũ ſuperior b, inſignitus, carpo inſeritur, inferior autẽ cui c, inſcriptũ eſt, in duos ſecatur tendines, vnũ primo pollicis nodo inſerens, alterum eiuſdem duobus ſuperioribus nodis.
1.2.	3.4.5.6. His numeris notatur tranſuerſum ligamentum in exteriori ſede cubiti repoſitũ: quod in tot rurſus annulos diuiditur, quod numeris inſignitur, quanquã ibidem non ſatis manifeſti ſint.
d	Muſculus pollicem indici iungens.
e	Muſculi pollicem indici applicantis tendo. Verùm poſt hac obſeruandi erunt characteres brachij ſiniſtri, in eoque ſpectandi, tum qui in dextro conſpicui ſunt, tum præter eos plures alij. Idẽ igitur ſignificant N P S T a b c d e. Item numeri 4. 5. 6. in manu ſiniſtra atq; in dextra. At priuatæ dextræ manus notæ ſunt hæ.
Z	Anterior cubitum flectentium muſculus.
f	Muſculus ſuperior radium in pronum mouentium.
g	Muſculus ſuperior brachiale flectentium.
h	Muſculus latum in vola producens tendinem.
i	Muſculus gibbam ſcapulæ ſedẽ occupans, extrorſum brachium circumuertens.
k	Muſculi huius ope brachiũ retrorſum flectitur ad ſuperiora nonnihil vergens.
Γl m n	Muſculus brachium ſurſum trahẽs. cuius inferius tabula nona indicium erit O, & in decima Θ.
Δ	Muſculus qui brachium ad pectus applicat.
ooo	Extremæ muſculi pectus mouentis inſertiones, quæ in medium octo coſtarum inſtar octo digitorum inſeruntur.
ppp	Abdominis muſculi obliquè deſcendentis exortus.
q	Primus tibiam mouẽtium muſculus qui in proxima figura notabitur cum o.
r	Sextus tibiam mouẽtium muſculus.
ſ	Pars muſculi noni tibiã mouentiũ, qui in quarta tabula ſub Φ cõſpicuus erit.
t	Septimus tibiam mouentium.
u	Primus muſculus femur mouentiũ.
x	Maior proceſſus oſsis femoris.
y	Conſpicua ſecundi femur mouentis muſculi pars: reliqua tegitur muſculo primo mouente femur, & cum ſexto tibiæ motore.
α	Quartus tibiam mouens.
β	Tertius.
γ	Secundus.
δ	Quintus.
ζ ε	Quartus mouens femur, cuius extimam partem notat ε, anteriorem verò ζ. Idem muſculus viſitur ſeptima tabula ſub β, & in octaua ſub Φ, & c. & ĩ duodecima Ξ & Σ.
η	Octauus tibiam mouens.
κ θ	Excarnis tibiæ oſsis pars, verùm interior malleolus priuatim κ notat̃.
λ	In vtroque crure ſuram conſtituens muſculus, qui mouentium pedem primus eſt.
μ	Pedem mouẽtiũ muſculus ſecũdus.
ν	Gracillimus totius corporis tẽdo enatus à muſculo, qui pedem mouentium tertius eſt.
ξ	Maximus inter ſuram conſtituentes muſculus, qui pedem mouentium quartus eſt.
ϖ	Tertium articulum quatuor digitorum flectens.
ρ	Pars quinti muſculi pedem mouentium.
σ	Tranſuerſum ligamentum ab interno malleolo in calcem pronatũ.
τ	Pollicem à reliquis digitis introrsũ deducens.
υ	Ligamentum muſculo flectendi ſecundos articulos quatuor digitorum obnatum, & lati manus tendinis vicem in planta gerens.

Digitized by Google

υ Ligamentum muſculo flectendi ſecundos articulos quatuor digitorum obnatum, & lati manus tendini vicem in planta gerens.

φ Sextus muſculus mouentium pedẽ.

χ Septimus.

ψ Octauus, huius itemque ſeptimi tendo inferius notatur Σ.

ω Extendens quatuor digitos muſculus, cuius finis in duos diuiſus tendines, cum in hac, tum in quarta figura ſignatur Ω.

Λ Δ Tranſuerſum ligamentum tibiæ oſſi, & fibulæ commune.

Θ Tendo muſculi pollicẽ extendẽtis.

Ξ Inferior fibulæ articulatio, malleolũ externum conſtituens.

Σ Tranſuerſum ligamẽtum à fibula in calcem pertinens.

Π Muſculus minimum digitum à reliquis abducens.

TABVLA III.

PRÆSENS *tabula anteriorẽ corporis faciem magna ex parte notans corpus exprimit, à quo cutis cum adipe carneaq́; membrana, venis cutem tranſmeantibus, & quibuſdã muſculis inter deglubendum (ut ferè ſit) auulſis, ſublata ſunt: qnandoquidem hanc tabulam in pictorum gratiam imprimis poſui, quos relicti in membrana carnoſa muſculi valdè turbaſſent, quanquam his ſanè non ſat ſit muſculos in ſuperficie poſitos ad admuſsim tenere, immò præter oſsiũ accuratiſsimam cognitionem, ſumma diligentia cuiuſque muſculi munus perſpectum ipſis eſſe debet, quo ſciant quando muſculum aliquem aut breuiorem, aut longiorem, aut compreſſum magis, aut protuberantem depingere debeant, hoc axioma perpetuò ob oculos habentes, muſculum dum os mouet, idq́; vt ſic dicam, ad ſuum ventrem retrahit, breuiorem, multoq́; prominentiorem fieri, & ad ipſius ventris medium colligi: cùm autem è conuerſo muſculos os dimittit, ipſumq́; os aliò agitur, quàm ab eo muſculo duceretur, muſculi ventrem (cui duntaxat illi artifices animum accommodant) produci ac ſubſidere minimumq́; protuberare, qua ratione ſæpe accidit, vt contactus alteri ſubiacẽs muſculus ſuperiorem faciat protuberare; pictores autẽ, quoniam hunc agere exiſtimant, non ſine turpi errore contractiorem depingunt.*

A Glandulæ plurimæ ſitæ ſub aurium radice.

B Muſculus natus à ſummo mento in os υ imaginem referens inſertus.

C Muſculus eiuſdem oſsis natus ex altiſsima oſsis pectoris parte.

D Muſculus eiuſdem oſsis à ſuperiori ſcapulæ coſta in os hyoides inſertus, hic in ſequenti figura notabitur VV. in quinta cum R & S. ſedes quæ vtrinque ad D literæ viſitur latera, neruos continet ſexti paris neruorum cerebri internis iugularibus venis, & arterijs ſoporalibus comitatos.

F Muſculus ſeptimus mouentium caput, à pectoris oſſe, & clauicula ĩ mamillarẽ proceſsũ implantatus.

G Portio muſculi ſcapulam mouentiũ ſecundi, apparebit autem totus in nona figura ſub Γ & Δ, & in proxima dimidius ſub K & L.

H Hac parte meant venę iugulares, ſub quib⁹ apparet muſculus oſsis hyoidis notatus D. eſt autẽ ille quem oſtendemus in figura octaua notatum C.

I Clauiculæ anterior ſedes, quæ excarnis occurrit.

K Muſculus brachium mouentium primus.

L Secundus brachium mouentium.

M Os pectoris.

NN Muſculi tertij brachium mouẽtium pars, ſuperiori tabula notatur Γ.

OO Capita muſculi mouentis pectus. Idẽ in octaua tabula notabitur F.

PP Præſens digitorum effigies, exortus eſt muſculi primi abdominis obliquè deſcendentis.

Δ Δ Muſculi recti qui apparent ſub abdominis primo, & ſecũdo muſculis.

Q Anterior cubitum flectentium muſculus.

RR Muſculi iam dicti interioris capitis carnoſa pars, integri muſculi ritu protuberans.

SS Secundus muſculus brachiũ flectẽs.

T Muſculus extendentium brachium primus.

V Superior muſculus eorum qui radiũ in pronum agunt.

X Muſculus ad indicem poſt brachiale ſubiens, idque flectens.

Y Muſculus latum tendinem in manu producens: ab huius latere conſpicitur muſculus, flexionis ſecundi quatuor digitorũ articuli auctor, quem quintæ tabulæ Θ indicat.

Z Muſculus brachiale flectens.

a Radium in ſupinũ ducẽs muſculus.

b Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.

c Duo muſculi, quorum vnus tendinem brachialis oſsi pollicem ſuſtinenti præmittit: alter in binos diuiſus tendines, vnum primo pollicis oſsi; alterum ſecundo & tertio infigit.

d Tendo muſculi pollicem indici applicantis.

e Tendines in exteriorem indicis faciem exporrecti.

3. 4.5.6. Copulæ trãſuerſæ, quæ in externa carpi facie cõſpiciunt̃, quas tamen ægrè pictor exprimat.

h Muſculus pollicẽ indici cõiungens.

i Muſculus ab indice pollicẽ abducẽs, cuius à latere poſitus eſt muſculus primũ pollicis articulum flectens.

q; Muſculus tendinem membraneum volæ adiuuans.

k Membrana carnoſa teſtes obuelans.

l Glandulæ inguinũ cauitati infartæ.

m Octauus mouentium femur: tabula octaua notabitur Σ.

n Origo ſexti femur mouentium muſculi, tabula octaua notatus Θ.

o Primus tibiæ muſculus, ex ilium oſſibus pronatus.

p Secundus tibiæ muſculus à pubis oſſium cõmiſſura originem ducẽs.

q Muſculus inter tibiam mouentes ſextus: huius elatior pars carnoſa eſt; eiusq; ſublata eſt membrana, quo melius conſpiciantur muſculi.

ρ Secundus coxam mouens, qui decima tabula notatur Σ.

r Septimus tibiam mouens.

ſ Nonus.

t Octauus.

u Tendo quarti tibiam mouentiũ muſculi.

xy Tibiæ os, nullo obtectum muſculo.

z Sextus inter pedem mouentes muſculus.

α Quatuor pedis digitos extendens.

β Nonus mouentium pedem.

γ Tendo muſculi pollicẽ extendẽtis.

δ Ligamentum ex tranſuerſo ceruici pedis incumbens; ſubtus autem tranſeunt quorundam muſculorum tendines ad pedem.

ε Exterior, ſeu fibulæ malleolus excarnis.

ζ Septimus muſculus mouentiũ pedẽ.

η Secundus pedem mouens.

θ Primus muſculus pedem mouentiũ.

κ Tertij muſculi pedẽ mouentis tẽdo.

ι Tendo quarti muſculi pedis.

λ Muſculus quatuor pedis digitorum tertium os flectens.

μ Portiuncula quinti pedem mouentium: verùm hæc, vt & reliqui apparentes in tibia ſiniſtra, manifeſtiùs conſpiciuntur in tabula ſuperiore.

ν Tranſuerſum ligamen à talo ad calcaneum pertinens.

ξ Muſculus pollicẽ introrsũ curuans.

ϖ Muſculus cæteris digitis applicans pollicem.

Tabula IIII.

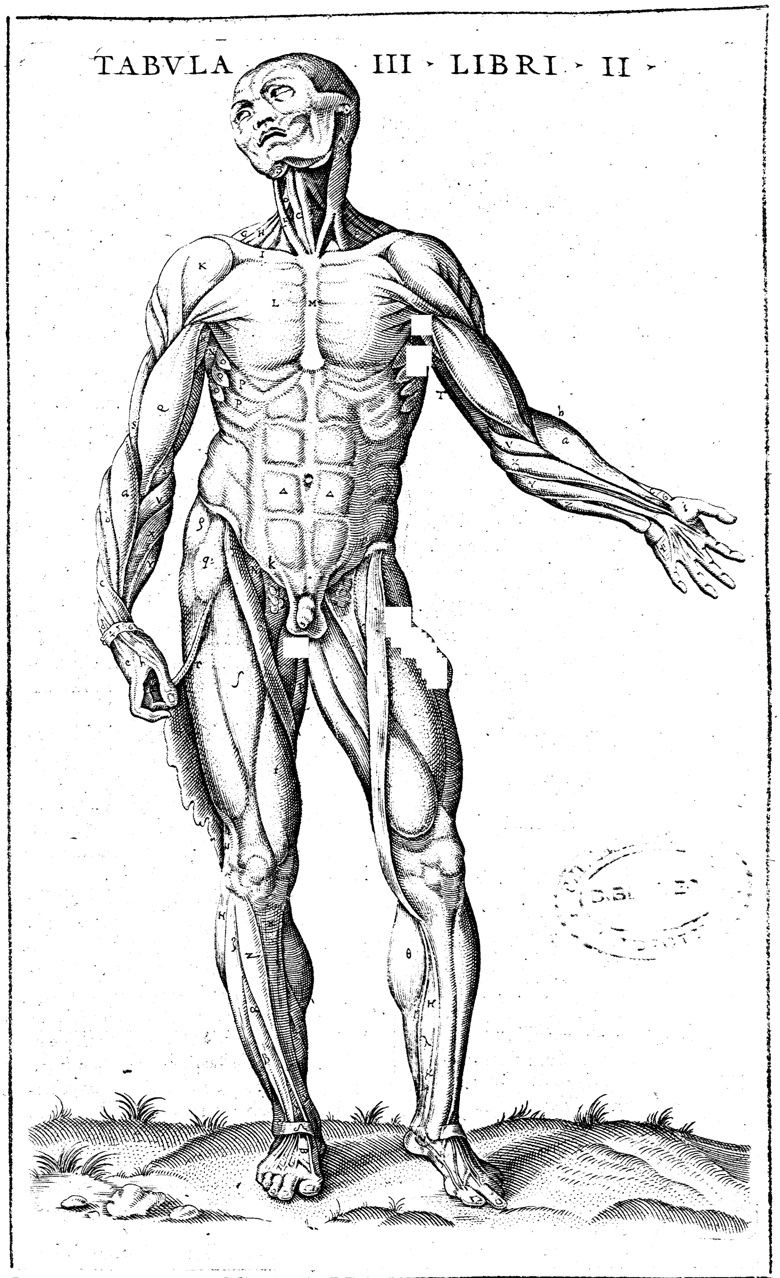
PRæsens *tabula quamplurimos præcedentis tabulæ muſculos ſectionis ſerie ademptos commonſtrat, & deinde pleroſque, qui prioribus figuris nondum in conſpectum venere videndos offert: quod omnes ad octauam vſque muſculorum tabulam ſubſequẽtes tãtiſper præſtabunt, dum oſſa anteriori facie nuda conſpiciãtur.*

Γ Muſculus temporalis, cuius principiũ ſemicirculo non abſimile A, B & C circumſcribitur.

ABC

D Oſsis iugalis externa ſedes, quæ excarnis eſt.

Δ Maſſe-

Digitized by Google

Δ E F Maſſeter qui inter muſculos inferiorem maxillam mouentes ſecundus deſcribetur. huius muſculi principiũ à mala exortum. F principij ipſius portio auri proxima. Cæterùm ab E ad F, totus ipſius principij ductus ſecundum iugalis oſsis longitudinem metitur.

G Infima muſculi inſertionis ſedes notatur. Porrò ſi triangulo hunc aſſimilare lubet, E, F, & G, tres angulos tibi proponere finges.

H Neruulus minoris radicis tertij paris neruorum cerebri, hac frõtis muſculoſam compagem, & elatiorẽ palpebram petens.

I Neruulus dictæ modò radicis ad ſuperius labrum, & externã alæ naſi ſedem propagatus.

K Cartilago in quam ſiniſtrum naſi os deſinit.

L Ala naſi dextra dictæ modò cartilaginis extremo alligata incũbẽsq́;. Inter K & L, narium cute iã ablata cum quibuſdam membraneis ligamentis, in conſpectum venit anterior alæ naſi muſculus nimiſquam tenuis.

M Muſculus à ſuperiori maxilla in inferiorem inſertus, ac buccas mouentium ſecundus.

N Muſculus dexter inferiori labro peculiaris.

O Vix cõſpicua eſt huius muſculi portio, qui inferiorem maxillã deorſum vellit.

P Hac ſede os reponitur υ imaginem referens.

Q Muſculus à temporum oſsis proceſſu ſtyli formam imitante enatus, ac oſsi υ ſimili inſertus.

R Muſculus dexter ab inferiori maxilla in os υ referens, inſertionẽ tentans, cuius cõiunx nonnihil quoq; hic ſe ſpectandum præbet.

ST Dexter & ſiniſter oſsis υ imaginem experimentis muſculi, à pectoris oſsis ſummo pronati.

V V Muſculus gracilis & longus, qui à ſuperiori ſcapulæ coſta oſsi υ referẽti implantatur.

Θ X Muſculus capitis motibꝰ ſubſeruiẽs. qui ob oſſe pectoris principiũ X notatum ſumit, deinde aliã principij partem Y indicatam, à clauiculæ ſede pectoris oſsi proxima obtinet. Cæterùm Z inſertionẽ ipſius inſinuat, qua vniuersũ mamillarem capitis proceſsum amplexatur.

a Clauicula magna ex parte anteriori ipſius ſede excarnis.

b Muſculi ſcapulam mouentiũ ſecũdi in latiorem clauiculæ partem, & ſummum humerum inſertio.

c Muſculorum hic magnam obſcuritatẽ pariunt vaſa caput adeuntia, & nerui in brachium excurrẽtes.

d Muſculus à clauicula in primam thoracis coſtam inſertus, ac thoracem mouentium primus.

Ξ Muſculi brachiũ attollentis anterior pars, poſteriorem decima oſtendit tabula adhuc in ſua ſede repoſitam, ac Δ præcipuè inſignitam. Proximè autẽ ſequens tabula anteriorem hanc partem ab exortu liberam reflexamque, ac γ notatã commonſtrat.

efg Porrò in præſenti figura e, f, & g, cõſpicuam hic muſculi brachiũ attollentis partem, triãguli ritu deſcribunt.

h Muſculi brachium pectori adducentis inſertio, quam in ſiniſtro brachio Q, & T notaui, & ipſi muſculo Δ quoque impoſui, quo hi characteres ad præcedentis tabulæ notas referãtur, ad quam quoque K, L, & R, ſpectant.

i Pectoris os liberum ab initijs muſculorũ brachia pectori adducentiũ.

234 Secunda, tertia & quarta thoracis coſtæ, ad quas reliquæ ſeriatim ſubſequuntur, atque in harum interuallis exteriores muſculi intercoſtales ſunt obuij. Lineæ autem in coſtis ductæ, atque ad characterũ ſiniſtrum conſiſtentes, oſſa coſtarum ab earundem cartilaginibus determinant: ſunt enim illæ notæ cartilaginibus inſcriptæ.

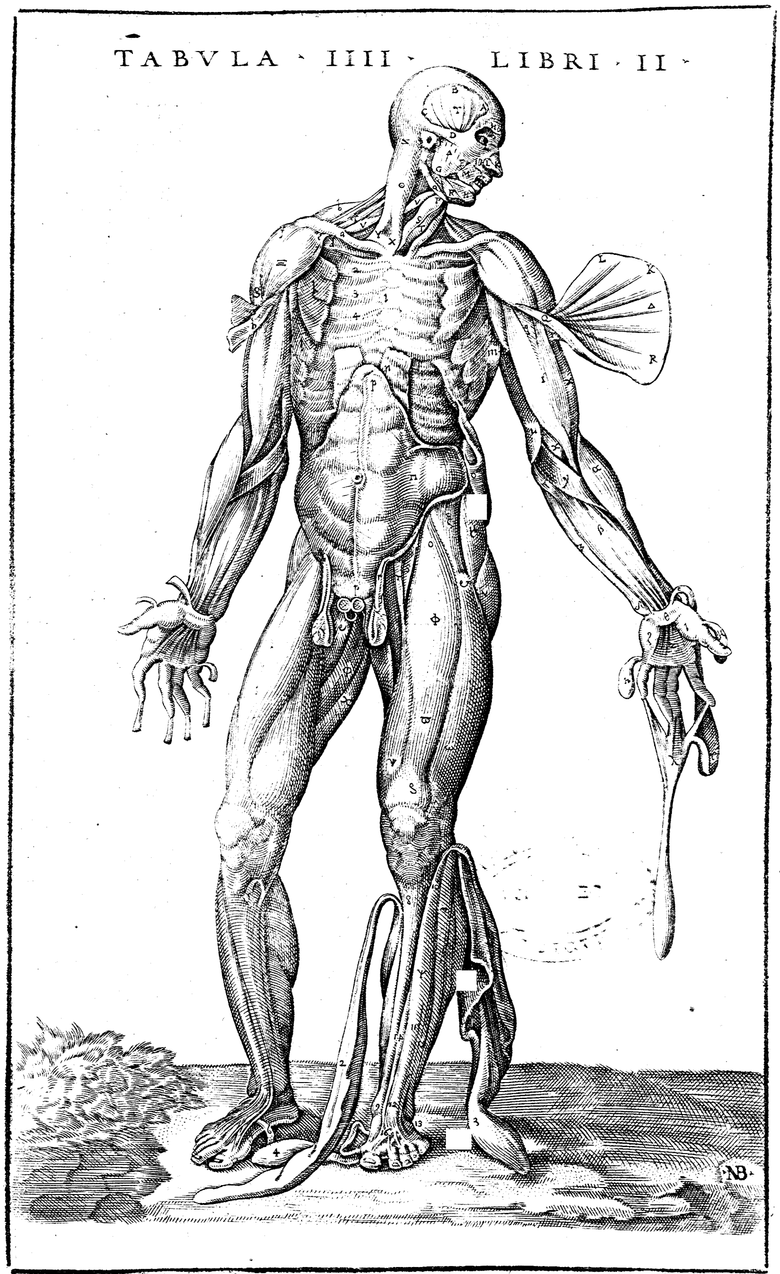
k Muſculus ſcapulã mouẽtiũ primus.

l Muſculus thoracem mouentium ſecundus.

m In ſiniſtra axilla m latitat, muſculum

notans

Digitized by Google

Digitized by Google

notans quo brachiū deorſum trahitur, idque mouentium quartus habebitur.

n Siniſtri lateris rectus abdominis muſculus, hic altiùs quàm obliquè aſcendētis muſculi neruoſa tenuitas conſcendens.

o Abdominis muſculus obliquè deſcendens, quem hic in poſteriora ab abdomine reflexum finximus.

Π Abdominis muſculus obliquè aſcendens, ac totam, vti conſpicis, ſui lateris abdominis ſedē amplectens, quem quodammodo circumſcribunt o, n.

pp Portio obliquorum abdominis muſculorum deſcēdentium, quæ ad albam in abdomine apparentem lineam eſt relicta. Cæterùm *p* inferius ſignificat penis cōſtructionē, qui ad pubis os, quà primùm flaccidus, deorſum denuò propēdet, diſſectus eſt. Duo itaque velut inſigniores circuli, duo ipſius ſunt corpora: circulus autem ſub illis conſiſtens, meatus eſt vrinæ ſeminique communis.

q Os brachij.

r Vaſa ſeminaria, quæ hic priuatim enarrare non propoſui, quemadmodum etiam neque teſtis muſculum, cui vt à vaſis diſtingueretur, ſ aſſcripſi.

ſ

t Muſculus cubitū flectentiū anterior.

u Muſculus cubitum extēdens, cui ab humiliori ſcapulæ coſta principiū præbetur.

x x Poſterior cubitum flectentium muſculus.

y Muſculus ſuperior radium in pronum ducentium.

α Radium in ſupinū agentiū longior.

β Muſculus quatuor digitorum ſecundos flectens articulos.

Σ Muſculus ab interiori humeri tubere exortus, vlnæ exporrectus, & brachiale flectēs: γ ipſius caput, δ ipſius inſertionem denotat.

γ δ

e Muſculus alter brachiale flectēs, hicque deorſum dependens.

ζ Muſculus primū parui digiti internodium verſus exteriora flectēs.

η Hic muſculus propendet paruū digitum à reliquis in extremum latus abducens.

θ Tranſuerſum ligamē in interna brachialis ſede obuium, tēdinibusq; hac repentibus obductum.

ι Muſculus maior, primum pollicis os flectentium.

κ Propendet hic ab inſertione muſculus, cuius beneficio pollicē ab indice maximè remouemus.

λ Latus manus tendo vnà cum ipſius tendine; à ſummis quatuor digitorū aciebus in ſiniſtra manu dependens. Præterea hic in vtriuſq; manus vola tēdines occurrūt muſcoſis membranis induti, atque ad digitos quo illos flectūt, protenſi.

μ Secūdus femur mouentiū muſculus.

ν Primus femur mouentiū muſculus.

ξ Oſsis ſacri oſsis ſiniſtro lateri commiſsi ſedes, à qua primum & ſextum tibiā mouentes reſecuimus.

& Charactere & ſedes inſignit maioris exteriorisque femoris proceſſus.

Φ Nonus tibiam mouentiū muſculus, cuius initiū ſupra coxēdicis articulū incipiens *o* notatur, π verò tendinis ipſius principiū, ρ ſedes indicatur, qua præſentis muſculi tēdo ſubditis cōnaſcitur tēdinibus.

ο ϖ

σ Muſculus femur mouētiū ſeptimus.

τ Muſculus femur mouentium ſextus, ſuo tēdine cum ſeptimo hac prorepens.

υ In ſiniſtro femore muſculus υ inſignitur, femur mouentiū octauus.

φ Quinti femoris motui ſeruientium muſculi anterior portio.

χ Secundus tibiam mouentium.

ψ Octauus tibiam mouentium.

ω Septimus tibiā mouentiū muſculus.

2 3 Primus tibiam mouentiū muſculus, 3 4 Sextus tibiam mouentiū, 4 Sextus pedem mouētium muſculus, vnà vt duo præcedentes, ab inſertione pēdens. Cæterùm in dextro crure etiam obſeruatur primi tibiam mouentium, & huius ſexti pedem mouentiū inſertionis portio, huius quidē inſertioni in charactere 6. illius verò 5 inſignito.

5.6.

7 Septimus pedem mouentium muſculus.

8 9 Excarnis tibiæ oſsis pars, à cuius externo latere ſextus pedem mouẽtiũ muſculus ablatus eſt. Verùm 9 priuatim interiorem notat malleolum.

Ψ Muſculus quatuor pedis extẽdẽs digitos: 10 ipſius exortus inſignitur:

10.11 11 verò ipſius ſedes, qua portionẽ ſuam emittit, quam noni pedem mouentis muſculi loco numerabimus, & hic Ω notauimus.

Ω

12 Muſculi Ψ inſigniti ſedes, quatuor tẽdines, quibus quatuor digiti extenduntur, pullulans. Ω vti & iam

Ω paulò antè ſcripſi, muſculus notatur inter pedis motores nonus, qui bicorni tendine inſertionem 13 notatum tentat.

14 Muſculus pollicem extendens.

15 Muſculus pedẽ mouentiũ octauus.

16 Muſculus pedẽ mouentiũ ſecundus.

Tabvla V.

HÆc *à Veſalij Tabula differt, quod in hac muſculi in humano ſolùm corpore inuenti depingantur, in illius verò tum ſimiarũ, tum aliorum brutorum.*

A Foramen quo neruulus tertij paris neruorum cerebri, frontis & ſuperioris palpebræ muſculoſam petit ſubſtantiam.

B Temporalis muſculus.

C Hic magna oſsis iugalis portio exeсta eſt, vt temporalis cum maſſetere, quem D inſigniuimus, coitus in conſpectũ veniret. D autem eſt

D ſecundus inferiorem maxillã mouentium.

E Foramẽ quo ſurculus tertij paris neruorum cerebri, ad ſuperius labrũ, & alam naſi deducitur.

F Amplus muſculus à ſuperiori maxilla in inferiorẽ productus, ac buccarũ motibus ſeruiens ſecundus.

G Nerui vtrinque ad hunc characterẽ occurrẽtes, labro inferiori exporriguntur. Cæterùm ſuperior characteris ſedes, fungoſam laborũ ſubſtantiam inſinuat ad vtrũque labrum conſpicuam.

HI Muſculus inferiorem maxillã deorſum trahens. Singuli characteres ſingulos eius muſculi ventres notant, in quorum medio excarnis tereſque muſculi pars conſiſtit.

K Portio muſculi caput mouentis, ac à pectoris oſſe & clauicula enatus, toti mamillari proceſſui inſertus.

L Os *υ* imaginem referens, à quo primum, ſecundum & tertium par eorum, qui id mouent muſculorum reſecuimus.

M Primus & ſecundus linguę muſculi, ab oſſe hyoide pronati.

N Laryngis cartilago ſcutum referens, & iam narrandis muſculis adhuc obtecta.

Θ Dexter duorum muſculorum ab oſſe *υ* referente, in cartilaginem ſcuto ſimilem inſertorum.

P Dexter muſculorum, qui à pectoris oſſe ſcutum imitanti laryngis cartilagini inſeruntur. Ad huius muſculi exterius latus, congeries viſitur ſoporariæ arteriæ, interioris venæ iugularis, & ſexti cerebri neruorum paris, ad notam *

Q Aſperæ arteriæ anterior ſedes.

RS Muſculus oſsi *υ* imaginẽ exprimenti proprius, & à ſcapulæ ſuperiori coſta enatus.

T Portio muſculorum ſecũdi paris caput mouentium.

V Tertius ſcapulam mouentium muſculus.

X Tertius ſpinã mouentiũ muſculus.

Y Dextri lateris clauiculã hic à pectoris oſſe auulſimus, adhuc ſummo humero connexam, & ſibi adhuc muſculum ſeruantem, qui thoracis motorum primus numerabitur, hicque Z inſignitur.

Z

a Summus humerus, ſeu ſcapulæ elatior proceſſus.

b Interior demiſſor'ue ſcapulæ proceſſus.

c Ligamentum brachij oſsis ad ſcapulam articuli peculiarium quartũ, ab interiori ſcapulæ proceſſu ſummum humerum petens.

d Ligamentum teres ab apice interioris ſcapulæ proceſſus, in anteriorẽ ſedem externi capitis humeri in-

ſertum, ac huius articuli primum, poſt membraneum omnibus articulis commune.

e Aliud teres ligamentum, ex eminentiſsima ſcapulæ acetabuli ſede, ad externum quoque humeri caput procedens, atque huius articuli ligamẽtorum peculiariũ ſecundũ.

f Hac ſede duo ligamenta d & e inſignita, ſuis lateribus vniuntur, & velut tranſuerſum efformant ligamentum, tranſmittens caput externum muſculi cubitum flectentium anterioris, ac mox ζ notãdi.

g Pectoris os, cui ſeptem ſuperiorũ coſtarum cartilagines vtrinque connectuntur.

h Prima thoracis coſta, reliquæ dein etiam vnà cum ipſarum interuallis citra characterum opem ſunt conſpicuæ.

Γ Muſculus ſcapulam mouentium primus.
i κ i & κ huius muſculi principium notant.

m Muſculus qui à ſcapulæ baſi pronatus, octo ſuperioribus thoracis coſtis inſeritur.

Δ Siniſter rectorum abdominis muſculorũ,
n n carneum recti abdominis muſculi principiũ triangulo non abſimile.
o o principium eiuſdem muſculi nerueum, penè vniuerſũ efformans muſculum notat.
p q Toto interuallo à p ad q pertinente, recti abdominis muſculi internis ſuis lateribus inuicem contingũt. Tota autẽ ſede ſupra q, aut ſupra vmbilicum conſiſtente, tanto magis muſculi mutuò ſeiunguntur, quanto altiùs conſcendunt. Cæterùm q notabit etiam obliquorum abdominis muſculorum neruoſæ tenuitatis, ad tranſuerſum abdominis muſculum hac in parte ad pectoris vſque ſedem connexum.

u u u Inſcriptiones, ſeu neruea delineamẽta, tranſuerſim recto muſculo impreſſa, quibus obliquè aſcẽdentis muſculi neruoſa exilitas pertinaciſsimè connaſcitur.

x ſ Linea hęc portiunculam notat obliquè aſcendentis muſculi, qua is trãſuerſo abdominis muſculo ibi adeò validè committitur, vt inter diſſecandum niſi relicto eiuſmodi ſigno, à tranſuerſo liberari nequeat.

y Tranſuerſus abdominis muſculus.

α Obliquè aſcendens abdominis muſculus ab abdomine reflexus.

β Vaſorum ſeminalium portio. Cæterùm tres illi quodammodo circuli ad rectorum muſculorum radicem, ſeu iuxta n & o, ac p cõſpicui idem notant, quod in mox præcedente tabula, abiecti nimirum penis conſtructionem ac naturam.

γ Reuerſa eſt muſculi brachium attollentis anterior pars.

δ In dextro brachio inſertionis pars adhuc reliqua eſt muſculi brachiũ attollentis.

ε Excarnis humeri pars, inter duo capita apparens muſculi cubitum flectentium anterioris.

ζ Cubitũ flectẽtiũ muſculus anterior.

η Muſculus cubiti extenſionis auctor, cuius principium ab inferiori ſcapulæ coſta pronaſcitur.

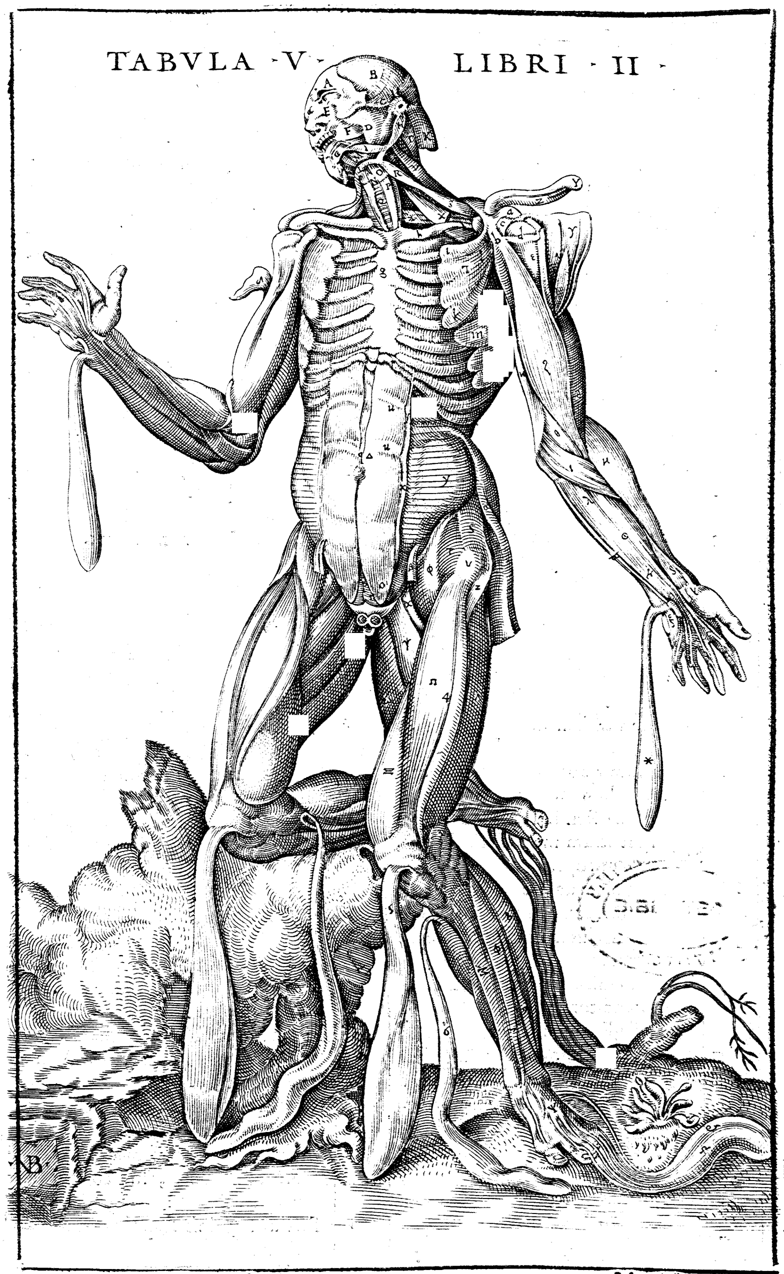
θ θ Poſterior muſculus cubitũ flectẽtiũ.

ι Superior muſculus eorum, qui radiũ in pronum agunt.

κ Radiũ mouentiũ longiſsimus, cuius auxilio radius in ſupinũ ducitur.

Θ Quatuor digitorum ſecũdum os flectens muſculus.
λ λ ipſius principiũ ſub muſculo radio peculiari, & ι notato, recõditum.
μ μ muſculi huius in quatuor carneas partes diſtributio, quæ poſtmodũ in ſingulos tendines degenerant, indicat.

ν ξ Tranſuerſum interioris brachialis ſedis ligamentum, lõga ſectione diuiſum, & vtrinque in latus reflexum. Verùm præterea ν muſculũ priorem primum pollicis os flectentium commonſtrat: ξ autem muſculum, cuius ope primũ parui digiti internodium extrorſum flectitur. Porrò quod ad quatuor tendinum, ſecundum quatuor digitorum os flectentium ſeriem attinet, omnia ſũt cõſpicua, quamuis interim tẽdinibus indicem & paruum digitum petentibus
o o inſcripſerim.

TABVLA · V · LIBRI · II ·

ϖ Nonnihil hic ſeſe offert muſculus, quatuor digitorũ tertiũ flectẽs os.

ρ Portio muſculi tertium pollicis os flectentis, qui in ſiniſtro cubito eſt conſpectior.

* Muſculus vlnę exporrectus, quo brachiale flectitur.

σ Secũdus femur mouentiũ muſculus.

τ Apparet hic obſcurè femoris caput coxendicis oſsis ſinum ſubiens, & ligamento obductũ, ſed τ in hoc pręcipuè adhibetur, vt ceruix, ſeu collum femoris hic indicaretur.

υ Femoris magnus exterior've proceſſus.

φ Femur mouentium ſeptimus.

χ Femur mouentium ſextus.

ψ Femur mouentium octauus.

ω Quintus femur mouẽtiũ muſculus.

Δ Septimus tibiam mouẽtium muſcu-
2 lus charactere 2 ipſius amplũ prin
cipiũ à radice magni femoris pro-
3 ceſſus enatum. 3 hic in tendinem
latum deſinit, cum octaui & noni
muſculorum tibiam mouentium
tẽdinibus commixtum vnitum-
4 que. 4 hæc linea illũ in anteriori
femoris ſede terminat, vbi octa-
uus muſculus ipſi primùm ſubijci
incipit.

Ξ Octauus tibiam mouentium muſculus.

Π Octauum quoq; tibiam mouentiũ
muſculum indicat, ſed priuatim
ſinum oſtendit, cui nonus tibiam
mouentium muſculus inſidebat,
σ qui hic propendens σ inſignitur.
Maximam itaque ſinus ſedẽ octauus muſculus cõſtituit, verùm ſeptimus eius tantam portionẽ efformat, quanta à linea 4 inſignita, ad vmbrã ſeptimi muſculi vſq; protenditur, ita ſanè, vt ab vtriſq; muſculis ſinus iſte conſurgat.

ς Hoc charactere muſculus inſignitur tibiam mouentium nonus, qui à ſuo exortu liberatus, à genu pendet, vbi ſeptimi & octaui tibiam mouentium muſculorum tendinibus commiſcetur.

σ Hic propendet muſculus tibiã mouentium ſecundus.

Σ In hac tibia, tibiæ os anteriori ſede
prorſus excarne cernit. Supereſt
enim hic duntaxat ex omnibus
muſculis illi adnatis, muſculus pe
dis pollicem extendens, & modò
Φ inſignitus, cuius tendini 7 inſcri-
7 ptum conſpicis.

8 Septimus pedem mouentium muſculus.

9 Octauus pedem mouentium.

Ψ Carnea moles in ſuperiori pedis ſede repoſita, quæ in quatuor carneas partes digeſta, quatuor educit tẽdines, & pollicem, & trẽs ipſi proximos digitos in latus externum mouet.

Ω Hic proſternitur muſculus quatuor
extendens digitos, vnà cum ipſius
portione, quam noni pedem mo-
uentiũ muſculi vice recẽſuimus,
& ac cui iam, &, characterem inſcri
ptum cernis.

Tabula VI.

S*extæ tabulæ caput in poſteriora reflexum eſt, & maxillam inferiorem in ſummo mento diuiſam, & vtrinque in latera deductam refert. Hic iugalis oſsis portionem execui.*

A Verùm A præterea inſinuat temporalis muſculi in acutum inferioris maxillæ proceſſum inſertionem.

B Acutus maxillæ inferioris proceſſus.

C Siniſtra maxillæ inferioris pars.

D Muſculus in ore deliteſcens, qui internæ inferioris maxillæ ſedi, vbi latiſsima eſt, inſeritur, eamq; mouentium tertius habetur.

E Gurgulio à palati fine propendens.

F Glandula ſiniſtra amygdalæ nõ abſimilis, ac eminentiſsimè laryngis ſedi appoſita.

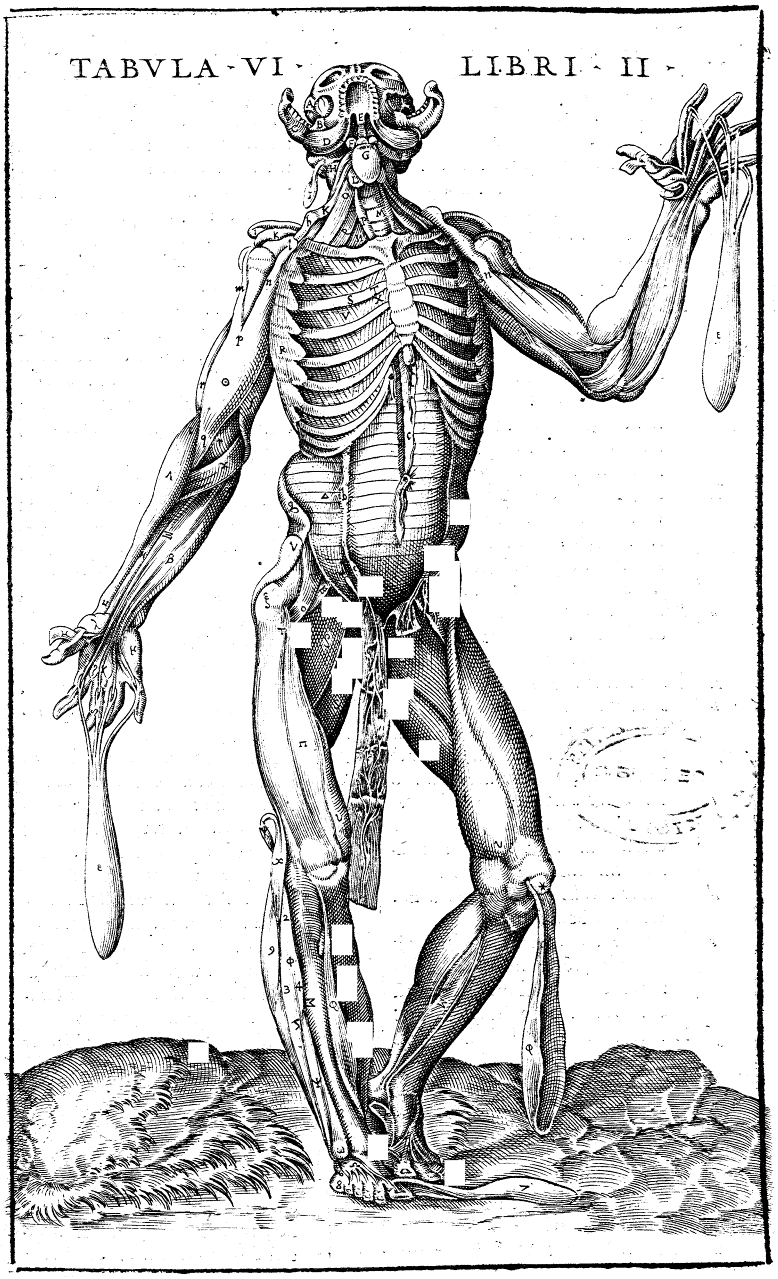
G Lingua, verùm ſuperior characteris pars, laryngis operculo eſt contermina.

H Hac ſede plures capitis, & ceruicis muſculi confunduntur.

I Muſculus inferiorem maxillam deorſum trahens, hic ab exortu pendet.

K Tertius hominis ſcapulam mouentium.

Digitized by Google

TABVLA · VI · LIBRI · II ·

L Glandula ſiniſtro laryngis radicis la
teri adnata & inſigniter carnea.
M Aſpera arteria incumbẽtibus muſcu-
lis libera.
N Hæc congeries, eſt vaſorum & ner-
uorũ lateribus aſperæ arteriæ ex-
porrectorum: quanquam & mu-
ſculi dorſum mouentium primi
aliqua ex parte ſe oſtendant.
O Tertius ſpinã mouentiũ muſculus.
P Primus.
Q Secundus.
R Muſculus à ſcapulæ baſi principium
ducens, thoracemq; mouentium
STV ſecundus. S ſignificat tertiæ coſtę
os; T tertiæ coſtæ cartilaginem:
V muſculum exteriorem interco
ſtalium, in tertiæ & ſecundæ co-
ſtarum interuallo repoſitum, cu-
ius fibræ deorſum in priora ferun
X tur, X verò denotabit exteriorem
intercoſtalium muſculum, inter
ſecundæ, & tertiæ coſtarum carti-
lagines conſpicuum, cuius fibræ
ſurſum in anteriora prorepunt.
a Arteria & vena, ſub pectoris oſſe de-
orſum ad abdominis ſuperiora
propagatæ.
Δ Tranſuerſus abdominis muſculus.
b *b* ſedem notat, qua obliquè aſcen
dentis muſculi tendo abdominis
trãſuerſo muſculo pertinaciſsimè
adnaſcitur, priuſquam rectum cõ
c ſcendat. *c* autem indicat aſperita-
tem, quam muſculorum obliquè
ductorum cum trãſuerſis muſcu-
lis connexus inibi molitur.
d Foramen vaſis ſeminarijs virorum
viam præbens.
e Vena & arteria, in rectos abdominis
muſculos, cõterminaſq; ſedes ſur-
ſum excurrentes, à magna vaſorũ
crura ſubeuntium diſtributione.
f Hic dextri lateris rectus abdominis
muſculus, & à pubis oſſe depẽdet.
g Spina oſsis ilium, carnoſis partibus
duorum obliquorum abdominis
muſculornm liberata.
h Superiorem notat ſcapulæ angulũ,
cui muſculus K inſignitus inſerit.
i Summus humerus, ſeu ſcapulæ ela-
tior proceſſus.
K Muſculus brachiũ mouẽtiũ quintus.
l Interior ſcapulæ proceſſus, anchoræ
imaginem referens.
Θ Muſculus anterior cubitum flecten-
tium, cuius exterius caput, quod à
ſcapulæ acetabuli ſupercilio na-
m ſcitur, *m* notat: *n* verò indicat
n internum caput ab interiori ſca-
pulæ proceſſu enatum. Quo tamẽ
huius capitis nerueam partẽ à car
nea exquiſitiùs diſcernas, huius ta
bulæ ſiniſtrum, brachium ſpecta-
bis, in quo n nerueam partem de-
o notat; *o* autem carneam. At non
hæc duntaxat tabula eas commõ-
ſtrat partes, imò priores ad vnum
p q omnes. Cæterùm *p* duorum ca-
pitum coitum indicat, *q* verò ten
dinis quem muſculus hic educit,
principium.
r r Muſculus poſterior cubitũ flectẽtiũ.
ſ Muſculus cubiti extenſionis auctor,
cuius principiũ ab humiliori ſca-
pulæ coſta enaſcitur.
Λ Muſculus radium mouentium lon-
giſsimus, cuius altiſsimam partẽ,
t u quæ hic oculis ſubijci poteſt, *t* in-
dicat; *u* autem præſentis muſculi
inſertionem notat, quam in infe-
riorem radij appendicẽ molitur.
x Muſculus ſuperior duorum, qui ra-
dium in pronum ducunt.
Ξ Muſculus tertium quatuor digito-
α β rum os flectens, & *α* quidem hu-
ius muſculi caput inſinuat: *β* au-
tem ſedem indicat, qua muſculus
in quatuor partes carneas diſcin-
ditur, qui ſingulos poſtmodũ por
rigunt tendines. Porrò qua ratio-
ne ad tertium vſque digitorũ in-
ternodium tendines huius muſcu
li porrigantur, & incũbentis mu-
ſculi tẽdines trãſeant, hic in vtra-
que manu eſt conſpicuum.
γ Sit tamen doctrinæ gratia *γ* tẽdo ter
δ tium medij digiti os accedens; *δ*
autẽ tendo, qui ſecundũ os flectit.
ε Muſculus ſecundum quatuor digi-
torum flectens articulum.
ζ ζ Hos characteres referre oportet ad
quatuor muſculos, quorũ benefi-
cio quatuor digiti adducũtur pol
lici, atq; hi interno lateri tendinũ
tertiũ os flectentiũ exporrigunt.

κ θ Mu-

κ θ Muſculus tertium pollicis os flectens κ notatur. θ autem ipſius tendinē proponit, inter muſculos primū pollicis os flectētes, & eos qui ſecundum pollici os flectunt, prorepentem.

κ Muſculus maior primum pollici os flectentium, hic ab inſertione dependet.

λ Muſculus minor primū pollicis os flectentium, qui ſub maiori K indicato recondebatur. Inter λ verò & κ, primū pollicis os nudum excarneque apparet.

μ Muſculus primū parui digiti os verſus exteriora flectēs, tuberculum verò ante huius muſculi initium apparens, vlnæ eſt ſedes, qua validiorem ligamenti exporrigit portionē brachiale cubito colligātis.

ν Tertius femur mouentiū muſculus.

ξ Magnus femoris oſsis proceſſus.

ο Muſculus femur mouētiū ſeptimus.

π Muſculus femur mouentium ſextus.

ρ Muſculus femur mouentiū octauus.

σ Quintus femur mouētiū muſculus.

Π Octauus tibiam mouentium muſculus, vniuerſum femoris os quodāmodo amplectens.

τ τ inſinuat amplum huius muſculi principium, à radice magni femoris proceſſus, & ipſius collo enatum. Deinde Π priuatim indicat ſinus illius portionem, quo nonus tibiā mouentium muſculus cōtinetur, atque hic ſinus in ſiniſtro crure eſt conſpicuus, quemadmodū & carnoſæ muſculi partis terminus, qui υ inſtar ſemiglobi extuberans hic

υ υ inſignitur.

φ Dependet hic muſculus tibiam mouentium ſeptimus.

χ ψ Hæc ſedes ad vndecimam muſculorum tabulam potiſsimum refertur, quæ oſtendit portionē quarti tibiam mouētis muſculi ex femoris oſſe pronatam, atque hic χ notat quarti muſculi ſedē ipſius inſertioni proximam, ψ autē eam partem abſectam oſtendit, cui

• coxendicis oſsis appendix principium præbet.

Σ In ſiniſtra tibia totum externum tibiæ oſsis latus cōſpicuum eſt. Cæterùm Σ priuatim notat ligamentum tibiæ, os & fibulam, quà hæc inuicem dehiſcunt intercedens.

ω ω autem externū notat malleolū, & partem fibulæ excarnem.

φ Muſculus pedem mouentium ſeptimus.

2 5 2 character ipſius exortū indicat. 5 tēdinis principium, quod anteriori & poſteriori parte, ac dein interiùs, quà fibulā ſpectat carne adnutritur.

4 4 itaque partem notat anteriorem carneam:

3 3 verò poſteriorem.

ψ Octauus muſculus pedem mouentium, magna ſui portione ſub ſeptimo occultatus.

6 6 huius muſculi tendo, ad poſteriorē exterioris malleoli ſedē reflexus, indicatur.

Ω Muſculoſa moles, cui⁹ beneficio pollex & tres ipſi proximi digiti in externum latus ducuntur.

7 Hic procumbit muſculus pollicem extendens.

8 Muſculus paruum digitum in exteriora abducēs hac ſede obuius eſt.

9 Secundus muſculus pedē mouentiū.

χ Muſculus in ſiniſtro pede inſignit, pollicem in internum latus à cæteris digitis abducens.

TABVLA VII.

*S*EPTIMÆ *muſculorum tabulæ corpus laxato fune, à quo inter pingendum pendebat, in poſteriora tantùm procidit, quantum vidēdo ſepto tranſuerſo ſufficit.*

A Gurgulio indicatur à palati termino propendens, inferiori interim maxilla prorſus amota.

B Aliquot ceruicis vertebrarum corpora, anteriori parte.

CD Primum par dorſum mouentiū muſculorum.

E Stomachi ſeu gulæ pars ſub aſpera

F latitans arteria, quam F notauimus. Cæterùm vaſa quæ vtrinque ad huius latera habentur, ſoporales efficiunt arterias cum internis iugularibus venis, & ſexto neruorum cerebri coniugio.

G Muſculus alter ſecūdi paris dorſum mouentium.

H Scapulam mouentium tertius.

I Muſculus brachiū mouētiū quintus.

Γ K Muſculus brachium mouentiū ſextus, cuius inſertio K inſignitur, reliquaque ipſius forma ex ſcapulę imagine deprehenditur.

LL Muſculus thoracem mouentium ſecundus, octo ſuperioribus coſtis manus modo inſertus.

M Brachium agentium tertius.

NN Muſculus cubitum extendentium, cuius initiū ſuperiori N inſignitum à ſcapula educitur.

O Portio tendinis muſculi, brachium mouentium quarti.

P Cubitum flectentium poſterior.

Q Radium in pronum conſtituentium ſuperior.

RR Anterior cubitum flectentium.

S Radius.

T Vlna.

V Ligamentum inter radium & vlnā, quà inuicē dehiſcunt intercedēs.

X Radium in pronum mouentium inferior muſculus.

Y Y A ſiniſtro radio dependet, longior radium in ſupinum ducentium muſculus.

a Minor primū pollicis os flectentiū.

1.2.3. Tribus his characteribus muſculi notantur ſecundum pollicis os flectentes.

b Dependet muſculus tertium pollicis internodium flectens.

c Muſculus tertij quatuor digitorum oſsis flexus auctor, quem ſedulò intuebere, quòd illius tendinibus muſculi attendantur, quatuor digitos pollici adducentes, quorum

d is qui indicem mouet d inſignitur, perinde ac reliqui tres, ab inſertione hærens. Quinetiam tendinum ſecūdum quatuor digitorum os flectentis muſculi portiones adhuc ſeruantur, ac portioni

e quidem indici propriæ e inſcripſi, tendini autem tertium indicis os

f flectenti f. Cæterū in ſiniſtra manu dictorum muſculorum conſpi

g ciūntur inſertiones, ac g in indice inſertionē indicat muſculi indicē

h pollici adducentis. h inſertionem muſculi ſecundum os flectentis.

i i inſertionem eius tendinis, qui tertij oſsis flexioni præficitur.

Δ Septum trāſuerſum, cuius membraneus circulus in ſepto extra corpꝰ expanſo circumſcribitut.

κlmn κ l m n. Quod verò exteriùs hos characterēs ambit, atque foris (vt ita dicam) exiſtit, fibriſque interſtinguitur, carneam ſepti partem eſſe

op putato. o p Duo ligamenta, ſeu tendines ſepti, vertebrarū in lumbis conſiſtentium corporibus in-

q ſerti. q Septi ſciſſura, qua ſeptum vertebrarum incūbit corporibus, ac magnam arteriam, venamque coniugis expertem trāſmittit, aut illis cedit, quarū orificia q in corpore huius tabulæ poſitum indicat, quemadmodum & arteriæ ramos in ſeptum excurrentes.

r Foramen ſtomacho viam præbens,

ſ qui etiā r in corpore inſignitur. ſ. Foramen venæ cauæ caudici paratum, qui in corpore ſ notatus conſpicitur.

t Muſculus femur mouētium ſextus.

u Muſculus dorſū mouentiū nonus.

x Femur mouentium ſeptimus.

y Sacrum os hic inſignitur, neruique aliquot ab ipſius medulla educti, obuij ſunt.

α Femur mouentium octauus.

β Quintus femur mouentium.

γ Tibiam mouentium octauus.

ε Muſculus pollicem à cæteris digitis amouens.

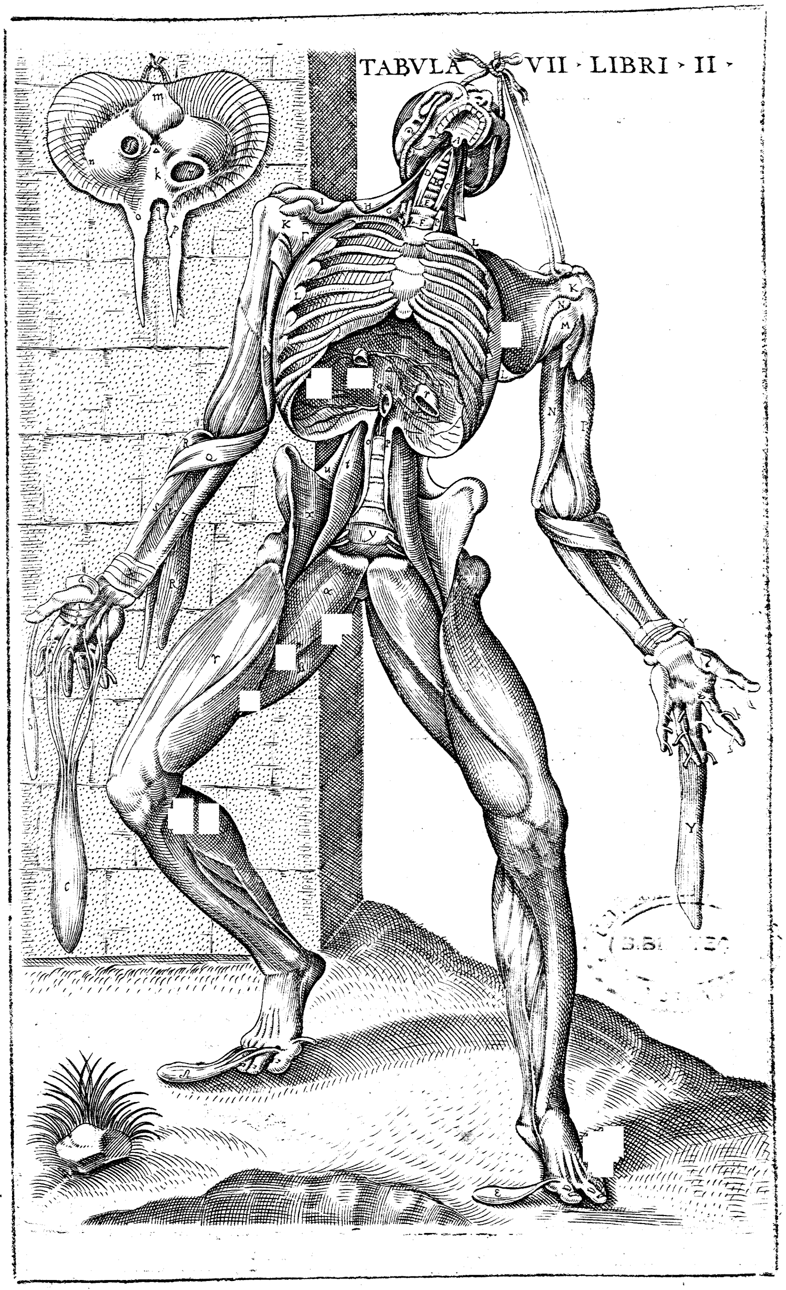
δ Dependet & hic quoq; ab inſertione muſculoſa moles, pollicem & tres ipſi proximos digitos in externum latus ducens.

TABVLA VIII.

H*Æ*c *tabularum anteriorem corporis faciem exprimentium poſtrema eſt, muſculos adhuc in anteriori hac ſede obuios, exſectionisq́ ſerie reliquos proponens. Vt verò interiores intercoſtalium oſtēderet muſculos, & eos qui in interna thoracis ſede pectoris oſsis attenduntur late-*

ribus;

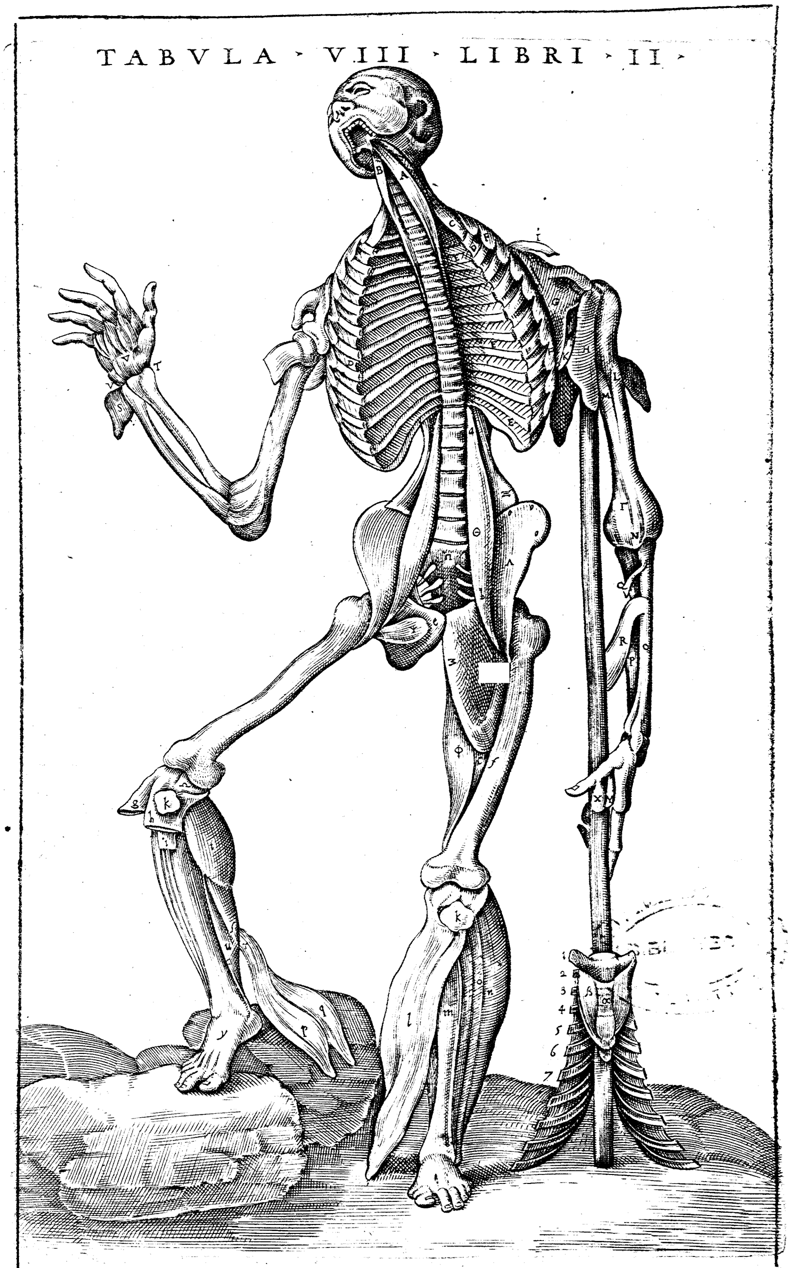
Digitized by Google

Digitized by Google

	ribus, os illud vnà cum coſtarum cartilaginibus exectum, ad dextri cruris latus euerſum, atque ſub dextræ manus indice propoſitum cernis.
A B	Muſculi collum, ſuperioremue dorſi partem flectentes, dorſumq; mouentium primum coniugium.
C	Muſculus à prima enatus coſta, ac ſecundi dorſũ mouẽtiũ paris alter.
D D	Exteriores muſculi intercoſtales, in coſtarum interuallis conſpicui.
E E	Interiores muſculi intercoſtales, in coſtarum interuallis obuij.
F F	Muſculus octo thoracis coſtis inſertus, ipſiusque motorum ſecũdus.
G	Vtrinque ſcapula modò ſectionis ſerie nuda excarnisq; eſt, ac ſua ſede dimota.
H	Muſculus dependet, brachium antrorſum circumuertens, ſcapulęq; cauum occupans.
I	Muſculus ſuperiori ſcapulæ baſis angulo inſertus, ipſamq; agentium tertius.
Γ	Poſterior cubitum flectẽtium, cuius principij elatior exteriorque pars
L	L inſignitur: demiſsior verò interiorque pars M. & N.
M N	M. Inſertio autem præſentis muſculi N indicatur.
O	Radius.
P	Vlna.
Q	Tendinis muſculi pars cubitum flectentium anterioris.
R	Muſculus ab inſertione dependet, radium in pronum mouentium ſuperior.
S	Muſculus ab vlna dependet, radium in pronum ducentium inferior.
T	Sede T inſignita ligamentum, brachiale ad cubitum nectẽs, craſsius
V	apparet, vt etiam ſede V notata.
X	Muſculi ab inſertione propendent, ſecundum pollicis internodium flectentes.
Δ	In poſtbrachiali dilucidiùs exprimi nequierũt octo muſculi, quatuor digitorũ primos articulos flecten
Y	tes. Cæterùm ſiniſtra manus in latus picta eſt, vt muſculum Y inſignitum offerret, qui primum indicis os introrſum flectit.
Θ	Sextus femur mouẽtiũ muſculus; cuius initiũ è vertebrarum procedẽs
a b	corporibus *a* inſignit: *b* verò ipſius ſedes, vbi tẽdinẽ educere incipit.
Λ	Septimus femur mouẽtiũ muſculus.
Σ	Octauus.
Ξ	Muſculus dorſum mouentiũ nonus.
Π	Sacrum os, ex cuius anterioribus foraminibus nerui proſilire hic videntur.
Φ	Quintus femur mouentium muſculus. Verum Φ priuatim huius muſculi partẽ notat poſteriorẽ,
c	*c* autem anteriorem.
e	Pubis oſsis anterior ſedes, hoc latere ex ſectionis ſerie carne denudata.
Ψ	Muſculus femur mouẽtium nonus, anteriorem pubis oſsis foraminis ſedem occupans.
Ω	In dextro genu tendines, ſeptimi ti-
h g i	biam mouentium muſculi *g* in-
κ	ſigniti, & octaui *h* indicati, & noni *i* notati à genu reflexi ſunt, ac patellam ipſis innatam ac κ inſignitam oculis ſubijciunt. In ſiniſtro autem crure octauus tibiam mouentium muſculus, ſolus ab inſertione ac integer dependet,
l	*l* notatus, & patellam ſibi inatam ſeruans, cui κ inſcripſimus.
m	Tibiæ oſsis anterior ſedes, omni prorſus muſculo libera.
n	Fibulæ etiam anterior ſedes, ex diſſectionis ſerie muſculis omnib⁹ denudata.
o	Ligamentum notatur inter tibiæ os, & fibulam inibi repoſitum, vbi hæc oſſa inuicem dehiſcunt.
*	Qui hic ſpectãtur muſculi, illi ſunt, quos ſexta muſculorũ tabula expreſsit literis Φ & Ψ ſeptimus nimirũ & octauus pedẽ mouentiũ.
p q	Notant primum ac ſecundum pedẽ mouentium à quarto eiuſdẽ motus auctore muſculo, *t* inſignito,
ſ	ad charactẽrẽ *ſ* propendẽtes, quo priuatim notatur tendo tertij pedem mouentis muſculi, qui inter
	ſ & *u* deducitur.
u	Muſculi pars hic occurrit, quatuor digitorum tertium articulum flectentis.

x Hic

TABVLA · VIII · LIBRI · II ·

x Hic obſcurè ſe offert pedem mouen-
tium quintus.

α Pectoris oſsis poſterior, ſeu cor ſpe-
ctans ſedes.

1234 567. His characteribus ſeptem vera-
rum coſtarum indicātur cartila-
gines, reliquæ autem quatuor car-
tilagines, octauæ, nonæ, decimæ,
& vndecimæ coſtarum cartilagi-
nes ſunt.

β Muſculus humanum thoracem mo-
uentium ſextus.

TABVLA IX.

PRÆSENS *tabula omnium poſte-
riorem corporis faciem exprimen-
tium, prima habebitur hic ordine no-
na: nullum enim abſectum habet mu-
ſculum, præter eos, quos carnea mem-
brana conſtituit, tertiaq́; tabula ob-
uij ſunt. Præterea tranſuerſa in cu-
biti externa ſede, iuxta brachiale re-
poſita ligamēta hic diſſecuimus, quòd
prima et ſecunda tabulis abundè cō-
ſpicua fuerint, hancq́; tabulam ad di-
ſciplinam prorſus parauerimus.*

A Temporalis muſculus.

B Os iugale.

C Maſſeter, inter muſculos inferiorem
maxillam mouētes ſecundus. Au-
ris verò foramen, cum ipſi ſubie-
ctis glandulis, citra characterum
ſubſidium eſt obuium.

D Muſculus caput mouētium primus,
à pectoris oſſe, & clauicula ena-
tus, in mamillarem capitis pro-
ceſſum inſeritur.

ΓΔ Muſculus ſecundo loco inter ſcapu-
lam mouentes recenſendus. At-
que huius principiū ab occipitij
EFG oſſe pronatum, E ac F inſigni-
tur, E verò vſque ad G muſculi
principium ab occipite, ad octa-
uæ vſque thoracis vertebrę ſpinā,
à mediarum vertebrarū apicibus
HI quodammodo enatū. H I inſer-
tio, quam muſculus in ſcapulæ ſpi-
nam, & ſummum humerum, la-
tiuſculamq́; clauiculæ ſedē molit.

* *Hac ſede præſens muſculus, quaſi
mēbraneū ſemicirculū obtinet.

K Locus, vbi thoracis vertebrę ſummę
cum imis colli committuntur.

L Muſculus brachium attollēs, eiuſq́;
motorum ſecundus.

M Muſculus gibbam ſcapulæ ſedē oc-
cupans, brachiumque mouētium
quintus.

N Muſculus brachij motus opificū ter-
tius.

Θ Muſculus brachium agentium quar-
tus, ſequēti tabula Θ inſigniēdus.

P Portio abdominis muſculi, quē obli-
què deſcendentem vocamus.

Q Nonnihil occurrit, anterior cubitū
flectentium muſculus.

R Poſterior cubitum flectentium mu-
ſculus.

S Muſculus cubiti extenſionis aucto-
rum, cuius principium ab hume-
ri pendet ceruice.

T Muſculus cubitum extendentium,
cuius principiū ab humiliori ſca-
pulæ coſta pronaſcitur.

V Vlnæ ſedes triangula, nullis obtecta
muſculis, excarniſve, ac præcipuè
inſertiónem excipiēs neruoſæ cu-
bitum extendentiū muſculorum
inſertionis.

X Muſculus radium in ſupinum agen-
tium, qui in inferiorem radij ap-
pendicem inſeritur.

Y Muſculus bicorni tendine brachiale
extendens.

Z Muſculum Z inſignitum, auctorem
extēſionis indicis, medij ac annu-
laris recenſebimus, cuius initium
a *a* indicatur: ſedes verò, qua car-
b neus eſſe deſinit, *b* inſignitur.

Θ Muſculus qui nobis extenſionis au-
ctor parui digiti recenſebit. Com-
mixtionem tendinum muſculi Z
inſigniti, ac muſculi Θ indicati,
quæ ad digitorum fit radicem, ita
hic delineauimus, quemadmodū
crebriùs nobis occurrit.

Λ Muſculus brachiale extendentium,
c d cui principium offertur ab hume-
ro *c* inſignitum. Inſertionem ve-
rò *d* indicatam, in poſtbrachialis
os, paruū ſuſtinēs digitum molit.

Ξ In vtroque cubito Ξ inſignitur mu-
ſculus, brachiale flectēs, quartoq́;
brachialis oſsi inſertus, ac in nulla

muſculo-

TABVLA · IX · LIBRI · II ·

muſculorũ tabula æquè atq; hic conſpicuus. Quemadmodum & muſculi latum manus tendinem producentis initium: hic ad characterem *q;* eſt obuium vnà cum exortu muſculi brachiale flectentis, qui poſtbrachiali inſertus, Λ in tertia muſculorũ tabula notat̃.

e Muſculi hac obliquè prorepentes, illi ſunt, quorum alter vnum tendinem brachialis oſsi, pollicẽ ſuffulcienti inſerit; alter verò vnum tendinem primo pollicis oſsi offert, alium ſecundo & tertio pollicis oſsi inſerens.

f Muſculus tribus pollicis oſsibus externa ſede inſertus, & pollicẽ verſus indicem euertens.

g Muſculus pollicem indici proximè adducens.

h Muſculus parui digiti à reliquis abductionis auctor.

Π Primus femur mouentiũ muſculus,

i κ *l.* *m n* *i* κ *l m* & *n* circumſcriptus. Quandoquidem *i* vſque ad *k* ſui principij partem notat, quæ ex oſsis ilium ſpina enaſcitur κ autem ad *l* principij partem indicat, ab oſſe coccyge, infimaque ſacri oſsis ſede pendentem, vbi etiam ſiniſter muſculus dextro cõtiguus eſt, *m* indicat elatiorem ipſius inſertionis partem: *n* autem inſertionis infimam notat partem, quæ quia inter muſculos tibiam mouentes hic penitùs ſe inſinuat recõditq;, omni ex parte non eſt conſpicua.

o Secũdus femur mouẽtiũ muſculus, magna ex parre primo obtectus.

p Sextus tibiã mouentium muſculus.

q Muſculi quem *p* notaui, carnoſę partis terminus.

r Septimus tibiã mouentiũ muſculus.

ſ Quartus.

t Tertius.

u Muſculus, quem quinti tibiã mouentium loco habemus.

x Apparet & hic quoque portio muſculi femur mouentium quinti.

y Muſculus ſecundus tibiã mouẽtiũ.

α Muſculus tibiam mouentiũ primus.

β Octauus tibiã mouentiũ muſculus.

γ Nonus tibiam mouentiũ muſculus.

δ In hoc ſinu tibiam accedens arteria, vnà cum maxima cruris vena, & neruo quoq; totius corporis craſſiſsimo vehuntur.

ε Muſculus primus pedẽ mouẽtium.

ζ Secũdus pedẽ mouentiũ muſculus.

η Septimus pedẽ mouentiũ muſculus.

θ Octauus pedẽ mouentiũ muſculus.

ι Excarnis fibulæ pars, ipſeq; adeò exterior malleolus.

κ Aliqua ex parte portiuncula hic occurrit, muſculi pedem mouentium noni.

λ Muſculus paruum digitum à cæteris abducens.

μ In dextra ſura tendo, tertij pedem mouentium muſculi notatur.

ν Interior malleolus.

Tabvla X.

HÆc *omnium tabularum decima, poſteriorem verò faciem exprimentium ſecunda, ſectionis ſerie quartam tabulam ſubſequi poſſet. In hac itaque iam præcedentis tabulæ muſculi aliquot adempti dependent, multiq́; in illa non obuij, hic ſeſe commonſtrant. Atque inter reliquos prorſus ablatus eſt, quem nona tabula* Γ *&* Δ *inſigniuimus, quòd videlicet nuſquam aptè formam ipſius, dependens oſtendere potuiſſet, quorundãq́; muſculorum inſpectionẽ occupaſſet.*

A Siniſter primi paris caput mouentiũ muſculus.

B Secundi paris caput mouentium ſiniſter.

C Scapulã mouẽtiũ tertius muſculus.

D Clauicula, ſectionis ſerie hic denudata.

E Muſculus humani thoracis motorũ tertius, ſequẽti tabula F notãdus.

Γ Muſculus ſcapulam mouentiũ quartus, cuius quatuor latera circũſcribuntur G H I K.

L Muſcu. brachiũ mouentiũ quintus.

M Scapulæ ſpina, ac ſummus humerus.

Δ Muſculus brachium mouentium ſecundus, quem in poſteriori corporis ſede promptè circumcripſeris, ſi

P P muſculi inſertionẽ eſſe cognoue-

Digitized by Google

Digitized by Google

NOP gnoueris. P namque ac N & O
trianguli modo dictam muſculi
partem terminant.

Q Brachium mouentium ſeptimus mu
ſculus.

R Muſculus brachium mouentium ter
tius.

& Hac ſede aliquot dorſum mouentes
muſculi exporriguntur, vna cum
humanum thoracem mouẽtium
quarto.

Θ Brachium mouentium quartus.

STS & T, Muſculi huius principij indi-
cant longitudinem, partem ipſius
X inſertioni proximam: X autem
muſculi latus ea ſede indicat, vbi
ab ilium oſſe non amplius enaſci-
Y tur. Y notabit inferiorem ſcapu-
læ baſis angulũ hic extuberantẽ,
& tertio muſculi latere intectũ.

Z Obliquè deſcẽdentis abdominis mu
ſculi portio.

a Muſculus ab humiliori ſcapulæ co-
ſta principium ducens, & cubiti
extenſionis opifex.

b Muſculus à ceruice capitis humeri
iuxta ſcapulam originem ducens,
ac cubiti extenſionis auctor.

c Portio anterioris cubitũ flectentium
muſculi.

d Portio poſterioris cubitum flecten-
tium muſculi.

e Muſculus radium in ſupinum agen-
tium longiſsimus.

f Muſculus bicorni tendine brachiale
extendens.

g Hac ſede ligamentũ conſpicitur mẽ
braneum, ſuperiorẽ radij partem
humero colligans.

hh Hac ſede vlna carne omni, muſcu-
liſque libera cernitur.

i Muſculus brachiale flectentium, qui
quarto brachialis oſsi inſeritur.

ΛΞΠ Tres iſti characteres, tria notant mu-
ſculorum principia ab vlna prona
ta. Primum Λ inſignitũ illud eſt,
quod radio ante mediũ illius lon-
gitudinis inſertum, muſculũ cõ-
ſtituit, radium in ſupinum agen-
tium breuiorem. Secũdum Ξ in-
dicatũ, illud eſt, quod in duas por
κ *l* tiones, κ & *l* notatas dirimitur:
κ enim eam ſignificat portionẽ,
quæ tendinem brachialis oſsi, pol
licem proximè ſuſtinenti offert.
l verò inferiorẽ inſinuat portio-
nem, quæ dein bipartita, vnã par-
m tem, quæ *m* inſcribitur, primo pol
n licis oſsi inſerit: alteram *n* indica-
tam, in ſecundum & tertium pol-
licis internodium implantat. Por
rò tertium principium, Π inſigni-
tũ, illud demũ eſt, quod in duas
op quoque partes, *o* & *p* indicatas di-
ſcinditur, quarum ſuperior *o* no-
tata, tribus pollicis oſsibus inſeri-
tur. Inferior verò *p* indicata, indi-
cem, ac medium à pollice abdu-
cere creditur.

q Propendet ab inſertione muſculus,
brachiale vnico tẽdine extendẽs.
Dein pręcipuus extenſionis parui
r digiti auctor *r* inſignitus, quem-
admodũ & muſculus indicẽ me-
dium ac annularem potiſsimùm
ſ extendens, ac *ſ* indicatus.

t Muſculus pollicem indici proximè
adducens.

Σ Secundus femur mouẽtium muſcu-
lus, cuius exortũ, ſemicirculi for-
mæ quodammodo reſpondentẽ,
ux *u* & *x* notant.

y Cæterùm *y* huius muſculi indicat in-
ſertionem.

α Magnus exteriorque femoris pro-
ceſſus.

β Quartus femur mouentiũ muſculus.

γ Ligamentum à trãſuerſo quinti oſ-
ſis ſacri oſsis proceſſu, in acutum
coxendicis oſsis proceſsum per-
tinens.

δ Ligamentum à dicta nuper ſacri oſ-
ſis ſede in poſteriorẽ elatioremq;
appendicis oſsis coxẽdicis ſedem
inſertum.

ε Muſculus femur mouentium deci-
mus, qui hac à poſteriori pubis
oſsis ſede reflexus, aliũ veluti mu-
ſculum ſuprà infraque ipſi atten-
ſum commonſtrat.

ζ Quartus muſculus, qui ad crus expor
rigitur, in poplite duos in ramos
diuiſus, quorum

η Maiorem.

θ Minorem notat.

κ κ. Primus femur mouẽtiũ muſculus.

λ Hac

λ Hac parte muſculus hic membranæ ritu inſertionem facit.

μ Septimus tibiam mouentium muſculus, non ampliùs membraneo ſexti muſculi tendine obtectus.

ν Tertius tibiam mouentium muſculus cuius caput *ν* inſignitur, ſedes verò tendinem primùm educens.

ξ *ξ* Inſertionem autẽ tertia muſculorum tabula proponebat, charactere 3 inſignitam.

Ψ Quartus tibiã mouentiũ muſculus.

ϖ π Quintus tibiam mouentium.

ρ Quinti femur mouẽtis muſculi portio.

σ Secundus tibiam mouentium.

τ Portio octaui tibiam mouentis muſculi reſecto iam interim primo tibiam mouẽti, qui aliàs hic in orbe occurreret. Quod verò ad muſculos in tibia pedeque repoſitos attinet, omnia præcedenti conueniunt tabulæ, vt & duodecimæ, quã inibi characteribus primùm occupabimus.

Tabvla XI.

AA Siniſter primi caput mouentium paris muſculus.

B Secundum par muſculorũ caput mouentium, in ſiniſtro tantùm latere characteribus inſignitum.

* Muſculus hic obſcurè occurrit, cuius beneficio inferiorẽ maxillã deorſum agimus.

C Muſculus ſcapulam mouẽtiũ tertius.

D Clauicula.

E Pendet hic muſculus à ſcapula, oſsi *v* referenti inſertus.

F Humanũ thoracẽ mouentiũ tertius.

G Brachium mouentium quintus.

Γ Muſculus ſcapulæ gibbum ſub illius ſpina occupans, ac brachium mo-
H uentium ſeptimus, cuius initium
IK ab H ad I metitur, inſertionis verò ſedes K indicatur.

L Muſculus ab humiliori ſcapulæ coſta initium ducens, brachiumque mouentium tertius.

MN O. Secũdus cuius medietas poſterior antrorſum eleuata partem oſtẽdit internam: omnibus autem partibus ſuis conſtans figuram eam refert, quę prope pedes depicta cernitur *Ab c*. principium D finem eius monſtrat. P idem muſculus ab inſertione ſua dependens.

R Muſculus dorſum mouẽtium vndecimus.

S Dorſum mouentium decimus quintus, ſeu octaui dorſum mouẽtium paris alter.

TT Characteribus T, T duas coſtas earum, quæ iam ſectionis ſerie de-
V tegũtur, inſigniuimus. V verò earundem coſtarum interuallum, vt intercoſtaliũ hic muſculorũ exterior obſeruaretur.

X Muſculus thoracem mouentium ſecundus.

Δ Humanum thoracem mouentium quintus.

a b Obſcurum impẽſeque membraneũ muſculi obliquè aſcendentis abdominis initium, à ſpinarum apicibus inter *a*, ac *b* pronatum.

c Muſculus ab inſertione hic dependet, brachium mouentiũ quartus.

Θ Muſculus cubitum extendens, cuius
d initium *d* inſignitum, à ceruice capitis humeri educitur, quod ſca-
e pulæ articulatur. *e* autem ſedẽ indicat, qua præſens muſculus ab altero cubitum extendẽtium, mox *f* indicando, ampliùs diſtingui nequit.

f Cubitum extendentium muſculus, ab humiliori ſcapulæ coſta pronatus ac cum muſculo Θ inſignito coiens.

g Muſculus cubitum flectentium poſterior.

h h Longior muſculus radium in ſupinum ducentium.

Δ Muſculus bicorni tendine brachiale extendẽs, cuius initium *i* inſignitur, ſedes verò, qua tendinẽ edu-
i K cit K; tendinũ autẽ ipſius inſertio,
l *l* notatur.

m Muſculus radium in ſupinum ducẽtium breuior.

n Radius.

o Vlna. Atque in horũ oſsium medio ligamentum occurrit, tota ſede illa oſſa intercedens cõmittensque

Digitized by Google

qua inuicem dehiſcunt.

Ξ Secundum principium trium principiorum, quæ ab vlna originem ſeriatim ſumunt. Ac *p* quidẽ eius principij pars eſt, quæ tendinem brachiali offert: *q* autem tẽdo, primo pollicis oſsi inſertus: *r* verò is tendo, qui ſecundo & tertio pollicis inſeritur oſsibus.

p *q* *r*

ſ Muſculus pollicem indici proximè admouens.

Π Tertium principium eorũ, quæ ab vlna pronaſcuntur, hic quoq; ab inſertione pẽdens. Ac *t* quidẽ notat eius principij portionem, quæ indici ac medio tribuitur; *u* verò eam, quæ pollici eſt peculiaris.

t *u*

Σ Tertius femur mouentiũ muſculus, cuius initium *x y z* circumſcribitur. Quod verò ad horum characterum latera, ſuperiusq; ſpectatur, ilium oſsis dorſum eſt, primo ſecundoq; femur mouẽtibus muſculis liberum.

x y z

α Cæterùm *α* tertij illius muſculi inſertionem proponit.

Φ Quartus femur mouentium muſculus, à tribus humilioribus ſacri oſſis oſsibus initium ducens, & illic primùm tendinem educens, vbi *β* conſpicitur, inſertio quoq; ipſius ſub *α* conſiſtit.

β

γ Magnus femoris proceſſus.

δ Secundus femur mouens muſculus.

ε Septimus tibiã mouentiũ muſculus.

η Ligamentũ ab oſſe ſacro, in coxẽdicis oſsis acutũ pertinẽs proceſſum.

θ Muſculus decimus femur mouẽtiũ, hac ab anteriori pubis oſsis ſede reflexus, ac veluti inter duos muſculos *ι* & *κ* inſignitos prorepens.

ι κ

λ Caput tertij tibiam mouentium muſculi.

Ψ Muſculus, quem quinti tibiam mouẽtiũ loco habemus, cuius initiũ *ν* inſignitur, quod tertium eorum capitum habetur, hinc à coxẽdicis oſſe eductorum. *ξ* verò præſentis muſculi oſtendit ſinũ, cui tertius tibiam mouentium alioquin inſidet. *o* hic quintus muſculus, in tendinem deſinit, anteriori tibiæ oſsis ſedi implantandum.

ν ξ o

Ω Subſequenti tabula muſculum explicabo, quem femur mouẽtiũ quintũ recenſemus, characteribus Ξ Σ & Π inibi indicãdum. In præſenti autem idẽ muſculus, characteribus *&*, tũ ζ, ac Ω inſignitur, ſingulisque peculiaris muſculi pars indicatur; *&*, poſteriorem notat muſculi partem; ζ verò & Ω anteriorẽ. Cæterùm ζ priuatim indicat eius anterioris partis anteriorem portionem: Ω autem poſteriorem ſignificat portionem anterioris partis.

&& ζ Ω

π Quartus tibiam mouentium muſculus hic ab ipſius parte, quẽ femoris os educit, ac *ρ* inſignit, pendet.

ρ

σ Muſculus tibiam mouentiũ tertius, ab inſertione pendens.

τ Muſculi tibiam mouentium octaui portio.

Tabvla XII.

Γ SINISTER primi caput mouentiũ muſculorũ paris muſculus, cuius principium A notat, B verò & C inſertionẽ, quam in occipitis os molitur. D autem ſedem indicat, qua dexter muſculus à ſiniſtro primum abſcedit. Poſtremò E inſinuat internum inſertionis dextri muſculi latus. Quare ſi illũ muſculum in trianguli formam agere viſum fuerit, illum circumſcribes lineis, A B, A C, B C. Quinetiam ſi interuallum inter dextrũ muſculum & ſiniſtrũ conſiſtens, quoque trianguli modo ſpectare volueris, circumſcribes id, à B ad E, dein à B ad D, & ab E ad D.

ABC D E

F F Siniſtri lateris muſculus ſecundi paris caput mouentium.

G Scapulam mouentium tertius.

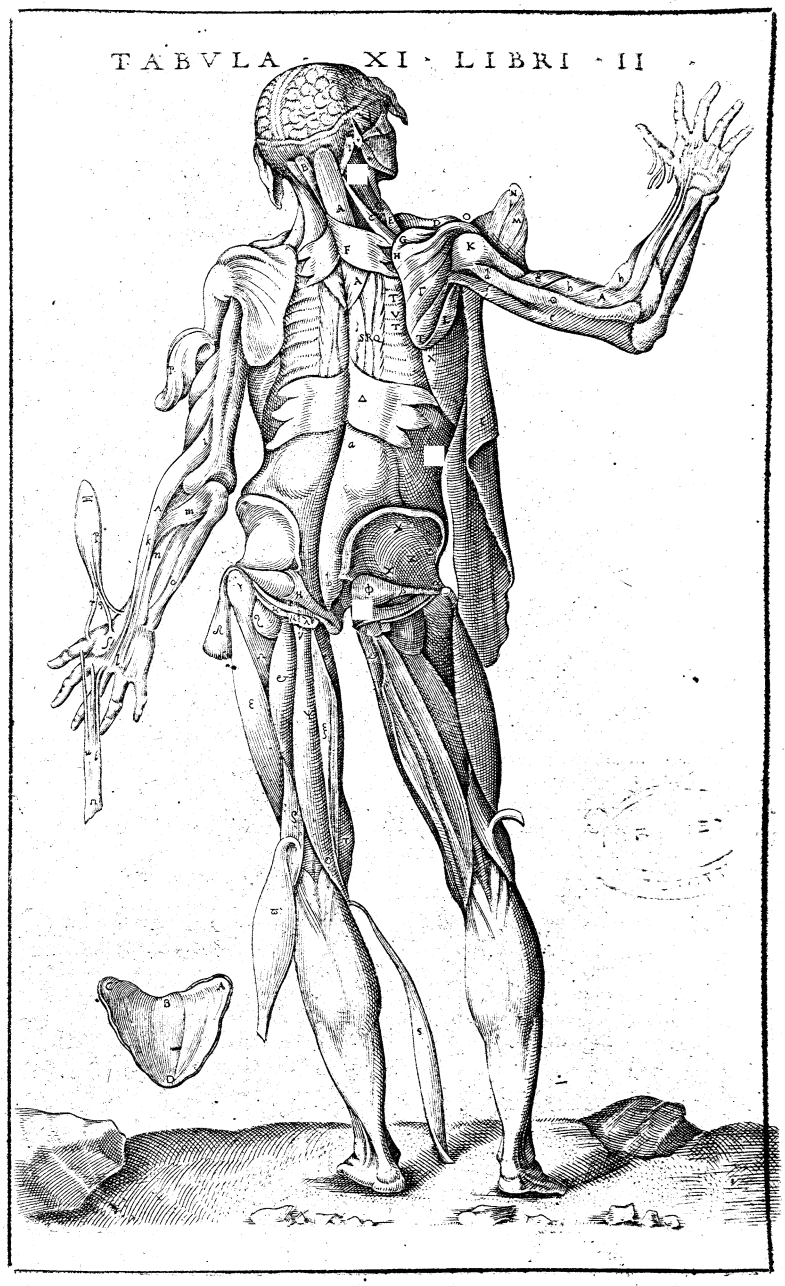
H H Brachium mouentium quintus.

I Sũmus humerus à connatis ipſi muſculis liber. Cæterùm neque coſtas, neque earundem interualla characteribus inſigniuimus, quòd hic eadem, vt in præcedenti tabula, ad T T V ſit ratio.

Δ Humani thoracis motorum quartus, cuius initiũ K inſignitur. L verò

K L

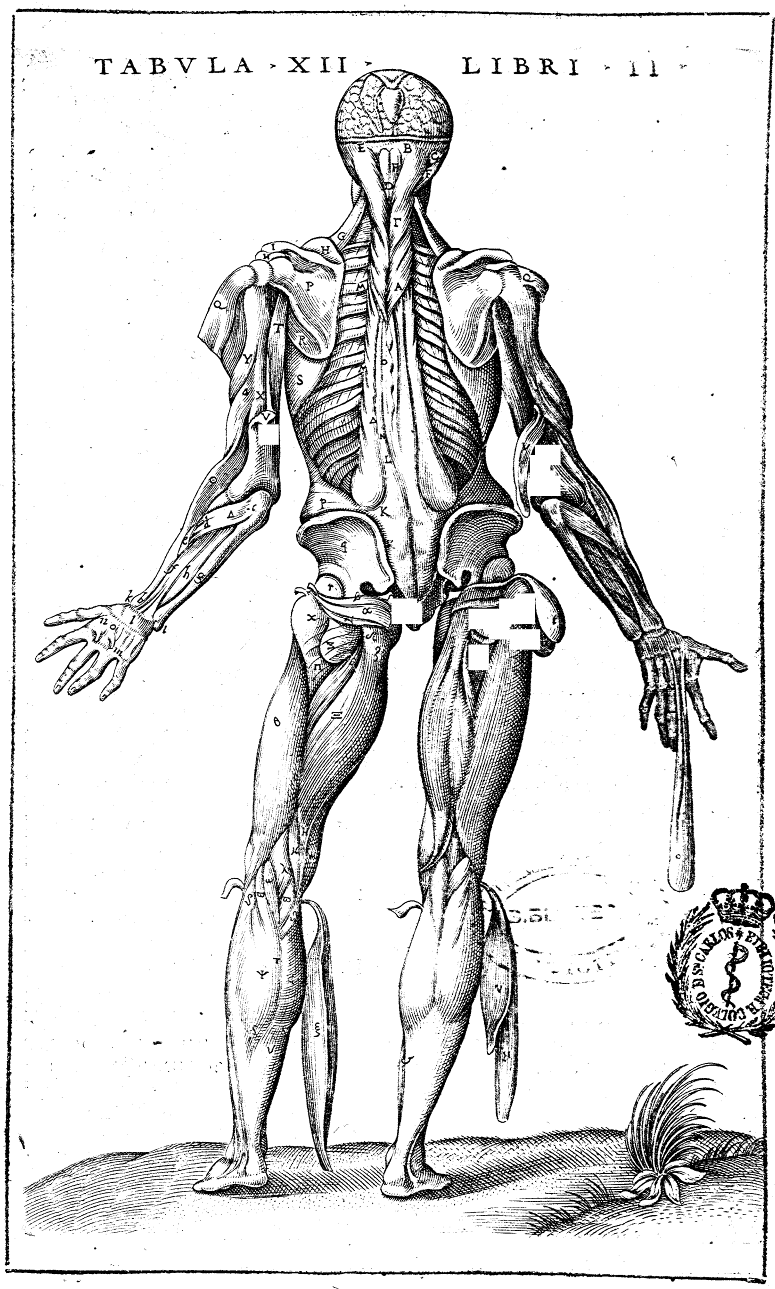
ſedes,

Digitized by Google

ſedes, qua primùm à longiſsimo
dorſum mouẽtium muſculorum
N mox notando, non ampliùs
pertinaciter (quemadmodum inferiùs à K ad L vſque) adnaſcitur.
Tendines autem præſentis muſcu
MM li aliquot, M M indicantur.
N Dorſum mouentium vndecimus, ſeu
ſexti paris dexter.
O Dorſum mouẽtiũ decimus quintus.
P Scapulę gibbum muſculo liberatum
cernitur, qui brachiũ mouentium
ſextus habetur, hicq; ab inſertio-
Q ne propendens Q inſignitur.
R Muſculus brachiũ mouentiũ tertius.
S Secundus thoracem mouentium.
T Muſculus prior cubitum extenden-
tium, qui ab humiliori ſcapulę co
ſta initium ducit.
V In ſiniſtro brachio muſculus, cubitũ
extẽdentium exterior ab ea ſede
propendet, quæ cũ interiori T no
tato impensè commiſcetur.
X Hac ſede ab humero carnea exori-
tur portio, quam ſecundi muſcu-
lorum cubitum extendentium lo
co habemus, ſequentique tabula
d notabimus.
Y Muſculus cubitum flectentium po-
ſterior.
Θ Muſculus radium in ſupinũ ducens,
qui ab humero multo ſuperiùs,
quàm externum illius conſiſtit tu
a berculũ, inibi exoritur, vbi *a* aſ-
ſcripſimus, ipſius inſertionẽ, quã
in humiliorem radij appendicem
b molitur, *b* indicantes.
Λ Muſculus alter, cuius ope radius in
ſupinum agitur, atque huius ini-
c d tium *c* indicatur, inſertio autẽ *d*
inſignitur.
e Neruea portio, ſeu inſertionis termi
nus muſculi ſuperioris radium in
pronum agentium.
f Radius.
g Vlna.
h Ligamentum, radiũ, vlnamque, quà
inuicem dehiſcunt, committens.
i κ Hæc ſedes eſt ſinuum vehendis mu-
ſculis paratorum, & cartilaginis
vlnam à brachiali dirimentis.
l Hac ſede muſculis tendinibusque li-
bera, aliter ligamenta, quibus oſſa
cõpinguntur, proponi nequeunt.
m Poſtbrachialis os annularem ſuffful-
ciens digitũ, quod ideo priuatim
notauimus, vt oſſa poſtbrachialis
ab ipſorum interuallis, muſculisq;
illa occupantibus interſtingueres.
n Hic muſculus reponitur, pollicẽ in-
dici proximè adducens.
o Muſculus bicorni tendine brachia-
le extendens, in ſiniſtra manu ab
inſertione propendet.
p Hic bona tranſuerſi abdominis mu-
ſculi pars occurrit.
q Ilium oſsis dorſum nunc prorſus ex-
carne ſpectatur.
r Femoris caput, coxendicis oſsis ace-
tabulũ ſubiens, ipſum've ligamen
tum præſentem ambiẽs articulũ.
ſ Ligamentum à ſacro oſſe in acutum
coxẽdicis oſsis proceſsũ deſinẽs.
t Dependet hic tertius femur mouen-
tium muſculus, *t* notatus, vnà cũ
u quarto, qui *u* inſignitur.
x Magnus exterior'ue femoris pro-
ceſſus.
α Decimus femur mouentium muſcu
lus, cuius præcipuam partem F no
tandam, ex decima ſexta tabula
opportune petes ad characteres
F G H. Præſens autem tabula eã
muſculi partem cõmonſtrat, quæ
ad peculiarem ipſi in coxendicis
oſſe cęlatum ſinum reflexa, ad ma
gnũ femoris ducitur proceſſum.
β Muſculus gracilis, ab acuto coxendi-
cis oſsis enatus proceſſu, elatiori-
que muſculi α inſigniti ſedi ex-
porrectus.
γ Muſculus ſimiliter gracilis, à coxen-
dicis etiam oſſe pronatus, inferio-
ri exporrectus parti eius muſculi,
quem α notauimus.
Ξ Muſculus femur mouentium quin-
tus. Verùm Ξ priuatim notat po-
ſteriorem huius muſculi partem,
δ ε cuius caput partim neruеum, ac δ
inſignitum; & partim carneum,
ε notatum, à coxendicis oſsis ap-
pendice enaſcitur, hincque pro-
deuntium capitum, numero quar
ζ tũ cenſetur. ζ Hac ſede poſterior
hæc quinti femur mouentis mu-
ſculi pars, admodum carnea eſt,

Digitized by Google

Digitized by Google

veri muris, vt ita dicam, effigiem præ ſe ferens.

ηη Hic poſterior quinti muſculi pars, in tendinem degenerat, interiori capitum femoris inſertum.

Σ Π Π & Σ, anteriorẽ quinti femur mouentium muſculi indicant partẽ, ac Π quidem eius partis poſteriorem portionem, Σ verò anteriorem. Quo autem hæc non admodum ſanè obuia promptiùs percipias, eoſdem illos Græcorũ maiuſculos characteres in ſequẽti tabula repoſiturus ſum, illic dependentes muſculi partes notans.

θ Muſculus tibiã mouentiũ ſeptimus.

κκ Muſculus tibiã mouentiũ octauus.

λ Ampla depreſſaque femoris oſsis ſedes, ſupra radicem inferiorum ipſius capitum, poſteriori in ſede conſiſtens.

μν Quartus tibiam mouentium muſculus, hic ab inſertione in ſiniſtro crure pendens. ac μ quidem partem illius indicat, à coxẽdicis oſſe enatam; ν verò partem, cui femur principium præbet.

ξ Tibiam mouẽtiũ quintus muſculus.

Φ Primus pedem mouentiũ muſculus.

Ψ Secundus pedem mouentium muſculus. Cęterùm huius muſculi (vt & primi) principiũ partim carneũ,

ϖ ac ϖ inſignitũ viſitur; partim ner-

ρτ ueum, ac ρ indicatum. τ autem ſedes ſignificat, vbi primùm duo iſti primi pedem mouentium mu-

σ ſculi contigui fiunt. σ Hactenus muſculi illi in ſura extuberant, hicq; carnei eſſe deſinunt; verùm hæc tubera nona tabula etiam accuratè exprimuntur.

υυ Tendinis, qui è duobus præſentibus muſculis educitur, principium.

ω Initium muſculi pedem mouẽtium tertij, cuius tendinẽ proponit cha-

& racter &, in ſiniſtra poſitus tibia.

Tabvla XIII.

ABC DEFG. Dextra portio ſecundi caput mouẽtium paris, in quo ſinguli characteres aliquid priuatim inſinuant. A enim indicatur muſculus ſecundi paris, acuto principio ex tranſuerſis quintæ, & quartæ thoracis vertebrarum proceſsibus enatus. B muſculi huius ſedes, qua carneus eſſe deſinit, ac velut in tendinem degenerat. Porrò B quoque muſculum ſignificare debet, qui à ſeptimæ ceruicis vertebræ ſpina enaſcitur, & cum muſculo A inſignito cõmiſcetur; congreſſus autẽ ſedi, C inſcriptũ eſt, quod non modò congreſſum vtriuſq; muſculi notabit, verùm etiam vbi vterque exactè carneus efficitur. D vtriuſq; muſculi inſertionem notat. E ſecundi paris tertius in altero latere muſculus indicatur, cuius etiam principiũ in alto latitat, inſertione interim ipſius ad F conſpicua. Poſtremo G ac G, ſecundi paris carnea moles inſignitur.

H Muſculus dorſũ mouentiũ quintus.

I Portio muſculi dorſum mouentium ſexti.

K Decimus quintus dorſum mouentium, ſeu eorum muſculorũ octaui paris alter.

Γ Vndecimus dorſum agentium muſculus, cuius principium à ſacro

L oſſe pendens L inſignitur, ipſius

MM verò anſulę tẽdinesve MM. Atq; ita elatiſsimũ M, pręſentis muſculi ſuperiorem ſignificat terminũ.

ȣ Character ȣ loco N poſitus, muſculũ dorſum mouentium nonũ indicat, ſeu quinti paris alterum.

OO Muſculus hic ab exortu propendet, thoracem hominis mouentium quartus.

PP Hæ coſtarum aſperitates, earum tubercula referunt, in quæ quartus thoracem mouentium muſculus inſerebatur. Quod autẽ ad coſtas, earundemque interualla attinet, eadem hic atque in aliquot præcedentibus tabulis eſt ratio.

Q Scapulam mouentium tertius.

R Scapula poſteriori parte prorſus excarnis.

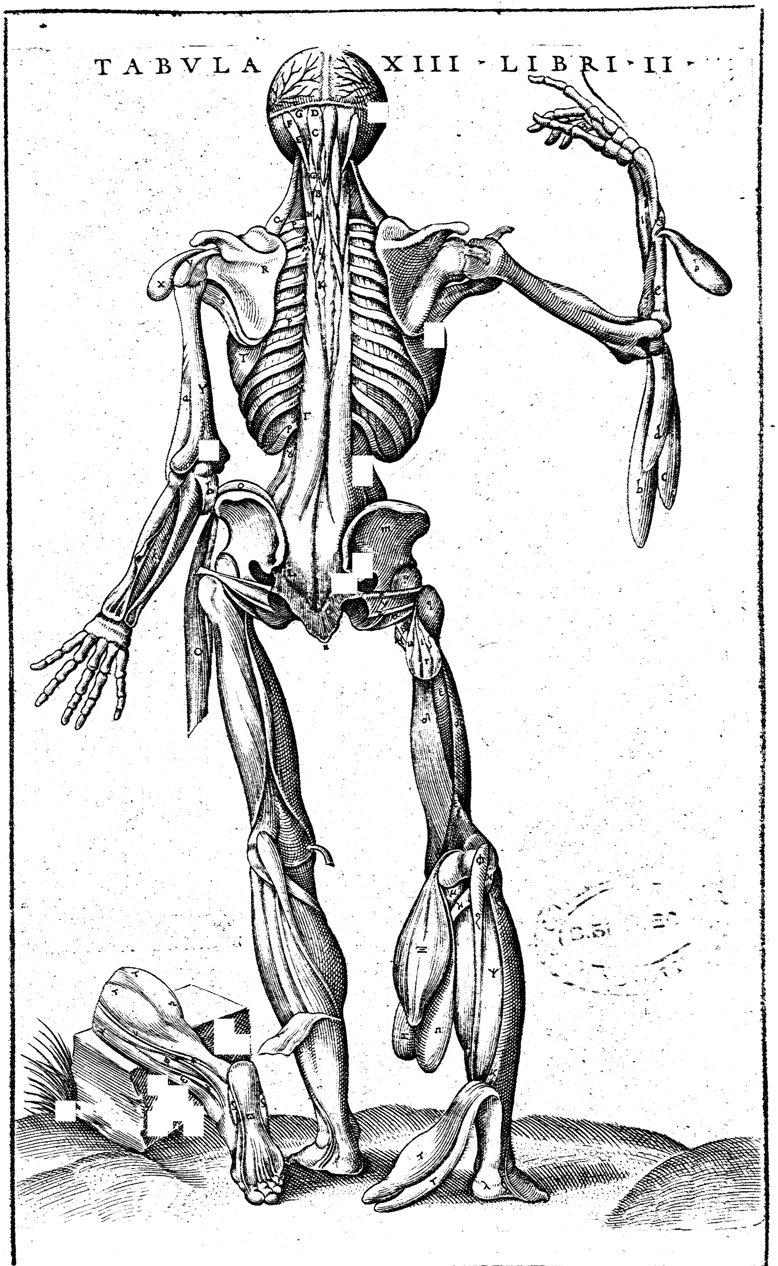
S Brachium mouentium tertius.

T Thoracem mouentium ſecundus.

V Tertium ligamentum peculiare ar-

ticuli

Digitized by Google

Digitized by Google

	ticuli humeri.
X	Dependet muſculus brachium mouentium quintus.
Y	In vtroque brachio poſterior humeri pars, excarnis prorſus, muſculiſque libera cernitur.
a	Poſterior cubitũ flectẽtiũ muſculus.
b c d	Muſculi cubitum extendentes. Ac *b* is inſignitur, qui ab humiliori ſcapulæ coſta initiũ ducit; *c* ille, qui ab humeri capitis ceruice exoritur: *d* autem carnoſa pars, quæ ab humero, ad medium ferè longitudinis eius originem ſumit.
e	Radius.
f g	Muſculus radium in pronum ducẽtium ſuperior, cuius inſertionem priuatim *g* inſinuat.
h	Dependet hic muſculus, radiũ in ſupinum mouentium breuior.
i κ	Vlna. radium autem *e* ſuperiùs notaui. κ autem, ligamẽtũ in vtroq; cubito indicat, radium vlnæ tota ea ſede colligans, qua hæc oſſa inuicem dehiſcunt.
l	Muſculus primũ indicis os introrſũ flectens, hic priuatim *l* indicatur.
m	Ilium oſsis dorſum, quemadmodũ & coxẽdicis oſsis exterior ſedes, prorſus excarne occurrit.
n	Coccyx quoque os excarne; ſeu muſculis ipſi adnatis liberũ cernitur.
o	Ligamentum à ſacro oſſe, coxendicis acuto proceſſui inſertum.
p	Femoris caput.
q	Magnus exteriorq; femoris ꝓceſſus.
r	Hic ab inſertione propendet decimus femur mouentium, internã ipſius ſedẽ, quæ oſsibus vndique attenditur, commõſtrans. Atque
ſ t u	ita *ſ t u* huius muſculi tẽdines notãt, qui ad coxẽdicis os reflectunt.
x y z	Tribus his characteribus, carnoſa indicatur pars, vaginæ quaſi modo decimum femur mouentium muſculum inibi deducens, qua ad coxendicis os reflectitur. Atque ita *x* huius carnoſę partis ſupremam indicat ſedem, *y* mediam, *z* autem infimam.
α	Portio femur mouentium noni.
β γ	Duæ muſculorũ inſertiones, in paruum femoris factę proceſſum. Ac β quidem inſertionẽ indicat muſculi femur mouẽtiũ ſexti, γ autẽ muſculi femur agentiũ ſeptimi.
δ δ	Muſculus tibiam mouentium octauus, vniuerſum femur propemodum ambiens.
ε ε	Aſpera femoris indicatur linea, cui quintus femur mouentiũ muſculus inſeritur.
Ξ Π Σ	Quintus femur mouẽs muſculus, ab interno femoris capite propẽdet, in quo Ξ poſteriorem ipſius notat partem, Π verò & Σ anteriorem. atque hic rurſus priuatim Π poſteriorem indicat portionem partis anterioris: Σ verò anteriorem partis anterioris portionem.
Φ	Muſculus in pedem mouentiũ claſſe tertius enumeratus, ac principiũ Φ indicatũ à femoris externo ducens capite, tendinem autem illic
ζ	educens, vbi ζ inſignitur.
η η	Muſculus quem in poplite latitantem vocamus.
Ψ	Quartus pedem mouentium muſcu-
θ	lus, cuius initiũ θ indicatur, ipſius autem ſedem qua tendo duorum primorum pedem mouentiũ muſculorũ illi primùm pertinaciſsi-
κ	mè adnaſcitur, κ notauimus.
λ λ	Verò tẽdinis inſignitur inſertio, qui è duobus illis primis pedem mouentibus & tertio conſurgit.
μ	Hac ſede tibiæ os excarne conſpicitur, quemadmodũ & magna portio exterioris capitis duorum humiliorum femoris capitum.
ν	Tẽdo muſculi pedẽ mouẽtiũ octaui.
ξ	Tendo ſeptimi pedem mouentium.
Ω	Præſenti charactere indicatam volui figurã, ad dextrũ integri hominis hac decima tertia tabula expreſsi crus repoſitam, lapidique innitentem, quo tandem inferior pedis ſedes oculis ſubijciatur, & ſectionis ſerie muſculi in hac apparentes, ſenſim in ſequentibus tabulis proponatur.
ϖ	Significetur itaque primum ϖ ligamentum, ſeu membranea ſubſtãtia, primo digitos mouentiũ muſculo obnata, latique tendinis vicem in planta ſubiens.

ρ Muſcu-

ρ Muſculus pollicem à cæteris digitis introrſum abducens.

σ Muſculus abductionis parui digiti à cæteris opifex.

τ τ Primus ſecundusque pedẽ mouentium muſculi, in integro quidem homine à quarto pedẽ mouentiũ propendẽtes, in illa autem figura, quã Ω ꝓponit, ſua ſede repoſiti.

υ Tendo tertij pedẽ mouentiũ muſculi, qui ζ in integro hoĩe notabat.

φ Portio quarti pedem mouentiũ muſculi, quem in integro homine φ inſignitum cernis.

χ Tendo ex primo, ſecundo & quarto pedem mouentium muſculis cõflatus, calcique inſertus: quãquam χ hic priuatim cauitatem proponat, inter anteriorẽ præſentis tendinis partẽ, & poſteriorem ſedẽ aliorum muſculorum conſpicuã, qui hanc tibiæ ſedem occupant.

ψ ω Excarnis nulliſq; muſculis, vel ante ſectionem obtecta tibię oſsis pars.

* Hic portiones occurrunt muſculorum, qui poſteriorem tibiæ ſedẽ ſibi vendicant, præter tres primos pedem mouentium muſculos.

Tabvla XIIII.

HÆc *tabularum poſteriorem corporis faciem exprimentium vltima eſt, ſcapulis & brachijs carens & genua flectens, vt plantam altero crure ſpectandam proponeret. Ad genua verò ne aliæ quæpiã integra delineanda eſſet tabula, caput vnà cum duabus primis ceruicis vertebris reponitur, quartum muſculorum caput mouentium par oſtenſurum.*

AB Tertium muſculorum caput mouentiũ coniugiũ, à ſecundæ ceruicis vertebræ ſpina occipiti inſertum.

C Mamillaris temporũ oſsis proceſſus, tã in integra figura, quàm illa quę ad genua ſpectatur, conſpicuus.

D Hic character cũ aliquot ſub ſequentibus, figurę ad genua locatę proprius eſt, tranſuerſum primæ vertebræ ceruicis indicans proceſsũ.

E Spina ſecundæ ceruicis vertebræ, atque ita iam E ſecundam ceruicis denotat vertebram.

FG Quartum caput mouentium muſculorum par, à prima ceruicis vertebra occipiti inſertum.

HI In ceruice integrioris figurę inſinuatur quintum par muſculorum caput mouentiũ, quod ab occipitio in tranſuerſos primæ ceruicis vertebræ proceſſus implantatur.

KL Sextum muſculorũ caput mouentiũ par, à ſpina ſecundæ vertebræ, tranſuerſis primæ proceſsibus inſertum.

M Muſculi ſcapulam mouentium tertij pars, illic cõſpicua, vbi à tranſuerſis aliquot ceruicis vertebrarum proceſsibus prodit.

N Dorsũ mouẽtiũ muſculorũ tertius.

O Dorſum mouẽtiũ ſeptimus muſcul.

P Character P in lũbis reponĩt, notans nonũ dorsũ mouentiũ muſculũ.

Q Vndecimus dorſum mouentiũ muſculus, hic ab vltima ipſius inſertione pendens, R ac ſinũ R inſignitum oſtendens, quo decimotertio dorſum mouentium muſculo cedit, ipſius autem principium S S indicatur.

T Decimus tertius dorſum mouẽtium muſculus, cuius principium V no VX tatur; finis verò X: quod etiã principium decimiquinti dorſum mouentium muſculi indicat.

Y Decimusquintus dorſum mouẽtiũ, a cuius ſuperius extremum *a* inſignitũ, ſub ſeptimo dorſum agentium reconditur. Hanc tabulam, propter thoracis formam coſtarumq; ductũ ſedulò intueri operæpretium erit, quum coſtarum ductum appoſitiſsimè oſtendat.

b In pubis oſſe *b* occurrit, mẽbranam indicans in pubis oſsis foramine obuiam.

c Muſculus ſextus femur mouentium, ab inſertione propendens.

d Muſcu. ſeptimus femur mouentiũ, ab inſectione quoq; propendens.

e Hic muſculus propendet femur mouentium nonus.

fg Carnea pars, ſeu, ſi voles, priuati muſculi, decimũ femur mouentem muſculum deducentes, atqui hic ab inſertione pendentes.

Digitized by Google

Γ Muſculus quē in poplite latitare dicimus, cuiq; Galenus ferè totum poplitis flectendi munus perperā cōcredidit. *h i* *h* ipſius ab externo femoris capite exortus, *i* inſertio eiuſdem in tibiæ os inſignitur.

K K Septimus pedē mouentiū muſculus.

l Tendo octaui pedem mouentis muſculi, cuius inſertio in pedij os par uum ſuſtinens facta, *m* inſignitur.

n o p q A dextri pedis calce quatuor humi proſtrati pendent muſculi, pedis motorū opifices. *n* enim & *o* duos primos pedē mouentes inſinuāt. *p* autem tertium, *q* verò quartū. *r* Cæterùm *r* ad dextri calcis internum latus repoſitum, tendinis illius inſertionē priuatim indicat.

Δ Δ Figurā notat externo lateri integrioris figuræ dextri pedis hic appoſitam, quæ ſectionis ſerie dextrum integrioris figuræ pedē ſubſequitur, qui ſuccedit figuræ, quam in præcedēti muſculorum tabula Ω indicabamus.

ſ Ligamentum ſeu membrana pedis, à digitorū terminis pendet, quod muſculo ſecundos quatuor digitorum articulos flectenti, Θ hic notato obnatum fuerat, latiq; in extremæ manus vola tendinis vicem gerebat.

t Dependet muſculus, pollicem à cæteris digitis abducens.

u Muſculus hic à ſua inſertione dependet, qui minimum digitum à reliquis in externum latus abducit.

Θ Muſculus ſecundū quatuor digitorū os flectens, *x, α* *x* ipſius principium à calce enatū, *α* illius in quatuor tēdines partitio. Cæterùm qua ratione huius muſculi tēdines diuidantur, ſubitoſq; trāſmittāt tēdines, in hoc dextro maioris figuræ pede expreſſū habes, vt tamē ſeſe hæc offerant, attentiſſimis oculis internam quatuor digitorum ſedem intuebere; quanquam & figura Δ notata, hæc etiam commonſtret, in qua muſculus ille ab inſertione propendens, Θ quoque inſignitur.

β Carnea hęc moles illa eſt, cuius beneficio primū pollicis internodium flectitur, atq; hęc eodem β indicata, in figura illa depēdet, quam Δ inſigniui.

Λ Λ Λ Muſculus ſecundum pollicis os flectēs *γ δ* γ in dextera tibia huius muſculi notatur principiū. δ hac ſede præſens muſculus, ab interno ipſius latere tēdinē educit, qui in carnea ipſius ſubſtātia aliquouſq; incœperat, ε iuxta characterem ε. Deinde vtraque figura plantam referens, tendinem hunc quoque δ notatum habet, quà pollici iam eſt proximus.

Ξ Ξ Ξ. Muſculus quatuor digitorū tertium os flectēs, ζ ζ ipſius principiū aliquātiſper altiùs adhuc, ſub muſculo in poplite latitante, ac Γ notato *η* *η* tēdo illius, ab interno etiā latere carnoſæ ſuæ ſubſtantiæ enatus, atque in pedis planta in quatuor alios tendines inibi, vbi θ occurrit, diuiſus, qui quatuor digitis poſtmodum offeruntur.

κ κ Hic ſeſe oſtēdit portio muſculi, quē inter pedis motores quintum numeramus.

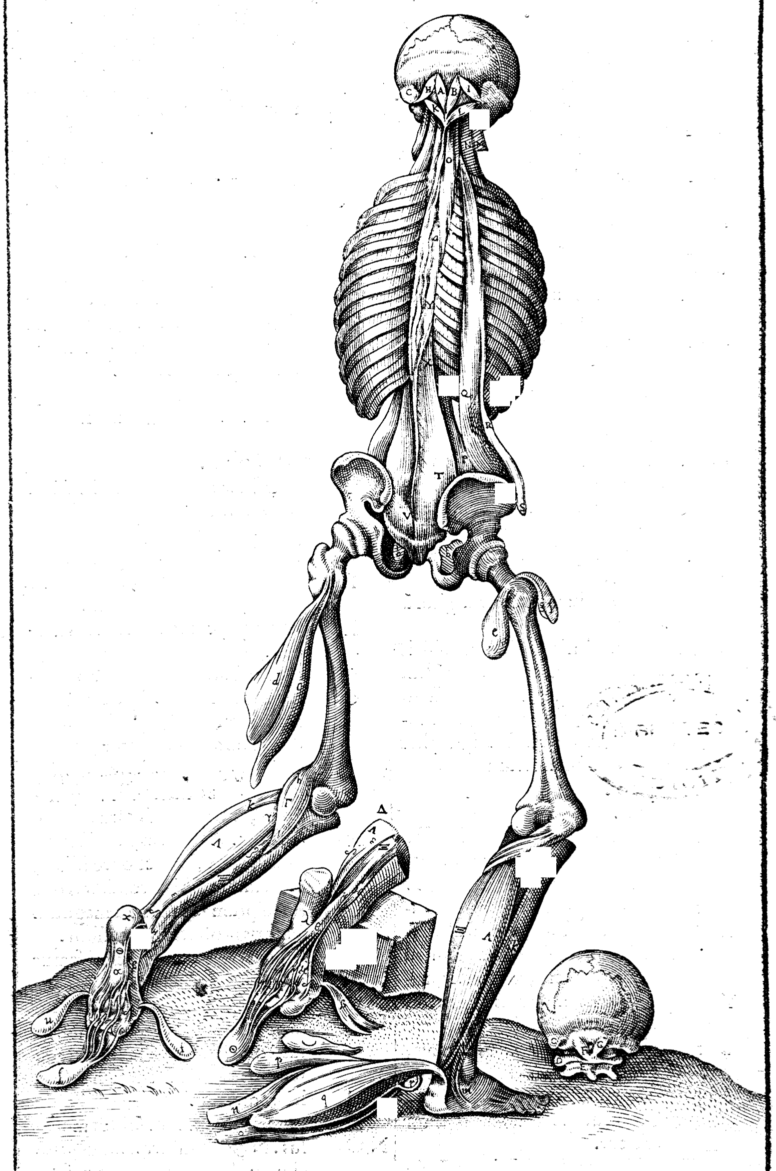
λ Muſculoſa caro, quæ in quatuor portiones diducta, tendinibus exporrigitur, qui tertium quatuor digitorum os flectunt. Eſt autem muſculoſa hęc caro, cuius opera quatuor pedis digiti ad pollicē ducuntur. Vt verò & tēdines illos, & portiones has muſculoſæ ſubſtantiæ accuratiùs cognoſcas, tendinem tertium indicis os flectentē, *ν* *ν* notatum cōſpicis, muſculum autem *μ* indicem pollici adducentem *μ*.

TABVLA XV. FIGVRA XV.

DVæ præſentis tabulæ figuræ charactere XV. *notatæ in ea effigie ſeruantur, in qua dextra tibia ſimul cum pede decimæ quartæ tabulæ, ſeſe exhibuerunt. Atque prior figura in ſectionis ſerie figuram ſubſequitur, quam præcedens tabula* Δ *notatam oſtenderat. Poſterior autem huius tabulæ figura, ſuccedit priori. Notæ autem harum figurarū ita ſe habent.*

Digitized by Google

TABVLA · XIIII · LIBRI · II ·

A — 1. Tibiæ os.

B — 1. Fibula.

C — 1. Muſculus depẽdet à tibiæ oſſe qui in poplite latitat.

D E — 1. Muſculus quintus pedẽ mouẽtiũ, ac D quidem ipſius notat principium, E verò tendinem, ab interno muſculi latere pronatum.

F — 1. Sinus cui tendo inſidet, ſecundi pollicis internodij flexiõis opifex.

G — 1. Sinus quo tẽdo vehĩt muſculi, tertiũ quatuor digitorũ os flectẽtis.

H — 1. Muſculus pedẽ mouẽtiũ ſeptim⁹.

I — 1. Muſculus pedẽ mouẽtiũ octauus.

K — 1. Inſertio ſexti pedẽ mouẽtis muſcu.

L — 1. Muſculoſa congeries, primũ quatuor digitorum os flectens.

M — 1. Oſsicula ad primum pollicis internodium repoſita, quę à ſeſami ſeminis imagine nomẽ inuenerũt, quæque ab Arabibus dimidiati ciceris formæ aſsimilantur.

N — 1. Pendet hic muſculoſa ſubſtantia, quæ ſingulis quatuor digitorũ internis lateribus portionem exporrigit, digitos pollici adducentem.

O — 1. Muſculus pollicis ſecundum os flectens.

P — Muſculus tertium quatuor digitorũ os flectens.

Q — 1. Portio tendinis, ſecũdum pollicis internodium flectentis, illi tẽdini commixta, qui indicis tertiũ internodium flectit. Sequentes modò characteres, ſiniſtræ figurę hac ratione peculiares ſunt.

R — 2. Tibiæ os.

S — 2. Fibula.

T — 2. Ligamentum membraneum, fibulam tibiæ oſsi illic committens, vbi hæc oſſa inuicem dehiſcunt.

V X — 2. Muſculus pedem mouentiũ ſeptimus. X hac ſeptimi muſculi tendo, ſub oſſe cubum teſſeram've imitante reflectĩt, & lateſcit quoque,

Y — Y tendinis huius in os pedij pollicem ſuſtinens inſertio.

a — 2. Muſculus ſub ſeptima occultatus, & pedem mouentiũ octauus, cu-

b — ius inſertionem *b* notat, quę in pedij os paruum ſuffulciẽs digitum perficitur.

1 2 3. — Tribus his characteribus in poſteriori *c* ſiniſtra've figura, tres ſinus indicantur, muſculis à poſteriori tibiæ ſede inferiora pedis ſubeuntibus exſculpti. Atque 1 ſinũ notat, quo quinti pedem mouentis muſculi tendo vehitur. 2 ſinum tendini tertium, quatuor digitorum os flectenti inſinuatum. 3 verò ſinum indicat nomine tẽdinis cælatum, cuius beneficio ſecundus pollicis articulus flectitur.

c — 2. Muſculus dependet humi quintus pedẽ mouentiũ, in priori figura D & E notatur, ac in ſecunda figu-

d — ra ad inſertionem *d* inſignitus.

e — 2. Muſculoſa moles, primũ quatuor digitorum os flectens, hic pendet à pedij oſsibus, quæ iam nuda excarneaque ſpectantur.

FIGVRA XVI.

A — OS ſacrum.

B — Oſsis ſacri latus, cui ſiniſtrũ iliũ os committebatur.

C — Ligamentũ à ſacro oſſe, in coxendicis oſsis appendicem pertinens.

D — Siniſtri pubis oſsis pars, quæ ſiniſtro pubis oſsi committebatur.

E — Notatur quartus femur ſubiens neruus.

F G — Decimus femur mouentium muſculus, cuius tres veluti partes, E F G inſignitæ, inſcriptionibus quodammodo diſtinguntur, quibus ab interna pubis oſsis ſede, & interna quoque coxendicis oſsis regione, muſculus iſte carneus pronaſcitur.

H — Ad ſedem verò H indicatam, muſculus arctior redditur, & ad ſinum ſibi in coxẽdicis oſſe inſculptum reflexus, ad magnum femoris profertur proceſſum.

I — Conſpicua eſt portio, ſeptimi femur mouentis muſculi.

K — Portio ſexti femur mouẽtis muſcu.

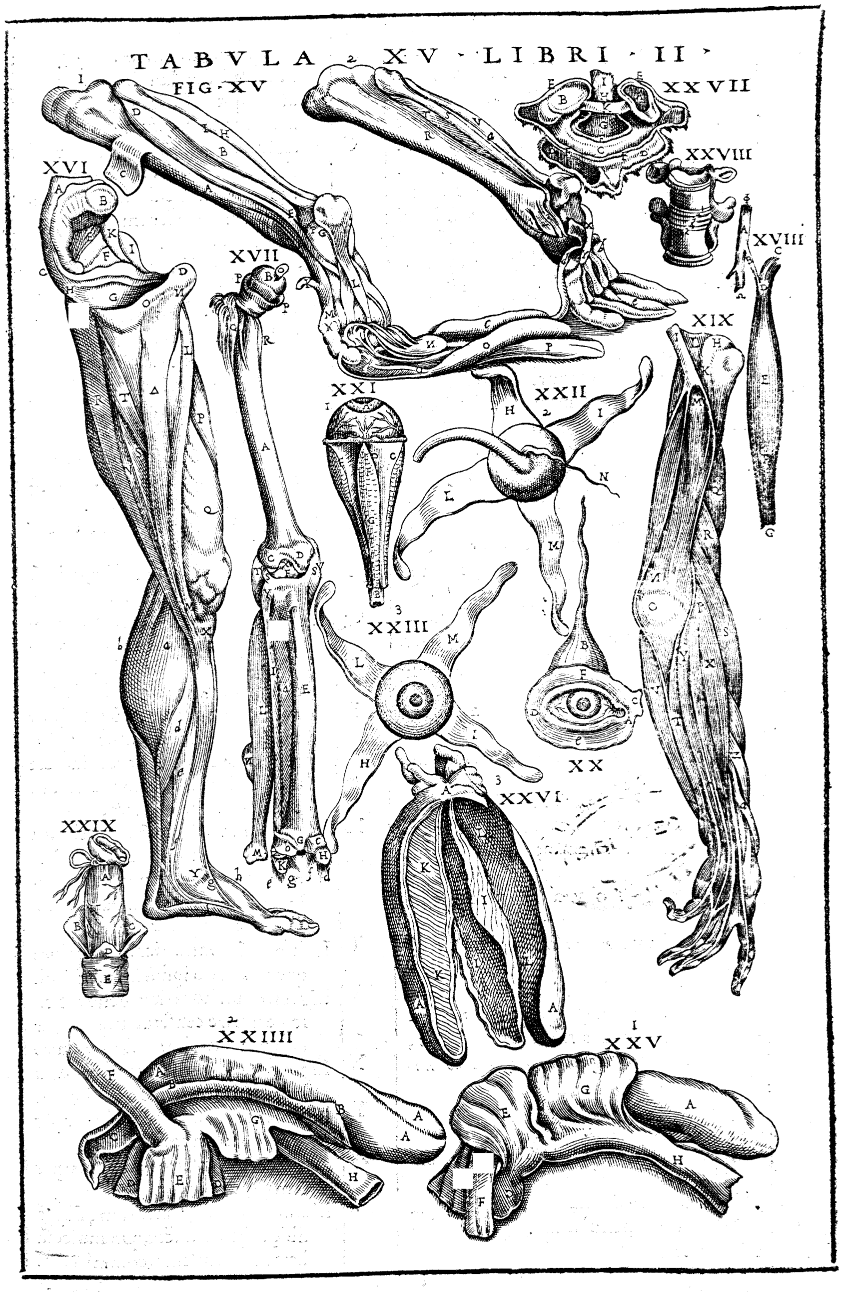
L — Primus tibiam mouentium muſculus, cuius ſedes, qua iuxta internũ femoris caput in tẽdinem ceſſat,

M — M indicatur.

Δ — Secundus tibiam mouẽtium muſcu-

N Θ — lus. N & Θ muſculi huius principium ab oſsis pubis commiſſura

Digitized by Google

TABVLA XV LIBRI II
FIG XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX
XXI
XXII
XXIII
XXIIII
XXV
XXVI
XXVII
XXVIII
XXIX

pronatum. M quoque & ſi in primo ponatur muſculo, huius ſecũdi muſculi etiã ſedem notat, qua in tendinem deſinit.

P Nonus muſculus tibiã mouẽtiũ, parua ipſius portione hic cõſpicuus.

Q Octauus tibiã mouentiũ muſculus.

R Tertius tibiam mouentiũ muſculus, cuius tendo, quemadmodũ & primi & ſecũdi, tibiã mouentiũ muſculorũ quoq; M indicari poteſt.

ST Quintus femur mouentium muſculus, verùm S poſteriorẽ eius muſculi partem notat, T autem eius muſculi anterioris partis poſteriorem indicat portionem.

VV Quintus tibiã mouentiũ muſculus.

XY Excarnis tibiæ oſsis pars, verùm Y interiorem notat malleolum.

a Primus pedẽ mouẽtium muſculus.

b ſub poplite character *b* ſecũdum pedẽ mouẽtiũ muſculũ denotat.

c Tendo tenuiſsimus, idemque ſummè gracilis qui à tertio pedis muſculo educitur.

d Muſculus ſurã conſtituentiũ maximus, pedemq; mouentiũ quartus.

e Muſculus quatuor pedis digitorum tertium os flectens.

f Portio muſculi inter pedem mouentium quinti.

g Tendo ſexti pedem mouentium muſculi.

h Tendines digitos extendentes.

i Muſculus pollicem à cæteris digitis introrſum abducens.

FIGVRA XVII.

FIGVRA *muſculorum* XVII. *de ligamentis, omnem propemodum ligamenti differentiã ſemel commonſtrans, vniuerſum femoris os exprimit, vnà cum tibiæ oſſe & fibula, quibus ea ligamenta adhuc connata hærent.*

ABC D. Femoris os.

B Femoris oſsis caput ſinum coxendicis oſsis ſubiens.

CD Femoris oſsis humiliora capita, quæ tibiæ articulantur.

EFG H. Tibiæ os.

F Eminens ſuperioris appẽdicis tibiæ oſsis proceſſus, qui ſinũ ſubingreditur, quẽ duo humiliora femoris oſsis capita efficiunt, & qui ligamentũ mox X inſinuãdũ educit.

G Sinus inferioris appendicis tibiæ oſſis, quo cõplures vehuntur tendines eorum muſculorum, qui anteriorem tibiæ ſedem occupant.

H Interior malleolus.

IK Fibula, verùm K exterior malleolus priuatim inſignitur.

LM Muſculus notatur in ſura maximus pedemq; mouentiũ quartus, atq; inter reliquos corporis muſculos intenſiſsimè liuẽs. Verùm M huius muſculi tendinem, calcis oſsi inſertum, particulatim indicat. N

N autem portiũculam tendinis primi, & ſecũdi pedem mouentium muſculorum oſtendit.

O Teres ligamentum, femoris os coxendicis oſsi iungens.

PP Ligamentũ orbiculatim femoris cũ coxẽdicis oſſe articulũ amplectẽs.

Q Ligamẽtorum portiones, ex magno externoq; femoris ꝓceſſu in muſculorũ ſubſtantiã abſũptæ, ac potiſsimũ in tibiã mouẽtiũ ſeptimi.

R Portiunculæ ligamentorũ quoque, à radice interioris minorisq; proceſſus femoris pronatæ, & in octauum tibiã mouentem muſculum præcipuè degenerantes.

SS Membraneum ligamẽtum, reliquis etiam omnibus articulis commune, quod vniuerſum genu articulum ambit, ea tantùm parte excepta; cui mola præponitur.

T Ligamentũ genu articulo proprium quod externo ipſius lateri attẽdit.

V Ligamentum hoc etiam genu articulo peculiare cenſetur atque externo ipſius lateri attenſum viſitur.

X Ligamentum ex tibiæ oſsis proceſſu F notato, in femoris os inſertum.

Y Ligamentum ſuperiorem fibulæ partem tibiæ oſsi connectens.

Z Ligamentum inferiorem fibulæ partem tibiæ alligans.

a Membraneum ligamentum, fibulã tibię oſsi toto ductu, quo inuicem hæc oſſa dehiſcunt, committens.

b c Hic

Digitized by Google

b c Hic ligamentum notatur, tẽdines annuli ritu amplectens, qui à tibiæ anteriori ſede in pedis ſuperiora porriguntur. Vt verò ipſius natura exactiùs oculis ſubijceretur, id ſectione ſecundùm lõgitudinem ducta diuiſum, atque vna parte in latus reflexum finximus.

d Ligamentũ à tibiæ oſſe ad calcẽ inſertum, & tendines hac ad pedis inferiora deſcendentes continẽs.

e Ligamẽtum à fibula ad calcem porrectum, & tendinibus hac pedis inferiora petentibus obductum.

f Ligamentum cartilagineũ, ab interno malleolo in tali internum latus inſertum.

g Ligamentum quoque cartilagineũ, fibulam talo colligans.

FIGVRA XVIII.

PRÆSENTI *figura muſculi ſtructuræ ratio, qua omnes ferè diſſectionis proceres muſculum formari tradunt, vtcunque exprimitur.*

Φ Ω *Quod enim inter Φ & Ω continetur, nerui cuiuſdã eſt portio ſuprà infráq; obtruncata: uerùm hæc characterum indice opportuniùs explicabuntur.*

A Nerui in plures ſurculos, diſtribuendi portio.

B Nerui A notati ſoboles, muſculi cõſtitutionem ſubiens.

C Ligamẽtum quod ab oſſe ad muſculum conſtituendum pronaſcitur.

D Ligamẽti & nerui ad muſculũ efformandũ congreſſus, ac prima in fibras diſtributio, muſculiq; caput.

E Sedes qua fibrarũ maxima eſt diuiſio, & qua muſculi venter cõſiſtit.

F Diuiſionis fibrarũ concurſus cõmixtioque, & tẽdinis muſculi initiũ.

G Tẽdinis pars, q̃ mouẽdo oſsi inſerit.

FIGVRA XIX.

XIX. *Figura muſculorum humeri ſeu brachij os, & cubiti oſſa, et extremam ſummæ manus ſedem ambientium fibras à carne liberas commonſtrat, vnà cum quarto brachium adeuntium neruo, vt hic quàm fieri poſſet commodiſsimè muſculi fabricæ natura oculis ſubijceretur.*

H Humeri oſsis caput, quod ſcapulæ articulatur.

I Quartus brachium petens neruus.

K Principium muſculi cubitum extendentis, qui ab humeri capitis radice exoritur.

L Principium alterius cubitum extendentis muſculi, qui ab humiliori ſcapulæ coſta pronaſcitur.

M Sedes qua quartus brachiũ accedens neruus, duobus cubitũ extendentibus muſculis propagines offert.

N Cubitum extendentium muſculorũ finis, ſeu eorundẽ in poſteriorem vlnæ proceſſum inſertio.

O Poſterioris vlnæ proceſſus pars, quæ excarnis perpetuò cernitur.

P Quartus brachiũ petens neruus inibi cõſpicuus, quà poſteriori ſedi exterioris tuberculi humeri innitit, ac muſculus hinc ab humero principium ducentibus ramos offert.

Q Initium eſt cubitum flectentium muſculorum poſterioris.

R Caput oblongi muſculi, qui radij appendici iuxta brachiale inſertus, radium in pronum ducit.

S Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.

T Muſculus brachiale extendentiũ alter, qui è regione minimi digiti poſtbrachiali implantatur.

V Muſculus vlnæ exporrectus, & brachiale flectens.

X Muſculus indicem, medium, & annularem extendens.

Y Muſculus quo minimus digitus præcipuè extenditur.

Z Carnea pars eius muſculi, qui in tres deductus tendines, vnũ brachialis oſsi pollicem ſuſtinenti inſerit, ſecundum primo pollicis oſsi, tertiũ ſecundo pollicis oſsi & tertio.

a Muſculus cuius beneficio pollex indici adducitur.

FIGVRA XX.

QVAMVIS *tertia muſculorum tabula ad characteres*, CDE *hos muſculos vtcunque exprimit, hic tamen iſtam peculiarem locauimus figuram.*

A Maior canthus.

B Tertius muſculus palpebrã attollens.

C Par primi palpebrã mouentium muſculi à principio ciliorũ exoriẽs.

D Oculi canthus externus.

EF Principium duorum palpebræ muſculorum, mutuus autem illorum connexus notatur.

Figvra XXI. XXII. XXIII.

TRes hæ figuræ ſimul oculi muſculos demonſtrant, vigeſima prima oculus cum muſculis in ſede ſua adhuc manentibus delineatur, vigeſima ſecunda auulſos, tantumq́; ab inſertione pendentes exhibet, adipe qui inter eos circa opticum erat, ſublato. vigeſima tertia oſtenditur eius facies anterior, vtraque palpebra cum muſculis ſuis ablata, quo melius conſpiciatur muſculorum oculi ſitus.

A 123. Anterior oculi ſedes.

B 1.2. Neruus viſorius quem opticum vocant.

CDE 1. Duo oculi muſculi, ſiti ſua ĩ ſede.

FG 1. Adeps interuallum muſculorum opplens.

HI 23. Duo infimi oculorum muſculi.

LM 2.3. Altiſsimi.

N 2. Quintus oculi muſculus qui eleuando oculo, vt placet Veſalio, ſuccurrit.

Figvra XXIIII. XXV. XXVI.

VIgesima quarta figura linguam vnà cum ipſius muſculis à reliquo ſeparatam corpore commonſtrat. Eodem modo vigeſima quinta linguam eiusq́; muſculos oculis ſubijcit: tertium autem & ſeptimum ſurſum refleximus, vt primus & nonus magis conſpicui eſſent: vigeſima ſexta apparet lingua diuiſa, ſublatis ab ea omnibus muſculis.

AA A,1,2,3. Linguæ portio ante confectionem in hiante ore conſpicua, & tunica adhuc obtecta ipſi, ac toti ori, & ſtomacho, item & aſperæ arteriæ communi.

BB 1. Hæc linea dictæ nuper tunicæ partẽ notat, ſecundùm inferioris maxillæ latera ab ore diſſectam. Linguæ enim portio ſupra lineã conſiſtens, illa adhuc obtegitur tunica: quæ autem ſub linea cernitur, hic (vti etiam nunquam) illa tunica non ſuccingitur.

C 1. Iam dictæ priùs tunicę portio, quã hic à palati intimo vnà cũ lingua præſcidimus.

DD 1.2. Primus linguæ muſculus.

E 1.2. Tertius linguæ muſculus.

F 1.2. Quintus linguæ muſculus.

G 1.2. Septimus linguæ muſculus.

H 1.2. Nonus linguæ muſculus.

I 3. Linguæ ligamentum, cui linguæ corporum fibrę continuantur.

KK 3. Dextri linguæ corporis fibrarum ſpecies.

IL 3. Siniſtri linguæ corporis fibrarum ſpecies.

Figvra XXVII.

PRæsens figura, primam ſecundamq́; ceruicis exprimit vertebras, poſteriori ſede delineatas, vnà cum earundem ligamentis. Characteres autem figuræ inſcripti ita habẽt.

ABC Prima ceruicis vertebra ſecundę cõnexa. Verùm A priuatim dexter primę vertebrę ſinus, qui dextrũ occipitis oſsis caput ſuſcipit, indicatur. B autem ſiniſter ſinus, cui ſiniſtrum occipitis oſsis caput inſidet. C verò primæ vertebræ ſedes, vbi in ſpinã aliæ terminant̃.

DD GH. Secunda ceruicis vertebra.

EE E. Ligamentum membraneum, primam ceruicis vertebram occipitis oſsi nectens.

FF Ligamentum membraneum primã ceruicis vertebram ſecundæ nectens vertebræ.

G Corpus ſecundæ vertebræ dentem producens.

H Dens, acutusve ſecundę ceruicis vertebrę proceſſus.

I Teres ligamentum, à dente in occipitij os inſertum.

K Tranſuerſum ligamentum, dentem in ſinu continens, qui dentis gratia in prima vertebra cælatur.

Figvra XXVIII.

VIgesima octaua figura duas è thorace vertebras, anteriori

Digitized by Google

facie ex puerili corpore depictas exhibet. In quibus 1 *notat ſuperioris vertebræ cartilaginem, ſui corporis inferiorem appendicem, ipſumq́; corpus interuenientem,* 2 *eiuſdem vertebræ humiliorem appendicem,* 3 *cartilagineum ligamentum, ſuperioris inferiorisq́; vertebræ appendices intercedēs,* 4 *ſuperiorem inferioris vertebræ appendicem,* 5 *cartilaginem, dictam modò appendicem ſuæ vertebræ copulantem.*

FIGVRA XXIX.

A REcti inteſtini portio cū ſuis muſculis à corpore reſecta: quā dū reliqua eximimus inteſtina, ī corpore adhuc relinquere ſolemus.

BC Duo muſculi, inteſtinum poſt egeſtionem ſurſum trahentes.

D Muſculoſa ſubſtātia penis radici adnata, in mulieribus porrò ad infimam pudendi partem commiſſa. Inſuper D ſedes notatur, à qua in penem muſculi duo pronaſcuntur.

E Circularis muſculus, ne præter arbitriū excrementa deijciantur pręcauens.

QVATVORDECIM FIgurarum laryngis characterum index.

PRIMA *figura oſsis υ imaginem referentis, et hic ſuis muſculis omnibus liberati anterior facies exprimitur, vnà cum anteriori laryngis, et aſperæ arteriæ caudicis (qui in collo conſiſtit) ſede, nullo interim laryngis muſculo reſecto. Qui verò muſculi hic ſint cōſpicui characterum index, dilucidè explicabit. Secunda figura eadem quæ prima ex dextro latere commonſtrat, quanquam hic non tantam aſperæ arteriæ caudicis portionē aſſeruauerimus, dein etiam hinc ſuperiora oſsis, υ referentis latera reſecuimus.*

Tertia ſecundæ penitus reſpondet, niſi quòd hæc ex poſteriori facie eadē, quæ illa ex latere commonſtrat, verùm & hic quoque ex induſtria ſuperiora oſsis hyodis latera perinde ac in prima delineantur.

Quarta anteriorem laryngis ſedē, cum portione caudicis aſperæ arteriæ proponit, reſecto iam hyoide oſſe, cum muſculis ab illo, & à pectoris oſſe laryngi oblatis. Seruantur itaque adhuc ex communibus laryngis muſculis quintus & ſextus, ac dein muſculi laryngis operculo proprij.

Quinta figura à quarta ſectionis ordine nihil variat, eadem quæ quarta, ex ſiniſtro latere eleganter ſpectanda offerens.

Sexta laryngem à reliquo aſperæ arteriæ caudicis liberatam, ita poſteriori facie exprimit, vt neque ſtomachi, neque communis alicuius muſculi portionem adhuc reliquerim, interea tamē nullam laryngis cartilaginum ſua ſede dimouimus.

Septima laryngem ex dextro latere ita expreſſam continet, vt ipſius operculum iam reſectum ſit, vnà cum muſculis primæ cartilagini ſecundā nectētibus. Dein primæ cartilaginis in hoc latere inferior proceſſus, à ſecunda liberatus eſt, ipſaq́; prima antrorſum, atque à ſecunda ſic reflexa occurrit, vt media primæ cartilaginis ſedes, in poſteriori regione nuda cernatur.

Octaua à ſeptima in hoc differt, quòd hic rectos muſculos illorum quatuor, qui tertiam cartilaginem ſecundæ nectunt, reſcidimus, ipſaq́; ſecunda cartilago magis detecta appareat.

Nona rurſus ab octaua in hoc variat, quòd præter muſculos nuper dictos, etiam quatuor tertiam ſecundæ iungentium obliquos, & dein duos in tertiæ cartilaginis baſi poſitos abſtulimus, ſeruatis duntaxat cum tribus cartilaginibus illis muſculis, qui tertiam primæ alligant.

Decima ex anteriori laryngis ſede ſe ſpectandam præbet, ablata iam prima cartilagine, & duntaxat cum ſecunda & tertia apparentibus muſculis, tertiam primæ cōmittentibus.

Vndecima laryngis muſculis oſtendendis non ſeruit, verùm hanc, vt et duas ſequentes, oſtendendæ laryngis linguæ gratia delineauimus. Exprimitur itaque hic larynx, à reliquo

aſperæ

Digitized by Google

aſperæ arteriæ trunco, & ſuis communibus muſculis libera, quæ aſſeruato adhuc ipſius operculo, poſteriori ſuæ ſedi incumbit, ſuperioremq́; faciem commonſtrat.

Duodecima in hoc ab vndecima differt, quòd hæc inferiorem laryngis ſedem delineatam contineat.

Decimatertiæ hoc à duodecima habet peculiare, quòd laryngis rimam ſeu lingulam, magis coarctatam occluſamue repræſentet. Cæterùm characterum index erit eiuſmodi.

A In prima 2, & 3, figuris hyoidis notatur os, nō prorſus ſuis membranulis liberum.

B In prima 2, & 3, humilius hyoidis oſsis latus, ſuperiori ſcutiformis cartilaginis alligatum proceſſui,

C qui C in 2, 3, & 4 indicatur.

D In prima & tertia ſuperius notatur hyodis oſsis latus, à ſecunda figura

E inibi reſectū, vbi E adſcriptum cernis.

F Muſculus ab hyoidis oſsis inferiori ſede enatus, ac humiliori primæ cartilaginis ſedi inſertus.

In prima figura dexter & ſiniſter eſt conſpicuus, in ſecunda dexter duntaxat.

G Muſculus ex poſterioris oſsis ſummo, ad humiliorem primæ cartilaginis ſedē deductus. Prima dextrum & ſiniſtrum quoque exprimit; at ſecūda dextri tantummodo portionem.

H Gula, ſeu ſtomachus, in 2, 3 & 5 cōſpicuus.

I Muſculus ex poſteriori ſede ſtomachi, cartilaginis primæ lateri inſertus. Ac tertia dextrum & læuum ferè vniuerſum oſtendit, & potiſſimum vtriuſque initium. Secunda dextrum & minimam ſiniſtri portionem: Quinta verò, ſiniſtri inſertionem exprimit, vt etiam prima & quarta vtriuſque inſertionem proponit.

K Duo muſculi ab oſſe υ referente enati, ac in laryngis operculi radicem inſerti. hi occurrunt in ſecunda figura & tertia & quarta.

L Ἐπιγλωττὶς, ſeu (vt nos vocamus) laryngis operculum, in ſecūda figura, & dein in 3, 4, 5, 6, & 11, conſpicuum.

M Glādulæ laryngis radici, ad aſperæ arteriæ latera adnexæ in 2, 3, 4, & 5,

N Muſculus à prima cartilagine ad ſecundā protenſus, exterior'ue primā cartilaginem ſecundæ iungentiū. Dextri muſculi & ſiniſtri pars in prima videtur, vterque autem integer in quarta apparet.

O Muſculus à ſecūda cartilagine in primam protenſus, alteriusve lateris interior, ſecundam cartilaginem primæ connectentium, in quinta ſolus ſiniſter exprimitur.

P Muſculus ab infima ſecundæ cartilaginis ſede, poſteriori ī parte principium ducens, & tertiæ cartilagini inſertus. Sexta dextrum & ſiniſtrum oſtendit: ſeptima dextrū, & quodammodo ſiniſtrum.

Q Sedes iam dicti muſculi, in octaua & nona.

R Muſculus à latere ſecundæ cartilaginis, in tertiam cartilaginem inſertus. Septima & octaua dextrum duntaxat oſtendunt.

S Sinus ſecundę cartilaginis, in octaua & nona notatur, cui inferior pri-

T mæ cartilaginis proceſſus, T in octaua & nona inſignitus cōnaſcit.

V Muſculus in baſi tertiæ cartilaginis ſitum obtinens, Sexta vtriuſq; lateris muſculū repræſentat. Septima dextrum, & ſiniſtri portiūculam. Octaua etiam dextrum.

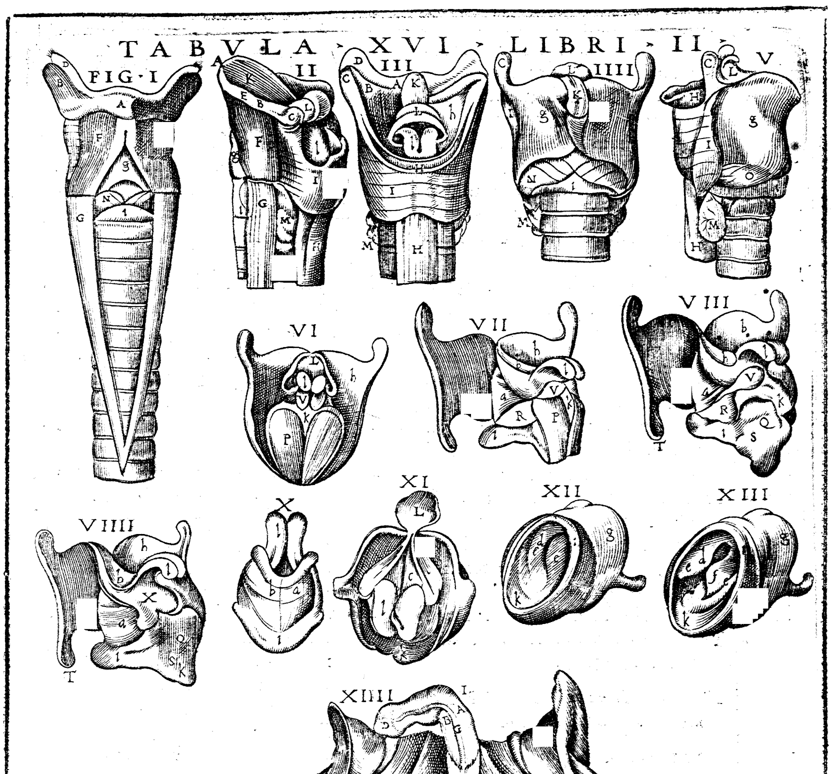
X In nona figura ſinus indicat, cui muſculus inſidet, tertiæ cartilaginis baſim in altero latere occupās, ac V charactere iam expreſſus.

a Muſculus ex tota primæ cartilaginis longitudine enatus, ac tertię inſertus, aut muſculus primæ cartilagini tertiam copulās. Decima dex-

b trū *a* inſignitum & ſiniſtrū *b* inſignitum indicat, ablata interim prima cartilagine.

Septima verò, octaua & nona, integrum dextri lateris muſculū *a* notatum exprimunt, & elatiorē ſiniſtri ſedē, quam ob hoc quoq; *b* litera in illis figuris notaui.

c Lin.

TABVLA · XVI · LIBRI · II
FIG · I
II
III
IIII
V
VI
VII
VIII
VIIII
X
XI
XII
XIII
XIIII
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX

c Linguæ ſeu rimæ, in medio laryngis obuiæ ſuperior ſedes in vndecima figura conſpicitur.

d Inferior facies lingulæ, quam in decimatertia magis, quam duodecim apertam expreſsimus.

ee Duo ſinus, vtrinque vnus, qui clauſa lingula ſeu rima in humiliori ipſius ſede ad latera euadunt conſpicui in duodecima, & decimatertia.

f Callus in medio rimæ apparens, vbi ipſa potiſsimùm conniuet, in decimatertia exprimitur.

g Ne fortaſſe aliquid obſcuritatis cartilagines literis non inſignitæ adſerant, illas quoque adnotabimus. *g* itaque prima eſt cartilago, in anteriori parte ſe offerens, in 1 figura, dein in 2.4.5.12.13.

h Prima cartilago, in tertia figura & 6.7.8.9. poſteriori facie ſe offerẽs.

i Secunda cartilago anteriori facie cõſpicua, in 1.2.4.5.7.8.9.10.12.13.

k Secũda cartilago poſteriori facie ſpectatur, in ſexta. 7.8.9.11.12.13.

l Tertia cartilago occurrit in ſecũda, 3.6.7.8.9.10.11.

TABVLAE DE PENIS muſculis Characterum index.

XIIII. Itaque figura corporis in menſa proni, & oculo ad perinæum ſeu interfemineũ directo, oſtẽdit femora in latera admodũ diſtẽſa, & penis corpus vniuerſo interim ſcorto cum teſtibus, cute, adipe, venis, neruis, & arterijs vndique abſectis.

XV. Figura nuda quodammodo cõmonſtrat oſſa, quæ ſacri oſsis lateribus cõmittuntur, ac iliũ, & coxendicũ, & pubis oſſa appellãtur. His femorum oſsiũ portiones adhuc appẽdent, vnà cum ani & penis muſculis: quos ideo ab ipſorũ exortu depẽdere finximus, vt penis corporũ origo vrinæque & ſemini communis meatus inibi in conſpectu eſſet, qua ſurſum ſub pubis oſsibus flectitur.

XVI. Penem trãſuerſum diſſectũ in hoc oſtẽdit, vt penis corporũ ſubſtãtia, & coalitus, & cum vrinæ meatu connexus oculis ſubijcerentur.

XVII. Figura integrum commonſtrat penem, vnà cum veſica hic exporrectum, vt proprius veſicę ceruicis muſculus intueri poſsit.

XVIII. Oſtendit penis diuiſum canalem ad veſicæ introitum, glãdulas item quibus conſeruatur ſemen.

XVIII. Penis corpus per longitudinem diſſectum monſtrat, quo melius appareat arteria, quæ per ipſum diſtribuitur.

A B 1.2.3.4. Duo penis corpora penem quodãmodo vniuerſũ cõſtituẽtia.

C C 2.4. Duorũ penis corporũ exortus.

D 1.2.3.4. Penis glans, quam alij pręputiũ nuncupant: eo noĩe cutẽ, qua penis obtegitur, non dignantes.

E E 3. Fungoſa rubraq; penis corporum ſubſtantia.

F 3. Mutuus penis corporum cõnexus & neruea eorundem ſubſtantia, quæ orbiculatim fungoſã ſubſtantiam complectitur.

G 1.2.3. Veſicę meatus, vrinę ſeminiq; genitali communis.

H I 1.2. Duo primi penis muſculi, in prima quidem figura ſuam ſeruantes ſedem: in ſecunda autem ab eorũdem principio dependentes.

K L 1.2. Duo poſteriores penis muſculi, ſeu tertius & quartus, qui ĩ prima figura integri, in ſecunda verò ab inſertione pẽdentes conſpiciunt.

M 1.2. Muſculus orbiculatim recti inteſtini finem ambiens, fæciumq; excretioni præfectus.

N 4. Veſicæ ceruicis muſculus, vrinam, ne præter noſtrum arbitrium defluat, cohibens.

O O 2. Membrana pubis oſsium foramina occupans.

P 2. Teres ligamentũ, à coxẽdicis oſſe in rotũdũ femoris caput inſertũ.

Q 4. Veſicæ corpus.

R 4. Glandoſum corpus, vaſorũ ſemen deferentiũ inſertionẽ excipiens.

S S 4. Portiunculæ ſunt meatuũ, quibus vrina è renibus in veſicã ducitur.

T T 4. Portiunculæ ſunt meatuum, ſemẽ in veſicę ceruicem eiaculantium.

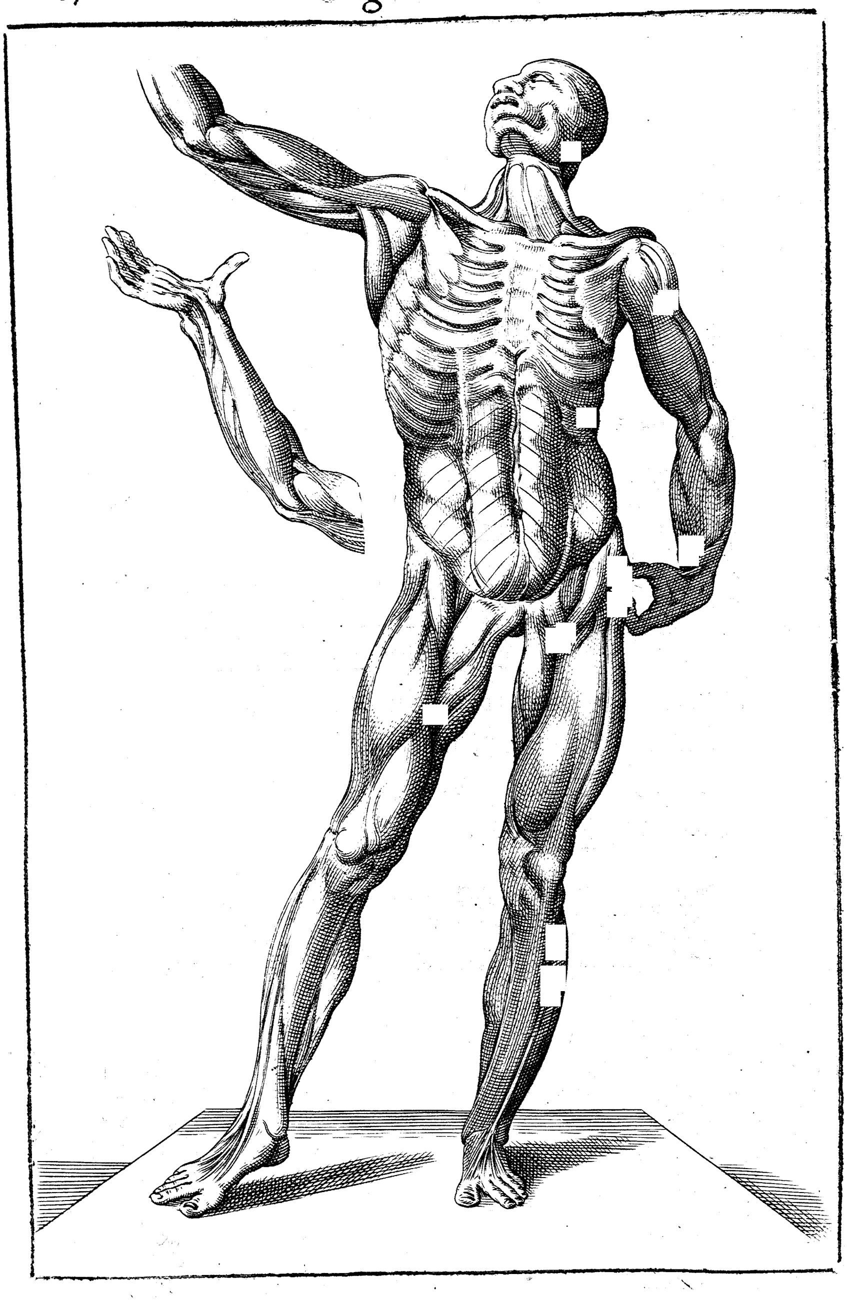
V 5.6. Arteria, quę per vnũ latus penis diſtribuitur, & per alterum eodẽ prorſus modo alia diſtribuitur.

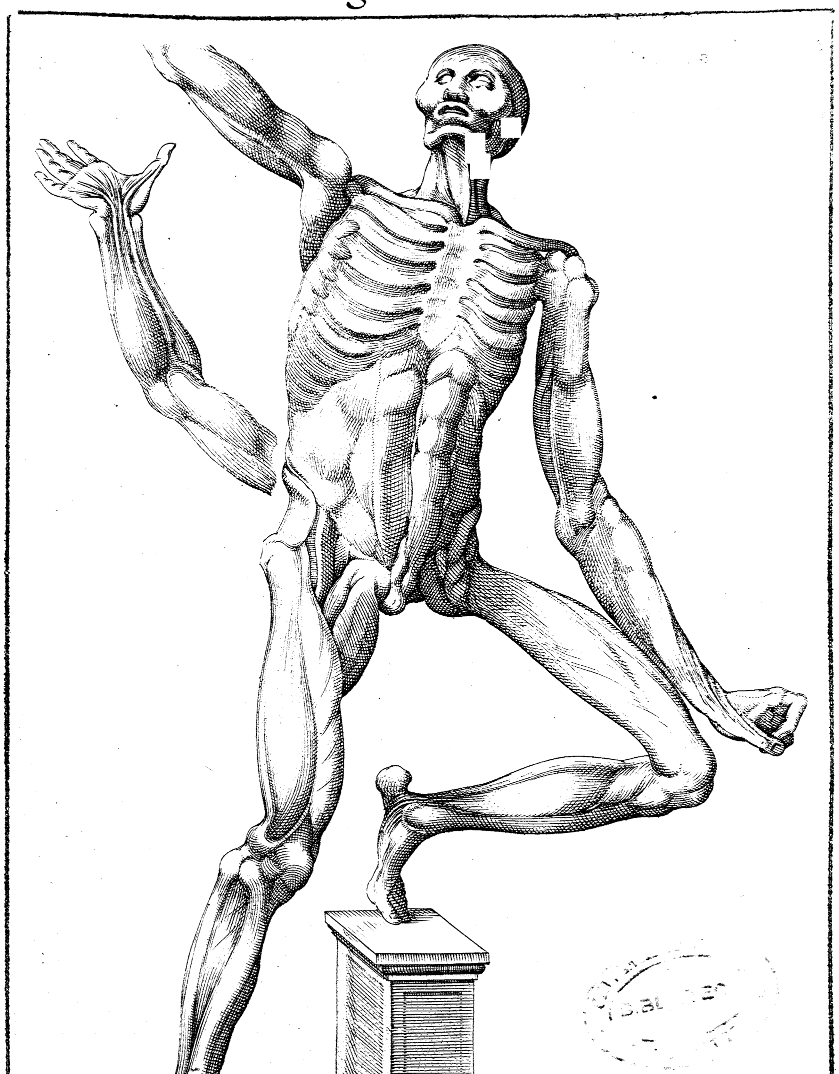
Præter

PRæter conſuetas Valuerdi Figuras, cùm ſequentes quatuor muſculorum iconas recèns nacti eſſemus, ea vtpote non inelegantes, & ab alijs differentes, ad abſolutionem operis perfectionem addendos duximus, poſtremum hunc ipſis locum, ne vetus numerorum ordo turbaretur, aſsignantes.

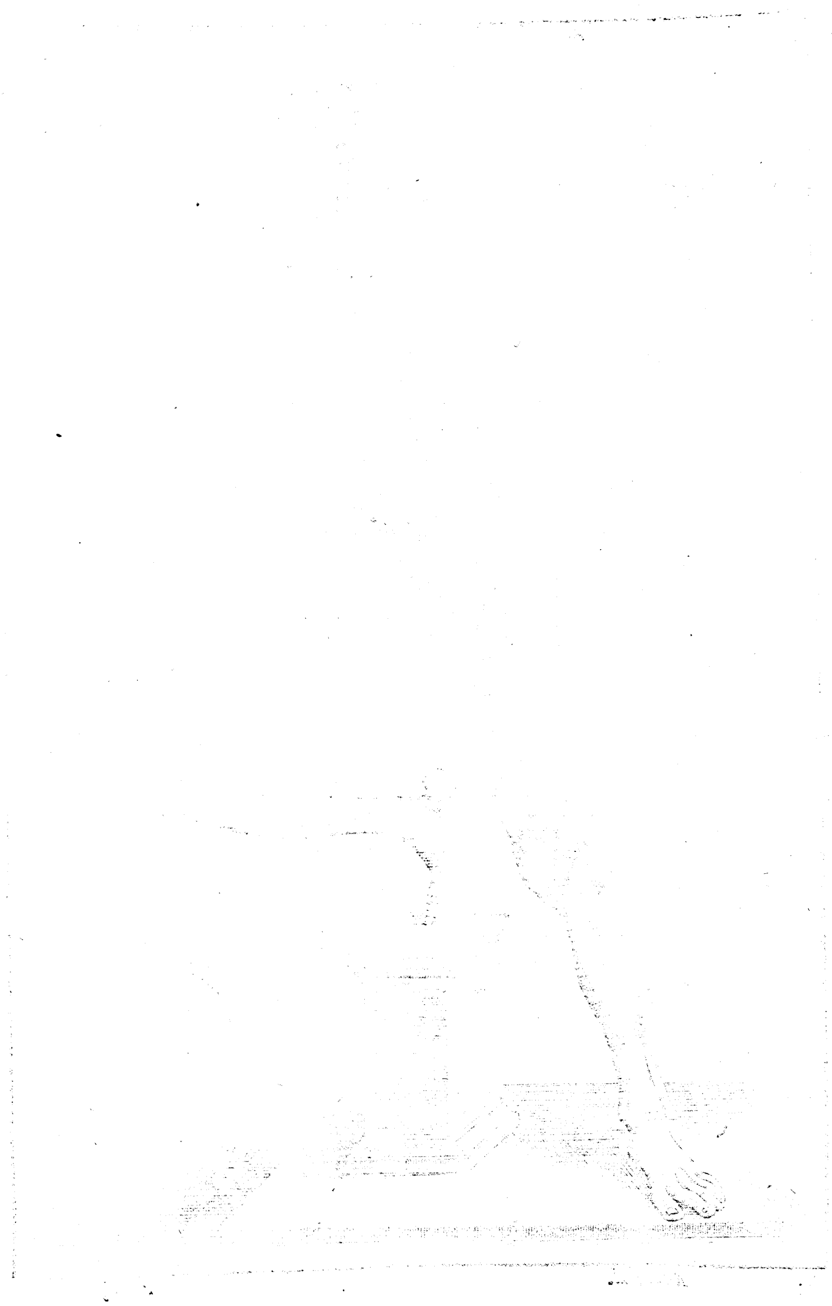
Digitized by Google

Figura I.

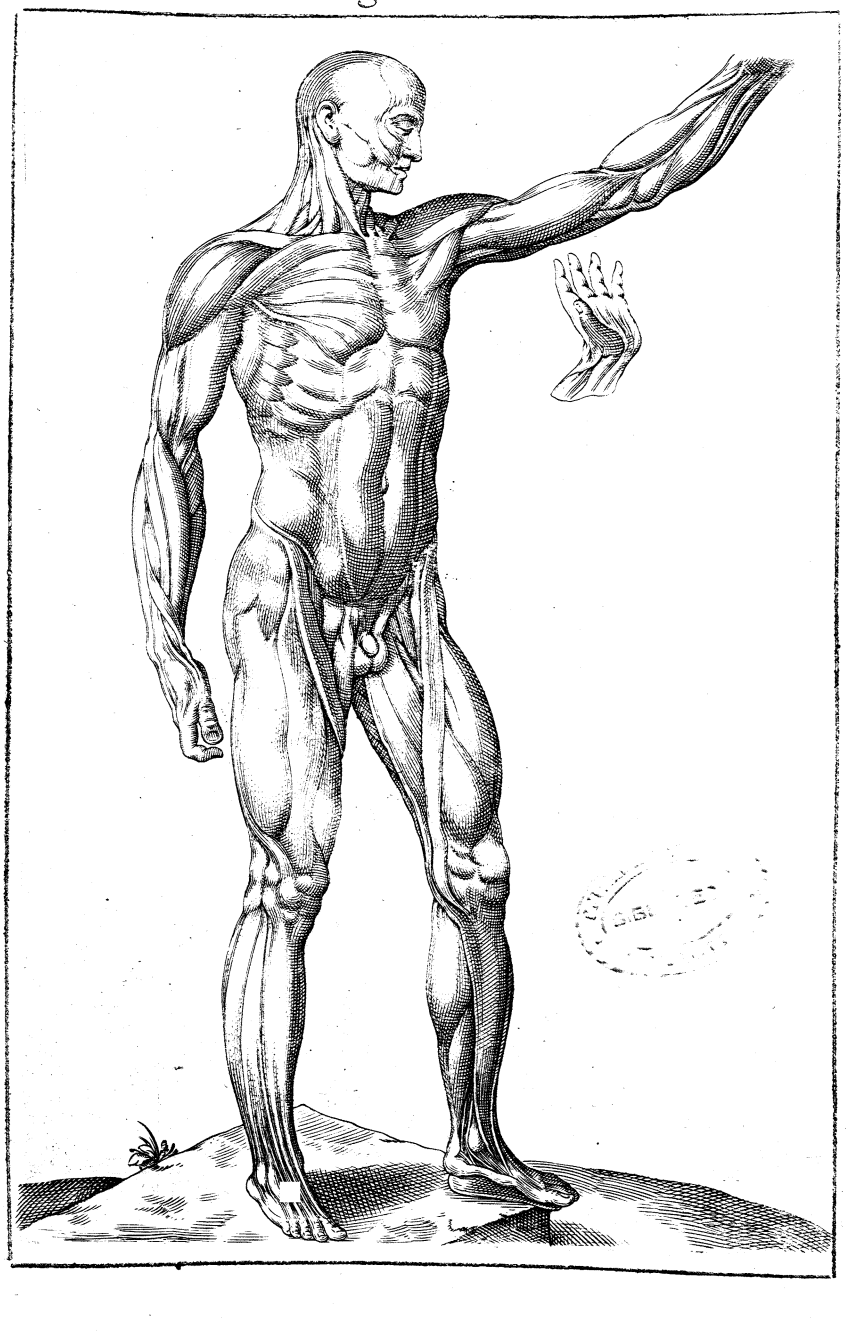

Digitized by Google

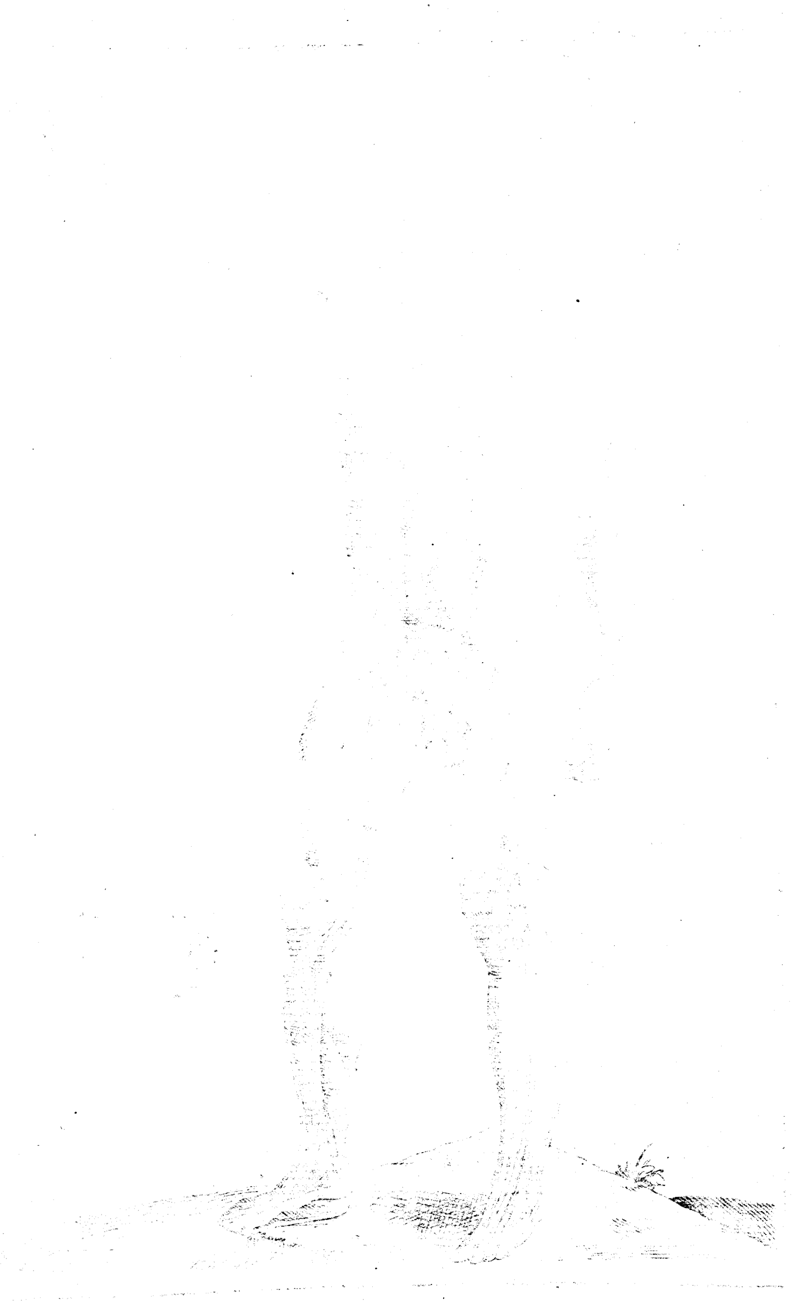

Digitized by Google

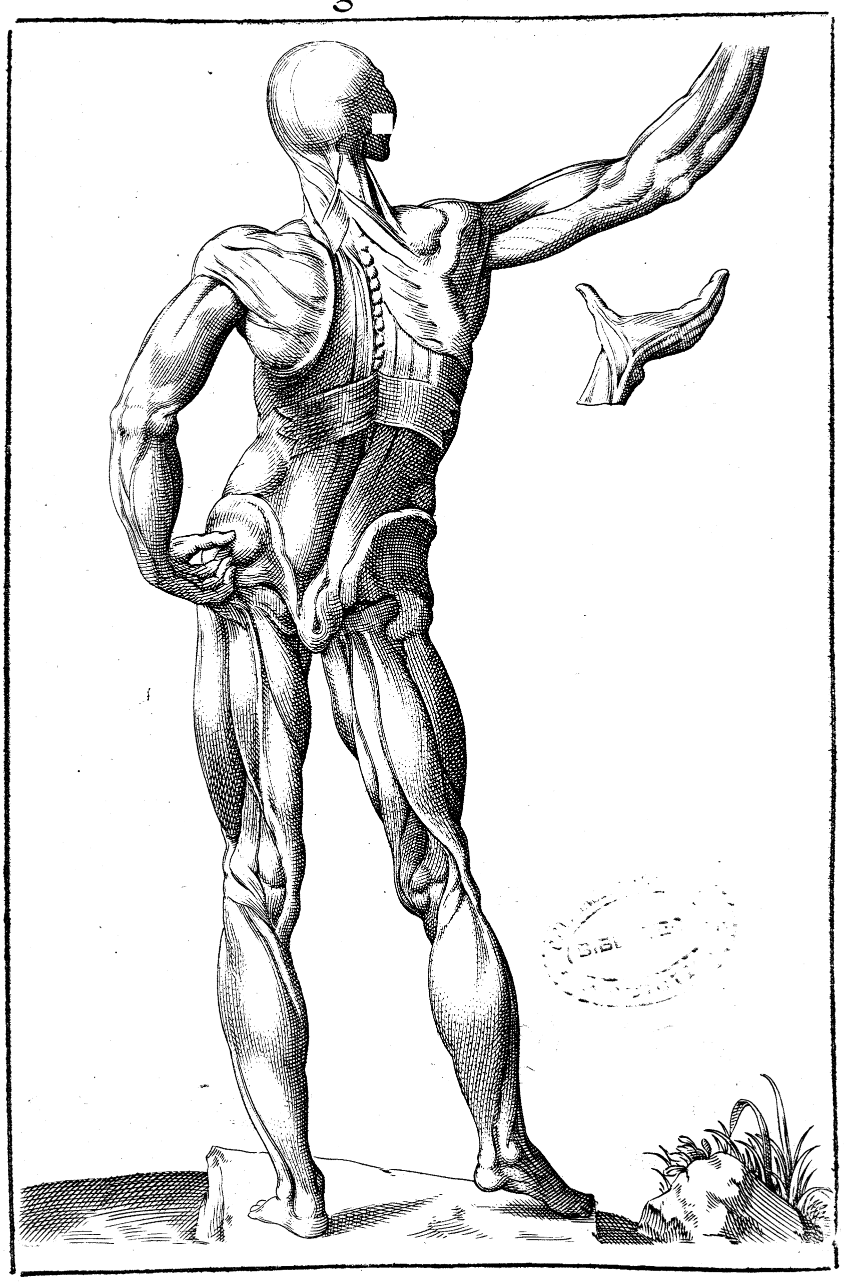
Figura III.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI Medici de Humani Corporis Anatome.

LIBER TERTIVS,

In quo de Nutritionis, Generationiſque inſtrumentis agitur.

De Membrana, quæ omnibus hiſce membris obtenditur περιτόναιον dicta. Cap. I.

HVMANÆ fabricæ baſim & propugnaculum, oſſa nimirum & cartilagines, primus liber edocuit. Secundus vincula & ornatum ipſius enarrauit. Tertium hunc, organis ad nutritionem requiſitis conſequenter dicabimus, & ob partium viciniam, de generationis quoque inſtrumentis agemus, ſermonis initium à Membrana ducentes, quam, quòd horum omnium organorum cõmune ſit inuolucrum, gręci περιτόναιον appellarunt, Arabes autem Siphac. Membrana hæc corpus eſt ſimplex ſiue ſimilare, omni fibrarum genere, quales in venarum tunicis haberi ſcripſimus, deſtitutum: eſtque totius corporis membranarum, ſi carnoſam exceperis, maxima. Ac omnem in primis cauitatem interna facie ſuccingit, quæ à ſepto tranſuerſo ad oſſa vſque pubis Ilium, & Coccygis habetur; omnia quæ inibi continentur inſtrumenta obuinciens, ventriculum ſcilicet, iecur, cyſtim fellis, lienem, omentum, meſereon, inteſtina, renes, veſicam, vterum, & teſtes. externa ſede abdominis muſculis adhæreſcit. ex ligamentis enim lumborum vertebras, & Ilium oſſa ſacro oſſi connectentibus vtrinque naſcitur, principio admodum tenuis; ac deinde [a] muſculos lũborum vertebris affixos, nec non internam oſſium coxendicis regionem occupantes ſupergreditur, fibrarum interuentu, quæ muſculos inuicem committunt, ipſis adhærens; [b] Tranſuerſis verò abdominis muſculis ſubtenditur, inferiori diaphragmatis ſedi, illiſque omnibus, ac potiſſimum neruoſis ipſorum partibus cohæreſcens, & muſculis inſtar inuolucri obducta. Adeo vt vini vtrem, peritonæum imagine referat; intus quidem lęue ac lubrico humore oblitũ, adipiſque interdum aliquid ſibi adnatũ habens, licet non æque vndequaque: ſedes enim ipſius, quæ ventriculum & lumbos reſpicit, longè copioſiorem obtinet adipem, quam quæ ad vmbilicum pertinet. exterius autem aſperum, quò muſculis firmiùs adhæreret, nec inteſtinis officeret. Ab interna peritonæi regione alię quædam naſcuntur membranę, membris in huiuſmodi cauitate contentis obductæ, & ſingula inſtar tunicæ obtegentes, præter peculiares membranas, quas nonnulla, ſiue maior ipſorum pars adipiſcuntur. Atq; hanc ob cauſam complures, ijs organis quæ duabus duntaxat donantur tunicis, quemadmodum ventriculus & inteſtina, ternas adeſſe crediderunt, peritoneos membranam vnius vice connumerantes; ijs autem, quæ vnicam duntaxat peculiarem tunicam obtinent, quemadmodum vterus, veſica, cyſtis fellis, binas adſcripſerunt; ijs demum quæ nullam adepta ſunt, ex quorum numero ſunt lien & iecur, vnicam aſſignarunt, peritonæi ſcilicet partem. Cęterum peritonæum non parem vbiq; ſeruat craſſitiem; pars enim ipſius lumborum vertebrarum vinculis connata, admodum craſſa eſt, quemadmodum & quæ lumborum muſculis incumbit: anterior verò à mucronata pectoris cartilagine ſubtus vmbilicum pertinens, tenuis inſigniter occurrit; atque hinc etiam tenue deorſum fertur peritonæum, ſed geminum, & inter vnam alteramque membranam vmbilicales arteriæ, nec non vrinarius meatus deferuntur, vti ſuis locis doce-

a li. ii. ta. vii. tux.

b li.ii.t. vi. Δ

Figura.

Membranæ à peritonæo eductæ.

Peritonæi haud par eſt vbique craſſities.

Peritonæũ quo locis peruium.

docebimus,etſi Veſalius id minimè aduertit.Adhæc Peritonæum in viris iuxta pubis oſſa,ad latera capitum rectorum muſculorum, [c] ſingula vtrinque oſtendit foramina, per quæ ad teſtes ſeminaria vaſa deferuntur.Quod tamen haud ita accipiendum eſt,vt Peritonæum hac in parte peruium ſit;nullibi enim diſruptum,vnà cum ſeminarijs ductibus ad teſtes elabitur,omnibus ipſis obductum. Quà etiã Diaphragmati ſubtenditur duo pariter obtinet [d] foramina,inſtar illorum,quæ in illo haberi diximus;quæ minùs etiam prædictis foramina dici merentur. Vbi nanque peritonęum, ad venam cauam,ad arteriam magnam,& ad æſophagum,quæ ſeptum traijcere diximus,pertingit,ea circum circa complectitur,& omnibus ipſis adhærẽs deſcendit, [e] venam cauam & ęſophagum [f] circum vndique, arteriam verò [g] anteriùs duntaxat ambiens. Alia quin etiam ſortitur foramina,quibus [h] vmbilicalia vaſa,ceruix veſicæ, anus,& venæ complures,arteriæ,ac nerui,ad crus tendentes, muſculi etiam aliquot dorſi,nec non multæ [i] venarum,neruorum,arteriarumque propagines tranſmittuntur,quæ à vaſis lumborum vertebris incumbentibus prodeunt,& proximos ſibi muſculos,cutemque ac Peritonęum quoque adeunt;quod non ſolum ſurculos hoſce ſuſcipit,verum etiam & illos,qui ſeptum tranſuerſum permeant;vnde mihi haud omnino ſenſus expers videtur,vt multi exiſtimarunt. In mulieribus priuato foramine donatur,quo vteri ceruix viam ſibi parat. Peritonęo id muneris demandatum eſt,vt prędicta membra priuatim contegat,& omnia quo minus a ſedibus ſuis aberrent,cõtineat,quod potiſſimum in abdomine ac lumbis pręſtat,quibus in locis ſi forte fortuna diſrumpitur,inteſtina protinus erumpunt,& veluti herniam efficiunt; neque verò tranſuerſi abdominis muſculi ipſis quò minus exiliant continendis ſufficiunt,quãuis Veſalio ſecus videatur.

c fi.i.G. li.ii. t.iii.x.t.i.Y
d li.ii.t.vii.r.ſ.
e ead.ſ.
f ead.r
g ead.q
h fi.iii.FKI
i fi.xix.m, m n

Peritonæi munus.

De Aeſophago, ſiue Stomacho. Cap. 11.

Gulæ ſitus.

STomachum appellamus [a] inteſtinum illud, à palati finibus exortum, quod linguę radici hęrens,tonſillas vtraſque attingit,& [b] deorſum per aſperę arterię poſteriora ad quartam vſque thoracis vertebram protenditur, ac dein iuxta quintam, vt magnę arterię cedat, non nihil dextrorſum deuiat, ipſique adherens ad nonam vſque thoracis vertebram procedit,vbi iecoris occaſione ad lęuam obliquatur, & paululum à dorſo abſcedens [c] neruoſam Diaphragmatis regionem ſiniſtrorſum ſupergreditur,& [d] intra ventriculum adigitur. Via hęc gręcis οἰσόφαγος, latinis ſtomachus,ideſt os, dicta eſt, per eam nãque veluti per os eſculenta omnia poculentaq; ingeruntur,pręter potus tantillum,quod laryngem ingreditur;eamque irrorans efficit vt melius diduci & arctari queat. Alii Gulam ſiue Meri appellarunt. Hiſpanis Tragadero,ſiue Herbero,ſeu Gargante dicitur,Italis verò Gola, ſiue Canna della Gola. Conſtat autem ex neruoſis quibuſdam tunicis, quo facilius dilatetur colligaturque. Interna eius facies læuis & lubrica eſt, externa verò aſpera. Binas ſibi peculiares tunicas vendicat,pręter communem peritonæi,ſubſtantia,duritiè, craſſitie ac fibrarum ſpecie varias. Interior enim neruoſior eſt ac durior:tenuiorque, totius oris & palati tunicę continua,& fibris ſecundum longitudinem porrectis donatur, quibus veluti manibus ingeſtos cibos attrahit,& vomitu reiectat;licet motus is ad ventriculum magis quàm ad gulam pertineat. Exterior tunica craſſior eſt ac mollior, & muſculi modo,paulò carnoſior;& tranſuerſas,circulareſue fibras nanciſcitur,quę cibis in deglutitione deorſum trudendis,eiſdemq; in vomitu foras propellendis opitulantur. Tertia ſtomachi tunica fibris omnino deſtituta eſt, proditque à ligamentis vertebrarum thoracis,iuxta nonam vertebram, cui ſedi ęſophagus ipſe committitur,fitque ex membranis,quę à thoracis vertebrarum ligamentis infra nonam vertebram enaſcuntur,& vertebrarum corporibus ſtomachum deuinciunt. Membranę huic nihil fibrarum obtigit,nihil muneris concreditum eſt,præterquam vt ſecundam integat,quemadmodum peritonęum,ea membra quibus obtenditur. Pręter cõmemoratas fibras faciliorem ciborum deglutitionem reddentes, quatuor in ſtoma-

a fi. xiii.xiiii.
b li.ii.t.xvi.fi. ii.iii.v.H.ta. vii.F trãſit ſuper B,& ſub F
c li.ii.t.vii.
d fi.xi.iuxta. R

Gula quot ex tunicis conſtet.

Tertia gulæ tunica.

cho

Digitized by Google

cho glandulę habentur, quę ipſum continuò humeſcentem & lubricum ſeruát. Ha- rum [e] duę in faucibus, ſtomachi orificio aſſidentes, ac tonſillę nobis appellatæ, laryn gi etiam irrorandę inſeruiunt. Duę [f] alię in medio ſtomachi ductu cóſiſtunt, poſte- riori eius ſedi magis innixę, atque iilis, quę ad initium ceruicis veſicę occurrunt, tum forma, tum officio ſimiles.

e fi.xiii.E.F.
f fi.xiiii.E.F.

De Ventriculo. Cap. III.

a fi.ii.P.fi.iii. F.F.fig.xi.P. Q.figu.xiij. xiiij.xv.xvi.

AEſophago [a] ventriculus eſt continuus, ſub Diaphragmate inter vmbilicum & mucronatam pectoris cartilaginem ſitus, à læua in dexteram ſecundum longitudinem ex porrectus. Elatiore anterioreque ſui ſede in ſiniſtro latere Diaphragmati cohæret; In dextro latere iecoris concauo ſubtenditur; humiliori autem ſede omento atque inteſtino colo attenditur; à ſiniſtris lieni innititur, atque in hoc latere maior ipſius pars totam regionem inter iecur & lienem interſitam occupat, in qua ſuperius orificium ſepto adhæret paulò elatius inferiore, quod ad læuam iecori ſubſternitur, ſed vtrunque orificium in medio corporis conſiſtit, non quidem longitudine, ſed profunditate corporis dimetita. Reliquum ventriculi in anteriora pertinens ei parti ſubiacet, quam os ventriculi vulgo appellunt, hinc ſanè decepti, quòd parte hac frigeſcente incaleſcenteue, ventriculi os dolere, ſeu refocillari ꝓ varia ipſius diſpoſitione animaduertant. At huius profectò ratio nulla alia eſt, quàm quòd ventriculi corpore calidiore, ſeu frigidiore reddito, protinus ipſius ori, continuo ſcilicet, alteratio communicatur. Vnde in medicorum quorundám ſententiã conniuere nequeo, qui ventriculi ſitu adducti, remedia ventriculi os iuuatura, dorſo applicant ad coſtarum extrema, nonnihil ad læuam; non enim video qui per tantam oſſis craſſitiem, carniſque molem medicamentorum facultati facilis pateat aditus. Sed vt eò vnde digreſſa eſt noſtra redeat oratio. Ventriculus forma eſt rotundus & oblongus, & principio latus, ac ſenſim verſus finem in anguſtum coactus, ſuperiore ſede, quæ à ſummo ad imum pertinet, ſtrictior anguſtiorq;, inferiore autẽ amplior; eſtque totus æqualis ac terſus; poſterius interim ſinum commoſtrat, quem in ſui medio tranſuerſim efformant dorſi vertebrarum corpora, nec non vena atque arteria ipſis ſuperuectæ. Sinum hunc ventriculus non niſi in corpore cóſiſtens oſtendit, ideoque benè inflatus, vẽtriculi quo clyſteres parantur formã, quodammodo refert. Duo etiam ſortitur ora, alterum quo cibum excipit, quod ςόμαχος idest os, græcis appellatur, cui æſophagus iungitur in ſiniſtro latere, ſub Diaphragmate, modicè verſus mediam corporis regionem: alterum quo cibus confectus foràs extruditur, ac proinde πύλωρος græcis, Ianitor nobis dicitur, qui ſedem in dextro habet latere, è regione propemodum alterius, adeo vt cibus ad abſolutam vſque ipſius elaborationem facilè in ventriculo contineri poſſit, nulla interim vrgente neceſſitate, qua inferiùs orificium arctè adeo, vt quidam exiſtimant, occludi oporteat. ex duobus hiſce orificijs ſupernum amplius inferno eſt, quò ſcilicet cibos facilius deglutire, deglutitoſq; minori negotio continere poſſimus. Quanta ſit etiam inferioris orificij amplitudo, ex his diſcere poſſumus, qui aut imprudenter, aut etiam conſultò, anulum, aureumuè ſcutatum, vel quid ſimile deuorant. Neque verò glandula illa quæ inteſtino, ianitori contiguo ſecundum ipſius longitudinem adnaſcitur, ad exactiorem orificij huius cóſtrictionem opitulatur, ſed venæ portæ ramos, inibi ſeiunctos ſuffulcit. Cæterum orificij vtriuſq; membranæ, reliquo ventriculi corpore [b] paulò craſſiores exiſtunt, vt illis intra digitos compreſſis, multoque magis inuerſo ventriculo, conſpicuum euadit; liquidò enim orbiculatim prominere deprehenduntur, idq; perſpicuum fit quà ſtomachus, & duodenum inteſtinum, ille quidem ſuperiori, hoc vero inferiori ventriculi orificio iunguntur. ex hiſce autem prominentijs, vtraque ventriculi ora longe maius ſibi ipſis robur aſciſcunt. Reliquum omne ventriculi corpus, [c] interna facie lœue eſt ac planum, perinde ac exteriore, ſi duas tamen prædictas ſedes exceperis quæ, ventriculo inſigniter conſtricto, rugas quaſdam oſtendũt; ac huiuſmodi quidẽ

Vnctiones pro ventriculo vbi nam faciendæ.

Ventriculi figura.

Duo ventriculi orificia.

Inferius ventriculi orificium non admodum anguſtum.

Ventriculi membranæ vbi craſſiores.

b fi.xv.h.i.

c ead.

Digitized by Google

partes albæ minus quàm reliquum ventriculi corpus occurrunt, præſertim verò intrinſecus vbi modice rubent. Interdum etiam ingens adipis copia in ventriculi fundo reperta eſt. Neque vna vbique eſt eademque ventriculi magnitudo, nam præterquàm quòd alijs maior, alijs minor obtigit, in vnoquoque pro aſſumptorum ratione, maior minor'ue redditur, nam veſicæ inſtar ita turgeſcit cogiturque, vt quantumlibet exiguum, multum'ue ſit quod continet, totum id æquè complectatur, nihil interim vacui relinquens. Cui quidem actioni apprimè ipſius ſubſtantia congruit, quippe quæ neruoſa eſt, & citra omne periculum ampliari colligique poteſt.

Ventriculus magnitudo.

Conſtat autem duabus tunicis, latis atque tenuibus, ſibique inuicem iunctis, ſed nonnihil varijs. [d] Interior enim perinde ac ſtomachi neruoſa eſt, ac ſtomachi, palati, labiorum, vti & inteſtinorum interiori tunicæ continua, ſtomachi tamen & palati tunica paulò mollior, ne in aſperioris cibi molitione, ac deglutitione hæc abraderetur; ac proinde hæc oris tunica, ad ventriculi vſque fundum, mollior deinceps efficitur. Tunica hæc vnum duntaxat ſortita eſt fibrarum genus, obliquè ſcilicet excurrentium, qua quidem in re à ſtomacho differt, qui fibris quam plurimis, rectaque ab imo ad ſummum porrectis donatur, quibus veluti manibus cibos deorſum allicit. Ventriculus autem rectis fibris minimè opus habuit, cùm munus ipſi cibos attrahendi concreditum non ſit, ſed dum conficiantur duntaxat retinendi, confectosque foràs propellendi, quorum illud obliquis, hoc tranſuerſis ſecundæ tunicæ fibris molitur. [e] Exterior tunica craſsior eſt quam interior, atque ideo mollior, & lenta magis, externæ ſtomachi tunicæ continua, & tranſuerſis, perinde atque illa fibris intexta, quæ interioris tunicæ fibris teſſellatim complicantur. [f] Tunicæ huic alia circunducitur ex peritonæo, quà id ſepti partem ſtomacho iter præbentem integit, pronata, ipſique circũdata, vbi craſsior quàm alibi occurrit, externæ omenti tunicę, vt inferiùs docebimus, principium porrigens. Ventriculi autem partes ſunt, cibum conficere, ac in ſuam naturam conuertere, ac proinde qualis ipſe eſt, albũ ipſum reddit, quem vbi elaborauit eoque potitus eſt, (ſiue ipſo reficiatur, ſeu nutriatur) quod reliquum eſt tranſuerſis fibris per pyloron extrudit, quæ ventriculum (vt mulieres inteſtina ſolent, cùm inſitia parant) comprimentes foràs propellunt. In eo itaque velut in lebete, cibus vniuerſo corpori coquitur, ideoque inter tot membra ipſum excaleſacientia fuit repoſitus.

Ventriculus duplici conſtat tunica.

Ventriculi fibræ.

Secunda tunica.

Alia tunica.

Ventriculi munus.

d fi.xvi. m.

e ead. L.

f ead. K.

De Inteſtinis. *Cap. 4.*

VEntriculi fundo [a] inteſtinum iungitur, quod in anfractus plurimos reuolutum ad anum vſque procedit. Idque etſi re vera vnicum eſt, varia tamen & à veteribus, & à recentioribus nomina, ob ſubſtantiæ functionisque varietatem accepit. Primùm nanque in tenuia, & craſſa diuiduntur. Tenuia [b] ex ventriculi fundo principium ſumunt, & retrorſum contorta ſub poſtica ventriculi ſede ad dexterum corporum vertebrarum dorſi latus, deorſum tendunt, in gyros nuſquam circumflexa. Quum primùm verò imam ventriculi regionem contingunt, ſub [c] inteſtino colo, cui ventriculum incumbere dicemus, occultantur, ad læuam deflectentia: ac dein in flexuoſos gyros complures ſurſum deorſumque incerta ſerie numeroque acta, ſedem vniuerſam, quæ inter ventriculum ac pubis oſſa, & ilia habetur, implent, ea excepta quam colon inteſtinum, vt inferiùs trademus, occupat, eandem ſemper craſsitiem ac latitudinem ſeruans, quamuis interdum iuxta ventriculum paulò latius occurrat. Inteſtinum id figura teres ac læue eſt, ſubſtantia nerueum ac tenue, & ex duabus [d] tunicis conflatum, quarum interior dura eſt ac neruea, interiore tamen ventriculi tunica mollior; exterior autem minus neruoſa eſt, ambæ verò perquam tenues exiſtunt, & tranſuerſis duntaxat fibris intertextæ; quamuis exteriori paulo ante quã ad cœcum pertingat, rectæ aliquot fibræ obtingant. Duabus hiſce tunicis [e] alia ex peritonæo procedens accedit. Tenuibus inteſtinis [f] craſſa cohærent, ſub dextri renis regione, nonnihil verſus ilium; hincque ſuperiora rurſus petunt, tenuibus inte-

Inteſtina omnia ſunt.

Prima inteſtinorum diuiſio.

Tenuia inteſtina.

Inteſtina craſſa.

a fi.iiii.v.:ix. xi.

b fi.xi.s.fi.vi

c fi.v.V.

d fi. viii. h.

e ead. K.

f fi.v. vi. vi ix. NPQ.[illegible] S.T.Y.a.

Digitized by Google

ſtinis circundata, & reflexa, per iecoris caua feruntur, propè cyſtim fellis, vbi nonni-
g fi.v.à P. ad Q. — hil flaueſcunt. Indeà [g] dextris in ſiniſtra ſub inferiore ventriculi ſede contendunt,
h ead.G. — & ad [h] lienem pertingunt, vbi flexus quoſdam edunt, & hinc paulatim ſupra ſini-
i fi.v.viii. R. — ſtrum renem peritonæo incumbentia ad os vſque [i] pubis delabuntur, vbi veluti vm-
k ead.s. — bilicum [k] adeuntia, introrſum flectuntur; aſt ilicò in orbem acta remeant, & ſacro
l ead. à T. ad 2. — oſsi attenduntur, indeque ad anum vſque rectà [l] deorſum excurrunt. Is eſt inteſti-
norum ductus, vlnas viginti menſurales longitudine ſuperans. Duabus omnia ex- — *Inteſtinorũ tunicæ.*
truuntur tunicis, præter communem: tenuia verò cibum in ſe continent, vbi is è
ventriculo prodit, ab ipſisque id omne ſeiungitur, quod in ſanguinem vrinamue
abiturum eſt; reliquum autem omne in fœces commutatum craſsis excipitur. Vtra- — *Tenuium inteſtinorum diuiſio.*
m fi.vi.inter I. & L. fi. xi. inter s & c. — que verò tres in partes dirimuntur, quarũ [m] prima à ventriculi fundo ad anfractuum
initium pertinet. Inteſtinum hoc veteres duodenum appellarunt, quod duodecim — *Duodenum.*
digitorum longitudinem ferè non excedat; quo ſemper nomine nobis vocabitur,
quæſtionibus cunctis poſthabitis, à quibuſdam inutiliter agitatis, num duodenum
an verò ἔκφυσις, hoc eſt proceſſus, ſeu exortus dicendum veniat: Vocent ipſi, vt ſa-
n fi.vii. K. fi xi.c. — tius viſum fuerit; mihi duodenum ſemper appellabitur. In huius extremum [n] mea-
o fi.vi.L. — tus quidam vti dicemus à bilis folliculo profectus ingreditur. Secundum [o] inteſti-
num à primi termino emergit, illic vbi primùm in orbes, ac gyros conuoluitur, di-
citurque vulgato nomine ieiunum, quod perpetuò ferè exinanitum occurrat, afflué- — *Ieiunium.*
tis nimirum bilis acrimonia laceſsitum, quæ per foramen illud, quod ad duodeni fi-
nem haberi prodidimus, in ipſum influens, vt promptius fœces extrudantur, efficit.
Huic tertium adnectitur, omnium tenuiſsimum, ac propterea ἴλεον appellatum; — *Tenue.*
etſi perobſcurus eſt ipſorum coitus, tum quod nulla diuiſionis nota ſeſe offerat,
tum quod raro aut nunquam ita inane duodenum occurrat, quin aliquid ſemper
excrementorum contineat. Sic tamen ipſe ſtatuerem, vbi venæ, quas in meſente-
rio hiſce inteſtinis hærente haberi dicemus, craſsiores eſſe incipiunt, inteſtina verò
magis referta, ieiunum deſinere, tenue vero inchoare, quod flexuoſum tãtiſper pro- — *Ieiuni terminus.*
cedit, dum in craſſorum inteſtinorum initium deſinat. Quæ tripartita itidem exi- — *Craſſa inteſtina.*
p fi.v.vii. ix. N. — ſtunt; in Cœcum videlicet, Craſſum cui nomen Colo, & rectum. [p] Cœcum non- — *Cecum.*
nulli ſacculum eum eſſe aiunt, quem coli efformat initium, (Cœcum nobis appel-
latum) ac Cœcum propterea dici, quòd vno duntaxat donetur orificio. Alij paruu-
q ead.o. — lum [q] illud inteſtinum eſſe contendunt, ſacculi huius extremo appendicis inſtar
appenſum, lumbrico ſimile, quod ita in homine occluditur, vt nullus in ipſum
aditus fœcibus pateat, vnde Cœcum nuncuparunt, qua etiam ratione ſecundum ac
tertium oſsis temporum foramen, cęca quòd minimè tranſpareant appellantur.
Alij verò per Cœcum inteſtinum ſacculum vnà cum lumbrico intelligi volunt.
Verùm hi ne, an illi rectiùs ſentiant parum intereſt; integrum eſto vnicuiq; quod-
cunque videbitur nomen imponere, modò tamen nec hiſtoriam ipſius, nec ſitum
ignoret, quem ſub rene dextro, vti retulimus, verſus exteriora propter peritonęum
r ead. à P. ad Y. — obtinet. [r] Craſſum inteſtinum longè omnium capaciſsimum, ideoque vt arbitror
Colon hoc eſt venter græcis pariter ac latinis appellatum, ad ſacri vſque oſsis ini- — *Colon.*
tium pertinet. Id minimè ad amuſsim teres, ſed tum ſuperiùs, tum inferiùs leuiter
s fi.vii. VV. — depreſſum eſt, ad latera verò in quaſdam veluti cellulas [s] totum adaptatur; etſi quò
propiùs recto inteſtino accedit, eo minus in gyros conuoluitur, craſsioreſque ip-
t fi.viii h. — ſius tunicæ redduntur. Porrò [t] interior tum huius, tum cęci tunica tranſuerſis or-
u ead.i. — bicularibuſque fibris, iiſdemque frequentiſsimis intexitur: Coli autem [u] exterior,
tranſuerſas quidem paucas, rectas verò quàm plurimas adipiſcitur, non quidem
per omnem inteſtini ambitum protenſas, ſed ſupera duntaxat inferaque ipſius re-
gione, quas paulò depreſsiores eſſe monuimus. Ad latera enim fibrę ſecundum
inteſtini impreſsiones rectà procedunt, robur ipſius inſigniter inibi adaugentes;
Quarum impreſsionem quælibet, duobus conſtringitur ligamentis, vtrinque
x fi.vii. inter Y & a. — ſingulis, deſuper in inferna tendentibus. [x] Inteſtinum rectum ab oſſe ſacro in po-
dicem porrigitur, teres ac leue, nullumque in orbem actum, vnde nomen ipſum — *Rectum.*

Digitized by Google

deſumpſit. Duplici & ipſum tunica conſtituitur, quarum exterior rectis fibris frequentiſsimis, orbicularibus verò rarioribus intexitur. [y] Tertia tunica, tum huius, tum duorum nuper commemoratorum, non ſecus, ac tenuium inteſtinorum tunicæ ex peritonæo enaſcitur, præter inteſtini coli partem, ventriculo attenſam, quæ ab inferiore omenti membrana tertiam hanc aſciſcit tunicam, eiusque beneficio dorſo deuincitur, perinde ac reliqua omnia inteſtina meſenterij interuentu dorſo etiam colligantur. Sicque omnem inteſtinorum hiſtoriam enarrauimus. y fi.viii.x.

De Meſenterio: Cap. 5.

Meſenterij ſitus.

ID græci [a] μεσεντέριον, ſeu μεσάραιον, hoc eſt medianum nuncupant, quòd in inteſtinorum medio collocatum videatur. Alij animellas appellant, quòd ſit glandulis vſquequaque refertum. Meſenterium itaque ad poſteriorem inteſtinorum ſedem locatum eſt, inter ipſa & dorſum: eiusque interuentu inteſtina dorſo alligantur, quòd vt tutiùs præſtaret, ex duabus mutuo [b] accumbentibus membranis à peritonæo manantibus conſtructum eſt, inter quas plurimæ glandulæ, multusque adeps reponitur. Id autem non vnicum habet ſui exortus principium, cùm enim varius ſit ipſius ſitus, parsque ipſius ad [c] dexteram, pars ad [d] læuam, alia verò in [e] medio conſiſtat, hæc poſtrema, cuius beneficio [f] ieiunum ac tenue inteſtinum inuicem connectuntur, ex petitonæi membranis exoritur, quibus [g] arteria magna, & vena caua, ſecundum ſuum per lumbos ductum conteguntur. Ex his nanque tunicis neruææ fibræ complures emergunt, quæ in duas ilicò abeunt membranas, dexteræ quidem in dexteram, ſiniſtræ autem in ſiniſtram. Quæ rectum & Colon deuinciunt ex peritonæi membrana prodeunt, iuxta ipſius inceſſum. His enim in partibus, peritonæum fibras quaſdam neruoſas emittit, quæ in duas meſenterij membranas conuertuntur, inter quas, venarum arteriarumque gratia, quę vti docebimus, inter vnam alteramque membranam diffunduntur, proles numeroſa glandularum reponitur.

a fig.ix.x. MM.
b fi.x.X.Y.
c ead. PQ.
d ead. RST.
e ead. NN OQ.
f fi.xi. xlm.
g fi.xix.PQ. fi.xxi.g.

De Omento. Cap. 6. El Redaño.

Omenti ſitus.

OMentum [a] anteriori peritonæi ſedi ſubijcitur, & inteſtinis inſidet, à liene, iecorisque cauo, & ab vniuerſa inferiori ventriculi ſede ortum deſumens. Hincque deorſum protenditur ſuper inteſtina, quatuor, aut quinque digitos ferè infra vmbilicum, interdum verò ad pubis vſque os exporrectum: ac deinde reſurgit introrſum reflexum, & veram caſsidilis imaginem exhibens, infra ſupraque orbicularis. Omentum id inter ſuperiorem membranam & inteſtina tantiſper effertur, dum ad iecoris cauum cum ea inteſtini coli parte iungatur, quæ ventriculo adhæret. Vbi verò duplicatio hæc explicatur, quod in quibuſdam euenit, eouſque omentum protenditur, vt non ſolum ad vteri os, quemadmodum nonnulli prodiderunt, ſed ad ſcrotum etiam pertingat, vt in hernioſis quibuſdam contingit. Eſt autem omentum ex duplici conflatum tunica, læui & fibris orbata, multisque glandulis adipe conſperſis referta, venisque ac arterijs vndique implicita, ſic inuicem complicatis, vt retis ſpeciem præ ſe ferat, vnde græci ἐπίπλοον, ideſt implexum appellarunt. Et quamuis ex vnica efformetur membrana, quia tamen ea duplicata eſt, ex duabus ipſum conſtare dicimus, quarum altera inferior ſcilicet ex peritonæo principium deſumit, quà magna arteria per ſeptum fertur, & venæ cauæ adhæreſcit, ex membranulis ab ea peritonęi regione manantibus quę à thoracis vertebris enaſcitur, & venam cauam, magnamque arteriam dorſo alligantibus, iuxta vndecimã thoracis vertebram; hinc dextrorſum ad iecoris

Figura.

Subſtantia.

Ortus.

a fi.ii.iii.iiii. xxv.

caua

Digitized by Google

caua deſertur, iecori nonnullis in locis adhæreſcens, eique diaphragmatis ſedi, quę coſtis affigitur, quamuis id rariùs eueniat, nec ex eiuſdem in cunctis coſtæ regione. A iecoris cauo ad dextrum ventriculi latus, cui etiam cohæret, & ad vniuerſum duodenum inteſtinum contendit, cui ab exortu aduſque ferè ieiunum connaſcitur; hincque in arcum effertur, imo ventriculo cohæreſcens, quouſque ad lienis caua pertingat. Exterior membrana ex humiliori anteriorique ventriculi ſede ſecundum ipſius longitudinem à dextera in læuam oritur, & rectà in lienis concauum ſeſe inſerens, inferiori membranæ defigitur, quam in idem quoque cauum deſinere monuimus. Omentum id nullatenus inteſtinis adhæret, præterquam inferiùs, vbi coli regioni ventriculo accumbenti cohæret. Eſtque is ipſius vſus vt cuncta inteſtina obtegat, inſitumque ipſis calorem tueatur ac foueat, nec non vt venarum arteriarumque propagines tutò excipiat, quæ vti dicemus, ad ventriculum, lienem, duodenum inteſtinum, & ad coli partem, cui pro meſenterio eſt, exporriguntur.

De Iecore. *Cap.* 7.

MAgna inter medicos ac philoſophos fuit diſceptatio, iecur'ne, an cor princi- *Iecur ſanguinis*
pium ſanguinis exiſtat. Verùm qui nutritionis fœtus dum in vtero eſt & poſt- *principium.*
quam in luce prodijt rationem, ſimulque iecoris ipſius, tum ſubſtantiam, tum colo-
rem non oſcitanter perpenderit is dubio procul ratum firmumque habebit, iecur
nutritionis organorum facilè princeps, ſanguinis reliquas omnes corporis partes e-
nutrientis eſſe officinam. Sed quia in venarum enarratione id explicatiùs proſeque-
a fi. ii. HH. mur, nunc vti acceptum ſupponimus. [a] Eſt igitur iecur tranſuerſim ſub [b] ſepto *Iecoris ſitus.*
fi.v. DD. fi. xi. x. fi.xix. tranſuerſo à dextris in ſiniſtra poſitum; quamuis tamen maior craſſiorque ipſius pars
B.fi.xxi. bb. ſiniſtram regionem occupet; quæ ad ſui vſque medium ſepto tranſuerſo tota inniti-
fig.xxvi. L. li.vi.ta.v. fi. tur; reliquum verò partem duntaxat ipſius anteriorem contingit. Vniuerſum au-
x.GG. tem iecur, varijs hæret in partibus, multarum membranarum vi, quæ à peritonæo
b li.ii.t.vii.Δ. vt mox ſubijciam, pronatæ, ipſum arctè adeo diaphragmati deuinciunt, vt præter-
quam in anguſti admodum pectoris hominibus, totum ferè ſub mucronata pecto-
ris cartilagine deliteſcat, ſedem occupans vniuerſam, à ſpurijs coſtis comprehenſam.
c fi. xxi. bb. Iecoris forma proximis ipſi organis correſpondet; ac proinde [c] elatiori ſede, qua ſe- *Figura.*
fig.xvii. AA BB. pto cauam conſtituenti figuram incumbit, gibbum eſt, læue & æquale, ac ipſi ve-
luti conſertum. In media verò huiuſmodi parte ſinus efformatur, vnde venæ cauæ
d fig.xvii. C DE. [d] caudex à noxa immunis exoritur. [e] Inferiori ſede, qua [f] ventriculo, quem antea
e fi.xi.KI. rotundum & latum eſſe prodidimus, inſidet, ita cauum efficitur, vt eum amplexari
f ead.PQ. videatur; quanuis nec læue, nec æquale, vt eminentiori regione, occurrat, imo re-
trorſum inferiori ſede nonnihil duobus tuberculis prominet, in medio autem, quo-
h fi.xi.s. dam veluti ſinu deprimitur, quà venam portam reptare dicemus, iamque [h] duode-
num inteſtinum meare tradidimus. In dextro etiam huiuſce partis latere ſinus effor-
i ead. V. fig. matur, quo bilis [i] folliculus excipitur; alter item in læuo, per quem ſtomachus de-
xix. H. li.vi. t.v.fi.x.H. fertur, & ſeptum traijciens, ventriculo iungitur. Quà dextrum attingit latus, quà
etiam ventriculi poſteriora, craſſius admodum eſt, ac rotundius, quà vero in læ-
k fi.xix.c. uam pertinet, tenue, ac veluti in [k] apicem deſinens. Eſtque vniuerſum longè
ab extremis quàm in medio tenuius, ac potiſsimum ſede anteriori: qua in parte
l fi.ii. inter HH. rimas quaſdam adipiſcitur, perexiguas quidem illas, [l] vna demum excepta in hu-
iuſce partis medio, è regione mucronatæ cartilaginis modicè ad dexteram conſi-
m ead.G. ſtente, cui venam [m] vmbilicalem inſeri audies. Neque verò humanum iecur vllas
præterea in partes diremptum occurrit, quamuis in brutis quatuor vt plurimum
aut quinque ſubeat diuiſiones. Summatim, nullam ſibi iecur peculiarem figu-
ram vendicat, quàm quæ à conterminis ſibi partibus præſcribitur. Quod ab re ne-
quaquam effectum eſt, vt enim venarum multarum quæ per ipſum diffunduntur
gratia ingens, craſſumque ipſum eſſe oportuit, ſic nulla ipſi tot inter membra re-
poſito, propria opus fuit figura. ſit autem maius minus'ue, pro maiori minori'ue

Digitized by Google

Subſtantia. maiori minori'ue hominum helluuie. Subſtantia ipſius nihil eſt aliud, quam concre-
tus ſanguis, per quam innumera venarum genera diſſeminantur; Vniuerſum vero
tenui admodum membrana includitur, ex ligamentis enata, quæ ipſum peritonæo
ſub ſepto connectunt. Horum ligamentorum duo præcipua habentur, alterum du-
rum & inſigniter validum, ſed membranæ inſtar tenue, quod [n] ad dexteram iuxta [n] fi.v.c.
mucronatam pectoris cartilaginem conſiſtere diximus; alterum perquam robuſtũ,
ac propè teres, ex peritonæo [o] pronatum, vbi ſiniſtra iecoris pars in apicem deſinit, [o] fi.xi.o.
quod inibi peritonæo ipſum deuincit. Peritonæo quoque alligatur vbi venæ cauæ
caudex ex iecore prodit; omento item iuxta venæ portæ initium. Quinetiam ante-
riori peritonæi ſedi, vmbilicalis venę interuentu connectitur: imo verò venę huius
beneficio iecur vmbilico alligatum videtur, quę in hominibus areſcit, & vinculi,
tendiniſue in modum induratur. Ex ligamentis hiſce omnibus prędicta membra-
na enaſcitur, iecur vniuerſum obuinciens, in quam duos neruorũ ramos inſeri do-
Munus. cebimus. Ipſius partes quænam ſint iam antea protuli, nullę in quam alię, quàm vt
ſanguinem ex cibo procreet, quod vt melius præſtaret, tot venis donatum fuit.

De Bilis folliculo. Cap. 8.

DE ſanguinis officina egimus, nunc de inſtrumentis ipſum à recrementis qui-
buſdam repurgantibus agendum eſt, initio à veſica bilem excipiente deſum-
Cyſtis ſitus. pto. [a] Quæ ſedem eo in ſinu obtinet, quem in medio dextræ partis caui iecoris, quà [a] fi.xi.xii.V. fi.xix. H.li.
dextrum ventriculi latus amplectitur, exculpi diximus; ex quo ſinu medium corpo- vi.ta.v. fi.x.
ris veſicæ naſcitur, reliquum vnà cum ceruice è iecore prodiens ad [b] venæ portæ h.
initium pertingit; vbi in duos diducitur proceſſus, quorum alter ſurſum effertur, & [b] fig.xi.h.
anteriori venę portę, ſedi innitens, in duas diffinditur [c] propagines, quarum altera [c] fi.xii.Y.
dextrorſum altera ſiniſtrorſum per iecur ſparguntur, ſingulę in alios complures ſur
culos diremptę, per iecoris parenchima, inter venę portę, & cauę radices diffuſos.
Meatus bilẽ du-centes educen-teſque. Surculis hiſce bilis à iecore in veſicam felleam defertur. [d] Alter proceſſus deorſum [d] fi.xi.xii.c.
porrigitur, inferiore omenti membrana ſuffultus, ſicque obliquè in inferiora ten-
dit ad uſque duodeni [e] terminum. Proceſſus hic depulſam ex veſicula bilem in inte- [e] fi.xii.d.
ſtina defert, quam ſemel emiſſam duę inteſtini membranę inuicem adductę regurgi-
rare non ſinunt: Atque ita bilis ad inteſtina defertur, nunquam interim in ventricu-
lum irruens, pręterquam in bilioſis quibuſdã naturis, & ijs quos dira exercet fames.
Figura cyſtis. Veſicula hęc oblonga eſt, in fundo rotunda, ſenſimque ac ſenſim aduſque ceruicem
pyri modo anguſtata; conſtatque ex neruea tenuique membrana, ſed denſa & vali-
da, quę facilè extenditur, ſubſidetque, prout maior minor'ue bilis copia in ea conti-
netur: Triplex hęc adipiſcitur fibrarum genus, rectas quidem intimas obtinet, qui-
Subſt antia. bus ſecundę ſuccedunt obliquę, ijs tertię tranſuerſę. Huic tunicę alia ex iecoris mẽ-
brana exorta obtenditur, non toti quidem veſiculę, ſed eius duntaxat parti, quam
Munus extra iecur prominere ſcripſimus. Huius officium eſt ſanguinem à bilioſo excremen
to repurgare per meatum in iecur implantatum, illudque in inteſtina deducere; vn-
de in duodeni extremum maximo noſtro commodo inſeritur. bilis enim ſua qua
pollet acredine, & extergendi facultate, pituitam quę inibi copioſa vt plurimum aſ-
ſeruatur ex ventriculo delapſa, diutius hęrere non ſinit; Et hac quoque ratione ut
fęces ocyus ab inteſtinis extrudantur efficit. Proceſſus autem hic in nonnullis ad ven
triculi fundum perreptat, hique bilioſum vomitum comitem habent perpetuum,
vnde hos medici ſydere infauſto natos appellant.

De Liene. Cap. 9.

Lienis ſitus. LIen [a] parte ſiniſtra poſitus eſt inter ventriculum & coſtas, parumper verſus dor- [a] fi.xix.OO P.fi.v.G.
ſum; & in longum à Diaphragmate ad ſpuriarum vſque coſtarum extremum
potrigitur, haud vlteriùs in inferiora procedens in ijs, quibus pręter modum vaſtus
non obtigit; in latum verò à dorſo ad coſtarum vſque cartilagines pertinet. Ipſius
[b] figura

Digitized by Google

b fi.xviii. c ead.D. d ead. inter F & G. e inter HH. f BB. g G. h F. i LL.

[b] figura conterminis reſpondet partibus; [c] pars enim ſuperior ſepto contigua modicè prominet, [d] interna ventriculum contingens, leuiter depreſſa. In ſui autem medio ſecundum longitudinem [e] linea inęqualiter extuberante inſignitur, in quam [f] venę aliquot & arteriæ, vt ſuo loco dicemus, inſeruntur. Siniſtro latere, qua [g] dorſo defigitur, modicè cauus eſt; [h] dextro quà propter coſtarum fertur cartilagines, gibbus; [i] extrinſecùs quà coſtis innititur, leuiter quoque gibbus occurrit, & impreſſa ſeruat coſtarum, quibus accumbit veſtigia. Eſt autem humanus lien quam brutorum craſsior latiorque, ſed breuior, ac propemodum tetragonus, duplo duntaxat lõgior quam latus: inferiùs in anteriora corporis protenſus in obtuſum deſinit angulum; ſuperiùs in arcum veluti deſinit, nonnihil in medio depreſſus, adeo vt duos admodum obtuſos efformet angulos, quorum ſuperior inferiorem latitudine ſuperat. Vniuerſus porrò lien tam intus quam extra fuligineo & obſcuro colore nigricat. *Color.*

k iK. l li.vi. ta.iii. fi.i. aaa. t.v. fi.iii.H.

[k] Subſtantia ipſius ſpongioſa eſt, nigra, & craſſa, multæque per ipſam venarum, [l] et arteriarv propagines diſſeminatę viſuntur. *Subſtantia.* Tenui admodum membrana obducitur ex omenti membranis enata, quę in lineam in interno ipſius latere occurrentem inſeruntur, ac dilateſcentes in eam commutantur; verùm quia ex peritonęo omentum pronaſcitur, membranam qua ſplen includitur, ex peritonęo etiam procreari dicimus. Ventriculo & dorſo lien omenti mẽbranę interuentu nectitur; ſepto autem ac thoraci neruoſis quibuſdam ac tenuibus fibris, ex peritonęo vbi ſeptum contigit enatis, colligatur; quamuis fibrę huiuſmodi haud ſemper comperiantur. Interdum quoque lienis gibbum exteriori ſiniſtri renis inuolucro multo adipe referto colligatur, pręſertim cum lien reni accumbit. Lienis functio eſt, ſanguinem à melancholico ſucco emundare.

De Renibus. *Cap.* 10.

EGimus de inſtrumentis ſanguinem in iecore adhuc contentum repurgantibus, nunc ad ea ſermonem transferre operępretium erit, quę venoſum genus à recrementis in ipſo conſiſtentibus expurgant. Vnde illud ſcire expedit, vt ſuo loco docebimus, elaboratum in iecore ſanguinem ilico in venas fluentem, per vniuerſas corporis partes diſtribui; ex quo aliquam aſſumpti potus portionem ipſi commiſceri oportuit, quę ipſum fluxilem magis reddens, vt prõptiùs in venas quaſlibet quantumuis exiles permeare poſſet, efficeret. Serum id vbi ſuo functum eſt munere, partim ſudore ſoluitur, partim verò, eodem quo fluxerat tramite, venę cauę caudicem

a fig.xix.xx. xxi.xxii. T.

repetit, vnde in veſicam elabitur, nõ exiguam aduſti humoris in corpore geniti portionem ſecum deferens. Huius occaſione renes procreati ſunt, & ſub iecore [a] poſiti, *Renum ſitus.* alter quidem ad dextram, alter verò ad lęuam; quamuis rarò alter alteri è directo reſpondeat, & quemadmodum ſiniſter ferè, nonnunquam verò dexter elatiorem ſibi ſedem vendicat, ſic neuter vnquam alterius altitudinem quanta media eſt alterius longitudo, ſuperat. Editior dextri pars iecori innititur, ſiniſtri autem lienem nonnunquam ſubit, vt plurimùm verò contingit; ambo autem interna ſede dorſo contigua demiſsiori diaphragmatis parti incumbunt, quà id decimę, vndecimę ac duodecimæ coſtæ obducitur; vbi hæ retrorſum magis obliquantur; qua in parte ita deliteſcunt, vt nullo ferè impedimẽto ſint. *Figura.* Sunt hi æquè omni ex parte craſsi, oblongi & anguſti, antè ac ponè depreſsi, exteriùs orbiculares & gibbi, interiùs, vbi breuiores ſunt, introrſum curui. Superiori etiam parte latiores ſunt quàm inferiore, ita ut phaſeoli imaginem ad amuſsim repræſentent, congruenti ad corpus magnitudine, externa facie læues, intensè rubentes, intus ſplendidi. *Subſtantia.* Subſtantia conſtant carnoſa, denſa & ſolida, nullo fibrarum genere, quemadmodum & iecur, & lien intertexta; venarum nanque arteriarumque per ipſa diffuſarum, tunicæ, attrahendi, retinendi, coquendi, expellendique munere perfunguntur. Neque verò in renibus meatus il-

b fi.xix. a b. fi. xxi. xxii. mn. fi.xxvi. TV.

le, nec ſinus occurrunt, quos medici complures comminiſcuntur; imò meatus illi [b] alter quidem è vena caua, alter verò ab arteria magna procedentes, per quos ſerum à renibus allici dicemus, ſimulatque in renem conferuntur, inuicem coeunt, vnum

ambo

Digitized by Google

Interior renum ſubſtantia qualis.

[c] vide xxi. fig.

ambo corpus efformantes, craſſa tunica, qualem arteriarum eſſe docebimus, prædictum, & per omne renis corpus hunc in modum diſtributum. [c] In primis enim lateſcens in duas dirimitur partes, alteram quidem anteriorem, alteram verò poſteriorem. Anterior modo ſex, modo ſeptem, interdum etiam plures ramos producit, in quos anterior quoque prædictæ tunicæ pars diducitur. Hi autem omnes per anteriorem, interioremque renis partem diſtribuuntur, æquè inuicem abſcedentes, & externum renis latus petentes; vbi in multas propagines rurſus diſſecti, cum ijs, qui per poſteriorem interioremque regionem eodem tramite deferuntur, coeunt, manifeſtam in medio cauitatem inſtar ſemicirculi conſtituentes. Membrana hæc haud vndecunque reni ſubſtantiæ adhæreſcit, priuſquam enim in commemoratas digeratur propagines, anteriori poſteriorique ac internæ renis parti connaſcitur, ab exteriori abſcedens. Rami tamen adnatam ſemper habent renis ſubſtantiam, poſteriores quidem poſteriorem, anteriores verò anteriorem, quouſq; iterum commiſceantur. Inter hos autem ramos quoddam veluti ſeptum producitur ramis minimè connatum, & ab illa renis ſubſtantia productum, quæ ramis, dum ſimul vniuntur, connaſcitur. Adeo vt inter vnam alteramque membranã ſinulus alter exurgat, in duos quoque diremptus. Quanuis enim quà exterius dictæ membranæ latus reſpicit, vbi hæc primum in ramos diffinditur, ſimplex eſſe videatur, quà tamen ex renis ſubſtantia pronaſcitur extrorſum tendens, geminus conſpicitur. Altera enim ipſius pars inter prædictum ſeptum & ramorum anteriores, altera inter idem ſeptum & poſteriores ramos conſiſtit. Sinus hic vt plurimum humidus & exanguis occurrit, ipſa vero membrana vnà cũ ramis, quæ primus renis ſinus videri poſſet, ſanguine referta ſemper conſpicitur. Secundus ſinus duriuſculo adipe, ac ſeroſo humore perfuſo infarctus viſitur, quem nonnulli colatorium illud eſſe arbitrati ſunt, de quo multa complures effutiunt, auriti potius quam oculati auctores, nullum enim colatorium, nulli ſinus præter commemoratos, in renibus habentur; ſerumque ad ipſos defert vena emulgens dicta, quæ vt ſuo loco dicemus, in medium interni renis latus inſeritur, & ab externo neruoſæ membranæ latere incipiens, vbi primùm in ramos finditur, deinde per eius corporis medium procedens, ex renum medio, per internum renis latus procidit.

Renum membranæ.

[d] fig. xix. T. fi. xxi. oopp.

Renibus duæ adſunt [d] membranæ tum ſubſtantia, tum ortu inter ſe diſsidentes. Prior circumquaque renem contegit, à peritonæo quà illi renes accumbunt exorta, qua in parte fibras quaſdam educit in membranam hanc abeuntes. Tunica hæc frequentiſsimis venis, perinde ac omentum intertexitur, multa pinguedine abundans, cuius beneficio renibus, quò perfectiùs ſuam obeant functionẽ, opitulatur. Secunda renum tunica prætenuis eſt, & iecoris ac lienis tunicæ conſimilis.

De Veſica. *Cap.* II.

Figura.

[a] fi. ii. iii. N. fig. v. g. fig. vi. L. fi. xi. o. fig. xix. p. fi. xxi. xxii. V. figu. xxv. T. hg. xxvi. β. li. ii. ta. xvi. fi. xvii. Q.

[b] li. ii. t. xvi. fi. xviii. a.

[c] ead. fi. xv. xvii. CC.

[d] fig. xviii. g. fi. xxix. L.

VEſica [a] inter pubis os & rectum inteſtinum poſita eſt, vt in quouis animantium intueri licet. Eſtque figuræ oualis, latior in fundo quam circa os, vbi in anguſtam ceruicem deſinit, longè in viris quam in mulieribus ampliorem, & tum vſu tũ partibus ipſi adnatis diſsimilem; quamuis enim id commune vtriſque accidat, vt vrina per eas excernatur, & muſculus illis orbiculatim, vti diximus, circunducatur, in viris tamen glandoſum præterea [b] corpus in quo elaboratum ſemen colligitur, adnatum habet, & in anteriorem pubis oſsis regionem contendit, vbi genitalis radici [c] coaleſcit. Mulieres autem corpore huiuſmodi deſtituuntur, imò verò ceruix ipſa [d] ſuperiori vteri ceruicis regioni affigitur, & in pubis oſsis cauitatem pertinet, leuiter in ſuperiora reflexa; Veſica hæc ex duabus neruoſis tunicis extruitur, atque admodum aptis, quæ facilè ſubſideant, & extendantur, prout neceſsitas poſtulabat, id quidem vt humoris fieret capacior, illud verò vt loci minus occuparet.

Prior veſicæ tunica.

Harum tunicarum prior denſa eſt, leuis, neruoſa & valida, quæ nunc craſsior, nunc tenuior viſitur, prout contracta magis, vel diſtenta eſt, quanuis tamen ceruicem & fundum verſus, foraminum quorundam quæ inibi habentur occaſione, craſsior ſemper occurrat. Triplici hæc fibrarum genere intexitur, vt eam inflantibus conſpicuũ euadit.

Primæ

Digitized by Google

Primæ ac interiores rectæ ſunt, exteriores tranſuerſæ, mediæ obliquæ; rectis vri-
nam allicit, tranſuerſis propellit, obliquis retinet, ex Galeni, & Veſalij ſententia.
Quantum verò id ſecum veritatis habeat, tunc explicare eſt animus, quum de vſu
partium noſtri corporis ediſſeram. Secunda eſt, quæ priorem extrà circumſepit, *Altera.*
quam peritonæum expromit, quà veſicæ fundus anteriorque ipſius regio pubis oſ-
ſi accumbentes, peritonæo ſecus quam in brutis adhæreſcunt. Poſterior veſicę pars
e fi.xix. o. fi. xxi.* rectum [e] inteſtinum, & in mulieribus [f] vterum contangens admodum lęuis ac lu-
f fi.xxvi. x l. brica eſt, & ſeroſo humore oblita. In humiliorem huiuſce lateris partem duo [g] mea- *Vrinæ meatuũ in veſicam inſertio.*
g fi.xix.o. fi. xxi.xxii.qq. tus inſtar venarum pertingunt, ex membrana paulo quàm venarum craſsiore for-
mati, obliquis tamen quibuſdam fibris intertexta; qui meatus à poſteriore renum
ſinu originem deſumunt, & per medium prioris delati, nonnihil in priora deſcen-
dunt ſuper muſculos lumborum vertebrarum corporibus defixos, peritonæo innixi
à quo alteram aſſumunt membranam, qua toti circumteguntur. Hos medici οὐρη-
τῆρας, & πόρους οὐρητικοὺς hoc eſt vrinarios meatus appellarunt, quòd vrinam à reni-
h fi.xxii.r. bus in veſicam deferunt, & [h] inter duas membranas adacti, perinde ac bilis meatum
in duodenum inſeri docuimus, in tot aguntur anfractus, vt immiſſæ vrinæ regreſ-
ſus minimè pateat, imò nec inflata etiam veſica, ſpiritus quicquam per hoc meatus
reddit, vt nec follis pugillatorius. Organorum nutritioni deſeruientium hiſtoriam
abſoluimus. Supereſt vt ſpeciei conſeruationi famulantia proſequamur.

De Virilibus Organis generationi deſeruientibus.
Cap. 12.

Concors eſt medicorum omnium & philoſophorum ſententia, viri ſemen præ-
cipuas in fœtus procreatione obtinere. Vtrum verò mulier ſemen profundat
nec'ne, & ſi profundit, an id pro materia ſubijciatur, viri autem ſemen eſſe ac fi-
guram conferat, vt lacti coagulum cum caſeus paratur, an verò ambo vnà, quam-
uis diſpari ratione concurrant, adhuc ſub iudice lis eſt. Vt nec in eo conueniunt,
quidnam ſit ſemen ipſum, quaque in parte corporis elaboretur. Sed quia loci huius
non eſt huiuſcemodi diſceptatio, illud ſcire ſufficiat, tam à muliere, quam à viro
ſemen emitti: Cuius quidem rei pleræque mulieres hoc edoctæ fidem mihi fece-
runt, eſtque id argumento, quòd ijſdem, quibus & viri organis donantur, etſi hu-
iuſmodi argumentum (niſi hoc mihi variæ mulieres ingenua fide aſſeruiſsent) pau-
ci eſſet apud me ponderis; quandoquidem & viri etiam perinde ac mulieres mam-
mas habent, nec ideo tamen lac proferunt, nec eas ipſis natura progenuit, quo eis
fœtus alerent. Rem igitur paulò altiùs à fundamentis eruens dico, quidquid ali- *Coctio vt celebretur.*
mentorum aſſumimus, antequam in corporis noſtri ſubſtantiam conuertatur, co-
a fi.xi.PQR ctionibus quatuor elaborari. Primùm enim in [a] ventriculo coquitur, & in quip-
piam vnius ſubſtantiæ vertitur inſtar lactis candidum, quod χυλὸς græcis dicitur.
Et aduerte, quidquid in ventriculum ingreditur, quamuis probum ſit alimen-
tum, haud eodem tempore vniuerſum, vt multi exiſtimant, in chylum commu-
tari. Neque verò ij audiendi ſunt, qui nihil ex ventriculo prodire poſſe aſſe-
runt, priuſquam cibus omnis coctus non ſit, & in chylum conuerſus. Secus enim
in dies euentus ipſe arguit, in ijs qui tenue quodpiam vinum præſertim copioſius
ingerunt, nam paulò poſt pellucidæ aquæ tantundem ferè per vrinam eijciunt,
quæ aliud nihil eſt, quam ſeroſa illius vini portio, cùm tamen interim vel de-
cem etiam poſt horas, ventriculus nondum ſæpenumero cibum concoxit. Idem
quoque in ijs obſeruatur, qui ſyſimbrio, aſparagis, allijs've veſcuntur, ſi poſt ſe-
mihoram meiant, vrina cuiuslibet aſſumptorum odorem manifeſtè reddit; quod
fieri nequaquam poſſet, ſi quælibet ingeſti cibi portio in ventriculo etiamnum
conſiſteret. Haud ſecus quoque pueros videmus nunquam ab edendo deſiſtere,
quod ſi nihil ex ventriculo ante abſolutam cibi in chylum conuerſionem elabere-
tur, aut ventriculum ciborum copia diſrumpi, aut cruda ſemper deijci oporteret,
inſo-

Digitized by Google

inſolens id quidem & rarum; imò huiuſcemodi ciborum gurgites, patenteſque voragines, & feliciori valetudine vti, & firmioribus eſſe viribus animaduertimus. Quod etiam muliones edocti, vbi mulos defatigari nolunt, fœnum ipſis ori ſubinde ſuggerunt. Cibus ergo in ventriculum ingeſtus, ſiquidem is eſt, cui excipiendo ventriculus citra noxam ſit ſatis, vniuerſus non ſimul & ſemel, ſed ſucceſsiuè concoquitur. Ac primùm quod mollius, tum quod durius eſt conficitur, & illius quidem priùs quod calidum eſt & humidum, quam reliquum. Quod autem confectum eſt, quidquid demum id ſit, protinus è ventriculo egreditur, ante abſolutam eius quod ſupereſt coctionem; minimè autem pylorus ipſi egreſſum præbet, ſed ora quædam [b] venarum meſenterij, quæ in humiliorem fundi ventriculi re- b fi.ix.MMN.
gionem inſeruntur. Adeo vt iecur ex ventriculo paleis veluti quibuſdam tenuiorem chlyi portionem exſugere videatur. Ac proinde quamuis vniuerſum quis cibum euomat, non ideo tamen nutriri corpus deſinit, viuitque in multos annos ſanum valenſque, quod in permultis viſum eſt. Quod craſsioris cibi relinquitur, vniuerſum per inferiùs ventriculi orificium, in tenuia [c] inteſtina delabitur, vbi c fi.ix.EEE fi.xi.
moræ tantundem paulò plus minuſ've, ac in ventriculo, trahit, vlteriorem elaborationem adipiſcens. Quod ſumma prouidentia, vt cætera omnia, ſummus rerum opifex inſtituit, quò ſcilicet in alimenti penuria iecur per eaſdem meſenterij venas, quid vtilis chyli ſupereſt in ſe capiat, primis veluti vindemijs relicta colligens. Hæc ita ſe habent, vbi tantum duntaxat alimentorum ſumitur, quantum innoxiè ventriculus capere poſsit; quòd ſi plura quàm par ſit congerantur; id ſolum quod ſibi opus eſt hepar prolicit, reliquum ventriculus extrudit, & deteriora deinceps expellens, meliora complectitur; quemadmodum in vaſis euenire cernimus, herbam, arboremve implantatam habentibus, quæ licet, pluſquam par ſit irrigemus, nunquam tamen plus aquæ combibunt, quàm ipſis ex vſu ſit; quòd ſupereſt per foramina, quibus ad latera, ſiue in fundo peruia ſunt, elabi ſinunt. Iecur itaque in eum quem diximus modum, vtiliorem, ſeroſioremque chyli portionem ex ventriculo ad ſe allicit, reliquum per pyloron elabitur, & moram in inteſtinis tenuibus, eo quem nuper diximus modo, trahit. Vbi ad iecur chylus permanauit, in ſanguinem commutatur, ibique à bile vtraque, & à ſeroſitate repurgatus, in venas omnes diſtribuitur, & exſuctus à venis in membra excidit, in exigua quædam ſe abdens ſpatia, ſeu poros, per vniuerſum corpus huius occaſione paratos. Sanguis autem è venis manãs, in liquorem inſtar roris vertitur, eum ſcilicet, quem dum pars quæpiam corporis deglubitur, digitis exprimimus. Ex huiuſmodi rore alius liquor efficitur, qui membra nutrit, iam ferè in corporis ſubſtantiam conuerſus, &
Seminis materia. Cambium propterea nuncupatus. Ex hoc liquore, quod partibus ſupereſt, non fœculentum quidem, ſed optimum, ſemen efficitur; quod retrorſum per eandem viam, qua ſanguis, & ros in poros deuenerant, [d] venam cauam repetit: ex qua d fi.xxi.g.
infrà [e] renes per [f] venas quaſdam, quas inibi ſuo loco haberi docebimos, excidit, e fi.xxvi.Y Z
& ad teſtes defertur, vbi album euadit, ea quam diximus ratione, quòd mem- f fi.xix.e.fig. xxi.xxii.qqq
Teſtium ſitus. brum vnumquodque, id quod continet ſibi ſimile in colore reddit. Teſtium ſitus nulli non eſt conſpicuus, pendentque extra corpus, tum caloris ſeminis remittendi gratia, tum vt ipſius vaſa tenta detineant, ſuntque vt plurimum gemini, vnde græcis *δίδυμοι* hoc eſt gemelli dicti ſunt, quamuis non deſint, qui vnicum duntaxat, & qui ternos etiam gerant, in quibus ferè ſubeſt deceptio; quòd tuber-
Subſtantia, & figura. culum in ſcroto reconditum teſtem ementiatur. Sunt [g] hi rotundi, longiores g fi.xxiiii.
paulò quàm lati, profundi've, & ſuperiori ſede quam inferiori acutiores, non adeo tamen vt oua æmulentur, quemadmodum cæterorum animantium teſtes. Externa facie leues ſunt, & æquales, interiùs inſtar lactis albentes, & æque omni ex parte molles, niſi quòd venarum quarundam ſurculis frequentibus inſi-
Duæ communes tunicæ. gniuntur, vnde fit vt ſpongioſi nonnihil appareant. Pluribus includuntur tunicis membraniſ'ue, alijs quidem vtrique teſti communibus, alijs verò priuatim ſingulos inuoluentibus. Membrana enim carnoſa, & cutis ambos teſtes, ſimulque ſeminaria vaſa, perinde ac reliquas omnes totius corporis partes inueſtiunt,

Digitized by Google

ueſtiunt, binas membranas tunicaſque ſingulis conſtituentes, quarum [b] exterior cutis eſt, quæ inibi tenuior, quàm in alia corporis parte occurrit, aſt venis magis interxta. [i] Altera quam membrana carnoſa procreat, huic immediate ſubtenditur, nullo prorſus adipe interiacente. Peculiares teſtium membranæ binæ quoque ſunt, maguitudine, ſtructura, ortuque inuicem diſsidentes; quarum [k] prior & exterior teſtem & ſeminis vaſa ad eam vſque ſedem integit, qua peritonæum traijciunt, ſupra pubis os. Membrana hæc inſigniter valida eſt, at tenuis, & venis referta; & extima facie, membranæ carnoſæ neruoſis quibuſdam fibris committitur, vſqueadeo frequentibus, vt in aliquibus nouam quandam tunicam efformare videantur, præſertim verò hernioſis, aut ſcrotum aqua refertum habentibus, in quibus membrana hæc ex hiſce fibris producta, aquæ plena viſitur. Prior hæc tunica ſociæ ſuæ alterum inuoluenti teſtem, neruoſis quibuſdam fibris adiungitur, ideoque externa ſuperficie, quà inuicem copulantur, paulò aſperiores occurrunt. Interna verò facie, lęues ſunt ac lubricæ, nec vllo penitus corpori connatæ, præterquam elatiori ſua ſede, quà exoriuntur, vbi peritonæo iunguntur, & humiliori etiam ſede, vbi humillimæ teſtis parti validè cohæreſcunt. Quinetiam membrana hæc tenuiſsimæ membranæ interuentu, poſteriori anteriorique ſui parte ſecnndum longitudinem, membranæ adnaſcitur, quæ à peritonæo educta, ſeminis ductus inuoluit: fitque hac in parte paululum carnoſa, in [l] muſculum quendam rubeſcentem, vt ſuo loco notauimus, degenerans, vnde vniuerſam tunicam græci ἐρυθροειδῆ, hoc eſt rubeam appellarunt; ſiue autem ob exilium venarum copiam, quæ tunicam peruadentes, ruborem ipſi conciliant, ſiue alia de cauſa, parum intereſt nominis rationem intelligere, modò res ipſa non ignoretur. [m] Secunda peculiaris tunica teſtem duntaxat inuoluit, eſtque denſa, valida, & craſſa, quò teſtium ſubſtantiam mollem ac flaccidam contineat. Hunc pariter in vſum pręſens membrana commodat, vt ipſius medio, reliquę teſti committantur; ideoque vbi cæteræ huic adnaſcuntur, tenuior laxiorque quam alibi ſpectatur. Elatiori præterea tunicæ huius parti ſeminis ductus aſſociantur, qui ramulos complures, tunicam hanc perforantes, vt prolixiùs ſuo loco enarrabimus, in teſticuli ſubſtantiam emittunt. Cæterum per reliquam ipſius ſuperficiem exteriorem, læuis admodũ eſt, & aqueo humore perfuſa, nullique parti connexa: interna vero facie teſtis ſubſtantię vndecunque connaſcitur; ideoque ipſam gręci ἐπιδιδυμίδα quaſi ſupergeminalem dicas appellarunt; nec quidquam moror quid plerique tunicę huius ignari ſenſerint, veteres per ἐπιδιδυμίδα, aliud quid voluiſſe intelligere, nugas hac de re multas comminiſcentes. Dicta eſt etiam veteribus δαρτὸς, hoc eſt, quę facilè deglubitur. Hactenus igitur quæcunque ad virilia generationis inſtrumenta pertinent, recenſuimus; ordini noſtro nunc conſequens eſſet, vt ſeminis ductus proſequeręmur, ſed quia de omnibus corporis inſtrumentis prius agere eſt animus, ſuum eos in locum reijciam.

h ſi.xix.t.s.
i ead.u.
k lib.ii.t.iiii.
l ſi.xxi.ψ.
m ſi.xxi.ζ.ſi. xxiiii.D.

Secũda tunica.
Duæ propriæ.
Secũda tunica.

De Genitali. *Cap.* 13.

Genitale ex quibus extruatur.

CEruicis veſicę cum genitali connexum ſuperiùs edocuimus. Cuius quidem genitalis tum nomen, tum ſitum & munus, ęquè ac nos ipſi ſcire vnuſquiſque poteſt; ex quibus verò conflatum ſit, minimè omnes norunt. Sciendum eſt igitur [a] penem ex duobus ſpongioſis extrui corporibus, à cęteris omnibus totius corporis partibus, pręterquam ab vteri ceruice, admodum varijs, qua cum ſimilitudinis aliquid obtinent. Corpora enim hęc ſpiritibus repleta turgeſcunt, atque tenduntur, ijſdemque euaneſcentibus, denuo flacceſcunt conciduntque, quod nulli pręterea corporis partium contingit. Sunt autem corpora hęc non venæ, non arterię, non nerui, quandoquidem nec ab hepate, nec à corde, nec à cerebri ipſis origo eſt, ex quibus veluti à principijs commemoratarum partium quamlibet neceſſariò pendere docebimus. Neque etiam tendines dici poſſunt, quia nullius muſculi extrema ſunt; neque oſſa, vt in canibus, cùm flexionem facile patiantur; neque vincula,

a li.ii.ta.xvi. ſi.xvi. AB.

Genitale quid.

quoniam

Digitized by Google

quoniam intus ſpongioſa ſunt, exactiſsimo ſenſu pollent, ex molli conſtant ſubſtantia, & nigro ſanguine referta sũt. Ex duobus hiſce corporibus; ex meatu ſemen & vrinã deducente; ex quatuor muſculis, quos ad penis radicem haberi ſecundo libro retulimus; ex numeroſis venarũ, arteriarum, neruorumque propaginibus; ex mẽbrana carnoſa; & demum ex cute genitale componitur. Ipſius [b] corpora, ferè teretia, ex anteriori, demiſsiorique pubis oſsium regione ad lineę ipſa committentis latera originem deſumunt; ac inuicem accumbentia interna ſede procedunt, perinde ac ſi quis vtriuſque manus indices mutuo adducat· corpora enim hęc interna ſede, quà inuicem iunguntur, plana ſunt, externis autem lateribus teretia. Inferiori parte inuicem abſcedunt, vrinario meatui cedentia, qui ex collo veſicę prodit, vbi penis corpora inuicem committi diximus, eo tranſacto ſpatio, quod anum ac teſtes interiacet, Torriglio Hiſpanis appellatum; & ſub genitali inter duo corpora, ad glandem vſque porrigitur, vbi ſubſtantiam ipſius ingrediens, foramen efformat, quod vrinæ præbet egreſſum. Vtrunque hoc corpus ſeorſum oblongum eſt, & ex neruea contextum ſubſtantia, & iunco perquam ſimile. Exteriùs enim rubet, inſtar nerui durum; intrinſecùs verò [c] nigricat, fungoſum, nigroque ſanguine refertum; non aliter ac ſi quis innumeros venarum ſurculos in retis imaginem complicaſſet, & corio dein incluſiſſet. Atque duo hęc corpora, neruoſa quædam obtinent & tenuia ligamenta, quę anteriorem ipſorum partem cartilagini colligãt, pubis oſſa committenti, vbi primùm cute induuntur; ac dein eandem ſemper figuram ſeruantia, ad finem vſque perreptant, vbi paululum acuuntur, & glandem efformant, per cuius medium vrinarius fertur meatus; qui ſub pene vti diximus, inter corpora reptans, in [d] glandem pertingit; ibique amplior multò efficitur, & rurſus ſuo fine arctatur, in ſui medio ductus veluti [e] conceptaculum conſtituens, in quo ſemen in exitu moram trahit, maiorem pariens delectationem. Ac proinde inuoluntario ſeminis fluxu, aut vrinæ ardore laborantes, & ij quibus pituita per penem expurgatur, maiorem hac in parte, quam in aliarum vlla ardorem perſentiunt, quòd pars hęc promptiùs quam alia meatus pars exulceretur, prętерquam in medio [f] perinęo, vbi primùm meatus reflectitur, inibi enim qui eiuſmodi fluxu tentantur, graui ardore afficiuntur, cùm genitale ipſis erigitur, ob meatus ſcilicet reflexum, qui hac in parte efficitur. Cùm enim ea decliuior ſit, quam reliquum meatus, effluens ſemẽ inibi detinetur, & corruptum ita interdum partẽ corrodit, vt ſi in exceſſum quempiam incurrunt, magna ſanguinis vis ex vena iſthinc percurrente profundatur.

Vrinarius meatus.

b li.ii.ta.iiij. iuxta p.tab. xvi. fig. xv. xvii. cc.

c li.ii.ta.xvi. fi.xviii.iuxta V.

d ead.fi.xvi. xvii.D.

e ead.fi.xviii. G.

f ead.fi xiii. inter H & I.

Genitalis tunica.

Corpora hęc duabus integuntur tunicis, altera ex [g] membrana carnoſa, altera ex [h] cute pronata; illa penis corpora cuti committit, nullo prorſus interiecto adipe. Explicandę ſuperſunt venę, arterię, ac nerui, genitale adeuntes, de quibus ſuo loco uerba faciemus; muſculos enim ſecundus liber enarrauit.

g fi.xix.r.

h ead.r.

De Vtero, reliquisq; muliebribus generationi famulantibus organis. Cap. 14.

Vteri ſitus.

Vteri ceruix.

Corpus.

VTeros [a] ſecundum longitudinem inter editiorem [b] ſacri oſsis regionem, & muliebre pudendum collocatur; ſecundum verò profunditatem, inter [c] veſicam & rectum [d] inteſtinum poſitus eſt; & in Ceruicem ferè, ac fundum ſeu corpus vt rectiùs dicam, diſtinguitur. [e] Ceruix à pudendo ſub cartilagine pubis oſſa connectente incipit, & rectà ſurſum recto inteſtino accumbens procedit, donec è directo ſublimioris [f] pubis oſsium ſedis pertingat, vnde rectorum abdominis [g] muſculorum pendet exortus; ibique vteri [h] corpus incipit. Quod vmbilicum verſus conſcendit & ad ilia porrigitur magis minusue, prout maius minusue ipſum eſt, incerto prorſus ſitu, prętеrquam quod in his, quę vtero non gerunt, ſubter peritonęi anteriora proximè occurrit, elatiùs à pubis oſsibus, ſacro interim oſſe nunquam ſuperato; neque ceruix & corpus alij vſquam quàm recto inteſtino innituntur. Anteriori ceruicis parti [i] ueſica incumbit, nullo interiacente, prętеrquam in aliquibus, in quibus omentum minimè conuoluitur, tunc enim poſtrema omenti ſedes inter vterum ac

a figu. xxv. xxvi.

b li.i. t.i. M.

c fi.xxvi.β.

d ead.m.

e ead. ab f ad pudendi os.

f lib.i.ta.i.ii. iii.ρ.

g li.ii.ta.v.Δ.

h fi.xxviii o. fi.xxvi.β.

i fi.xxvi.β.

veſicam

Digitized by Google

veſicam pertingit, & in vtero gerentibus vniuerſum vteri corpus integit, paulò
etiam vlteriùs porrectum. Vterus nanque laxis adeo vinculis obſtringitur, vt læ-
ui negotio ſurſum deorſumque agatur, prout ceruix ipſius magis minus've pro-
ducitur, ſiue contrahitur, quod vteri ſitum per quam varium efficit. At natura-
lem ipſius ſitum intelligo, ceruice inſtar qualearij rugoſa perſiſtente, qualis vt plu-
rimum perſtat, ſi nulla vi extendatur. In ætate autem prouectioribus, laxa vſ-
k fi.xxvii.D. que adeo ſunt corporis vteri ligamenta, ceruixque adeo contracta, vt vteri [k] os
l fi.xxv. OP Q.fig.xxix. II. aduſque ferè pudendum procidat. Porrò latera ceruicis fundique vteri [l] membra-
nis adhærent quibus alligantur, nec non vaſis ipſa adeuntibus. Hunc igitur in
modum ſe habet non prægnantium vteri ſitus, in quibus eandem ferè nunquam
ſeruat magnitudinem, ſed ijs maior, illis minor eſt, quamuis virginibus minor
ſemper, quàm defloratis exiſtat. In vtero autem gerentibus, inter omentum ac te- *Vteri ſitus in prægnantibus.*
m fi.xxx. L. nuia [m] inteſtina ad vmbilicum vſque aſcendit, in latera multo magis exporrectus,
potiſsimum vbi pariendi tempus inſtat, ideoque in his vteri os multò altiùs conſi-
ſtit, ceruix verò tenſa, & anguſta magis. Neque in his, vt in non prægnantibus,
mediam corporis regionem vterus occupat, ſed ad læuam, vel ad dextram nunc
magis, nunc minus vergit. Quod nequaquam indicio eſt, vt quidam exiſtimant,
mas'ne an fœmina potius in vtero geratur, cùm vtrobique indifferenter vterque
gignatur, etſi mas vt plurimum dextro latere, fœmina verò ſiniſtro geritur. Vte- *Figura.*
n ead. ri figura in [n] grauidis ingenti veſicæ perquam ſimilis eſt, corpore ſiquidem vaſtus
o ead.O. eſt, [o] ceruice autem corporis reſpectu perexiguus, ſecus quam in non prægnan-
tibus, in quibus ceruix admodum ampla eſt, corpus verò paruulum, nec ceruice
latiùs. præterquam quòd in non prægnantibus, vteri corpus haud rectè veſicæ aſ-
ſimilaueris; Veſica enim magis ouata eſt, vterus verò antè ac ponè depreſſus; veſi-
ca elatiori ſede ad amuſsim ferè orbicularis eſt, & quà meatus vrinam è fœtu per
p t.xxv. T. vmbilicum deducens ipſi iungitur, nonnihil prominet, quaſi [p] apicem efformans;
vteri autem corpus inibi, in arcum veluti colligitur, inſtar creſcentis Lunæ, ac ob-
q fi.xxv.ab i ad K. tuſum vtrinque [q] angulum conſtituit, à quibus ſenſim, ac ſenſim vterus ad [r] cerui-
r ead.I. cem vſque deorſum fertur, vbi duplo anguſtior quam in fundo redditur, Cor-
pusque vniuerſum æquè ferè latum eſt ac longum, vnde nonnulli corpus vteri qua-
drilaterum eſſe prodiderunt. Corpus id vniuerſum, præterquam à lateribus, vbi *Exterior vteri facies.*
ſeminis ductus cum alijs quibuſdam membranis adnatos habet, externa facie hu-
midum eſt, læue, æquale, ac ſubrubeum. Haud ſecus quoque madida, & læuis
eſt vteri ceruix anteriori poſteriorique ſui ſede, ab initio aduſque medium ferè
ſuæ longitudinis, magis tamen quam vteri corpus albicat. Reliqua externa vteri
ſuperficies partium ei adiacentium occaſione aſpera, & inæqualis occurrit. Inter- *Interior.*
s fi.xxix.AA BB. na vero [s] facie in non prægnantibus, vniuerſum vteri corpus læue perinde, ac ve-
ſica eſt, quamuis longè ipſa rugoſius. Ad hæc, ſecundum ſui longitudinem an- *Diuiſio.*
t ead.CD. teriùs poſteriusque prominentem habet [t] lineam, inſtar collis illius, qui viro in-
u ead. à G verſus IEE. ter anum & ſcrotum viſitur, quæ [u] à dextro latere læuum dirimit, eſtque quan-
tum ego arbitror cauſa diuiſionis ſeminis in gemellorum procreatione. Atque
hac eadem ratione in cauſa eſt, vt in vtero gerentibus nunquam ad mediam cor-
poris regionem, ſed ad alterutrum latus conſiſtat, quamuis interim plures alias
ob cauſas euenire poſsit, de quibus ſuo loco verba faciemus. Præter hanc lineam,
nihil inſuper intra vterum, effatu dignum occurrit; neque vllæ habentur cellulæ,
vt parum ſanæ mentis nonnulli confixerunt, multique inertes credidere. Caui- *Cornua.*
x ead. ad latera F. tas hæc corporis vteri iuxta [x] os admodum anguſta eſt, ſenſimque, ac ſenſim fun-
y ead.F. dum verſus ampliatur, qua in parte exiguum vtrinque [y] angulum efformat, ſum-
mitati reſpondentem, quam externa ſede conſtitui monuimus: angulos hoſce non-
nulli vituli carnibus primùm erumpentibus, alij nouilunio contulerunt. In ho-
rum ſinuum medio vteri fundus ita reponitur, vt vniuerſum corpus ad pedis crate-
ræ imaginem interna ſede accedat: vnde totus etiam ſinus lubrico quodam humore
ac veluti muco oblitus eſt: nec vllum ſe in eo conſpicuũ foramen offert, quod ſemini
prębeat ingreſſum, ut nec in uiris quod egreſſum largiatur, conſpicitur, niſi quod ſi

prædicti ſinus comprimantur, ſeminis aliquid in aliquibus reſudat; & in his, quæ inuoluntario ſeminis fluxu laborant, manifeſtò ipſius ingreſſus viſitur, quòd meatus magis relaxentur. Præter id, nec vena, nec ſinus, nec quidpiam aliud occurrit, quamuis aliter non pauci ſentiant; præterquam quod in prægnantibus, & ijs quæ recèns pepererunt, poſteriùs intra matricis corpus exigui quidam [z] ſinus conſpiciuntur, quanti excipiendæ lenti ſatis eſſent, quos græci κοτυληδῶνας latini acetabula, hoc eſt alueos, ſiue ſinus rotundos appellarunt, in quos [a] tubera quædam inſeruntur in poſteriori ſecundarum regione conſpicua; ac eorum medio corporis vteri lateribus adhæreſcunt, & in partu euelluntur. Neque vero aliud præterea in vtero, huiuſmodi nomine appellandum venit, vt inertes plerique veritatis indagandæ laborem euitantes, ſibi perſuaſerunt.

z fi.xxxi.EE
a fi.xxxii.II.

Vteri ſubſtantia.

Vteri [b] ſubſtantia neruoſa eſt, craſſa, albicans, & modicè carnoſa, taliſque vbique viſitur, præterquam quòd iuxta [c] os denſior paulo, & rugoſior occurrit; exteriore facie [d] venas aliquot adipiſcitur, vt ſuo loco dicemus, inter duas ipſius tunicas excurrentes, exteriorem ſcilicet alteram admodum validam craſſamque à peritonæo enatam ex [e] membranis, quæ vaſa vterum adeuntia continent, vterumque peritonæo colligant, quæ duo ſunt proceſſus duarum membranarum inſtar, veſpertilionum alis ſimilium, inter quas multæ venarum propagines copioſo adipe obtectæ perreptant. Duo hæ membranæ à peritonæo vtrinque procedunt, & ceruicis, ac fundi vteri lateribus inuicem iunguntur, exteriorem ipſis membranam efformantes, ea longè craſsiorem, quam inteſtinis meſenterium porrigit; hæc enim vtrinque gemina eſt, illa verò ſimplex, ac præterea hæc rugoſior eſt.

b figu.xxix. EEEE.
c ead.CC.D
d fi.xxvi.
e fi.xxv.RS. figu.xxvii. LEE.

Interior vteri tunica.

[f] Interior tunica, quæ propria eſt vteri ſubſtantia in non prægnantibus, omnes totius corporis membranas craſsitie ſuperat, nihilque ſibi peculiare vendicat præter exiguum collem quem per ipſius medium porrigi diximus.

f fi.xxix.EE EE.

Tunicæ huius fibræ.

Tunicæ huius ſubſtantia frequentiſsimis quibuſdam fibris intexitur, & capillaribus quibuſdam venis per ipſam diſtributis, quas hactenus in nulla vterum non gerente, intumeſcentes, vt quidam aiunt, conſpexi, quamuis etiam fluentibus menſibus obijſſet, vt Piſis obſeruauimus anno M D X L V. in muliere quadam quæ filium ſuum Florentiæ necauerat, quamque ob id Dux Coſimus Medices diſſectioni condemnauerat. Fibræ quibus vterus intexitur trium ſunt generum, interiores quidem rectæ, exteriores tranſuerſæ, ſiue orbiculares, mediæ obliquæ. Harum beneficio vterus ſuis fungitur officijs, vt de ventriculo retulimus, quæ in prægnantibus euidentiùs ſeſe offerunt, ob vteri ſcilicet extenſionem, membranarumque tenuitatem.

Interior vteri ceruicis conſtitutio.

Vteri ceruix vbi contracta eſt, tota rugis plena occurrit; vbi verò extenditur, læuis & vndequaque lubrica, prȩterquam iuxta pudendum, vbi præter nonnullos implexus, carunculas quaſdam adipiſcitur: haud æquè in omnibus prominulas.

Nymphæ.

Hæ ſunt illȩ Poetis decantatæ Nymphæ, quas per nemora errantes à Satyris amari fingebant. Iuxta etiam colli veſicæ inſertionem ſubaſpera occurrit vteri ceruix, vbi tenuis vteri ceruicis portiuncula vtrinque excreſcit in ipſius cauitatem propendens, & membraneis illis proceſsibus perquam ſimilis, quos in duodeno inteſtino ad meatus bilem deducentis extremum haberi monuimus: hæ verò carunculȩ vrinam ſiue aliud quiduis ab vteri ceruice in veſicæ collum regurgitare prohibent.

Ceruicis ſubſtantia.

Reliquum ceruicis huius ad os vſque vteri eandem ſeruat amplitudinem; eſtque ipſius ſubſtantia inter carnoſam, ac nerueam media, & ſpongioſa, corporum ferè genitalis modo, ac proinde muliere in libidinem concita paululum extumeſcit, prȩſertimque carunculȩ illȩ, ſeu nymphȩ quas ad pudendum conſiſtere diximus, quȩ tanquam penem amplexurȩ arctantur, & quantum ſemini excipiendo ſatis eſt ceruix, dirigitur. Porrò vt in puellis Ceruix admodum lȩuis mollisque eſt, ſic defloratis prȩſertimque his quȩ venere frequentiore vtuntur, aſsiduo attritu, & colliſione, in callum veluti obdureſcit, eoque magis ſi exſiccantia adhibeant lauacra. Vtriſque autem venȩ in ceruice conſpectiores quam in corpore ſeſe offerunt, prȩterquam in vtero gerentibus, in quibus multò euidentiores in corpore occurrunt. Ceruicis huius extremo continuum eſt vteri [g] os, & extrorſum nonnihil prominet,

g fig. xxvii. cD.

in ro-

in rotunduml atum ac modicè depreſſum mucronem deſinens; in ſui autem medio tranſuerſa ſciſſura diffinditur, ita vt barbioris imaginem appoſitè referat.

Vteri oris figura.

Os id ad ceruicis etiam contractionem, extenſionem've prorſus immotum perſtat, nec ipſius mucro ceruicis latera vſquam contingit; in grauidis verò ita occluditur, vt nihil omnino admittat. Quòd ſi quis mihi obijciat, hoc ita ſe habente, & muliere, vti retulimus, non minus viro ſemen emittente, neceſſum fore, ſemen in prægnantibus eiaculatum intra vterum detentum iri, quod citra grauem, tum mulieris, tum fœtus noxam eſſe nequaquam poſſet. Reſpondeo, venas, ſiue meatus à teſtibus in vterum tendentes, aliquot etiam ſurculos in ipſius ceruicem emittere, per quos prægnantes, ac puellæ ſtato menſium tempore purgantur, ac per eoſdem etiam, ſemen in vterum minimè ingrediens, excerni poteſt.

Vtero gerens nequit concipere.

Quod autem nonnulli prægnantem concipere poſſe aiunt, ridiculum apud me eſt. Nec vim habet vllam, quæ illos in hanc ſententiam ratio deduxit, quòd ſcilicet prægnantem intueantur ſemel enixam, poſt menſem vnum, vel alterum iterum, atque iterum parere. Vt enim ex vno grano, ſiue altero quouis ſemine, ſpicæ plures enaſcuntur, nec eodem tamen omnes tempore matureſcunt, ſic etiam ex hominis ſemine multos fętus gigni, ac diuerſis temporibus in lucem prodire contingit; fertilior nanque ſeminis portio vniuerſum ferè alimentum in ſe arripit, nec alias ſinit excreſcere, ſicque ex ea procreatus fętus primùm perficitur editurque: aliæ verò nondum perfectionem conſequutæ, intus remanent, & quæ inter ipſas vegetior eſt, illud quo indiget alimentum aſſumit, dum probè maturuerit, ac poſtea emergit; idemque deinceps de reliquis euenit. Siquidem præſcriptum re uera non eſt, ac definitum ſeptimo nono've, aut decimo menſe pariendi tempus, ſed eo duntaxat tempore quo abſolutus fętus in eam corrpois molem aſſurrexit, cui maternum ampliùs alimentum minimè ſufficiat, nec locus in quo quieſcit ei capiendæ ſatis, nec aer per arterias ad eam refrigerandam delatus, calori ipſius ventilando idoneus ampliùs exiſtat, quod ferè poſt nonum, vel decimum menſem contingere ſolet, Hac de cauſa fętus in vtero veluti oppreſſus, ita ſeſe volutare incipit, vt membranas quibus includitur diſcerpens, & ſecundas euellens prodeat, domicilij, alimenti, & ſpiritus cupidus amplioris.

Os uteri in prægnantibus conniuet.

Sed ad vteri os vt redeam, in prægnantibus, ita occluditur, vt ne ſpecillum quidem admittat; & ad ipſius medium alba quædam & lenta viſitur materia, quæ ipſius occluſioni non parum opitulatur. Non prægnantibus, vt plurimum quoque conniuet, ſed vſque adeo leuiter, vt nullo prorſus negotio ſanis diducatur, cùm ſemen excipiunt, aut cùm in pollutione ſuum met ſemen emittunt. Sicque os id naturali vi, nullo autem pacto ex mulieris arbitratu arctatur atque dehiſcit, vt nullus inibi exiſtens muſculus atteſtatur.

De Mulierum teſtibus. *Cap.* 15.

PRæſens equidem caput citra exiſtimationis meæ iacturam dimitti poſſe maluiſſem, ne ſcilicet mulierum genus ſuperbiùs efferretur, intelligens ſibi etiam [a] perinde ac viris datos eſſe teſtes, ac non ſolum ſe fętus intra ſuum corpus alendi onus perferre, quemadmodum & aliud quoduis intra terram ſemen enutritur, verumetiam ſuam ſe quoque partem non minus quam viros conferre, quandoquidem nec ſibi inſtrumenta deſunt, in quibus ea elaboratur; ipſa tamen hiſtoria coactus ſecus facere non potui. Dico igitur mulieres perinde, ac viros teſtibus ſuis donari, quamuis intra corpus reconditi non occurrant, vti quidem oportuit, nimirum intra ſe ipſas concepturis, vnde reliqua etiam omnia mulierum inſtrumenta ad generationem requiſita intra corpus fuere repoſita.

[a] figu. xxv. xxvi. xxvii N.r.F.

Muliebrium teſticulorum ſitus.

Mulierum itaque teſtes corporis vteri lateribus accũbunt, nonnihil ipſo elatiores, quamuis in prægnantibus minùs accliues videantur, quia ſuperiùs in ipſis vteri corpus cõſiſtit. Hærentq; laxè admodũ peritonæo, quà ilium oſſa ſacro committuntur, ſeminalium vaſorum beneficio,

 citra

Digitized by Google

Magnitudo & figura.

citra ligamenti alicuius interuentũ. Sunt hi marium teſticulis longè minores, forma verò longiores paulò, antè ac ponè leuiter depreſsi, lateribus rotũdi, extrinſecùs inę-quales & ex pluribus veluti glandulis ſimul coagmentatis conflati. Interior ipſorum ſubſtantia, minimè vt virilium teſtium æqualis, minimè mollis, ſed dura eſt, & glandularum ſubſtantiæ ſimilis, quæ in meſenterio interiorique omenti membrana conſpiciuntur; eſtque tota ſinibus quibuſdam prædita, præter ſedem, quam venæ aliquot & arteriæ occupant; qui ſinus nec eandem omnes magnitudinem, vt nec ſeriem numerum'ue ſeruant, ſed in omnibus aqueus quidam humor conſiſtit, qui teſticulis manu compreſsis magno impetu, veluti ex diſrupta veſica, exilit.

Membrana.

Vnica eos neruea membrana inueſtit, vndequaque ipſis circundata, eorumque ſubſtantiæ firmiter adeo connata, vt difficili negotio diuelli poſsit, eſtque ſubſtantiæ ipſorum nonnihil ſimilis, & tertia virilium teſtium tunica, cui functione aſsimilatur, longè tenerior ac mollior. Nullam præterea membranam teſticuli muliebres obtinuere, præterquam quod peritonæi proceſſus, quos vteri lateribus alligari, & veſpertilionum alis conſimiles eſſe monuimus, ſuperiùs ipſos integunt. In hoſce teſticulos ſeminis meatus applantantur, vt ſuo loco docebimus.

De fœtu, & ſecundinis. Cap. 16.

EX viri & mulieris ſemine fœtum in vtero gigni diximus, altero quidem materiam, altero verò eſſe, ac formam conferente, vt in pulli generatione fit, aut ſimul vtriſque commixtis.

Seminis hiſtoria.

Vt vt ſe res habeat, ſimulatque vterus concepit, clauditur, colligiturque ſemen vndique comprehendens, quod calore in ſeminis cuiuſlibet morem turgeſcere incipit, & quemadmodum reliqua omnia ſemina ſuas protinus iaciunt radices, quibus neceſſarium ſibi nutrimentum è terra hauriunt; haud ſecus quoque humanum ſemen poſtquam intumuit, membranam extrinſecùs efformat, inſtar tenuis cepæ inuolucri, ſiue interioris oui pelliculæ;

Vmbelicus vt efformetur & quot ex vaſis.

ſpiritus verò intus concluſus [a] riuum in ipſius medio, cui vmbilico nomen eſt, producit, aliorum ſeminum radicibus proportione reſpondentem, ex duabus venis totidemque arterijs conflatum [a fi.xxiiii. T]: Quæ quamuis ab vmbilico in vterum ſimul contendant, intra corpus tamen ſecus euenit; imò venę in vnam abeunt, [b] quę inter peritonęum ac omentum tantiſper procedit [b fi.ii.F.], dum in [c] rimam inſeratur, quam in anteriori iecoris parte haberi prodidimus [c ead. G inter duo H H], & in iecur ingrediens perreptat, quouſque venę quam portam appellari diximus, exortui iungatur. [d] Arterię ſenſim ac ſenſim inuicem abſcedentes feruntur, & peritonęi membranas, ac veſicę latera peruadentes, ad ſuum quęque latus paulò infra ſacrum os, in magnę arterię propaginem inſeruntur [d ead. K L li. vi. ta. v. fi vii. viii. u u fi. x. I I.], quam, vbi locus poſtulabit, inibi prorepere dicemus. Per venas igitur alimenta, per arterias vitalem ſpiritum fœtus trahens, dum in vtero concluditur enutritur, vaſis hiſce omnibus vnà coeuntibus, inſtar radicum in poſteriore corporis vteri parte, vbi venis artetijſque ipſius committuntur: ſed vt ad ſemen redeam, vbi ex eo efformatus eſt vmbilicus, hominis ſpeciem paulatim induere incipit, quod intra dies triginta ſi mas fuerit, ſi verò fœmina intra quadraginta dies molitur, totidem nanque dies muliebris purgatio poſt partum durat. Poſt hęc anima ipſi infunditur, priùs enim vitam duntaxat viuebat plantarum. Licet autem animatus ſit fœtus, prę ſui tamen paruitate ac mollitie, mouere ſe ipſum nequit, dum maius robur non acquirat, quod fit, in mare quidem tertio menſe, in fœmina verò quarto. Poſt quę in vtero ſemper continetur, dum anguſta ipſi domus fieri incipit,

Vmbilicus medium in corpore locum tenet.

nutrimentum vti diximus per vmbilicum aſſumens, qui mediam corporis regionem ad amuſsim tenet, ab ipſo ad pedum manuumque cacumen metiendo, corpore in crucem extenſo. E corpore autem prodiens [e] ſurſum ventri accumbens [e fi. xxxiiii] ad lęuum vſque humerum conſcendit, & circum colli poſteriora ductus in dextrum vſque humerum fertur, e cuius regione in corporis vteri ſcapulas adigitur,

Fœtus in vtero ſitus.

fœtus enim [f] in vtero ita ſituatur, vt caput ſuperiora occupet, facies in vteri ſcapulas vergat, quò tutus degat, & cubitos ad inguina applicans ita contrahitur, [f ead.]

trahitur,

trahitur, vt genibus oculos, talis verò nates propemodum contangat totus in glomum collectus. Quoniam verò fœtus principiò, minore eget alimento, ex eo quod ſupereſt, ſecundinæ hunc in modum procreantur. Circum circa vmbi-
g fi.xxxi.EE fi.xxxii.II. lici inſertionem ſanguini, g maſſa colligitur, & carnea quædam moles panis inſtar orbicularis, ſpongioſaque ac fuliginei coloris, & quamplurimis venis inter- *Secũdæ ex quibus fiant.*
texta, lienis ſubſtantiæ ex toto propemodum ſimilis, quæ ſecundina latinis dicta eſt, quòd poſt fœtum, vt arbitror, edatur. De cuius figura & ſitu omnes, quorum ſcripta in hanc vſque diem mihi videre contigit, ita ſentiunt, alij nanque faſciæ ſimilem eſſe, totumque abdomen cingere, alij verò non vniuerſum abdomen, ſed partem duntaxat ſecundum ipſius longitudinem vincire arbitrantur, deluſi vtrique, illi quidem ex his quæ in canibus, hi verò & his quæ in vaccis occurrunt, ac proinde eam inter tunicas fœtum obuoluentes, ſecus quam nos, annumerarunt.
h fig. xxxii. xx. Ex huiuſmodi maſſa h exterior duarum membranarum fœtum inuoluentium pro- *Primum fœtus inuolucrum.*
ducitur, dicta græcis ἀλλαντοειδὴς, hoc eſt farcimini ſimilis, ſumpto in vaccis errore, in quibus hæc tunica ingentis inteſtini, ſeu farciminis ſpeciem præ ſe fert, in humano autem fœtu longè aliam imaginem exhibet, veſicam enim tum figura, tum ſubſtantia æmulatur. Parsque ipſius poſterior extrinſecùs anteriori dictæ maſſæ parti validiſſimè adhæreſcit circum vmbilicum, permultos ab ea venarum, arteriarumque ſurculos aſſumens, interna verò facie tota per quam lęuis, & lubrica eſt, totique ſecundæ tunicæ obtenditur, nuſquam ei, niſi iuxta vmbilicum
i fig. xxxiii. oo. adnata. i Secunda hæc membrana eandem cum priore figuram obtinet, eodemque *Alterum.*
prorſus modo venis, & arterijs ex vmbilicalibus vaſis enaſcentibus intexitur; quæ licet exiles ſint, non ideo tamen obtutum effugiunt, cùm tunica hęc longè tenuior ac mollior priore ſit, & ad hædinę cutis mollitiem accedat, vnde ἀμνειός gręcis, nobis amictus dicta eſt. Tunica hęc extima facie lęuis, atque humida eſt, neque vſquam niſi propter vmbilicum priorem contangit, inter vnam enim & alteram vrina colligitur, quæ à fœtu toto eo tempore, quo in vtero concluditur, excernitur. Interiùs quoque lęuis humectaque occurrit, & vmbilici interuentu fœtui adhęret. Inter ipſam & fœtum magna ſudoris copia conſiſtit, qui ex fœtu, dum in matris *Aquæ in partu rumpentes.*
vtero continetur, emanat, ſuntque aquę illæ, quas parituris mulieribus erumpere ferunt. Cùm enim prior membrana maſſæ, hæc autem vtero adhæreſcat, vbi proditurus fœtus ſeſe volutat, priuſquam euellatur, tunicas ferè diſrumpit, ſicque vrina & ſudor in ipſis coaceruati excernuntur, & os, ceruicemque vteri emollientes, ad partus facilitatem magnoperè conferunt. Quòd ſi quando contingat priorem membranam diſrumpi, & ſecundam euelli, fœtus amictu indutus in lucem emergit; cui tamen membranæ, aut pergamenæ ex ea paratæ vis nulla maior, quam alijs ineſt, quamuis eam ſtriges & veneficæ mulieres in primis extollant. fit etiam interdum, vt exeuntis fœtus crus brachium've hac membrana inuolutum remaneat, aut ea ſcilicet non exactè auulſa, aut obſtetricis incuria. Huiuſmodi membrana ſiue amictu fœtus includitur, qui flauam quandam materiam, ac luti modo ſpiſſam cuti adnatam habet, quartæ nimirum coctionis, quæ in membris efficitur, excrementum. Prædicta maſſa, & duæ huiuſmodi tunicæ, ſecundinæ mulieribus appellan- *Secundarum vſus.*
tur, quarum ſecundina fœtui ad vterum detinendo inſeruit, reliquæ duæ ipſum vnà obuinciunt, priuatim verò ſecunda ſudorem, prior vero vrinam continet. Qua quidem in re ſummus rerum opifex non minori prouidentia, quàm in plerìſque alijs corporis noſtri partibus vſus eſt. Cùm enim ſalſa, & mordax vrina ſit, fœtus verò admodum tenellus, ſi ea carnibus proximè obnataſſet, leui eas negotio erodiſſet, cui occurrens effecit, vt vrina è fœtu haud per genitale redderetur, ſed re-
k fig. xxxiii. xxxiiii.*. means, & per k meatum è veſicę fundo enatum delata, per vmbilicum excerneretur *Fœtus haud per genitale vrinã reddit.*
inter duas arterias, quas mox eum peruadere dicemus, inter primam ac ſecundam membranam coaceruata. Hæc ſunt quæ ad coctionis, & generationis inſtrumenta pertinent.

Digitized by Google

De fœtus nutrimento. Cap. 17.

Mulieres natura humidæ. *Luna humiditatum parens.* *Menſtruorum ratio.*

ETſi mihi hominis duntaxat ſtructuram perſequenti, aliud præterea nihil tentandum foret; quia tamen tractatio hæc hiſtoriæ noſtræ finitima eſt, & maximè omnium in votis, pauca quædam circa ipſam in medium afferenda duxi. Ex menſtruo mulieris ſanguine fœtum in vtero ali, huiuſque tantum vſus gratia eas ipſum à natura obtinuiſſe, apud medicos atque philoſophos adeo in confeſſo eſt, vt ſecus aſſerere temerarium videri poſsit. Nihilominus cùm nullum propè cæterorũ animantium purgationes huiuſmodi patiatur, nullumque tamen quod nothum non ſit, perinde ac mulier, & multo etiam fœcundiùs non concipiat, procreetque: cùmque mulieres non paucæ, quibus menſtrua nunquam fluxerunt, concipiant, & filios edant à ſcabie cæteriſque id genus morbis immunes, quibus ferè infantium ætas exerceri ſolet; cùm præterea menſtruus ſanguis vſque adeo corruptus excernatur, vt non fœtui duntaxat adeo delicato, ac molli, ſed cuiuis etiam bruto ipſum deguſtanti, necando ſufficere poſsit, hæc inquam omnia audacter quid ſentiã proferendi, animum iniecerunt. Scire igitur oportet, vniuerſum mulierum genus, tum naturali temperamento, tum ſedentaria quam degit vita, aliorum omnium perfectorum animantium eſſe humidiſsimum; lunam inſuper, prout communis omnium ſententia; & quotidianus docet euentus, communem eſſe humiditatum parentem, cùm eas minuat augeatque, prout ſingulis ipſa menſibus creſcit, decreſcitque. Hoc poſito, dico in muliere humores ſingulo quoque menſe adeo augeri, vt venis concludi nequeuntes, per vniuerſum corpus, ſanguinem conturbantes tantiſper ferantur, dum ipſum natura per viam in id expeditiorem, venas nimirum ad vterum, ipſiuſque ceruicem tendentes extrudat. At ſiquando venæ huiuſmodi vt plerunque accidit obſtructæ ſint, ita vt ſanguini egreſſus non pateat, in corpore corrumpitur, & varias ægritudinum formas inducit. Id quidem ita ſe habet ſi ſanè degant mulieres & ab accidente quouis liberæ; at ſi forte fortuna, aut diuturna vſæ inualetudine, aut nutrimenti indigæ, vt vbi adoleſcunt, vel vtero gerunt, aut lactant, aut vehementiùs exercentur, ſuperuacaneas abſumunt humiditates, etſi humores vnà cum luna ſingulis menſibus adaugentur, vbi tamen in quod exerantur habẽt, corpus haud exagitant, ſed nulla prorſus noxa, nullo illato incommodo requieſcunt. Menſtruæ itaque mulierum purgationes ex humida potius earũ conſtitutione, & otioſa quam ducunt vita, quam ex vlla nutriendorum liberorum neceſsitate proficiſcuntur. Neque verò quicquam habet momenti ratio, qua nonnulli nituntur, ex menſtruo ſanguine fœtum ideo ali dicentes, quòd eo prægnantes, & lactantes deſtituantur; quin potiùs quia ex materno ſanguine fœtus enutritur, tantumque maternæ humiditatis abſumit, in eam quam antea ſolebant copiam aſſurgere humores nequeunt. Atque hanc ob cauſam vteri geſtationis initio, fœtu adhuc paruulo exiſtente, ac nutrimenti minimum aſſumente, pleriſque mulieribus menſtrua fluunt; Et hæ laudabili vtuntur ſanitate, nec vllo tenentur eorum ſymptomatum, quibus cæteræ prægnantes grauiter primis menſibus conflictari ſolent, grauiùſque adhuc poſtremis exercerentur, ſi menſtruus ſanguis intrà corpus, vt quidam exiſtimant, retineretur. Quod cùm ita ſe habeat, cumque videam pleriſque mulieribus diuturnas paſsis ægritudines, menſtruas purgationes minimè redire, niſi pingues vt priùs euadant; lactantes præterea toto propemodum quo lactant tempore purgationi eiuſmodi nequaquam ſubijci, nihil interim detrimẽti, neque his, neque illis incurrentibus; ratũ firmumq; habeo, ſanguinem menſtruum haud ſuapte natura malum eſſe; præterquam quòd in ea agitatione, quam ſingulis menſibus ſecundum lunæ motum humores ſubeunt, aliqua ipſorum portio corrumpitur, quem vt pernitioſam natura foràs propellit, reliquo in priſtinam redeunte quietem. His hunc in modum poſitis, iam in confeſſo eſt, fœtũ ex perfectiſsimo, ac laudatiſsimo matris ſanguine nutriri, (prout quidem eo molli, ac tenello vſqueadeo exiſtente oportuit, quò viuere poſſet) ſimulque non alendorum liberorum neceſsitate, ſed ob humidam duntaxat ipſarum tempe-

Menſtrua cur ſupprimantur.

Vteri geſtaionis initio cur fluant menſes. Quibus mulieribus innoxius ſit menſium defectus.

ramentum, mulieres menſtrua pati. At iam de mammis agere expediet, ſicque præſenti libro finem imponere.

De Mammis. Cap. 18.

Mammæ ad quid effectæ.

QVoniam educto ex vtero fœtui, in quo is ſanguine ali ſolitus, nullo indiguerat per os nutrimento, haud vllum ferè congruens cibi genus inueniri potuiſſet, qui ſua ſaltem duritie, ac nouitate non obfuiſſet, cumque nullum ipſi ſalubrius alimentum eſſe poſſet, quam id quo in vtero matris vtebatur, ſumma prouidentia, rerum conditor membrum in mulieribus fabrefecit, ad quod ſanguis deflecteret, qui vterum prius adibat, in nutrimentum conuerſus fœtui apprimè conueniens, quo is in lucem emerſus tantiſper vteretur, dũ alijs aſſueſcere cibis inciperet; Quod qua ratione fiat, & quo itinere diuertatur, de venis agentes prolixiùs explicabimus; nunc de mammillis tantum verba faciemus. Summus itaque rerum opifex, [a] mammas duas in pectoris medio vtrinque vnam mulieribus locauit, ſuper [b] ſecundum brachij motus auctorem muſculum, inter membranam carnoſam, & cutem. Hæ ſemiglobi ſpeciem externa facie referunt; & apicem in medio habent, qui Papilla dicitur: poſterius verò depreſſæ ſunt, & ſecundum pectoris prominentiam cauæ. Cõſtant autem glandulis nonnullis, multoque ſimul adipe; & venis quibuſdam arterijsque, ac neruis licet paucis intexuntur, qui eandem perpetuo pro vberum proportione magnitudinem ſeruant, ſecus quam glandulæ, quæ virginibus, ac viris perpaucæ, exiguæ, ac propemodum aridæ ſunt; adultis verò mulieribus copioſæ admodum, tumeſcentes & humidæ; puellis duræ ac ſolidæ, nulloque humore imbutæ; parituris & iam enixis inſigniter turgidæ, & lactis plenæ; ijs tamen, quæ ſæpius pepe-rere, flaccidæ admodum ac pendulæ. Huius hæc ratio eſt, quia vbi ſanguis vniuerſus ingenti partus dolore agitatur & incaleſcit, & venæ ſecundinis affixæ abrumpuntur, membrorum humor omnis ſæuo cruciatu expreſſus per eas expurgatur, mammas relinquens flaccidas adeo & exſuccas, vt priſtino ampliùs decori reſtitui nequeant.

Mammarum ſitus. — *Figura.* — *Subſtantia.* — *Mammæ cur ſæpius enixis flacceſcant.*

a figu. xxv. xxvi.
b li. ii. ta. i. ij. A.

DE ORGA-

DE ORGANIS NVTRITIONI (QVAE CIBO POTVQVE FIT) DEDICATIS: ac deinde propter partium connexum ac viciniam, De inſtrumentis generationi famulantibus.

TABVLÆ I. FIGVR. I.

IN prima figura tanta humani corporis portio delineatur, quanta ad peritonæi ſedes oſtendendas ſufficit: exprimitur itaque hac figura anterior peritonæi ſedes, ſectionis ſerie ab octo abdominis muſculis libera, nullaq́ꝫ ex parte diſſecta.

AA, B, C, D, His characteribus peritonęum inſignitur, quodãmodoq; hac figura terminatur.

EE Linea à mucronata pectoris oſsis cartilagine ad pubis vſque oſsiũ commiſſuram procedens, cui obliquè deſcendentium & aſcendentium, & tranſuerſim procedentiũ abdominis muſculorũ neruceſæ tenuitates pertinacisſimè connaſcuntur.

F Vmbilicus, quem inter diſſecãdum etiam adeptis abdominis muſculis, gratia opportunè vmbilici vaſorum demonſtrationis, reſeruare ſolemus.

G Seminaria vaſa ſuis mẽbranis, quas à peritonęo mutuãtur, adhuc obuoluta.

H Vena ac arteria, quæ potiſsimũ inferiori ſedi rectorũ abdominis muſculorum exporriguntur, quorũ & hic quoque propendet portio.

I Vena & arteria, quæ ſub oſſe pectoris exporrectę, in anteriorem abdominis ſedem prolabuntur, pręcipuè rectis abdominis oblatę muſculis, ac ſuperiorem abdominis ſedem vniuerſam quoque implicantes: quemadmodum illę quas I inſigniuimus, humiliorẽ & pubis oſsibus viciniorem implicant.

K Venarum ſoboles in peritonęi latera excurrentium, ac ab illis venis deductarum, quę aut à cõiuge carẽte vena, aut geniculatim à caua pronaſcuntur, quà ipſius caudex lumborum vertebris colligatur.

L Tranſuerſi abdominis muſculi portio à peritonęo diuulſa, retrorsũq; flexa.

M Ilium oſsis ſedes hic nuda cõſpicitur cui obliqui tranſuerſiq; abdominis committuntur muſculi.

N Malum punicum, ſeu enſiformis cartilago.

SECVNDA figura primam ſectionis ſerie ſubſequitur. hic nanque peritonæum recta linea à pectoris oſſis mucronata cartilagine ad pubis vſque os ita diuiſum eſt, vt vmbilici vaſorum nullum vitiauerim: dein tranſuerſa ſectione à ſiniſtro ilio ad dextrum ducta, quatuor peritonæi anguli ab anteriori corporis ſede in poſteriora reflexi conſpiciuntur. Præterea vmbilici quoque vna pars cum ipſius vaſis, quæ peritonæo priùs connectebantur, oculis ſubiacet. Ad hæc præſens figura iecoris portionem, & ventriculi ſedem, ac omenti inteſtinis obducti ſitum indicat, quem omentum obtinet, quum manibus ipſum verſus pubis os inter diſſecandũ trahitur, ſi quando ſurſum verſus ſiniſtrum latus (vti plerunque accidit, ac ſequenti figura occurret) retractum adinuenitur.

AB CD. Quatuor peritonęi partes diſſectę, atque in poſteriora reflexæ, adeò vt interna anterioris peritonęi ſedis regio hic ex ſectionis ſerie in conſpectum venerit.

E Vmbilicus à peritonæo liberatus.

F Vena ab vmbilico in iecur porrecta.

G Venę vmbilici in iecoris rimam ingreſſus.

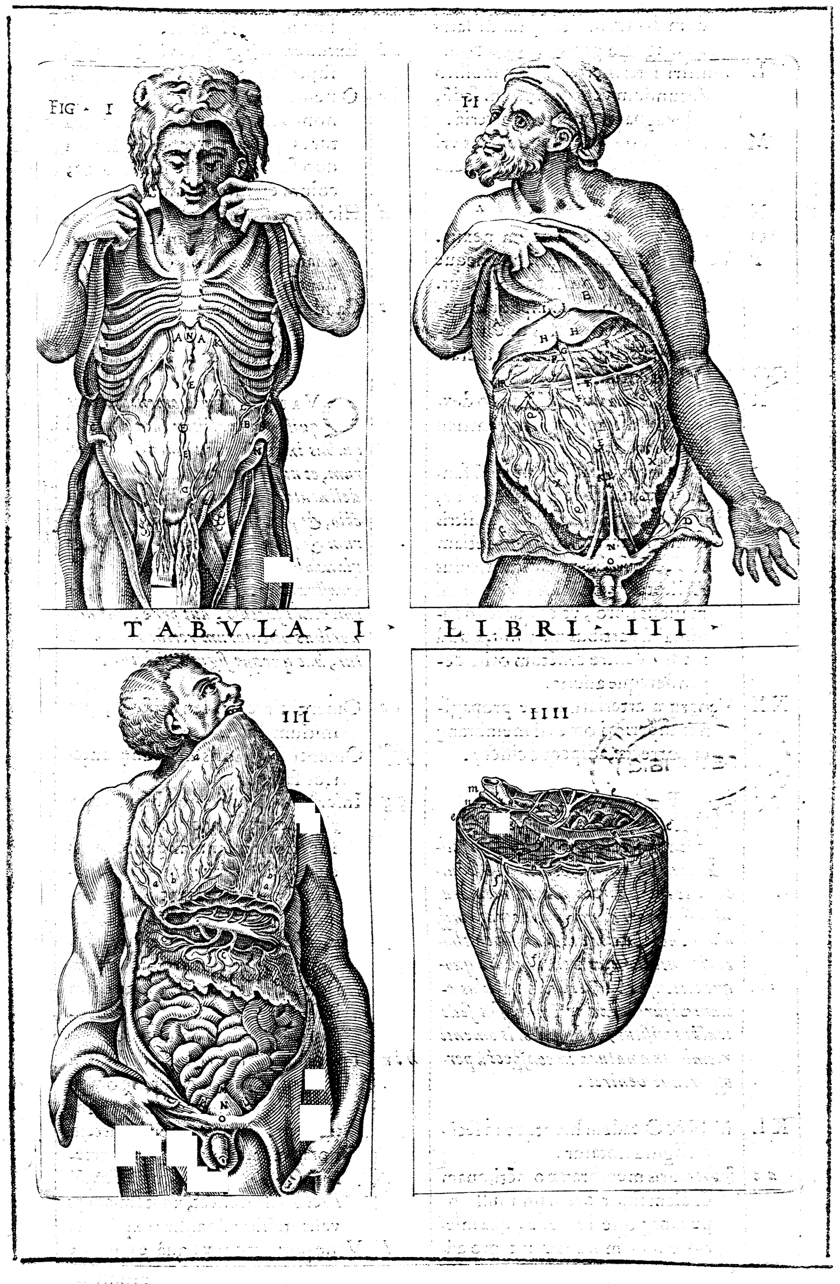
HH Portio iecoris ex gibba ipſius ſede apparens.

I Pręcipuum ligamentum iecur ſepto tranſuerſo connectentium.

Dextera arteria ab vmbilico ſecun-

dum

Digitized by Google

Digitized by Google

dum dextrum veſicę fundi latus ad magnam prorepens arteriam.

L Siniſtri lateris arteria ab vmbilico ſecundum veſicę ſiniſtram ſedē, ad magnam exporrecta arteriā.

M Meatus, quo à veſicę fundo fętus vrina in ſecundam fętum inuoluentem tunicam expurgatur.

N Veſicæ fundus.

O Peritonæi ad veſicę fundum nexus.

P Ventriculi anterior pars, quę neque iecore, neque omento obtegitur. Hęc ſedes ob hoc amplior apparet, quod ventriculus quē hic depinximus, impēſe inflatus fuerat.

QQ Q Q. Omentum.

R Vena & arteria ſimul cū neruo dextrę ſedi inferioris partis ventriculi exporrectæ.

S Siniſtri lateris vaſa, quę ſiniſtrā fundi ventriculi ſedem amplexātur.

T Hac ſede dextri lateris vaſa ſiniſtris committuntur, ac proinde etiam R T, & S futuram indicant, cuius Ariſtoteles tertio Hiſtoriæ de animalibus libro, vt & quarto de animaliū partibus meminit, quū à medio ventre omētum oriri dependereque aſſerit.

XX Venarum arteriarumque propagines ſuperiori omenti membranę exporrectæ, adipeque cinctę.

F I G V R A I I I.

TERTIA *figura ſecundam adminiſtrationis ordine ſubſequitur, ac humiliorem omenti membranā à ſuperiori diuulſam laceratamq́; gerit. ac ſuperior quidem ſuper thoracis anteriora, et ventriculum quoque extenſa eſt. Dein ventriculus etiam vi ſurſum ad pectus ex ſua ſede tractus viſitur, vt humilioris omenti membranæ natura in conſpectū peropportunè veniret.*

K L M N & O eadem hic atque in ſecūda figura notatur.

a a Superioris membranæ omēti, quam & alam ſuperiorem nonnulli appellant, poſte io. ſedes, qua inferiorem membranam integro adhuc omento ſpectat.

b b Extuberans hęc ſedes vētriculus eſt, ſuperiori mēbrana omēti tectus.

c c Omenti humilior membrana, quę nonnullis humilior ala nuncupatur. Cęterùm extuberās pars, cui duo ſuperiora *c* & *c* inſcribūtur, colum eſt inteſtinum.

d Hic lien etſi omēto obducitur, protuberans ſeſe oſtendit, ad quod etiam pellucida omēti iuuat ſubſtantia.

e Caudex venę cauę.

F I G V R A I I I I.

QVARTA *figura omentum ſuis quibus adnaſcitur, aut potiùs à quibus initium ducit, membris liberum, et nulla interim parte diuulſum delineatur, integraq́; ipſius conſtructio, & præcipuè venarum, arteriarum & neruorum per ipſum ſeries, et glanduloſa corpora ipſi innata commonſtrantur. Quàm concinnè verò omentum ſacculo, aut peræ, aut minoribus piſcatorum retibus aſsimiletur, hac quoque figura diſcitur.*

e e Omenti circulus, ſeu orificiū, quo initium ducit.

f f f Omenti ſuperioris mēbranę anterior facies.

g g Inferioris omenti membranę anterior facies. at hęc non integra vt ſuperioris membranę anterior facies hic cōſpicitur, quum inferioris mēbranę ſedes tantùm in conſpectu ſit, quę ventriculo ſubſternitur, atque ad colon vſque inteſtinum, quà id ventriculo exporrigitur, pertinet. Reliqua enim inferioris membranę pars ſuperiori membrana occultur.

h i k Tribus his characteribus ad ſiniſtrū latus inferioris membranę omenti poſitis, omenti conſtructio inſignitur. Nam *h* omenti partem notat membraneam, venis arterijsque & adipe quoque carentē. *i* verò vaſa indicat, *k* autem adeps vaſis attēſus adnatusve exprimit.

l Venę portę caudex, quà ex iecore

prodiens

procedens inferiori membrana omenti continetur ac ſuffulcitur.

m Arteria iecoris cauum & bilis veſiculam petens, neruoque concomitata, qui à dextri lateris ſexti neruorũ cerebri paris, nerui ramo, dextri lateris coſtarum radicibus exporrecto depromitur, ac iecoris cauum biliſque veſiculã adit.

n Principium venę inferioris ventriculi orificij poſteriorem ſedem potiſsimum accedentis, & arteriam habentis coniugem.

oo Arteria & vena & neruus, ſecundũ ſuperioris omẽti membranę principium, dextrę fundi ventriculi ſedi exporrecti.

pp Illorum vaſorum quę dextrę fundi ventriculi ſedi exporriguntur ſurculi, corpus ventriculi implicãtes.

qq Dictorum iam uaſorum quę fundi uentriculi dextrę ſedi exporrigũtur propagines, in ſuperiorem omenti membranam ſparſę.

r Vena arteriaque duodeno inteſtino & ieiuni inteſtini principio exporrectę, neruulumque ſocium frequenter admittentes.

ſ Portę venę in duos truncos bipartitio.

t Dexter ſeu grandior venę portę trũcus, in meſenterium adeoque inteſtina excurrens.

u Vena in poſteriorem ventriculi ſedẽ citra arterię conſortiũ excurrẽs.

x Vena cũ arteria & neruo in dextrã inferioris membranę omenti ſedem ſparſa, ac colon quoque inteſtinum hac parte accedens.

y Vena ſimul cum arteria in ventriculi poſteriora excurrens, & tãdem coronę ritu ſuperius ventriculi orificium amplectens.

α Hic nonnihil grandior meſenterij arteria ſe offert, etiamſi minimo interuallo inferiori mẽbrana omẽti ſuffulciatur.

β Truncus eſt arterię, qui inferiori omenti membranę intertextus, vẽtriculo, iecori, bilis veſiculæ, colo quà id ventriculo exporrigitur, ac dein lieni ramos depromit, neruoſq; has partes adeũtes comitat.

γ Vena ſimul cũ arteria & neruo mediam potiſsimum ſedem ſubiens inferioris membranæ omenti, & ramos quoque offerẽs colo inteſtino, quà ad ventriculi prorepit fundum.

δ Vena coniugis arteriæ expres, quæ ſiniſtræ ſedi inferioris omẽti mẽbranæ pauculas ſoboles, vt & ipſa gracilis eſt, diffundit.

ε Venarum, arteriarum & neruorum in lienem ſeries.

ζ Vena pariter cum arteria neruoque ventriculi fundi ſiniſtræ ſedi exporrecta.

ηη Glanduloſum corpus inferiori mẽbranæ omenti innatũ, quod vulgo vocant Briſuolo, Dulcẽ morſum ſeu bolum, Buccam ſaporitam, Rodol.

θ Glanduloſi corporis portio, quod duodeno inteſtino ſubnaſcitur.

TAB. II. FIG. V. VI. VII.

IN *quinta figura ſectionis ſerie tertiam ſubſequente, iecur, ventriculus, & inteſtina proprias ſeruãt ſedes, omento interim, quà à ventriculo enaſcebatur, coloq́ inteſtino continuum erat, prorſus reſecto, ne forte id relictum alicuius organi ſedẽ obliteraret. Præterea, vt ſingula opportuniùs oculis ſubijcerentur, coſtarum aliquot fines (vt inter pingendum factum eſt) effregimus.*

SEXTA *igitur figura tenuium inteſtinorum ductum duntaxat delineauimus, aliqua etiam vẽtriculi, & coli inteſtini, ſimul cæco aſſeruata portione, vt facilè præſens figura iam ſubſequenti ſeptimæ adaptetur.*

SEPTIMA *figura cæci inteſtini & coli & recti imago ductusq́ commonſtratur, vnà cum ilei inteſtini extremo, & muſculis recto inteſtino proprijs.*

SVBSEQVENS *modo characterum index quintæ, ſextæ, & ſeptimæ figuris communis eſt: ſi quis verò interim character harum alicui peculiaris ſit, illum pro figuræ numero aut 5 aut 6 aut 7 inſigniturus ſum: cha-*

racteres

racteres autem quibus huiuſmodi nulla ſubiungetur notula, tribus figuris communes cenſebis.

A 5. Mucronata pectoris oſsis cartilago.

B B 5. Peritonęum vnà cum diſruptis coſtis.

C 5. Primarium ligamentum, quo iecur humanum ſepto colligatur.

D D 5. Iecoris gibbi magna ſedes.

E 5. Portiuncula venę ab vmbilico iecori inſertæ.

F F 5. Ventriculi anterior ſedes.

G 5. Lienis ſiniſtrum latus; ſeu ipſius pars in corporis anteriora vergẽs.

H 6. Ventriculi portio, quę inferius vẽtriculi conſtituit orificiũ, ſeu inteſtinorum principiũ, quod hic chordula ligatum finximus.

I K 6. Pars inteſtinorum ab I ad K protenſa, vulgato nomine nũc duodenum inteſtinum, nunc inteſtinum duodecim digitorum longitudine, mihi vocatur.

L 7. Ieiuni inteſtini initiũ, graciliũq; inteſtinorum ſedes.

M 6.7. Ilei inteſtini terminus, & gracilium inteſtinorum finis.

N Extuberans craſſorum inteſtinorum initium.

O Hoc inteſtinum mihi cęcum nuncupatur.

N P Q R S T, 5 7, Colum inteſtinũ his characteribus inſignitur, verùm ſinguli priuatim aliquid notant. N enim ad P vſque coli inteſtini ductum notat, à dextri renis ſede ad iecoris vſque cauum pertinentem. à P verò ad Q coli ductus notatur, ſecũdum ventriculi fundum à iecoris cauo ad lienis vſq; regionem protenſus. a Q autem ad R ductus coli inſinuatur, à lienis regione ad pubis os, ſecundũ ſiniſtrũ ille procedens. Cæterùm ab R ad S (quod in 7 priuatim viſitur) coli indicatur aſcenſus anfractusque, quem ſurſum ad vmbilici vſque regionem molitur. At S ad T vſque progreſſum notat, dicti nunc aſcẽſus ad recti inteſtini initium.

V V 5.7. Depreſſa coli inteſtini ſedes.

X X 5.7. Coli inteſtini vtrinque extuberantes ſemiglo[illegible], quos cellulas vulgus vocat.

Y 5.7. Recti inteſtini initiũ. Quicquid verò ſub Y conſiſtit, rectum eſt inteſtinum.

Z 6. Portio meatus bilem in inteſtina perferentis.

a 7. Muſculus recti inteſtini finem orbiculatim amplectens, fæciumq; excretioni præfectus.

b c 7. Duo muſculi rectum inteſtinum poſt fęcium excretionem ſurſum alacriter contrahentes.

d 7. Hac ſede rectum inteſtinum virorum peni & mulierum vteri ceruici interuẽtu muſculoſę ſubſtantię connaſcitur.

e f 5. Duę arterię fœtui peculiares.

g 5. Hoc charactere veſicæ fundus indicatur, vti & meatus quo fętus vrina expellitur.

FIGVRA VIII.

OCTAVA *figura recti inteſtini & coli quoque, quà id recto continuatur, partem expreſsimus, inteſtinorum tunicas commonſtraturam.*

h Prima inteſtinorum tunica, quę & intima eſt, ac ſolis tranſuerſis circularibus've confirmatur fibris.

i i Secunda inteſtinorum tunica, quæ tranſuerſis quoque efformatur fibris: attamen rectis quoque eò donatur pluribus, quò recto inteſtino vicinior eſt.

K K Meſenterij eſt portio, quę rectũ inteſtinum oſsi ſacro committit, ac tertiam ipſi exporrigit tunicam.

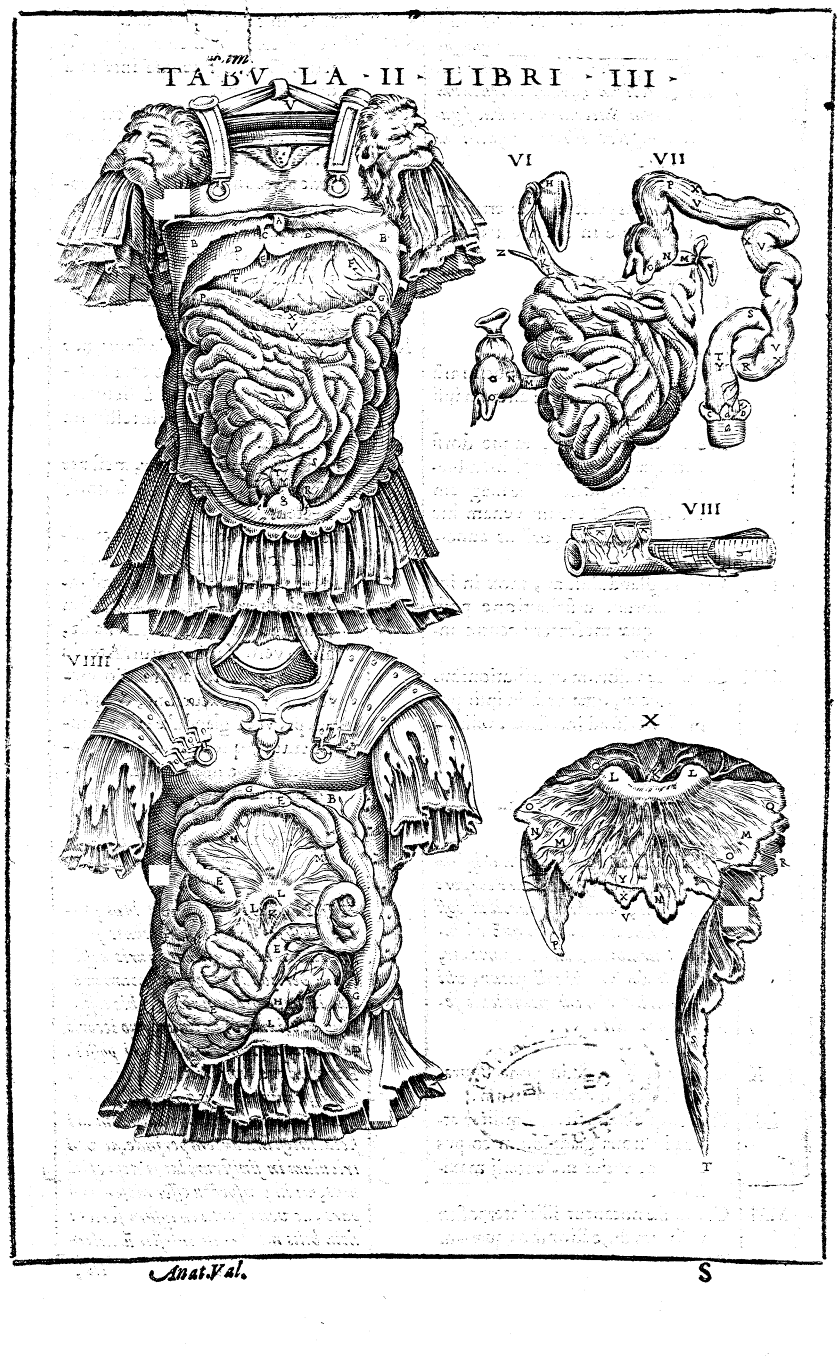
L L Tertia inteſtinorũ tunica, à meſenterij pronata membranis.

FIGVRA IX.

VT *præſens figura meſenterij ſitum quam appoſitiſsimè oculis ſubijceret, gracilia inteſtina vndecunque ad latera ſurſum deorſumq; inuicem manibus diducta continet, ac proinde meſenterij cõmonſtrat centrum, & rationem qua meſenterium*

inte-

Digitized by Google

TABVLA · II · LIBRI · III ·
VI
VII
VIII
VIIII
X

inteſtinis vaſa porrigit, inteſtinaq́; dorſo connectit. Ad hæc eius quoque meſenterij partem oſtendit, quæ coli finem & rectum quoque inteſtinum dorſo alligat. Succedit verò hæc figura ſectionis ſerie illi quam quintam locauimus.

ABC D. Portiones peritonæi, aperto iam abdomine in latera extrorſum flexæ.

EEE Tenuia inteſtina.

F Cęcum inteſtinum.

G G G. Colon inteſtinum.

H Recti inteſtini initium.

I Veſica cui peritonęum ea potiſsimũ ſede connaſcitur, vbi alteram ipſi offert tunicam.

K Meſenterij centrum, eaque dorſi pars, qua id à peritonęi membranis initium ducit, quæ magnam arteriam, & cauam venam hic vertebrarum corporibus adnectunt.

L L Corpus glanduloſum, mox in ipſa vaſorum diſtributione poſitum, quæ meſenterij centro inſeruntur.

MM Glandulę vaſorum diſtributionibus interiectæ, quæ vaſa in ipſo per meſenteriũ ad inteſtina moliuntur progreſſu.

FIGVRA X.

IN *decima figura dũtaxat ipſum delineatur meſenterium è corpore exemptum, omnibusq́; partibus ipſi connatis liberum, præterquã ab inferioris membranæ omenti portione, qua colon dorſo inibi colligatur, vbi ſecundùm inferiorem ventriculi ſedem id procedit.*

K Character K vt & in nona figura, meſenterij indicat centrum.

L L Hi quoque characteres ſimiliter atque in nona glãduloſum corpus notant, totius meſenterij maximum.

MM Glandulæ notantur illis interpoſitæ vaſorum diſſectionibus, quæ iam inteſtinis appropinquant.

N O His characteribus meſenterij circũſcribitur pars, tenuia inteſtina dorſo alligans.

PP Ad Q vſque meſenterij indicat portionem, colon inteſtinum dorſo affirmãtem, qua id à dextri renis ſede ad cauum vſque iecoris protenditur.

QQ Ad R vſque inferioris omenti membranæ partem notat, quę colon tota illà ſede dorſo committit, quà id ſecundum ventriculi exporrigitur fundum.

RR Ad S vſque meſenterij inſinuat portionem colo inteſtino tota ea ſede propriam, quà id à lienis regione ad rectũ vſque inteſtinum pertinet.

S T Quod S & T intercluditur, meſenterij pars eſt rectũ inteſtinũ dorſo nectens.

V Hac ſede meſenterij naturam exprimere conati ſumus, quandoquidem vnam meſenterij membranã ab altera vnguibus diuulſam pinximus: vt

X X nimirũ vna ſit,

Y altera verò Y inſcribatur. Atq; in harum membranarũ medio meſenterij vaſa excurrunt, & ipſius adeps, vt & glandulæ etiam continentur, quemadmodum quoque in prima muliebrium figurarum cernere licet.

TABVLA III. FIGVRA XI. XII.

VNDECIMA *figura iam præpoſitis integris ſectionis ſerie ſuccedit. habet enim figuris diſſectum peritonæum, & omentum quoque in hac ablatum eſt, & hic coſtas aliquot etiam effregimus, quo iecoris cauum opportunius delineari poſſet. Hic namque conſpicitur vniuerſum iecoris cauum, ipſiusq́; iecoris forma. Dein ventriculi quoque apparent orificia. Inteſtina autem perinde, ac ventriculum in ſiniſtrum latus depreſsimus, vt in conſpectu eſſet meſenterij pars, ac venæ portæ in ipſum ſeries: dein bilis meatus in inteſtinũ inſer-*

Digitized by Google

tio, & ſi quæ ſint reliqua quæ characteribus ſeriatim adnotabimus, mox atque quid duodecima oſtendat figura expreſſerimus.

Præsens *characterum index vndecimæ, et duodecimæ figuris ideo habetur communis, quod cauam iecoris ſedem pleriſque characteribus quibus duodecima occupatur inſigniri licuiſſet, niſi characterū copia delineationem fuiſſet vitiatura. Quum itaque character occurret vndecimæ figuræ peculiaris illi 1. ſubiungemus, illis qui duodecimæ priuatim inſcribuntur, 2. adiecturi. Si verò quis vtriſque figuris ſimul cōmunis erit, illi 1 & 2 addetur.*

HH 1. Peritonæi, vnà cum coſtis euerſi portio.

IK 1. Cauum iecoris.

L 1. Portiuncula gibbi ſedis iecoris.

M 1. Iecoris ſectio, cui fœtum alens vena primùm inſeritur.

N 1. Rimæ, ac impreſsiones, & tubercula in iecoris cauo iuxta venæ portæ exortum conſpicua. N verò ſuperius, ſeu ſiniſtrum, ſeu ipſo T vicinius, ſedem indicat, qua ab vmbilico procedens vena iecoris cauo vbi portæ caudex prodit, inſeritur. A b M enim ad N vſque foramen notatur, quod liberè quodammodo vmbilici trāſmittit venam ad ſedem N inſignitam.

O 1. Ligamentum ſiniſtrā iecoris partem (quæ in angulum quodammodo acutum deſinit) ſepto trāſuerſo hic colligans.

Φ 1. Sinus iecori hic inciſus, ac ſtomacho cedens, vbi is ſuperiori ventriculi orificio continuatur.

PQ 1. Ventriculus.

R 1. Ventriculi ſuperius orificium, ſeu ſtomachi finis, vnà cum venis, arterijs, & neruis id orificium amplexantibus.

S 1.2. Humilius ventriculi orificium, ipſiusq; duodeni inteſtini initiū, quod in duodecima figura ſecùs atque ſecundùm naturam ſe habet, ad interiora reflex imus vt in conſpectum veniret bilis veſiculæ meatus in ipſum inſertus, ac mox *c* notandus.

T 1. Neruus à neruis elatius ventriculi orificium implicantibus eductus, iecoriſque cauo inſertus.

V 2. Bilis veſicula. Hæc in vtriſque præſentibus figuris eſt conſpicua. verùm priuatim illam duntaxat in duodecima charactere notaui, ac proinde primum duodecimæ, ac dein vndecimæ mentem hic & in ſubſequentibus aliquot characteribus accommoda.

XX 2. Meatus bilis veſiculæ per iecoris corpus exporrecti inter portę venę & cauę, item venę ramos.

Y 2. Venæ portæ propago in iecoris ſubſtantiam diffuſa.

Z 2. Venę cauę propago in iecoris ſubſtantiam digeſta.

a 2. Concurſus meatuum bilis veſiculæ, qui in iecoris corpus digeruntur.

b 2. Veſiculę bilis ceruix, cui meatus ex iecore ductus ac *a* notatus inſeritur, communiſque efficitur.

c 1.2. Bilis veſiculę meatus in duodenum inteſtinum inſertus.

d Ac S ad *d* vſque in duodecima figura duodenum indicat inteſtinum, quod humiliori ſede apertum finximus, ne meatus illius *c* notati inſertio lateret.

e 2. Arteria in iecoris cauum & bilis veſiculam digeſta.

f 2. Neruulus iecori, & bilis veſiculæ communis, & à ſexti paris neruorum cerebri propagine depromptus, quę dextri lateris coſtarum exporrigitur radicibus.

g 2. Tenues portę venę propagines, in bilis veſiculam excurrentes.

h 1. Portę venę caudex.

ii 1. Glandulosum corpus, quo duodeno inteſtino adnaſcitur, vaſaque ipſi exporrecta opportunè ſuſtinet.

K *l m.* 1. Meſenterium. Verùm ſinguli characteres priuatim aliquid indicāt. K enim venę portę dextri ſeu grādioris trunce diſtributionem in meſenterium notat. *l* verò, glandulosū corpus in meſenterio pri-

mis vaſorũ diſtributionibus præfectum. *m* autem meſenterij inſinuat partem, cui colon inteſtinũ tota illa ſede committitur, quà à dextri renis ſede ad iecoris vſq; cauum pertinet. Hic namque colon inteſtinum à meſenterio diuulſum eſt, quo meſenterij centrum aptiùs delinearetur.

n 1. Vena quę ſub poſteriori recti inteſtini ſede deorsũ protẽdit, ipſiq; recto inteſtino venas porrigit.

o 1. Veſicę fundi ſuperior pars etiam hic eſt conſpicua.

p 1. Quod hic extuberat dexter eſt rẽ, ſua pingui membrana adhuc obtectus.

q 1. Meatus vrinarius, à dextro rene vrinam in veſicam deducens.

r 1. Vena ac arteria ſeminales dextri lateris.

ſ 1. Vas ſemen à dextro teſte verſus ceruicis veſicę initium perferens.

FIGVRA XIII. ET XIIII.

HARVM *figurarum prior ventriculi, et gulæ anteriorem partem exhibet, altera uerò poſteriorem.*

A 1.2. Stomachi pars in fauces oriſque adeò amplitudinem pertinẽs, hic à faucibus pręſecta cernitur.

A B 1.2. Ab A ad B vſq; ductus ſtomachi notatur, rectà per mediam vertebrarum ceruicis, & quatuor ſuperiorum thoracis ſedẽ deſcẽdens.

B C 1.2. a B ad C vſq; ductus ſtomachi in dextrum latus ſuper quintã & aliquot ſequentes thoracis vertebras modicè declinans.

C D 1.2. a C ad D vſque ſtomachi ductus inſignitur ex dextra ſede verſus ſiniſtram, ſupra magnã conſcendens arteriam, & per ſeptum trãſuerſum in ventriculi ſuperius orificium G notandũ pertinens.

E E 1. Duæ tonſillę, quę non procul à ſtomachi ſede in oris cauitatẽ pertingente diſtant.

F F 2. Glandulosũ corpus ſtomacho frequenter adnatũ, qua quintę thoracis vertebrę corpori inſidet.

G 1.2. Superius ventriculi orificium.

H 1.2. Inferius ventriculi orificium.

I 1.2. Superior ventriculi pars.

K K 1.2. Ventriculi demiſsior pars, ſeu fundus.

L L 1.1. Anterior ventriculi ſedes.

M N O 2. Poſterior ſedes ventriculi. Verũ ſinguli characteres aliquid priuatim indicant. O enim impreſſionem notat quam ventriculus ea ſede exigit, qua vertebris innititur. M quidem prominentiorem ſiniſtri lateris partem, N verò partem dextri lateris prominentiorem.

P 1.2. Duodenum inteſtinum, quod hic ad ieiuni inteſtini principiũ reſectum finximus.

Q 2. Bilis veſiculę meatus, in duodenũ inteſtinum inſertionem tentans.

R 2. Hic character in interna dicti nuper inteſtini ſede viſitur, inſertionem meatus illius notans, quem modò Q inſigniui.

S 2. Glãdulóſum corpus duodeno inteſtino ſubnatum, vaſaque illi inteſtino exporrecta ſuffulciens.

T 1.2. Dextri nerui ſexti paris neruorũ cerebri propago ad ſtomachũ exporrecta, multipliciq; ſerie in ipſius orificium elatus, diſtributa.

V 1.2. Siniſter neruus.

X 2. Siniſtri nerui propago, ſecundum elatiorem ventriculi ſedem ad iecur vſque excurrens, hicque quo iecori proxima eſt, Y inſignita.

a 2. Prima (vti doctrinæ ſtudio nuncupare eam ſolemus) ventriculi vena & arteria.

b 2. Secunda ventriculum accedens vena, quæ coniuge caret arteria.

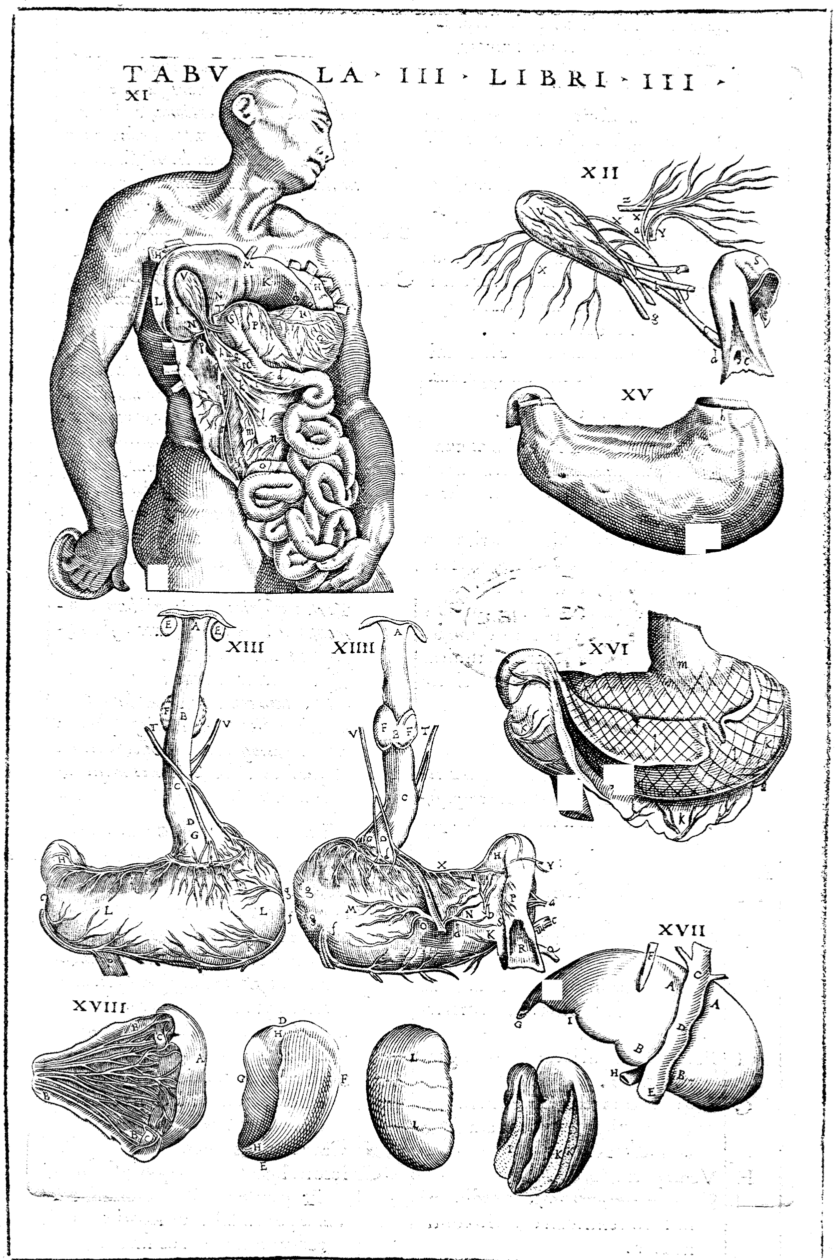
c 1.2. Tertia ventriculi vena cum coniugẽ arteria, & neruo quoque, ſecundum dextram ventriculi fundi regionem exporrecta.

d 1.2. Quarta ventriculi vena coniugem obtinens arteriam, & elatius ventriculi orificium coronæ ritu amplectens.

e 1. Rami iam dictæ venæ & arteriæ, qui ſecundùm ventriculi elatiorẽ ſedẽ ad inferius vſque ipſius orificium contendunt.

f 2. Quinta vena ſimul cum coniuge arteria & neruo, ſiniſtram ſedem fundi ventriculi perreptans.

Digitized by Google

TABVLA · III · LIBRI · III ·
XI
XII
XV
XIII
XIIII
XVI
XVII
XVIII

gg 1,2, Aliȩ venȩ ac arteriȩ, ab illis pronatȩ vaſis, quæ lieni inſeruntur.

FIGVRA XV.

FIGVRA *decimaquinta ventriculum à ſtomacho ac inteſtinis liberauimus, ac dein inuertimus, ut interior ventriculi ſedes ſeu ſuperficies cibos & potus amplectens, in conſpectum veniret.*

h Circulare vẽtriculi tuber ea ſede conſpicuum, vbi ſtomachus ventriculo continuatur, aut vbi elatius ipſius conſiſtit orificium.

i Tuber orbiculatim quoque in humiliors orificio ventriculi apparens.

FIGVRA XVI.

DECIMASEXTA *figura ventriculi tunicarum ſeriem, numerumq́; & naturam, quantum pictura aſſequi potuimus, docet.*

k Tertia vẽtriculi tunica, à peritonȩo pronata, atque hic à ventriculo magna ex parte diuulſa.

l Secunda ventriculi tunica, minus quàm tertia à vẽtriculo diuulſa.

m Prima intimaque ventriculi tunica, hac in parte à duabus exterioribus tunicis libera.

FIGVRA XVII.

DECIMASEPTIMA *figura iecoris gibbam poſterioremq́; ſedem, unà cum cauæ uenæ caudicis portione exprimit.*

A A Iecoris gibbi ſuperior pars.

B B Iecoris gibbi poſteriorisque ſedis infima regio.

C Cauæ venæ ſedes, qua ſeptum permeat, ipſique ſoboles exporrigit.

D E Hoc interuallo ſedes notatur, qua cauȩ caudex poſteriori iecoris ſedi innaſcitur.

F Portio præcipui iecur ſepto alligantis vinculi.

G Ligamentum iecoris partem in ſiniſtra maximè exporrectam ſepto connectens.

H Venæ portæ portio.

I Sinus quo iecur ſtomacho cedit, quà ſiniſtro ventriculi orificio continuatur.

FIGVRA XVIII.

PRIMA *decimæoctauæ figuræ effigies lienẽ anteriori facie exprimit, unà cũ omẽti portione, ſeu inferioris ſuperiorisq́; omenti membranarũ partibus.* A *namque lienis ſiniſtrum* (A) *indicat latus, dextrum autem, ac media ipſius ſedes omento integuntur.* B *&* B *enim inferioris omenti membranæ* (BB) *portionem indicant, lienis vaſa deducentem,* C *verò &* C *ſuperioris* (CC) *omenti membranæ portionem ſignificant, qua ad ventriculum vaſa perferuntur, ab illis vaſis pronata quæ in lienem iamiam inſerenda veniunt. Secunda effigie decimæoctauæ figuræ lienis caua regio exprimitur, ab omnibus quæ illi committũtur partibus libera. ac hic* D *notat* (DE) *ſuperiorem lienis ſedem,* E *inferiorem,* F *ſi-* (FG) *niſtram,* G *dextram,* H *verò &* H (H) *lineam indicãt in caua lienis regione conſpicuam, cui lienis vaſa inſeruntur.*

Tertia effigies lienis gibbum commonſtrat cum ſulcis, quos coſtæ impreſſere, notantur L L.

Quarta lienis quoque cauam ſedem delineatam continet. At huic duas indidi ſectiones, vt lienis ſubſtantia conformatioq́; oculis ſubijcerentur. Atque hic I *&* K *ſectiones modò dictas indicant.* (IK)

TABVL. IIII. FIGVR. XIX.

PRÆSENS *figura ſectionis ſerie vndecimæ ſuccedit: ab hac enim omnia inteſtina execuimus, relicta duntaxat uentriculi portione, ſuperioris orificij ventriculi ſedem commonſtrante. atque ita hæc figura pleraque indicat, quæ nunc opportuniùs cum characterum indicibus, ſeriatim inſinuabuntur.*

A A Septi trãſuerſi portio peritonæo ſuccincta, atque vnà cum coſtis aliquot ſurſum reflexa.

B B Caua ieccoris ſedes.

C Iecoris ligamentum, quo ipſius ſiniſtra pars ſepto alligatur.

D Venæ per vmbilicum iecori exporrectæ portio, vbi & ſinus ille in-

dicatur

Digitized by Google

dicatur primũ hanc admittens venam, quæ per priuatum ipſi in iecore humano inciſum foramen ad iecoris vſque ſedem perreptat, vbi hic G non procul à K adhibitum conſpicis, vbique vena hæc in iecoris ſubſtantiã primùm verè digeritur.

E Hac ſede iecur ſinum obtinet, quo cedit ſtomacho per ſeptum tranſuerſum ad elatius ventriculi orificium contendenti.

F Superius ventriculi orificium, ventriculique portio.

G G Lineę, impreſsiones've, tuberaq; in iecoris cauo, vbi portæ venã promit, conſpicua.

H Bilis veſicula.

I Portæ venę caudex hic abſciſſus. Verùm I quoque duas indicat venulas bilis veſiculæ exporrectas.

K Iecoris neruus ab illis propagatus, qui elatiori ventriculi implicantur orificio.

L Arteria iecori & bilis veſiculę communis.

M Neruus à ſexti neruorum cerebri paris propagine initiũ ducens, quæ dextri lateris coſtarum exporrigitur radicibus, atque hic neruus iecori pariter & bilis veſiculæ communis cenſetur.

N Bilis veſiculæ meatus hic abtrũcatus viſitur, qui ad inteſtina pertinet.

O O Lienis anterior cauaque regio.

P Lienis linea, cui vaſa ipſius implantantur.

Q Vena caua.

R Magna arteria.

S Radices arteriarum in ventriculum, iecur, lienem, omentum, meſenterium, ipſaque demum inteſtina excurrentium.

T Dexter ren, pingui ſua obductus tunica.

V Siniſter ren, ſimiliter pingui ipſius inuolutus tunica.

X Vena in ſiniſtri renis pinguem diffuſa tunicam.

Y Vena dextri renis pinguem tunicam accedens.

Vena arteriaq; dextro reni ſeroſum ſanguinem deducentes.

b Vena arteriaque in ſiniſtrum protenſæ renem, emulgentesque vulgò nõ ſecus appellatę, quàm illæ quę dextro reni ſunt propriæ.

c c Meatus ex dextro rene vrinã in veſicam deferens.

d Meatus quo ſiniſtri renis vrina in veſicam ducitur.

e Seminalis vena ſiniſtrũ accedẽs teſtẽ

f Seminalis vena, dextri teſtis.

g g Surculi à ſeminalibus venis, qua peritonæo committuntur, in ipſoque adeò verſus teſtes progreſſu, ad peritonæum deriuati.

h Seminalis arteria dextrũ teſtẽ petẽs.

i Arteria ſeminalis, quæ ſiniſtro teſti eſt propria.

K Arteriæ in humiliorem meſenterij ſedem ad colon inteſtinum & rectum excurrentis radix.

l Arteriæ magnæ ſuper cauam venam aſcenſus, ac ipſius magnæ arteriæ & cauæ ſupra oſsis ſacri initiũ in duos truncos diuiſio.

m m Præcipuæ venæ ac arteriæ earũ, quæ geniculatim à magnis vaſis lumborum carnibus, ipſiq; peritonęo offeruntur.

n Arteriæ magnæ ſoboles ſacri oſsis foramina accedentes.

o Recti inteſtini pars à colo libera, atque, vt inter diſſecandum fit, vinculo intercepta.

p Veſica vrinæ receptaculum.

q Semen à teſte ad penem deferentis vaſis portio, qua ſecundum pubis os deorſum ad veſicæ ceruicis initium retorquetur.

r Cutis quæ penem inueſtiebat.

ſ Scortum.

t Carnoſæ membranæ pars, quę haud ſecus atque ſcortum, vtrunq; ambiebat teſtem.

u Tunica à peritonęo inibi pronata, vbi ſeminarijs vaſis iter præbet, eſtque hęc exterior teſtis tunica, earum quas teſtibus ſingulis proprias peculiaresque numeramus.

x Denudati penis portio.

FIGVRA XX.

PRIMA *tabella ſectionem ſecundùm renis longitudinem per gib-*

Digitized by Google

bum ipſius inductam habet adeò pro fundam, vt in ſecundum renis pertingat ſinum, interim nulla renis ſubſtantiæ ablata portione.

α Significet igitur α dextri renis anteriorem partem,
β β verò poſteriorem.
γ γ γ & γ orificia ſunt ramorũ primi ſinus renis, ſeu ipſius membranei corporis, qua inuicem illi rami coeunt. Hic enim rami neceſſariò per ſectionem in mutuo coitu diuiduntur.
δ δ δ δ primi ſinus corpus, ſeu membraneum corpus in quod vena & arteria renis terminantur.

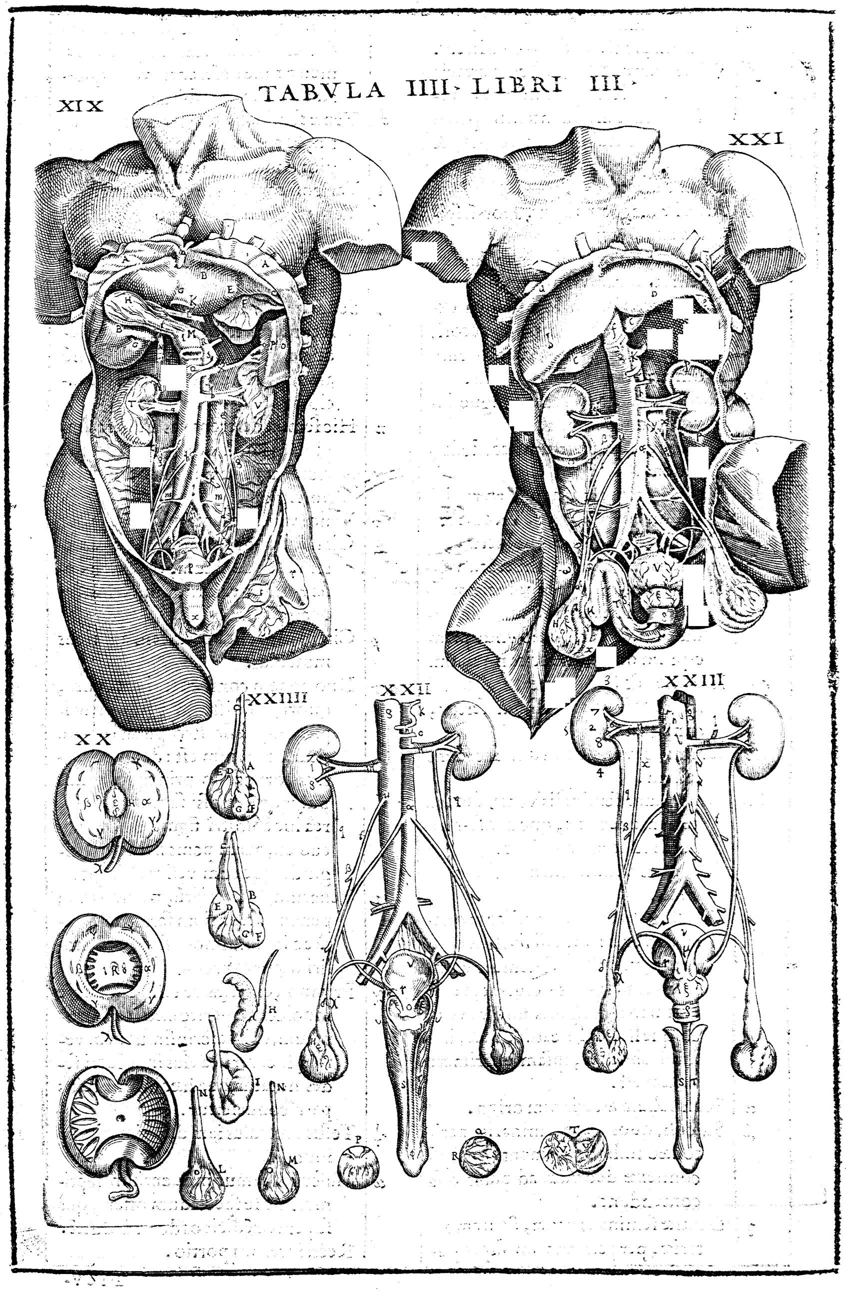
ε Foraminulum hoc vrinarij meatus eſt initium.
λ Vrinarij meatus pars.
Super membraneum hoc corpus δ & δ inſignitum, ſecundus renis conſiſtit ſinus, cuius interius & corpori illi membraneo proximum latus in hac ſectione tãtùm apparet. Eius enim partes, quæ in exteriora ad vtrumque ſepti ex renis ſubſtantia conformati latus producuntur, ipſumq; ſinum velut bipartitum efficiunt, niſi ſpecillo in circuitu ſub
ζ ζ hic &
η η deducto intueri nequis. Septũ namque illud præsẽti ſectione in duas partes, anteriorem ſcilicet & poſteriorem diuiſum cernitur: ac η quidem partem ipſius notat anteriorem, ζ verò poſteriorem.

Secundæ effigiei omnia cum nuper commemorata ſunt communia, niſi quòd vniuerſa propemodum renis ſubſtantia ſeptum illud conſtituens, cultello orbiculatim adẽpta ſit, neque aliter ſanè ſepti illius figuram ob oculos ponere licuit. Conſpicitur hic itaque ſecundus renis ſinus vniuerſus, at non quemadmodum eſt bipartitus, eò quòd ſeptũ abſtulerim ſinũ hunc in exterrori ipſius latere dirimentem. α igitur, & β & γ & λ eadẽ hic quæ in prima tabella notant. Circulus autem inter α & β ductus, ſecundũ renis indicat ſinũ.
θ θ verò anteriorẽ partem primi ſinus, ſeu mẽbranei corporis, qua hæc in ramos diſcinditur.
ι ι corporis membranei poſteriorem partẽ indicat: adeò vt θ & ι ſimul mẽbraneum notent corpus, ſeu primum renis ſinum:
κ κ autem vrinarij meatus inſignitur origo. Tertia tabella primi ſinus ſeu membranei corporis ramos omnes inſinuat, renis enim ſubſtantia, quæ ſummis eius ſinus ramis adnaſcitur, penitus deraſa eſt. Atque hęc citra characterũ operã sũt obuia.

FIGVRA XXI.

VIGESIMAPRIMA *figura ſectionis ſerie decimænonæ ſuccedit. in hac namque coſtarum aliquot fines effracti, et extrorſum ſurſumq; retorti occurrunt, vt iecoris gibbum ita hic ſpectaretur, ut ipſius cauum in decimanona figura in cõſpicuo erat. Renes hic etiam pingui illorum tunica denudati ſeſe offerunt. In hac figura venarum arteriarumq; ſeminalium exortus ductusq; etiam oſtendente, priuatim à cauæ venæ caudice ramulum pronaſci effinximus, qui ſiniſtræ ſeminali commiſcetur venæ. Præterea peritonæum, quà vaſis ſeminarijs iter præbet, vnà cum tunica à peritonæo pronata, teſtemq; & ſui lateris vaſa ſeminaria amplectente, diſſectum eſt, & cum ſeminarijs vaſis teſtes cum ſuis muſculis obuij ſunt. Inſuper pubis oſſa inuicem ita dirempta atque adeò reflexa videntur, vt inuicem inſigniter dehiſcant, & veſica, & glandoſum corpus veſicæ ceruici proprium vnà cum ipſius muſculo, & penis corporibus, eorundemq; progreſſu oculis ſubijciantur. Quòd autem à dextro femore cutem prorſus, & à ſiniſtro reliqua ex parte ademimus, neminem ambigere reor.*

a a Peritonæi pars cum ſepti tranſuerſi portione, & effractis coſtis ſurſũ extrorſumque reflexa.
b b Iecoris gibbum.
c c Caua iecoris ſedes.
d Præcipuum iecoris ligamentum, ad dextrum latus mucronatæ cartilaginis conſiſtens, & hic à iecoris anteriori ſede magna ex parte diuulſum.

TABVLA IIII. LIBRI III.
XIX
XXI
XX
XXIIII
XXII
XXIII

e Ligamentum iecoris partem in ſiniſtrum protēſam ſepto cōmittens.

f Venæ portæ portio, vnà cum arteria & neruis iecur petentibus, & bilis veſiculæ meatu inteſtina petente, hic vinculo eſt intercepta, & dein præfecta.

g Venæ cauæ caudex.

h Arteriæ magnæ truncus, deorsū ſpinæ exporrectus.

i Principium venæ, pinguem ſiniſtri renis tunicam adeuntis.

κ Radices arteriarum in inteſtina excurrentium, & ventriculo, iecori, bilis veſiculæ, lieni, & ipſi demū omento ramos offerentium.

l Initiū venæ dextri renis pingue inuolucrum petentis.

m Vena ac arteria dextrum accedentes renem.

n Vena, ac item arteria ſiniſtro reni ſeroſum ſanguinem deducentes.

oo Dextri renis pingue inuolucrum, ab anteriori ſede renis liberatum.

pp Siniſtri renis pingue inuolucrum, ab anteriori etiam ſede ſui renis diuulſum, & peritonæo vnde principium ducit, adhuc connexum.

qq Et dexter, & ſiniſter meatus, quò vrina è renibus in veſicam fertur, *q* inſignitus eſt.

t Seminalis vena dextrum accedens teſtem.

u Principium ſeminalis venæ, dextrū teſtem adeuntis, quod inſtar rotundi tuberis prominet.

x Seminalis vena ſiniſtro teſti exporrecta.

y Venula à venæ cauæ caudice pronata, ac venæ ſeminali ſiniſtræ commixta, vnita've. Quamuis enim hæc venula rariùs occurrat, tamē quum in alijs figuris ſiniſtra vena abſque hac delineatur, illaq; hic nihil obſcuret, ipſam exprimere viſum eſt.

α Seminalium arteriarum origo.

β Surculi, quos venæ ſeminariæ peritonæo inibi depromunt, quà ipſi connexæ deorſum ad pubis oſſa contendunt.

γ Dextræ ſeminalis venæ, & item arteriæ, per peritonæum ſupra pubi oſsis, coxendicisque regionem deſcenſus, ac aſcenſus pariter ſemen à teſte deferentis vaſis quod *η*, *ι* & *κ* mox notabitur.

δ Venæ ſeminalis & arteriæ commixtio, & corporis quod varicū imagini conferam, initium.

ε Varicoſi corporis in teſtem inſertio.

ζ Teſtis intimo ipſius inuolucro obtectus.

η Principium, ſemen à teſte deferētis vaſis.

ι Sedes qua deferēs ſemen vas ſurſum ſecundum teſtis humillimam ſedem reflectitur, & à teſte ipſi nō amplius connatum, abſcedere incipit.

κ Hic ſemen deferens vas nullam amplius conuolutionum oſtēdit ſpeciem, at ſurſum inſtar nerui teres porrigitur.

ν Veſica vrinæ receptaculum.

ξ Glandulosum corpus, veſicæ ceruicis initio adnatum, & ſemen deferentium vaſorum inſertionem excipiens.

ρ Circularis veſicæ ceruicem ambiens muſculus.

σ τ Duo penem conſtituentia corpora, quorum ſiniſtrum à ſuo principio, quod à ſiniſtro pubis oſſe ducitur, liberatum eſt: dextrum autem corpus ſuo principio adhuc pubis dextro oſsi firmatur. Præterea hic S noſtri figura in conſpicuo eſt, quam penis flaccidus languidusque cum veſica effingit.

υ Venarum, & arteriarū, neruorumq; penem adeuntium ſeries, tam aptè ac in huiuſmodi figuris id moliri datur expreſſa.

φ χ Primum, exterius've teſtis peculiare inuolucrū à peritonæo inibi pronatum, vbi *φ* aſcripſimus: vbi verò *χ* locatur, ea eius inuolucri ſedes notatur, qua hæc infimę teſtis parti connaſcitur.

ψ Teſtis muſculus iam dicto inuolucro innatus.

ω Muſculus femur mouentium ſeptimus. hic ſe ſpectādum offert, quà ſuper coxēdicis os deorsū ducit.

* Recti inteſtini portio.

Digitized by Google

FIGVRA XXII. ET XXIII.

DVÆ *hæ figuræ inuicem ſolùm differunt in hoc, quòd vna partem anteriorem, altera verò poſteriorem demonſtret: vtraque enim inſtrumenta ſemini, & vrinæ dicata oſtendit.*

1 Hac numeri nota indicatur anterior renis regio.

2 Poſterior renis regio.

3 Superior renis regio.

4 Inferior renis regio.

5 Externum renis latus.

6 Internũ renis latus, in quo 6. 7. & 8. ſinum eius lateris indicant. verũ

7 6. priuatim notat eius ſinus tuber:

8 7 autẽ & 8. ſinus eius, angulos impreſsionesque.

g Venæ cauæ caudex, inibi abſciſſus, quà deorſum tendens iecur ſuperauit.

h Arteriæ magnæ truncus inibi reſectus, vbi primùm ſub ſepto tranſuerſo in peritonæi amplitudinẽ fertur.

k Radices arteriarum quæ meſenterio & inferiori membranæ omenti digeruntur.

l Venæ pinguem dextri renis tunicã petentis principium.

m Vena & arteria dextro reni ſeroſum ſanguinem deducentes.

n Vena & arteria ſiniſtro reni in ſeroſi ſanguinis ductu famulantes.

o Venæ in pinguem ſiniſtri renis tunicam excurrentis origo.

q q Meatus vrinam è renibus in veſicæ amplitudinem deportantes.

r Meatuum vrinã veſicæ deducentiũ in veſicam inſertio; ac in dextra quidem effigie orificia indicantur, quà hi meatus in veſicam pertinent, & membranei proceſſus quoque his orificijs præfecti: in ſiniſtra autem effigie ſedes indicatur, qua illi meatus primùm veſicæ applantantur.

t Seminalis vena dextra.

u Tuberculum, ſeu protuberans ſeminalis venę dextri lateris principiũ.

x Vena ſeminalis ſiniſtrũ petẽs teſtem.

α Seminalium arteriarum ex magnæ arteriæ caudice initia.

β Surculorum radices, quos venę ſeminales peritonæo offerunt, quà illi ſecundùm lumborum regionem committuntur.

δ Venæ arteriæque ſeminalium coitus commixtio've, & varicoſi corporis initium.

ε Venæ & arteriæ ſeminalium ad teſtem inſertio, ſeu varicoſi corporis baſis.

ζ Teſtis intimo ipſius inuolucro adhuc obtectus.

η Principium vaſis ſemen à teſte deferentis.

θ Deſcenſus vaſis ſemen deferentis ſecũdùm poſteriorẽ teſtis regionẽ.

ι Locus quo deferens ſemen vas rurſus ſecũdum teſtis humiliora ſurſum fertur, neque amplius teſti cõnaſcitur, vti faciebat ab *η* per *θ* ad *ι*.

κ Sedes deferentis ſemen vaſis, vbi primum nerui modo citra omnem reuolutionem ſpiram've ſurſum properat.

λ Hac ſede ſemen deferens vas ad poſteriorem regionem venæ ac arteriæ ſeminalium reflexum, in peritonæi amplitudinem cõtendit.

μ Dextri ſemẽ deferentis vaſis cum ſiniſtro coitus, propter veſicæ ceruicis initium.

ν Veſica, quæ in dextra effigie priuatim adaperta eſt, ipſius commonſtrans cauitatem.

ξ Glanduloſum corpus vaſorum ſemen deferentium inſertionẽ excipiens, ac in dextra effigie longa ſectione ad meatus vſque vrinarij amplitudinem diſſectum.

ο Amplitudo cauitasque ceruicis veſicæ, in quam vaſa ſemen deferentia inſertionem moliuntur.

ρ Muſculus veſicæ ceruicem ambiens, ac vrinæ excretioni præfectus.

σ & τ Duo penem potiſsimùm cõſtituentia organa.

υ Venæ ac item arteriæ penem ceruicemque veſicæ accedentes.

φ Sedes notatur meatus vrinę ſeminiq; communis, quæ reliquo ipſius ductu amplior in penis glande viſitur.

Digitized by Google

Figvra xxiiii.

In hac figura peculiariter monſtrantur teſticuli, idq́ diuerſis modis.

A B Teſticuli dextri pars anterior.

C Vena & arteria ſeminales illic abtrũcatæ, vbi iam ex magna peritonæi amplitudine excidentes inuicẽ implicantur, cõmiſcenturque, ac corpus, quod varicoſum mihi appellabitur, efformare incipiũt; ſeu huius varicoſi corporis quod pyramidi aſsimilabitur conus.

D Baſis varicoſi corporis, ſeu ſedes qua vena & arteria ſeminalis teſti inſeruntur, & ramulos in teſtis intimum inuolucrum, & teſtis ſubſtantiam ſpargunt.

E Vaſis ſemen à teſte deferentis initiũ.

F Reflexus vaſis ſemen deferentis ſecũdum teſtis humiliorem ſedem.

G Surſum cõſcendens deferentis ſemẽ vaſis portio, & ipſius regio, in qua amplius teſti cõnaſci deſinit.

H Præſens effigies deferentis ſemen vaſis portionem oſtendit, quæ teſtis intimo connata erat inuolucro: & foraminula illa aſperitatesque cernuntur, quę in eius vaſis ſede poſt ſectionẽ conſpiciuntur, quę inuolucro illi connaſcebatur.

I Hac effigie eadem vaſis ſemen deferentis portio, quæ & mox pręcedenti delineatur. verùm hęc ſedẽ eius portionis oſtendit, quę gibba eſt, teſtisque inuolucro non connaſcitur.

L Teſtis à quo ſemen deferens vas abſectum eſt, ipſeque adhuc teſtis cum intimo ipſius inuolucro, & varicoſo corpore remanſit.

M Hac eadem cum effigie L notata indicat. verùm vt illa anteriorem teſtis faciem exprimebat, ita hęc poſteriorem, & duę ſubſequẽtes notę vtrique ſunt communes.

N Prima venę, & arterię ſeminalium commixtio, ſeu varicoſi corporis conus.

O Varicoſi corporis baſis, & in teſtis ſubſtantiam ipſiusque intimum inuolucrum inſertio.

P Teſtis ſuo intimo adhuc obductus inuolucro, ſed à varicoſo liberatus corpore, & ſuperiorem ipſius regionem oſtendens, in qua varicoſum illud corpus inſeritur. Apparent namque hic foramina ramulorum varicoſi corporis, qui (vti dicebam) teſti implantantur.

Q In hac effigie intimam teſtis tunicã inuolucrum'ue nouacula diſſecui, & ex altero latere à teſtis ſub-
R ſtantia eius inuolucri partẽ R notatam diremi, in poſterioraq; reflexi, vt ductus in cõſpectum venirent, qui à ramis inuolucrũ intertexentibus in teſtis ſubſtãtiam pertinẽt. Alteram verò huius in-
S uolucri partem S inſignitam, teſti adhuc connatam reliqui.

T Hic teſtis per medium diſſectus iacet, vaſorum per ipſius ſubſtan-
V V tiam diffuſorum, ac V & V naturam diſtributionisque ſeriem cõmonſtrans. Qui verò modo ſubſequunt characteres, duabus grandioribus, & magis pręcipuis vigeſimę ſecũdę figurę effigiebus proprij habentur.

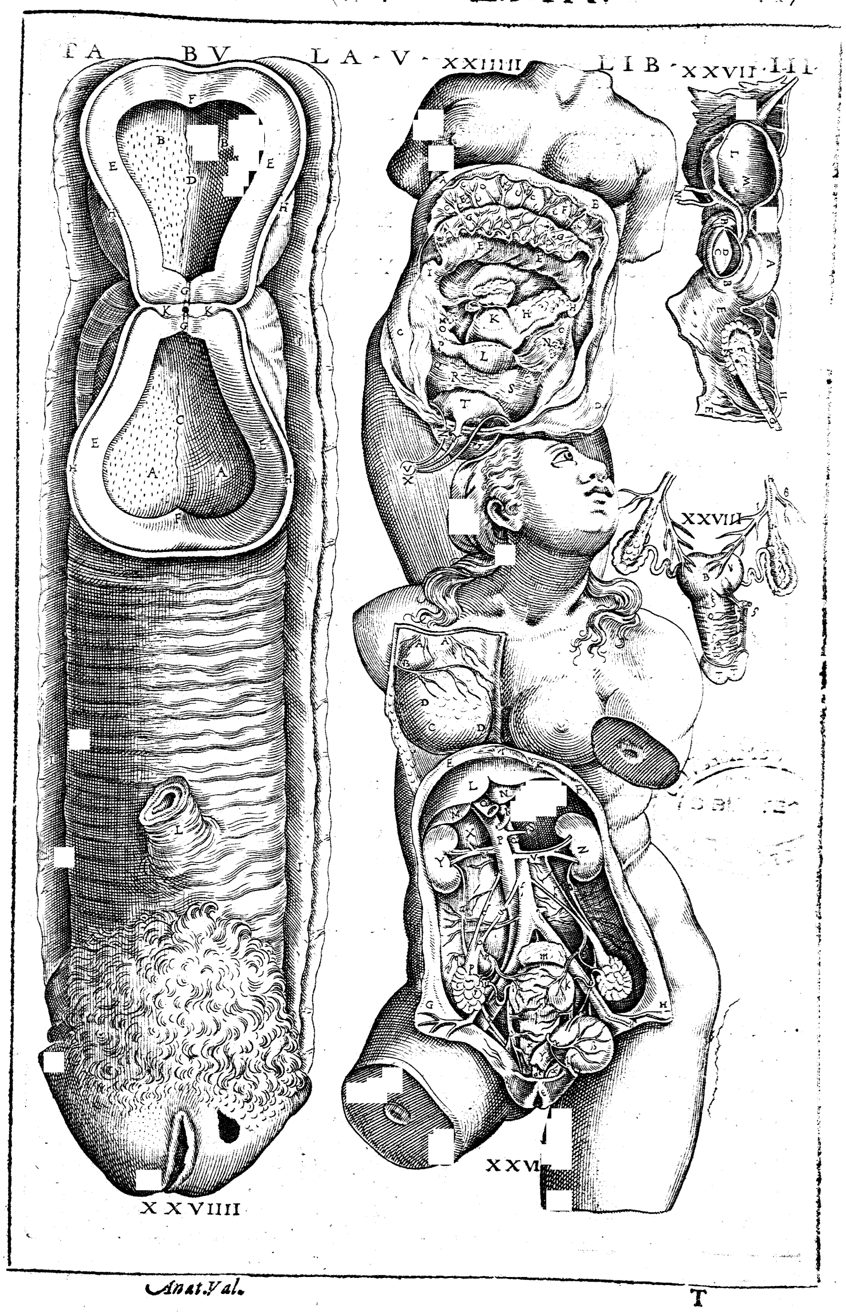
Tabvla v. Figvr. xxv.

Hæc mulierbrium figurarum prima eſt, in qua ſublatis inteſtinis omnibus, omentum reflexum eſt ſurſum, relictum etiã ſpectatur meſenterium, cuius membranas hic aliqua ex parte diremimus: verùm præſens figura in hoc potiſsimum delineata eſt, vt vteri & veſicæ poſitum ita oſtenderet, quemadmodum in hac muliere vtero nobis nulla ex parte moto, is occurrit; cæterùm omnia melius oculis exbibentur, in corporibus non admodum obeſis.

ABC D. Peritonęi anterioris ſedis interior ſuperficies.

E E Meſẽterij pars tenuia inteſtina dorſo connectens.

F F Altera meſenterij membrana nota-
G G tur, ab altera, quã G & G inſigniui, diuulſa. Vtraque autem membrana vaſorum per meſenterium ſeriem, & glandularum vaſorum diſtributionibus interpoſitarum

Digitized by Google

naturam indicat.

HH Hac meſenterij parte colon inteſtinum, quà recto erat proximum, committebatur.

I Hac meſenterij parte, coli inteſtini initium, ſeu ipſius cum tenuibus inteſtinis cōtinuitas, dein cęcum quoque inteſtinum cōſiſtebant.

K Rectum inteſtinum inibi pręfectū, vbi colon deſinit, quæ ſedes eſt è regione connexus ſacri oſsis cum infima lumborum vertebra.

L Anterior vteri fundi ſedes, à qua nihil prorſus auulſum cernitur.

M Dexter mulieris teſtis.

N Mulieris ſiniſter teſtis, atque huius anterior pars hic tota oculis ſubijcitur, quum interim dextri teſtis modica videatur portio: idque ideo accidit, quod dextrum teſtē ita delineauerimus, quemadmodū vterque teſtis membrana tegitur ſeminaria mulieris vaſa deducente, atque à peritonæo nata: ſiniſtrum verò teſtem illa mēbrana deteximus, quòd ſolius manus nullo adhibito cultro, fit beneficio. Hæc namque membrana anteriori teſtis ſedi nulla ex parte adnaſcitur, ſed incumbit ſolùm.

OO Membrana à peritonæi dextra ſede pronata, & teſtem dextrum vnà cum huius lateris ſeminalibus vaſis, ac illis quę vteri elatiorem ſedem implicant vaſis, dorſo committens, vterumque pariter continens, & denique cum alterius lateris membrana ſecundam vteri tunicam conſtituens.

P Hac in nuper dicta membrana carneę excurrunt fibrę, dextrū vteri conſtituentes muſculum.

QQ His characteribus ſiniſtra lateris mēbrana notatur, quæ illi correſpondet, quam nuper O O, indicarūt.

RS Vteri ceruicis anterior pars inter R & S ea adhuc obducta tunica, quā peritonæi partes illi offerūt, quę ipſi vaſa exporrigunt, deducuntque, ac illum peritonęo adnectunt. Cæterùm interuallū inter R & S conſiſtens, vteri ceruicis amplitudinem quodammodo ſignificat. Rugæ verò hic conſpicuæ, illę ſunt, quas vteri ceruix in ſe collapſa, neque alias diſtenta, inter ſecandum commonſtrat.

V Vmbilici eſt portio, à peritonęo inter ſecandum liberata, & vnà cū vaſis fœtui peculiaribus hic deorſum reflexa.

X Portio venæ ab vmbilico iecur petentis.

Y Meatus à veſicę fundi elatiſsima ſede ad vmbilicum pertinens, ac fœtus vrinam inter ſecundū & intimum ipſius inuolucrū deducens.

Z & & Duę arterię ab vmbilico huc ſecūdùm veſicæ latera prorepentes, atque hac ſede magnæ arteriæ ramis pubis oſsiū foramina potiſsimum adeuntibus inſertæ, ſeu continuæ.

FIGVRA XXVI.

HIc *ſublatum eſt è medio totum meſenterium, ventriculus & inteſtina. Conſpiciuntur autem matrix, veſica, cæteraq́; inſtrumenta ad procreationem neceſſaria: mamilla item denudata cute, vt melius perſpici natura eius poſſet.*

AA Venę ad mamillas ſubinde excurrētes ab illis, quæ cuti ſummo humero obductę offeruntur.

B Venę ab illis pronatę, quę per axillam in manum porriguntur.

C Pręcipuum mamillę corpus.

DD Glandulę, ac adeps vndecunque corpori illi glandoſo ac C inſignito adſtratę.

FFG H. Peritonæi anterioris ſedis interior ſuperficies. eſt enim hic anterior peritonęi regio, ad latus & ſurſum deorſumque flexa.

IK Venarum ac item arteriarum ſub pectoris oſſe deorſum à iugulo prorepentium portiones.

L Iecoris gibba ſedes.

M Iecoris cauum, hic quoque aliqua ex parte conſpicuum.

N Venę ab vmbilico iecur petētis portiuncula.

O Venę portę caudex hic ſimul cū vaſis ipſi attenſis pręfectus.

P Vena caua.

Digitized by Google

Q Arteria magna.

R Arteriarum ventriculum, iecur, lienem, omentum, ac inteſtina petentium radices.

S Principium venę pinguē ſiniſtri renis tunicam implicantis.

T Vena, ac arteria dextro reni ſeroſum humorem deducentes.

V Vena, ac arteria ſiniſtro reni ſeroſū humorem deferentes.

X Principium venę pinguem dextri renis tunicam adeuntis.

Y Dextri renis anterior ſedes.

Z Siniſtri renis anterior facies.

a a Meatus à dextro rene vrinam in veſicam deducens, & ad humilius *a* effractus: portio autē huius meatus reliqua, ac veſicę adhuc continua, *b* inſignitur.

c c Meatus vrinam à ſiniſtro rene in veſicam deferens.

d d Dextra ſeminalis vena, cuius initiū elatius *d* indicat.

e Seminalis vena ſiniſtrū petens teſtē.

f Seminalium arteriarum ortus.

g Seminalis arteria dextra.

h Seminalis arteria ſiniſtra.

i κ *l* Anterior vteri fundi pars. ac *i* dextrum fundi obtuſum indicat angulum, κ autem ſiniſtrum, *l* verò regionē vteri vbi ipſius fundi conſiſtit orificium, ipſiusque ceruix inchoatur.

m Rectum inteſtinū, quò minus vtrunque figuræ latus inibi, vbi par utrinque eſt ratio onerē, vni duntaxat lateri iā characteres opportunè adhibebo.

n Venę, ac arterię ſeminalis portio, vteri fundi ſuperiorē accedens ſedē.

o Venę, ac item arterię ſeminalis portiones teſtem adeuntes, & inunū coeuntes, corpusque inſtar pyramidis conſtituentes. ac *p* humili corporis baſim notat, teſti commiſſam.

q A nuper dicto corpore eiuſmodi vaſcula in membranas excurrunt, teſtem peritonæo committentes.

r Teſtis anterior facies.

ſ Vaſis ſemen à teſte in vterum deferentis initium.

t t Vaſis ſemen deferētis reflexus, quos id circum teſtis latera conficit.

u Vaſis ſemen deferentis ad vterū progreſſus.

x x Vteri ceruix.

y Vaſa inferiorem vteri fundi ſedem, ac vteri ceruicem implicantia.

α Vena veſicam ab illis vaſis accedens, quæ vteri ceruicem intertexunt; atque hic etiam character vrinariorū meatuū inſertionē notat.

α β Veſicæ fundi poſterior ſedes.

γ Veſicæ ceruicis muſculus.

δ Hac ſede veſicæ ceruix, vteri ceruici implantatur.

ε Cuticulares ceruicis vteri orificij carunculæ. atque hic vteri colles & ceruicis ipſius orificium, citra characterum operam neminē latent.

ζ Arteriæ humillimam meſenterij partem accedentis radix.

η Vaſa ab illis quæ crus adeūt venis, ac arterijs ſurſum ad abdominis muſculos aſcendentia.

Figvra XXVII.

PRæsens *figura vterum vnà cum illum peritonæo alligantibus membranis à corpore exectum commonſtrat. atq; ipſius ceruix adeò hic ſurſum eſt conuoluta euerſaq́, vt fundi vteri orificium in cōſpectu ſit. Veſicæ verò fundum, & ceruicem quoque aperuimus, vt veſicæ cauitas meatuumq́ vrinariorum inſertio in propatulo eſſent.*

A Vteri fundi anterior facies, nulla mēbrana prorſus detecta.

B B Vteri ceruix.

C Fundi vteri pars glandis modo in ſuperiorem vteri ceruicis ſedē protuberans.

D Orificium fundi vteri.

E E Membrana vterū peritonæo connectens, ipſiusque vaſa continens.

F Siniſter vteri teſtis.

G Vena & arteria ſeminalis.

H Portio venę, ac arteriæ ſeminalium, vteri fundi ſuperiorem ſedem accedens.

I Portio arteriæ, & venæ ſeminalium teſtem accedens.

K Vas ſemen à teſte in vterũ deducens.
L Veſicæ cauitas.
M Vrinariorum meatuum inſertio.
N Vrinariorum meatuum fruſtula hic propendent.

FIGVRA XXVIII.

θ RAMVLVS à vena & arteria in membranam excurrentes, quà peritonæo committuntur.
ι Portio venæ, & arteriæ teſtẽ adeuntium, ſuperiorem fundi vteri ſedem petens.
κ Commixtio venæ, & arteriæ ſeminalium, quę inſtar pyramidis eſt, & varicibus aſsimilatur.
λ Teſtis ſiniſter.
μ μ Vas ſemen à teſte in vterũ deferens.
ν Obtuſus vteri fundi angulus, in quẽ vas ſemen deferens inſertionem molitur.
ξ Hac ſede fundus vteri in ceruicẽ terminatur, hacq; regione ipſius cõſiſtit orificium.
ο π Vteri ceruix.
ρ Hic veſicæ ceruix in vteri ceruicem producitur ac deſinit.
ς Vaſa ſunt inferiorem vteri fundi ſedem & ceruicem implicantia.
τ τ Ceruicis vteri oris colliculi.
υ υ Meatus vrinam è renibus in veſicam ducentes.

FIGVRA XXIX.

FIGVRA *hæe vterum cum ſua ceruice refert, ea magnitudine, qua ferè in non prægnantibus viſitur. Eſtq́; aduertẽdum vteri copus à ſummo ad imum eſſe diſſectum, quo ipſius cauitas meliùs in cõſpectum veniat.*
AA BB. Vteri fundi ſinus.
CD Linea quodammodo inſtar ſuturæ, qua ſcortũ donatur, in vteri fundi ſinum leuiter protuberans.
EE Interioris ac propriæ fundi vteri tunicę craſsities.
FF Interioris fundi vteri portio, ex elatiori vteri ſede deorſum in fundi ſinum protuberans.
GG Fundi vteri orificium.
HH Secundnm exteriusque fundi vteri inuolucrum à peritonæo pronatum, &c.
II Membranarum à peritonęo pronatarum, & vterum continentium portionem vtrinque hic aſſeruauimus.
K Vteri ceruicis ſubſtãtia hic quoque conſpicitur, quòd ſectio, qua vteri fundum diuiſimus, inibi incipiebatur.
L Veſicæ ceruicis pars, vteri ceruici inſerta, ac vrinam in illa proijciens. Vteri colles, & ſi quid hic ſpectãdum ſit reliqui, etiam nullis appoſitis characteribus, nullis non patent.

TABVLA VI. FIGVR. XXX.

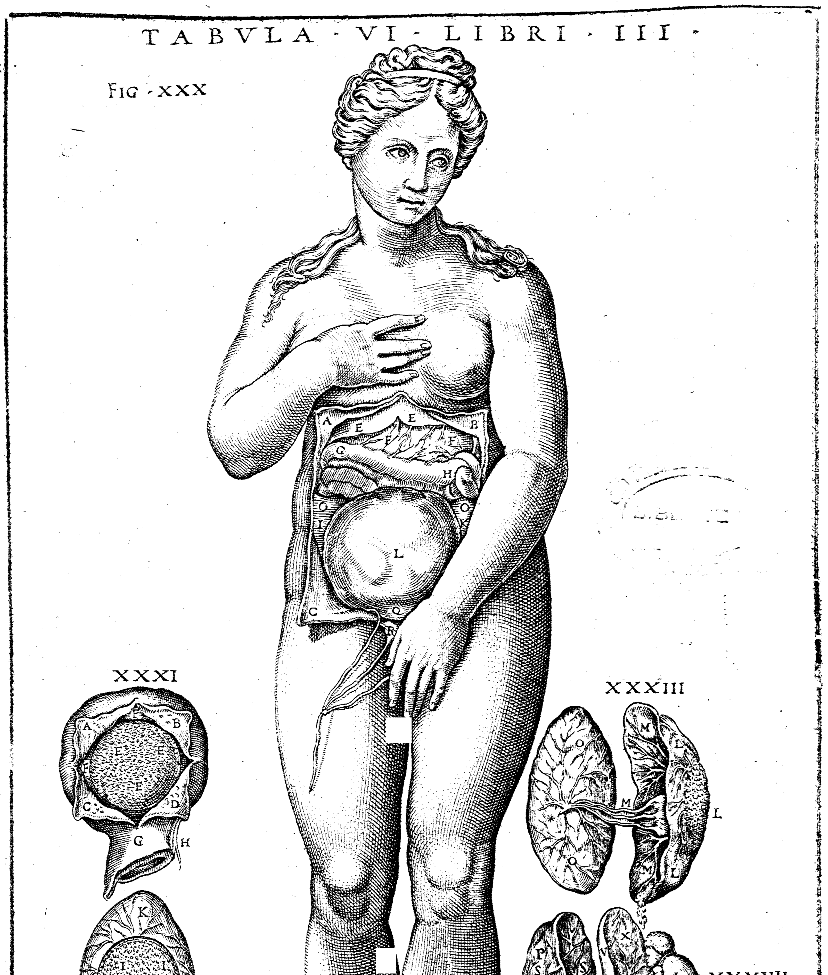
HÆC *eſt effigies grauidæ mulieris, cuius venter decuſſatim apertus eſt, ex eoq́; exemptum omentum, vt melius appareat ventriculus, inteſtina & vterus, huiusq́; figura exactius in prægnãte obſeruetur.*
AB C. Pars interior peritonęi, quæ muſculis abdominis adhæreſcit.
EE Portio connexæ hepatis partis, quæ ſine vllius coſtæ cõfractione oculis occurrit.
FF Ventriculus.
GH Coli inteſtini pars quę iuncta eſt vẽtriculo.
IK Membranæ per quas vterus oſsibus pectinis annectitur.
L Vteri ſubſtãtia, quę in hac effigie ad vmbilicum vſque aſcendit.
OO Tunicę à peritonęo pronatę, quę teſticulos, ductus ſpermaticos, partemque vteri anteriorem obuoluunt, huiusque externam tunicã conſtituunt.
QR Q Colli matricis anterior pars.
R Veſica.

FIGVRA XXXI.

IN *hac figura conſpicitur vterus exemptus è corpore, diuiſusq́; ad rectos angulos, parte ſua poſteriore quò venarum illa congeries (ſecundas vocant) huius anteriori maximè parti adhæreſcentes potiùs videatur.*

ABCD.

Digitized by Google

Digitized by Google

AB CD. Vteri decuſſatim aperti poſterior pars, quam foras euertimus quo alueoli, quibus ſecundinæ vaſa extremitatibus ſuis coaleſcunt, apertiùs cōſpiciantur, hos autem cotiledones vocant.

EEE Secundinę, poſterior pars, quam effingit congeries vaſorum, ex quibus per vmbilicum fœtus ſanguinem allicit.

F Portio tunicæ allantoidis vocatæ.

G Ceruicis vteri portio.

H Vena & arteria, quæ deriuantur ex arteria & vena caua ſtatim poſtquam infra os ſacrū diuidūtur, & per vterum diſtribuuntur.

Figvra xxxii.

Præsens imago commonſtrat ſecundas à matrice auulſas à poſtica parte, fœtumq́, etiamnum ipſis inuolutum.

III Secundæ.

KK Tunica exterior, fœtus cuius extimę parti ſecundæ adhęreſcunt: ſed hi characteres peculiariter monſtrāt vaſa, quæ per ipſas diſtribuuntur.

Figvra xxxiii.

Hic conſpicitur inuolucrum, quo lotium fœtus totius geſtationis tempore aſſeruatur.

LLL Membrana fœtum extrinſecus obuoluens, cuius parti poſteriori notatæ duobus LL ſecundæ coaleſcunt.

M Huius membranæ pars interna.

N Vaſa quę producta ex ſecundis fętus vmbilicum conſtituunt.

* Vaſorum vmbilicum conſtituentiū nec non vrachi dicti inſertio, cæterùm canalem ex hiſce vaſis conflatum, quadam ſua parte ad veſicam protendi indicauimus figura xxv. charactere Y.

OO Interius fœtus inuolucrū, amnium dictū, hoc adeò eſt ſubtile ac pellucidum, vt fętus, eiq́ue circumfuſus ſudor oculis pateant.

Figvra xxxiiii.

In vltima hac figura ſtat aperta vtraque tunica, à fœtu detracta, qui eādem ſeruat figuram quam habebat, cum ipſis clauderetur.

PQ Externa fœtum obuoluens mēbrana. P priuatim notat partem eius externam. Q verò internam, quę adhuc notatur SS.

R Portio ſecundarum parti externę dictæ tunicæ adhærens.

SST In externa parte extimi fœtus inuolucri conſpicuum fit, quo modo venæ ex ſecundis oriantur, peculiariter SS monſtrantur venæ, T verò qua ratione in vmbilici formam concurrant.

VV Pars externa amnij membranæ.

XX Eiuſdem membranæ pars interior.

YY Diſtributio vaſorū vmbilici, ex qua ab interna parte retro amnium ſimul ad fętus vmbilicū conueniūt.

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI
Medici de Humani Corporis Anatome.

LIBER QVARTVS.

In quo de Vitalibus inſtrumentis agitur.

In quibuſnam corporis partibus Vitales ſpiritus procreantur. Cap. 1.

Cur quorſum effectum.

CVM ſummus rerum opifex vitam nobis, quàm ſtirpium generi præſtantiorem eſſet largiturus, peculiare organum in corpore noſtro fabrefacere ipſum oportuit, in quo tanquam in officina quadam, virtus eiuſmodi efformaretur. Cor itaque in nobis condidit ad vitam adeo neceſſarium, vt nullum prorſus animal ſit quantumuis exiguum, cui aut membrum hoc, aut quid ei proportione reſpondens non inſit. In corde hoc, vitæ ſpiritus, dicti ob id Vitales, gignuntur; quorum materia ſanguinis vapor eſt, vnà cum aeris portione, quem aſsiduò per os, & nares inſpirando ducimus. Quia verò de membris ad ſanguinis generationem requiſitis ſuperiore libro verba fecimus; in hoc de his, quæ ad ſpirituum productionem requiruntur, agere operæprecium erit. Iam neminem latere arbitror, ſi ad cor aerem deferri volumus, inſpiratione opus eſſe; aeremque intrò ductum per [a] laryngem, ac dein per aſperam arteriam ingredi oportere; vbi per pulmonum ſubſtãtiam diffuſus ſanguini permiſcetur, quem à [b] dextro cordis ventriculo per venam [c] arterialem ad eandem pulmonum ſubſtantiam deferri dicemus; ac ſimul ambo per venalem [d] arteriam feruntur, à qua in [e] ſiniſtrũ cordis ventriculum ingrediuntur. Cum igitur antequam ad Cor aer pertingat per omnes haſce partes deferri debeat, de illis primùm agere expediet, ad quod aggrediar, vbi priùs de membrana coſtas ſuccingente, Pleura ob id vocata, verba fecero, quæ membra ſimul omnia, perinde ac peritonæum coctionis organa inueſtit.

Animantia omnia corde prædita eſſe oportet.

Aer vti ad cor deferatur.

a li.i. t.vii.fi.i.ii.
b fi.vii viii.
c li.vi. ta.iii. fi.iii.
d ead. fi. iiii.
e fi.ix.x.

De membrana coſtas ſuccingente, Pleura ob id appellata. Cap. 2.

Membranæ coſtas ſuccingẽtis nomen, & ſitus.

PLeura hæc membrana eſt, coſtis intrinſecùs adhærens, nec non omnibus cauitatis thoracis partibus. Quæ à ligamentis corporum thoracis vertebrarum enaſcitur, poſteriore quidem parte à prima thoracis vertebra ad vndecimam vſque pertinens, quà [a] magna arteria inter dorſum, & diaphragma perreptat; anteriore verò parte, à iugulo ad finem vſque oſsis pectoris, cui ſeptum tranſuerſum adhæret; à lateribus à prima coſta ad ſuperiorem vſque ſepti regionem, quæ thoracis cauitatem reſpicit, hanc vniuerſam, vt & reliquam omnem thoracis cauitatem, cui figura correſpondet, ſuccingens. Superiori enim parte, vt & thorax, anguſta eſt, & acuminata, inferiùs verò paulò latior, præſertimque à lateribus; anteriùs breuis, poſteriùs tanto longior, quanto poſtrema thoracis vertebra humilior oſſe pectoris exiſtit. Tandem, cum thoracis cauitate cui cohæreſcit, eandem figuram ſeruat. Interiùs qua thoracis cauitatem ſpectat, læuis, atque humida eſt, præterquam vbi apices quoſdam ſiue neruoſos proceſſus obtinet, ex quibus aliæ naſcuntur membranæ, quibus corpus aliquod alligatur, vt quæ potiſsimum ſecundum vniuerſam poſteriorem partem, iuxta thoracis vertebras, quà [b] interſepientes thoracem membranas producit.

a li.ii.t.vii.4.A.q.
b fi.i.H.KL O.fi.ii. GG HIK.

Huic

Digitized by Google

Pleura quibus adhærent partibus.

Huic autem membranæ [c] ſtomachus, [d] vena caua, [e] magna arteria, & vena [f] coniugis expers innituntur, eique ligamentorum quorundam interuentu connectuntur, quæ ab ea educuntur, & in tunicas quaſdam abeunt, vaſa hæc omnia induentes; pariter quoque ſe habet ſecundum oſsis pectoris, & ſepti à pectore ad dorſum vſque ductum; vbi interſepientes etiam thoracem membranæ illis continuantur, dictæ ob id Mediaſtinū, hoc eſt ſepimentum, de quibus capite ſequenti priuatim agemus.

c li.iii.fi.xiii. xiiii. ABC.
d li.vi.t.iiii.i.
e li.vi.t.iiii.i.
f li.vi.t.ii.FF

Pleuræ ſubſtantia.

Membrana hæc ex duabus admodum tenuibus tunicis conſtat, eſtque ſubſtantiæ duræ, neruoſæ, albentis, inæqualis; ac peritonæum robore nonnihil ſuperat, ſimilem cum eo habens functionem. Vt enim illud omnia nutritionis organa induit, ſic membrana hæc omnibus reſpirationi, ac ſpiritibus vitalibus inſeruientibus organis obtenditur; & quemadmodum in illo adipis nonnihil conſpicitur, ſic quoque in hac interdum, licet rarò, internæ ipſius parti adipis tantillum adnaſcitur, potiſsimum verò iuxta dorſi vertebras, & quà maiores membranæ huius venæ perreptant. Ex hac etiam membrana modo in vno, modo in altero latere præſertim læuo nerueæ quædam fibræ prodeunt, quarum interuentu pulmo ipſi [g] connectitur; & quà diaphragmati adhęret, cordis etiam [h] mēbranæ magna ipſi amplitudine coaleſcunt, imò re vera ex ea oriri videntur. Externa verò facie, quà proximis ſibi partibus adnaſcitur, ſubaſpera, & inæqualis eſt, vt connexæ inuicem membranæ ſolent; nec adeps tamen effatu dignus ipſi adhęreſcit. Nihilominus tamen haud ęquè omni ex parte hęret, coſtis enim alterius membranę beneficio, earum vnamquamque priuatim inueſtientis, cui nomen eſt Perioſtio, validiùs multò connaſcitur, quàm intercoſtalibus dictis muſculis; neque aliter neruoſæ diaphragmatis parti quàm carnoſę longè firmiùs affigitur. Quà etiam ſepto membrana hæc obducitur, bina oſtendit [i] foramina, illorum inſtar, quibus peritonęum peruium eſſe retulimus, alterum quidem gulę, alterum verò venæ cauę paratum; ac [k] ſciſſuram pręterea magnę arterię, & venę coniugis expertis viam prębentem. Iuxta iugulum haud inſigni vllo foramine perforatur, ſed multis exiguis ſpiraculis peruia eſt, venas complures tranſmittentibus, membranam hanc perreptantes, quibus annectuntur, & à quibus alteram mutuantur membranam, pręter peculiarem, quam obtinent.

g fi.i. iungitur I ad V.
h fi.iii. à G ad H.
i li.ii. ta. vi r,ſ.
k ead.q.

Membrana coſtas ſingulas ſuccingens.

Vaſa Pleuram traijcientia.

Hac ergo in parte [l] venę cauę, ac magnę arterię ramos tranſmittit, [m] ſtomachum pręterea, & [n] aſperam arteriam, [o] ſextę adhęc cerebri coniugationis, & ſeptum [p] adeuntes neruos, ac [q] venarum demum propagines per coſtarum interualla repentes. Membranę huius, Pleurę appellatę vſus eſt, pręterquam dicta omnia obuinciendi, ſepto etiam tranſuerſo, craſsitie ipſius adaucta, robur addendi.

l lib.vi. ta. iiii.v.
m li.ii. t.v E.
n ead.F.
o fi.vi.a.d.
p fi.iii.II.
q lib.vi. fi. bb.

De Mediaſtino. Cap. 3.

Harum membranarū ſitus.

QVæ à iugulo ad ſeptum vſque tranſuerſum membranę thoracem interdirimunt [a] duę ſunt, quę à membrana coſtis obducta enaſcuntur, ſecundum omnem oſsis pectoris, ac diaphragmatis longitudinem, necnon omnes thoracis vertebras exporrectę, ac duos veluti triangulos ex inęqualibus lateribus conflatos vtrinque conſtituentes.

a fi.ii.dext GG, ſiniſt I I K figu LLM.

Figura.

Primum enim latus idemque breuius à iugulo ſecundum pectoris oſsis lōgitudinem aduſque ipſius extremum, quà diaphragma ipſi committitur, procedit. Secundum iſto longius à iugulo itidem ſecundum dorſi vertebras ad vndecimam vſque thoracis uertebram fertur, quà etiam dirphragmati committitur. Tertium longitudine inter ipſa medium à primi extremo proficiſcitur, ſeptum interdiuidens.

Quid mediaſtini membranis interiaceat.

Pręſentes duę membranę mutuo congreſſu plurimū euariant, à ſecundo enim latere ſemper coeunt; à primo tantum inuicem abſcedunt, quanta eſt oſsis pectoris latitudo; uniuerſum uerò inter unam alteramque membranam ſpatium interiacens [b] neruoſis quibuſdam atque intextis fibris oppletur, & pro uaria oſsis pectoris latitudine amplius, & anguſtius redditur; à tertio latere tantum inuicem diſtant, quanta eſt neruoſæ diaphragmatis partis latitudo; in huiuſmodi autem interuallo multò pauciores, quam in pręmedicto fibrę occurrunt, quo fit, ut longè illo euidentius ſeſe offerat. Cauitas hęc in homine nihil pręterea cōplectitur, quam cordis mem-

b pro iſti de fi.i. ii, iiii.

Digitized by Google

membranas, ipſumque met cor, & venæ cauæ partem diaphragma permeantem.
Alia quinetiam inter haſce membranas cauitas efformatur in medio dextræ, ac ſiniſtræ membranæ, in qua cordis membranæ, ipſumque cor, & vena caua, vti diximus, ſituantur. Interna facie quà mutuò iunguntur inſigniter aſperæ ſunt, qua verò dehiſcunt lęues, nulla interim niſi miraculo quodam vlla in parte, interiecta pinguedine, quanuis ad exteriorem partem thoracis cauitatem reſpicientem, quæ pars admodum lęuis, & humida eſt, & pulmoni quibuſdam in partibus adnata, adeo vt plurimum copioſus adeps conſpicitur, vt hæ interdum membranæ omento craſsiores videantur. Præter huiuſmodi adipem, glandulę quędam in editiore harum membranarum ſede conſpiciuntur, ad venæ cauæ ſcilicet diſtributionem, ex qua etiã multas hę venarum propagines, vt ſuo loco dicemus, mutuantur. Membranæ hæ ijs quæ coſtas ſuccingunt longè tenuiores exiſtunt, eſtque pręcipuus ipſarum vſus, vt cordis membranas ipſumq; met cor obuoluant, & quo minus deorſum, ac retrorſum concidere poſsint, ea contineant. In id ſimiliter conferunt, vt quæ hàc progrediuntur vaſa ſecuriùs ipſis innixa ferantur; nec non etiam vt thoracem duas in partes dirimant; quò ſcilicet altero thoracis latere forte fortuna vulnerato, pulmonis motus ab altero latere ſeruaretur, quod nulla prorſus ratione, vt fuſiùs poſtea docebimus, ſepto huiuſmodi deficiente, fieri poſſet.

Ipſarum vſus.

De Aſpera Arteria. *Cap. 4.*

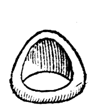
Larynx,[a] cuius principium, ſiue os, vt[b] primo libro retulimus, primum duorum orificiorum eſt in faucibus occurrentium, ex tribus conflatur cartilaginibus, temporis progreſſu in oſſa degenerantibus. Laryngis huius extremo continua eſt aſpera arteria, quam veteres nonnulli arteriam ſimpliciter appellarunt, quòd aerem duntaxat intus contineat; poſtquam verò venę omnes pulſum edentes id nominis acceperunt, aſpera hęc arteria quòd dura, & inęquali conſtet ſubſtantia, fuit nuncupata, ad aliarum quę tales non ſunt differentiam, ac eandem ſemper appellationem apud latinos obtinuit; Italis canna del Polmone dicitur. Hæc vnica eſt, tenditque vt facile vnuſquiſque in ſeipſo digito explorare poteſt, rectà à gutturis principio,[c] gulæ poſteriùs innixa, ad ceruicis vſque finem, ac inde latitans ad quartam vſque thoracis vertebram defertur, vbi in pulmones ingrediens, in duos finditur[d] ramos, qui pulmones alter quidem dextrorſum, alter verò ſiniſtrorſum adeunt. Ipſorum autem vterque in plures varioſque ramos dirimitur, per omnem ſui lateris partem diſtributos, qui duas quoque ſinguli fundunt ſoboles, hęque rurſus duas, ſicque deinceps ſoboles vnaquæque in duas alias diducitur tenuiores ſemper euadentes, donec per omnem pulmonum ſubſtantiam hunc in modum diſſeminentur, inuerſę arboris imaginem appoſitè referentes, cuius caudex in duos, hique ſinguli in plures, ramos diuiduntur. Pręcipuus caudex figura plurimùm euariat; editior enim principij eius pars larynx appellata, pro[e] laryngis operculi ratione magis minus've acuta, vel obtuſa eſt; anterior autem pars &[f] latera, quod guttur eſt, eam ſcuti veteris figuram commonſtrant. Et quemadmodum ſuperior ſcuti huius pars latior eſt, inferior verò anguſtior, ſic etiam ſuperior laryngis ſedes latior inferiore cernitur; imò[g] humillima laryngis pars, quam ex cartilagine conſtitui diximus, anulo, quo Thraces ſagittarij vtuntur, ſimilis, ęquè ferè anguſta eſt, atque aſperę arterię truncus.[h] Poſterior laryngis pars ferè plana eſt, proceſſuum occaſione, quos prima cartilago ſcuto ſimilis, retrorſum profert; aliàs enim regio hęc, ſecundę, ac tertię cartilaginis ergo, teres propemodum foret, quemadmodum etiam ſe habet poſterior tertię ſedes, quò primę cartilaginis alę nequaquam pertingunt. Variat quoque laryngis figura prout tertia cartilago in laryngis cauitatem magis contrahitur, aut retrorſum magis porrigitur, tanto enim magis primę cartilaginis apices abduntur, aut foràs prominent. Reliquus aſperę arterię caudex ſibi ferè ſemper ſimilis eſt,[i] anteriore ſcilicet regione, & ad latera teres, & ex cartilaginibus quibuſdam ad C literæ ſpeciem, in orbes

a li.i.ta.vii.
b ca.vltimo.
c li.ii.ta.xvi. fi.ii.ii.V.H
d li.i.t.vii.fi. i.ii.
e li.ii.ta.xvi. fi.ii.iii.iiii.l
f ead.fig.iiii. v.g.
g ead.fi.iiii. v.x.i.
h li.i.t.vii.fi. ii.
i ead.fi.i.ii. xiiii.xv.

Aſperæ arteriæ ſubſtantia.
Situs.
Diſtributio in pulmones.
Laryngis figura & deſcriptio.
Aſperæ arteriæ figura.

actis,

Digitized by Google

actis,& membranarum quarundam interuentu colligatis, conflatus; quæ in reſpiratione magis quàm cartilagines attolluntur, citra reſpiratione verò magis concidunt. Aſpera hæcarteria anteriore ſede thoracis vertebrarum corporibus coaptatur, ipſius verò cartilagines quamuis in ipſo caudice teretes videantur, ſingulę tamen ſeorſum quadratę ſunt, & longæ magis quàm latæ, atque admodum tenues, licet non æquè in medio, atque ad latera, verſus quę ſenſim, ac ſenſim attenuantur, & in membranas abeunt; quę carnoſę euadentes anteriori aſperę arterię parti coaleſcunt, variamque ipſius figuram reddunt: imò in reſpiratione poſterior hęc pars ęquè ac anterior, interdum verò magis teres efficitur; in deglutitione ſecùs euenit, nam verſus arterię cauitatem agitur; citra deglutitionem reſpirationemque plana perſtat, verſusque ipſius cauitatem nonnihil adigitur. Ex hiſce cartilaginibus vna eademque ſerie poſitis larynx extruitur, quę arteria diſtenta tumeſcenteque tantum inuicem abſcedunt quanta eſt earum cuiuslibet latitudo, ipſa verò concidente, mutuò ferè iunguntur earũ membranarũ beneficio, quibus eas deuinciri retulimus. Quarum prima veluti amictus quidam harum omnium cartilaginum eſt, perinde ac perioſtium cęterorum oſsium, quanquam membrana, hęc cartilagines haſce non ſolum quà inuicem hæ connectuntur, inueſtit, verum etiam à lateribus, ac poſteriùs quà ſtomacho conterminantur. Secunda tunica, ſiue membrana, arteriam extrinſecus in orbem amplexatur, primę membranę validiſsimè connata; eſtque admodum tenuis, & peritonæi membranis propemodum ſimilis, nec non etiam ijs, quę à coſtas ſuccingente membrana enaſcuntur; membranę huius interuentu arteria conterminis partibus, ipſi verò recurrentes nerui adnectuntur. Tertia tunica internam omnem arterię ſedem ſuccingit, ipſius cartilaginum membranis robuſtiſsimè adhęrẽs; eſtque linguæ, labris, palato, ſtomacho, & internę laryngis regioni communis, longè quam ſecunda craſsior, validiorque, licèt tenuis etiam exiſtat. Craſsitiem verò non vndecunque parem adipiſcitur, in interna enim laryngis amplitudine craſsior multo eſt adipisque aliquid inter ſeipſam, & laryngis cartilagines adnatum habet; vbi autem ad ſacium rimam pertingit in callum ad latera veluti obdureſcit, magisque multò candicat; intra pulmonem longè mollior rubidiorque occurrit, in caudice verò arteriæ medio inter durum, ac molle ſe habet modò; in his autem æque ac in illis partibus, rectis quibuſdam fibris intexitur. Vniuerſa porrò arteria ex prædictis conſtans partibus externa facie aſpera eſt, quemadmodum & aliæ quoque membranæ alijs adnatæ; poſtica enim regione ſtomacho adhæreſcit, medijs neruoſis quibuſdam fibris; ſuperiore laryngem verſus, ſtomacho communis vtrique tunicæ interuentu validiſsimè cohæret, ad latera & penè laryngem ſtomacho etiam firmiſsimæ adhæret, muſculorum beneficio ſtomachum amplexantium, & in primam laryngis cartilaginem inſertorum; anteriore autem ſede [k] muſculis affirmatur ipſam ſupergredientibus, ac [l] neruis præſertim recurrentibus. Neque verò arteriæ huius propagines, quod pulmonum ſubſtantiæ affirmentur, admodum quoque læues ſunt. Interna amplitudine, licet prominentium cartilaginum occaſione inſigniter æqualis minimè ſit, læuis tamen & humida citra vllam prorſus aſperitatem occurrit. Nec ſecus quoque [m] interna ſe habet laryngis facies, quamuis vnicam vndequaque figuram minimè ſeruet, inferiori nanque ſede ſemper teres eſt, & eodem obtecta modo ob ſecundam cartilaginem, quam perforari monuimus. In medio itaque cum occluditur, rimam veluti fiſtulæ edit ab anterioribus in poſteriora, adeo vt larynx orbicularis intùs exiſtat. Rima huiuſmodi clauſa ſinus vtrinque ſinguli conſpiciuntur, rima paululum editiores, qui duas hic veluti coronidas exhibent. Perinde verò ac inferior ſciſſuræ huius pars varia eſt, prout larynx occluditur, diduciturque, ſic quoque ſuperior ſe habet, etſi exactè nunquam orbicularis viſitur, præterquà quòd prout plùs minus'uę reſeratur, ſic ea magis minus'ue à poſterioribus in anteriora dehiſcit. Aſpera hæc arteriæ in id effecta eſt, quò aeri ingreſſum, egreſſumque ad pulmones prębeat, qui ſuo ingreſſu vitales ſpiritus reſtaurat, egreſſu verò cordis fuligines, vt ait Galenus, ſecum educit, ſimulque vocis materia eſt; aere nanque impetu foràs erumpente laryngisq; lingulam percutiente ſonitum, vt fiſtula edit, eumque varium, prout plus minus'uę

Anterior ſedes.

Membranæ laryngem operientes.

Membranæ hæ præ tenuitate in figuris exhiberi nequeunt.

Tertia laryngis tunica.

Exterior aſperæ arteriæ pars.

Aſpera arteria quibus partibus hæreat.

k li.ii.t.iiii ſ.t.v.vi. P

l li.vii.t.i. fi iii. QQSS

Interior laryngis conſtructio.

m li.ii.t.xv fi.xi. xii.xii

Aſperæ arteriæ vſus.

aeris

aeris ipſi offerimus, & pro maiori minori'ue adhibita vi, ſimulque prout magis minus'ue lingulam predictam aperimus claudimus've.

De faucium Glandulis, quæ tonſillæ Chirurgis vocantur. *Cap.* 5.

QVanuis tonſillarum explicatio haud omninò huc pertinere videatur; quia tamen hæ alium in locum aptiùs referri minimè poterant, cùm & ipſæ linguam, laryngem aſperamque arteriam irrorantes edendæ voci quodammodo famulentur, de ipſis hoc loco agere libuit. Scire itaque in primis oportet fauces latinis dictas, ἰσθμὸν quibuſdam hoc eſt anguſtum appellari, quòd ſit hæc omnium totius corporis regionum anguſtiſsima, ductusque plurimos, & vaſa tranſmittat; in ipſam nanque naſi foramina pertinent, in ipſa larynx reponitur, ſtomachus, linguæ radix, os hyoides, multique inſuper muſculi, venæ, arteriæ, ac nerui, hac progredientes. In hiſce faucibus triplex continetur glandularum genus. [a] Primæ ad laryngis radicem à lateribus aſperæ arteriæ conſiſtunt. [b] Secundę iuxta os occurrunt inter foramina in naſum pertinentia & fauces, vtrinque ſingulæ, ſatis inſignes, & glandium imaginem ad amuſsim referentes: ſaliuam hæ colligunt, qua quidem os, lingua, fauces, & larynx humectantur. Has Chirurgi tonſillas appellant, quæ tumeſcentes morbum inferunt, qui vulgo dicitur *Strangoglioni*; ipſarumque vlcera, præſertimque à lue venerea inducta, ęgrè adeo curationem admittunt, vt niſi ſulphuris calchanti've oleo tractentur, nunquam ad ſanationem deducantur. [c] Tertium glandularum genus penè aures, ſub maxillis obuium eſt. Hæ vulgo *Glandole*, ſiue *Gangole* nuncupantur, quæ iuuenibus interdum intumeſcunt, Strumas morbum inuehentes; aliæ verò inflatæ morbum qui *Gangole* vulgo dicitur, inferunt.

Faucius appellationes.

Quotuplex glãdularũ genus.

a li.ii. t.vi.I.
b ead.F.
c li.ii.t.ii.H

De Columella. *Cap.* 6.

PLurima [a] hæc pars, apud veteres nomina inuenit: Alijs nanque tintinnabulum dicitur, hoc eſt parua campana, quod aere ipſam veluti campanam percutiente, uox efformetur. Alij ob eandem rationem Gargar, Gurgulionem, ſiue Gargareonem appellant. Alij ab vuæ ſimilitudine vuam nuncupant. Alij à paruæ columnæ imagine Columellam, Alij alijs appellarunt nominibus à diuerſarum rerum ſimilitudine. Italis vulgò *Campanella*, ſiue *Vgola* vocatur, cuius figuram, magnitudinem, ac ſitum deſcribere non eſt opus, cùm læui negotio in hyantis os intuentibus offeratur. Ipſius autem vſus vocis modulatio eſt, quod in his conſpicuum euadit, quibus ea vel deeſt, vel craſsior, aut plus æquo longior adeſt, adeo enim rauceſcunt, vt loquentes vix audiantur. In id præterea confert, quò minùs facilè pulueris aliquid vnà cum aere nobis reſpirantibus in pulmones illabatur.

Columellæ appellationes.

Figura & ſitus.

a li.ii.t.vi.E. t.vii.A.

De Pulmone. *Cap.* 7.

PVlmo [a] duas in partes diremptus eſt, in duabus illis cauitatibus repoſitas quas in thorace haberi diximus vtrinque ſingulas; ſeiunguntur autem thoracis interſepto, [b] inuicemque poſteriore ſede coaleſcunt duarum propaginum interuentu, in quas aſperam arteriam cùm pulmones ingreditur diffindi ſcripſimus. Vtraque pulmonis pars aere plena ſuam thoracis cauitatem ita opplet, vt nihil prorſus inane relinquat; figuram præ ſe ferens à cauitate in qua continetur prę̨ſcriptum; ac proinde [c] externa facie coſtarum cauum reſpiciente gibbus pulmo efficitur interna verò cauus, cordis nimirum gratia, quod in ipſius medio locari audies. Poſteriore ſede quà partes ipſius inuicem committuntur inter vnam alteramque [d] ductus quidam ſecundum longitudinem protenditur, modicè depreſſus à thoracis vertebrarum corporibus efformatus, qui ſecundum dorſi incuruationem, non nihil etiam in priora obliquatur. Anteriore ſede, dextra læuaque pars [e] paulò magis inuicem abſcedunt, propterea

Pulmonis ſitus.

Figura.

a fi.i.RSTV fig ii. NOP Q.
b fi.i.HH.
c fi.xiii.
d ead.F.
e fi.xii.

pterea quòd interſępientes membranę, magis iuxta pectoris os quàm verſus ſcapu-
las inuicem diſtant. Atque inibi pulmo longè breuior occurrit, quemadmodum
etiam & pectus ob tranſuerſum [f] diaphragmatis ſitum. linea pulmonem dirimit quà f li.ii.t.vii.A.
ſeptum tranſuerſum reſpicit, longè cõſpectior à ſuperis ad ima, quàm in medio ſeſe
offert; adeo vt inferior pulmonis regio vngulam bubulam ex toto æmuletur; parsq;
poſterior anteriori, anterior poſteriori, totusque tandem pulmo vngulæ bubulæ
exacta quadam proportione reſpondeat. Interna etiam ſede quà interſipientibus cõ-
mittitur membranis, alias pulmo impreſsiones ſinus'ue proponit, cordis membra-
Diuiſio. nas, ipſumque cor in medio comprehendentes. Hæc de diſtento pulmone accipien-
da ſunt; vbi autem collapſus flacceſcit, vtraque ipſius pars in [g] duas dirimitur partes g fi.xii.EFG H. fig. xiii. BCDE.
ſuperiorem alteram, alteram inferiorem lobos veteribus dictas, obliquæ lineæ be-
neficio, è regione quartę thoracis vertebræ incipientis, & ad mucronatam cartilagi-
nem protenſæ, ſic vt humilior lobus ſuperiore maior exiſtat. Huiuſmodi autem di-
ſtinctio, haud æquè in homine, atque in cęteris animantibus conſpicua eſt, quod
neruoſis quibuſdam fibris hæreant: Vt neque alię diſtinctiones ſeſe in conſpectum
Quintus lobus in homine deſideratur. dant, ſi in plures quandoque lobos ſecari pulmonem contingat. Etſi nunquam mihi
hactenus ea pulmonis portio in quoquam viſa eſt, quę in brutis, puluinaris inſtar
venæ cauæ ſubſternitur, quintus lobus Galeno dicta. Pulmo vniuerſus extima facie
lęuis, & lubrico quodam humore oblitus eſt, quanuis in hominum nonnullis, qui-
bus pulmo membranæ coſtas ſuccigenti affirmatur, aſper perinde, ac membranę in-
uicem adhærentes occurrat. Ac in his quidem pulmo ipſe ſubniger, & decolor ma-
gis conſpicitur, ſecus quam in alijs in quibus pulmo ſcapulis nequaquam adhęret,
pręterquam ipſarum initio, aſperę arteriæ membranarum interuentu, nec non cor-
Quibus pulmo coſtis adhæret. di venalis arterię, & venæ arterialis beneficio. Qui verò pulmones coſtis adnatos ge-
runt, licet vulnus in thorace accipiant, reſpirare tamen non deſinunt, quòd pulmo-
nes coarctari nequeant, & his vulnera, quanuis pulmones attingant, citiùs curatio
Pulmonis ſubſtantia. nem ſuſcipiunt. Humani pulmonis ſubſtantia ſpongioſa, & albicans nõ ſecus quam
alterius cuiuſuis animantis eſt, & triplici vaſorum genere, vt ſuo loco dicemus refer-
Membrana. ta. Extrinſecùs tenui admodum membrana perinde, atque iecur inuoluitur, à mem
branis pulmonum initio enata, quę ab interſepto, ſeu à membrana coſtas ſuccingen
te productę tria omnia commemorata vaſa per pulmones diſtributa inueſtiunt: mẽ-
brana hęc totas pulmonibus, tam poſtęriùs, quàm anteriùs obtenditur; eſtque tenuis
Munus. ac mollis, quò meliùs colligi poſsit. Præcipuum pulmonis munus eſt aerem ſuſcipe-
re, eumque idoneam vitalibus gignendis ſpiritibus (ſi tamen gignuntur) materiam
reddere, ſimulque noui aeris quem aſsiduò haurit, frigore, nimium cordis calorem
remittere. Quam ob rem haud muſculi alicuius impulſu, ſua'ue ſponte agitur, ſed
hac duntaxat ratione, quia ſcilicet dilatato thorace muſculorum quos ipſius motibus
præeſſe diximus, opera, vacui aliquid inter coſtas ipſumque pulmonem relinquitur,
quod natura nequaquam ferens, attolli pulmones, & vacuum illud occupare cogit;
& conſequenter quia dilatato pulmone vacua quædam exurgunt, huic protinus oc-
curritur, hauſto ab ipſis pulmonibus per aſperam arteriam aere; perinde atque in fol
libus, dum ignis accenditur, euenire conſpicimus; vbi enim eos diducimus, ſi can-
nam flammis proximè admouemus; extemplò in eam irruunt, quò vacuum il-
lud repleant.

De Cordis Membranis. Cap. 8.

Cordis inuolucri figura, & ſitus. COr inuoluentes [a] membranæ in medio [b] interſepientium thoracem membra- a fi.iii.
narum vti anteà diximus, conſiſtunt; ſuntque veſicæ ſimiles, pineæ nucis figu- b fig.i. HH fi.ii.LL.
ram æmulanti. Incipiunt autem inter quartam quintamque thoracis vertebram, &
Foramina. pectoris os, ad amuſsim in cauitatis medio, prout cor ipſum poſtulabat. Veſica hæc
ſiue capſula, quinque ad minimum foraminibus peruia eſt. Primum venę cauæ vti
dicemus ingreſſum, ſecundum verò egreſſum eidem præbet; Tertium venam arte-
rialem dictam tranſmittit; Quartum magnę arterię aditum largitur; Quinto arte-

rialis

Digitized by Google

rialis vena defertur, quod bipartitum quodammodo eſt, quia vena hæc priuſquam, & hiſce membranis egrediatur, in duos truncos diffinditur, quod venali quoque arteriæ interdum contingit. [c] Vaſis hiſce omnibus huiuſmodi membranæ validiſsimè adhæreſcunt paulò à corde ſuperiùs, aliquam ſui exortus portionem ab ipſis deſumentes; exterior enim horum vaſorum tunica, ab harum membranarum exortu aduſque cor ab ipſis abſcedit, & dilatata, in hoc abit inuolucrum, quod non magis cordis mucronem quam ipſius baſim, aut latera contangit, ſed ipſum in medio continet. Capſulæ huius reliquum nullum foramen ſortitur, eſtque ęquale, & vndecunque, tum ſubſtantia, quæ tota neruoſam præ ſe fert membranam, tum colore, qualem charta pergamena commonſtrat, ſimiles, ac vniformes, ſed figura varium, nam vti diximus nonnihil inferius anguſtatur, in obtuſum, & orbicularem [d] mucronem deſinens, qui ad lęuam declinans adeo in priora eminet, vt ſiniſtrum oſsis pectoris latus, & cartilagines in ipſum inſertas attingat. Nullum prorſus villorum genus mẽbrana hæc adipiſcitur; imò ſimplex quædam veluti tunica eſt ſubcraſſa, & denſa, ac tantæ capacitatis, vt cor ea concluſum, & ſtringi, & dilatari facilè poſsit: facie autem interna vſquequaque lęuis, atque uuida eſt; adipe omni intùs extraque deſtituta; qui enim ad huius cum interſepientibus thoracem membranis coalitum adeps conſpicitur, ad eas magis quàm ad hoc inuolucrum pertinet: quod externa ſede aſperũ eſt, interſepientes enim membranas adnatas habet, ea ſanè ratione quam capite de mediaſtino propoſuimus. Huius tamen inuolucri mucro, magnaque anterioris ipſius regionis pars ſepti tranſuerſi [e] nerueo circulo inſigni ſpatio connaſcuntur; anterior autem pars membranæ coſtas ſuccingẽti ad ſiniſtrum ſuum latus nerueis quibuſdam fibris adhæret, quà ſextæ, ac ſeptimę coſtæ cartilagines pectoris oſsi connectuntur. Veſicæ huic ſiue membranæ, muneris id concredituum eſt, vt cor ipſum circumſepiat, ſimulque aquam contineat, quæ in cunctis ferè hominibus reperitur, quanuis in pueris quam iuuenibus longè copioſior; quemadmodum etiam in mulieribus, eodemque modo in his, qui aliquot antè dies quàm qui recens è vita migrarunt, multò maior ipſius copia ſpectatur. Aqua hæc mea quidem ſententia, ingenti cordis calori, & ſiccitati remittendis temperandiſ've deſeruit.

c fi.iii. FGH. I.fi.iiii.A.

d fi.iii.F.

e li.ii.t.vii.A. K,L,m,n.

Exortus.

Capſulæ cordis vſus.

De Corde. *Cap.* 9.

COrdis idem met [a] ſitus, eadem figura eſt, quæ capſulæ ipſius qua concluditur, quam pineæ nuci perquàm ſimilem eſſe tradidimus, antè ſcilicet, ac ponè depreſſam, in apice verò, paulò latiorem. Exterior itaque cordis facies læuis tota eſt, quanuis interim, [b] venarũ, arteriarumque propapines, ipſum (vt ſuo loco dicemus) perreptantes, & adeps etiam quem obtinet, aliquid ipſi aſperitatis adferant. Editiorem quinetiam ipſius regionem venæ, atque arteriæ, quas inibi ſuo loco haberi dicemus, modicè inæqualem reddunt. Incumbit autem cor quartæ, & quintæ thoracis vertebrarum corporibus, haud magis ad dextram quàm ad læuam, neque retrorſum magis quàm antrorſum, ſecundum longitudinem vergens. Ipſius baſis, thoracis medium adamuſsim occupat, thorace quidem non pro vniuerſa quam coſtæ occupant amplitudine accepto, ſed anteriori duntaxat ipſius regione à iugulo ad mucronatam vſque cartilaginem. [c] Reliquum ipſius in ſiniſtrum latus exporrigitur, ſenſim, ac ſenſim anguſtatum quouſque in obtuſum mucronem deſinat, qui anteriori thoracis parti leuiter innitens, inter ſextæ, ac ſeptimę coſtarum ſiniſtri lateris cartilagines deſinit. Pro thoracis enim maiori minori've amplitudine, cordis magnitudo euariat; eſtque ſubſtantia ipſius carnea, & muſculorum carne paulò minus rubra ſed denſior, & villis quibuſdam vſqueadeo frequentibus tenuibusque intexta, vt oculorum ferè obtutum effugiant; quod ideo effectum eſt, ne ſpiritus in eo contenti facilè adeo exoluantur. Cordi vniuerſo tenuis extrinſecùs membrana obtenditur, inſtar illius quæ iecur inuoluit; cui ſuperiori hac in parte (ſuperiorem partem eam intelligo, quæ latior eſt, à cuius medio adhæret) ingens duri adipis copia connaſcitur, ex quo in hominum nonnullis quidã veluti radij eiuſdẽ adipis deriuant venis adnati

a fi.ii. MM. fig.iii. C.D. E. F.G. lib. vi.t.v.fi.x.z.

b fi.iiii. LL.

c li.vi. t.v.fi. x.Y.

Cordis figura & ſitus.

Cordis tunica

In corde adeps continetur.

Alæ cordis.

Digitized by Google

procedentes, quas per cor diſtribui audies. Editiore pręterea ipſius regione [d] alæ d fig.iiii.IK.
duæ, ſiue auriculę ſpectantur, altera quidem ad lęuam, altera verò ad dextram; ea- fi.v.B.fig.vi.
dem qua & cor ſubſtantia prędite, licet aliquantò neruoſiores,mollioresque, & cor- F.fi.vii.viii.
dis alis in quouis altero animantę cõſimiles, ſint, vnde in earum ſtructura explicanda C.fi.ix.x.A.
Vſus ipſarum. diutiùs mihi immorandum eſſe non duxi. Quiſnam ipſarum ſitus, quæ partes ſint
intellexiſſe ſufficiat; hæ nimirum vt duarum alarum more collectæ, atque explica-
tæ cordi locum prębeant, quò id, vbi veluti languens recreari optat, vberiorem ſpi-
ritum ſanguinemque, ſeſe diffundens haurire queat; quod ęgrè ſanè duabus hiſce
alis deſtitutum moliri potuiſſet, quę duarum inſtar veſicularum, ad cordis dilatatio-
nem, conſtrictionemque laxantur, conciduntque. Ac proinde dextra quàm lęua la-
xior effecta eſt, nam vt mox docebimus in dextro cordis latere plus ſanguinis, in læ-
uo autem plus continetur ſpirituum; hi verò ſiniſtra etiam auricula non explicata
promptiùs in ſiniſtrum latus pertranſeunt; quam ſanguis craſsior ſcilicet, & minus
Cordis ventriculi. fluxilis in dextrum. Atque hunc in modum ſe habet, facies cordis exterior. Interio-
rem duo ventriculi occupant, [e] dexter, ac [f] ſiniſter, inſigni eiuſdem cordis ſubſtantię e fig.vii.viii.
ſepto dirempti, ac tum magnitudine, tũ figura varij. Dexter enim longè maior eſt, f fi.ix.x.
& ad cordis mucronem magis deſcendit cauitatem creſcenti lunę ſimilem efformãs;
dextro nanque latere anteriùsque, ac poſteriùs concauus eſt, & gibbo correſpondet,
quod cor extima edit ſede; ſiniſtro latere arcuatus viſitur, ob ſeptum inter ventricu-
lum hunc, & lęuum interiacens, quod ſede ad dextrum hunc ventriculum pertinen
te, in arcũ prominet, hancque eãdem figuram totus ventriculus à ſummo ad imum
ſeruat. Siniſter ampla quoque baſi incipit, ſenſimque verſus cordis mucronem an-
guſtatur, pyramidis aut V maiuſculi figuram exprimens: ſeptum enim quà ventri-
culo huic correſpondet, haud gibbum eſt, vt quà dextrũm reſpicit, ſed concauum.
Siniſter hic ventriculus [g] medium ferè cordis profunditatis tenet, imò ipſius dunta- g fi.xi. HH.
xat gratia cor re vera extructum videtur, dextrum verò ei extrinſecùs [h] inſtar loculi h ead. G. G.
cuiuſdam adhęrere, quemadmodum in marſupijs pleriſque ſe habere cernimus. Si-
quidem tam ſeptum ipſum quàm reliquum cordis ſubſtantię ſiniſtrum vẽtriculum
conſtituentis, durum eſt, craſſum & ſolidum pręterquam initio, vbi vaſorum illinc
prodeuntium gratia, minus durum eſſe oportuit. Subſtantia verò dextrũ efformans
mollior eſt atque tenuior. Porrò ventriculi [i] vtriuſque ſeptum leuiter inęquale eſt, i fi.vii. H.fi. ix.E.
ob riuulos quoſdam ſiue ſurculos in cordis ſubſtantiam impreſſos, qui longè magis
in lęuo quàm in dextro ventriculo conſpicui occurrunt; neuter verò ex vno ventri-
culo in alterum permeat, (vt aiunt) quotquot hactenus hęc litteris cõſignarunt. In his
pręterea ventriculis [k] fibrę quędam conſpiciuntur, neruoſę teretes, ac tenues, qua- k ead. H F.
Ipſorum vſus. rum interuentu membranas in ipſis conſiſtentes cordi hęrere monebimus. Horum
autem ventriculorum intereſt, dextri quidem ſanguinem, ex quo vitales ſpiritus
gignantur præparare, quemadmodum ventriculi eſt, alimenta conficere; ſiniſtri ve-
rò elaboratum hunc ſanguinem excipere, partemque ipſius in ſpiritus vitales conuer
tere, ac reliquum vnà cum hiſce ſpiritibus per arterias demittere, vti ſuo loco dice-
mus. Cuius quidem vſus gratia ventriculus vterque orificia duo, ſiue foramina ob-
Primum dextri ventriculi orificium. tinuit: quorum [l] primum in dextro ventriculo occurrens dextro baſis cordis lateri l fi.v.BC. fi. vii. iuxta C.
in humiliori eius regione iuxta dextram [m] auriculam adhæret, cui (vt ſuo loco dice- m li.vi. ta.v. fi.x.a.
mus) maxima totius corporis [n] vena correſpondet, partim cordis ſubſtantiæ, partim
dictæ auriculæ innitens; quo efficitur, vt longè amplius quam ſit, orificium videa- n ead.b.fi.v. BC.li.vi. ta. ii.E.
Secundum. tur. [o] Secundum foramen multò minus primo eſt, & in elatiſsima baſis ventriculi hu
ius parte iuxta dextrum commemorati ſepti latus conſpicitur, magnæ [p] arteriæ trun o fi.vii.D.inter G. & H.
co adhærens; atque ex eo [q] vena quædam arterialis dicta exoritur, per pulmones, (vt p fi. vii. viii. ix.x.B.
ſuo loco audies) diſtributa; quæ egreſſum ſanguini præbet, per primum orificium in-
Siniſtri ventriculi foramina. greſſo, (vti prolixiùs ſexto libro edocebitur.) Siniſter ventriculus bina, & ipſe fora- q ead.A.
mina eodem modo ſortitus eſt, alterũ quidẽ ſanguini, & ſpiritibus ingreſſum, alterũ
verò egreſſum eiſdẽ præbens. [r] Prius ipſorũ, quo illis ingreſſus patet, admodũ patens r ead. inter duo GG.
& orbiculare eſt, & in demiſsiori ſiniſtri vẽtriculi baſis parte, iuxta ſiniſtrã auriculã
viſitur, ſtatimq; in exortu [s] bipartito ſcinditur; quod nnullos in eã ſniam deduxit, s fi.vi. KL.

[t] ead.L. vt in corde etiam diuiſionem huiuſmodi perdurare arbitrentur. Ex hoc orificio [t] ar-
teria enaſcitur, venalis dicta, quam etiam per pulmonis ſubſtantiam ſuo loco diſtri-
[u] fig.ix.x.|B, B ac reſpondet D. bui audies. [u] Alterum orificium omnium primo excepto maximum, in elatiſsimæ
cordis regionis medio conſpicitur, venæ arterialis orificio innitens: atque ex eo
[x] li.vi.t.v.fi. x.f.t.iiii. A. [x] magna arteria per vniuerſum corpus diffuſa egreditur, in [y] duos ſtatim ramos di-
rempta: per quam vitales ſpiritus, & ſanguis diſtribuuntur, quibus ingreſſum præ-
[y] li. vi. t.iiii. C. buerat [z] arteria venalis nuncupata. Ex hiſce orificijs, tria priora ad os in ſui ampli-
[z] li.vi.ta.iii. fi.iiii. tudine, ſingula tres membranulas obtinent, poſtremum vero duas duntaxat. Pri- *Foraminum mẽbranæ.*
mùm ad [a] primi orificij os, cui vena caua iungitur tenuis habetur membrana orifi- *Primi foraminis dextri ventriculi membranæ.*
[a] fi.iii.B. cium circum vndique cõplectens; quę in ventriculi cauitatem pauliſper procedens,
[b] fi.vii F F G. in [b] tres ilico membranas finditur, quę in triangularem cuſpidem ſingulę deſinunt,
[c] fi.vii. H H. paulò ſupra medium ventriculi longitudinis: ex vnoquoque autem mucrone [c] ner-
uoſi quidam villi prodeunt, ventriculi lateribus iuxta ipſius finem inſerti; porrò
nec membranę, nec fibrę cordis ſubſtantię præterquam in exortu, & inſertione aſ-
figuntur, fibris eiuſmodi quidam deluſi, neruorum principium cor eſſe exiſtima-
runt. Membranam hanc hoc ſe modo habentem, diſſectionum profeſſores, ob ip-
ſius diuiſiones, triplicem faciunt, eſtque id earum munus, quemadmodum & ſitus,
& exortus ipſarum apertè docet, vt primum hoc orificium occludant, quo ſanguis
per venam cauam in dextrum ventriculum illabens regurgitare nequeat. Quod qui-
dem tunc pręſtant cùm cor contrahitur; vbi enim dilatatur, tunc ipſę cedentes, ſan-
guini ex vena caua in hunc ventriculum concedunt ingreſſum. Eundem ferè in mo- *Primi foraminis ſiniſtri ventriculi membranæ.*
dum quo præſens membrana orificij huius principio adnaſcitur, altęra quoque ad
[d] fi.ix. G G. principium prioris ſiniſtri ventriculi orificij, ex quo [d] arteriam venalem exoriri di-
li.vi. t.iii. fi. iii.f. ximus, conſiſtit, niſi quòd haud tres in partes, vt illa, ſed in [e] duas duntaxat ſcindi-
[e] fi.ix.C C. tur, æquè prioris orificij membranis figura ſimiles, ac magnitudine, roboreque diſ-
ſimiles; ex ampla enim baſi in obtuſum mucronem deſinunt, paulò magis deorſum,
quam dextri ventriculi membranarum cuſpides, protenſum. Ex duabus hiſce par-
tibus, altera lęuum ventriculi huius latus, altera dextrum occupat; anteriori enim
poſteriorique ſede nulla reponitur membrana; adeo vt ſimul ambæ epiſcopalem
[f] ead.F F. mitram appoſitè repræſentent. Proceſſum horum vterque [f] nerueas quaſdam fibras
adipiſcitur, quę ab ipſis enatæ, ad ventriculi finem, ſubſtantiæ cordis applantantur;
[g] fi.ix.x.E. in qua [g] ſulci quidam ijs paulo maiores conſpiciuntur quos in ſiniſtro ventriculo ha-
beri prodidimus. Membranam hanc ob duas quas educit cuſpides, geminam veteres
fecerunt. Eſtque idem propemodum ipſius vſus qui & ad primum dextri lateris ori-
ficium repoſitæ; ſiquidem vt illa dilata cedensque cordi adhæret, & ſanguini ex ve-
na caua ingreſſum in dextrum ventriculum largiatur, collecta verò contracta've,
ſanguinis regurgitationem in venam cauam prohibet; haud ſecus quoque hæc in-
trorſum deducta, ſanguinem, ſpiritusque à venali arteria in ſiniſtrum ventriculum
[h] fi.viii. H H irruere ſinit. [h] Membrana ſecundo dextri lateris orificio cui arterialis vena cohęret *Secundi foraminis dextri ventriculi membranæ.*
adnata à ſuperioribus tam ſitu, ac figura, quam robore diſsidet; vt enim aliæ ſuos
proceſſus, verſus ventriculi mucronem obtinent, ita hæc eos verſus arterialis venæ
truncum ex hoc enaſcentis orificio, adipiſcitur. Prætęrea haud ex ſimplici conſtat
[i] ead. membrana, ſed in [i] tres admodum diſsidentes dirempta eſt; quarum vnaquæque ve-
lut in ſemicirculum à venæ arterialis trunco exoritur, paululum initio protuberans,
ac dein craſsior paulò reddita, à corde remouetur, magisque craſſeſcens tubercula
quædam in cordis baſi impreſſa producit; hisque tuberculis tres veluti proceſſus, ſi-
ue apices efformantur, qui ſeſe, vt in puncto contingentes, ſubtus, ſupraque angu-
[k] ead.E.F. G los quoſdam conſtituunt. Ex hiſce tuberculis [k] membranæ tres, ſingulæ in ſemilu-
næ imaginem producuntur, nec cordis baſi, nec alibi vſquam adnatæ. Latior harum
membranarum pars, à corde magis quam reliquæ omnes earum partes remota, il-
ludque ipſarum latus quod cordis baſi minimè adnaſcitur, haud ita recta cernitur,
ac ſi membranæ ſingulæ abſolutũ efformarent ſemicirculum; imò nonnihil intror-
ſum adigitur, neque adeo extrorſum in medio, atque terminis porrigitur, quibus
cordis baſi vtrinque committitur. Quum itaque elatiſsima hæc, latiſsimaque harum

Digitized by Google

membranarum exortus, quà continuantur, veluti ſemicirculum efformet, græci membranas has σιγμοειδεῖς hoc eſt elemento quod Sygma dicitur, ſimiles, ap- *Ipſarum vſus.* pellarunt. Ipſarum verò munus eſt, vt recluſę ſanguini egreſſum præbeant, qui ex vena caua illapſus per primum ventriculi huius orificium ingreſſus eſt, occluſę autem ſanguinem priùs elabi non ſinant, quàm idoneus ſpiritibus vitalibus gignendis à corde redditus fuerit. Tribus hiſce membranis totidem alię correſpondent, ad ſecundi orificij ſiniſtri lateris os, cui magnam arteriam hęrere dicemus, poſitę; quę commemoratis ſimiles vſquequaque ſunt, magnitudine duntaxat roboreque diſsidentes; quemadmodum etiam arteria magna, venamarterialem magnitudine ſuperat. Quomodo autem ſanguis hic à dextro ventriculo in læuum, & per quas vias illabatur, tunc opportunè docebimus, quàm de ductibus à corde manantibus verba faciemus. Sicque præſenti libro finem imponentes, ad tertij membri principem in corpore locum obtinentis enarrationem aggrediemur.

Digitized by Google

LIBRI QVARTI FIGVRARVM EARVMQVE CHARACTERVM INDEX.

FIGVRA I.

PRÆSENS figura tantam hominis in dorſo cubantis partem ex ſiniſtro latere commonſtrat, quãtam oſtendendæ thoracis ſedi ſufficere arbitrati ſumus. Ab anteriori itaque thoracis ſede & lateribus, ac dein ab aliqua colli regione cutem ſectionis ſerie ademimus, ac dein muſculis qui coſtis obducuntur reſectis, coſtarum oſſa à ſuis cartilaginibus vnà cum pectoris oſſe liberauimus, & coſtarum oſsibus (vti inter ſecandum fit) effractis, coſtarũ cartilagines ſurſum verſus dextrum latus attraximus, vt thoracis amplitudo, hancq́ interſepientes membranæ, & pulmo, reliquaq́ in conſpectum venirent, quæ modò in characterum indice ſignificabuntur.

AA Siniſtri lateris coſtarum indicantur cartilagines, vnà cũ pectoris oſſe, dextrorſum ſurſumque tractę.

BB Intercoſtales muſculi interualla cartilaginum occupantes.

CC Coſtarum à cartilaginibus ſeiunctarum oſſa.

DD Intercoſtales muſculi interualla oſſium adimplentes.

E Clauicula hic nuda, atque in ſua ſede adhuc aſſeruata cernitur.

F Venarum, arteriarũ, neruorumque in axillam perreptantium ſeries.

G Exterior iugularis vena hic mox auulſa cute ſecantibus occurrens.

HH Siniſtra thoracis amplitudinẽ interdiuidens mẽbrana, ſuperficie ipſius ſiniſtra hic conſpicua, quam etiam L M N & O indicant.

II Septum trãſuerſum ea ſuperficie hic apparens, qua ſiniſtrã cauitatis thoracis ſedem reſpicit.

K Sedes vbi inter diuidentium thoracẽ membranarum ſiniſtra ſepto connaſcitur.

L Hęc protuberans ſedes, cordis gratia hic in ſiniſtrum adeò prominet: id nanque vnà cum ipſius inuolucro inter membranas thoracem diuidentes comprehenſum, in ſiniſtrum longè magis, quàm in dextrum porrigitur, atque huius potiſsimum tuberis occaſione præſentem figurã ex ſiniſtro potiùs, quàm dextro latere expreſſimus.

M Vena ſiniſtro pectoris oſsis lateri exporrecta, & ſiniſtrę thoracem interdiuidenti mẽbranę varios ſurculos offerens.

N Arteria ſiniſtro pectoris oſsis lateri exporrecta, & ſimiliter, ac vena M inſignita ramulos ſiniſtrę thoracem interſepienti mẽbranę exhibens.

OO Ramuli à vena, ac arteria deducti, qui ſecundũ pectoris oſsis ſiniſtrũ latus à iugulo ad abdominis regionem pertingunt.

PP Neruus ſepti tranſuerſi ſiniſter, hic conſpicuę thoracem interſepiẽtis membranę ſuperficiei in progreſſu adnatus.

Q Vena in hominibus potiſsimum à iugulo vnà cum ſepti tranſuerſi neruo deorſum excurrens, & membranę thoracem interſepienti ramulos deriuans.

RST, V. Pulmonis pars ſiniſtram thoracis cauitatem occupans, ac R & S huius partis ſedẽ notant, quę coſtis, ſeu ipſas ſuccingenti membranæ proxima eſt, gibba've cernitur. T verò & V eius partis ſedem indicant, quæ priuſquam collaberetur, exteriori ſuperficiei mẽbranæ thoracem interdiuidẽtis committebatur. Rurſus R & T partis huius pulmonis ſuperiorem inſinuãt fibram, ſeu lobum. S autem & V inferiorem.

Figvra II.

S*Ecvnda figura, quamerectā non autem humi proſtratam finximus, primam ſectionis ſeriē ſubſequitur: etenim anteriori thoracis ſede, & lateribus cute, & muſculis qui illi adnaſcebantur denudatis, ac coſtarum cartilaginibus ab oſsibus liberatis, ipſisq́ oſsibus extrorſum effractis, tandē pectoris vnà cum ipſi coarctatis cartilaginibus ab vtriſque thoracem interſepientibus membranis liberauimus, ſurſumq́ deduximus, vt illius interior ſuperficies obuia eſſet, & membranarum thoracem interdiuidentium natura accuratiùs adhuc quàm in prima figura exprimeretur.*

A A Pectoris oſsis vnà cum coſtarum ipſi cōmiſsis cartilaginibus interior, ſeu thoracis cauitatem ſpectās ſuperficies.

B C Duæ indicantur venę à iugulo pectoris os petentes, ac præter frequētes quas diffundunt ramulos, etiam ad elatiorē abdominis ſedē excurrentes.

D E Duæ arterię venas nuper cōmemoratas ad vmbilici vſque regionē concomitantes, nullibi tamen vt venæ ad cutem ſubeuntes.

F Glandulę ſub elatiſsima pectoris oſſis ſede in iugulo repoſitæ, ac vaſorum ſecurę diſtributioni à natura præfectę.

G G Dextrę membranæ thoracem interdiuidētium membranarū ſedes, quæ dextro pectoris oſsis lateri adnaſcebatur.

H Dictę modò membranę dextra, ſeu pulmonem ſpectans ſuperficies.

I I Siniſtræ membranæ thoracis cauitatem interſepientium membranarum pars, quę ſiniſtro pectoris oſſis lateri ante ſectionem connata fuerat.

K Dictę modò membranæ ſiniſtra, ſeu pulmonem reſpiciens ſuperficies.

L L Interuallū indicatur inter duas thoracem interſepientes membranas inibi cōſpicuum, vbi humano pectoris oſsi continuantur.

M M Hęc protuberans regio cordis indicat ſitum: cor enim vnà cū ipſius inuolucro immotum inter membranas thoracē ſepiētes collocat.

N O P, Q. Pulmonis gibbum, ſedes've coſtis contemina indicatur: neutra namque ex parte pulmonis partes in latera reflexímus. Verum N & O duas fibras dextrę partis pulmonis indicant, N quidem elatiorē, O verò humiliorē, atque ita etiā in ſiniſtro latere P & Q tum elatiorem, tum humiliorem.

R R S Septi tranſuerſi ſedes, quā à mucronata pectoris oſsis cartilagine hic S inſignita, & dein à cartilaginū quę pectoris oſsi non coarticulantur mucronibus liberaui.

T V Cutis deorſum à thoracis anteriori ſede euerſa, atq; ea ſuperficie conſpicua, qua muſculis obducebat.

Figvra III.

Q*Vonîam duæ præcedentes figuræ cordis, ac pulmonis ſitum abundè indicant, præſentem figurā (vti & ſubſequentes vniuerſas) tanquam è thoracis cauitate euulſam delineauimus, ne ſingulis figuris truncum corporis appinxiſſemus, negotium fruſtra operoſius redderetur. Tertia itaque figura cor ſuo ueſtitum inuolucro continet, vnà cum pulmone & ſepti tranſuerſi portione, cui in hominibus magna amplitudine cordis inuolucrum connaſcitur.*

A Hic venę cauę portionē ſurſum conſcēdentem, & magnam arteriam pręſcidimus, tanta vaſorum cordis aſſeruata portione, quāta cordis inuolucro obducitur, aut à qua id inuolucrū potiùs initium ducit. Vbi enim hic B aſſcripſi, illic inuolucrum pertinaciſsimē cauæ venę, & magnę arterię, & venę arteriali adnaſcitur, ab illis vaſis non ſecùs quàm à corde, toto illo interuallo abſcedens, quòd à B ad C metitur. C enim cordis baſis ſedē regionem've indicat.

D E F Cordis inuolucri anterior ſedes, cordis figuram nuci pineę nō admodū abſimilē referēs. D enim & E

baſim

baſim notant, F verò mucronem.

G Ab F ad G ſedes inſignitur, qua cordis inuolucrum ſepto tranſuerſo in hominibus ſecùs multò quàm in canibus adnaſcitur. Cæterum venulæ hic in cordis inuolucro conſpicuæ, non cordis, at ipſius inuolucri ſunt: id namque in hominibus tum craſſum validumq; viſitur, vt cordis color per illud vix tranſpareat.

H Septi tranſuerſi pars.

II Septi tranſuerſi nerui.

LM NO. Pulmo, at ſinguli characteres ſingulas humani pulmonis inſinuant fibras, lobos've.

FIGVRA IIII.

QVARTA *figura cordis inuolucrum diuiſum gerit, ipſumq́ cor & cordis vaſa anteriori ſede ab inuolucro deteximus, corde interim immoto.*

A Sedes, qua cordis inuolucrum vaſis ſupra ipſius baſim continuatur.

BB Cordis inuolucrũ ab anteriori cordis ſede in latera reflexum.

CD E. Cordis anterior ſedes. ac C quidẽ & D ipſius indicant baſim, E verò mucronem.

F Vena caua.

G Arterialis vena.

H Magna arteria. Venalis autem arteria niſi corde in dextrũ latus (vti ſexta oſtendit figura) reflexo, nulla ex parte conſpici poteſt.

I Dextra cordis auricula.

K Siniſtrę cordis auriculę apex.

LL Venę ſunt, ac arterię à cordis baſim cingentibus vaſis pronatæ, atque huc ex poſteriori cordis ſede, adeoque ſiniſtro ipſius latere antrorſum reductæ.

MN O P. Pulmonis indicantur fibræ lobi've.

Q Septi tranſuerſi pars.

FIGVRA V.

QVINTA *figura vnà cum pulmonibus cor exprimit, verum ab ipſius inuolucro penitus liberum: ac in ſiniſtrum latus in hoc reflexũ, vt venæ cauæ ad cordis baſim continuitas oculis ſubijceretur.*

A Cordis dextrum latus, magnaq; ipſius poſterioris ſedis regio.

B Dextra cordis auricula.

C Vena caua, quà in cor dehiſcit, aut ab ipſo pronaſcitur.

D Venę cauę portio, ſeptum tranſuerſum permeans.

E Septi tranſuerſi pars.

F Venę cauæ portio iugulum petens.

G Venæ pari carentis initium.

H Arteriæ magnæ radix.

K Portio eſt nerui ſiniſtri, ſexti paris neruorum cerebri, à quo ſubſequens figura cordis neruulũ depromi oſtendet.

LM NO. Pulmonis notantur fibræ.

P Vaſorum pulmonem adeũtium hic aliqua ſeries conſpicitur.

FIGVRA VI.

SEXTA *figura cor in dextrum latus ita conuolutum proponit, quemadmodum mox precedẽs id ad ſiniſtram oſtendebat reflexum. atque vt illa venæ cauæ ad cordis baſim continuitatem indicabat, ita præſens venalem exprimit arteriam, ac ſiniſtram cordis aurem, at cordis quoque neruulum, cuius ductus, vt eſſet conſpectior, arteriæ magnæ aliquot propagines, & aſperæ arteriæ, et neruorum ſexti paris cerebri portiones huic figuræ adnexas reliquimus.*

AB C. Cordis ſiniſtrũ latus, & poſterioris ipſius ſedis magna regio.

D Venæ, & arteriæ cordis baſim cingentes.

EE Venæ, & arterię à vaſis cordis baſim ambientibus deorſum exporrectæ.

F Siniſtra cordis auricula.

G Arteria venalis.

HH Arterię venalis ſoboles in ſiniſtram pulmonis partẽ excurrentes. Quę verò in dextram feruntur, oculis non patent: quòd illarum radix ſub corde mox in huius vaſis ortu ad dextram pulmonis ſedem prorepat.

I Venę arterialis principium.

K Arterialis venæ pars, ſiniſtram pulmonis partem petens.

L Arterialis venæ pars dextræ pulmo-

nis

Digitized by Google

nis parti diſtributa, ac ſecundùm poſteriorem caudicis magnæ arteriæ ſedem reflexa.

M Apex dextræ cordis auriculæ.

NN Vena caua.

O Magnæ arterię caudex.

P Magnæ arteriæ portio deorſum ad ſpinam derorta.

Q Magnæ arterię portio ſiniſtra maxillam accedens.

R Arteriæ magnę portio iugulum petens.

S Arteriæ magnę portionis iugulum petentis dextra pars, à qua axillaris dextri brachij conſtituitur arteria T inſignita.

T

X Soporariæ, ſeu ſomniferæ arterię.

Y Aſperæ arterię caudex.

a Dexter neruus ſexti paris neruorũ cerebri.

b Ramuli, quos neruus *a* inſignitus ad dextri recurrentis nerui conſtitutionem digerit.

c Dexter recurrens, ſeu reuerſiuus neruus.

d Siniſter neruus ſexti paris neruorum cerebri.

e Siniſtri nuper commemorati nerui ſurculus, ſiniſtræ pulmonis parti oblatus.

f Ramuli ſiniſtri nerui *d* inſigniti, à quibus ſiniſter recurrens neruus conſtituitur.

gg Siniſter recurrens neruus.

h Neruulus ſecundum venam arterialem exporrectus, ac cordis baſis centrum adiens.

iklm Pulmonis indicantur fibræ.

no Septum tranſuerſum.

Figvra VII.

Septima. *figura cor à pulmone, & ſepto tranſuerſo liberum oſtendit, cuius dexter ventriculus vnica ſectione adapertus cernitur ab anteriori ſede orificij venæ cauæ ad cordis vſque mucronem ducta, quò id orificium, & ipſi præfectæ membranæ in conſpectum venirent. Verùm monendus hic eſt diſſector, me à Veſalio diſcedere, in hac & tribus proximè ſequētibus figuris, quòd in illis nō ſatis apertè omnia oculis exponerētur.*

A Vena arterialis.

B Arteria venalis.

CC Dextra cordis auriculas, quæ quòd cor monſtretur apertum, ſita eſt in latere ſiniſtro.

D Huic loco reſpondet vena arterialis.

E F G. Tres mēbranæ quæ principio cauitatis primę adſiſtunt.

HH Harum membranarũ fibrę mucronem cordis petentes.

I Inter ſeptum cordis.

Figvra VIII.

Hæc *figura nihil differt à præcedenti, niſi quòd vena arterialis ad apertiorem inſpectionem diuiſa exhibeatur.*

A Diſſectum venę arterialis orificiũ.

B Arteria venalis.

C Auricula dextra.

D Huic loco reſpondet foramen venę arterialis.

EF Ad huius foraminis principium ſitę membranæ.

HH Membranæ quæ proueniunt ex modo dictis.

Figvra IX.

Ostenditvr *hic cor, ac ventriculus eius ſiniſter apertus.*

A Siniſtra auricula.

B Arteria aorta.

CC Duæ membranæ, orificio arteriæ venalis adſtantes.

D Literę huic ſubeſſe fingitur foramen arterię aortę.

E Fibrę, ſeu vili apparentes in cordis ſubſtantia, item ventriculorũ interſtitium.

FF Principium membranarum quę notantur CC.

GG Orificium arterię venalis.

Figvra X.

Pecvliariter *hic oſtenduntur membranæ orificij ipſius magnæ arteriæ.*

A Auricula ſiniſtra.

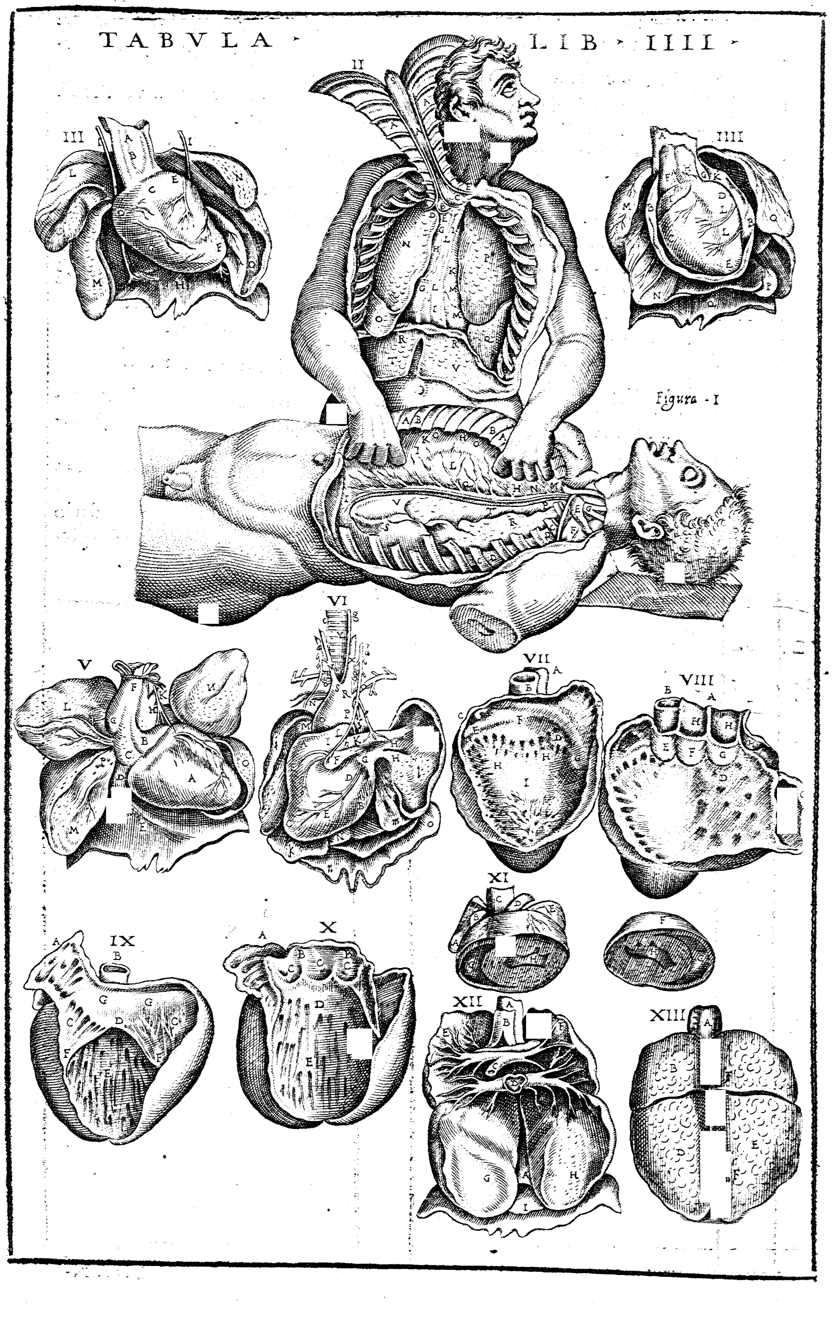
B Arteria magna.

CCC Membranæ quæ ſunt ad principium eiuſdem arterię.

D Huic loco reſpondet orificium arteriæ magnæ.

E Ventriculi interſtitium.

Figv-

TABVLA · LIB · IIII ·
Figura · I
II
III
IIII
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII

FIGVRA XI.

VNDECIMA *figura cor per tranſuerſum diſſectum oſtendit, vt cordis ſubſtantiæ ſecundùm ipſius ventriculos craſsities in conſpectum veniret.*

A Cauæ venæ pars.
B Dextra cordis auricula.
C Arteriæ magnæ caudex.
D Vena arterialis.
E Siniſtra cordis auris, cui portio appẽdet venalis arteriæ.
Atq; hi characteres cordis baſim inſinuant.
F Cordis mucro.
G G Dexter cordis ventriculus.
H H Siniſter cordis ventriculus.
I I Septum cordis ventriculorum.

FIGVRA XII.

DVODECIMA *figura anterior pulmonis ſedes, à qua cor præfectum eſt, delineatur. quæ inferiori, terramq́; ſpectanti bubuli pedis ſedi non admodum imagine abſimilis viſitur.*

A Stomachi quo cibus in ventriculũ fertur pars.
B Aſperæ arteriæ portio.
C Vena arterialis.
D Venalis arteria.
EFG H. Quatuor pulmonis fibræ, ſeu lobi. Verùm G & H priuatim pulmonis ſedem indicant ſepti trãſuerſi gibbo thoracis amplitudinẽ ſpectanti congruentem.
I Septum tranſuerſum.

FIGVRA XIII.

DECIMATERTIA *figura pulmonis ex thorace euulſi poſteriorem notat ſedem.*

A Aſperæ arteriæ portio, poſteriori ex ſede hic conſpicua.
B C D E. Quatuor pulmonis fibræ ſeu lobi, bubuli pedis ſuperiorẽ regionem forma exprimentes.
F Canalis pulmonis.

IOAN-

IOANNIS VALVERDI Medici de Humani Corporis Fabrica.

LIBER QVINTVS.

Motionis ſenſuſq; organis dicatus.

De membranis organa hæc ambientibns. Cap. I.

Qui actum ſuperioribus duobus libris.

DE organis nutritioni vitæque hominis famulantibus duobus præcedentibus libris egimus. Verùm quia duo hæc principia ad abſolutam fabricæ perfectionem minimè ſatis erant, cùm nec vllam in partem moueri, nec variarum rerũ in hoc orbe productarũ aſpectu frui poſſet, circa quarum notitiam in ſummi earum opificis, qui ſolus hominum finis eſt, cognitionem deuenire minimè potuiſſet, propterea haud ſe orbis conditor, minus liberalem hac in re quam in reliquis omnibus, humano generi præſtare voluit. Quinimò tertium in eo principium produxit, in quo tanquam in fornace quadam ſpiritus formantur, viſionis, auditus, guſtatus, tactus, & motus opifices, ideoque animales latinis dicti ex vitalibus procreati ſpiritibus, quos in corde progigni retulimus.

Cerebrum cur in capite repoſitum.

Tertium hoc principium Cerebrum appellamus, in ſuprema corporis regione poſitum; non quia tutior illi accommodatiorque huiuſmodi ſedes foret, quò iuxta oculos conſiſteret, qui nulla prorſus ratione alia in parte reponi poterant, arcis nimirum corporis noſtri vt ſunt, excubitores futuri. Quare ſitus defectui probè admodum noſtri opifex obuiam iuit, capillis ipſum & cute, nec non præduro validoque cranio obtegens, quod inſtar galeæ cerebrum tutatur, ne facilè adeo vulneretur; duabus præterea ipſum membranis incluſit, altera craſsiore, quæ dura Menynx dicitur, altera tenuiore, cui nomen piæ Menyngi; quæ cerebrum, ipſiuſque proceſſus, ac neruos omnes ambiunt, perinde ac peritonæum nutritionis organa omnia, & ſuccingens coſtas membrana, organa in thorace repoſita complectitur, & quia proceſſus addidi, ſciendum eſt, Cerebro

Cerebri proceſſus.

a li.vii.t.i.fi. i.ii.E.fi.iiii.

b ead.fi.i.D.

c lib.i.t.iiii. fi.vi.z.

[a] proceſſuum caudæ inſtar adeſſe, ſpinalem medullam cõmuniter appellatum, quæ [b] à cerebri baſi enaſcitur, & per maximum occipitis [c] foramen egrediens, per dorſum ad ſacri vſque oſsis extremum reptat, paulò ſemper tenuior reddita.

Prima cerebri membrana.

d fi.i.AAAB

[d] Dura menynx perinde ac pia, pars eſt corporis noſtri ſpermatica vnà cũ reliquis partibus genita; Cerebrum ea obtegit, vbique continuata, niſi quod foraminibus quibuſdã venarum inſtar perforatur. Ipſius verò figura, & magnitudo oſsibus cerebrum, ac ſpinalem medullam continentibus coæqualis eſt, illique figura conſimilis, ſemper

e li.i.t.v. fi.i. M.

enim oſsi præterquã ſupra [e] foueam oſsis cuneiformis, adhæret, quamuis alijs, quàm alijs in partibus firmiùs. Atque ita tum ob id, tum ob fibras quarum interuentu mẽbrana hæc cranio committitur, externa facie admodum aſpera, & inæqualis occurrit, quemadmodum etiam & oſſa, præſertimque iuxta oſsium foramina, & proceſſus, ex quibus quodammodo enaſci videtur, multoque magis iuxta ſuturas, quibus committitur tenuis admodum membranæ beneficio, quæ à pericranio exoritur, & per ſuturas ingrediens, in hanc membranam inſeritur. Pleraſqua inſuper inæqualitates dura menynx oſtendit, quibus nunc referendis, non immorabor cùm ex his,

ffi. vii. ooo.

quæ in oſsibus fiunt facilè innoteſcant. [f] Præterea dura hæc membrana inter cerebrum, ac cerebellum ſeſe inſinuat, & ſuperiorem omnem cerebelli regionem obtegit, ipſum à cerebro dirimens. Ex medio quinetiam duræ menyngis, ſecundum

vniuerſam

Digitized by Google

vniuerſam capitis longitudinem à fronte ad occiput, proceſſus quidam educitur, qui deorſum protenſus inter leuam dextramq; cerebri partem adigitur, falcis [g] imaginem exprimens, cuius mucro [h] proceſſui octaui capitis oſsis, qui ſinus olfactus organorum diuidit, proximus eſt, baſis cerebello contermina, acies, corpori [i] calloſo, dorſum [k] caluariæ. Proceſſus hi eandem ambo cum reliquo duræ menyngis craſsitiem ſeruant, niſi [l] qua [m] cerebellum illa obtegit, vbi triplo craſsior quam alibi occurrit. In hac inſuper tunica ſinus tres efformantur, vti prolixiùs ſexto libro docebimus; vnus quidem [n] à coronali ad occipitis commiſſuram pertinens, duo verò [o] ab huius extremo enaſcentes, & ad ſuum ſinguli latus inter cerebrum, ac cerebellũ progredientes. Horum primus, proceſſum falci ſimilem craſsiorem reddit, cui adhæret; & quanuis ſinibus hiſce adapertis dura membrana gemma inibi appareat, ſtatim tamen ſimplex deprehenditur. [p] Intima membranæ huius facies læuis admodum eſt, ac lucida, adipe omni vacans, & aqueo humore madens; hæret autem tenui membranæ medijs quibuſdam [q] venarum, arteriarumque ſurculis ab vna in alteram porrectis; quod laxè adeo efficitur, vt cerebri impulſus minimè impediatur. Quinimo vt cordis inuolucrum, latius paulo effectum eſt, quò liberiùs cor extenderetur, ſic dura hæc membrana paulo amplior cerebro effecta eſt, vt id extẽdi, & colligi poſſet, quemadmodum in his facilè conſpicitur, quibus caluaria ob vulnus frangitur. Supereſſent nunc recenſenda foramina, ſiuè ductus, quos dura hæc membrana ſibi vendicat; ſed quia hæc [r] primus liber edocuit, illud intellexiſſe ſufficiat, membranam hanc per omnia egredi foramina ex quibus nerui prodeunt, quos omnes inueſtit; atque in omnibus partibus peruiam eſſe, in quas vena quæpiam, & arteria ingreditur; medullam item ſpinalem, neruosque omnes ab ea procedentes obuincire. Duræ menyngis officium eſt, venas arteriasque cerebrum enutrientes excipere. Huic [s] tenuis membrana proximè ſubtenditur, longè illa tenuior, molliorque; ac vndequaque læuis, & ſibi continua; quæ cerebro adhærens, ipſum extrinſecus contegit; & in omnes ipſius anfractus ſeſe indens, nullam non integit partem, calloſo duntaxat excepto corpore, cui aut non obtenditur, aut ita hæret, vt dignoſci nequaquam poſsit. Membrana hæc extima ſuperficie læuis admodum eſt, & aqueo humore perfuſa, interiore vero ſede ſubaſpera, perque ipſam quamplurimæ [t] venarum, arteriarumque propagines diſtribuuntur, nutrimentum cerebro deferentes.

Marginal notes: *Interſepti cerebri figura.* — *Interſepti ſinus.* — *Interior ſedes.* — *Duræ menyngis foramina, & proceſſus.* — *Tenuis membrana.*

g fi.iii.DDD
h ead.N.
i ead. LL.
k fi.i. CC.fi.ii.AA. fi.iii.EE.
l fi.viii.VV. in ead. RR.
m ead. RR.
n fig.ii.inter duo AA.
o fig. vii. PP QQ.
p fi.ii. HH.
q ead.FF.
r cap.viii.
s fi.ii.EE.
t ead.CCDD

De Cerebro, & Cerebello. Cap. 2.

CErebrum anatomici duas in partes dirimunt; [a] anteriorem alteram, quam Cerebrum communiter appellamus, alteram [b] poſteriorem, quam Cerebellum vocant. Anteriorem rurſus in [c] dextram, [d] læuamque partiuntur. Verùm partes hæ omnes inferiori ſede ſibi continuæ ſunt, iuxta capitis baſim (baſim appello caluariæ fundum ſuper quo cerebrum firmatur;) pars quidem ſiniſtra dextræ continuatur, calloſi [e] corporis interuentu, quod ex alterius baſi enatum, baſi alterius affirmatur; alterius item corporis medio, quod huic ſubſtratum rectitudinem veluti efformare audies; necnon [f] ſepti beneficio ſuper tertium ventriculum poſiti: tandemque eiuſdem cerebri ſubſtantiæ interuentu copulantur, potiſsimũ ad ſpinalis medullæ exortum, qua etiam in parte duobus locis Cerebellum continuatur. Cerebrum vniuerſum vnà cum Cerebello omnem opplet caluariæ cauitatem, cui vtrunque, tum magnitudine, tum figura correſpondet: quanuis Cerebellum decuplo minus cerebro exiſtat, ſedemque in poſteriore, humilioreque capitis regione quam occiput appellamus, obtineat, [g] foueas illas, ſinus've infarciens quos in ima iſtius oſsis parte conſiſtere monuimus, & foueas quaſdam oſsium temporalium iuxta [h] mamillares proceſſus, haud interim prædictos ſinus altitudine ſuperans, ad mediam nempe occipitis regionem, nec vltra temporalium oſsium partem auri dicatam protenſum. Eſt itaque Cerebellum latum magis quam longum, profundum've; ſuperiori parte modice depreſſum; inferiori verò latioris globi modo rotundum; in medio exiguam quandam [i] impreſsionem obtinet, à [k] tuberculo productam, quod occipitis oſsi in

Marginal notes: *Cerebri partitio.* — *Cerebri ſitus, et figura, & primum cerebelli.* — *Cerebelli figura.*

a fi.i.ii.iii.
b fi.vii. ooo. fi.viii. RR.
c fi.i.BB.
d ead.AA.
e fi.iii.LL.
f fi. v.xx.
g fi.xii. LN.
h lib.i.c.iiii. fi.i.x.
i fi.ix. C.fig. xi.CD.
k fi.ix.Q.

Digitized by Google

interna ipſius regione adeſſe retulimus, cui impreſsioni dura membrana ſatis validè
l ſi.x.KL adhæreſcit, anteriori verò ſede, quà [l] eam cerebri partem reſpicit, quam natibus aſsi
mslari dicemus, modicè acuminatũ eſt. Reliquam omnem capitis cauitatem cerebrũ
occupat, cui tam ſubtus, ſupraque, quam ad latera, & antrorſum figura reſpondet, etſi
poſterior pars cerebello contermina, huic magis, quam caluariæ figuram habet con-
geneam. Ac proinde ſuperiori ſede, ad latera, & antrorſum, orbiculare cerebrũ eſt; *Cerebri figura.*
inferiori verò leuiter depręſſum & inæquale, quemadmodum & caluariæ baſis ob
m li.i.t.v.ſi. i.H. ſinus in maioribus duabus cuneiformis [m] alis, & in frõtis oſſe inſculptos. Summatim,
cerebri baſis oſsium capitis figuram inſculptam commonſtrat. Porrò cerebrũ vti di-
ximus membrana dirimitur, quæ ſeſe inter læuam, dextramque partem inſerit, ex
octaui oſsis capitis proceſſu per capitis medium ad os vſque occipitis producta. Aſt
vtraque pars impræſsiones quaſdam penitùs exculptas adipiſcitur, quæ in obliquos
n ſi.ii. quoſdam anfractus actæ cerebri figuram [n] inteſtinorum inuolutionibus ſimilẽ red-
dunt. Impreſsiones has ad meliorẽ cerebri enutritionẽ factas eſſe arbitror; eademq; *Cerebri impreſſionum vſus.*
de cauſa longam illam impræſsionem, quia cerebrum per medium diſtinguitur fa-
ctam eſſe reor, citra quam ingens adeo moles nutriri minimè poſſet. Atque ideo ce-
rebellum quod longè minus eſt, impreſsiones minus profundas, neque in tot ſinuo-
ſos implexus actas nactum eſt; imò verò tam dextra, quam ſiniſtra cerebelli pars im-
preſsiones has ęquidiſtantes ſecundum ipſius latitudinẽ obtinent, quę deorſum pro-
tenſæ, velut in puncto terminantur iuxta nucam, dextrę quidem ad dextrum latus,
ſiniſtræ autem ad ſiniſtrum. Cerebri ac cerebelli ſubſtantia mollis, ac tenera eſt, quod *Cerebri ſubſtantia.*
æquè in quouis animante, atque in homine animaduertere licet. Subſtantia hæc, etſi
eam nonnulli capitis medullam vocant, à cęterorum tamen oſsium medulla differt,
cùm neque ad ignem eliquetur, neque in famæ etiam euectis, vti alię medullæ ſolẽt,
abſumatur. Hęc haud vniformem vbique colorem obtinet, iuxta enim commemora
tas impræſsiones, tam inera, quam ſupera ſede, multoq; magis externa facie à tenui
menynge vti dicemus obtecta, cerebrum ſubobſcuri, & ſubcinericij coloris viſitur, *Cerebri color.*
ita vt coloris quoſdam, & ipſe gyros imprępsionum conuolutionibus ſimiles, in cere
bro efformare videatur. Cerebri reliquum albiſsimum eſt, nec conſpicua vlla vena *Cerebri venæ.*
implicitum, quanuis ferè non minus in benè valentibus quàm phrenitide captis ho-
minibus, puncta quædam ſanguinea occurrant; quod eſſe nequaquam poſſet, ſi
nulla ipſum vena perreptaret.

De Calloſo appellato corpore, & ventriculorum ſepto. Cap. 3.

CErebrum in dextram, læuamque partem diſtingui, & duri cuiuſdam, albique
a ſi.iii.LL. inſtar calli corporis interuentu committi antea retulimus. [a] Corpus id in cere- *Calloſi corporis ſitus.*
bri medio ſitũ eſt, licet poſtrema ipſius pars poſteriori cerebri ſedi paulò proximior
eſt, quàm anterior anteriori; eſtque album illud, & arctum corpus, quod dextra cere
bri parte à ſiniſtra manibus leuiter diducta, in conſpectum venit, paulò magis in me-
dio, quàm antè aut ponè protuberans, eum ferè in modum quo capitis vertex, fron-
tem, occiput've ſuperat. Corpus id non ab exteriore cerebri parte cõmemoratis an- *Superior calloſi corporis facies.*
fractibus inſignita, ſed ab interiore, quæ durior eſt, & albidior enaſcitur, ac proinde
durum quoque, atque album ipſum eſt. Iuxta ſuperiorẽ huiuſce corporis regionem *Duo huiuſce partis riuuli.*
b cad. MM. vtrinque ad latera ſecundum ipſius longitudinem, [b] ſinus duo in cerebri ſubſtantia
impreſsi habentur, qui vti etiam calloſum corpus eò euidentiores occurrunt, quo
cerebrum validiùs ſurſum obliquè in latera ducimus. Eſtque ipſorum munus pitui-
tam à capite delabentem per gibbam corporis calloſi ſuperficiem in palatum, & na-
c ſi.v.RRR. res deducere. [c] Inferior, intima've corporis huius facies, leuiter ſurſum arcuatur,
d cad.YY. duoſque obtinet [d] canaliculos inſtar quartæ circuli partis, qui ſecundum corporis *Inferior facies.*
huius longitudinẽ ducti, prominentem in medio lineam cõſtituunt, poſterius latã,
ſenſimq; ac ſenſim anguſtatam, dum duæ quartæ circuli partes velut in punctũ, com-
e ſi.v.STV. mitti videantur. Linea hæc paulatim attenuata defertur, rurſusq; craſſeſcit, & in [e] cor *Duorum ventriculorum ſeptũ.*
f cadixx. pus inſeritur quod inſtar cornicis extructum eſſe dicemus, [f] ſeptũ conſtituens in me
dio illius cauitatis, quam ſub hoc calloſo corpore efformari audies; corpus verò cal-

loſum vnà cũ cornice teſtudinis effigiẽ refert. Septũ id licet eandẽ cũ cerebro ſubſtan
tiã obtineat, in medio tamẽ quod ad ſuperiora, & inferiora pertinet, adeò eſt tenue,
Corporis calloſi vſus. vt facilè ſatis pelluceat, & madidę hoſtiæ imaginẽ prę ſe ferat. Corporis huius officiũ,
Septi vſus. vti diximus eſt, dextrã cerebri partẽ ſiniſtræ cõmittere; Septi verò partes ſũt dictã ca-
uitatẽ in duas diſtinguere, ſimulq; calloſũ corpus ſuffulcire quò minus deprimat, aut
ſupra ventriculos concidat, quod citra repentinã mortẽ contingere minimè poſſet.

De Cerebri ventriculis. Cap. 4.

Ventriculorum cerebri numerus. MVltæ ac diuerſæ admodum Theologorum, ac Philoſophorum de cerebri ven-
triculis extitere ſententię, omneſq; adeo abſurdę, vt liquido hinc appareat ma-
luiſſe eos diſceptationibus excruciari, quàm vnius, aut alterius horę laborem in per-
ſcrutando cerebro impendere, bruti ſaltem cuiuſpiam animantis, ſi hominis non po-
terant, vel nolebant. Dimiſsis igitur omnibus, quę multi hac de re, protulerunt, in-
ſomnijs, dico in cerebro tres duntaxat adeſſe vẽtriculos, dextrum ſcilicet, ac ſiniſtrũ
in ea cauitate inſculptos, quam calloſo corpori ſubijci prodidimus, interſepto direm
Primus, & ſecundus. ptam; & alterum in horum duorum medio inferiùs paulò repoſitum. [a] Dexter, cui a figu.iiii.v. M M N N. fi.vi.E.
figura, ſitu reliquiſq; omnibus [b] ſiniſter correſpondet in dextra cerebri parte, ſecun-
dum ipſius longitudinem ſitus eſt, tantùm à fronte, & occipitis oſſe remotus, quan- b ead. L L.
tùm externum ventriculi huius latus à temporibus diſtat. Interno autẽ latere per to-
tam corporis calloſi longitudinem, haud magis inuicem diſtant, quàm quanta eſt cõ-
memorati ſepti [c] craſsities. Vbi verò ad eam cerebri ſedem pertingunt, quæ omnifa- c fi.iiii.III.
riam diſiuncta eſt, vt pars cerebello incumbens, parſq; frontis os adimplens, [d] multo d ead. inter L & M.
magis inuicem abſcedunt, pręterquam enim quod cerebri membranis dirimuntur,
plurima etiam cerebri ſubſtantia eos interſtinguit. Ac proinde dexter vẽtriculus ini-
tio, & fine in dextrum latus magis porrigitur, quàm in medio, eodẽq; modo ſiniſter
in ſiniſtrũ latus. Quod ſi ambo vnà ſpectentur initio magis diſsidẽt, in medio magis
coeunt. Ipſorũ autem vterq; poſteriore ſede rotũdus eſt, deorſumq; per cerebri ſub-
ſtantiã fertur, in priora paululũ obliquatus; arctiorq; redditus ibi deſinit, vbi olfactus
[e] organa, & [f] viſorios neruos principium habere audies, ſupra eã ſcilicet cuneiformis e fi.xiii. LL. f ead. NO.
oſsis [g] regionẽ quã ſellæ conſimilẽ eſſe narrauimus, ſub media vẽtriculi huius lõgitu- g ead. ſub M.
In cerebri ventriculis aqua fere continetur. dine, à fronte ad cerebellũ. Atq; inibi inſtar cornu mucronis in cerebri ſubſtãtiã por h fi iiii. LM NN.
rectus, deorſumq; protenſus, ad cerebri baſim in vnã ipſius cõuolutionũ deſinit. [h] Am
bo hi vẽtriculi lęues, & aqueo quodã humore perfuſi ſunt, imò aqua vt plurimũ, prę-
ſertim in recẽter mortuis pleni occurrũt. Quo fit vt magnopere nonnullos irridere
ſoleã, q inopinatę cuiuſpiã mortis cauſã indagãtes, caput aperiũt, & huiuſmodi aquã
in eo cõſpiciẽtes, cauſã in ipſã referũt, minimè interim aduertẽtes ex naturę id pręſcri
pto eſſe, vti ad profundẽdas lachrymas prõptitudo facilè atteſtat, ſimulq; ingẽs aquæ
vis, quã tẽporis momẽto ex oculis prorumpere cõſpicimus: eo enim inſtãti produci
exiſtimare planè ridiculũ eſt. Hi ergo vẽtriculi aquę copiã effatu dignã ferè cõtinẽt;
parſq; ipſorũ ſuperior, quẽadmodũ & latera, lęuis eſt, & vndequaq; ęqualis, licet quà
extrorſũ obliquãtur tuberculis aliquot prominere videantur. Inferiorẽ partẽ reddit
aſperã [i] ſinus quidã ab externo latere poſterioris horũ ventriculorũ partis exortus, & i fi.vi.RS.
ad cõmunẽ amborũ cauitatẽ, tertiũ ſcilicet vẽtriculũ prorepẽs, qui ad faciliorẽ pitui-
tę defluxũ cõfert. Huiuſmodi etiã aſperitatẽ adauget, vẽtriculorũ à poſterioribus in
anteriora reflexus, quo efficitur vt in anteriori poſterioriq; imę vẽtriculi ſedis, regio-
ne, mõticulus appareat, qui à dextra ad lęuã, verſus cõmunẽ vẽtriculorũ cauitatẽ de- k fig.vi. ſub H & ſub I.
cliuis tẽdit; humilior enim priorũ vẽtriculorũ pars, quę tota ſepti lõgitudine cõtinua, fi.vii.viii.H
eſt, in medio, vbi ſeptũ hoc deficit, cauitatẽ cõſtituit, ambobus vẽtriculis cõmunem. l fi.xvi.xviii. A.
Tertius ventriculus. [k] Cauitatẽ hãc tertiũ appellamus ventriculũ, ex quo bini educũtur meatus. Alter ex m fig.vii.K.
Ipſius riuuli. humiliori ipſius regione, vbi vallis ritu cõcauus eſt per omnẽ vẽtriculi longitudinẽ, fi.viii. K.L.
rectà deorſum verſus oſsis cuneiformis foueã porrigitur, in qua glandulã haberi mo- fi.x. B.C.
nebimus capitis pituitam excipientem. [m] Alter, qui magnã ventriculi huius partem n fi.vii. MN fi. viii. NO
conſtituit, inter cerebri [n] teſtes, nateſq; ac ſuper dorſalis medullę initiũ deorſum fer- PQ. figu.x. EFGH.
tur, dum in [o] exiguam admodũ cauitatem deſinat, cerebello ac dorſali medullæ cõ- o lib.vii. t.i.
munem, quam aliqui quartum ventriculum nuncupant; & vlterius ſupra poſterio- fi.i.

rem

Digitized by Google

rem dorſalis medullæ principij partem procedens, per ipſam tantiſper fertur dũ caluariam ſit egreſſurus, canalis cuiuſdam, ſiue ſcriptorij calami effigiem referens: extremum nanque canalis tertij ventriculi, quod nates interiacet, anumque appoſitè æmulatur, internam calami amplitudinem conſtituit; crena verò & cuſpides calami, in ima canalis parte conſpiciuntur; apices autem crenæ calami qua characteres finguntur canalis lateribus adamuſsim correſpondent. Meatus hic haud exactè orbicularis eſt, ſed triangularis; inferiori enim ſede vnde incęperat, eandem vallis imaginẽ

p fig.vii.I.fi.x.D.

ſeruat; in ſuperiore verò parte, quæ [p] glandulæ venarum, arteriarumque tertiũ hunc ventriculum petentium diuiſioni ſubiectæ, proxima eſt, alia eſt linea, quæ duobus commemorati meatus lateribus committitur, alia duo latera cum illis conſtituens.

q fi.viii. K.

[q] Solet & interdum ex imo meatus iſtius angulo, ſtatim atque inter cerebri teſtes ferri incipit, alter deduci meatus, qui cerebri ſubſtantiam peruadens, in pituitæ colatorium terminatur.

r fi.ix.I.fi.x. LMNO.

Quartus ventriculus.

Tribus hiſce ventriculis, [r] alius inſuper accedit, qui exigua cauitas eſt, dorſalis medullæ initio, & cerebello communis, in quam tertium ventriculum pertinere tradidimus, quęque quartus ventriculus cunctis dicitur; etſi non video quã benè id ei nominis adoptent, cùm à cerebri ſubſtantia haud vndique comprehendatur, quod ad ventriculi conſtitutionem requiritur. Sed ventriculus ne, an non, appelletur, parum omninò intereſt; illud intellexiſſe ſufficiat, ipſum adeſſe, nihilque pręter aquam in ſe continere.

In primo, & ſecundo ventriculo quid contineatur.

s lib.vi. t.iii. fi.ii.Q.

t fi.iiii. v.oo. fi.vi. MN.

Primus autem & ſecundus, præter aqueum humorem, rete quoddam ex numeroſis, ac tenuiſsimis arterijs intextum continent, quod plexus propterea dicitur, de quo prolixiùs ſuo loco ſermonẽ habebimus; tertius verò [s] venam admittit plexum efformantem. [t] Pręterea tres hi ventriculi tenui admodũ membrana intus ſuccinguntur, vti optimè Galenus aduertit, quanuis Veſalio ſecus videatur, quam pię menyngis portionem eſſe pro certo habeo. Quartus ventriculus nulla membrana obducitur, ideoque ventriculi appellationem minimè meretur.

Ventriculorum cerebri vſus.

Horum ventriculorum munus eſt, vti maxima medicorum, & philoſophorum pars prodiderunt, animales procreare ſpiritus, quod & ipſe quoque arbitror. Qua autẽ ratione gignantur, qua item ipſorum alij alias edant functiones, decerni poſſe exiſtimare, ridiculum apud me eſt.

De cerebri corpore teſtitudinis faciem præ ſe ferente. Cap. 5.

a fi.iiii.LM. fi.v. ST.fig. vi.BC.

b fi.iii. LL.

Corporis huius ſitus.

AD cerebri medium, ſub duum priorum ventriculorum ſepto [a] corpus quoddã reponitur, tenue ac fornicis ritu arcuatum, eiuſdẽ cum [b] calloſo corpore ſubſtantiæ, magnitudinis, atque vſus. Id ex poſteriori dictorum vẽtriculorum parte quà in priora reflectuntur exoritur; parſque ipſius è dextro pendens ventriculo ei committitur, quam ſiniſter ventriculus educit;

c fi.v.S. continuatur T. & in vi.BA, ad AC.

d fi.v.V.

e fi.vi. iuxta P.

& ambę ſimul [c] corpus quoddam conſtituunt latum, quod ſtatim ab ortu à ventriculorum ſubſtantia remouetur, ſicque antrorſum tendit, anguſtiùs vſque redditum, dum in [d] apicem deſinat, iuxta anteriorẽ [e] tertij ventriculi ſedem; qua in parte apicis huius interuẽtu cum cerebri ſubſtantia coaleſcit, duobus quidem ventriculis ſtratum, tertio verò tectum præſtans.

Figura.

f fi.v.à T.ad S.

g ead. ab T ad V & ab S, ad V.

h ead.o,o.fi. iiii. o, o. fig. vi.M,N.

Corporis huius figura triangularis eſt, ex inęqualibus conflata lateribus: [f] primum enim ideq; breuiſsimũ [g] ex poſteriori dextri ventriculi ſede ad eandem ſiniſtri pertinet; ſecundum ac tertium alterum dextri, alterum ſiniſtri ventriculi latera conſtituunt. Iuxta ipſa verò [h] plexum illum arterialem ferri audies, quem in duobus prioribus ventriculis conſpici tradidimus. Anguli omnes trium horum laterum inferiore duntaxat regione cerebri ſubſtantię committuntur, ad latera enim nullatenus coeunt; ſuperiore autem parte, acutus tantum angulus in priora vergens ipſis copulatur. Inferiore ſede corpus id alteram duntaxat faciem in arcum prominentem nanciſcitur, tertio vẽtriculo incumbentem, ex qua corpus cornicis nomen adeptum eſt. Extima facie, quæ gibba eſt, in medio ſecundum longitudinem extuberanti linea inſignitur, cui ſeptũ inniti diximus, priores duos ventriculos dirimens.

Vſus.

Corpus id perinde, atque corpus calloſum inſignis tenuitatis membrana obducitur; in id productum, vt tertium ventriculum obtegat, ſimulque cerebrum ſuſtineat, quò minus ſuper ipſum concidat.

Digitized by Google

De Cerebri glandulæ pineæ nucis imaginem referens. Cap. 6.

Glandulæ huius vſus.

IVxta poſteriorem corporis [a] huius in cornicem extructis ſedem, [b] glandula quædam reponitur pineæ nuci perquam ſimilis, κωνάειον veteribus appellata. Quæ à cerebri baſis ſubſtantia enaſcitur, [c] meatus conſpicitur, à tertio ventriculo in quartum pertinens; hæc mucronem ſuum habet ſurſum ſpectantem; & editiori anteriorique cerebri [d] teſticulorum ſedi innititur; ac plerunque in cerebri extractione, venæ cuidam hærere ſolet, quam hàc perreptare docebimus, cui dum in varias propagines diſcinditur, pro fulcro eſt.

Vſus.

a fi.v. STV. fi.vi. AAA.
b fi.vii.l.fig. viii.M.fi.x. D.
c fi.vii. K.fi. x.B.
d ead. NN. fi.x.FG.

De teſticulis natibusq; cerebri. Cap. 7.

Corporis huius ſitus.

IN cerebro etiam, inter anteriorem [a] cerebelli [b] poſterioremque cerebri partem; nec non inter ſpinalis medullæ initium, ac ſuperiorem cerebri partem cerebello incumbentem, aliud [c] corpus viſitur, cuius infima pars duabus mutuò commiſsis natibus, editior verò duobus teſtibus conſimilis exiſtit, vnde illa γλετίον, hoc eſt natula, hęc vero διδύμιον hoc eſt teſticulus dicta eſt. Corpus id anteriore, inferiorique ſede cerebro committitur, imò ipſius interuentu dextra cerebri pars ſiniſtræ copulatur: à lateribus verò, ſuperiùs, ac poſteriùs nulli adnectitur parti, imò à tenui menynge, vt & vniuerſa cerebri ſuperficies obtegitur; atque ob id eandem tum ſubſtantiã, tum colorem cum cæteris partibus extra cerebrum poſitis obtinet. Munus ipſius eſt, cerebrum quò minus ſuper meatum à tertio ventriculo ad quartum tendentem concidat, ipſumque obturet, continere.

Figura.

a fig.vii.xx
b ead. BC.
c fi.vii.MN inter HKX X.

De Vermicularibus cerebri proceſsibus. Cap. 8.

Horum proceſſuum ſitus, & figura.

CErebrum anteriori, atque infima ſede, proceſſum obtinet, qui retrorſum progreditur in gyros quoſdam vermis, aut tineę ritu actus; hic duos educit apices, quorum [a] alter anteriorem quarti ventriculi ſedem, [b] alter poſteriorem reſpicit, eandem ambo figuram ſeruantes, vnde græcis σκωληκοειδεῖς hoc eſt vermiformes dicti ſunt. Quę horum proceſſuum partes ſint, vti apud me incertum eſt, ſic illud, pro rato habendum ipſorum neutrum [c] meatus [d] orificio obturando famulari, qui à tertio ventriculo in quartum proficiſcitur. Nam nec illi voluntario quo id præſtare valeant, motu pollent, nec meatum occludi neceſſum eſt, ſi per eum animales ſpiritus ad ſpinę medullam deferri debeant, vt concors eſt omnium ſententia.

Munus.

a fi.xi.CDH
b ead. CDI.
c fi. vii.K.
d fi.x.C.

De Pelui, & Glandula cerebri pituitam expurgantibus. Cap. 9.

IN cerebro duos haberi meatus expurgandæ pituitæ dicatos antea retulimus. Eorum [a] prior, frequentiùs occurrens ex tertio ventriculo exoritur, & ſupra oſsis cuneiformis [b] foueam terminatur. [c] Alter perquàm raró viſitur, longè arctior, proditque ex [d] meatu à tertio ventriculo ad quartum, ſub cerebri natibus exporrecto; ac in priora deorſum ſenſim protenſus fertur, donec in prioris meatus extremum pertingat, vbi orificium ex ambobus exurgit. Ad [e] orificij huius latera, ex tenui menynge, cerebri baſim ſuccingente [f] apex quidam, ſiue proceſſus educitur, ſimilem cũ reliquo ipſius ſubſtantiam obtinens, niſi quòd gracilioribus, frequentioribusque venis hic intexitur. Proceſſus huius initium infundibuli oris imaginem eleganter exprimit; ſenſim nanque infundibili ritu in arctum cogitur, donec tandem in anguſtam deſinat fiſtulam, quæ duræ menyngis foramen traijciens, ſupra glandulam deſinit, cuneiformis oſsis ſedi inſidentẽ, inferiùs orbicularem, ſuperiùs verò fouea quadã in medio ſinuatam, qua pituitam excipit. In fundibulo hoc tanquam colo vniuerſa capitis pituita percolatur. Ipſamque excipiens [g] glandula, vti diximus, humiliori ſede orbicularis eſt, ſuperiori leuiter depreſſa, à lateribus rotunda, & ad tetragonum

Peluis figura.

Glandulæ figura.

a fi. vii. viii. I.
b li.i.t.v.fi. M.
c fi.viii. iuxta K.
d fi.vii.viii K.fi.x. B.C
e fi.xiiii. D
f fi.xiiii.CC fi.xv. E.fig xvi.B.
g figu. xvi xviii.A.

acce-

Digitized by Google

accedens. Subſtantia conſtat paulò quàm cæterarum glandium duriore, tenuique vndique membrana obducta, quæ à membrana ex qua peluim efformari diximus, exoritur, aut à membrana caluariam inibi obtegente, qua efficitur, vt dura membrana caluariam minimè contangat, quaque glandula hęc alligatur: Cui duę [h] ſoporalis arterię propagines, vti dicemus, innituntur, quæ rete admirabile, (vt diſſectionis profeſſores quidam exiſtimarunt,) nullum conſtituunt. Ad glandulæ huius latera [i] canales duo vtrinque deſcendunt, alter in priora, qui [k] in foramen deſinit, [l] ſecundo cerebri neruorum pari egreſſum prębens; alter in poſteriora magis deſcendit, & per inæqualem aſperamque ſciſſuram ducitur, cuneiformi, temporum, & occipitis oſſi communem, quę tertio cuneiformis oſsis foramini proxima eſt, inſigniori ſoporalis arteriæ ramo ingreſſum largienti. Hi omnes meatus expurgandę cerebri pituitæ opitulantur, duo quippe riuuli, quos in cerebri ſubſtantia ſuper oſſe cuneiformi inſculpi diximus, ventriculorum humorem expurganr, & in peluim deferunt, ſiue infundibulum. Hoc verò infundibulum, ſuperiùs latum eſt, tũ meatuum in ipſum deſinentium gratia, tum dextri, ſiniſtrique ventriculi capitum, quæ inibi deſinunt, excipiendorum occaſione. In id etiam capax adeo huiuſmodi infundibulum extructum eſt, vt ſi quid pituitæ, humoris've ſuper [m] calloſo corpore, aut in [n] ſinibus in ipſo inciſis colligeretur, id facilè in infundibulum piæ menyngis beneficio illabi poſſet; ſiue nanque à poſteriori, ſiue ab anteriori calloſi corporis parte humor huiuſmodi defluat, ſemper in duram menyngem, quæ cerebri baſim inueſtit, hincque in colum prolabitur. Quod (quò decliuiùs fertur) eo anguſtius redditum, pituitam omnem excipit, eamque per exiguum quoddam in tenui menynge inciſum foramen reiectans, in commemoratę glandulis centrum procumbere ſinit. Ex qua per ſinus illos ſiue riuulos, quos iuxta cuneiformis oſsis [o] foueam exoriri tradidimus, pituita deducta, partim per foramina in palatum pertinentia illabitur, partim per ea, quę in oculos pertinent, partim per alia caluariæ foramina, neruis quidem egreſſum, venis verò atque arterijs ingreſſum prębentia, nullum pręterea peculiare foramen obtinẽs per quod expurgetur. Neque vllus eam ad nares meatus deducit, cùm per eas pituita ſecundam naturam minimè excerni ſoleat, ſed in materię duntaxat exuperantia, vt in coriza. Atque in his eorum omnium, quę ad cerebri hiſtoriam pertinent, tractationem abſoluimus; De veterum nanque plexibus alijs quidem reti, alijs verò ſecundinę ſimilibus, ſexto libro ſeorſum agemus.

h fi.xvi. FF.
i fig.xix.CD EF.
k li.i.t.v.fi.i. G.
l fig.xiiii.xv. G.
m fi.iii. LL.
n ead. MM.
o li.i.t.v.fi.i. M.

Meatus pituitã in expurgantibus.

Infundibuli vſus.

Pituita per nares ferè non expurgatur.

De ſenſibus exterioribus. *Cap.* 10.

CORporis noſtri compage, ac ſtructura in medium propoſita, tribusque in eo poſitis principijs, ipſius nunc perfectiones nobis pertractandę ſupereſſent. Nam pręter nutritionem, vitam, ac ſenſum, exterioribus quibuſdam ſenſibus opus habuit, quorum ope in productarum rerum, & conſequenter in ipſarum opificis notitiam meliùs deuenire poſſemus. Deus igitur tam homini, quam bruto vnicuique tactus in primis, & guſtatus ſenſum largitus eſt, quibus noxiũ à ſalutifero diſcernitur; ſecundariò auditum, quo tum doctrinas, ac ſcientias, quibus perfectiores euadimus, tum etiam vocum diſcrimina, & ſonorum concentus audimus, quibus in cœleſtium quodammodo cõcentuum, & animę noſtræ conſtructionis cognitionem manu ducimur. Poſt hęc olfactus ſenſum à Deo accepimus; ac poſtremò viſum, ſolam omnis cognitionis originem; ſine quo quidquid de mundi machina diſceptatur, quidquid ſcitur, ſemper hominem latuiſſet. Niſi enim prius Cœlum, Solem, Lunam, Sydera, ipſorumque motiones, tenebras inſuper, ac lucem, intuiti eſſemus, quibus omnibus in naturalium cauſarum, ipſorumque motoris notitiam impellimur, & excitamur, dubio procul bonorum omnium, quæ in hac vita in nos conferri poterant, præſtantiſsimo careremus. Quia verò de ſenſu auditus primo libro diſſeruimus, de olfactus autem Guſtatus, & Tactus inſtrumentis vnà cum neruis acturi ſumus; hic de oculis duntaxat, verba faciamus.

Viſus ſenſuum exteriorum præcipuus.

De Oculis. *Cap.* II.

DIximus primo libro inter frontis, & primum quartumque ſuperioris maxillæ os orbicularem vtrinque cauitatem efformari, quæ introrſum acta velut in trianguli mucronem deſinit; cauitatem hanc oculi orbitam cõmuniter appellant in qua oculus conſiſtit; ſecundo autem libro muſculos ipſius motores proſequuti ſumus.
Oculi ſtructura. Nunc peculiarem ipſius conſtructionem perſcrutari operæprecium erit. Scire igitur oportet [a] humanum oculum abſolutæ rotunditatis eſſe, atque ex triplici humore naturæ propemodum aqueæ conſtare, vnde eiuſdẽ & ipſe vniuerſus naturæ eſt. [b] Horum humorum primus, fuſo vitro ſimilis eſt, quia pellucidus, adeoque liquidus, vt ab
Humor vitreus. oculo exemptus, ilicò naturalem ſuam figuram amittat. Hic græcis ὑαλοειδής, Latinis vitreus dictus eſt, qui plus quam ſex partes oculi cauitatis occupat; eſtque poſteriore ſede globoſus, anteriore planus; & exiguum in medio ſinũ edit; in quem alius [c] humor longè durior excipitur, cryſtalli modo pellucidus, vnde cryſtallinus humor dictus eſt, cuius figura exactè ferè lentis imaginem exprimit, vnde ipſum nonnulli φακοειδῆ appellarunt. Humor hic externa facie admodum lęuis, & lubricus eſt, &
Prima oculi tunica. tenui admodum tunica obductus, aranearum telis ſimili, atque aranea ob id nuncupata; poſteriore ſede nulla tunica obtegitur, humore ſcilicet vitreo vti diximus exceptus. Qui anteriore, ac poſteriore ſede tenuiſsima quadã [d] tunica includitur, quæ,
Secunda. (vt mea fert opinio,) [e] membranę araneæ pars exiſtit. Præter hanc membranam, alia inſuper poſteriori tantũmodo huiuſce humoris parti obducitur, è viſorij [f] nerui ſubſtantia educta, quem in centrum poſterioris oculi ſedis è regione pupillę adamuſſim inſeri tradidimus. Ad hanc igitur partem neruus iſte perductus, mollior paulò ipſius ſubſtantia redditur, & in membranam dilatatur, poſteriori vitrei humoris regioni obductam, & [g] quibuſdã venarum, arteriarumque propaginibus, vti dicemus, conſperſam. Tunicam hanc plerique inter aliàs minimè retulerunt, quòd aliarum membranarum modo dura non ſit, ſed mollis inſtar muci; in ſe nanque collecta cerebri ſubſtantiam aqua liquefactam appoſitè refert, explicata verò rete paruum ęmulatur, ac propterea
Tertia. ἀμφυβλησροειδῆς, ſiue Retina dicta eſt. [h] Tertia oculi tunica, quæ ſecundæ obducitur, nullatenus interim ipſi colligata ex [i] tenui menynge [k] viſorium neruum induente producitur, totumque oculum, tam antica, quàm poſtica parte iuoluit, figuram edens rotundam, niſi quod anteriùs, vbi oculi nigrum pertingit, leuiter [l] introrſum comprimitur; atque in huius compreſsionis medio exiguum quoddam foramen viſitur, oculi pupillam conſtituens. Tunica hæc vuæ acino, cui exemptus ſit pediculus, & leuiter introrſum acto, per quàm ſimilis eſt, vnde ipſam græci ῥαγοειδῆ, aut ῥῶγα, Latini vueam nuncuparunt. Aliquibus etiam ῥαγοειδὴς appellatur, quòd ex dura menynge procreetur, aut quòd per eam venæ oculum enutrientes diſſeminentur, quemadmodum per tenuem menyngem, quæ cerebro ali-
Quarta. menta porrigunt. Tunicæ huic [m] alia circunducitur, oculum vniuerſum obtegens; ptoditque ex dura menynge viſorium neruum inuoluente, quæ vbi ad poſticã oculi regionem pertingit, ſtatim dilatatur, & durior craſsiorque reddita, oculum circumcirca, tam anteriore quam poſteriore parte obtegit. [n] Poſterior tamen ipſius pars, à viſorio neruo ad nigrum oculi porrecta, longè durior eſt, & alba, non pellucens, vt
Cornea eadem ac dura. nec dura menynx; vnde σκληρότης hoc eſt dura dicta eſt. Ipſius [o] reliquum, vbi ſcilicet oculi nigrum conſiſtit, laternæ cornu imaginem præ ſe fert, ex duabus enim ſquamis extruitur, lęuibus pellucidis, & cornu inſtar duris, præſertimque in ſenibus quibus adeò obdureſcit, vt obtutum ipſis adimat, eamque ſibiipſis radere cogantur. Partem hanc præſentis tunicæ, veteres à cornu effigie κοεατοειδῆ, ſiue corneam nuncuparunt. Ac ipſius partium, tam in ſubſtantia, quam in appellatione varietas nonnullos in eam ſententiam adduxit, vt plures vna eſſe arbitrarentur; at ipſius cõtinuatio liquidò atteſtatur, haud plures vna eſſe, quæ interna facie dum ad oculi nigrum pertingat, [p] vueam citra rei alicuius interuentum amplexatur; imò verò quibuſdam [q] venarum, arteriarumque ſurculis inuicem hærent, quos mutuò ſibiipſis porrigunt,

perinde

a tab. iii. fi. i. xix. li. ii. ta. xv. fi. xx. xxi xxii. xxiii.
b t. iii. fi. i. G. fig. iiii. v. vi. viii. a.
c fi. i. A. fi. ii. iii. fi. v. T. fi. vi. v. fig. vii. x.
d fi. xi. xii.
e fi i. B. fig. x. d. fi. xii. i.
f fig. i. D. fig. xiii. κ. fi. xv. n. fi. xvii. a.
g fi. xviii.
h fi. i. G. fig. xiiii. xv.
i fi. i. F. fi. xv. o. fi. xvii. β.
k fig. i. D. fi. xv. n. fi. xvii. α.
l fig. i. H. fig. xiiii. m. fig. xv. γ.
m fi. i. M. fi. xvi. fig. xvii. γ.
n fig. xvii. à neruo ad circulũ nigrũ.
o t. iiii. fig. i. n. fi. vi. xvii. x. y. fig. xix. δ. η.
p ead. fi. xv. u, u.
q ead. tt. fi. xv. pp.

perinde ac cerebri menynges ſolent, præſertimque circa iridem, vbi validiſsime cohęreſcunt. Ab iride verò in priora, tota ea pars, (quę cornea dicitur) ab ea [r] abſcedit, vuea enim vti diximus introrſum inibi [s] adacta eſt. Interuallum hoc inter duas haſce tunicas interiacens, [t] humore quodam oppletur, qui ab aquę ſimilitudine ὑδατώδης hoc eſt aqueus dicitur; Alij quòd oui albumen referat, albuginem vocarunt. Cuius haud ea copia eſt, quam ſibi Veſalius in animum induxit, oculo enim mortui etiã hominis reſerato, haud plures quàm ſex, ſeptem've aquæ guttę proſiliunt. Humor is vitreo longè liquidior eſt, quòd ſi quando inſtar cępę inuolucri craſſeſcat, ſuffuſionẽ committens, tantiſper viſum adimit, dum acu tenuiſsima in tunicam corneam adacta membranam illam, ſiue ſuffuſionem pupillę prępoſitam deiecerint: fit etiam interdum, vt humore hoc aut exoluto, aut infortunio quopiam foràs proſiliente, ſtatim viſus deperdatur, nulla interim lęſione in oculo occurrente. Id parenti meo annum agenti quadrageſimum contigit, qui cultri mucrone ſibimet in oculum infixo ſtatimque manu ipſi admota, leuiter ipſum exprę ſſerat, & humor hic foràs prodierat, quod viſus in eo oculo amiſsio ilicò ſequuta eſt, nulla tamen noxa in eo plùs quàm in altero ſeſe prodente. Sed vt ad hanc tunicã redeamus, exteriùs, quà pellucet, lęuis eſt; reliquum verò ipſius aſperum, non aliter, ac cæterę membranę, alteri cuipiam adhęrentes. Huic inſternitur [u] quinta ex muſculorum oculum mouentium capitibus educta; quę anteriorem omnem oculi regionem ad iridem vſque obtegit, ad oculum caluarię validiùs affirmandum conferens. Sequitur poſtremò [x] ſexta, alba, ſiue adhærens dicta, quæ anteriorem quoque oculi regionem extrinſecus ad iridem vſque ambit, pertinaciter adeo quintæ adhęrens, vt difficili negocio ſeparetur; hæc admodum tenuis exiſtit, & internæ palpebrarum membranæ continua eſt. Iam verò vt rem in pauca contrahamus, tres oculo humores inſunt; primùm quidem, ducto ab anterioribus exordio, adeſt [y] aqueus, hunc ſequitur [z] chryſtallinus, poſtremò [a] vitreus. Tunicæ ſex habentur; prima, vt ab intimis exordiamur, eſt aranea, ſiue ἀραχνοειδής; ſecunda Retina, ſiue ἀμφιβληστροειδής; tertia vuea, ſiue ῥαγοειδής, ſiue χοροειδής; quarta eſt dura, σκληρότης dicta; Quinta ea eſt quæ à muſculorum naſcitur capitibus, cui nullum nomen eſt inditum quòd hæc veteres latuerit; ſexta, alba. Enarranda duntaxat nobis ea membrana, ſiue vt meliùs dicam circulus ille ſupereſſet, inter humorem chryſtallinum, & vitreum extrinſecùs occurrens, quem multi pro peculiari tunica enumerarunt; ego verò araneæ partem eſſe pro certo habeo, & puncta illa nigra in ipſo occurrentia, vueæ partem eſſe arbitror, quæ abſcedens relinquit. Sed peculiaris'ne tunica ſit, nec ne, parum intereſt, modo ſcias, tenuiſsimam eſſe membranam, inter chryſtallinum humorem, & vitreum interiectam. Atque hic finem præſenti libro imponam; oculi enim partium functiones proſequi, arduum adeo duco (præterquàm quod extra propoſitum noſtrum quodãmodo eſt) vt vnicuique perſcrutandum id relinquere malim, quàm prouinciam eam ſuſcipere, vnde laudis vſque adeo parum in me poſsit accedere.

Marginal notes (left):

r ead. fi. i. inter N. & I.

s fi. xv. inter duo qq

t ead. fi. vii. y. fi. viii. b.

u fi. xviii. per totum exteriorem circulum.

x fig. i. o. fig. xix Q. ad tertium circulum.

y fig. i o fig. vii. y. fi. vii. b.

z fig. i. A. fi. ii. iii. R. fig. iiii. S. fig. vi. u.

a fig. vii. x. fi. i. C. fi. iiii. v. vi. fi. viii. a.

Marginal notes (right):

Aqueus humor.

Quinta oculi tunica.

Alba ſiue adhærens.

Partium oculi omnium breuis enumeratio.

Digitized by Google

CHARACTERVM QVI LIBRI QVINTI, IN QVO DE CEREBRO, ET SENſuum organis agitur, tabulis inſcribuntur explicatio.

TABVLA I. FIGV. I.

PRIMÆ *itaque tabulæ figura prima, totum cerebrum dura menynge adhuc opertum oſtendit, orbiculatim ob id diſſecto, quantum neceſſe erat, ſublatoq; craneo.*

AA Dextrum duræ cerebri membranæ latus, ſeu eius mẽbranæ pars dextram cerebri regionem ambiens.

BB Siniſtrum duræ cerebri membranæ latus.

CC Tertius duræ membranæ ſinus ſecundum capitis longitudinem expor rectus.

DD D. Duo inuicem appoſiti ductus, venarũ modò in duram cerebri mẽbranam ſecundùm ipſius vniuerſum latus excurrentes.

E Ductus duræ cerebri membranæ, in quem ſexta caluariam ingrediens vena exhauritur.

F His characteribus venulæ indicantur, à dura cerebri membrana per caluariæ foraminula ad capitis cutem, membranasque caluariã ſuccingentes, tranſmiſſæ, quarũ frequentiores, & craſsiores iuxta F maximè latitantis ſedem plerunque obſeruantur.

GG G. Portiunculæ fibrarũ à dura membrana per coronalem ſuturam ad caluariam ſuccingẽtis membranæ conſtitutionem proſilientium.

HH Portiunculæ fibrarum quibus ſagittalis ſutura viam offert.

II Hi quoque characteres in vmbra occipitij regionis latitant, ſedem notantes, à qua fibræ porrigũtur per ſuturam Λ Græcorum ſimilem, ad caluarię inuolucri conſtitutionem deductæ.

K Vnum tuberculum eorum quæ inęqualibus caluariæ finibus plerunque iuxta ſagittalis ſuturæ cum coronali coitum conſpicuis, adnaſci ſolent.

L Cauitas frontis oſsi iuxta ſuperciliorum ſedem propria.

MN M. Craneum, N pericraneũ notat.

FIGVRA II.

IN *hac figura duplici ſectione, ad angulos rectos ducta, duram menyngem diuiſimus, & inuerſa deorſum pendere fecimus, vt tenuis membrana melius conſpiceretur.*

AA A. Elatior ſedes duræ mẽbranę proceſſus, dextram & ſiniſtram cerebri partes intercedentis.

BB Tertij duræ membranę ſinus cauitas hic eſt in propatulo.

CC Orificia, vaſorumque initia ex tertio durę membranę ſinu in tenuẽ membranã pertinentiũ: atque hic vaſorũ orificia in cõſpicuo ſunt à læuo huius ſinus latere in tenuis membranæ partem pertinentiũ, quæ ſiniſtræ cerebri ſedi obuoluitur. Orificia autem à dextro latere pronata, hic nõ conſpiciuntur, verùm initia occurrunt vaſorum in tenuem membranam, qua dextrę cerebri ſedi obuoluitur propagatorum, ac

DD D D, D & D inſignitorum.

EE *&c.* Tenuis membrana cerebrũ inueſtiens.

FFF Ductus, vaſa've in tenui membrana ſecundùm cerebri inuolutionum ſeriem excurrentia.

GG G. Propagines notantur à ductibus ſecundum durę membranę latera excurrentibus, in tenuem membranam pertinentes.

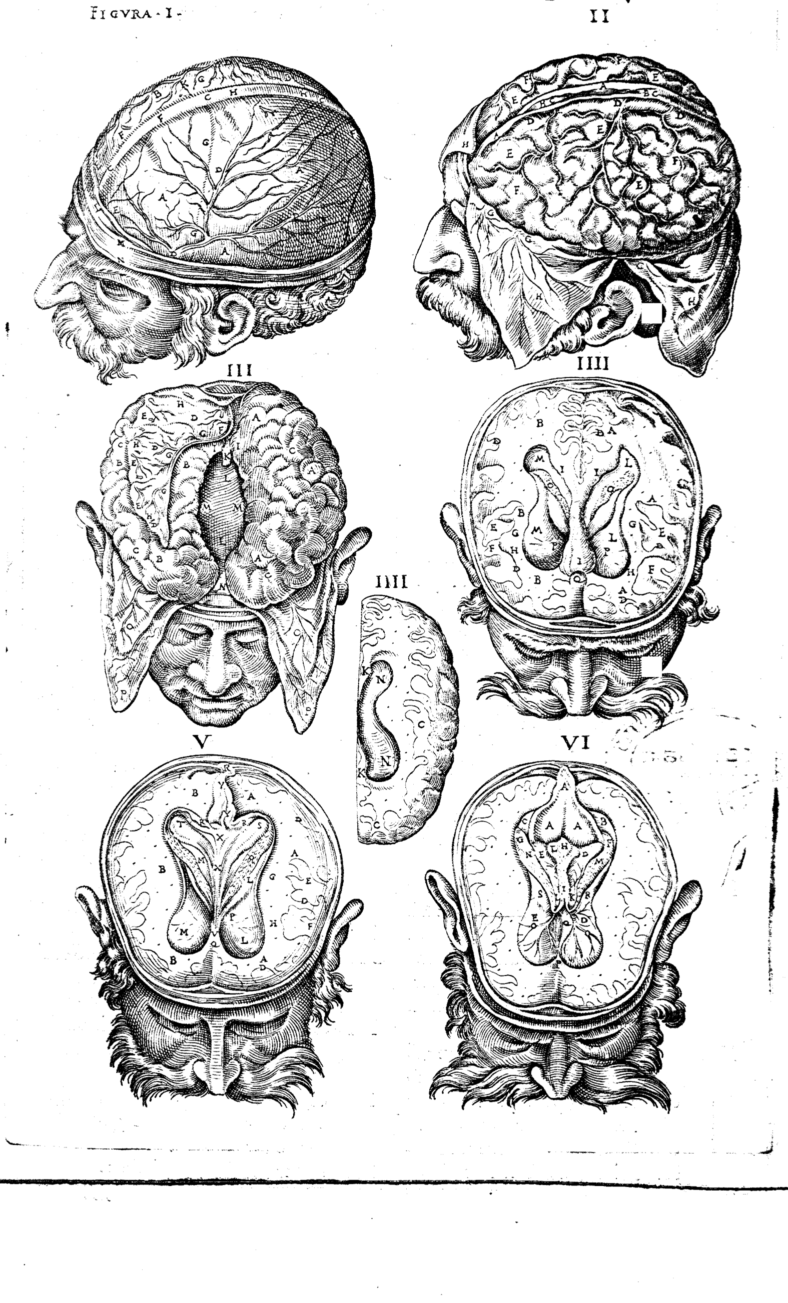
HH H. Duræ membranæ portiones à tenui membrana diuulſo, & deorſum reflexæ.

FIGVRA III.

IN *hac figura oſtenditur cerebrũ vtraque menynge exutum, & di-*

ductum

TABVLA · I · LIBRI · V ·

ductum verſus vtrunque latus: quo ſcilicet duræ menyngis portio falci ſimilis latus ſiniſtrum à dextro ſeparans, magis conſpicua ſit, & corporis calloſi ſedes elegantius ſe ſpectãdam offerat.

AA A. Dextra cerebri pars.

BBB Siniſtra cerebri pars.

CC *&c.* Hic paſsim cerebri conuolutiones, gyri, & anfractus indicantur.

DD D. Duræ cerebri membranę portio, dextram cerebri partẽ, & ſiniſtrã intercedens, hic ex ſua ſede ſuper ſiniſtram cerebri partẽ producta.

EEE Quando primùm dextram cerebri partem à ſiniſtra inter diſſecandũ diducere contendimus, tunc manus ope ea vaſa effringuntur, quæ ex tertio duræ membranę ſinu in tenuem membranã vtrobiq; pertinent. ac proinde quum in huius figurę adminiſtratione id quoq; nobis faciendum fuerit, effracta eorum vaſorum initia hic oculis ſubijciuntur.

F Ductus venæ modo in humiliorem ſedem duræ membranæ partis excurrens, quæ dextram cerebri partem à ſiniſtra diſterminant, atque hic ductus à quarto duræ mẽbranæ ſinu anteriori ſede enaſcitur.

GG G. Ductus iam ante F inſigniti propagines in eandem duræ mẽbranæ partem ſurſum aliquouſque excurrentes.

HH H. Surculi ab humiliori angulo tertij duę membranæ ſinus propagati, in duræ membranæ partem, qua dextra cerebri pars à ſiniſtra dirimitur.

II Principia ſunt ductuum, quia à quarto duræ membranæ ſinu venarũ prorſus modo in tenuem cerebri membranam ſecundum ſuperiorem calloſi corporis regionẽ perferũtur, atque hic vnà cum tenui membrana auulſa ſunt.

K Initium vaſis à quarti ſinus duræ mẽbranę termino pronati, atque ſub eo cerebri corpore quod teſtitudini ſeu cameræ inſtar arcus cõſtructæ aſsimilamus, in tertium cerebri vẽtriculum, & dehinc ad plexus conſtitutionem excurrentis, quem ſecundæ ſeu extimo fœtus inuolucris comparamus.

LL Cerebri calloſum corpus.

MM Sinus vtrinque ad calloſi corporis latera in cerebro cõſpicui, quos hic aliter quàm modò præſtitimus, exprimere nequimus, quum anguſti ſint, & anguſtiores rimas plurimùm referant.

N Portio duræ membranæ partis, dextram cerebri ſedem, ac ſiniſtram interuenientis, ac ſuperius D aliquot inſignitæ, quæ ſepto connaſcebatur, olfactus organorum ſinus dirimenti, octaui capitis oſsis proceſſui.

OO Tenuis membranæ portio à cerebro diuulſa.

PP Duræ cerebri membranę portio.

FIGVRA IIII.

IN quarta figura omnes duræ, tenuisq́; membranarum partes reſecuimus, quæ in prioribus figuris occurrerunt, ac dein dextram ſiniſtramq́; cerebri portionem ſectionis ſerie ita ademimus, ut iam cerebri ventriculi in conſpectum venire incipiant.

AA A. Cerebri adhuc in caluaria relicti pars dextra.

BBB Pars ſiniſtra.

CCC Portio cerebri dextra, quæ ſectionis ſerie à reliquo cerebro ablata, hic reſupina iacet.

DD D. Lineæ partim cerebri anfractus, & partim varium cerebri ſubſtantię colorem cõmonſtrantes. quicquid enim extra lineas conſiſtit, quaſi luteum, & ſubcinericiũ magis eſt: quicquid intra, ad amuſſim album viſitur. quemadmodũ

E F G H E & F in dextra, & ſiniſtra cerebri parte luteum eſt: G verò & H album prorſus, & interdũ rubris punctis interſtinctum.

III Calloſum corpus vtrinque à cerebri ſubſtantia, cui alioqui continuatur liberum.

KK Calloſi corporis portiuncula, adhuc ſiniſtræ cerebri parti, quæ adempta eſt, continua.

LL Dextri cerebri ventriculus.

MM Siniſter cerebri ventriculus.

NN Siniſter ventriculi ſuperioris ſedis portio.

OO Plexus cerebri ab imagine quam cũ extimo fœtus inuolucro ſimilem exigit, χοροειδὴς nuncupatus.

PP Aranearũ modo graciles venę, dextri, & ſiniſtri vẽtriculi ſubſtantię hoc in loco connatæ, ac ab illis diductæ vaſis, quæ nuper cõmemoratum, & ſecundę nõ abſimilem plexum extruunt.

Q Venulæ à nuper quoque commemoratis vaſis in tenuem cerebri membranam ſub calloſi corporis anteriori ſede huc excurrentes, & incerta ſerie (quemadmodum & P notatę) inter reſecãdũ ſe offerẽtes.

Figvra v.

Præsens *figura quòd ad relictam in caluaria cerebri portionẽ attinet, nulla ex parte variat: atque id ſolum habet proprium, quod calloſum corpus hic anteriori ſua ſede à cerebro primùm liberauimus, ac dein eleuatum in poſteriora reflexímus, ſeptum dextri, ac ſiniſtri ventriculorum diuellentes, et corporis inſtar teſtudinis extructi ſuperiorem ſuperficiem ob oculos ponentes.*

AQ Ab A ad Q vſque omnes characteres idem oſtendunt quod in figura quarta.

RRR Notatur inferior calloſi corporis ſuperficies: eſt enim à ſua ſede motum, atque in poſteriora reflexũ.

STV Superior corporis inſtar fornicis, ſeu teſtudinis extructi ſuperficies, & veluti ipſius triangularis circũſcriptio quam ab S ad T, & à T ad V, ab V ad T metimur.

XX Dextrum ventriculum & ſiniſtrum intercedentis ſepti inferior pars, corpori teſtudinem referenti continua.

YY Septi iam cõmemorati ſuperior pars calloſo corpori continua.

Figvra vi.

Hæc *figura à quinta in hoc differt, quòd corpus teſtudinis modo fabricatum anteriori ſua ſede à cerebri ſubſtantia liberauerimus, id ſurſum in poſteriora reflectentes, vt inferior ipſius ſuperficies in conſpectum veniret: & vas illud etiam cerneretur quod à quarto duræ membranæ ſinu pronatum ſub corpore teſtudinis modo extructo fertur, et plexuum tandem non minimam partem conſtituit, quos ſecundarum imagini veteres aſſimilarunt.*

AA A. Corpus teſtudinis modo extructũ hìc inferiori ipſius ſuperficie, qua tertij ventriculi ſuperiorem conſtituit ſedem, conſpicuum.

B Portio corporis inſtar teſtudinis efformati in dextro ventriculo, à cerebri ſubſtantia hìc principium ducens.

C Portio corporis teſtudinem forma, & vſu referentis, quæ ex ſiniſtro cerebri ventriculo pronaſcitur.

DD Dexter cerebri ventriculus.

EE Cerebri ſiniſter ventriculus.

F Arteria per inferiorẽ, poſterioremq; dextri ventriculi ſedem à dextræ ſoporalis arteriæ ramo duram cerebri mẽbranã perforante, huc in dextrum ventriculũ conſcendẽs.

G Arteria in ſiniſtrum cerebri cõſcendens ventriculum.

H Vas à quarto duræ cerebri membranæ ſinu principium ducẽs, ac ſub corpore inſtar teſtudinis efforma to in cõmunem dextri, & ſiniſtri ventriculorum cauitatem, ſeu tertium ventriculum properans.

I Vaſis H inſigniti in duas portiones diuiſio.

K Vaſis H, inſigniti diuiſionis altera portio, dextrum cerebri petens ventriculum.

L Portio nuper commemorati vaſis, ſiniſtrum accedens cerebri vẽtriculum.

M Plexus dextri ventriculi ſecundinarum imagini comparatus, atque ab arteria F inſignita, & vaſis H indicati portione, quam K notauimus, conſtitutus.

N Plexus ſiniſtrum cerebri ventriculũ occupans, ac ex vaſis G & L inſinuatis conflatus.

OO Huiuſmodi venulæ cerebri ſubſtantiæ hic obnaſcũtur, ab illis productæ vaſis quæ K & L notauimus,

P A venis quæ cerebri ſubſtantiæ hic offeruntur, ramuſculi extra ventriculorum amplitudinem hac ad tenuem cerebri membranam pertinent.

Q Meatus ex communi cõcauitate dextri, ac ſiniſtri ventriculorum, ſeu à tertio cerebri ventriculo rectà decliuis pertinens verſus peluim, quæ cerebri pituitam excipiens, eam infundibuli modo ad glandem defert, eius infundibuli extremo ſubditam.

RS Canales, ſinus'ue leuiter in ventriculorum ſubſtantia exſculpti, & pituitam ad meatus nuper Q, inſigniti orificium deducentes.

Tabvla II. Figv. VII.

PRÆSENS *figura à tribus proximè præcedẽtibus plurimùm uariat, nam cerebri ſubſtantiæ in illis relictæ ea pars in hac ablata cernitur, quæ dextri, ſiniſtriq́; ventriculorum ſedem in illis figuris conſpicuam efformabat. dein tota ea quæ cerebello adhuc innitebatur, hic quoque reſecta eſt, vt duræ membranæ conſpiceretur portio, cerebellum, ac cerebrum intercedens. Inſuper duræ membranæ ſinus in illa conſiſtentes ductis cultelli anterioris mucrone ſectionibus, hic etiam aperuimus, & vas à quarto ſinu duræ membranæ in cerebri ventriculos pertinens, hic ex tertio cerebri ventriculo ſubleuatum, & à plexibus ſecundinæ ſimilibus auulſum, in poſteriora refleximus; vt tertij cerebri ventriculi, ſeu communis dextri ſiniſtriq́; ventriculorum concauitatis ſedes in conſpectum melius veniret, vnà cum eius cauitatis meatibus.*

AA BB. Cerebri ſubſtantiæ adhuc in caluaria reliquæ pars.

CC Lineæ in baſi cerebri cõſpicuę: quod lineis hic intercipitur, fuluam ſeu ſubpallidam cerebri notat ſubſtãtiam: quemadmodũ ſedes, D, D,

DD D inſignitæ. Quod verò extra lineas conſiſtit, alba eſt prorſusque candicans cerebri ſubſtantia, hic

EEE E, E & E inſignita.

F Portio eſt ſoporalis arteriæ ſecundũ humiliorem, anguſtioremq; ſiniſtri ventriculi ſedẽ ſurſum ad plexus ſecundas imitantis cõſtitutionem prorepens.

G Arteriæ ſoporalis portio, ſecundùm humiliorem, poſterioremq; dextri ventriculi ſedẽ ſurſum, quemadmodũ arteria F inſignita, prorepens.

H Humillima ſedes tertij ventriculi: quam, vt apriùs cerneretur, nonnihil diſtentam finximus.

I Meatus rectà decliuis ex tertio cerebri ventriculo pertinẽs: cerebriq; pituitam ad peluim huic excipiẽdæ paratam deferens.

K Meatus ex tertio cerebri ventriculo inter cerebri teſtes, nateſque, in cauitatem cerebelli, & dorſalis medullæ communem pertinens.

L Glandula nuci pineæ non abſimilis, & vaſorum ex quarto ſinu duræ membranæ cerebrum petentium fulcrum.

MN Hanc cerebri partem teſtes, & nates quoque cerebri appellauimus, hic adhuc tenui membrana obtectas.

OO *&c.* Duræ cerebri mẽbranæ proceſſus, portio'ue inter cerebellum, & cerebrum repoſita. Qui hanc accedunt inſtar venarum ductus, partim à primo, ſecundoq; duræ mẽbranę ſinibus, partim verò à quarto pronaſcuntur.

PP Duræ cerebri membranę dexter, ſeu primus ſinus.

QQ Duræ cerebri mẽbranæ ſiniſter, ſeu ſecundus ſinus.

R Primi & ſecundi durę membranę ſinuum congreſſus quem Græcorũ nonnulli ληνόν. quod eſt torcular appellarunt.

S Principium tertij duræ membranæ ſinus.

T Quartus duræ membranæ ſinus, ſimiliter atque alij hic adapertus.

V Vas à quarto ſinu duræ membranæ in cerebri ventriculos porrectum, hic autem in poſteriora ex ſua ſede reflexum.

XX Hac ſede cerebellum dura cerebri membrana non obtectum oſtenditur.

Y Ductus venarum modo à quarto duræ cerebri membranæ ſinu in tenuem membranam pertinentes, quà cerebellũ ipſique cerebri teſtes induuntur.

ZZ Duræ membranæ ſedes, qua oſsi omnium totius corporis oſsium duriſsimo, & auditus organum intus cõtinenti adnaſcitur. Hanc namque caluariæ regionẽ cerebro deteximus.

FIGVRA VIII.

PRÆSENS *figura à ſeptima in hoc variat, quòd hic adhuc cerebri plus reſecuerimus, & teſtes longa ſectione in hoc diuiſerimus, vt meatus occurreret ex tertio uentriculo in quartum pertinens. Ad hæc, duræ membranæ portio cerebello obducta, hic diſſecta, atque in poſteriora reflexa cernitur. Quum itaque præſens figura pleraq; cum ſeptima habeat communia, in hac idem* A A, *&* B B, *&* C C, *&* D D, *&* E E, *&* F, *&* G, *&* H *quod in ſeptima indicabunt. Verum arteriæ* F *&* G *inſignitæ, tanto magis hic quàm in ſeptima antrorſum vergunt, quanto magis cerebrum verſus baſim in ſeptima, quàm in ſexta ablatum eſt.*

I Meatus in ſexta etiam figura I notatus, qui rectà decliuis fertur, atque cerebri pituitã ad peluim defert.

K Meatus pituitæ deducendæ paratus, qui interdum ab illo deducitur meatu, qui ex tertio ventriculo inter teſtes in quartum ventriculum pertinet.

L Vmbra quæ apparet intra K & L foramen meatumque notat, quæ ex tertio ventriculo cerebri ad quartum fertur.

M Glandulã hic adhuc reliquimus, quę pineæ nucis formam oſtendens, vaſorum ex quarto duræ mẽbranæ ſinu in cerebri vẽtriculos pertinentium fulcrum efficitur.

N O P Q. Quatuor his characteribus corpus id indicatur, quod ante ſectionem vnicum eſt, atque in ſeptima figura M & N inſignitur. hic verò ex ſectionis ſerie diuiſum occurrit. ac N & O eius corporis ſedes indicãt, quibus teſtium nomẽ accommodatur. P verò & Q illas quas nates ferè nuncupamus.

RR Cerebellum tenui adhuc obductum membrana.

SS *&c.* Vaſa venarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia.

TT Propagines vaſorũ tenuem cerebelli membranam implicãtium, ad eas producta arterias quæ ſecundum dextri, & ſiniſtri cerebri ventriculorum poſteriora ſurſum conſcẽdũt, plexus efformaturæ, quos extimo fetus inuolucro diſſectionis proceres contulerunt.

VV Duræ membranæ portio, quæ ſuperiorem cerebelli ſedem à cerebro dirimebat.

XX Propagines notantur à vaſis dictam nuper duræ membranæ portionẽ implicantibus in tenuẽ membranam, qua cerebellum veſtitur, excurrentes. Idem hic Z & Z notãt,

ZZ atque in ſeptima figura, durã videlicet cerebri membranam oſsi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

FIGVRA IX.

IN *hac figura eadem cerebri portio, quæ in octaua ſeruatur. verùm præſens figura in faciem prorſus repoſita, eam duræ membranæ partem abſciſſam habet, quæ cerebrum à cerebello dirimit, deinde cerebellum hic deorſum è ſua caluariæ ſede manibus protractum, ac deorſum modicè inuerſum propendet, vt ipſius regio caluariæ aliàs contigua oculis ſubijceretur, & dorſalis medullæ cauitas videretur alteram partem quarti ventriculi conſtituens. Ad hæc, præter venarum quarundam, & neruorum progreſſus, etiam primus & ſecundus duræ membranæ ſinus hic aperti ad amuſsim exprimuntur.*

AA Cerebri portio adhuc in caluariȩ amplitudine reliqua, atque hic in ſua ſede adhuc aſſeruata.

BCD Tribus his characteribus cerebellum deorſum ex ſua ſede reflexũ indicatur, tenui membrana adhuc inuolutum, ac dorſali medullæ connatum. Verùm B priuatim cerebelli ſiniſtram indicat ſedẽ, caluariæ ſinui P notando correſpondentem. D verò dextram, quæ illi caluariæ ſedi inſidet, cui R inſcribam. C autẽ cerebelli media pars inſignitur, vermi non abſimilis, & ſuis finibus eos cõſtituens proceſſus, quos vermium imagini veteres compararunt.

E Poſterior terminus mediæ partis cerebelli, qui vermiformium proceſſuũ poſterior mihi recenſebit.

FGH Dorſalis medullæ pars adhuc in caluaria conſiſtens, ac F & G huius partis, ſeu dorſalis medullæ ſedes indicant, quibus cerebellum connaſcitur. H verò ſedẽ dorſalis medullæ ſignificat, è caluariæ amplitudine procedentem.

I Sinus dorſalis medullæ calami quo ſcribimus mucroni nõ abſimilis, ac mediam cauitatem conſtituens communis ventriculi dorſalis medullæ, & cerebelli, quam quartum cerebri ventriculũ diſſectionis periti vocarunt.

K Vaſa ductus've venis, quàm ſimillimi, hàc in cerebellum ab illis vaſis pertinentes, quȩ in primum & ſecundũ duræ membranæ ſinus exhauriuntur. atque vt hi ductus frequentes admodum ſunt, ita etiam non ſemper pari propagantur ſerie.

L Et hac quoq; ductus venæ ſimilis in tenuem cerebelli membranã pertinet, ab illis vaſis, quæ hac in parte duram cerebri membranã intertexunt.

M Quintum cerebri neruorum par.

N Sextum cerebri neruorum par.

O Septimum par neruorũ cerebri. atq; hic videre eſt quod ſurculis duo poſtrema cerebri neruorum paria principium à dorſali medulla nequaquam verò à cerebello ducãt.

PQR Sinus occipitis oſsis, quibus correſpondet cerebelli figura: nam P cerebello inſcriptum, B congruit. Q autem, C. R verò, D.

SSS Dexter ſeu primus duræ membranȩ ſinus, hic cultelli mucrone adapertus..

TTT Siniſter ſeu ſecundus durȩ membranæ ſinus, atq; in nulla cerebri delineationum, horum ſinum ductus ita conſpicuè ac in præſenti oculis ſubijcitur.

FIGVRA X.

H*Ac figura eam cerebri portionem expræſsimus, quæ dorſalis medullæ educit initium, dein cerebellum a dorſalis medullæ hic conſpicua parte ademptum eſt, et cerebri teſtes, & nates, & glans pineæ nucis imaginem referens, ac poſtremò cauitas ea dorſalis medullæ quæ cum cerebelli cauitate quartum cerebri efformat ventriculum, hic pariter exprimuntur.*

AA Cerebri pars dorſalem producẽs medullam.

B Meatus ex tertio cerebri vẽtriculo in quartum ſub cerebri natibus tendẽs, cuius terminũ in quartũ pertinentem ventriculũ C inſigniui.

C

D Glans cerebri, nucis pineæ imagini à diſſectionis profeſſoribus aſsimulata.

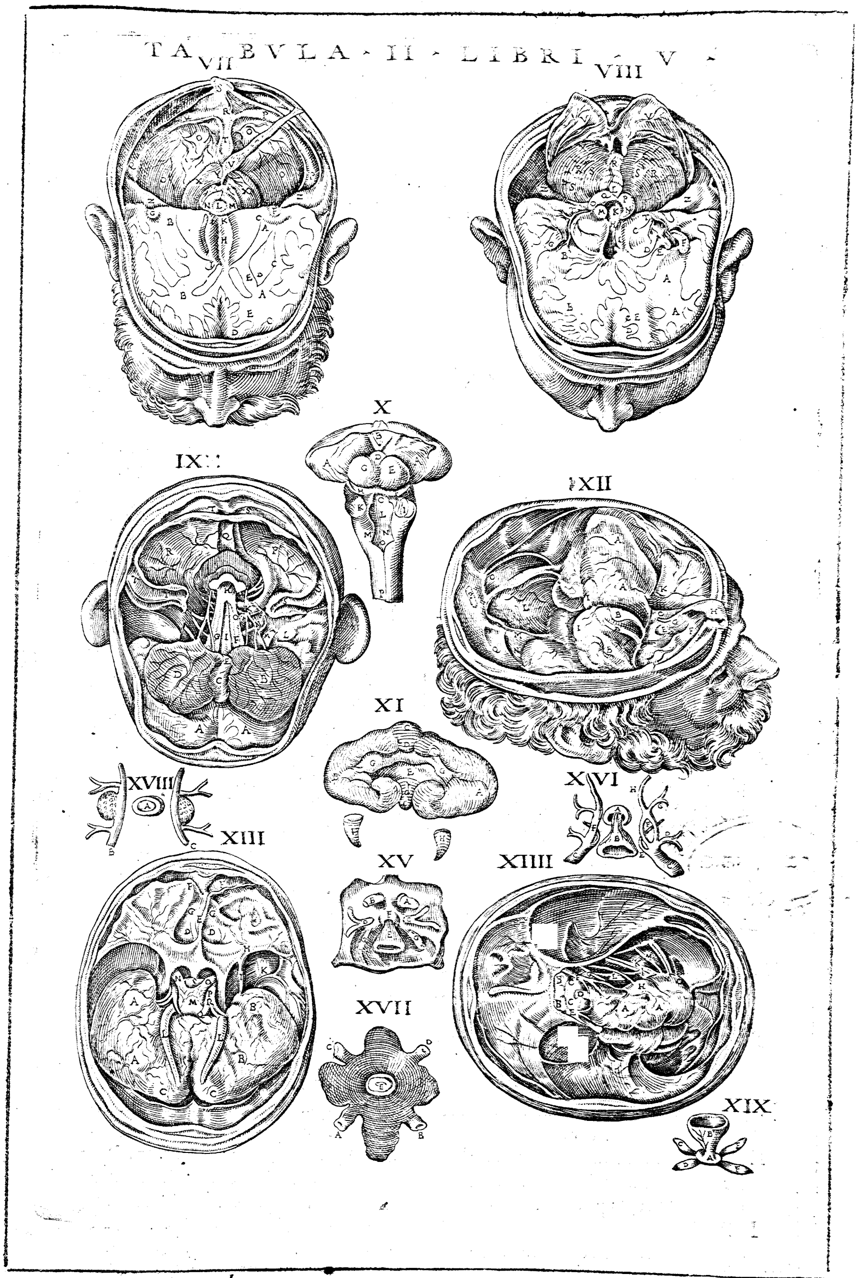
EFG H. His characteribus cerebri teſtes, ac nates indicãtur: vidẽtur namq; diſſectionis proceres gratia lineæ inter E ac F, & inter G & H conſpicuæ, ſuperiora tubera E & G inſignita ab inferioribus F & G notatis diſtinxiſſe, ac ſuperiora teſtes vocauiſſe, quòd Illis glans penis quaſi modo incũbit. Inferiora autem nates vocarũnt, quod meatus ex tertio ventriculo in quartũ pertinentis terminus C hic inſignitus, podici conferri poſsit.

IK Sedes duæ, quibus dorſalis medullæ initium cerebello adnaſcitur.

LM NO. Cauitas dorſalis medullæ initij, alterã partẽ quarti vẽtriculi cõſtituẽs, atq; ab Herophylo calami

cau-

Digitized by Google

Digitized by Google

cauitati aſsimilata, quam atramento ſcribentes intingimus. Sedes enim L inſignita eius calami cauitatis parti reſpondet, quæ indici ſcribentis proxima eſt. M autem & N angulis illis aſsimilari poſſunt, qui in cauitatis calami lateribus conſiſtunt. O verò mucronẽ exprimit, quo characteres formamus.

P Dorſalis medulla hìc præſecta eſt, quà in vertebras procidens caluariam egreditur.

Figvra xi.

Hac figura cerebellum à caluaria, ipſaq́; adeò dorſali medulla auulſum & ſupinum iacet, humiliorem ipſius ſedem qua dorſalem ſpectat medullam commonſtrans. Ac proinde regiones ipſius, quibus dorſali medullæ continuatur, ac ſinum inſuper oſtendit, qui alteram portionem efformat quarti uentriculi, ſeu ſinus, cerebello & dorſali medullæ communis. Porrò ad humiliorem præſentis figuræ ſedem fines pinximus mediæ partis cerebelli, ut proceſſuum uermis imaginem referentium natura conſpiceretur.

A Dextra cerebelli pars tenui membrana cerebellum inueſtienti liberũ, vti etiam totum cerebellum hìc ea membrana denudatum commonſtratur.

B Siniſtra cerebelli pars.

C c Media cerebelli pars. ac *C* notat huius partis anteriorem regionem, *c* verò poſteriorem.

D d Fines terminique mediæ partis cerebelli: quorum anteriorem *D* indicat, poſteriorem verò *d*.

E Cerebelli ſinus, qui cũ dorſalis medullæ ſinu, quartum nobis appellatũ, cerebri ventriculũ cõſtituit.

G G His ſedibus cerebellum dorſali medullæ adnaſcitur.

H Anterior finis mediæ partis cerebelli hìc, ac ſi ab alio cerebello is reſectus eſſet, expræſſus.

I Poſterior finis mediæ partis cerebelli, à cerebello quoque exectus.

Figvra xii.

Hac figura, caput à ſiniſtro latere exprimitur, dextro nonnihil ſubleuato. Ex caluariæ autem amplitudine cerebellum hìc euulſimus, ea tantùm cerebri relicta portione, quæ in octaua, & nona figuris adhuc ſeruabatur. Verùm illa cerebri portio hìc in ſua non conſiſtit ſede, ſed eleuata eſt, & in poſteriora ab ipſa caluariæ baſi aliquouſque reflexa, vt tandem in conſpectum venirent cerebri proceſſus, forma neruis non abſimiles, & olfactus organo ſubminiſtrantes: quorum ſiniſter è ſua ſede cum ipſo cerebro eleuatus eſt, dextro adhuc duræ cerebri membranæ qua octauo capitis oſsi obducitur, cõnexo.

A A Cerebri pars dextra.

B B Siniſtra cerebri pars, tenui membrana adhuc quemadmodum & dextra pars obuoluta.

C Dextrum olfactus organum, in ſua ſede adhuc ſeruatum.

D Siniſtrum olfactus organum, vnà cũ cerebro in poſteriora reflexum.

E Sinus, cui ſiniſtrum olfactus incumbit organum: eaque regio duræ mẽbranæ hìc indicatur, quæ odoratus nomine hac in ſede multis, ſed exiguis foraminibus peruia cernitur.

F Vena caluariam petẽtium ſexta, hìc in duram cerebri membranã aliquot ſurculis excurrens.

G Septũ ſinus olfactus organis inciſos interdiuidens.

H Duræ cerebri membranæ proceſſus portio, quę dextram cerebri partem à ſiniſtra dirimit.

I I Cerebrũ paſsim excauatæ ſibi in caluaria amplitudini reſpõdens, hìc quoque ad frõtis oſsis regionem ſibi inſculptis cauernis congruit, & leuibus tuberibus prominet, quæ alij mamillares cerebri vocarunt proceſſus.

K Vena caluariam petentium quinta, cui iter præbet foramen ſecundo

L neruorum pari exculptum. L, vt & ſubſequẽtes characteres, in vmbra occipitij cauitatis latitat, &

Digitized by Google

parui etiam eſt momenti: quãdo-
L quidem L caluariæ ſinũ indicat,
cui dextra cerebelli pars cõgruit.
M M ſedem, quæ mediam cerebelli
N partem reſpicit. N ſinum, in quẽ
ſiniſtra cerebelli pars reponitur.
O O verò dextrũ, ſeu primum ſinũ
P indicat duræ membranę. P autem
Q tertium, Q ſecundũ; ſeu ſiniſtrũ.

Figvra XIII.

Hæc figura occipitio prorſus innititur, et vniuerſa cerebri ſubſtantia, quæ adhuc reliqua erat, in posteriora deorſum deflexa pendet, vt olfactus organa, & viſoriorum neruorum coitus, & maximi ſoporalis arteriæ rami in conſpectum venirent.

AA Dextra cerebri pars, adhuc tenui mẽbrana cerebri obducta.

BB Siniſtra cerebri pars.

CC Cerebri tubera, quæ à ſimilitudine quam cũ papillis habent, mamillares cerebri proceſſus pleriſq; nuncupantur.

DD Sinus olfactus organis parati.

E Septum olfactis organis paratos ſinus interdiuidens.

FF Sinus caluariæ, quibus mamillares cerebri proceſſus C & C inſigniti congruunt.

GG Vtrinque notatur vena caluariã ingredientium ſexta.

H Vena caluariã ingredientiũ quinta.

I Vas notatur venæ correſpondens, in tenuem cerebri membranã ab illis vaſis excurrens, quę in dura cõſiſtunt membrana.

K Principium eorũ ductuum qui per duræ membranæ latus excurrũt, ſed apertius apparet in prima figura ſub litera D.

LL Olfactus organa hic vnà cũ cerebro à dura mẽbrana deorſũ diuulſa.

M Neruorum viſoriorum coitus.

Viſorius neruus dextrum oculum petens.

NO Viſorius neruus ſiniſtrũ petens oculum. & perinde ac dexter, venula concomitatus, ab illis propagata vaſis, quæ tenuem cerebri mẽbranam inibi contexunt.

P Soporalis arteriæ ramus duram cerebri membranã perforans, ad latus glandis cerebri pituitã excipiẽtis.

Q Arteriæ P notatę propago, dextrum accedens cerebri ventriculum.

R Arteriæ P notatæ propago hic in tenuem cerebri membranam ſurculos diffundens.

S Hic portio cõſpicitur peluis cerebri pituitam excipientis.

Figvra XIIII.

Caput hic in ſiniſtram aurem reclinatum iacet, internæ caluariæ amplitudinis baſim exprimens, dura cerebri membrana ſuccinctam. Atque tanta duntaxat cerebri dorſalisq; medullæ adhuc aſſeruatur portio, quãta cerebri neruorum paribus videndis ſufficit.

AA Modica cerebri portio, vnà cũ dorſalis medullæ initio.

BB Nerui viſorij ea parte hic tãtùm cõſpicui, qua caluariæ amplitudinẽ egrediuntur.

CC Peluis cerebri pituitam excipiens.

D Hic in peluim pertinet meatus cerebri pituitam ex tertio ventriculo deducens, ac I in ſeptima figura & octaua notatus.

E Dextræ ſoporalis arteriæ ramus, duram membranam ad latus dextrũ glandis perforans, qua cerebri pituita excipitur.

F Siniſtræ ſoporalis arteriæ ramus.

G Secundum cerebri neruorum par.

H Tertij paris neruorum cerebri gracilior radix.

I Tertij paris neruorum cerebri craſſior radix.

K Quartum neruorũ cerebri par, tertij paris craſsiori radici conterminũ.

L Minor radix quinti paris neruorum cerebri.

M Principium ſexti paris.

N Sexti paris neruorum cerebri principia, ac ſurculi.

O Septimi paris neruorum cerebri principia, ac ſurculi.

Figvra XV.

Hac figura cauitas oſtenditur oſsis cunealis dura menynge veſtita, cui peluis ſuperimminet.

Digitized by Google

AB Neruorum viſoriorum portiones.

C Siniſtri lateris arteria, quæ durã mẽbranam hic perforans, partim in tenuem cerebri membranam, partim verò in dextrum cerebri ventriculum digeritur.

D Dextri lateris arteria.

E Hic peluis collecta propẽdet cerebri pituitam ex tertio defluentẽ ventriculo excipiens.

F Foramen, quo peluis huius infundibuli modò extructæ finis glãdem petit, cerebri pituitam excipiens.

GG Secundi paris neruorum cerebri portiones.

FIGVRA XVI.

HAc figura nudã depinximus glandem, qua cerebri pituita excipitur, vnà cum pelui, ſeu infundibulo pituitam huc deferente, & hic flaccido propendente. A lateribus verò arteriarum ſoporalium portiones, quæ reticularẽ plexum efformare dicuntur. ita hic expreſsimus, vti nobis inter ſecandum occurrere. Atque vt eæ arteriarum portiones variè ſe ſecantibus offerunt, ita quoque variè eas delineauimus.

A Glans, cerebri pituitam excipiens.

B Peluis, ſeu infundibulum cerebri pituitam ſuper modò dictam glandem deferens.

CC Arteriarum portio, quæ ſecundùm ſuorum in oſſe caluariæ foraminum ductum obliquè feruntur.

D Siniſtræ arteriæ ramus, in duræ membranæ ſiniſtrum latus excurrens.

E Arteriæ ſiniſtræ portio, per propriũ foramen ad narium vſque amplitudinem pertingens.

FF Hac ſede diuerſam arteriæ ſeriẽ delineauimus. ac dextrum quidem F arteriam notat ea ſerie ductã, vt hic nõ dirimatur: quemadmodum ſiniſtrum F arteriam hãc in duos ramos, qui mox in vnũ rurſus coeunt inſinuat.

G Arteriarum portiones durã cerebri membranam perreptantes, ac partim in cerebri vẽtriculos, partim in tenuem membranam cerebri baſi obductam digeſti.

H Propago arteriæ per foramen ſecundi paris neruorum cerebri caluariam excidens, ac neruum viſorium, ac dein oculum petens.

FIGVRA XVII.

HAc figura plexum finximus, cuiuſmodi is eſſe deberet, qui Galeni in libris de vſu partium deſcriptionibus conueniret. Significet itaque hic A & B *arterias caluariam*

AB *ſubeuntes, moxq́; in mirabilem illũ*

CD *plexum diffuſas.* C *verò* & D *ramos in quos plexus illius propagines colliguntur, quiq́; illis prorſus arteriarũ magnitudine reſpondet, quas* A & B *indicauimus. Cæterùm* E *glandem*

E *notat, pituitam cerebri excipientem.*

FIGVRA XVIII.

PRæsenti figura arteriarum ſub dura cerebri membrana conſiſtentium, ac ad glandis cerebri pituitam admittentis latus reptantium ſeriem depinximus, quam in ouium, ac boum capitibus obſeruamus. Atque hanc proponere libuit, ne quis latere arbitraretur, quæ illorum animalium hic cum homine ſit differentia. Significat autem in hac figura A *dictam*

A

BC *iam ſæpius glandem,* B & C *arteriarum ſedem, qua primùm in caluariam ingrediuntur.*

FIGVRA XIX.

PArva hac figura, erectam finximus peluim, ſeu cyathum, quo cerebri pituita in glandem ipſi ſubditam diſtillat. ac dein hic finximus quatuor ductus à glande pituitã per proxima glandi foramina deferentes. Indicet igitur A *glandem, cui*

AB *pituita inſtillatur.* B *peluim, qua hæc*

CD *ducitur.* C, D, E, F, *verò meatus ad*

EF *faciliorem pituitæ huc decumbentis egreſſum paratos.*

TABVLA III. FIGV. I.

HVius tabulæ figuræ ad oculi partium notitiam faciunt. prima figura alteram oculi partem exprimit vna ſectione ab interiori angulo ad externum, atque ita per ner-

uum

uum viſorium diuiſi, perinde ſcilicet, ac ſi quis diuiſæ ſecundùm longitudinem cæpæ ſimul cum ſuo germine, alteram partem ea ſuperficie delinearet, qua alteri parti connata, continuaq́ fuerat.

A Humor chryſtallinus.

B Tunica anteriori humoris chryſtallini ſedi obducta, & tenuiſsimæ cęparum pelliculæ inſtar, pellucida.

C Humor vitreus.

D Nerui viſorij ſubſtantia.

E Tunica quã reti aſsimilamus, quãq; diducta viſorij nerui efficit ſubſtantia.

E Tenuis cerebri membranæ portio, neruo viſorio obducta.

G Vuea tunica, in quam tenuis viſoriũ neruum induens membrana degenerat.

H Hac ſede vuea tunica in poſteriora cõprimitur, neque corneam exteriùs illi obductam contingit tunicam.

I Foramẽ, quo vuea ipſa've eſt peruia pupilla.

K Tunica ab vuea initium ducens, & cilijs, ſeu palpebrarum pilis imagine correſpondens, & fortè hæc & illa quæ B. notatur, eadem eſt.

L Duræ cerebri membranę portio, neruum viſorium obuoluens.

M Dura oculi tunica, quam dura cerebri membrana conſtituit.

N Duræ oculi tunicæ pars, quæ cornu inſtar pellucida viſitur.

O O Humor aqueus, atque inferius O ſedẽ indicat, in qua ſuffuſiones plerunque proueniunt.

P P Muſculi oculum mouentes.

Q Adhærens, alba've oculi tunica. R. hac in parte nullus eſt muſculus ſed mera pinguedo. Cæterũ ſubſequẽtes figuræ ſeriatim oculi partes exprimunt, primùm quidem humores, ac dein tunicas. Atque has figuras omnes ſemper ad primam non ineptè contuleris: quandoquidem illæ compoſitionis ordine inuicem ſubſequũtur, ac ad primæ huius figuræ proportionẽ ſunt expreſſæ, ſumpto initio à cryſtallino, ad exteriora procedẽs

SECVNDA *figura, ſolum chryſtallinum humorem anteriori ſede ita exprimit, quemadmodum is omnibus illum ambientibus partibus liberatus, è directo intuenti occurreret.*

TERTIA *figura, nudũ prorſus chry-*
ſtallinum humorem commonſtrat,
ea ſede ſe oſtendentem, qua ex
latere, (ut ita dicam,) ab aliquo ſpe-
R *ctaretur. Verùm* R *aſperitatem,*
ſedemq́ notat, cui oculi tunica pal-
pebrarum pilos referens, ac vn-
decima, & duodecima figuris ex-
primenda, humori chryſtallino cõ-
naſcitur.

QVARTA *figura, humorẽ vitreum*
ita effictum cõmonſtrat, quemad-
modum is ſi ſuam formam, quam
in oculo obtinet, reſeruaret, in an-
teriori ipſius ſede conſpicuus eſſet,
quum chryſtallinus humor ex illo
S *euulſus eſſet.* S *enim cauitatem*
ipſius indicat, in quam media
chryſtallini humoris pars repone-
batur.

QVINTA *figura, vitreum humorẽ*
eadem facie qua quarta exprimit,
verùm adhuc ipſi chryſtallinus hu-
T *mor* T *notatus innatat.*

SEXTA, *vitreum humorem ex late-*
re exprimit, vnà cum chryſtallino
V *qui ipſi adhuc innatãs* V *notatur.*

SEPTIMA *figura, aqueum humorẽ*
ex latere ita exprimit, quemad-
modum in oculo conſiſtit, & adhuc
anteriorem chryſtallini humoris
X *ſedem integit.* X *namque chryſtal-*
linum humorem in præſenti figu-
Y *ra notat, ac* Y *eam humoris aquei*
ſedem indicat, qua vueæ tunicæ
pars in ipſo (dum integer eſt ocu-
lus) continetur, quæ à cornea ab-
ſcedit, diſtatq́.

OCTAVA *figura, vitreum humorẽ*
a b a *notatum, & aqueum* b *inſigni-*
tum ſimul cõmonſtrat, ita inuicẽ
diſsitos, quemadmodum eæ diri-
muntur tunica, quã palpebrarum
pilis non perperam in effigie aſsi-
milamus. Atque huius tuniculæ ſe-
des inter hos humores conſiſtens
c c *indicatur.*

NONA

Nona *figura, tunicam anteriori chryſtallini humoris ſedi obnatā, et inſigniter pellucidam, atque hic ab ipſo humore liberatam à latere exprimit.*

Decima *figura, chryſtallinum humorē à latere oſtendit, adhuc ea tunicula intectum, quē nona figura expreſsit. atque hic* d, *&* e *chryſtal-*
de *lini humoris partem indicant poſteriorem, & illa tunicula non obductā, ſed in uitreo humore, quum integer eſt oculus latitantem.*

Vndecima *figura, tunicam oſtendit quam vuea producit, quæq́; palpebrarum pilis aſsimilatur. Cæte-*
gg *rùm hæc circulo* g *&* g *notato ab*
ff *vuea pronaſcitur, circulo autem* f *&* f *inſignito chryſtallino humori inſeritur, adnaſciturúe.*

Dvodecima *figura tunicā, quam vndecima oſtēdit adhuc vitreo humori obductam, et chryſtallino ad-*
hh *natam continet.* h *enim &* h *tuni-*
i *cam notant.* i *verò, humorem chryſtallinum.*

Decimatertia *figura, tunicā oſtendit, quam reti diſſectionis periti comparant, atque hæc à latere exprimitur, vnà cum nerui uiſorij*
κ *ſubſtantia* κ *inſignita, & dura tenuiq́; cerebri membranis libera.*

Decimaqvarta *figura vuæ tunicæ internam oſtendit ſuperficiē. hic enim ipſam euerſam, vti inter*
l *ſecandum fit delineauimus.* l *ita-*
que portiunculū notat tunicæ, quæ
m *producitur à teneri menynge* m *ſedem, in qua anterior vueæ regio introrſum, ſeu in poſteriora comprimitur.*

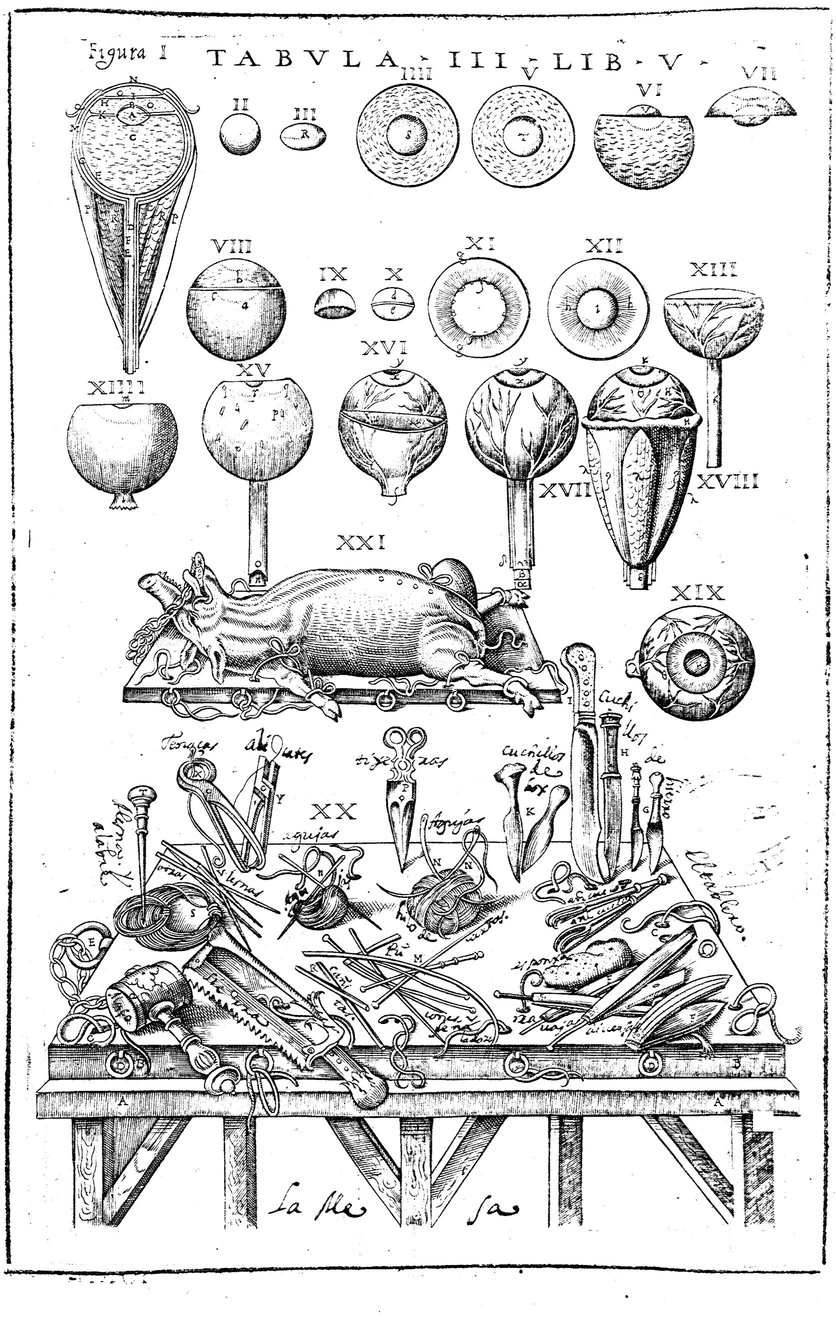
Decimaqvinta *figura, externam vueæ tunicæ ſuperficiem ex latere delineatā continet, vnà cum nerui viſorij ſubſtantia, tenui mē-*
n *brana cerebri obductæ.* n *enim ner*
ui viſorij ſubſtantiam notat, hic à tenui qua inuoluitur mēbrana li-
o *beram.* o *tenuis notatur membrana, nerui viſorij ſubſtantiam integens, et hic à dura membrana, quæ ipſam quoque ante ſectionem ob-*
pp *uoluit, denudata.* p, p *venarum, arteriarumq́; à dura oculi tunica in vueam pertinentium ſunt portiunculæ, iam ex ſerie ſectionis*
qq *effractæ.* q, q *ſedes, qua uuea tuni-*
r *ca anteriori in* r *parte cōprimitur, & à cornea abſcedit.* r *foramen, vueæ pupillam conſtituens.*

Decimasexta *figura, duram oculi tunicam ex latere cōmōſtrat, tranſuerſa ſectione in hoc diuisā, vt ſeries in conſpectum veniret, vaſorum ab ipſa in vueam perti-*
ſ *nentium. ſignificet igitur* ſ *neruum viſorium vnà cum duabus illum inuoluentibus membranis obtruncatum, & uenis arterijsq́; con-*
tt *comitatum.* t *verò, &* t *venas, arteriasq́; per duram oculi tunicam*
uu *excurrentes.* u *autem, &* u *vueam tunicam hic propter duræ ſciſsionem, conſpicuam, & ramulos duræ tunicæ vaſorum excipientem. Cæ-*
x *terùm* x *ſedem indicat, vbi dura oculi tunica inſtar cornu læuigatur pellucidaq́; cernitur. ſedi autem* y
y *notatæ, pupillæ reſpondet foramen.*

Decimaseptima *figura integram nudamq́; duræ oculi tunicæ externam ſuperficiē ex latere ſpectādam exhibet, vnà cum magna*
α *viſorij nerui portione, in qua* α *no-*
β *tat ipſius ſubſtantiam,* β *verò tenuem qua obducitur membranā,*
γ *γ autem duram cerebri membra-*
δ *nam,* δ *venas, arteriasq́; neruum*
x *viſorium concomitantes. Porrò* x,
y *& dein* y, *idem hic atque in decimaſexta indicant.*

Decimaoctava *figura, oculum à palpebris liberatum, atque ex ſua in caluaria ſede erutum, vnà cum ipſius muſculis nōdum diſiun-*
ε *ctis à latere exprimit. atque* ε *ner-*
ζζ *uum indicat viſorium,* ζ *&* ζ
muſculos oculum mouentes. tria
λλ λ, *pinguedinem, qua neruus vi-*
ηη *ſorius circunueſtitur.* η *&* η *adhæ-*
θ *rētem oculi tunicam.* θ *maiorē oculi circulum ſeu iridem, vbi adhærens mēbrana deſinit, corneæq́; tu-*
κ *nicæ pertinaciſsimè adnaſcitur* κ *autem ſedem notabit, è regione pupillæ, ſeu minoris circuli cōſiſtentē.*

Deci-

Figura I
TABVLA · III · LIB · V ·
II
III
IIII
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII
XIIII
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX
XXI

Decimanona figura anteriorem oculi integri, & à palpebris tantùm liberi ſedem exprimit. atque hic λ carunculã inſinuat, in maiori oculi ſedis angulo repoſitam. κ verò & θ, idem hîc atque in præcedente figura indicant. Cæterùm ſi alicui oculi enarrationẽ ab extimis ipſius partibus perſequi viſum ſit, is inuerſo oculi figurarum ordine decimamnonã ſecundæ loco habebit, & decimamoctauã tertiæ, atque ita deinceps.

λ

κ θ

DE INSTRVMENTIS QVÆ SECTIONIBVS ADminiſtrandis parari poſſunt.

Figvra xx.

Præsenti *figura menſæ cuidã incumbentem finximus aſſerem, quo in viuorum ſectionibus opportunè vtimur, dein huic aſſeri omnia propemodum accommodauimus, quibus in diſſectionum adminiſtrationibus, adeoq; tota Anatome quis poſſet vti. Quò autem ſingula leuiori opera aſſequaris, huic etiam figuræ characteres, ac demum eorum indicem adhibere non grauatus ſum. Indicetur itaque.*

AA Menſa, cui reliqua omnia modò ſeriatim indicanda ſuperſternũtur.

BB Aſſer viuis ſectionibus adminiſtrãdis idoneus.

CC Varia foramina, quibus laqueos pro animalis mole adhibemus, quum femore, & brachia vincimus.

DD Eiuſmodi annuli, ſummis manibus, pedibusque ligãdis adaptantur.

E Huic annulo maxilla ſuperior, libera inferiori catenula alligatur, vt caput immotum ſeruetur, ac interim neque vox, neque reſpiratio vinculorũ occaſione præpediãt.

EF Diuerſa nouacularum genera, quibus ſpongia accumbit.

G Cultelli ad earum ſpeciem formati, quibus calami adaptantur.

H Vulgaris qui menſæ adhibẽt culter.

I Grandis ac validus culter.

K Cultri è buxo parati.

L Hamuli.

M Varij ſtili vnà cum ſiphone.

NN Obliquatæ acus cum filo craſsiore, quibus literarum faſciculos colligamus.

n Minores acus, quas vulneribus ſuendis accommodamus.

O Serra.

P Forficula.

Q Malleus ligneus.

R Arundines inflandis pulmonibus, & alijs quibuſdam partibus idoneæ.

S Filum æneũ, oſsibus nectendis aptũ.

T Subula forandis oſsis parata.

V Varia ſubularum ferra.

X Forpex intorquendis filorum extremis comparatus.

Y Forpex, quo intorti, & oſſa iam committẽtis fili reliquias præſcindimus.

Figvra xxi.

Hac *figura ſuẽ aſſert, quem viuis ſectionibus adminiſtrãdis parare ſolemus, alligatam conſpicis, præſtat autem ſuẽ quàm vllum aliud animal ſumere, propter aſsiduum grunnitum, quo melius vocis reſolutio ablatioq; perſpiciatur.*

IOAN-

IOANNIS VALVERDI Medici de Humani Corporis Anatome.

LIBER SEXTVS.

In quo de Venis, & Arterijs agitur.

Quid Vena. *Cap.* I.

HVMANI corporis fabricam, armis iam, ac tegumentis inſtru- *Quid ſuperioribus libris traditum.*
ximus, treſque in ea receſſus poſuimus, abdomen, thoracem,
& caput, quas ferè in partes vniuerſum corpus diuidi ſolet:
Præterea in triplici hac ſede tria præcipua membra habitare
diximus, in quibus tanquam in fornace quadam, quæcun-
que ad nutritionem, vitam, & motum neceſſaria ſunt effor-
mantur. Nunc ſcire oportet, ex tribus hiſce principijs tri-
plex meatuum genus enaſci per quos, tanquam per aquę du-
ctus vim ſuam cunctis corporis partibus impartiuntur. Dico enaſci, non quòd ie-
cur, cor, & cerebrum prius quam venas, arterias, ac neruos produci exiſtimem; cùm
ſpermaticæ corporis noſtri partes, æquè omnes in ſui creatione à ſemine efformen-
tur, nulla interim vrgente neceſsitate, vt alterum ab altero ſumat exortum; ſed quia
ita extructi meatus ſunt, ac ſi ex commemoratis principijs naſcerentur. Attamen ex
ipſis ne producantur, inſeranturve, parum omninò intereſt, modo ſciamus ex ipſis
in iam natis, veluti à fonte membra omnia, vim, ſuſtentationem, ac motum per ho-
ſce canales accipere; & eos qui à cerebro emanant, neruos; qui à corde arterias; qui
à iecinore venas appellari; de quibus primùm agere incipiam, quòd ex primo im-
perfectioreque principio deducantur. Vnà etiam arterias perſequar, quòd venis, vt *Vena quid.*
a t.i.ii iii. plurimum ſociæ accedant. Eſt igitur [a] vena, pars noſtri corporis ſpermatica, inſtru-
mentaria, atque intus caua per quam veluti per ductum quendam ſanguis cætera om
nia membra enutriturus defertur. Hæc peculiari tunica, membranave conſtruitur,
quæ cunctis alijs corporis membranis, quod ad figuram, craſsitiem, coloremque at-
b t.ii.ſi.iii.E tinet aſsimilis eſt, etſi aliàs admodum differens. Venarum nanque tunica ex [b] tripli- *Venarum tunica quo ab alijs tunicis differat.*
ci conſtat fibrarum genere, rectis nimirum, quæ ſecundum tunicæ longitudinem
porriguntur; obliquis, quæ tunicam circum circa in orbem perreptant; & circula-
ribus, ſiue tranſuerſis. Verùm obliquæ, ac tranſuerſæ vtræque in orbem feruntur,
& ſeſe decuſſatim interſecant, quadrangulos quoſdā in medio conſtituentes, vt leui
vnuſquiſque negotio, (modò graue non ſit venam perſcrutari) in quouis inteſtino,
aut veſica intueri poterit. Ex hoc fibrarum diſcrimine vena pars diſsimilaris euadit.
Aliæ ſiquidem membranæ vnicum duntaxat fibrarum genus adeptæ ſunt, & ſimila-
ria ob id corpora nuncupantur. Porrò venarum fibræ, etſi muſculorum fibris ſubſtan
tia, figura, & colore correſpondent, actione tamen plurimum differunt; illæ nan- *Fibræ tunicarū venarum quo à muſculorum fibris differant.*
que carnem habent adnatam, & voluntario motui famulantur; hæ verò nulla carne
implicitæ motui naturali edendo præficiuntur, nulla ratione ex arbitratu noſtro pē-
denti, quo quidem, ſanguinem, ſiue alium quemuis humorem in ſeipſis contentum
attrahunt, retinent, & expellunt; vnoquoque fibrarum genere peculiari motui de-
ſeruiente, rectis nimirum nutrimenti attractioni; obliquis retentioni eiuſdē, quod
ita amplexantur, vt nec ſurſum, nec deorſum plus quàm pro corporis nutritione par
ſit ipſum deferri ſinant; tranſuerſis expulſioni. Ex triplici hoc fibrarum genere alba
quædam, & neruea membrana, prima ſcilicet venarum conflatur, quæ facilè pro
maiori

Digitized by Google

maiori minori've contenti ſanguinis copia ampliatur, ſtringitur've. Præter peculiarem hanc tunicam, aliam inſuper venæ ſibi vendicant, pleriſque alijs corporis partibus communem: hæc ipſa venas, vbi nullo muſculo, nulla've viſcerum parte obteguntur, quales ſunt, quæ inter cutem, & carnem occurrunt, obuoluit; præſertimq; ſi venæ huiuſmodi iuxta os, aut durum quodpiam corpus porrigantur, vel nulli parti adhærentes ferantur. Tunc enim ex proximioribus partibus tenuis ilicò educitur tunica, venamque inuoluens, tutiorem ipſius ductum reddit, & conterminis partibus firmiter adnectit. Quod quidem ex eo apparet, quòd corpus aliquod ipſas cuſtodiens perreptantes, ea deſtituuntur; tum quòd abundè firmatæ ipſa non egeant; tum quòd ſanguinis exitus, qui reſudatione per huiuſmodi tunicas fit, magis impediretur; & quia ſanguis difficiliùs præ tunicarum craſsitie, alterationem intra venas, à membris ſuſciperet. Atque hanc ob cauſam venæ intra iecur conſiſtentes tenuiſsimas omnium membranas adeptæ ſunt, tum quòd cibum in ſanguinem commutent, tum quod eundem ab omnibus ferè recrementis emundent. Præcipuus venarum vſus, vti diximus eſt, alimentum ad membra deferre; quanuis rami aliquot, vt venæ portæ propagines, meſenterium peruadentes, cibum à ventriculo ad iecur alij, quales renum ſunt, ſuperfluitates ad veſicam deferant.

Sanguinis à venis ad membra reſudatio.

Venarum vſus.

Quid Arteria, quæ ipſius ſubſtantiâ, & vſus. Cap. 2.

Arteria quid. Quid in arterijs cõtineatur.

ARterias nunc appellamus, [a] vaſa illa teretia, ex corpore inſtar membranæ, tenui, albo, & cauo, perinde, ac venæ conflata, quibus vitales ſpiritus per vniuerſum corpus diffunduntur, calorem ipſius remittentes, reficientesque vnà cùm tenuiſſimo totius corporis ſanguine, qui pro vehiculo, ac duce ipſis eſt. Etſi Hippocratis, Platonis, & Ariſtotelis temporibus, [b] aſperam duntaxat arteriam, nomine arteriæ dignabantur, quasque hodie arterias nuncupamus à venis eo tantum diſtinguebant, quòd illæ pulſum ederent, hæ verò nequaquam, quòdque ſanguinem illæ quam hæ calidiorem continerent. Aſt his, quæ ab ipſis conſtituebantur differentijs, aliæ inſuper accedunt. Arteriæ ſiquidem duas obtinent peculiares tunicas quibus induuntur; quarum exterior venarum tunicę, tam craſsitie, quàm robore ſimilis eſt; interior verò quintuplo ferè craſsior exiſtit, & vſqueadeo dura, vt eam nonnulli cartilagineam, Arabes autem neruum pulſatilem appellarint. Tunicæ hæ, non ſecus quam venarũ, fibris quibuſdam conſtant; interior tranſuerſis tantummodo donatur; exterior rectas adipiſcitur, & quaſdam ſubobliquas; tranſuerſis omninò deſtituitur. Quod quidem haud citra graue myſterium effectum eſt; cum enim arterijs partes hæ demandatæ ſint, vt ſpiritus, quemadmodum diximus, contineant, caloremque natiuum refrigerent, cordis ſpiritibus in corpus vniuerſum demandatis, tranſuerſas fibras plures quam obliquas obtinuiſſe oportuit, quippe cùm illarum beneficio ſpiritus diſpenſent expellant've, his autem eoſdem retineant. [c] Interior tunica cutem obtinet internæ ventriculi, & inteſtinorum cuti, ſiue aranearum telis conſimilem; quæ in inſignioribus ramis adeo conſpicua eſt, vt eam nonnulli tertiæ tunicæ loco recenſuerint. Præter haſce tunicas, alteram inſuper quibuſdam in partibus ſortiuntur, qualem venas habere tradidimus. Arteriarum tunicę validiores quàm venarum ſunt, ob perennem ſcilicet motum, quo facilè inualidæ exiſtentes diſrumperentur; ſunt quoque denſiores, quò ſpiritus minùs facilè exoluantur.

Quo differant vena & arteria.

Arteriarũ tunicæ, ac ſubſtantia.

[a] t.iiii.

[b] lib.i. t.vii fi.i.ii.

[c] ta.iiii.fi.i A,B,B.

De Venarum Arteriarumq; numero. Cap. 3.

QVemadmodum omnes venarum in corpore conſiſtentium propagines, magnas paruasque recenſere velle, haud minùs arduum quàm ſuperuacaneum exiſtit; ſic inſigniores diuerſaq; principia, & proceſſus habentes enumerare, tam facilè eſt, quàm neceſſarium. Sunt igitur venæ in homine tres. [a] Prima ex caua iecoris ſede prodiens per bilis folliculum, ventriculum, lienem, omentum, meſenterium, & inteſtina diffunditur. Huic, Porta nomen eſt, quòd per eam veluti per portam, cibus à ventriculo,

Venarũ diuiſio.

[a] t.iii.fi.i.

Digitized by Google

b t.ii. triculo, & inteſtinis in iecur deferatur. [b] Secunda à gibbis iecoris emergens, per cæteras omnes corporis partes, pulmone duntaxat excepto, innumera ramorum ſobole diſtribuitur; & vena magna, ſiue caua dicitur, quòd in ea tanquam in cauea quadam
c t.iii.fi.iii. ſanguis recondatur vniuerſus. [c] Tertia ex dextro cordis ventriculo emanas, in totos pulmones excurrit, diciturque vena arterialis, quòd membranam obtineat, inſtar ar-
d t.iii. fi. v. t. v.fi.vii.viii. s.li.iii.fig.ii. G. teriarum membranæ duram. Hiſce venis accedit & [d] alia, quæ ab vmbilico ad iecur vſque progreditur, ibique in venam portæ inſeritur, fœtui in vtero alimenta ſuppeditans; quam in præſentia in venarum claſſem minimè referam, quòd vſum in hominibus nullum præbeat, quòdque venæ portæ ramus videatur. Arteriæ haud plures *Arteriarum diuiſio.*
e t.iiii.fi.v. duabus exiſtunt. Quarum [e] prior ex ſiniſtro cordis ſinu pronata per vniuerſum cor-
f ta.iii.fi.iiii. pus, pulmone excepto, digeritur, diciturque arteria magna. [f] Altera ex eodem ſinu originem ſumit, & in pulmones diſſeminatur, arteria venalis dicta, ob tunicā, quam
g ta.v.fi.vii. viij. uu. lib. iii.fi.ii. KL. venarum tunicæ ſimilem adipiſcitur. [g] Adſunt & alii duo arteriarum ſurculi ab vmbilico per veſicæ latera procedentes, & ſinguli vtrinque in magnæ arteriæ caudicem iuxta os ſacrum inſerti, qui haud magis in arteriarum numerum ſeorſum referendi veniunt, quàm vena ab vmbilico ad iecur porrecta.

De Glandulis venarum, arteriarum've ductibus adnatis. Cap. 4.

VBicunque venæ atque arteriæ in ramos diffinduntur, glandulas quaſdam circum circa adnatas habent, nodis, qui in arboribus conſpiciuntur ſimiles; quæ *Harum glandularum vſus.* vſum hunc præſtāt, tum vt venæ atque arterię inibi validiores ſint, nec ad ſpirituum ſanguiniſque per ipſas ingreſſum ſcindantur, referentur've; tum vt ipſis per durum aliquod corpus repentibus ſtrati ritu ſubſternantur. Verùm aduertere oportet, haud ęquè ramis omnibus huiuſcemodi glandulas aſsiſtere; ſed quemadmodum in illis *Quibus in partibus plures paucióres've glandulæ conſiſtant.* venarum arteriarumque partibus membranas haberi narrauimus, vbi aut denudatę illę ſunt, aut os quodpiam ſupergrediuntur; ſic etiam præſentes glandulę numeroſiores craſsioreſque inibi occurrunt, vbi venę, aut arterię, ramos proferunt, qui è mēbranis aliquibus pendent, aut ſuper articulum aliquem, ſiue os acutum perreptant;
a li.iiii.fi.iii. e.fi.xi.h quemadmodum in vena [a] portę conſpicuum fit, quę tota in ſtomachum, lienem & inteſtina diſtribuitur, nullę vſquam parti, quàm tenuibus quibuſdam membranis
b t.v.fi.x. ab u. ad duo PP. adhęrens. Eundem quoque in modum [b] in venis iis conſpiciuntur, quibus [c] mem-
c li.iiii. fig.i. II. branę thoracis cauitatem ſuccingētes, & tunica cerebrum ambiens, implicantur, pręſertim quę ipſius teſtes obtegit. Sub elatiſsima etiam oſsis pectoris regione glandulę huiuſmodi viſuntur, ſub auribus iuxta laryngem, ſub axillis, in cubiti flexu, in inguinibus, in poplite, & pleriſque aliis in partibus, vti ſigillatim ſuis locis adnotabimus. Glandes hę carne conſtant ſpongioſa, ſuperfluitatibus humoribuſque ſuſcipiendis, *Glandularum ſubſtantia.* inter omnes corporis partes aptiſsima; quanuis aliquid inter ipſas in ſubſtantia, colore, figura, nomine ac duritie diſcriminis intercedat. Quędam enim molliores rubi-
d li. iii. fi.xi. I. dioreſque ſunt, nec à glandis imagine admodum abſimiles; qualis [d] ea eſt, quę ad tenuium inteſtinorum habetur initiū, paulò infra ventriculi fundū, & [e] quę in elatiſsi-
e ead.fig.iii. iiii.HH. ma ſede inferioris omēti membranę ſub ventriculo conſiſtit, quę quòd adeo rubeat, & carni aſsimiletur, ſitq; ęquè omni ex parte mollis, παγκρεας gręcis, id eſt tota carnea dicta eſt. Huic etiam conſimilis eſt, quæ ſubpectoris oſſe in ſtomacho reponitur.
f lib.iii. fi. x. MM. Alię in quibuſdam corporis noſtri partibus glandibus nō abſimiles occurrunt, diuerſas appellationes pro locorum quos occupant ratione obtinentes; vt [f] quę in meſen-
g lib.v.fi.vii. L. fi.iiii. M. fi.x.D. terio habētur, vulgo animellæ dictæ; & [g] quę in cerebro eſt, pineę nucis imaginē referens. Alia quinetiā in corpore glandularū genera comperiuntur, quę nō vt prędictę, *Glandulæ recrementa ſuſcipientes.*
h li.v. fi.xvi. A. fi.xvii. E. fi.xix.A. mēbro cui attexuntur muniendo, ſed ſuperfluitatibus in eo productis excipiendis famulantur; cuiuſmodi ea eſt [h] quę oſsi cuneiformi inſidet, cerebri pituitā excipiens,
i llb i.t.vi.F. li.iii.fi. xiii. EE. eamq; ad os, & nares demādans; & [i] quę linguę radici appoſitę ſunt, & quę ſub axillis, in inguinibus, & ſub auribus cōſiſtunt, huius quoq; generis ſunt [k] quę veſicę collo
k li.ii. t.xvi. fi.xvii.R. in maribus attexūtur, in quas vti diximus ſeminis ductus ſiue canales inſerūtur. Alię loco in quo ſunt humectando deſeruiunt; quales ſunt, quæ in duodeno inteſtino, *Quæ ad partis humectationē conferunt.*

& quæ in meſenterio conſiſtunt. Aliæ locos in quibus reperiuntur, opplent, vt quæ gutturi vtrinque in mulieribus aſſident, & quæ ſub auribus ſunt. Mamillarum glandulæ præterquam, ꝙ lacti producēdo inſeruiunt, mamillas inſuper duriores reddunt. Aliæ plures alias, variaſque habent functiones, vt ſuis priuatim locis dicemus.

De Venæ Portæ exortu ac diſtributione. Cap. 5.

Venæ portæ ortus ex iecore. — [a] *t.iii.fig.i. AAAA.* — [b] *ead.i.ii.iii.iiii.v.* — *Quinque venæ huius rami.* — [c] *ead.B.* — *Caudex.* — [d] *ead.CC.*

AB interna iecoris parte, Venam Portam enaſci, ac in ventriculum, lienem, omentum, inteſtina & meſenterium diſtribui diximus. Sequitur nunc exortus ac diſtributionis ratio explicanda. Sciendum eſt igitur ex toto [a] iecoris ambitu venas quaſdam perexiguas enaſci, quæ in internam iecoris regionem verſus ipſius medium exporriguntur, inuicem deinceps coeuntes, maioreſque ſoboles tantiſper conſtituentes, dum tandem omnes in [b] quinque vt plurimum ramos, nonnunquam verò in pauciores coeant. Atq; hi ſimul omnes in caua iecoris regione, paulò magis introrſum, & verſus poſteriora, iuxta dorſum, in [c] inſignem amplumq; caudicem congrediūtur, qui vena porta, vti diximus, appellatur. Vena hæc hunc in modum producta obliquè paululum ad lęuam deſcendit, exiguos quoſdam ſurculos effundens ex medio nempe anterioris ſuæ regionis iuxta iecur, [d] duos admodum tenues ramos, qui bilis veſicæ collo inſerti ipſum in orbem amplexantur, inque plures exiguos ramos diſciſſi, in exteriorem omnem veſicæ tunicam diffunduntur, nō diſſimili ab his modo, quos per albam oculi [e] tunicā excurrere cernimus. Ex eadem anteriori ſede, paulò inferiùs, ad dextrum latus [f] alius profertur ramus, prioribus inſignior, qui pyloro inſertus, in poſteriorem ventriculi ſedem dorſum reſpicientem ramulos aliquot emittit. Quibus proiectis, inferiora pauliſper petit, & in duos diſpartitur truncos, [g] minorem alterum, qui ad læuam tendit, alterum [h] maiorem, qui ad dexteram fertur. Siniſter duos ilicò ſurculos profundit; [i] alterum dextrorſum qui dextram adit inferioris omenti membranæ regionem; & eam inteſtini coli ſedem, quæ hac porrigitur; [k] alterum ſiniſtrorſum in ſoboles aliquot diſciſſum, quæ dexteram ventriculi regionē ſcapulas reſpicientem adeunt. Ac paulò vlteriùs protenſus, ad dextrum latus [l] propagines quaſdam in eas glandulas effundit, quas in interiore omenti membrana reponi diximus. Poſt hęc [m] alium profert ramum, omnium ventriculum adeuntium longè maximum, qui per inferiorem etiam omenti membranam digeritur. Ramus hic obliquè ſurſum ad lęuam ſub ventriculi regione dorſum reſpiciente ſerpit, cui [n] duos exiguos ramos exporrigit, vtrinq; vnum, in plures quoq; propagines diſperſos. Atq; hinc ſurſum per eandem poſteriorem ventriculi ſedem, ad [o] dexterum oris ipſius latus, nonnihil in priora contendit, & anteriorem omnem prædicti oris partē ambiens, denuò retrocedit, coronæ ritu ipſum circundās, & ramulos ſemper aliquos deorſum per ventriculum effundens, alioſq; ſurſum per ſtomachum, quà is ventriculo cōtinuatur excurrentes. Inter cęteros autem ramos, vnum [p] priuatim ex dextra venæ regione producit, qui per poſterius oris ventriculi latus in priora ad ipſius fundum delabitur, inferius orificium venulis aliquot comprehendēs, & exiguos quoſdam radios circū circa in oēm partem profundens. Venę huic, quā frequenti adeo ſobole ad ventriculū repere tradidimus, [q] altera correſpondet ab inferiori eiuſdē trunci ſede, ꝓnata, & in inferiorē omēti tunicā inſerta; q paulò poſt exortū in [r] duos dirimitur ramos inſigni ab inuicem interuallo diſtantes, q ſtatim in cōplures diſſecantur ramuſculos, deorſum per eā craſſi inteſtini partem (quæ inferioris omenti membranæ interuētu, dorſo ac ſi pars meſenterij eſſet, cōmittitur) & per eandem quoq; omenti membranā diſſeminatos. Vbi ramus hic cōmemoratas eduxit propagines, ilico in duos diducitur [s] ramos, hiq; rurſus in duos alios, & ſic deinceps alij in alios diſſecantur, donec numeroſa ſurculorū ſerie ꝑ vniuerſum [t] lienis corpus, inferiore omenti tunica ꝑpetuò ſuffulti, rectà diſpergātur, ex ramo tn̄ imā lienis regionē petente, priuſquā in tot agatur propagines, [u] tenuis quædam vena emergit, quæ per inferiorē omenti membranā gemina ſobole diſpenſatur; idq; potiſſimum vbi primus maioris venæ in prædictam membranam pertinentis ramus, adeo exiguus eſt, vt per vniuerſum omentum diſtribui ne queat. ex ramo autem qui editiſſimo lienem adeuntium ramo proximus eſt,

Ramus in pylorum inſertus. — [e] *li.v.t.iii.fi.xviii.xix.* — [f] *t.iii.fi.i.D. li.iii.fig.xiii.xiiii.e.* — *Venæ portæ ramus, in duos trūcos diremptus.* — [g] *t.iii.fi.i.E.* — [h] *G.* — [i] *L.* — [k] *K.* — *Vena dextrum ventriculi latus petens.* — [l] *M.* — [m] *N.* — [n] *OO.* — [o] *t.i.ii.fi.i.P. li iii.fi.13.d* — *Vena ventriculi orificium ambiens.* — *Alter ramus.* — [p] *t.iii.fi.i.R. t.v.i.iii.g.* — *Vena inferiorē omenti tunicam petens.* — [q] *t.iii.fi.i.s.t. v.fi.iii.H.* — [r] *ead.* — [s] *ead.TT.* — [t] *aaaa.* — *Quæ ad lienem fertur.* — [u] *V.* — *Quæ ad inferiorem omenti mēbranam.*

paulò

x xx.Y. paulò ante quàm ad lienem pertingat, [x] vena quædam educitur, per ſiniſtrum ventri
culi latus, aduſq; os ferè ipſius excurrens. Id Romæ Pontificatus Pauli Tertij vacatio-
ne, in Cardinali Cibone conſpicuum euaſit, qui ſanguinis per vomitum reiectatio-
ne è viuis ſublatus, diſſectus fuerat. Quò enim loci, vnde ſanguis profundebatur cer-
tiores redderemur, ventriculum exprimebamus, ſtatimq; lien euidenter intumeſcere
& contra expreſſo liene, ventriculus inſigniter ſanguine turgeſcere conſpiciebatur,
per huiuſcemodi ſcilicet venam, quę notatu dignæ amplitudinis erat, & proximè ad
y z. ventriculi os conſcendebat. Haud ſecus ex ramo lienis inferiora petente [y] altera ve- *Quæ ad ventriculi fundum.*
na paulò amplior expromitur; quæ perinde ac prędicta dextrorſum vergit, & in lęuū
fundi ventriculi latus adigitur, illi correſpondens venæ, quam per dextrum latus ad
idem orificium deſcendere monuimus. Ambæ enim iuxta ipſius medium in exiguos
quoſdam ramos inuicem complicatos deſinunt; Ac ſiniſtra quidem, perinde ac dex-
tera ſurculos quoſdam ad ſiniſtrum fundi ventriculi latus antrorſum retrorſumque
profundit; ſimulq; ambæ anteriori omenti tunicæ riuulos complures exporrigunt.
Fit quoque non infrequenter, vt ex ambabus venis in lienis caua implantatis, paulò *Aliæ venæ ventriculum petentes.*
antè quàm ad ipſum pertingant, duæ aliæ exiles venæ proferantur, quæ in ventricu-
lum, non procul ab alijs inſertionem moliuntur; immò verò neque colore, neque in-
ſertionis modo, à reliquis venis in ventriculo occurrentibus quicquam differunt. Hi
z G. ſunt, quos ſiniſter truncus expromit rami. [z] Dexter, alimenta inteſtinis deferens, ſimu
a b,b,b. latq; ad omentum pertingit, in [a] tres præcipuos diſcinditur ramos, in innumeras pro- *Dexter venæ portæ caudex.*
pagines diſſectos, quæ per meſenterij membranas, diſperguntur, & poſteriorem intę
ſtinorum ſedem eidem meſenterio alligatam amplexantur, in ieiunum, ileum, cæ-
cum, & dextrum coli latus, quà id renibus & iecori adiacet, deſinentes. Quotnam hi
rami ſint, perarduum ſcitu eſt, tum quòd non idem ſit in omnibus eorum numerus,
tum quòd non eundem omnes ordinem ſeruent, quanuis omnes, vti diximus ad inte
ſtina contendant. At ex tertio ramo, qui per læuum potiſſimum latus mediæ meſen-
b c,c,c. terij partis propagatur; [b] inſignis quædam vena exoritur, in eam [c] meſenterij partem
c li.iii.fi.x.R S,T. inſerta, quæ inteſtinum [d] craſſum dorſo committit, à liene ad rectum vſque inteſti-
d ead. fig. v. vii. à Q. ad T. num; ac dein alios exerit ramos, in eam coli partem applantatos, quæ à ſiniſtro ven-
triculi latere ad rectum vſque inteſtinum pertinet. Inter hos etiam ramos, interio- *Venæ hæmorrhoidales.*
rem ſiniſtri lateris meſenterij regionem petentes, [e] alius inſignis amplitudinis habe-
e t.iii.fi.i. d, d,d. tur, inter duas ipſius membranas exporrectus, perinde ac cæteri rami, ſub craſſo inte-
ſtino, ac recti vſque initium; & per inferiorem ipſius regionē complures ramos proij
ciens, ad podicem pertingit, vbi non ſolum poſteriorem ipſius partem occupat, ſed
f ead.e,e. etiam [f] propagines multas quoquouerſum effundit, quæ circum circa, podicem am-
plexantur. Porrò etſi tres hi commemorati rami, ſurculos innumeros in omnia inte-
g li.iii.fi.viii. M,M. ſtina emittunt, longè tamen plures [g] tenuibus, quàm craſſis inteſtinis communicant,
vti vnuſquiſque in quouis corpore leui negotio intueri poterit. Nam quo inteſtina
ventriculi fundo proximiora ſunt, eo plures obtinent venas, quandoquidem plus nu
trimenti ex his, quàm ab inferioribus iecur exugit. Quemadmodum verò nonnullis
venæ portæ ramis glandulas quaſdam attendi ad initium diximus, quæ venas ample-
h ead. fig. x. M,M. xabantur; ſic etiam in [h] meſenterio habentur, vbi ramos aliquot exerunt; quæ qui-
dem glandulæ pro eductorum ſurculorum ratione maiores minoreſuè ſunt. Hæc *Venæ portæ munus.*
eſt venæ portæ uniuerſa diſtributio, cuius præcipuæ partes ſunt nutrimentum à ven-
triculo ad iecur deferre; Adhæc ventriculo, inteſtinis, lieni & reliquis omnibus
coctionis inſtrumentis, per quę diſſeminatur, enutriendis deſeruit, nec non etiam
i t.iii.fi.i. C. ſuperfluitatibus quibuſdam ſanguinis expurgandis. [i] Quæ ad bilis veſicam ferun-
k ead.TT. tur, priorem ipſius tunicam enutriunt: Haud ſecus [k] quę lienem adeunt, lieni
alendo famulantur, & conſequenter iecur à fœculento ſanguine vindicant. Quæ
à liene in ventriculum ſerpit, craſſum illum humorem, quem lien veluti ſuper-
fluum dimittit, expurgat, ſiue is ventriculi os ſiue ipſius fundum petat. Qua
de re magna eſt inter medicos controuerſia; ſiquidem ex græcis, (quos qui-
dem ego viderim) ſolus Paulus Aegineta, ad os ferri ait. Verùm ita ſe res habet;
ad mediam ventriculi amplitudinem ferè conſcendit, hincque deorſum prolabitur

in aliquibus autem corporibus os ipſum adit, vti iam de Cardinali Cibone retulimus, quod & in aliis priuatim ipſe obſeruaui. Ex reliquis venæ portæ ramis in ventriculum & inteſtina diſſeminatis, alii nutrimentum hiſce partibus deferunt, alii aſſumptum ex ventriculo, & inteſtinis alimentum ad iecur mittunt per inſignem [l] meatum ex venis hiſce omnibus conflatum, veluti per portam quandam, vnde vena hæc porta dicta eſt. Cuius ramus, quem ſub recto inteſtino, & per meſenterium ferri diximus, ramos quoſdam effundit, qui ad anum pertingentes, earum venarum capita conſtituunt, quas hæmorrhoides appellamus; quæ quotieſcunque lien fœculentum ſanguinem è iecore non excipit, aut ſuſceptum in ventriculum non eructat, referantur; tunc enim venæ huiuſmodi intumeſcunt, diſrumpunturque. Eſtque hic illud animaduertendum, quod ſanguinem alicui detracturi, iecoris, lienis, ventriculi, inteſtinorum, omenti aut meſenterii occaſione, haud aliunde quàm ex hæmorrhoidibus idipſum præſtare poſſumus; & ex his non ab alia corporis parte, quàm iuxta anum.

l ta.iii.fi.i.B. li.iii. fi.xi.h.

Cui nam corporis parti magis conferat ſanguinis per hæmorrhoidas detractio.

De Vena caua, & primùm, de ipſius cum venæ portæ ramis, in iecore, congreſſu. Cap. 6.

Quænam venæ à iecore prodeant.

ETſi graui contentione inter ſe medici ac philoſophi certant, ex iecore'ne, an à corde venæ cauæ pendeat origo; quia tamen dubium non eſt, ſecundum corporis noſtri ordinem, cibum prius in ventriculi os, hincque per aliquot venæ portæ ramos ad iecur ferri, vbi manifeſtò in ſanguinem conuertitur, per vniuerſum corpus diffuſum, ideo venam hanc ex iecore potius, quàm aliunde proficiſci dicerem. Sciendum eſt igitur, quod quemadmodum ex iecoris cauo [a] venulas complures in orbem enaſci diximus, quę ad iecoris medium modicè retrorſum porrectæ inuicem coibant, in maiores alias radices deinceps commutatæ, dum ex omnibus inſignis caudex exurgeret; haud aliter quoque à conuexa iecoris regione numeroſa venarum ſoboles vndique circum emergit. Imò verò iecoris ſubſtantia aliud nihil eſt, quemadmodum tertio libro edocuimus, quàm venarum multarum, quibus concretus ſanguis obducitur, coitus quidam & congreſſus; hæ igitur venæ verſus medium, vti diximus, contendentes, & inuicem coeuntes, [b] in maiorem deinceps amplitudinem aſſurgunt, donec vnà omnes in elatiori iecoris ſede dextrum dorſi vertebrarum latus reſpiciente congrediantur, vbi in inſignem abeunt caudicem, qui poſteriorem omnem iecoris regionem perreptat, paruam quãdam impreſsionem per omne quod pertranſit ſpatium efformans, ita vt rudis in truncum adacta, facilè citra in iecur ingreſſum permeet. Truncus is ramos, vti inferiùs audies, in corpus vniuerſum effundit, & vena caua, ſiue magna dicitur: cui ſanguis à vena porta communicatur, aut vtriuſque radicum extremis inuicem conniuentibus, aut ſanguine in iecoris ſubſtantiam, hincque in venæ cauę radices reſudante: quæ ſanguinem à vena porta elaboratum, & ex bile vtraque expurgatum excipiunt, inque omnes corporis partes, tam inferiores, quàm ſuperiores demandant.

Venarum in iecur diremptus.

a t.ii.AA. ta. iii.fi.i. AAA verſus 1. 2. 3.4.5.

b lib.iii. fig. xvii.AA. BB t.iii.fi.i.B.

Venæ cauæ quo modo à porta ſanguis communicetur.

De venæ magnæ ſupra iecur conſiſtentis diſtributione. Cap. 7.

VEna caua ſuo è iecore egreſſu in duos truncos, vt multi exiſtimarunt, nequaquam finditur, vt [a] magna arteria, dum cor egreditur. Neque illud verum eſt, venam hanc, à iecore ad lumbos, quàm vſque ad cor ampliorẽ eſſe; imò vnus idemq; eſt truncus vniuerſus, cuius elatior pars in ſublime fertur, dextrum [b] diaphragmatis latus perforans, tumque ilicò nec pulmonis parte, nec alio quouis corpore interiecto, cordis membranas ſupergreditur, quæ quibuſdam in partibus ſepto tranſuerſo laxè committuntur, eaque præſertim, per quam præſens vena porrigitur, quæ [c] duos inibi profert ramos, multiplici ſobole per diaphragma vniuerſum, partimque per cordis membranas, vbi ſepto copulantur, diffuſos. Quum primùm verò vena hæc [d] ſeptum egreſſa eſt, modicè in latus dextrum declinat, denique ad læ-

a t.iiii.

Venæ ſeptum tranſuerſum petentes.

b li.ii.t.vii.s.

c t.ii.C.

d li. iiii. fi.v. D.

uam

Digitized by Google

e li.iiii.ſi.iiii. C.D. uam pauliſper obliquatur,& iuxta elatiorem dextri [e] cordis lateris regionem, inſi-
f t.ii.D. gni orificio [f] læuo ſui latere dehiſcit, quod dextro cordis ventriculo reſpon-
det. Atque inibi recta cordis auricula, anteriori venæ huius parti iungitur. Ex po- *Vena caua cor di quomodo iungatur.*
g t.ii.E. ſtica verò ipſius parte, vena [g] quædam effatu digna emergit, quæ ſecundum poſterio
rem lęuamque cordis regionem perreptat, cordis baſim coronæ in modum ſuccin-
h li.iiii.ſi.vi. EE. gens. Ab humiliori autem venæ huius parte [h] ſurculi quidam promuntur, deorſum *Vena cor enutriens.*
per vniuerſum cor ad ipſius vſq; mucronem excurrentes; qui eo craſſiores ſunt, quò
prædictæ venę pars, ex qua enaſcuntur. craſſior eſt; ac proinde ſiniſtri lateris rami, &
qui ventriculorum ſeptum perreptant, inſigniores ferè ſunt. Vena hęc aliam interdũ
ſociam habet, licet minorem, quæ ab anteriore ipſius regione naſcitur, & per anterio
rem cordis ſedem ſpargitur. Vbi cor vena caua ſuperauit, paulò gracilior efficitur, &
i t.v.ſi.x.f. cordis membranas perforans, [i] magnæ arteriæ ſuperuehitur, dorſo nequaquam inſi
dens, vt quidam arbitrantur, cùm inter ipſam & dorſum primùm ſtomachus, deinde
aſpera arteria, tum magna arteria reponantur. Cùm igitur vena hęc ad dorſum per-
tingere nõ poſſet, tum ob dictarum partium interpoſitionem, tum etiam ob pulmo- *Venæ coniugis expertis ortus, & inceſſus.*
nes, & diaphragma, venam educere oportuit, quæ coſtis nutrimentum ſuppeditaret.
k t.ii.FF. t.v.ſi.i. Hæc [k] à dextro ipſius latere producitur, ſimulatq; cordis membranas, & ſedem egre-
ditur, qua dextra pulmonis pars ſiniſtræ connectitur, venarum arteriarumque ip-
ſius interuentu, iuxta tertiam ſcilicet thoracis vertebram; ſtatimque per idem-
met dextrum latus iuxta thoracis vertebrarum corpora decliuis porrigitur, quouſ
que ad aliquot lumborum vertebras pertingat. Vena hæc, quòd nulla ipſi ab alte-
ro latere correſpondeat, ſolitaria, ſiue coniugis expers dicitur; imò à poſteriori
venæ huius regione dorſi vertebras reſpiciente, ſurculi aliquot emergunt, ſin-
gula coſtarum interualla ſinguli adeuntes, inferiores coſtas enutrituri. Venæ hæ
ſiue ſurculi in integrarum coſtarum interuallis ad cartilaginem vſque porriguntur;
in ſpuriarum verò interuallis, vltra cartilagines verſus abdomen pertinent, in ip-
ſius muſculos etiam ſeſe inſerentes. In ipſo autem per coſtarum interualla pro-
greſſu, ramulos in proximiores muſculos diffundunt. Præterea ex vena hac con-
l ead.GG. iugis experte [l] ſurculi alij pullulant, dorſi vertebrarum corpora, iuxta quod por-
riguntur, nec non ſpinę medullam, & muſculos qui partem hanc attingunt,
enutrientes. Alię inſuper propagines ex hac vena interſepientibus thoracem
membranis, vbi hę dorſo cohęrent, offeruntur. Neque prętereundum eſt, ex
hac, vena protinus vt exorta eſt, exiguum nonnunquam ramum proferri, in mi-
nores alios ſurculos diſciſſum, qui haud rectà excurrunt, vt qui inferioribus co-
ſtis nutrimentum ſuppeditant, ſed errabundo inceſſu in trium priorum coſtarum
interualla diſperguntur, ex quibus numeroſa tenuium ſurculorum propago ema-
nat, in totam coſtas ſuccingentem membranam diffuſa. fit etiam interdum vt hęc
ſine coniuge vena, vbi nonam thoracis vertebram attingit, in duos findatur trun-
cos, quorum vterque decliuis iuxta coſtarum ſui lateris radices fertur, ramulos ip
ſis aliquos exporrigens. Nonnunquam verò à ſiniſtro venæ huius latere hoc eo-
dem loco inſignis quidam ramus effertur, quantus maximus illorum eſt, quos à ve-
na porta educi, inferioremque omenti membranam adire prodidimus. Qui vbi
tranſuerſim vertebrę illius, per quam porrigitur, corpus tranſcendit, in duos ilicò
ramos partitur, quorum alter ſurſum, alter deorſum, iuxta coſtarum capita ſiue ra-
dices fertur, ſingulis coſtarum interuallis ſingulos ſurculos in progreſſu offerens, id
tamen rarò euenit, bis mihi duntaxat, in hanc vſque diem viſum. Hęc tota eſt

venę coniuge carentis hiſtoria; quę haud oſcitanter ob venæ ſectionem in pleuri- *Vnde præſtet ſanguinem mittere in pleuritide.*
tide perpendenda eſt. Et mehercule ſi exortum progreſſumque ipſius reſpexeri-
mus, x e dextro potius latere ſanguis mittendus videbitur, quodcunque tandem
latus dolor infeſtet; aut ſaltem parum omninò intereſſe oſtenditur; ex vtrolibet
enim brachio ſanguis detrahatur, ſemper ex vena caua prius, dein ex prędicta
educatur neceſſe eſt. Sed vt eò vnde digreſſa eſt, noſtra redeat oratio, Vena ca-
ua, vbi venam hanc de ſe protulit, ad iugulum rectà conſcendit, membranis
thoracem interſepientibus, plurimiſque glandulis, iugulo hinc circum adnatis

ſuffulta, quæ in vnum omnes corpus congredientes, pluribus è vena caua inibi eductis ramis, ſtrati ritu ſubſternuntur. Hac enim in parte primum in duos inſignes [m] ramos finditur, ex quibus venę omnes brachia, caput, & muſculos aliquot, ſuperius ab vmbilico poſitos, enutrientes expromuntur. Ex vtroque hoc ramo ſtatim atque dirempti ſunt, [n] vnus inter alios perexiguus enaſcitur ſurculus, qui deorſum iuxta coſtarum radices, ad tertiam vſque coſtam illabitur, ramuſculos quoſdam nunc duarum, nunc trium coſtarum interuallis offerens. Ramulus hic interdum non ex huiuſmodi vena, ſed à caua proficiſcitur, antequam in prædictos duos ramos diſſecetur; quamuis fere deſideretur, quia coſtarum interuallis venæ pari carentis propagines alimenta ſubminiſtrant. Paulò altiùs ex anteriore venæ cauæ ſede, vbi diuiſionem ſubitura eſt, [o] vena vtrinque depromitur, quæ ad elatiorem oſſis pectoris ſedem contendit, [p] deorſumque ad ſuum quæque latus, ſub eo iuxta coſtarum cartilagines fertur, multas variaſque fundens propagines, alias quidem in membranas thoracem interſepientes, quibus venæ hę vnà cum alijs è vena caua enatis, perque ipſas irrepentibus, nutrimentum præbent; alias in interualla cartilaginum ſeptem priorum coſtarum; in muſculos inſuper pectori incumbentes, partimque in ipſas etiam mamillas. Ac deinde à ſuo [q] ambę latere iuxta [r] mucronatam pectoris cartilaginem egrediuntur; & per rectos abdominis [s] muſculos ad mediũ vſq; [t] ipſorum diffuſę, aliquos ſemper ramos in proximas partes effundunt, quorum præcipuus abdominis cutem ſubit, & ſecundum coſtarum cartilaginum terminos delabitur, in exiles quaſdam venas inſtar capillorum diſtributus, quæ obtutum ferè oculorum effugiunt. Duę hę venæ, etſi ferè, vti diximus, ex anteriori duorum inſignium ramorum ſede, quà inuicem abſcedunt, originem deſumunt, interdum tamen ex radicibus trunci venæ cauę, antequam diffindatur, educuntur. Et quandoque altera quidem, pręſertim ſiniſtra ex ramo ſiniſtrum brachium petente, altera ex media venæ cauſę bifurcatione promitur. Nonnunquam verò vnica duntaxat ex vena caua, vbi hęc bipartitò ſcinditur, exortum ſumit. & quum primum pectoris os attingit, in duos finditur ramos, quamuis id infrequentius accidit. [u] Duorum venę cauę inſignium ramorum vterque à ſuo latere, brachium verſus contendit ſub clauicula iuxta primam coſtam, aduſque axillam, qua in parte, non autem prius, vt prodidit Veſalius, in duos partitur ramos, per brachium vt poſtea dicemus diſtributos. Ex elatiori tamen vtriuſque priorum ramorum parte, priuſquam è thorace excedant, [x] vena exurgit effatu digna, quę obliquè ſurſum, verſus poſteriora tendit, ad laterales vſque ceruicis vertebrarum proceſſus. Reliquum venę huius caluariam adit, & comite [y] arteria, per foramen ingreditur, quod iuxta poſteriorem occipitis [z] capituli ſedem haberi tradidimus; vbi verò caluariam ſubit, hęc quidem in [a] ſecundum, ſeu ſiniſtrum durę menyngis ſinum, ſocia verò ipſius in dextrum diffunditur. Pręter venam hanc [b] alia inſuper ex poſteriori eiuſdemmet dicti rami parte, antequam is thoracem egreditur, prodit, quæ per inferiores colli, elatiores verò thoracis vertebris adhærentes muſculos, & per capitis quoque muſculos exhauritur. Deinceps dicta ratione ex capacitate thoracis, inter primam coſtam & clauiculam emergit, [c] ſecundum muſculum dorſum mouentium perforans; hinc axillam verſus irrepit, iuxta glandulas hac in parte repoſitas delapſa: vbi ſequentes præfundit ramos; Primum quidem duos, quorum [d] alter ex anteriore ſede pronaſcitur, & per muſculos digeritur, à pectoris oſſe ac coſtis ad brachium, & ſcapulas porrectos; in mulieribus verò per mammas, cutemque ipſarum, [e] Alter ex poſteriore ſede promitur, & per muſculos cauam ſcapulæ ſedem occupantes, alioſque conterminos multiplici propagine ſpargitur. Ramus autem ad pectus permanans, mediocris amplitudinis venam interdum profert, quæ obliquè ſecundum pectoris latus decliuis fertur, perque muſculum diſtribuitur, quo brachium retrorſum demittitur. Vbi verò ramus is præſentem venam non expromit, [f] ex eademmet iecoris vena enaſcitur, paulò inferius propter axillam. Præterea ramuli quidam exiles inibi exoriuntur, in glandulas, & membranas axillæ ſubiacentes, diſtributi, hincque poſtmodum in internam brachij ſedem, ut ſequens caput edocebit, exhauſti. Nunc operæ pretium

erit,

Venæ cauæ in faucibus partitio.

Vena ſub pectoris oſſe aduſque vmbilicum incedens.

Progreſſus ramorum venæ cauæ iuxta iugulum. Propagines ab hiſce ramis eductæ antequam ad brachium pertingant.

m t.ii.H.
n t.ii.K.
o t.ii.L. li.ii. t.vi.a. li.iii.fi. i.K.
p li.iii.ta.ii. BC.
q li.ii.t.vi.a. li.iii.fi.i.K.
r ead.AA.
ſ li.ii.t.vi.F.
t t.ii.M.
u t.ii.H.
x t.ii.NN.
y t.iiii.F.
z li.i.t.iiii.fi. vi.l.
a t.iii.fi.ii.N. li.v.fi.ix.sss.
b t.ii.o.
c li.ii.t.v.vi. Q.
d t.ii.P.
e ead.Q.
f R.

Digitized by Google

erit, ad cæteras venas, quæ ab elatiore rami huius parte inter iugulum, atque hume-
rum enaſcuntur, ſermonem rurſus conuertere. Primùm iuxta commemoratam di- *Vena iugularis interior.*
g s.t.v.ſi. uiſionem in egreſſu ex thoracis cauitate [g] vna depromitur, quæ ſurſum altero aſpe-
ræ arteriæ lateri hærens procurrit, riuulos ſemper aliquos aſperæ arteriæ, ac membra-
nis inibi conſiſtentibus communicans. Vena hæc Latinis, interior iugularis dicta
h ead. eſt, quæ vnà cum ſoporali [h] arteria, cerebrum conſcendit, ſurculos aliquot in itinere
elatiori muſculorum parti offerens, qui ceruicis vertebrarum anteriora occupant,
ac ſtomacho ſubſunt; nec non etiam membranis ſextum, ſeptimumque neruorum
i t.iii.ſi.ii.A. par in vertice colligantibus. Simulatque autem [i] caput attingit, in duos finditur ra-
k ead.O. mos; quorum [k] inſignior, retrorſum iuxta cranium defertur, dum capitis cauitatem
l li.i.t.v.ſi.i.c. ingrediatur, per [l] foramen, quod ſexto pari neruorum cerebri egreſſum præbere au-
dies, aſt nullum interim ſoporalis arteriæ ramum comitem ſibi, vt Veſalius ait, aſci-
ſcens. Ramus is quum primùm caput ſubijt, ilicò diſtribuitur, vti peculiari ſuo capi- *Venæ iugularis exterioris diſtributio.*
te fuſiùs explicabimns. Nunc ipſarũ in caput ingreſſum ſermone perſequi ſufficiat.
m ta.iii.ſi.ii.F. [m] Minor internæ iugularis ramus ſoporali arteria relicta, capitis cauitatem ingredi-
n ead.R. tur, per [n] foramen, quod ipſius gratia iuxta [o] tertij, & quarti paris neruorũ foramen
o lib.v.t.ii.ſi.xiiii.IK. inciditur. Priuſquam autem vena hæc in duram menyngem digeratur, [p] ſurculum
p t.iii.ſi.ii.n. de ſe mittit, qui per foramen quoddam tranſuerſum in temporũ oſsibus conſiſtens,
venæ huic & ramuſculo quinti paris neruorum cerebri commune, ad auris foramen
defertur. Sed ad partitionem iterum redeamus quam in iugulo fieri tradidimus; ſta-
q t.ii.T. tim poſt internæ iugularis exortum, in progreſſu ad humerum, [q] alia producitur ve
r t.ii.b. na, quæ non procul ab ortu [r] ramum à ſe depromit, qui per cutem poſteriori ceruí-
cis ſedi obductam, & muſculos aliquot cuti hac in parte ſubſtratos, multiplici ſobole

diſtribuitur. Edito hoc ramo inter cutem, & latum, tenuemque buccas agentẽ mu-
ſculum, per colli latera ad fauces conſcendit, exteriorem iugularem appellatam con-
ſtituens. Quæ, vt in vetulis pluribus, in vociferantibus, in ſpiritum continentibus
conſpicuum euadit, quadrifariam diſcinditur. Prima diſtributio eſt, cùm inter cu- *Tres in margine occurrentes figuræ è regione, poſtrema tria genera oſtendunt, in quæ iugularis exterior diuiditur. primum nanque in ſecunda tabula conſpicitur.*
tem & carnem rectà ramus ſurſum irrepit, exiles quaſdam venas proximis muſcu-
lis, & cuti etiam exporrigens. Secundum diſtributionis genus eſt, vbi vena hæc in

medio colli longitudinis bipartitò finditur, parſque altera verſus poſteriora, altera
verſus anteriora conſcendit. Tertium, quod infrequentiùs viſitur, eſt, quum exte-
rior hæc iugularis in duos partitur ramos, qui paralleli ſurſum irrepunt; Quorum
maior interdum inter cutem carnemque minimè conſpicitur, quòd ſub eo muſcu-
lo deliteſcat, qui à pectoris oſsis apice, & à clauicula enatus, in mamillarem proceſ-

ſum ſeſe inſerit; quod quidem nonnullos in eam ſententiam deduxit, vt ramum
hunc interiorem iugularem eſſe arbitrarentur, ipſius amplitudine deluſi. Quarta
partitionis ratio fit, cùm duo hi rami, hunc in modũ aſcendentes iuxta fauces coeunt
in vnum acti, protinuſque gemini redeunt, in duos diſſecti ramos, vti mox ſubiun-
gam. Hæc venarum diſcrimina in collo ſpectantur, at qualiſcunque tandem diſtri-
butio fiat, ſemper in tranſitu ramulos quoſdam tum in cutem, tum in conterminos
s X. muſculos profundunt. Et vbi ad fauces pertingunt, ſub maxilla propter aures, [s] pars
t V. ad internos oris muſculos, & ad duram menyngem procurrit; reliquum in [t] cutem,
u Y. faciei muſculos, ad tempora, & [u] ponè aures, inque omnem capitis cutem exhau-
x li.ii.t.vi.F. ritur. Pars oris interiora ſubiens, in [x] tonſillarum regione partitur, ramuſculos ip-
y li.ii.t.vi.L. ſis aliquot exporrigens, alios verò paulò inſigniores in laryngem, in [y] glandulas ipſi
aſsidentes, in muſculos oſsis hyodis, in linguã, omneſque aſperæ arteriæ, ac faucium
z Is ſub lingua iuxta vinculum occurrit. partes, diffundit; quorum [z] maximus ſub lingua ſecundum ipſius longitudinem con-
cedit, in multiplices, & errabunda ſerie prorepentes ramulos diſciſſus. Aliam præte-
rea [a] venam, ramus hic oris interiora peruadens, exerit, quæ caluariam per illud [b] fo-
a t.iii.ſi.iii.E. ramen ſubit, quod iuxta poſteriorem ſedem mamillaris temporum oſsis proceſſus
b li.i.t.v.ſi.i.g viſitur; quin etiam & ramos aliquot in tunicam, quæ palato, & narium cauitati ob-
c ead.G. ducitur, diffuſos. Ex quibus poſtmodum venulæ quædam, caluariam pariter ſu-
d li.v.ſi.xiiii.G. beuntes emanant; vna ſcilicet per [c] foramen, quo [d] ſecundum cerebri neruorum
e li.i.ta.v.ſi.i.I. par tranſmittitur, quæ in duram membranam abſumitur; altera per [e] maximum

octaui

Vena per faciē propagata.

octaui oſſis capitis foramen, in duram quoque menyngem excurrens. Rami autem hi, vbi cranium ingrediuntur, aliquas etiam propagines in oculos proijciunt, ad frontis vſque cutem pertinentes.[f] Quod reliquum eſt venę huius, quam per cutem, & faciei muſculos, caputque vniuerſum diſtribui diximus, ea quam ſubijciam ratione, dirimitur. Primum vbi vena hæc regionem ponè aures attingit, vbi maxilla inferior ſuperiori committitur, [g] glandulas quaſdam offendit, venæ huius diſtributioni eo in loco præfectas; ac in ipſarum medio in duos partitur ramos, quorum [h] alter ad genas, ad cutem naſi cartilagines obtegentem, ad [i] frontem, incerto ductu, ac diſtributione fertur; alter in alios duos ſcinditur ramos, [k] alterum in ſui lateris tempus exhauſtum,[l] alterum, poſt aures procurrentem, inque occipitis cutem diffuſum. Porrò exterioris iugularis ſoboles in faciem & caput diſtributæ, quæ alterum latus occupant, alterius lateris venis copulantur, omneſque in vnam congrediuntur, præſertim in fronte, vbi [m] quæ conſpicitur vena, ex duabus hiſce iugularibus venis conflata eſt, quæ per internos oculorum angulos irrepentes in ipſius medio inuicem coeunt. Illud quoque minimè ignorandum eſt, ex eijſdem hiſce ramulis, venas quaſdam inſtar capillorum exiles proficiſci, cerebrum adeuntes, per [n] foramina quædam in caluaria exciſa, vſque adeo exigua, vt ferè non appareant. Haud ſecus quoque aliæ ex caluaria in cutem emergunt, vt ſuo loco dicemus.

f t.ii.y.
g ead.
h ead. z.
i ead.q.
K ead.α.
l.cad.*.
m ead.q.
n li.i.t.v.fi.ii. ss.

Axillaris & humerariæ Venæ in brachium propagatio. Cap. 8.

Numeralis venæ in brachium diſtributio.

DIximus ſuperiori capite ramum à iugulo in brachium tendentem, iuxta axillam in duos ſcindi ramos in brachium diſtributos. Horum [a] ſuperiorem, capitis venam vulgo appellant, ex eo deluſi, quòd à iugulari exteriori eam naſci arbitrentur. [b] Alterum venam iecorariam appellant. Cephalica vbi ad humeri ſummum pertingit, priuſquam in muſculum brachium attollentem ſeſe abdat, ſurculos aliquot in cutem effundit, quorum [c] præcipui per cutem prædicto muſculo obductam digeruntur. In mulieribus verò nonnullis ad mammas vſque excurrunt, ſuper claiuculis prorepentes, & venarum liuidarum partem conſtituunt, quæ in earum aliquibus viſuntur. Ramis his eductis, in [d] muſculum cuius beneficio brachium attollitur, ſeſe recondit, & inter internum muſculi huius latus, & tendinem [e] muſculi brachium pectori adducentis procedit, iuxta quorum inſertiones iterum emergit. Ac poſtmodum inter cutem carnemque carnea membrana obducta deorſum porrigitur, & verſus externum brachij latus contendit (vt vnicuique in ſe ipſo, niſi venas impenſius graciles obtineat, ſitue præter modum obeſus, intueri licet) ſecundum externum [f] primi muſculi cubitum flectentium latus irrepens, & [g] ramos aliquot in cutem, inque anterius dicti muſculi latus proijciens, qui partim rectà, partim tranſuerſim deorſum perreptant, ita vt verſus brachij interiora nonnunquam cum [h] iecorariæ venę ramis coire videantur. Vbi verò humeraria hęc, cubiti attingit articulum, [i] in duos vt plurimum, nonnunquam verò in tres finditur ramos, qui aliquando ęquales, aliquando alter altero inſignior occurrunt. [k] Primus, qui ſępiſsimè deeſt, verſus interiorem brachij ſedem è regione cubiti deſcendit, deſinitque in ſurculos aliquot diſſectus, ſub [l] muſculorum capitibus, ſecundos, tertioſque digitorum articulos flectentium. [m] Secundus idemque maior à dicta ſede oritur, & obliquè ſub cute ad cubiti cum humero articuli flexus medium delabitur, hincque per brachij medium pauliſper procedens, paulò antè cubiti articulum, alteri cuidam [n] ramo iungitur, quem à iecoraria vena educi audies, vnaque ex vtriſque [o] vena, communis proinde dicta, conflatur. [p] Tertius ramus [q] ſecundum muſculum radij motorem conſcendit, ſenſimque ac ſenſim obliquus deorſum per radium ad medium vſque longitudinis ipſius procedit, deinde vlnam verſus obliquatur, quam vbi attingit [r] exiles quaſdam venas ſuper dicto muſculo in cutem, ſub qua defertur, effundit, quarum [s] maxima illa eſt, quam iuxta principium educit, vbi eam tripartito ſecari diximus. At ſciendum eſt, ramum hunc in obliquo verſus vlnæ appendi-

Communis vena.

a t.i.ii.a, a.
b ead. m, m.
c ead.d, d.
d li.ii.t.iii.R
e li.ii.t.iiii.q
f ead.r.
g t.ii.e, e, e.
h ead.s.
i ead.f.
K ead.g
l li.ii. t. v. ⊙ t.vi. Ξ.ν.
m t.i.ii.g.h.
n t.ii. t.
o ead.α,
p ead. i.
q li.ii.t. vi.λ t.xii.Θ.
r t.ii.KK.
s editiſſimum.K.

ead.x,x. appendicem brachialiſque radicem deſcenſu [t] alteri axillaris venæ ramo [u] commi-
u ead.l ſceri, & maiorem vnum ex ambobus conſurgere, qui brachiale conſcendit, & in
ramos aliquot incerta ſerie diſſectus, proximè ad paruum & anularem digitum con
cedit, ibique venam conſtituit ſaluatellam, ſiue Lienis venam appellatam, quam
medici nonnulli in lienis affectibus pertundi iubere ſolent, quorundam potius au-
toritate, quàm vlla ratione adducti, vt perſpicuum magis fiet, cum de iecorariæ ve-
næ ortu verba faciemus. Ex hiſce ramis aliqui in paruum anularemque digitum ſpar-
x t.ii.m. guntur; Atque is eſt venæ humerariæ terminus. [x] Axillaris protinus vt ab axilla *Vena interna.*
emerſit, & in brachium adigitur, ſeſe inter muſculos humeri os amplexantes re-
condit, preſertimque inter anteriorem ſedem [y] primi cubitum extendentium, &
y li.ii.ta.iii. t.t.xii.T. poſteriorem tendinis [z] illius muſculi, quo brachium pectori admouetur; ac poſt-
z ead.t.iii.l. t.i.ii.∇ modum inter poſteriorem partem cubitum flectentium [a] muſculorum, ramos ali-
quot in progreſſu expromens. Ac [b] vnum quidem in primis [c] muſculorum cu-
a ead.t.viii.r bitum extendentium capitibus offert, qui [d] venulas illas è directo reſpicit, quibus
b t.ii.n glandulas enutriri monuimus. Poſt hoſce ramos paulò inferiùs ex poſteriore [e] ve-
c li.ii.t.xi.Θ.f
d t.ii.inter P, & R næ huius parte inſignis exoritur ramus, qui venulas quaſdam in cutem externæ bra
chij parti obductam mittit. Alius quinetiam ab externa venæ huius regione [f] ra-
e ead.o
f ead.p mus effatu dignus enaſcitur, qui obliquè per poſteriorem brachij partem inter os
g li.ii.ta.ix. S,T. & [g] muſculos cubitum extendentes ad externum vſque oſſis humeri tuberculum
delabitur, vbi [h] muſculorum etiam ex huiuſmodi tuberculo ſiue capite producto-
h ead.Y.Z. Θ,Λ. rum ſubit capita, quibus exiguos quoſdam ramuſculos exporrigit; ac dein per ex-
i li.vii.ta.ii. iii.φ. ternam vlnæ ſedem deorſum fertur, vnà cum [i] quarto neruo eorum, quos brachium
adire narrabimus. Hi ſunt quos axillaris vena, priuſquam ſe in conſpectum det, ra-
K li.ii.t.i.Δ mos educit, aduſque ſcilicet [k] muſculi brachium pectori adducentis inſertionem;
l t.ii.q,r. atq; ibi in [l] duos propemodum æquales truncos dirimitur. Quorum alter toto pro-
m t.iiii.N. greſſu occultatus, [m] arteriaque ac [n] tertio manum petentium neruo comitatus in-
n li.vii.t.ii.τ
o li.ii.t.vi.inter Θ,& γ cedit, & inter duos cubiti flexores [o] muſculos, deorſum ad mediam ſedem cubiti
flexus porrigitur, ramulos quoſdam tum hiſce muſculis, tum membranis neruos ob-
tegentibus offerens. Vbi cubitum ſuperauit, ſtatim atque inter muſculos motus
p t.v.f. digitorum opifices abdi incipit, [p] in duos partitur ramos, qui parum omnino in-
ter ſe abſcedentes, ſurculos aliquot in conterminos iaciunt muſculos; hincque
vlnæ alter, alter radio innitentes vnà cum horum muſculorum tendinibus, ad ma-
nus vſque volam procedunt, ſub tranſuerſo etiam brachialis ligamento porrecti.
Volam vbi attingunt, in alios diducuntur ramos, qui ſub volæ manus membrana re-
q ead.g. pentes, in internam digitorum ſedem, hac quam ſubiungam ratione digeruntur. [q]
Ramus qui radio innititur, ſurculos duos in pollicem, totidemque in indicem,
atque vnum in medium digitum emittit. Qui vlnæ incumbit, paruo digito duas
propagines totidem anulari, vnam medio exporrigit. Atque ex hoc ramo venula
depromitur, quæ muſculis externam volæ ſedem occupantibus nutrimentum de-
r li.ii.t.vi.γ,ж t.vii.i.2.3.t. xi.l. fert; ex altero autem ſurculus educitur, qui [r] muſculos in primum pollicis os inſer-
tos enutrit, Sicque vniuerſus hic axillaris venæ truncus nuſpiam conſpicuus pro-
greditur. [s] Alter ſub cute verſus internum oſſis humeri [t] tuberculum incedit, *Vena brachium petens inter cutem & carnem.*
s t.ii.r.
t li.i t.vi.fig. vi.s. vſq; cubiti articulum, perinde ac humeralis conſpicuus. Quum primùm verò ela-
tiorem interioris humeri [u] tuberis regionem attingit, ſub cubiti flexum [x] in duos
u ead.
x t.i.ii.t,u. finditur ramos; quorum anterior cuti, quemadmodum & omnes ex eo eductæ pro- *Venæ axillaris ramus ſub cute incedens.*
pagines, ſubſtratus, deorſum ad mediam cubiti flexus ſedem properat, vbi ſecun-
y ead.G. do humerariæ [y] ramo [z] iungitur, nunc ſuperiùs paulo, nunc paulò inferiùs; & ex
z ead.α vtriſque vena, quam Communem ſiue Mediam nuncupamus, efformatur. [a] Poſte- *Communis vena.*
a ead.g
b ead.x,x. rior ramus illic editus vbi, axillatis venæ truncus, iuxta interius humeri tuberculum
partitur, ſurculos complures educit, per inferiorem brachij ſedem ſub cute deſcen-
dentes, partimque ad interna & externa latera pertinentes; ex quorum præcipuis [b]
vnus per inferiorem vlnæ ſedem, nonnihil extrorſum ad brachiale vſque contendit,
c ead.i. & ramos quoſdam profundit cum humeralis venæ ramis [c] coeuntes; quibus venæ hu
merariæ ramis deficientibus, vena hæc ipſorum defectui ſufficitur. Præterea ex
poſteriore

poſteriore hoc ramo [d] alius emanat, qui per cubiti poſteriora fertur, & per exteriorē vlnę ſedem inter cutem pariter & carnem delabitur. Alij rurſus ex poſtrema hac vena [e] ſurculi emergunt, [f] qui per internam brachij ſedem diſſeminantur, vario & incerto implexu tum inuicem, tum etiam cum nonnullis venæ illius ramis coeuntes, quæ per humiliorem vlnæ ſedem diffunditur. Ramis his [g] alia inſignis vena copulatur, quam [h] axillaris venæ ramus communem venam conſtituens, ab humiliori ſede & ex medio progreſſu emittit. Vena hæc interdum rectà, interdum verò in orbes quoſdam acta, in brachiale fertur, ſeſe alijs eiuſdemmet venæ propaginibus commiſcens, quæ adeo tenues ſunt, vt leui negotio varicoſæ reddantur. Hæ ad brachiale nequaquam terminantur, ſed partim rectà, partim obliquè ac tranſuerſim, modo inuicem commixtæ, modò diremptæ in internam manus cutem exhauriuntur, cuti nonnunquam connatæ, nonnunquam verò inter ipſam & membranam carnoſam procurrentes. Atque harum [i] propaginum, quæ pollicis radicem petunt, cum alijs coeunt [k] ſurculis, qui à communi vena educti in externam pollicis regionem diffunduntur. [l] Vena enim communis ſtatim à ſui productione, obliquè deorſum ad elatiorem brachij ſedem fertur, donec [m] radium paulò vltra ſuæ longitudinis medium conſcendens, & ramulos aliquot incerta ſerie diffundens, ac nonnunquam propaginibus internam brachij ſedem perreptantibus copulata, in externam brachij regionem pertingat, per quam toto ductu inter cutem carnemque progreditur adusque mediam ferè vlnæ appendicem, vbi in duos [n] partitur ramos γ ſiue Λ literę imaginem æmulantes. [o] Elatior [p] ſectionis huius ramus, ſurculum ad internam brachialis ſedem iuxta pollicis radicem mittit, qui dictis nuper hanc ſedem perreptantibus [q] ſurculis commiſcetur, ac poſtmodum exteriùs inter pollicem & indicem procedit, in plures ſoboles, quę interdum inuicem coeunt, diſciſſus, & eam conſtituens venam, quam medici complures, neſcio qua ratione, in iecoris affectibus incidendam curant. [r] Inferior horum duorum ramus ad indicem & medium digitum, & aliquatenus ad paruū exporrigitur, in multiplices & ipſe propagines diſſectus. Huiuſmodi eſt venarum per brachium diſtributio. Qua in re illud animaduerſione dignum occurrit, ſectionem, quam in manu fieri tradidimus, vſq; adeo variam eſſe, vt inter mille homines vix duos reperias, in quibus hęc eodem ſe modo habeat. Quamobrem, & quia venæ huiuſmodi in quouis beneualente homine facilè occurrunt, illis demonſtrandis minimè diutius immorabor. Id duntaxat, ꝙ ſummè neceſſarium iudicem, ſubticere nolo, eos qui ex vena ſanguinem detrahunt, inter pollicem & indicem excurrente, humerariam ſeſe aperire exiſtimantes, in magno errore verſari; nec minùs hallucinantur qui ab axillari ſanguinem miſſuri eam pertundunt, quæ inter paruum digitum & anularem, ſiue inter anularem & medium porrigitur, cùm ambę ſoboles ſint venę communis. Porrò non ſolum manus venę in diuerſis hominibus euariant, verū etiam quę brachij interiora perreptant; ſiquidem communis vena nunc decliuior eſt, nunc altiùs conſiſtit; atque interdum humeraria deperditur, vbi cum axillari coit; interdum verò hęc ſola viſitur; nonnunquam ſecus euenit, hiſce atque alijs conſurgentibus differentijs, vt vnicuique in ſe ipſo explorare licet.

d ead.γ.
e t.i.ii. ad z. inferius.
f ead.u.
g ad z. ſuperius.
h ead.t.
i ead.δ.
K ead.q.
l ead.α.
m ead.β.
n ead.γ.
o γ.
p ead.δ.
q ead.q.
r ead.ε.

Manus venæ admodum variæ.

De Venæ Cauæ infra iecur diſtributione. Cap. 9.

VEnæ cauæ diſtributionis ſeriem ſuperius à iecore tradidimus, ſupereſt nunc, vt propagationis infra iecur rationem edoceamus. Scire igitur oportet, venam cauam à [a] poſteriore iecoris ſede prodeuntem, ſtatim atq; ab eo recedit, ad dextrum dorſi latus [b] deflectere, ac [c] ſurculum in ſiniſtrum latus proijcere, qui potiſſimùm, in craſſam tunicam à peritonæo enatam & reni obductam, exhauritur; cui ramo alter nonnunquam in dextro latere correſpondet. Quanquam ferè dextri renis [d] vena haud ex venæ cauæ caudice, ſed ex [e] vena ſerum ad renes deferente ortum deſumit; interdum verò ſecus accidit, vt ſcilicet vena per ſiniſtri renis tunicam diſtributa ex vena ſerum ad eundem renem deferente prodeat, & quæ in dextri renis

Vena exteriorē ſiniſtri renis tunicam petens.

a t.ii. AA. li. iii. fig. xvii. AA. BB.
b t.ii. ab A, ud ε.
c t.ii.x.li. iii. fi.xix.x.v.
d t.ii.x.li. iii. fi.xix.γ.
e ead.a. figu. xxii.m.

tunicam

Digitized by Google

Venæ ad renes tendentes.

tunicam exhauritur, ex dextro venæ cauæ latere originem ducat. Quum primum vena hæc exactè ad dorſi medium appulit, iuxta primam lumborum vertebram duos [f] inſignes educit ramos vtrinque ſingulos, qui rectà ſeſe in renes proripiunt, Venæ emulgentes dicti, quòd per eos ſeroſum ſanguinẽ renes exſugant. Et quemadmodum nunc dexter, nunc ſiniſter ren ſuperior eſt, haud ſecus quoque modo dextrum, modo ſiniſtrum ramum editiorem eſſe contingit; nonnunquam verò ren altius conſiſtit, ramus autem inferior ſubſiſtit. At nunquam ſibi inuicem è directo reſpondent, quò meliùs renes ſeroſum ſanguinem alliciant, vti explicatiùs ſuo loco proditum eſt. Vterque igitur hic ramus ad ſui lateris renem pertingens, ilico in [g] duos partitur, mirabili artificio, vti ſuo loco diximus, in renis ſubſtantiam exauſtos. Verum ab humiliori ſede ſiniſtri rami circa ipſius medium, [h] vena in viris exit, quæ peritonæo, quà id lumborum muſculos contegit, adhęrens incedit, & ſurculos aliquot in ipſum deriuans, obliquè deorſum in ſiniſtrum latus tendit ſuper [i] vrinarium ſui lateris meatum, circiter ad os vſq; ſacrũ, hincq; pubis os iuxta inguen conſcendit, & peritonæi membranam, nec non primum ſecundum, & quartum abdominis muſculum circuens, pubis os [k] ſupergreditur per impreſſionem ob id in ipſo excultam. Ac poſtmodum [l] in gyros quoſdam varicoſos acta, (vnde κιρσοειδὴς παραστάτης, quaſi retortum quid teſtibus aſſidens dicas, appellata eſt) deorſum illabitur, dum ſe in teſtis elatiora inſerat; vbi exiles quaſdam [m] propagines in internum teſtis inuolucrum, aliasque complures in ipſam teſtis ſubſtantiam ſpargit. Venæ huic ſiniſtrum accedenti teſtem, alia interdum ſed rarò iungitur, [n] quæ à ſiniſtro venæ cauę latere paulò infra emulgentem venam emergit, & ex vtriſque ſimul iunctis alia conſurgit vena, qua ſemen in ſiniſtrum teſtem defertur. Cęterum [o] vena dextrum petens teſticulum non ex emulgente, ſed [p] ex anteriori caudicis venæ cauæ latere paulò infra emulgentem, verſus dextrum latus, nonnihil prominenti & rotundo exortu profertur. Venæ huic aliam ex eiuſdem lateris emulgente ortam, adiunctam fuiſſe Veſalius ſemel duntaxat ſibi obſeruatum teſtatur: Ipſi hactenus nunquam vidimus. Duę hę venæ, quæ ſeminis materiam diſponunt, quò albedinem à teſtibus promptiùs ſuſcipiant, etſi varium obtinent exortum, iter tamen minimè diuerſum peragunt, eundem in viris omnibus ductum ſeruantes. Duabus hiſce venis teſticulos adeuntibus, [q] arteria vtrinque copulatur, quam [r] & magnæ arteriæ trunco paulò infra venam enaſci audies; hæ inuicem commixtæ implicationes quaſdam mutuo ingreſſu egreſſuque efformant, donec ex arteriæ ſpiritibus, & venæ ſanguine corpus quoddam vniforme conſurgat (mixtio hæc græcis ἀναστόμωσις, hoc eſt venarum apertio dicitur) ſicque in eminentiorem teſtis regionem concedit. Iuxta exteriorem finis huiuſce meatus partem alius [s] exoritur ipſi continuatus, nonnihil eo albidior duriorque; qui externa facie ſubrotundus eſt, vbi vero interiori teſtis inuolucro applicatur, paululum in medio canalis inſtar excauatus. Sicque deorſum prædictę membranę adhærens, à poſteriore corporis varicoſi ſede in poſteriorem eiuſdem partem labitur, ac interiùs paululum conſiſtens, poſteriori teſtis regioni innixus ad humiliorem vſque ipſius [t] regionem properat. Ac poſtmodum denuò [u] aſcendit, eadem membrana ſuffultus, ipſi interim minimè connatus, & in gyros quoſdam anguis ſiue vermis inſtar, actus elatiorem teſtis ſedem conſcendit; vbi [x] tenuuior, teretiorque redditus, rectà ſurſum citra vllos anfractus fertur, anteriori [y] meatus parti innixus, quem ſemen ad teſticulum deferre monuimus, ad eminentiorem vſque pubis oſſis regionem, iuxta inguem. Et per idem [z] foramen ingrediens, quod priori meatui egreſſum præbuerat, deorſum tendit poſteriori pectinis oſſis parti incumbens, & peritonęo adhęrens, ſuper vrinarium ſui lateris [a] meatum, procedit, & inſertionem in [b] poſticam ceruicis ſedem molitur, in eam ſcilicet glandulam, quam vſus huiuſce gratia inibi haberi diximus. Hæc ita ſe habent in maribus. In muliere meatus hi ad os vſque ſacrum eundem, quem & in viro ductum ſeruant, ſed craſſis quibuſdam [c] membranis ſuffulti prorepunt, & priuſquam ad teſtem pertingant, ambo in duas finduntur partes; quarum [d] altera in craſſas quaſdam membranas, & in vteri latera, nonnihil verſus ipſius fundum

Siniſter ſeminis meatus.

Dexter.

Seminalis venæ cum arteria coitus.

Meatus quo ſemen à teſte ad penem defertur.

Meatus ſeminarius muliebris.

f ta.ii. θ. ι. li. iii. fig. xix. a. b. fi. xxi. 22. m, n.
g li. iii. fi. xix. xxi. xxii. 25.
h t. ii. λλ. li. 3. fi. xix. e. fig. xxi. x.
i li. iii. fi. xxii. q.
K li. iii. fi. i. x.
l ead. fi. xxii. a. δ, ad ε. fig. xxiiii. ab x, ad x
m fi. iiii. D
n fi. xxi. y.
o fi. xxi. t.
p fi. xxi. μ.
q li. 3. fi. xxii. δ.
r li. iii. fi. xix. G. fig. xxi. xxii. a
s ead. fi. xxii. ϑ.
t ea. fi. xxiiii. F, fi. xxi. i.
u ead. G.
x ead. B. fig. xxi. x.
y ead. fi. xxi. γ.
z li. iii. fi. i. G H.
a li. iii. fi. xxi. xxii. q.
b fi. xxii. r.
c fi. xxiiii. o, o.
d fi. xxvi. n.

dum

Digitized by Google

dum digeritur. [e] Altera ſeminali arteriæ, perinde ac in viro fieri diximus, ilicò copulatur, & minimè abdomen egreſſa, in ſui lateris [f] teſticulum adigitur, qui vti diximus ad latus fundi vteri ſitus eſt, & in [g] elatiorem teſtis regionem recurrẽs [h] haud editiora petens, irrepit in orbes, ſiue anfractus quoſdam anguis ritu acta, quouſque in angulum fundi vteri ſuæ regionis inſeratur.

Diſcrimen inter prima, & ſecunda ſeminis vaſa.

Porrò quanuis in viris, ac mulieribus, meatus teſticulos adeuntes ab his, qui hinc vlteriùs procedunt, tum ſubſtantia diſcrepent, tum etiam quia quod in prioribus continetur ſanguinis colorem obtinet, in poſterioribus verò ſemen iam confectum, elaboratumque eſt; veruntamen quòd à principio ad finem continuentur, vtrique ſpermatica vaſa latinis dicta ſunt. Eſtque illud animaduerſione dignum, in poſterioribus ferè tantam ſeminis copiam aſſeruari, quanta vni aut alteri procreationi plus minus've ſatis eſſet; atque hanc ob cauſam boues recèns caſtratos prolem genuiſſe obſeruatum eſt. Et quia diximus ſemẽ altiùs à teſticulis proficiſci, ſciendum eſt, nihil præterea in teſticulis ſemen acquirere, quàm quod mammæ in ſanguinem conferunt, albedinem ſcilicet; neque verò ideo

Eunuchi cur minimè procreent.

Eunuchi filios minimè procreant, quòd ſemen ipſis deſit, ſed quia abſciſsi meatus ſunt, per quos ipſum deferri oportebat. Verùm his dimiſsis, & ad hiſtoriam noſtram redeundo, præter duas haſce venas, quibus ſemen ad teſtes defertur, vena caua à poſteriore ſui ſede, quæ lumborum vertebrarum corpora ſpectat, quibus adhæreſcit,

Venæ lumbos accedentes.

[i] propagines complures inſtar pedunculorum expromit, quæ per harum vertebrarum foramina ingrediuntur, vnde neruos proſilire audies, & ſpinali medullæ alimentum deferunt; ſimulque ramulos aliquot in muſculos vertebris hiſce adnatos diffundit, ex quibus alij rurſus emergunt, ad abdominis vſque latera in arcum porrecti, & muſculis abdominis, quos perreptant, enutrientes. Simulatque autem [k] vena caua [l] ſacrum os attingit, arteriæ magnæ, ne ſacrum os ipſi officiat, pauimenti ritu ſubſternitur, ac in duos protinus æquales ramos dirimitur, quorum alter dextrum, alter ſiniſtrum crus accedit. Ab exteriori vtriuſque horum latere ab ipſa ſtatim partitione, ſiue in ipſamet, nonnunquam verò & paulò altiùs, [m] vena promitur omnium, quas ad lumborum vertebras, & abdominis muſculos, aliosque lumborum vertebris annexos reptare diximus, maxima: quæ tranſuerſim ſupra lumbos progreditur, ramos aliquot tum ipſis, tum abdominis muſculis, & peritonæo porrigens.

Partitionis venæ cauæ iuxta os ſacrum figura.

Vena hac educta, truncus vterque obliquè deorſum verſus exteriora fertur, & ambo inuicem Λ græcæ literæ figuram conſtituunt, [n] ſurculos nonnullos ſuperioribus ſacri oſsis foraminibus in progreſſu offerentes. Dein vterque vlteriùs concedens in duos inæquales partitur ramos; quorum [o] interior idemque tenuior, ilico in duos alios finditur; quorum [p] exterior, verſus exteriora tranſuerſim, inter ſacrum & coxendicis os, vnà cum [q] maximo cruris nerùo ſe proripit, multiplicem ramorum ſeriem in muſculos, ab iliũ oſsis externa ſede pronatos, femurque mouentes, nec non etiam in eos qui ab humiliori coxendicis oſsis regione proferuntur, effundens: adeo vt poſterior coxendicis articuli ſedes, & inguinum cutis à pluribus venæ huius propaginibus nutrimentum ſuſcipiant. Interior ramus ab interiore ſui latere exiguas [r] aliquot propagines in ſacri oſsis foramina mittit, aliasque his maiores in ani [s] muſculos, & cutem ipſi circunductam proijcit, ex quibus aliquæ ex hæmorrhoidibus conſtituuntur. Paulò vlterius [t] alia ex hoc ramo vena depromitur, quæ in maribus veſicæ latus ſuæ regionis adit, & in plures diſſecta ramos, in veſicæ collum, & penem exhauritur; [u] in mulieribus pingui obtecta mrmbrana propreditur, & ramulos aliquot veſicæ porrigit, longè autem plures in fundi vteri latus diſpenſat, quorum aliqui craſsiores effecti in ipſius ceruicem pertingunt, ac per hos virginibus, atque vtero gerentibus menſtruæ purgationes erumpunt.

Virginum, & prægnantium menſtrua quibus effluant venis.

Haud ideo tamen cæteris etiam mulieribus ſanguinem hac parte expurgari inficias eo, quanuis per internam vteri amplitudinem potiſsimum excernatur. Quod reliquum eſt [x] ſiniſtri rami partitionis ſupra os ſacrum factę, ad pectinis os contendit, & [y] ramo eundem ductum ab altero latere ſeruanti copulatum, [z] venam vnà cum eo conſtituit, quę primùm peritonęum, ac dein [a] decimum fęmur mouentium muſculum perforat, & pubis oſsis [b] foramen permeans per ſinum, tum ipſius, tum arterię, ac nerui gratia in elatiori fora-

minis

- e fi.xxvi.o.
- f ead.r.
- g ead.l.
- h ead.u.
- i t.ii. ζ li.iii. fi.xxvi.ζ.
- k t.ii.o.
- l li.iii.fi.xix. xxi.xxii.
- m t.ii.τ.τ.
- n φ.
- o ρ.
- p ς.
- q lib.ii.t.x.ζ. lib.vii.ta.ii. 71.
- r υ.
- s ψ.
- t χ.
- u lib. iii. fig. xxvi.γ,β.
- x r.ii.ρ.
- y ab ς naſcitur ω.
- z ε.
- a lib.ii.t.xv. fi.xvi. F. G. H.
- b lib.i, t.i. ii. iii.r.

c li.ii. t.xiiii. b,b. minis ſede inſculptum, ac [c] membranam huic foramini obductam, nonumque fe-
mur mouentium muſculum tranſuerſim permeans, in femur ſe recondit, ſecundi
crus mouentium muſculi, quintique, atque octaui femoris motorum capitibus ra-
mos aliquot exporrigens, ex quibus alij proſiliunt ſurculi ad cutem vſque iuxta in-
d ta.ii.iuxta α. guina reptantes. Præter hoſce ramos [d] alius coxendis acetabulum adit, per ſinum
ingrediens, qui ob id priuatim in eo exculpitur. Hunc in modum ramus iſte dige-
ritur, & femoris medium raro ſuperat; nihilominus præcipua ipſius vena quam
e 2. per quintum femur mouentium muſculum propagari diximus, alteri maioris [e] ve-
f iuxta x. næ in crus deductæ [f] ramo commiſcetur. [g] Exterior caudicis venæ cauæ ramus obli- *Vena illi coaleſcens quæ ſub pectoris oſſe incedit.*
g 5. què in crus contendit, & prius quam peritonæum perforet, ab elatiore ſui ſede, me-
diocrem expromit venam, quæ ſurſum per peritonæum, verſus abdominis ante-
riora tendens, & ramulos quoſdam peritonæo communicans in rectum abdominis
h li.ii. t.vi.e. li.iii.ſi.I. muſculum ſui lateris pertingit; [h] vbi peritonæo, ac tranſuerſo abdominis muſculo
circunducta, in internam recti abdominis muſculi ſedem ſuæ regionis inſeritur,
& recto tramite aſcendens, ramos aliquot in cæteros abdominis muſculos tranſuer-
ſim emittit. Vbi verò vmbilicum paulò ſuperat, in plurimos diſcinditur ſurculos,
i t.ii.M.ta.v. ſi.ii.I. [i] venarum terminos contingentes, quas à iugulo deorſum ſub pectoris oſſe deferri
monuimus. Venæ huius beneficio mammillis cum vtero communionem inter- *Mammarum atque vteri conſortium.*
cedere complures aiunt, eo quòd quæ deorſum fertur, dum mammas pertranſit,
cum ipſarum venis coit, quæ verò aſcendit iuxta ramum exoritur, quem ad vterum
progredi diximus. Id quàm verum ſit, decernere hic ſuperſedeo, ne breuitatis in
tractanda hiſtoria mihi propoſitæ terminos egrediar. Id nunc intellexiſſe ſuffi-
ciat, venæ aſcendentis, ac deſcendentis extrema rariſsimè inuicem committi.

De venæ cauæ in crus propagatione. Cap. 10.

PRæter ramos quos à vena caua in poſteriorem coxendicis ſedem effundi, & in fe- *Quod præcipuæ venæ in crus ferantur.*
a α. mur prolabi diximus, duæ priuatim venæ ab ea proferuntur; [a] minor altera,
quæ vti diximus, per pubis oſsis foramen ad femoris vſque medium ſe proripit, cir-
cumiectis ſibi muſculis alimentum ſuppeditans; altera maior, aliarum omnium
b truncus inter Θ & Ω. crus adeuntium quidam veluti truncus. [b] Hæc ab exteriori ramo alterius venæ ca- *Maxima crus petens vena.*
uæ caudicis, poſt factam ipſius ſupra os ſacrum diſiunctionem exoritur, & ſimu-
latque à peritonæo emergit, in inguina fertur, per elatiorem, interioremque oſsis
c li.ii.ta.viii. Θ,A. coxendis regionem, quà [c] ſextus, & ſeptimus femoris motores muſculi deſcendunt;
& per femoris anteriora, introrſum nonnihil perreptans, nullo obtecta muſculo per
d li.ii.t.i.Σ. ſinum fertur quem [d] primus crus mouentium muſculus, [e] octauusque femoris mo-
e li.ii.t.iii.m. torum in inguine efformant; ibique in complures ramos diſcinditur. Quamobrem
f li.ii. t.iii.I. frequentes inibi [f] glandulæ repoſitæ fuerunt, quemadmodum & ſub axillis, ceteriſq;
g t.i.ii.Θ. omnibus venarum partitionibus multas haberi prodidimus. [g] Primus venæ huius ra- *Primus venæ huius ramus.*
mus crus accedens inſignis eſt, & ex interiore ipſius parte enaſcitur, ac inter cutem &
h li.i. ta.i.ii. iii.φ. carnem, per femoris, genu & cruris interiora, ad internum vſque [h] malleolum ex-
currit; vbi in pedis ſuperiora deſcendens, in varias partes digeritur, alijs huc perti-
nentibus, vti dicemus, venarum ſurculis commixtus. Vena hęc aduſque malleolum
eundem ferè in cunctis corporibus progreſſum ſeruat, ſecus quàm vlteriùs ab eo: etſi
enim malleolum vt plurimum conſcendit, nonnunquam tamen ſub eo fertur. Va-
rius quoque non parum eſt ipſius in pedion, & pedis digitos diremptus; interdum
nanque alijs quibuſdam ramis commixta in minimum digitum ipſique proximum,
interdum verò in pollicem eique proximum excurrit. Paucis, eundem diſtributio-
nis rationem in nemine propemodum ſeruat; imò vix vnquã eodem modo in crus
vtrunque digeritur. Quinetiam rami quos per crus deſcendens educit, nunquam
ferè eundem ſeruant ordinem, quanuis id vnum commune omnes habeant, vt cu-
tem inter & carnem ferantur. Ac ferè in elatiore interna femoris regione vena hæc
i A. duos profert ramos; [i] minorem alterum qui introrſum per perinæum, per ingui-
k Ω. na, & femoris interiora progreditur; [k] alteram exteriorem, & maiorem, qui fe-

Anal.Val. Aa moris

Digitized by Google

moris exteriora anterioraque inter cutem carnemque perreptat, in plures perin-
de ac interior propagines diſſectus. Preterea vbi ad ſemoris medium preſens vena
pertingit, venas quaſdam notatu dignas educit, inter quas [l] vnam priuatim, [m] in   l n.
primum crus mouentium muſculum emittit. Ex hac eadem vena, vbi verſus po-   m li.i.t.i.x.
plitem reflectitur, [n] binæ rurſus venæ proſiliunt, exiles quidem illæ & æquales, qua-   n t.ii.x.
rum altera in genu anteriora, in flexum altera porrigitur; quanuis hæc nonnun-
quam deſit, nonnunquam verò tenuis vſqueadeo ſit, vt intuentes propemodum ef-
fugiat, tunc ſcilicet, cùm genu adiens [o] vena ſolito maior exiſtit. Inſuper, vena   o b.
hæc, ſuo per crus inceſſu, ſurculos quoſdam producit, qui antrorſum, retrorſumq;
crus amplexantes, & cum proximis quibuſdam venis coeuntes incedunt. E' regio-
ne huius propaginis vena hæc inſignis [p] aliam educit, quæ extrorſum ducta, in cutem   p a.
anteriori oſsis coxendicis regioni obductam, atque in muſculos inibi ſituatos ex-
hauritur. Quum primum duas eiuſmodi propagines, vena magna edidit, in muſcu-
los femoris os amplexantes reconditur, [q] ſeptimo & nono crus mouentibus muſcu-   q li.ii.t.iii.r.
lis, [r] inſignem offerens ramum, ex quo ſurculi quidam in cutem deriuantur. Vlte-   r t.ii.1.
riùs alium depromit [s] ampliorem, qui in [t] quintum femur mouentium muſculum   s t.ii.2.
diſtribuitur, ſoboles aliquot in [u] octauum cruris motuum autorem diſpenſans. Eo-   t lib.ii.t.viii φ.c.ta.xii.Σ
dem modo venas alias complures emittit, quæ muſculis femur ambientibus propè   ΣΠ.
omnibus nutrimentum elargiuntur; Harum [x] maxima extremo illius venæ com-   u li.ii.t.viii Σ.
mittitur, [y] quam pubis oſsis foramen permeare, & ad medium vſque femoris dela-   x t.ii.χ.
bi retulimus, ea in longum adeo producta, vt propemodum in genu pertingat.   y α.
Deinceps maxima vena, deorſum ad femoris os, nonnihil ad poſteriora reflexa la-
bitur, & ſurculos quoſdam prætenues in membranas præcipuis cruris muſculis ob-
ductas diffundit. Ac poſtmodum alium de ſe promit [z] venam, quæ in femoris po-   z 3.
ſteriora excurrens, ſurculos quoſdam ſurſum in cutem propagatos exerit. Venę huic
à [a] ramo, quem in quintum femur mouentium muſculum diſpenſari diximus, ſobo-   a 2.
les quædam accedit, & mediocris ex vtriſque vena conſurgit, cutem, vti monuimus
accedens; quanuis non infrequenter accidat, [b] vt duæ ab inſigni cruris vena propa-   b 3.4.
gines emergant, vna editior altera, quæ in progreſſu inuicem copulatæ, eam con-
ſtituunt venam, quæ in cutem porrigitur. Quæ vbi [c] ramos quoſdam in elatiorem   c 5.
poſterioremque femoris ſedem germinauit, rectà deorſum per medium [d] popli-   d 6.
tem in ſuram illabitur, multiplicem [e] ramorum ſobolem incerta ſerie per eam di-   e 7.
ſpenſans; imo alij rectà, alij obliquè, tranſuerſim alij progrediuntur, quidam ve-
rò inuicem coeuntes, in vnum abeunt. Quæ venarum multitudo, vt varices inibi   *Cur facilè in cruribus fiant varices.*
fiant, in cauſa eſt. Vena hæc vbi hos germinauit ſurculos, in alijs ad [f] talum vſque   f 8.
porrigitur, ibique deſinit; in alijs verò aliquibus permiſcetur ramuſculis, per cru-
ris anteriora accedentibus, & eò quà ipſa incedit, pertinentibus; ac dein ad [g] ex-   g li.i.t.iii.
teriorem porrecta malleolum, pedis ſuperiora inter carnem, & cutem adit. Hunc
itaque in modum magna cruris vena, femoris oſsi accumbens deſcendit, atque ita
in ipſum obliquatur, vt ad genu pertingens, [h] inter poſteriora imæ ipſius ſedis [i] ca-   h t.ii.9.
pita feratur; vbi in duos inæquales finditur ramos. [k] Interior qui oppidò tenuior   i lib.i.ta.iii 16 16.
eſt, ſurculos aliquot in ſuræ muſculos effundit, præſertimque in anteriorem [l] pri-   k t.11.10.
mi & ſecundi pedem mouentium regionem, ſimulque [m] ramos aliquot in cruris   l lib.ii.t.xi φ.
interiora diſpenſat. Vbi autem [n] ad humiliorem tibiæ appendicem ramus iſte per-   m 11.
tingit, & ramos aliquot in cutem deriuauit, ſub malleolo flectitur, & per internum   n 12.
pedis latus ad pollicem vſque contendit; vbi ferè in cutem obliteratur; nonnun-
quam verò ramus hic inter calcis os & tibiam, vnà cum tendinibus hàc pedion a-
deuntibus porrectus, inſertionem in digitos molitur. [o] Exterior diductionis in po-   o 13.
plite factæ ramus, longè amplior eſt, duasque in venas dirimitur; quarum [p] maior,   p 14.
eademque interior, in ſuræ [q] muſculos tota porrigitur, rectà primum inter primi   q lib.ii.t.xi
& ſecundi pedem mouentium capita, & inter quartum quintumque pedis eiuſ-   xiii.xiiii.x
dem motus auctores, ac poſtmodum inter muſculos digitorum flexores, & à cru-
re ortos, ſecundum longitudinem prorepit, [r] ligamentum quandoque contin-   r li.ii.t.xv.
gens, quod fibulam tibiæ committit. In hoc inceſſu, muſculis quos perreptat,

infra

Digitized by Google

ſurculos aliquos ſubinde porrigit, inter quos tamen nulli, aut quàm paucißimi ad
cutem perueniunt. Quum primum vena hæc ad medium circiter cruris longitudinis
s 17. infra genu adducta eſt, in duos rurſus finditur [s] ramos; quorum interior [t] ſurculum
t iuxta 8. in tali oſsis, & tibiæ articulum mittit, ac deinde vnà cum muſculorum tendinibus
deſcendit, & à poſteriore cruris regione, verſus pedium, inter calcem tibiamque
u li.ii.t.xiiii. θ. ſub [u] muſculo ſecunda digitorum internodia flectente obliquatur; & duos in pol-
licem ramuſculos, totidemque in indicem, ac vnum in medium digitum proijciés,
x t.ii.16. abſumitur. Quanuis plerunque interior [x] ramus in cunctos diſſeminetur digitos,
nullo interim ramo inter calcem, ac tibiam porrecto. Alter autem ramus, poſtre-
mæ ſcilicet partitionis exterior, iuxta fibulam porrigitur, & vbi proximè ad liga-
y 18. menti finem pertingit, quod fibulam tibiamque colligat, [y] ramum depromit, qui li-
gamentum perforans, in pedem vnà cum muſculorum ipſum adeuntium tendini-
z li.ii.t.vi.Ω. bus per cruris anteriora ſe proripit, ſurculos aliquot [z] muſculis offerens, qui pedis
digitos extrorſum reflectunt, aliosque rurſus in cutem pedis pectini obductam.
a ead.φ.ψ. Quod reliquum eſt huiuſce rami in pedium vnà cum [a] ſeptimi, & octaui pedem
mouentium muſculorum tendinibus concedit, in paruum digitum exhauſtus, cùm
interior ramus inter calcem & tibiam deductus, nullos digitis ramos exporrigit,
ſicque magnæ cruris venæ in pedem propagatio finem habet. Verum enimuero *Incerta venarũ*
hæc venarum in pede diſtributio, haud minùs quàm in manu varia, & diuerſa eſt; *pedis in diſtribu*
b t.ii.16. fit enim ſæpenumero, vt [b] interior vena, quam in ſuræ muſculos abdi retulimus [c] ra- *tione ſeries.*
c t.v.γ. mum membranæ tibiam fibulæ annectenti porrigat; qui iuxta ipſam per cruris ante-
d t.ii.17. riora in pedium defertur, ac tunc [d] vena, quam in ſura bipartito ſcindi diximus, mi-
nimè finditur, ſed pedium indiuiſa perreptat, & in omnes digitos propagines effun-
e t.v.γ. dit. Interdum verò [e] vena in muſculos cruris anteriora occupantes reconditur; quæ
f t.ii.13. ab exteriore præcipuæ diuiſionis [f] ramo, quam in poplite fieri tradidimus, exoritur,
& in ſuperiorem tibiæ appendicem properat. Et protinus inter ſextum, ac ſepti-
mum pedem mouentium muſculos ſurculum profundit, ex quo numeroſa pullu-
lat ramorum ſeries, qui muſculis in anteriore cruris regione conſiſtentibus alimen-
ta deferunt. Nonnunquam etiam in cutem extimæ cruris partis multiplices mittit
g 15. ſurculos, quorum [g] præcipuus nunc retrorſum, nunc antrorſum obliquatus tanti-
ſper incedit, dum iuxta interiorem malleolum in pedium declinet, alijs venis hàc
inter cutem, & carnem porrectis complicatus. Cùm itaque vſqueadeo varia ſit *Ratio conſidera*
harum venarum per crus, ac pedem ſub cute reptantium diſtributio, cùmque in *tionis venarum*
promptu adeo ſit, eas in quouis homine intueri, ſi eas vt ſanguinem detracturi ſo- *pedis.*
lent, alliges; non eſt vt ordini, vbi minimè is reperitur, conſtituendo inſudem;
h inter θ & Ω. potißimùm quòd venas has ex eodem omnes [h] trunco deorſum per inguina re-
ptante, prodire obſeruem; quòdque iuxta genu in interna ſede, in maiore homi-
i t.ii.φ. num parte, [i] interior ille ramus caudicis magnæ venæ, conſpicuus offeratur, ex
quo duntaxat multi ex græcis ſanguinem mitti commendabant. Ac proinde non
poſſum non mirari eos medicos, qui quadruplicem in pedis pectine venam ſta-
tuunt, ſanguinis extractioni accommodam; Primam quidem iuxta interiorem mal-
leolum, quam Saphenam, Matricis, & Virginalem venam appellant; alteram iux-
ta exteriorem malleolum, quæ ſchiatica ipſis dicitur; tertiam in pollicem porre-
ctam, popleticam nuncupantes; quartam eam quæ paruo digito proxima eſt, quam
Renalem vocant. Atque in his omnem venæ cauæ propagationis hiſtoriam abſol-
uimus. Nunc de vena vmbilicali agendum ſupereſſet; ſed quia hæc nullius in hu- *Vmbilicalis ve-*
mano corpore vſus cenſetur; & quia tertio libro priuatim de ipſa egimus, illud dun- *na.*
taxat hoc loco ſubiungam, cùm in iecur adigitur, nequaquam in plures, vt inquit
Veſalius, ramos diſcindi; quin potius in nullum diſſecta ramum, venæ portæ com-
mittitur. Quartæ venæ, quæ arterialis dicitur enarrationem tunc opportunè aggre-
diemur, vbi de magna arteria ſermonem habuerimus; quòd aliquid cum ipſa co-
gnationis habeat, vt ex ipſo patet nomine.

De magnæ arteriæ ortu, eiusq; in ſuperiores à corde regiones propagatione. Cap. II.

Magnæ arteriæ ortus.

VEteres omnes tum Philoſophi, tum Medici communi conſenſu cor arteriarum principium, & originem ſtatuerunt: cuius quidem illud euidens argumentum eſt, quòd magna arteria hic longè amplior quàm alibi vſpiam occurrat.[a] Prodit igitur magna arteria ex elatiſsima ſiniſtri cordis ventriculi ſede, principio orbiculari, & cartilaginis ferè in modum duro. Protinus autem ab exortu, vbi [b] tres ſuperauit membranas, quæ, vti quartus liber edocuit, ſpirituum & ſanguinis recurſum à magna arteria in ſiniſtrum cordis ventriculum prohibent,[c] duos per quàm tenues educit ramos; alterum iuxta membranæ dextri lateris ſcapulas, alterum ad poſteriorem foraminis partem, quod dictæ occludunt membranæ, à læua etenim nullus exoritur. Præſentes rami, cordis baſim vnà cum coronali vena, circum circa, inſtar coronæ ambiunt, ex ipſiſque ſurculi quidam exigui pullulant, deorſum per cor illabentes; quorum maximus in craſsiſsima latiſsimaque cordis regione occurrit, vbi ſcilicet duorum ipſius ventriculorum ſeptum enaſcitur. Ex duobus hiſce ramis, (etſi æqualis propemodum eſt vtriuſque amplitudo) qui ex dextro magnæ arteriæ orificij latere producitur, amplior ferè longiorque eſt.

Arteriæ magnæ in duas partes diremptus.

Duobus hiſce ſurculis eductis arteria magna, à cordis baſis centro, ſub arterialis venæ [d] caudice ſurſum effertur, & cordis [e] membranas perforans, in duas actutum partes dirimitur; quarum [f] maior deorſum, altera ſurſum contendit, inter [g] aſperam arteriam, & [h] venam cauam atque interſepientes thoracem membranas aſcendens; ac ſtatim ramum [i] à ſiniſtro latere depromit, obliquè ſurſum ad primam eiuſdem lateris coſtam porrectum, qui quandiu pulmoni accumbit, ac ſiniſtræ thoracem interſepienti membranæ deuincitur, nullus ex eo ramus educitur, protinus autem vt primam attingit coſtam, duas emittit propagines; [k] alteram ab humiliore ſui ſede, quæ coſtarum radices perreptans, in ſingula quatuor priorum coſtarum interualla, ſingulos effundit ſurculos, ex quorum vnoquoque duo rurſus alij, in ſpinalem medullam, & muſculos ipſi ſcapulisq; hic inſtratos excurrunt; [l] alteram verò ab elatiore, prædicta longè ampliorem, quæ obliquè ſurſum ad ſeptimæ ceruicis vertebrę latus irrepens, [m] vertebræ huius & reliquarum omnium ceruicis, tranſuerſorum proceſſuum foramina permeat, dorſali medullæ ſurculos quoſdam communicans, ea ingredientes foramina, quæ neruis egreſſum largiuntur; alios item muſculis ceruicis poſteriora occupantibus. Quod reliquum eſt huiuſce arteriæ, occiput, vt inquit Veſalius, vnà cum comite arteria conſcendit, & ſimul ambæ ſpiramen ſubeunt, quod in poſteriori capitulorum occipitis oſsis ſede viſitur, atque in duræ menyngis ſinum ſuæ regionis exhauriuntur; at ſecus ſe res habet, vt de capitis venis, & arterijs agentes, dicemus.

Arteria rectos abdominis muſculos acceaens.

Præter ramum hunc, ceruicis vertebras adeuntem, ex [n] arteria, quàm obliquè primam coſtam conſcendere monuimus, [o] alia inſuper arteria pullulat, quæ accliuis, & ipſa fertur, licet obliquè ac in priora magis quam illa; & in oſsis pectoris editiora pertingens, interſepientique thoracem membranę ſuę regionis adhęrens, obliquè deorſum, per dicti oſsis latus fertur quà ipſi coſtarũ cartilagines adhęreſcunt. Arteria hęc idẽ iter conficit, eoſdemq; in ramos, cum ea [p] vena ſcinditur, quã ſub pectoris oſſe decliuẽ ferri, & iuxta mucronata pectoris cartilagine proſilire, inque rectum abdominis muſculũ ſui lateris exhauriri prodidimus. Et quemadmodum huic venę, [q] alię ab inferiori ſede correſpondet, ſic & arterię hàc repenti, pręterquam quòd ab arteria nulli in cutẽ rami deriuantur; quod ſi qui mammillas adeunt, exigui admodum ſunt. Vbi haſce propagines [r] magna effudit arteria, antrorſum, brachium verſus deflectens concedit, & priuſquam è thoracis cauitate emergat, [s] ſecundum dorſi motorem muſculum perforatura, inſignem [s] alium educit ramum, qui occiput conſcendens, in muſculos ceruicis poſteriora occupantes; diſtribuitur, nullam interim cuti propaginem offerens. Poſtmodũ thoracis cauitatẽ arteria egreditur, & primã ſuperat coſtã, tantiſper obliquata, dũ proximè ad axillã pertingat, ibiq; à poſteriore ſui ſede mediocris

ampli-

a li.iiii.fi.vi. O.fi.v. H.t. iiii.A.
b li.iiii.fi.x. C,C,C.
c t.iiii.B,B.
d li.iiii.fi.vi. o tranſit ſub I.
e ead.fig.iiii. H per A.
f t.iiii i. lib. iiii.fig.vi.R.
g fi.vi.Y.
h ead. N.ta. v.a.
i t.iiii.D.
k ead.E.
l ead.F.
m li.i.t.v.fi vi.oo.
n t.iii.D.
o G.li.iiii. ii.D.
p t.ii.l.lib. t.vi. a. li.i fi.i.K.
q li.iii.fi.i.
r t.iiii.D.
s lib.ii.t.vi C.
s t.iiii.H.

Digitized by Google

t ead.L. amplitudinis [t] ramum profert, qui in muſculos per ſcapulæ interiora porrectos ſpar
gitur. Ac dein alterum ex ſuperiori ſede paulò minorem profundit, qui ad hume-
ri cum ſcapula articulum deducitur, & iuxta ſummum humerum, in complures agi-
u ead.K. tur ſurculos, quorum [u] vnus humerali [x] venæ, antequam è muſculis emergat, co-
x t.ii.aa. mes accedit. Huic ramo [y] alius ſuccedit, paulo demiſsiùs ab axillam petente arteria *Arteria mammas petens.*
y t.iiii.l. ortus, qui per muſculos pectori inſtratos multiplici propagine digeritur. Vlteriùs
z inter L & M. [z] alij enaſcuntur ſurculi glandulas, quæ axillis aſsident, adeuntes. Ac deinceps [a] alius
emergit, qui deorſum per thoracis latera deductus, [b] muſculo potiſsimum inſeri-
a ead.M. b li.ii.fi.x.Θ. tur, brachium deorſum agenti. [c] Reliquum huius arteriæ, vnà cum [d] iecoraria ve- *Quæ in brachium fertur.*
c t.iiii.N. na, in brachium porrigitur, in muſculos humeri motores ſeſe recondens, & [e] ramu-
d t.ii.m. los aliquot, internæ muſculorum humerum amplexantium ſedi, nec non membra-
e iuxta N. nis neruos, qui hàc pertranſeunt, ambientibus, exporrigens. Ac poſtmodum ſenſim
f t.ii.qq. ac ſenſim illabitur, interiori venæ magnæ [f] ramo copulata, & [g] propaginem edu-
g t.iiii.O. cens, quæ ſecundum poſteriorem humeri ſedem, quà ipſi cubitum extendentes mu-
h li.i.t.vi. fi. vi. ab Y ad P. ſculi adhæreſcunt, ad externum vſque humeri [h] tuberculum contendit, ibique vnà
cum [i] vena, quam hàc deferri narrauimus, inter muſculorum tendines deperditur.
i t.ii.p. His peractis, arteria protinus inter [k] muſculos cubiti flexores reconditur, ramulos ip-
k li. ii. ta.vi. Θ,r,r. ſis nonnullos offerens, ac dein verſus cubiti flexum retorquetur, duasque [l] propa-
l t.ii.P.P. gines vtrinque ſingulas in cubiti articulum emittit, iuxta [m] ſecundi muſculi cubi-
m li.ii.t.viii. N. tum flectentis terminum perreptans, adeo detecta, vt pulſum edere haud obſcurè
perſentiatur. Poſt hæc, deorſum fertur, inter muſculum ſecunda internodia flecten-
n t.iiii.Q.S. tem, & eum qui tertios quatuor digitorum flectit articulos demerſa, & [n] in duos
diſſecta ramos, alterum quidem iuxta radium, alterum verò iuxta vlnam deductum.
Qui ſecundum radium fertur, cuius pulſum in dies contrectamus, non procul à *Arteria cuius pulſum contrectamus.*
o ead.R. brachialis radice [o] ramulum profert, qui ſub muſculorum pollicem extendentium
p li.ii.t.xi.u, q,r. [p] tendinibus, in externam manus ſedem ſe proripit, & in [q] muſculos inter primum
pollicis os, & poſtbrachialis os indicem ſuſtinens, repoſitos, exhauritur. Hunc vbi
q ead.l.t.viii. Y. eduxit ramum arteria ſub [r] tranſuerſo internæ brachialis ſedis ligamento, & ſub
r li.ii.t.iiii.6. manus [s] tendine procurrit, in tres diſciſſa [t] ramos, perinde ac neruus, & vena huc
s ead.tab.iii. inter ς & i. pertinentes. Ex hiſce ramis primus, & ſecundus in duos quiſque ramos dirimitur;
t ta.iiii.inter R & T. ac ille quidem in internam pollicis regionem porrigitur, ſecundus eandem indicis
regionem petit, tertius autem indiuiſus internum latus interioris medij digiti ſe-
u ead.S. dis accedit. [u] Ramus per vlnam porrectus, in manus quoque volam pertingit; adeo
in muſculos abditus, vt ipſius pulſatio minimè percipiatur, præterquam in impen-
sè gracilibus, ſicque ſub tranſuerſo brachialis ligamento, & manus tendine proce-
x inter T & ß. dens, [x] duos ramos in paruum digitum, totidemque in anularem, atque vnum in
externum medij digiti latus deriuat. Ramus hic etſi nullum ferè in extimam ma-
nus regionem ramulum diffundit, interdum tamen muſculis externum latus oſsis
y ead. poſtbrachialis, quo paruus fulcitur digitus, occupantibus, [y] ramum communicat.
Atque hunc ſanè in modum, prioris arteriæ rami in ſiniſtrum brachium direm-
ptus terminatur, quem à ſiniſtro ipſius latere, poſt egreſſum è corde, produci re-
z ead.Y. tulimus. Vbi ramum hunc arteriæ magnæ truncus edidit, rectà ſurſum [z] aſperæ *Trunci arteriæ caput cõſcendentis progreſſus.*
a ead.fi ii.F. innixus arteriæ, ad [a] glandulas iugulo aſsidentes prorepit, quæ ipſi perinde, ac ve-
nis ſtrati ritu ſubſternuntur, robur quoque ipſius adaugentes. Huc igitur conten-
dens, priuſquam thoracis cauitatem egrediatur, in duos finditur inæquales ramos,
b li.iiii.fi.vi. x.x. [b] ſiniſtrum alterum ac minorem, [c] alterum dextrum maioremque, ſoporales arte-
c li.iiii. fi.vi. s. rias appellatos. Minor in læuam paululum deflectit, & [d] interiore iugulari comi-
tatus, ſecundum læuum aſperę arterię latus ſurſum ad fauces effertur; vbi in [e] duos
d t.ii.s.t.v.ɗ. ſecatur ramos, quorum minor exteriorque ſurculum in malas deriuat, ac dein in
e t.iiii.a. duos partitur, quorum alter tempus ſiniſtrum adit, alter ponè aures concedit, adeo
f ead.c. vtrique prominentes, vt pulſum edant minimè obſcurum. Maior, idemque inte-
g ead.d.t.iii. fi.ii.B rior, fauces ſubit, ſurculos aliquot laryngis, & [f] lingue muſculis exporrigens, ac
h t.iii.fi.ii.L. poſtmodum in caluariæ [g] baſim ſe proripit. Priuſquam verò caluariam ingre-
i li.i.t.v.fi.i. E. diatur, in duos quoque ramos digeritur, alterum quidem [h] grandiorem, qui [i] fo-

Digitized by Google

ramen ſubintrant, in cuneiformis oſſis parte ſellam referente inſculptum, [k] in qua glandulam cerebri pituitam excipientem locari diximus. Hic ſimulatque in caluariam adigitur, in duos quoque ramos partitur; quorum [l] alter in narium cauitatem per [m] foramen ſui gratia priuatim exculptum ſe confert, & inter naſi cartilagines atque alas deperditur, exilium quarundam arteriarum finibus faciem, vti dicemus, adeuntium, comitatus; [n] alter numeroſa ſobole diſſectus in, [o] duram menyngem vniuerſam exhauritur. Arteriæ autem truncus, ſimulatque hos eduxit ramos, rurſus [p] bipartito ſcinditur, & caluariæ baſi ſuffultus, in priora pauliſper ſic diuiſus incedit, poſteaque denuo [q] coaleſcit, [r] inſignem propaginem per ſecundi neruorum cerebri paris [s] foramen in oculum, inque interiorem temporalis [t] muſculi ſedem emittens. [u] Quod arteriæ ſupereſt, duram [x] menyngem perforat, partimq; [y] in tenuem membranam, [z] partim verò in ſiniſtrum cerebri ventriculum procurrit, in plexum quendam inſtar faſciȩ toto inceſſu actus. Alter partis arteriæ ramus, quam cranium conſcendere diximus, ad baſis caluariæ poſteriora vnà cum comite [b] vena proficiſcitur, [c] propaginem [d] muſculis diſpenſans, anteriorem ceruicis vertebrarum ſedem occupantibus, inter primam & ſecundam vertebram; ac poſtmodum vena comitatus caluariam, ingreditur per [e] foramen quod ſextæ [f] neruorum cerebri coniugationi aditum præbere dicemus, & in ſiniſtrum duræ membranæ ſinum obliteratur.

Dexter arteriæ ramus.

[g] Dexter inſigniorq; magnæ arteriæ ramus, recto pariter tramite ſurſum effertur; & vbi ad primam pertingit coſtam, ex dextro ſui latere inſignem producit ramum, q per priorum coſtarum interualla, in tranſuerſos ceruicis vertebrarum proceſſus, in pectoris os, in muſculos colli poſteriora occupantes, in dextrum brachium, & vt vno verbo dicam, in omnes eas partes diſtribuitur, in quas ramum ſiniſtro brachio expor rectum digeri docuimus. Vbi hunc exprompſit ramum [h] arteria hæc [i] illi æqualis redditur, quam ſecundum aſperȩ arteriæ ſiniſtrum latus ſurſum reptare commemorauimus; quæ idem vtræque iter conficiunt, eandem ſortitæ appellationem Carωtides nempe, hoc eſt ſoporales, ſiue ſomnum inducentes dictæ, quòd his obſtructis, ſiue quauis tandem ratione occluſis, ſtatim obdormiſcimus.

Soporales arteriæ cur ita dictæ.

Cuius quidē periculum feciſſe Realdum Columbum Piſis anno 1544, ipſe vidi in adoleſcente quodam in frequenti nobilium virorum corona, non minori eorum terrore, quàm noſtrum riſu, qui id incantamenti vi effici ipſis perſuadebamus. Illud item notatu dignum accurrit, ab exteriori portionis ſiniſtræ arterię [K] ramo, ante ipſius in caluariam ingreſſum, arteriolam in genas excurrere, deinque in duas diſcindi partes, quarum altera in tēpora feſtinat, eſtque arteria illa, quam pulſum in ipſis edere percipimus, altera ponè ſiniſtram aurem ſe confert, pulſum & ipſa minimè obſcurum edens.

k ead.M.
l t.iii.fi.ii.s.
m li.i.t.v.fi.i.γ.
n t.iii.fi.ii.r.
o li.v.fi.i.DD
p t.iii.fig.ii.u,u.
q ead.a,
r ead.x.
s li.i.t.v.fi.i.G.
t li.ii.t.ii.A.
u t.iii.fi.ii.α.
x li.v.fig.xv.C.
y t.iii.fi.ii.β.
z ead.γ.
a ead.i.
b ead.C.
c ead.ο.
d li.ii.ta.viii.A,B.
e li.i.t.v.fi.i.C.
f li.v.fi.xiiii.x.
g t.iiii.v.
h ead.z.
i ead.x.
K ead.b.

De Magnæ Arteriæ infra cor propagatione. Cap. 12.

IAm diximus Arteriam magnam protinus vt cor ipſum egreditur, in duos diſcindi ramos, alterum ſuperas, alterum inferas partes peragraturum. De aſcendente egimus, Deſcendens enarrandus relinquitur. [a] Qui dorſi vertebris adherens, ſub vena caua deorſum illabitur, & mox ab exortu, à poſteriore ſui ſede vertebris incumbente, [b] propagines vtrinque in ſingula nouem inferiorum coſtarum interualla profundit; quæ perinde ac venæ coniuge carentis [c] rami, ad cartilagines vſq; in integris coſtis, in mendoſis verò vlteriùs proferuntur. ex hiſce ramis ſurculi quidam per neruorum [d] foramina in ſpinæ medullam, ac dein in muſculos dorſi vertebris adnatos emergunt, perinde ac de ramis venȩ coniugis expertis diximus. Ipſe autem arteriæ caudex rectà deorſum lateri ſiniſtro corporum dorſi vertebrarum innixus fertur, [e] & inter [f] diaphragma ac vndecimam thoracis vertebram deductus, [g] propaginem vtrinque ſepto tranſuerſo impertit, quæ multifariam diſſecta in ipſum exhauritur, præſertimque in humiliorem ipſius iuxta dorſi vertebras regionē, riuulos quoſdam in editiorem [h] ipſius ſedem, adeoq; in eam cordis [i] inuolucri partem, quæ ſepto affirmatur, deriuans. Deinceps trũcus quidam à magna arteria profertur, ex quo [k] ſurculi

Arteriæ intercoſtales muſculos adeuntes.

Arteriæ coctionis organa petētes.

a t.iiii.ι.
b ead. KKI fi.iii.A.
c t.ii.GG. deũt ab F
d li.i.t.vi.h QQ.
e li.ii.t.viii
f ead.Δ.
g t.iiii.ι.
h li.ii.ta.v fi.ii.m.
i li.iiii.fi.i CDEFG.
k t.ii.i.fi.m.

Digitized by Google

culi nõnulli in ventriculum, iecur, cyſtim fellis, lienem, omentum, inteſtinum duo-
denum, & in coli partem ventriculo hærentem manant, hunc ſanè in modum. In pri
l li.iii. fi.iiii. β. mis [l] truncus hic ſupra eminentiorem interioris omenti tunicæ partem incedit, in-
m t.iiii.fi.ii. u,u.ta.v.fig. iii.f. que [m] duos propemodum æquales ramos diffinditur, quorum maior ad læuam, mi-
nor ad dexteram concedit. Dexter ramus venæ portæ in [n] glandulis illis ſub poſte-
n li iii.fi.iiii. xx. riore ventriculi ſede repoſitis coniungitur; qua in parte omenti membranis alliga-
tur, & iecoris caua conſcendit, ac media in via ab inferiore ſui parte [o] riuulum in in-
o t.iiii.fi.ii.o t.v.fi.iii.e. feriorem omẽti membranam, & in coli partem ipſi proximam emittit. Poſtmodum
p ead.p.h. ab editori ſede [p] ſobolem aliam ventriculo elargitur, quæ in poſteriorem ipſius ſe-
dem, quæ dorſum reſpicit, in ramulos aliquot diſſecta ſpargitur. Ex inferiori rur-
ſus parte, alium educit ramum, qui ad iecoris caua feſtinans, in duas ſcinditur pro-
q ead.q. pagines; quarum [q] altera inteſtinum ventriculi fundo adhærens petit, ab ipſius me
r ead.r. dio ad ieiuni vſque initium porrectâs; [r] altera paulò amplior ad dextrum fundi ven
triculi latus deflectit, & exteriori omenti membranæ adhærens, ramulos quoſdam
ex editiore ſui regione in ventriculi anteriora poſterioraque diſſeminat; eodemque
s li.3.fi.ii. ab R.ad T.fig. xiii.xiiii.c. prorſus modo alios ex ima ſede in exteriorem omenti membranam effundit. Sicq; [s]
præſens arteria, venæ portæ ramo comitata, ad fundi ventriculi medium termina-
t t.iiii.fi.ii.ſ. tur. [t] Quod reliquum eſt dextri magnę arteriæ rami, vbi duos exiles ramos, ex altio-
u ead.t. re ſui parte in cyſtim fellis eiecit, [u] in multas actutum ſecatur propagines, quæ in-
ſertionem in iecoris caua moliuntur, in ipſius tamen ſubſtantiam haud penitiùs ada
x ead.u. ctæ. [x] Siniſter ramus, quem ex arteriæ caudice proferri, ac dextro paulò ampliorem
eſſe dicebamus, internæ omenti membranæ, glanduliſque in ea repoſitis adhæreſcit,
cuidam venæ portæ ramo commiſſus, & in eoſdem quos ille ramos diſſectus. Ex ela
y ead.x. tiore ſiquidem ſui regione [y] ramum ventriculo, quà is dorſo innititur, offert, qui
z ead.y. primùm [z] ſobolem vnam vtrinque in mediam ventriculi ſedem, eius quæ dorſo
incumbit, regionis exporrigit; deinde ſurſum repens, ventriculi os, quemadmo-
a ead.z. dum & de venæ portæ ramo prodidimus, [a] circum vndique cingit, & [b] ramos ali-
b ead.α. quot, in ventriculum, compluresque exiles arteriolas in ſtomachi finem diſpenſat;
quarum vna ſecundum ventriculi anteriora, nonnihil ad dexteram, in ipſius vſque
fundum illabitur, ſurculos quoſdam eo tractu tum dextrorſum tum ſiniſtrorſum
c t.iiii.fi.ii.u proijciens. [c] Siniſter arteriæ huius ramus, vbi lienem attingit, [d] ramum ex ima
d ead.β. ſui ſede, in interiorem omenti membranam profundit; qui paulò poſt exortum,
in duos valdè inuicem diſtantes ramulos partitur, ex quibus arteriæ complures pul-
lulant, deorſum omnes in eam quam dixi omenti membranan & colon inteſtinum
concedentes. Poſt hæc, ſiniſter iſte arterię ramus, ſiniſtrorſum magis agitur, in
Pro his vide t.iii.fig.ii. & v.fi.iii. duas, (venę, quę ipſi comes accedit, ritu) arterias diremptus, hęque rurſus in alias,
& ſic deinceps, dum [e] numeroſiſſima ramorum progenie, rectà in lienis caua infe-
e t.i.fi.ii.δδ. ratur. Priuſquam verò ipſum ingrediatur, ex ima humilioris lienem adeuntis arte-
f γ. riæ ſede, [f] ſurculus in interiorem omenti membranam deriuatur; & ex ea quæ ſur-
g ι. ſum ſuccedit, alia eundem prorſus in modum [g] arteria educitur, quæ exteriori o-
menti membranæ innitens, dextrorſum in ventriculi fundum adducitur, ſiniſtrum-
que fundi latus vniuerſum perreptans, anteriori poſteriorique ventriculi ſedi, & ex
h ζ. timæ omenti membranę riuulos quoſdam communicat [h] Ab alijs quin etiam in lie-
nem tendentibus ramis, propagines quędam in ſiniſtrum ventriculi latus, oſque
ipſius efferuntur, perinde ac de venis à liene in ventriculum deductis monefecimus.
i m. Atque hunc rami huius diſtributio, finem habet. [i] Paulò infra quem, [k] alius ab *Præcipua meſenterium petens arteria.*
K t.iiii.ζ. arteria magna depromitur, qui per editiorem meſenterij regionem in plurimas
ſoboles diffuſus, venę portę ritu, in ieiunum, ileum, & eam coli partem excurrit, *Renum arteriæ.*
quę à iecoris cauo, ad ſiniſtrum vſque renem pertinet. Poſt hunc ab vtroque ma-
l t.iiii.α.θ.li. iii.fi.xix.21. a,b,m,n. gnę arterię latere, [l] ramus enaſcitur effatu dignus, non quidem alter è directo alte-
rius, ſed dexter interdum editior eſt, interdum verò ſiniſter, incerto prorſus or-
dine; etſi dexter ferè altior conſpicitur: ambo autem ex anteriore prodeunt arterię
ſede, ac rectà tranſmeant, in ſuę quiſque regionis renem, non ſecus ac emulgentes
venæ, pertinentes; etſi nullus vt plurimum ramus ex his, vti ex venis, in pinguem
renum

Digitized by Google

Seminalis arteria. renum tunicam deriuatur. Neq; verò ex ſiniſtra arteria ſeminarius vllus meatus exo
ritur, quemadmodum ex emulgente ſiniſtra prodire monuimus; meatus enim is
ſemper ab arteriæ magnæ caudice è dextra regione originem deſumit, iuxta ſcilicet
ſeminalis venę exortum, nonnunquam verò paulò inferiùs, atque ambo paulò poſt
exortum, [m] meatui ex vena eiuſdem lateris prodeunti committuntur; verùm dex- m li.iii.fi.22. iuxta.β.
ter, [n] venæ cauæ truncum priùs tranſcendit, ſicque progreditur id conficiens itine- n ead.fi.xix. h.
ris, quod capite nono retulimus. Paulò inferius, arteriæ magnæ truncus ab anterio-
re ſui regione [o] ſurculũ edit, qui per imam meſenterij partem, ac in colum inteſti- o t.iiii.λ.li.3. fi.xix.K.
num, qua id à liene, ad rectum vſque inteſtinum porrigitur, ac in ipſum quoque re-
ctum diſſeminatur. A' poſteriori magnæ arteriæ ſede, ſecundum omnem ipſius lon
Rami lumbos petentes. gitudinem, quà ſuper muſculos lumborum vertebris inſtratos vehitur, [p] ramuli qui p t.iiii.μ,μ.
dam vtrinque prodeunt, in lumborum vertebras, ipſarumque medullam, nec non
in conterminos ipſis muſculos excurrentes. Ramuli hi omnes ſibijpſis coæquales
ſunt, [q] duobus exceptis, iuxta ſacrum os emergentibus, qui non ſolum in verte- q ead.μ.
bras, medullam, proximoſque illis muſculos porriguntur, verum etiam tranſuer-
ſim per peritonæum, abdominiſque muſculos ad abdominis vſq; latera excurrunt. [r] r t.v.li.iii.fi. xix.xxi.
Porrò arteria hucuſque ſub vena caua ſemper iter habuit; vbi verò in ſacrum os ap-
pulſa eſt, venam conſcendit, quæ arteriæ, ne ſacrum os ipſi officiat, ſtrati ritu ſubſter
Arteriæ iuxta os ſacrum diremptus. nitur. [s] Atque inibi, perinde ac de vena proditum eſt, duos in ramos finditur, qui s t.iiii.ν,ν.
priuſquam in femur pertingant, venas iterum ſubeunt. Et rami ex arteria iuxta eam
quam dixi partitionem deprompti, illis quos vena profert exactè admodum corre-
ſpondent, niſi quòd ex inferiore arteriæ ſede, ilico poſt ipſius partitionem [t] rami t inter duo. ν,ν.
quidam enaſcuntur vſque adeo inſignes, vt venas æmulentur; qui deorſum ſacro
oſſi innitentes feruntur, & ipſius ingredientes foramina, in dorſalem medullam, &
ſacri oſſis poſteriora concedunt. [u] Duo arteriæ magnæ rami paulò infra ſui direm- u t.iiii.ν,ν.
ptum, in duos partiuntur ramos, [x] alterum interiorem mitioremque, [y] externum x ead.ξ. y ead.ϱ.
alterum ac maiorem, ille rurſus duos ilicò educit ſurculos, internũ quoque, alterum
externum. [z] exterior vnà cum [a] vena inter ſacrum & coxendicis os, vbi hæc inuicẽ z ead.ω. a t.ii.τ.
abſcedunt, deorſum procurrit, riuulos complures in muſculos ilium os amplexan-
tes, ipſumque adeo coxendicis articulum demandans. [b] Interior, in viris quidem b t.iiii.ττ.
collo & fundo veſicæ, rectoque inteſtino ramulos quoſdam impertit; in mulieri-
bus verò, quibus ramus hic [c] amplior obtigit, multiplicem propaginem vteri & ve- c li.iii.fi.26 y,x.
ſicæ fundo, ipſiuſque vteri ceruici exporrigit. [d] Quod reliquum eſt pręſentis rami d t.iiii.ς.
deorſum fertur, & in deſcenſu [e] arteriam, quam ab vmbilico huc pertinere diximus e ead.ϛ.
excipit; Deinque vnà cum [f] vena ad pubis vſque oſſis foramen decurrit, vbi [g] exte- f li.iii.fi.ii.K L.
Arteria pubis oſſis foramen traijciens. rioris rami ſurculus cum ipſo coit. Ac poſtmodum dictum foramen traijciens, in g t.iiii.ς.
muſculos ipſum obturantes, & in eos qui à pectinis oſſe naſcuntur, perinde ac vena
diſpergitur; [h] extremo etiam ipſius cum altero magnę arteriæ ramo coeunte, qui h ead.ω.
per [i] quintum femur mouentium muſculum diſtribuitur, vt mox ſubijciam. Exte- i li.ii.ta.viii φ,c.
rior nanque ſiniſtri arteriæ caudicis [k] ramus, (id quod etiam de deſtro intelligi vo- K t.iiii.ν,ν.
lumus) poſt ipſius ſupra os factam diuiſionem, per inguem in crus delabitur, & pau-
lò ante quàm peritonæum perforet, [l] ramum ex anteriori ſede profundit, qui peri- l ead.τ.
tonæum ac tranſuerſum abdominis muſculum peruadens, [m] ſurſum per rectum m li.ii ta.vi. ab e,ad f.
muſculum adducitur, ſurculos aliquos in latera proijciens, donec [n] ei adiungatur n t.iiii.γ.
arteriæ, quam deorſum procurrere docuimus, non diſſimili ab ipſa vena modo.
Vbi peritoneum ſupera uit [o] ramulum in pubis oſſium commiſſuram emittit, qui o t.iiii.τ.
nec multifariam vt [p] vena diducitur; nec ramum vllum in cutem effundit, pręter p t.ii.Δ.
aliquos perexiguos penis cutem adeuntes. [q] Truncus deinceps deorſum per crus ve q t.iiii.φ. t.v
næ ſubſtratus fertur, [r] ramum educens, qui in muſculos femoris os amplexantes pro r t.iiii.χ.
pagatur, nullam interim propaginem cuti communicans. Inferiùs [s] alium expro- s ead.ψ.
Arteria in crus delata. mit ramum, qui per quintum femur mouentium muſculum, & per eos, qui femo-
ris anteriora occupant, diſpergitur, proximè ad genu in multas diremptus propagi-
nes decurrens, quarum [t] vna ramo iungitur, quem per pubis oſſis foramen deſcende t ead.ω.
re diximus. Ipſe autem arteriæ truncus ſecundum inguem deorſum prorepit, ad

femoris

Digitized by Google

u li.i.t.iii.inter duo 16, 16. femoris os ita ſeſe reflectens, vt inter inferiora [u] duo ipſius capita ſecundum popli-
tem feratur, inſigniori ſemper crus adeunte vena comitatus. Ex hac arteria ſuo
x t.iiii.r. per femur deſcenſu [x] rami aliquot educuntur, qui per muſculos poſteriori fe-
y t.v.l.t. moris regioni inſtratos digeruntur, vnà cum [y] ramis ex ea vena ortis, quæ ſe-
cundum poplitem iter deorſum habet, & frequenti ramorum ſobole, ſub cute in
z t.iiii.Δ. ſuram expanditur. Verùm arteria magna in poplite deliteſcens, [z] ſingulos vtrin-
que ramos ilicò profert, qui per genu articuli latera diſtribuuntur, altiùs ſubin-
a ead.Ξ. de demerſi; Paulò autem inferiùs, [a] ſurculum ab externo depromit latere, qui
b li.ii.t.vi.Φ.Ψ. deorſum iuxta fibulam procurrit, & inter ſeptimum, & octauum pedem mouen-
c t.iiii.Θ. tium [b] muſculos reconditur, ſurculos nonnullos muſculis cruris anteriora occupan-
d li.ii.t.xiii.Ψ. tibus offerens. Dein ipſæ arteriæ [c] truncus inter [d] quartum pedem mouentium mu-
e li.ii.t.xiiii.Λ.Ξ. ſculum, & [e] duos tertia quatuor digitorum internodia flectentes, & [f] quintum pe-
f lib.ii.t.xv.fi.xv.D.E. dis motorem adigitur, non procul à [g] membrana, quæ tibiam fibulæ ſecundum lon-
gitudinem committit. Vbi cruris medium ſuperauit, in [h] duos protinus ramos di-
g ead.T. ſcinditur, quorum interior inter calcis os, ac tibiam in pedium migrat, vnà cum mu-
h t.iiii.Π. ſculorum hàc reptantium tendinibus, in tranſitu verò [i] ſurculum emittit in tali oſsis
i ead.Φ. cum tibia articulum. In pedis planta inter [k] muſculos ſecunda digitorum interno-
k li.ii.t.iiii.Θ. dia flectentes, & eorum tendines, qui tertios pariter articulos, flectunt ſubmerſus,
l t.iii.Ω. in [l] duos finditur riuulos, quorum alter in indicem, priùs etiam bipartitò ſciſſus
concedit, alter in internum inferioris partis medij digiti latus indiuiſus permeat.
m ead.Π. [m] Exterior ramus duorum, qui à medio crure infra genu emergunt, in pedis quo-
que plantam excurrit, ſed inter calcis os & fibulam, vnà cum ſeptimi, & octaui pe-
n ead.Φ. dem mouentium muſculorum tendinibus, [n] ſurculum etiam huic articulo exporri-
gens, & in paruos digitos, atque in externum medij latus ſeſe diffundens. Præte-
o ead.Ψ. rea ramus hic ſub malleolo [o] arteriam promit ea grandiorem, quam in calcis, & fibu-
læ articulum emiſerat, quæ in muſculorum magnum digitum flectentium caput,
inque exteriores tres ipſis proximiores exhauritur, & pulſum edit minimè obſcu-
rum: Quanuis tamen arteriæ huius haud minùs quam venæ diſtributio, hoc in lo-
Arteriæ in pedem propagatio.
p t.v.fi.x.ta.iiii. co euariet; [p] fit enim non infrequenter, vt ramus inter calcem tibiamque deductus
duos ſingulis digitis ramulos offerat, ac tunc alter inter fibulam & calcem excurrens,
in pedium minimè pertingit. Ex arteria verò in genu flexu deliteſcente, inſignis
q li.ii.ta.xv.fi.xv.T. ramus educitur, [q] membranam perforans, quæ tibiam fibulamque in longum col-
ligat, nunc ad elatiorem, nunc ad inferiorem partem, prout arteriæ ramus, qui ſe-
cundum tibiam in ſeptimum & octauum pedem mouentium muſculos abit, modo
altiùs modo demiſsiùs terminatur. Membranam hanc vbi traiecit, in cruris interio-
r li.iii.t.iii.δ ra inter muſculos partem hanc occupantes concedit, ſub [r] tranſuerſo tarſi vinculo
vnà cùm eorum tendinibus permeans, in pedis ſuperiora diſſeminatur ſub muſculis
prædictos digitos extrorſum flectentibus.

Venarum arteriarumq́ in capitis interiora diremptus. Cap. 13.

QVoniam de venarum arteriarumque per collum aſcendentium diſperſione a-
a ta.ii.N.t.v.fi.x.l. gentes, aliquot earum propagines caput ſubire diximus, quarum tunc propa-
b t.v.fi.x.ε. gationem confuſionis euitandæ gratia, minimè proſequuti ſumus; Nunc de illis ſi-
Ramorum venarũ paria ſex caput accedunt.
c t.iii.fi.ii.c. gillatim verba facere expediet, ducto à venarum propaginibus exordio, quæ ſex
d li.i.t.v.fi.i.c. vtrinque habentur. [a] Primus ramus ſecundum eum, quo tunc enumerabantur ordi-
e li.v.fi.xiiii.M. nem, ille eſt, qui per tranſuerſorum ceruicis proceſſuum foramina ſcandebat. [b] Se-
cundus & tertius, duo interioris iugularis rami exiſtunt, quorum [c] alter omnium
f t.iii.fi.ii.φ. quotquot in caput adiguntur maximè præcipuus eſt, atque illud permeat [d] foramen,
g ead.F. quod [e] ſextæ neruorum coniugationi præbet egreſſum, [f] ſurculis priùs nonnullis
h li.i.t.v.fi.i.R. in anteriorem duorum priorum ceruicis vertebrarum partem emiſsis: [g] alter arteria
i t.iii.fi.ii.F.t.v.fi.x.λ. nulla comitatus [h] foramen traijcit, illi proximũ foramini, vnde tertium quartumq́;
k li.i.t.v.fi.i.g.t.iii.fi.vi.o neruorum par egrediuntur. [i] Quartus exterior eſt iugularis, quę per [k] foramen ſutu-
l t.iii.fi.ii.G. ræ lambdoydis extremo proximum in occipitis oſſe caluariam ingreditur. [l] Quintus
eſt,

Digitized by Google

eſt, quem per cuneiformis oſsis [m] foramen, vnde [n] ſecundum neruorum par elabitur, intromitti retulimus. [n] Sextus per [o] ampliſsimum octaui oſsis foramina iter habet. Atque hæc ſunt quæ ad venarum pertinent ramos. Ex arteriarum verò ramis. [p] Primum vnà cum prima venæ propagine per foramina trãſuerſorum proceſſuum ceruicis vertebrarum ſurſum adduci, & cum ea in caluam per idem foramen irrepere ſcripſimus. [q] Secundus, & tertius, duo ſoporalis arteriæ rami erant, quorum alterum vnà cum vena per ſexti paris neruorum foramen commeare tradidimus; alterum citra venæ alicuius conſortium efferri, & peculiari foramine in cranium euadere diximus. Is ſanè eſt harum omnium propaginum in caput inceſſus; vbi autem intrò adiguntur, nunc inuicem coeuntes, nunc iterũ diductæ propagantur, ea quam nunc ſubijciam, ratione. Iam diximus duram menyngem dextram cerebri partem à ſiniſtra, anterioremque à poſteriore [r] interſepti cuiuſdam falcem imitantis ritu dirimere. Interſeptum id [s] ſinus quoſdam adipiſcitur inſtar venarum, perreptantibus frontem ramis longè ampliores, etſi venarum modo teretes minimè ſunt; imo verò [t] triangulos quoſdam ſecundum longitudinem præ ſe ferunt, ac proinde membrana hæc interdum in vulnere affectis pulſare deprehenditur. Sinibus his [u] venæ atque arteriæ reſpondent intrò in caput repentes, ex ipſiſque ſurculi complures pullulant, qui ſecundæ cerebrum ambienti membranæ, cui tenuis menyngi nomen eſt, implantantur, per quam in cerebri vſque ventriculos concedunt; varijs fungentes muneribus, hic quidem venæ, hic arteriæ, hic verò vtriuſque. E ſenis venarum terniſque arteriarum ramis, quos vtrinque ſurſum irrepere tradidimus, [x] prima vena [y] primaq; arteria per tranſuerſorum ceruicis proceſſuum foramina conſcendunt. Secunda vena, & ſecunda arteria caluariam ingrediuntur per [z] quartum occipitis oſsis foramen quod lateribus dorſi foraminis aſsidet; arteria verò ipſo ſtatim ingreſſu deperditur, vlteriùs neutiquam perducta; quanuis eam Veſalius venæ comitem incedere dicat, quæ in [a] ſinus duræ menyngis initium ſuæ regionis ingreditur, qui ad venæ huius, atque arteriæ in caluam ingreſſum incipit, & occipitis oſsi attenſus ſurſum adducitur, quartamq; in aſcenſu [b] venam excipit, quam à iugulari exteriore prodire, ſuoq; peculiari foramine in cranium permeare docuimus. Deinceps ſinus hic ſurſum paulò magis in occiput effertur, inſtar quartæ circuli partis circumactus, dum in elatiſsimam cerebelli regionem, occipitis os reſpicientem, appulerit, vbi dexter ſinus cum [c] ſiniſtri coit, & ex vtriſque veluti [d] marſupiolum quoddam efformatur, occipitis quoque oſsi adhærens, inferiùs à ſagittalis commiſſuræ termino. Ab hoc ſinuum cõgreſſu, ſinus alij duo in eadem dura membrana ſtatim conſtituuntur, figura & longitudine diſpares; [e] alter nanque longior eſt, & cranio contiguus, per ſagittalis commiſſuræ medium procedit, antrorſum aduſque octaui capitis oſsis [f] proceſſum olfactus organa dirimentem properans. Quemadmodum verò primus & ſecundus ſinus, inter cerebrum, & cerebellum, vbi hęc cranio contigua ſunt, in duram membranam protenduntur, ſic tertius hic ſinus in eandem membranam toto eo ſpatio porrigitur, quo ſiniſtra cerebri pars à dextra ſeiungitur. [g] Quartus ſinus ex anteriori priorum duorum congreſſus regione oritur, & rectà citra deſcenſum aſcenſum've in anteriorem cerebri partem per omnem [h] cerebelli longitudinem progreditur, dum in eas pertingat [i] partes, quas natibus aſsimilari diximus. In quatuor hoſce ſinus primæ venæ atque arteriæ ingrediuntur, ex ipſiſque in vtranque cerebri membranam ſequentes proijciunt ramos. In primis, primus & ſecundus in [k] duræ membranæ partem cerebellum contangentem, varios emittunt [l] ſurculos, & ex his [m] tenuiores alij in tenuem menyngem. qua idem cerebellum integitur, & à cerebro dirimitur, excurrũt, [n] ex tertio ſinu complures etiam ijque admodum inſignes rami enaſcuntur, qui per tenuem membranam, quę vtranque cerebri partem deſuper integit, amplexaturque propagantur, in complures eoſdemque prætenues ſurculos diſſecti, quos enumerare non minus impoſsibile, quàm ſuperuacaneum duco. Præter hoſce ramos, [o] ſurculi præterea nonnulli ex ima ſinus huiuſce regione in eam duræ menyngis partem excurrunt, quæ dextram cerebri partem à ſiniſtra dirimit; & ex elatiori eiuſdem ſede [p] prætenues aliæ venulæ proferuntur, illis cõmiſſę venis, quę ſurſum per capitis cu-

tem

Arteriæ quotnã in caput ferantur.

Duræ menyngis ſinus.

Primus & ſecundus.

Tertius.

Quartus.

Ipſorum vſus.

m li.i. t.v.fi. i.G.
n li.v.fi.xiiii. G.
n t.v.fi.x.μ.
o li.i.t.v.fi.i. l.
p t.iii.fi.ii.x. ta.iiii.F.t.v. fi.x.ſ.
q t.iiii.x.
r lib.v.fi.iii. D,D,D.
s li.v.fi.i.C. C,C.
t ead.figu.ii. B,C.
u ead.D,D, G,G.
x t.iii.fi.ii.D
y ead.x.
z li.i.t.iiii.fi. vi.æ.
a tab.iii.fig. ii.M.lib.v. fi.ix.TTT. SSS.
b t.iii.fi.ii.E
c ead.M.& N, iunguntur ad O.li. v.fi.vii.P.& Q cum R copulantur.
d ead.OR.
e ead.pp.li. v.fi.i.CC.
f lib.vi.fi.iii. N.
g t.iii.fi.ii.R li.iiii.fi.vii. à T ad R.
h lib.v.fi.vii. ooo.
i ead.M.
k ead.oo.
l ead.sss.
m ead.fi.viii. xx.
n ta.iii.fi.ii. TT.lib.v.fi. ii.CC.
o ta.iii.fi.ii. VV.
p ead.xx.

Digitized by Google

q ead.γγaa tem irrepunt, in quam ipſius cauitatē per quędā cranij foramina permeant. q Quar-
tus ſinus multas & ipſe propagines, omnes propemodum ſibiipſis conſimiles educit;
Quum primùm nanque ſinus hic in cerebri partem natibus conſimilem pertingit,
& ſurculos quoſdam ex editiore ſui regione in eā duræ menyngis partem, quæ dex-
tram cerebri ſedem à læua diſtinguit, alioſq; dein tenuiores ex ſuorū laterum pro-
r ead.εεε ceſſu in duram membranam cerebellum integentem effudit; r cauitatem quandam
ſecundum editiorem omnem ſui partem efformat venæ ſimilem, quæ ſecundum ca-
pitis lōgitudinem, per demiſsiorem duræ membranæ partem, qua cerebri partes di-
rimi retulimus, protenſa, in ſeptum vſq; ſinuū olfactus organorum adducitur, ſurcu-
los quoſdam eo tractu ex editiori ſede, in eam, quam retuli duræ menyngis partem
deriuans. Præter inſignem hanc venam, idemmet ſinus, ex eadem ſede, qua illam de-

Venæ ex quarto duræ menyngis ſinu prodeuntes.

s t.iii; fi.ii.d.e li.v.fi.iii.ll prompſit ad ipſius latera, s duas inſuper educit venas, quæ à ſuo ambæ latere ſuper il
lud cerebri t corpus, quod callo cōparabimus, ſecundum capitis latus vniuerſum con
t li.v.fi.iii.ll. cedunt; quo progreſſu u ramulos aliquot in tenuem membranam emittunt, ſiniſtro
u f. quidem in ſiniſtram, dextro autem in dextram regionē euadente. x Inſuper verò ex
ima ſinus huiuſce parte, iuxta venarum ſedem teſtes referentem, venulæ quędam in
x l.v.t.viii.ss tenuē membranam corebellum ambientem excurrunt, quarum nonnullę retrorſum
porrectæ, editiorē cerebelli ſedem conſcendunt; aliæ verò per demiſsiores cerebri an
fractus deductę, in cerebri ſubſtantiam ſeſe inſinuant, donec in anteriores cerebri vē-
y g cum γ triculos pertingant, vbi venarum arteriarumq; plexui inibi occurrenti y cōmiſcen-
tur. Præterea ex ſinus huiuſce extremo, ab humiliore ipſius regione, iuxta cerebri par
z li.v.fi.iii K. fi. vi. G. fig. vii.V. tem teſtibus z conſimilē, vena quædam emergit, quæ recta per ipſorum medium, &
ſupra glandulam pineæ nuci ſimilem, quæ cerebri teſtibus adhæret, ac ſub tecto tertij
a δ. ventriculi, qui à teſtudine nomen habet, in cerebri teſticulos iter habet; a vbi plexus
quoſdam ſecundinis ſimiles efformant, qui propterea χοροειδεῖς fuerunt appellati.
Huic venæ poſt exortum, membranulæ quædam piæ matris adnaſcuntur, quæ ipſius
ramos, & implexus ſecundinis ſimiles amplexantur, pendenteſq; ſuffulciunt. Vena
b m & i verſus K. hęc quamuis in exortu ſit vnica, in ventriculos tamen adducta, in b multos, eoſdemq;
c ead.K. pręenues ramos diſcinditur, qui retis inſtar nunc inuicē coeunt, nunc dirimuntur; c
ſimulatq; autem in anteriorem tertij ventriculi ſedem vena pertingit, tota in duos ſe-
d ead.K. ducitur ramos, quorum d alter in dextrum ventriculum, e alter in ſiniſtrum, cōtendit.
e ead.m,l. Quonam autem pacto huiuſmodi venulę retis imaginem referentes arterijs huc per-
tinentibus committantur, tunc opportunè explicabo, vbi cęterarum arteriarū enar-
rationem abſoluero, quę per cerebrum in ventriculos perducuntur. Quoniam verò

Tertiæ caput petentis venæ propagatio.

de prima, ſecunda & quarta vena, de prima item & ſecunda arteria iam egimus, nunc
f t.ii.V. t.iii. fi.ii.F. duntaxat de tertia, quinta, & ſexta vena, deq; tertia arteria, nobis agēdum ſupereſt. f
g t.iii.fi.ii.n. Tertia igitur vena, quę interior iugularis eſt; g ramulum in aurem emittit, per tem-
h li. vii. ta.i. fi.i.b porum oſsis foramen huic & h alteri quinti paris neruorum cerebri ramulo commu-
ne; ac protinus intrò in cranium migrat; ac durę cerebri membranę copulatur, i ſinū
i ta.iii. fig.ii. o,o,o,o. efformans, qui toto ſui ductu ſoboles complures in durę membranę ſui lateris ſedem
K ead.p,p.li. v.fi.ii.G. cerebri baſi ſubſtratam diffundit; à quibus denuo K alij ductus in tenuem menyngē
deriuantur, perinde ac quatuor nuper commemoratorum ſinum rami. Inter cęteras
autem venę huius propagines, in duram cerebri membranam effuſas, vna quędam ha-
betur, quę ſub temporibus per duram menyngem, in verticem ſurſum rapitur, ramu
los in aſcenſu complures, huic totę membranę communicans. Haud abſimili ratione

Quintæ ac ſextæ venæ diſtributio.

l ead.G. fig. xiii.H. in duram membranam l quinta vena diſtribuitur, per ſecundū cuneiformis oſsis fo-
m ead.H. ramen, quod ſecundo neruorum pari egreſſum prębet; ſic etiam & m ſexta per maxi-
n l.v.fi.xiii.ll. mum octaui capitis oſsis foramen iuxta n olfactus organa. Sicq; tum huius tum tertiæ
o li.i. ta.v.fi. ii.TT. venæ propaginum gratia, in interna caluariæ ſede o riuuli quidam, vt tertio libro di-
p t.iii. fi.ii.l. t.v.o. ximus, parantur, in quibus tutiùs cuſtodiuntur. p Tertia arteria, peculiari tranſuer-

Tertiæ arteriæ diſtributio.

q a.verſus o,o,o. ſoque foramine in cranium ſeſe infert, & protinus in craſſos duos, totidemq; tenues
finditur ramos. Tenuium q exterior tertiæ venæ ſtatim coaleſcit, & vnà cum ea in
r ead.l. duram cerebri membranam diſtribuitur; r interior s per peculiare foramen in na-
s l.i.t.v. fi.i.l. rium cauitatem procurrit, & multis diſſectus propaginibus, t vnam naſi ſummo im-
t t.iii.fi ii.t.

pertit,

pertit, cuius pulſatio euidenter percipitur. [u] Inſignes autem rami poſtquam caluarię pauliſper innitentes ſurſum irrepſere, antrorſum feſtinantes, mox denuò[x] connectuntur, ſtatimq; rurſus in duos diſpariles partiuntur ramos. Quorum [y] minor [z] per ſecūdi neruorum [a] paris foramen vnà cum viſorio [b] neruo in oculum permeat, & ſurculos aliquot in internam tēporalis muſculi ſedem effundit. [c] Maior verò ſurſum euectus duram menyngem perforat, iuxta [d] glandulam quam capitis pituitam excipere ſcripſimus; ac poſtmodum vbi duræ menyngis attingit amplitudinē, in duos rurſus finditur ramos. Quorum [e] alter multiplici ſobole in tenuem membranam cerebrum ambientē diſpergitur[f], alter verò tenui pię matris membrana comitatus, in varios ſurculos inuicem complicatos diſcinditur, & per cerebri anfractus tantiſper conſcendit, dum in imā dextri vētriculi ſedem perducatur. Atq, hinc retrorſum agitur, primum quidem ad poſteriorem prædicti ſinus partem, [g] ſurculum in aſcenſu aſſumens venæ cuiuſdam ſiue rami, qui à quarto duræ membranæ ſinu originem ſumens, in cerebri conuolutiones exhauritur. [h] Vbi poſtremam dicti ventriculi ſedē ſuperauit, ſecundum mediū ipſius ductum in priora tantiſper excurrit, dum [i] alteri eiuſdem arteriæ parti cōmiſceatur, quam ex quarto duræ membranæ ſinu proficiſci, ac ſub tertij ventriculi fornice iter habere diximus. Ex dextro itaq, tertiæ arteriæ ramo, & ex nuper dicta propagine, ille arteriarum contextus ſecundarum imaginem referens cōſurgit, qui in dextro ſeſe offert ventriculo; ex altero autem ſiniſtræ ſoporalis arteriæ ramo, & ex altera illius rumi propagine, qui ex quarto duræ membranæ ſinu ortū deſumit, ille arteriarum conflatur implexus qui in ſiniſtro conſpicitur. Atq, hæc ſunt, quæ ad venarum arteriarumque cerebri propagationem pertinent. Torcular nunc & Rete illud admirationis plenum, de quo Galenus meminit, enarranda ſupereſſent. Verùm & ſi perſpectiſsimum eſt eum per torcular intellexiſſe ſpatium aliquod inter duræ membranę ſinus interiectum, illud tamen certè ſciri minimè poteſt, eamne [k] ſedem intellexerit, qua primus ſecundo iungitur, quod tertij, & quarti eſt initium, an verò quarti ſinus terminum cerebri teſticulos reſpicientem; quandoquidem nūc hanc, nunc illam partem torcularis nomine appellat. Ac de vtraque ſanè intelligi poteſt, ex ipſis nanque ſanguis in ventriculos, perinde atque à torculari in ſitulam exprimitur, imò verò ob eandem rationem quatuor ſinuum cuilibet idem nomen meo quidem iudicio adaptari poſſet. De admirabili plexu nihil in medium afferam, quòd in homine is neutiquam occurrat, vt vnicuique perſpectum eſt, qui humani corporis diſſectionem adminiſtrarit, vel adminiſtranti ſemel ſaltem adſtiterit. Et Galenum quidem tum hac in re, tum in alijs compluribus, venia dignum exiſtimo, vtpote qui veritatem, in humanis corporibus inquirere nequaquam poſſet, eamque in brutis perſcrutari cogeretur, quemadmodum ſanè hac in re in bobus effecit, in quibus tale quodpiam retis genus conſpicitur, quale ab ipſo deſcribitur. Sicque venarum omnium, arteriarumq; in cerebrum propagationem abſoluimus, paucis quibuſdam exceptis propaginibus in ipſius ſubſtantiam concedentibus, quę prę ſua exilitate, nec cultro, nec oculis perſequi poſsis.

De Torculari, & rete admirabili celebri.

u ead. N, u. t.v.S, T.
x ead. α.
y ead. x.
z li.i.t.v.fi.i. G.
a li.v.fi.xiiii, G.
b ead. fi.xiii N.
c α.l.v.fi.xiii. N.
d li.v.fi.xvii. A.
e t.iii. fi.ii. β: l.v.fi.xiii. Q.
f ead γ, R. fi. vi.vii.viii. F.
g l.v.fi.viii. T.
h l.v, fi.vi. M. t.iii.fi.ii. δ.
i ta.iii. fi.ii.l, li.v.fi.vi.K.
K li.v. fi.vii. R.

De vena Arteriali, et Arteria venali. Cap. 14.

Venæ arterialis ortus ac diſtributio.

AD libri huius abſolutionem, tertia vena & ſecunda Arteria nobis explicanda relinquitur. [a] Vena ex editiore dextri [b] cordis ventriculi ſede exoritur, deorſumq, per aſperę arterię dexterū latus porrigitur, [c] in duos ilico diſſecta ramos, qui ambo in pulmones, alter quidē ad lęuam alter verò ad dexteram concedūt. Ac eorū vterq; in duos eodē modo ramos partitur, hiq; duo in quatuor, & ſic deinceps multis ramorū proiectionibus extenuantur, donec hunc in modum priorum propaginum vtraq; in ſui lateris pulmonē longè latèq; diffundatur. Vena hęc artarię tunicā adepta eſt, vena ob id Arterialis dicta. [d] Arteria verò à ſiniſtro latere baſis ſiniſtri cordis ventriculi ortū deſumit, & in pulmones pariter exhauritur, [e] duplici primùm, dein multiplici, vena in modū, ſobole diſpertita. Arterię huius tunica tenuis eſt, & venarū tunicis cōſimilis, ac proinde Arteria venalis ea dicta eſt, qa verò ſanguinē, aeremq, ſiue ſpiritū cōtinet, Arterię nomē obtinuit. Harū munus ex oīm q ante me ſcripſerunt

Arteriæ venalis.

Ipſarum munus.

a t.iii.fi.iii.
b l.iiii.fi.vi.l. fi.viii.C.D.
c t.iii.fi.iii.D
d ta.iii.fi.iii li.iiii.fi.v.G fi.ix.CC.
e ta.iii.fi.iiii K L.

ſententia

Digitized by Google

ſententia eſt, venæ quidem pulmones duntaxat enutrire, arteriæ autem aerem à pulmonibus in ſiniſtrum cordis ventriculum deferre; quod nulla prorſus ratione ſanguinem in hac arteria contineri poſſe exiſtimarent. Verùm ſi hac de re periculum feciſſent, vt ipſi multoties vnà cum Realdo Columbo, tum in viuentibus animantibus, tum in vita defunctis fecimus, arteriam hanc æquè atque cæterarum totius corporis quamlibet, ſanguine plenam offendiſſent. Neque verò illud dici poteſt, mortuo homine ſanguinem in ipſam confluere; quandoquidem vt in viuentis animalis diſſectione, tanta erumpit ſanguinis copia, ſic cor eum quem habet, continet, nec elabi ſinit, quòd ſi quid ipſius egreditur, magis per arteriæ magnæ os, vnde vt plurimum illabi ſolet, quam per aliam quanuis partem excerni, par eſt: eo magis quòd cor actutum diduci poteſt, vniuerſusque ab eo ſanguis detrahi, ac poſtmodum in hanc inſpici arteriam, quam dubio procul ſanguine refertam comperient. Cùm igitur hoc ita ſe habeat, ſanguinem ſcilicet in hac arteria contineri, nec à ſiniſtro ventriculo in eam irruere poſſe, vt membranarum ſitus, quas [f] ad arteriæ os haberi monuimus, liquidò atteſtatur, id firmum, ratumque habeo, ex arteriali vena ſanguinem in pulmonis ſubſtantiam reſudare, vbi attenuatur, elaboraturque, quò promptiùs in ſpiritus commutari poſsit; ac dein aeri commiſcetur, qui per aſperæ arteriæ ramos ingreſſus, vnà cum eo in arteriam venalem, & hinc in ſiniſtrum cordis ventriculum defertur, craſsiori ſanguini permixtus, qui à dextro cordis ventriculo in ſiniſtrum permeat, ſi quid tamen ipſius permeat; mihi enim nunquam hactenus videre contigit qua perduci queat; ſed ſi deducitur, ex vtroque hoc ſanguine corpus quoddam conſurgit, in vitales ſpiritus commutari aptum. Mea hæc ſententia præterquam quòd ſenſum ipſum habet aſſertorem, quia poſito in arteria venali ſanguinem reperiri, (vt vnuſquiſque fidem mihi derogans intueri poterit) neceſſum eſt fateri, ſanguinem ex ea in ſiniſtrum migrare ventriculum; veriſimilior quoque eſt, quam exiſtimare ex ſanguine dextri cordis ventriculi, qui parùm à cuiuſuis alterius venæ ſanguine diſtat, citra præuiam vllam exquiſitiorem elaborationem, vitales ilicò ſpiritus procreari poſſe. Sed hoc dimiſſo, vtpote quod extra rem noſtram ſit, id intellexiſſe ſufficiat, in arteria venali, non minus in adultis, quàm in fœtu, plurimum ſanguinis, non autem exiguum quid, plurimos item ſpiritus contineri, vt firma eſt omnium, qui ante nos hæc literis conſignarunt, aſſertio. Is quidnam hic præſtet, ſeorſum quilibet animi gratia, meditari poterit. Atque hic venarum, arteriarumque enarrationi finem imponam, neruorum hiſtoriam aggreſſurus.

Arteria venalis ſanguinem continet.

[f] li. iiii. c. viii.

Digitized by Google

CHARACTERVM QVI DVABVS PRIORIBVS SEXTI LIBRI tabulis continentur, explicatio.

TABVLA I. ET II.

D*Væ priores figuræ oſtendunt humanum corpus, vna partem eius anteriorem, altera poſteriorem, cute quidem atque adipe ſublatis, venulis tamen ſummam carnē cutemq́ transſmeantibus, reſeruatis: quæ licet non omnes eundem ſeruent ordinē, numerum, diſtributionis modum; maior tamen harum pars in pleriſq; hominibus, eodem ferè tramite incedunt, præſertim illæ quarum ſectio ad ſanguinis miſsionem neceſſaria eſt: quarum omnium nomina in gratiam chyrurgorum præſenti loco volui exponere.*

TERTIA *figura venam cauam monſtrat totam, & omni ex parte nudam, vt melius perſpici poſsit qua ratione per vniuerſum diſpertiatur corpus. Verùm monendus hic eſt lector, ad huius, ut ad duarum præcedentium intelligentiam, libri tertij quartam, & quintam tabulas multum lucis atque facilitatis allaturas. Et quoniam hic aliqui characteres omnibus figuris congruunt (quo venarum cutanearū diſtributio ſit dilucidior) ſuum ſingulis numerum ſubiunximus.*

AA A 3. Tribus hiſce literis exortus venæ cauæ, eiusque radices quo modo naſcãtur ex hepate, oſtenduntur.

a 3. Alia quędam radix *a* ſima hepatis parte ſurgens.

B 3. Venę magnę pars inter hepar, & diaphragma ſita.

C 3. Ramorum è caudice venę cauę ad diaphragma tendentium ſiniſter, ex quo nonnihil in cordis capſulam pertingit.

D 3. Venę cauę foramen, quo loco cordi iungitur.

E 3. Vena coronalis dicta, quod coronę inſtar cor ambiat, multos ramulos à baſi ad mucronē trāſmittēs.

FF 3. Vena ſine coniuge, cuius principium & finem oſtendunt GG.

GG 3. Literæ hæ ramos oſtendunt venæ coniugis expertis, quibus muſculi intercoſtales nutriuntur.

H 3. Iugulus, ad quē vena caua in duas diuiditur partes.

I 3. Vena ad brachium tendens: & antequam in hoc perueniat, bifida ſectione diuiditur.

K 3. Ramis tres ſupremas lateris ſui coſtas nutriens.

L 3. Vena quæ ſub os pectoris pertranſiens diſpergitur per muſculū rectum eiuſdem lateris.

M 3. Iam dictę venę terminus.

NN 3. Vena quę per laterales vertebrarū ceruicis proceſſus tranſiens caput petit, & per duram menyngem diſtribuitur.

O Vena quę diuiditur per muſculos qui colli inferiores, & pectoris ſuperiores partes occupant.

P 1. 3. Vena quę diſtribuitur per muſculos quibus operitur pectus, itē per vbera eorumque cutem.

Q 2. 3. Vena humerum petens, diſtributa per muſculos partem ſcapulę internā obſidentes, perque eos qui huic loco propinqui ſunt, & hic etiam ramuli apparent ad enes axillę tranſmeantes, quorum hoc loco notatur vnus inter P & R.

R 1. 2. 3. Ramus qui aſcendit per latus pectoris ſuę regionis, & diſtribuitur per muſculum, quo brachium abducitur deorſum.

S 3. Iugularis interior, à qua proſiliunt nonnulli rami, qui diſtribuuntur per arteriam pulmonis, perq; neruulos hanc partem tranſmeantes.

T 1.2.3. Iugularis externa.

V 1.2.3. Bipartita venę huius ſectio.

X 1.2.3. Iugularis externæ ramus interior, qui oris, laryngis, oſsisque

hyodis

Digitized by Google

hyoidis muſculos petit, poſtea caput intrat in tres diuiſus partes.

YZ 1.2.3. Ramus externus ad faciẽ tendens. Z apicem eius qui faciẽ petit monſtrat.

9 9. Verò oſtendit eum qui porrigitur verſus lachrymalem, & in medio frontis cõiungitur cum eiuſdem venæ lateris alterius ramis. *æ* partem aſcẽdentem per tẽpora, eam verò quæ ad aures. *.

Quod reliquum eſt venarum per caput diſtributarum, commodiore loco monſtrabimus.

a a 1.2.3. Vena capitis, vena externa brachij, vena magna, cuius initium *a* primum in tertia figura oſtendit, ſecundum verò in tribus locũ notat, vbi primum ſe prodere incipit tranſmeando carnem cutemque.

b 1.2.3. Ramus qui promitur parte ſuperna caudicis ab eodẽ latere, aliquãto priuſquam diuidatur, progrediturque ad nutritionem muſculorũ, poſteriorẽ colli partem occupantium.

c 1.2.3. Pars venæ capitis, quæ progreditur ad partem ſcapulæ externã, cuius quidem portio quędã latet, quędam meat inter carnẽ & cutẽ.

d d 1.2.3. Hunc ramũ vena capitis emittit antequam abdat ſub humerũ: & hæc quidem diſtribuitur in muſculũ, quo brachium eleuatur, & per cutem quo ille tegitur.

e e e 1.2.3. Nonnullæ venulę ex capitis vena naſcẽtes diſperſæ per cutem brachij externi, perque partẽ anteriorem muſculi brachium adducentis.

f 1.2.3. Hic tripartito diuiditur capitis vena, & ſingulæ portiones modo maiores, modo minores apparent.

g 1.2.3. Horum ramorũ primus, ſub muſculos tranſit à tuberculo externo oſsis humeri pronatos.

h 1.2.3. Horum trium ramorũ ſecundus, quo progreſſus ad cubiti flexũ iungiť iecorarię ramo, notato *t* litera, & ambo coniuncti cõſtituunt venã communẽ ſeu medianam vocatã, hãc inſigniuimus *α*.

i 1.2.3. Horum ramorum tertius, qui obliquus ſupra radium incedit, & ſupra partem brachij exteriorem, ramulos quoſdam ſpargens in cutẽ: horũ pręcipuus notatus K, cutẽ, quæ eſt in parte externa flexus cubiti, nutrit, hic vbi peruenit ad carpũ, iungitur axillaris ramo inſignito *x*, cõiũctionis locus eſt ad *l*. ex vtriſq; vena cõſtituiť, quæ rurſũ paulò inferius in varias diuiſa portiones, totã ferè manũ nutrit.

m 1.2.3. Vena iecoraria, axillaris, baſilica, in brachio dextro ſcilicet. Nã in ſiniſtro, lienaris vocať a pleriſq;.

n 1.2.3. Ramus iecorarię, diſperſus per initia muſculorum diſtẽdentium cubitum.

o 1.2.3. Ramulus muſculos iam dictos petens, & cutem, qua externa brachij pars tegitur.

p 3. Magna propago axillaris, ab humero ex obliquo brachium aſcendens in muſculos adiacẽtes ramulos ſpargẽs, inceditque comitatus quarto brachij neruo.

q 3. Iecorarię in duas propagines diuiſio, quarum ea quę *q q* inſignitur perpetuo latenter incedit cum ſocia arteria.

r 1.2.3. Huius diuiſionis propago altera: quę in multos diuiſa ramulos diſtribuitur per carnẽ cutemque.

ſ 1.2.3. Ramus propagatus ex iecoraria, qui bipartito diuiſus tã externæ, quam interioris brachij partis cutem nutrit.

t 1.2.3. Hic ramus iecorariæ ab anteriore humeri parte ad cubiti flexum deſcendens, cephalicę ramo *h* notato commiſcetur, & ex hac mixtione mediana dicta efficitur quæ ſuprà notata eſt *α*.

u 2.3. Ramus iecorarię retro incedens, quæ diuiditur ad caput oſsis humeri internum, hic poſtea multifariam diuiditur.

x x Ramus natus ex ſupradicto, ꝗ maiorẽ radiũ ſubiẽs brachiale petit, inter eũdũ multos ſpargẽs ad partes adiacẽtes ramulos, & maxime verſus digitũ minimũ, qui ad venę cephalicę ramũ ſe applicat in carpo.

Digitized by Google

y Vena hæc cutem nutrit, qua externa cubiti pars tegitur.

zz 1.3. Elatior venam notat, ex eo iecorariæ ramo, quē *t* inſigniuimus, pronatam: inferior vero eiuſdem venæ ramos, qui producuntur à ramo notato *xx*. & ad partem meant brachij internam.

q; 1.3. Hoc loco cōcurrunt venulę per cutem pollicis diſtributæ cum ramo notando *z*.

α Mediana, ſiue communis.

β 1.2.3. Venæ communis paulò ſupra carpum partitio.

γ 1.3. Huius partitionis ramus externus qui partem manus externam adit, mittitque ramulos ad partē ipſius internam, vbi eſt δ.

δ

ε 1.3. Huius partitionis ramus alter, verſus digitum medium & annularem tendens.

ζ 3. Venæ cauæ pars, qua inferiores corporis partes aluntur.

η 3. Vena renis inuolucrum nutriens.

θ 3. Emulgens dextra.

ι 3. Emulgens ſiniſtra.

κ 3. Ramulus ab emulgente dextra natus, in renis inuolucrū abſumptus.

λλμ 3. Vaſa ſpermatica.

ν 3. Hoc loco vaſa ſeminaria incipiūt retorqueri in variçoſos anfractus.

ξ 3. Rami venæ cauæ, quos intra lumborum ſpatium remittit.

ο 3. Venæ cauæ in duos maximos caudices diuiſio.

π 3. Ramulus è tranſuerſo diſtributus per muſculos lumborum, & ventris, perque peritonęum.

φ 3. Aliquot ramuli elatiora foramina oſsis ſacri ſubingredientes.

ρ 3. Siniſtri caudicis venæ cauæ partitio in duos ramos internum ρ externum ς deſignat.

ς

ττ 2.3. Propago externa rami notati ρ, quæ diſtribuitur per muſculos coxæ extimos & per cutem cluniū.

υ 3. Propago interna eiuſdem rami: ab hac nonnulli ramuli progrediuntur ad anteriora oſsis ſacri foramina. χ & ψ notant reliquas rami eiuſdem propagines.

χψ

ω 3. Vena hęc propagatur ex ramo externo, inſignito ς. iungiturq; ramulis venę internæ, non procul à foramine oſsis pectinis.

ει 3. Hac in parte vena iam dicta foramē pectinis trāſit, & pręter alios permultos ramum vnū ad femoris articulum mittit.

ρ 2.3. Venę pectinis foramen trāſeuntis ramus, qui in cutē, qua femoris pars interna operitur, ſe recipit.

χ Locus vbi hęc vena maiori iūgitur, quę per tibiam diſtribuitur, notaturque. 2.

Γ 3. Vena diſtributa per muſculum rectū abdominis, cuius beneficio, iuxta quoſdam, maximus eſt inter mãmas vterumque cōſenſus.

Δ 1.3. Propago venę in crus tendentis quę tranſuerſim ad genitalia vicinasque ſedes in ſurculos exhaurit.

Θ 1.3. Primę magnę crus petentis venæ propago, per interiorem femoris tibięque ſedem, ſub cute deorſum ad ſummum vſque pedem perreptans.

Λ 1.3. Propagines Θ inſignitę ramus femoris interiora ad inguina accedēs.

ξξξ 1.2. Surculi illius venæ, quæ in figura tertia notatur ξ.

S 1. Hę propagines vbera petūt, ſuntq; portiones venæ in tertia figura notatę L.

Ξ 1.3. Alius eiuſdem venę L notatæ ramus, cutem, qua femoris anterior pars tegitur, perreptans.

Π 3. Dictę propaginis ramus, primo tibiā mouentiū muſculo ſublatus.

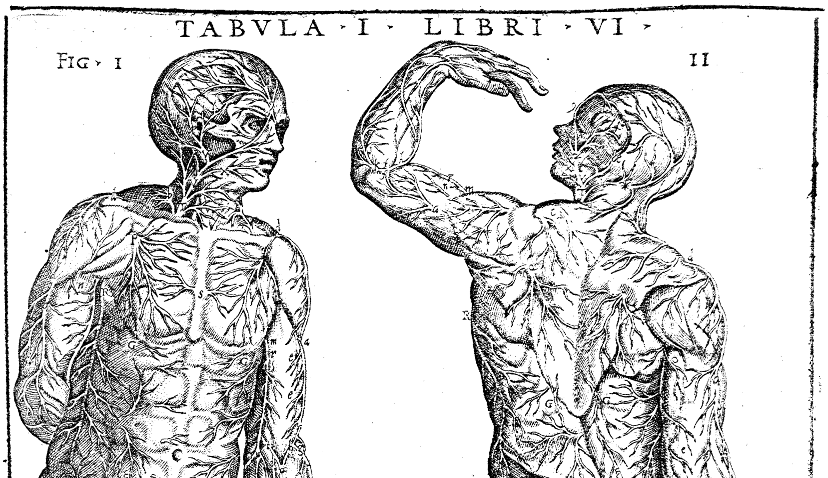
Σ 1.3. Dictę propaginis ſoboles, quas in anteriorem genu ſedem & poſteriorem quoque diſpenſat.

Φ 1.2.3. Hac ſede propago Θ indicata per ſedem tibię interiorē ſub cute in varios multiplicesque ramos diſcinditur, hicque opportunè cū ſanguinem mittimus aperitur.

Ψ 1.3. Hac ad anteriorem malleoli interioris ſedem nuper dicta propago ducitur, atque vti cernere eſt, in pedis ſuperiora exhauritur.

Ω 1.3. Ramus è grandi vena crus petente in anteriorē coxendicis articuli regionem exporrectus, eiusque ſedis muſculis, & cuti ſoboles vtcunque frequentes deriuans.

Digitized by Google

Digitized by Google

GG 1.2. Termini venæ ſine pari, quam. G notauimus.

I 1.2.3. Ramus ſeptimo, nonoq; tibiã mouentibus muſculis, & cuti femoris iuxta externam ipſius ſedẽ ſurculos deducens.

1.2. 3. Grandis vena in quintam femur mouentium muſculum digeſta.

3.4. 2.3. His duabus propaginibus inuicem coeuntibus vena cõſtituitur, quæ inter muſculos poſteriorem femoris ſedem occupantes excidens, ſurſum in femoris cutem ramos porrigit quos 5 inſigniui.

5 Verum maiori ipſius parte notata 6

6 ſub cute per poplitẽ fertur, & in

7 ſuræ cutem numeroſa ſerie ad 7 notam ſpargitur.

8 3. Ramus ex vena magna ortus, partẽ internam tibiæ perreptans.

9 3. Magnæ crus petentis venę in duos ramos diſtributio, qua hæc inter duo inferiora femoris oſsis capita continetur.

10 1.3. Interior dictæ diuiſionis ramus ad poſteriores ſuram conſtituentes muſculos eiusque cutem digeſtus, inibique charactere 11

11 notatus.

12 1.2.3. Iam dicti rami portio ſecundum interioris malleoli poſteriorem ſedem ad internum pedis latus exporrecta.

13 3. Ramus externus dictæ diuiſionis, qui ſtatim in alios diſsimiles duos ramos diſtribuitur.

14 1.3. Dictæ modo diuiſionis externa propago.

15 1.2.3. Iam dictæ propaginis portio, per externum repens malleolum.

16 3. Dictæ portionis ramus interior, per interſtitium gemini tibiæ oſſis interrepens.

17 3. Diuiſio interioris propaginis 16 in ſignitæ, quæ ad medium longitudinis tibiæ perficitur, atque hæc alterum ramum inter calcem, & tibiæ os ad pedis inferiora mittit, alterũ vero inter fibulam, & calcẽ.

18 3. Iam dicti rami ſoboles, quæ inter tibiæ os, & fibulam per membraneum eorum oſsium ligamẽtum in pedis ſuperiora digeritur, aliiſque venis hac proreptantibus cõmiſcetur.

18 3. Modus diſtributionis venarũ digitos petentium.

FIGVRA II.

PRÆSENS *figura venæ, cauæ portionem oculis ſubijcit, poſteriori iecoris ſedi ſubtenſam, quæ longa ſectione diuiſa, ac dein aperta eſt, vt propaginum foramina, quæ caua in iecur diffundit, in conſpectum venirent.*

AA BB. Propagines quæ ex hepate oriuntur.

CC Ramuli tenuiores, qui ex hepate ad venam cauam protenduntur.

D Venæ cauæ ſedes, qua hæc ſeptũ permeat, ipſique ramos depromit.

FIGVRA III.

RVDIS *fibrarum, quibus venæ tunica conſtat, delineatio.*

A Tranſuerſas monſtrat. B C obliquas. D rectas.

E Triplicis fibrarum generis implexũ.

TABVLA III. FIGV. I.

AA AAA. *Quinque his literis portæ venæ propagines indicantur, per iecoris corpus diffuſa, & hic veluti iecoris formam exprimentes.*

1.2. 3.4.5. Numerus ramorum, in quos diuiditur vena portæ, vt diſtribuatur per iecoris corpus.

B Venæ portæ amplisſimus caudex.

C Duo ramuſculi bilis veſiculam petentes.

D Vena ad poſteriorem fundi vẽtriculi partem excurrens.

E Hac ſede vena portæ in duos maximos ſecatur truncos.

F Truncus ſiniſter, & elatior.

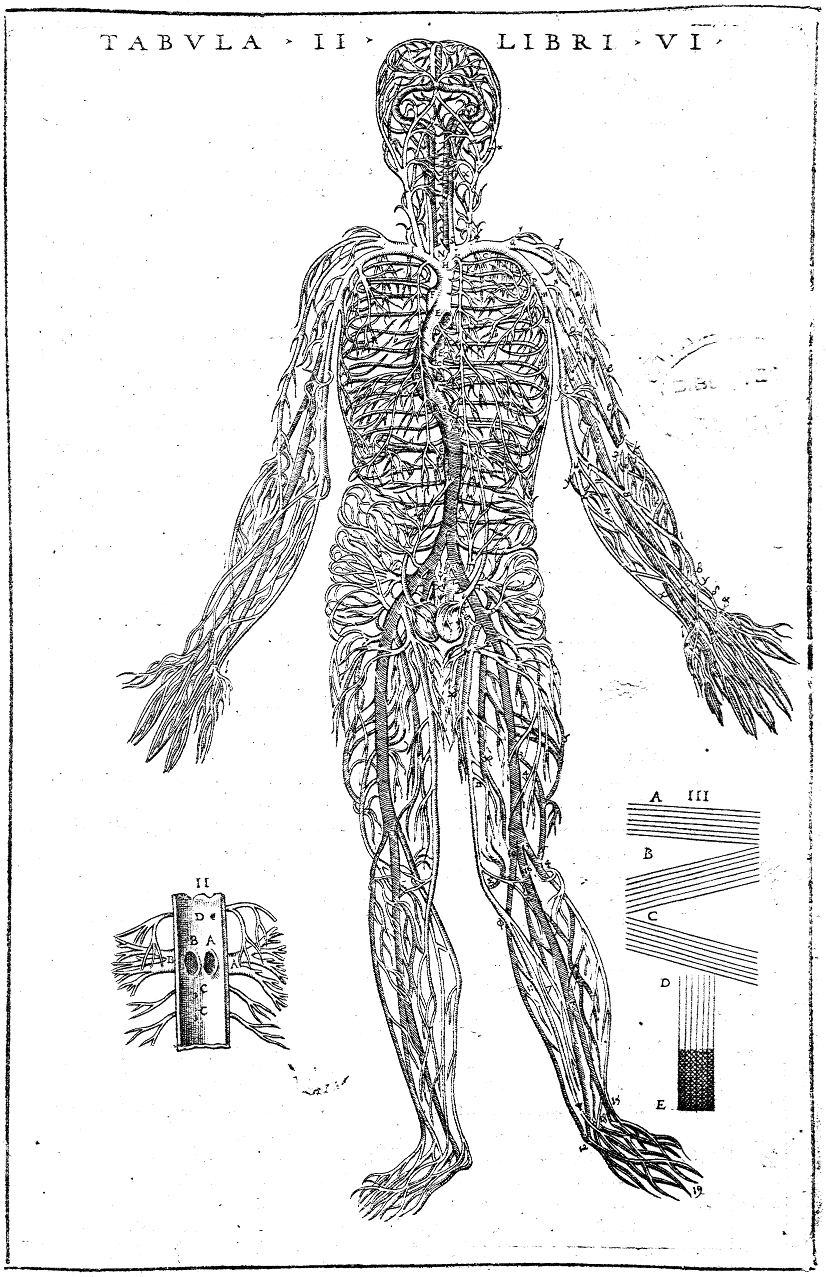
G Truncus dexter & humilior.

H Vena dextram fundi ventriculi ſedẽ perreptans, & geniculatim illi ſedi, ac ſuperioris membranę omenti dextræ parti ramulos prębens.

I Vena duodeno inteſtino, & ieiuni principio exprompta.

K Ramus in dextram regionem gibbi ventriculi, quà id dorſum reſpicit, aliquot ſurculis digeſtus.

Digitized by Google

Digitized by Google

L Vena in dextram ſedem inferioris omenti membranę, & colum inteſtinũ, qua hac fertur, excurrens.

M Soboles quædam à ſiniſtro trũco in glandoſum corpus inferiori mẽbranę omenti innatum, ſparſę.

N Vena inſignis ſub vẽtriculo, vbi dorſo is innititur, verſus elatius ipſius orificium obliquè conſcendens, quo priuſquam pertingat, vtrinque vnam educit propaginem.

O O inſignitam, & in ventriculum hac ſede, qua dorſo incũbit, digeſtã.

P Rami huius reflexus ad orificium ſtomachi.

Q Eiuſdem rami ſeries id orificiũ coronę inſtar amplexa.

R Ramus venę ſuperius ventriculi os ambientis, qui ſecundum elatiora ventriculi procedens, inferiori oſculo ſurculos exhibet, ſoboles etiam ſatis frequentes in progreſſu ad anteriora, poſterioraq; ventriculi diſpergens.

S Grandis vtcunque vena in inferiorem omenti membranam & colum inteſtinum, qua ventriculo exporrigitur, numeroſa ſobole procurrens.

TT Siniſtri trunci diuaricatio, vbi is iã lienem eſt acceſſurus.

V Venula in ſiniſtram ſedem inferioris membranę omenti diſtributa, cuius radicem in integra figura (quod ſubinde deſit) dũtaxat delineauimus, eius ſeriem peculiari figura quam ſeorſim ſubiecimus exprimentes, in qua T venã, quæ lieni exporrigitur, commonſtrat vtrinque abtruncatam: præſens verò venula V inſignitur.

XX Vena ab illis quę elatiora lienis petunt, in ſiniſtrum ventriculi latus diſpenſata.

Y Eiuſmodi etiam vena hic, qualem vtrunque X indicabat, inſignitur.

Z Vena in ſiniſtram fundi ventriculi ſedem perreptans, multasque ſoboles ventriculo, ſuperiorique omenti membranę offerens.

aaaa His characteribus venarum in lienis ſubſtantia diſtributio indicatur, adeò frequẽs, vt lienis imaginem facilè oſtendat.

bbb Prima dextri portę venę trũci in meſenterium ſeries, quę dein ſanè eſt infinita & impẽſe varia, priuſquã ſuis extremis in inteſtina implicetur.

c Vena ſub recto prorepens inteſtino indicatur, vnà cum ramulis inteſtino in venę progreſſũ digeſtis.

ee Venularum ſoboles, recti inteſtini finem amplexantes.

* Ad huius figurę ampliorem explicationem iuuabit recurrere ad 2.3.4.10.12.13.14.15. figuras, lib.3. item ad huius lib. vltimam.

FIGVRA II.

PRæSENTI *figura nuda vaſorum cerebri ab vno ſcilicet latere, delineatio proponitur, à venis arterijsq́; incœpta, priuſquam illæ penitus in caluariam merguntur.*

A Interior iugularis, quà iam caluarię proxima eſt.

B Soporalis arteria.

C Prima vena caluariam petens.

D Secunda.

E Tertia.

F Quarta.

G Quinta vena.

H Sexta vena.

I Secunda arteria.

K Prima caluariam ingrediens arteria.

L Tertia arteria.

M Dexter, ſeu primus durę cerebri mẽbranę ſinus.

N Siniſter durę cerebri membranę ſinus, quem ſecundũ nuncupamus.

O Primi & ſecundi ſinuum cõgreſſus.

PP Tertius duræ membranę ſinus.

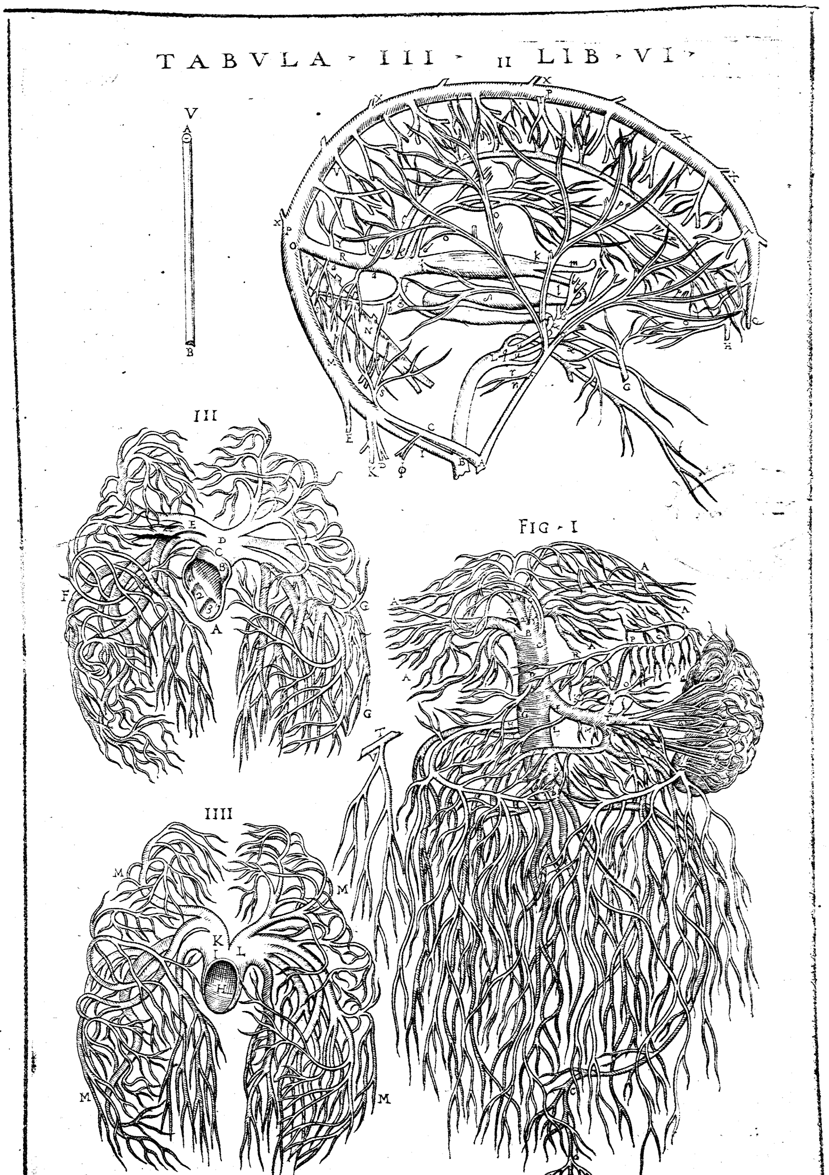
Q Tertij ſinus finis oſſeo cõmiſſus ſepto, quo olfactus organorũ ſedes interdiuiduntur.

R Quartus durę membranę ſinus.

SS Ductus à dextro ſinu pullulantes, ac in durę tenuisque membranã ſedes, quę illis proximæ ſunt, excurrentes.

TTT Ductus ex tertij ſinus latere in tenuẽ diffuſi membranam, quos ſolùm abtruncatos depingere licuit.

VV V. Ramuli ab infimo tertij ſinus angulo in eam durę membranę par-

Digitized by Google

tem à ſiniſtra ſeiungit, in modum falcis.

XXX XX. Tertij ſinùs ſurculi cum illis cõmiſsi vaſculis, quæ per verticem caluariam ſubingrediuntur.

YY Exiguæ ꝓpagines ab elatiſsimo quarti ſinus angulo, in duræ mẽbranæ ſedẽ aliquouſq; excurrentes, quæ dextram cerebri partem à ſiniſtra hic ſupra cerebellũ interdiuidit.

aa Ductus à dextro quarti ſinus angulo deprompti, qui in duram cerebri mẽbranã, quà cerebello hic incũbit, ac dein in tenuẽ, & cerebelli, & cerebri mẽbranã diffundũtur.

b Ductus à quarto pendens ſinu, ac ſecundùm totã longitudinẽ, humilioremque ſedẽ eius duræ mẽbranæ partis propagatus, quæ dextrã cerebri partem à ſiniſtra dirimit.

ccc Surculi ſurſum à commemorato iã ductu in dictã quoque durę membranæ partem deriuati.

de A quarto ſinu propagati ductus, qui venarũ prorſus modo tenui membrana ſuffulti, ſecundùm cerebri longitudinẽ ſupra calloſum cerebri corpus ducũtur: Ac vnus quidẽ qui *d* inſignitur, parti dextræ cerebri attẽditur: Alter verò *e* notatus, ſiniſtræ parti exporrigitur.

f Ductus à quarti ſinus humiliori ſede in tenuem cerebelli membranam propagatus.

g Ductus *f* notati propago per cerebri anfractus gyroſque in humillimã dextri cerebri ventriculi ſedẽ pertingens, ac cum hac aſcẽdente arteria, quã γ notabimus, coiens.

h Ductus *f* notati propago retrorſum repens, ac multifariam in tenuem cerebelli membranam diſſectus.

i Præcipua quarti ſinus propago, ſub cerebri corpore fornicis cameræve modo extructo, ad interiorem vſque ſedem tertij ventriculi cerebri procurrens.

kl Propaginis *i* notatæ in duas partes diſſectio. in qua *l* partem indicat dextro exporrectam cerebri ventriculo, *m* verò eam quæ ſiniſtrũ adit, hicque abtruncata cernitur.

n Tertiæ caluariam ingredientis venæ ſurculus, ad auditus organum exporrectus.

ooo Series ſinus duræ mẽbranæ, in quem tertia vena exhauritur, cui perpetuò ſinus attẽditur, in quẽ tertię arteriæ ramus *r* notãdus abſumitur.

pp Propagines eorum, quos iam vltimo cõmemorauimus ſinuum, in tenuem cerebri membranã ſparſæ.

q Diuiſio tertiæ, & maximę caluariam ingredientis arteriæ, ſimul atq; in caluarię amplitudinem mergitur.

r Ramulus tertiæ arteriæ, qui in duræ membranæ ſinum abſumitur, atque ſecundùm cerebri latera excurrit, *ooo*, notata.

ſ Ramulus per proprium foramen in narium amplitudinẽ digeſtus, &

t quodam ſurculo *t* inſignito naſi extremum accedens.

uu Duo grãdes rami eius diuiſionis, cui *q* inſcribitur.

x Propago ex grandiũ illorũ ramorũ, quos *u* & *u* notauimus, coitu, per ſecũdi paris neruorũ cerebri foramen ad oculos potiſsimũ excidẽs.

α Propago craſsior dicti modò cõgreſſus, quæ duram cerebri membranam perforat, ac mox in duos ramos bipartitur, β & γ inſignitos.

β Ramus propaginis α notatę, in tenuẽ cerebri membranam frequenti ſobole hic diſperſus.

γ Ramus propaginis α inſignitæ, dextrum accedẽs cerebri ventriculũ, & plexum efformans, qui extimo fœtus inuolucro cõfertur, quique hic δ notatus conſpicitur.

φ Ramus ſecũdę capitis arterię, qui per muſculos ceruicis ſpargitur.

FIGVRA III.

H*Ac figura exhibetur nudæ, & ab omnibus partibus liberæ uenæ, arterioſæ delineatio: cuius orificium apertum finxi, vt tres membranæ, ſanguinem è pulmonibus dilatato corde in dextrum ipſius ſinum regurgitare prohibentes, in cõſpectum venirent. notantur autem illæ*

1.2.3 *notis* 1.2.3.

A Sedes, qua arterialis vena ex cordis dextro ſinu originem ducit.

B Interior arterialis venę tunica quintuplo propria venę tunica craſsior.

C Exterior venę arterialis tunica, peculiari reſpōdens venarū tunicæ.

DE Arterialis venę caudicis in duos trūcos diuiſio. ac E quidem dextrū truncum indicat, multiplici ſobole dextris pulmonum ſedibus diſtributum.

F F verò ſiniſtrum indicat truncum: G & G autem inſi-

GG gnitur arterialis venę per pulmonum ſubſtantiam ſeries.

FIGVRA IIII.

PRÆSENS *figura nudæ, omnibusq́; partibus liberæ venalis arteriæ delineationē proponit, ipſiusq́; characteres ita ſe habent.*

H Venalis arterię à corde pronaſcens initium.

I Indicatur craſsities ſimplicis arterię venalis tunicę.

KL Prima venalis arterię diuiſio, ſimul cum ipſius ortu facta.

MM *&c.* Series venalis arterię per pulmonum ſubſtantiam innumeris propaginibus facta.

FIGVRA V.

HIC *depingitur vmbilici uena, quæ plerunque, ut ait Veſalius, non ingreditur iecur diſtributa in uarios ramos.*

AA Huius venæ pars vmbilico contermina.

BB Eiuſdem inſertio in hepar.

TABV. IIII. FIGVR. I.

A ARTERIÆ *magnæ ex ſiniſtro cordis ſinu exortus.*

B Duæ arteriæ cordis baſim coronæ modo ſuccingentes.

C Magnæ arteriæ caudicis in duos trūcos bipartitio.

D Arteria obliquà ad primam ſiniſtri lateris coſtam contendens.

E Ramus quatuor ſuperiorum ſiniſtri lateris coſtarum interuallis ſoboles deriuans.

F Ramus per tranſuerſos ceruicis vertebrarū proceſſus ad caluariā vſque prorepēs, & geniculatim dorſali medullæ viciniſque muſculis ſoboles offerens.

G Sub ſiniſtro pectoris oſsis latere ad vmbilici vſque ſedem excurrens ramus, à quo ſurculi digeruntur in verarum coſtarum cartilaginū interualla, & hinc in muſculos pectori inſtratos. inſuper in ſiniſtrā, qua thoracis amplitudo intercipitur, membranam & abdominis muſculos.

H Ramus poſteriores ceruicē occupantium muſculos accedens.

I Arteria ad cauam ſcapulę regionem ac in eius ſedis muſculos prepens.

K Ramulus ad humeri cum ſcapula articulū & ſummi humeri inferiora propagatus, nuſquam interim ad cutem excidens.

L Propago in muſculos anteriorē thoracis ſedem integentes ſparſa.

M Propago ſecundùm thoracis latera deorſum procidens, ac muſculo brachiū deorſum trahēti intertexta. Inter L & M ramulus vnus occurrit, eorū qui in glandulas alæ cauitatē opplentes diſſeminātur.

N Arteria ſimul cum interiori axillaris venę trunco in manum excurrēs, ac primi illi ſurculi ſub N mox conſpicui, in muſculos humerum amplexantes propagantur.

O Arteria ſecundum poſteriorem humeri ſedem vnà cum quarto in brachium pertinente neruo, aliquouſque in externam cubiti ſedem reuolutus, ac vndique in alto interim latitans.

PP Hi ramuli articulo cubiti cum humero ſunt peculiares.

Q Axillaris arteriæ ramus radio exporrectus, ac tandē pollici, & indici medioq; digitis ſurculos offerēs.

R Surculus ab arterię ramo Q inſignito verſus manus exteriora inter primum pollicis os & poſtbrachialis os, quo index ſuffulcit, deductus.

S Ramus vlnę exporrectus, ac in internam quoque manus extremæ ſedem digeſtus.

* Ramulus muſculis elargitus, q exter nū latus poſtbrachialis oſsis occupāt, quo minimus digitus ſuſtinet.

T Arteriarū in extrema manu ſeries.

V Amplior aſcẽdẽtis arteriæ trũci portio, quæ rectà ad iugulũ cõtẽdẽs, in duos impares ramos diuiditur.

X Siniſter diuiſionis in iugulo factæ ramus, qui & gracilior eſt, ſiniſtriq; lateris ſoporalem conſtituit.

Y Z Duobus his characteribus dexter ramus, qui ſiniſtro lõgè amplior eſt inſignit. Verum Y priuatim propaginẽ indicat, quę in dextro latere ꝓrſus in eaſdẽ ſoboles digerit, in quas arteriã D inſignitã in ſiniſtro latere diſſeminari conſpicis. Cæterũ Z dextrã ſoporalẽ notat.

a Siniſtræ ſoporalis arteriæ in faucium regionibus in duos ramos diſtri-

b tio, ac *b* quidem externum, *c* verò & *d* internũ indicant: quanquam duo poſteriores hi characteres priuatim aliquid indicent.

c Arteriarum propagatio ad laryngẽ, fauces, & linguam.

d Soporalis arteriæ pars caluariã petẽs, atq; iuxta baſim caluariæ in duos diſtributa ramos, quorũ alter, qui ſiniſtrũ durę mẽbranę ſinũ ſubit, hic, quà in caluariã mergit, abtruncatus eſt. de quo paulo poſt latius.

b Soporalis arteriæ ramus, capitis exteriora implicans.

c Dicti modò & *b* inſigniti rami propago, penitiùs inter faciei muſculos excurrens.

f Rami *b* inſigniti ſub auris radice di-

g ſtributio, cuius anterior ramus *g* notatus, ſecundùm tempora fer-

h tur. poſterior verò, cui *h* inſcripſi, ſecundùm auris poſteriora ſub cute pariter atque ille ſpargitur.

i Truncus magnę arterię, deorſum ad dorſi vertebras explicatus.

K K K Propagines vtrinque ad octo inferiorum coſtarum interualla protẽſæ, & dorſali quoque medullę, ac muſculis dorſo, & thoraci adnatis ramulos offerentes.

l Septi tranſuerſi arteriæ.

λ Arteria humiliorem meſenterij ſedem ſubiens, ac potiſsimum in colon inteſtinum, quà id à lienis regione ad rectũ pertinet, ac dein in rectum inteſtinũ diſcinditur.

μ μ Propagines notãtur, quę geniculatim lũborũ vertebras accedũt, & in peritonęũ & muſculos vertebris adnatos diſtribuũtur. Propago autẽ ad humilius μ cõſiſtẽs, cæteris grãdior eſt, atq; ad abdominis vſque latera frequenti ſobole excurrit.

ν ν ν Magnæ arterię ad os ſacrum in duos trũcos diſtributio. Verùm iſti characteres etiam ſurculos notant, ab humiliori arteriæ regione in oſſis ſacri foramina deriuatos.

ξ Interior ramus ſiniſtri trunci iam dictæ diuiſionis.

ο Interioris rami exterior propago in muſculos excurrẽs, qui externam ilium oſsis ſedem & coxẽdicis articulum integunt.

ϖ Interioris rami ξ notati interior propago in oſsis ſacri humiliorẽ ſedem, veſicam & veſicæ ceruicem, ipſumq; penem: in mulieribus verò, in inferiorẽ vteri fundi regionem, & pariter in illius ceruicem ſurculos diffundens.

ρ ρ Hic etiam arterias appinximus, quarũ ſiniſtra ab vmbilico hic inter ξ & σ ad interiorẽ priùs cõmemoratũ ramũ perinde pertinet, ac ſi verſus vmbilicũ ab ipſo deriuaret.

σ Interioris rami ξ inſigniti reliquũ, quod ab externo ramo trũci diuiſionis, q̃ ſupra os ſacrũ fit, portionẽ aſciſcẽs, ꝑ pubis oſsis foramẽ in crus delabit, inibi in muſculos pubis os occupãtes digeſtũ, & ſuo termino cũ alia arteria, q̃ in quintũ femur mouẽtẽ muſculũ pręcipuè digeritur, ac ψ mox ſignabit, coit, ea ſede qua ω adſcriptum cernis.

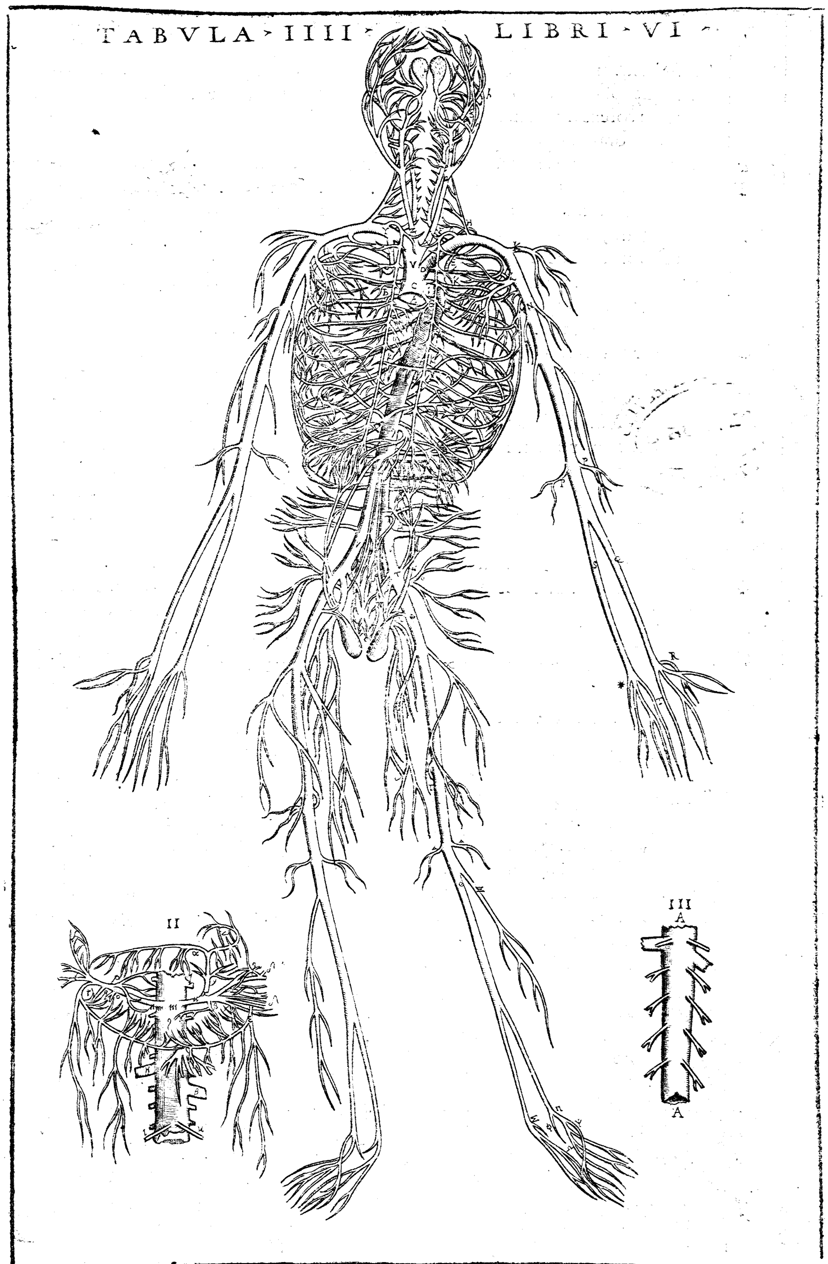
τ Propago exterioris rami ſurſũ ad rectũ abdominis ſui lateris muſculũ cõſcẽdẽs, atq; pręcipua ipſi' ſobole vmbilici regionẽ petens, reliquos autẽ ſurculos trãſuerſim in humiliorẽ abdominis ſedẽ diſpenſans.

υ Surculus tranſuerſim ſecundum pubis os ad pudenda prorepens.

φ Sedes exterioris rami, quà is modò in crus delabitur, ac in vniuerſum crus diſſeminati incipit.

χ Ramus maioris crus petẽtis arterię in muſculos propagatus, qui anteriorẽ femoris ſedem ſibi vendicant,

Digitized by Google

Digitized by Google

ψ Ramus ad quintum femur mouentē
muſculum, & eos, qui internā femoris
ſedem occupant, digeſtus,
vnoque ipſius ſurculo cum illius
arteriæ coiens fine, quam per pubis
oſsis foramen procidere diximus,
ω mus, ac ω inſigniuimus.

Γ Ramus in muſculos poſteriorem femoris
ſedem obtinētes deriuatus.

Δ Δ Ramuli genu, articulo, & capitibus
muſculorum pedem mouentium
inibi principium ducentibus peculiares.
Hicque grādis arteria in
poplite reconditur.

Θ Grandis cruris arteria poſteriorē tibiæ
ſedem petens.

Ξ Ramus fibulā amplexantibus muſculis,
præcipuè autē ſeptimo & octauo
pedem mouentium oblatus.

Σ Arteria inter calcem, & interiorem
malleolū pedis inferiora ſubiens.

Π Arteria ad pedis humiliora accedēs,
inter calcem, & exteriorē malleolum
nonnunquam reflexa.

Φ Ramuli tibiæ cum calcis articulo
proprij.

Ψ Propago pedis elatiora accedens.

Ω Arteriarum in pedis humiliori ſede
diſtributio.

FIGVRA II.

VERITVS *ne characterum copia integrā magnæ arteriæ delineationem alioquin hic ſatis obſcuram penitus corrumperet, priuata effigie utendum duxi, quæ ſuperiùs, vbi ſepto tranſuerſo arteriæ* l *indicatæ offeruntur, veluti ex magnæ arteriæ caudice diſſecta eſt: inferiùs verò ad ſeminalium arteriarum, quas* ι *&* κ *indicabimus, exortū. In præſenti itaque figura iam enarrandis propaginibus duas radices pinxi, cùm integra arteriæ delineatio unicam (vt frequenter etiam occurrit) tantum habeat.*

m Indicat *m* vtriuſque, aut vnius dun-
n taxat radicis exortum, *n* dextrum
o ramum. *o* ſurculum in humiliorē
omenti membranam hic exporre
p ctum. *p* propaginē in dextrā ven
triculi ſedē, qua dorſum ſpectat,
atq; inferius orificiū educit, excur
q rentem. *q* ramum duodeno inteſtino,
& ieiuni initio exporrectū:
r *r* propaginē ad dextrā fundi ventriculi
ſedē deductā, ventriculoq;
& ſuperiori mēbranæ omenti ramulos
ſ exhibētem. *ſ* bilis veſiculę
t arteriolas, *t* arteriam iecori diſtri-
u butam. Cæterùm *u* inſignitur ſiniſter
ramus, qui potiſsimum lie-
x nem adit. *x* propago ſecundùm
poſteriorem ventriculi ſedem, ad
ipſius vſque elatius orificiū pro-
y grediens. *y* eius propaginis ramuli
in ventriculum, quà dorſo inni-
z titur, deriuati. *z* ramus orificium
ventriculi ſuperius, coronę modo
α cingens. *α* ramus ſecundùm elatiorem
ventriculi ſedem inferius
β illius orificium accedens. *β* grandis
in demiſsiorem omenti membranam
excurrens propago, quæ
etiam colo inteſtino multis ſurcu-
γ lis implicatur. *γ* ſurculus in humiliorem
omēti membranam hic ad
δ ſiniſtrum latus excurrens. *δ* & *δ*
arteriæ lienis cauum ſubeuntes,
ε *ε* arteria ſiniſtram fundi ventriculi
ſedem petens, ac ventriculo ipſique
ſuperiori membranæ omenti
ſoboles deriuans. *ζ* ramuli ab
alijs lienē accedentibus arterijs in
læuū ventriculi latus deprompti.

Hæc quæ ſequuntur, ad tertiam magnæ
arteriæ figuram pertinent.

ζ In integra delineatione, & in ſecunda
aliud *ζ* occurrit, quo inſignitur
arteria in ſuperiorem, ac propemodum
vniuerſam meſenterij
ſedem propagata, & ſuis propaginibus
in ieiunum inteſtinum, &
ilium, & coli partem à iecore ad
dextrum renem cōſpicua, ſparſa.

η Dextrum renem accedens arteria.

θ Arteria quæ in ſiniſtrum renem exporrigitur.

ι ι Dextri lateris ſeminalis arteria.

κ κ Siniſtri teſtis ſeminalis arteria.

FIGVRA III.

PRÆSENTI *figura* A A *notata oſtenditur arteriæ portio, ex qua rami ad coſtarum interualla digeruntur.*

VENARVM ET ITEM ARTERIARVM OMNIVM INTEGRA ABSOLVTAQVE DELINEATIO, in hoc potiſsimùm parata, vt in conſpicuo eſſet,

Quænam venæ cum arterijs porrigantur, & quæ abſque arteriarum conſortio per corpus repant, ac rurſus cuiuſmodi arterias Natura coniugibus venis deſtituerit.

TABVLA QVINTA.

IN *præſenti figura primùm maiuſculi Latinorum occurrunt characteres, organa, præter venas arteriasq́, obuia notantes. Significatur itaque*

AA	A, Septum tranſuerſum.
B	Cordis inuolucri portio, inibi aſſeruata, vbi id ſepto continuatur.
C	Cor ſua ſede repoſitum.
DD	D D. Quatuor pulmonis fibræ, lobi've.
E	Aſpera arteria.
FF	Gibbi iecoris magna portio magis conſpicua in 4. particulari figura, ac ibidem notata F F.
GG	Cauum iecoris.
H	Veſicula excipiendæ bili flauæ parata. Si interim ex characterũ ſerie aliqui omittantur, non ideo aliquid præſenti figura expreſſum, nos innotatũ præterijſſe arbitraberis, quum ex reliquis tabulis huc duntaxat tantùm aſſumpſerimus, quantum venarum arteriarumq; digeſtioni oſtẽdendæ ſufficere duximus.
O	Lienis caua ſedes in tertia figura.
P	Dextri renis anterior ſedes.
Q	Siniſter ren.
S	Hanc literam ne inueſtiges in grandiore figura, verum in ſeptima & octaua particularibus figuris: in ſeptima notat virilem veſicam ſimul cum vmbilico, & vaſis vmbilico aſcriptis, reliquisq́; partibus, quas ſparſim in characterũ explicatione indicabimus. S in octaua figura deſignat muliebrẽ veſicam pariter cum vmbilici vaſis, & vrinarijs meatibus: plura de his vide in indice particularium figurarũ.
T	Venæ cauę caudicis ſedes, inter ſeptũ tranſuerſum & cor conſiſtens.
VX	Vaſorum coronarum ritu cordis baſim ambiẽtium ſedes, atque adeò cordis baſis.
Y	Cordis mucro.
Z	Rami ab arterijs venisque coronalibus deorſum per cordis ſuperficiem diffuſi.
a	Hac parte cauæ caudex in dextrum cordis ſinum dehiſcit.
b	Dextra cordis auricula.
c	Siniſtræ auriculæ cordis mucro.
d	Venæ arterialis caudex.
ee	Notant tamen *e* & *e* venalis arteriæ, & venæ arterialis in dextram pulmonis partẽ progreſſus, nondum pulmonis ſubſtantia vndique circundatos.
f	Magnæ arteriæ caudex.
g	Magnæ arteriæ truncus, partes cordi ſubditas petens.
h	Superiora petentis magnæ arteriæ trunci portio, ſiniſtro brachio potiſsimum oblata.
i	Dicti modo trũci inſignior portio, atque adeò ipſius in duos impares ramos diſtributio, quorum alter ſiniſtra eſt ſoporalis K notata, grãdior verò dextram format ſoporalem *l* inſignitam, & arteriã potiſsimùm in dextrum brachiũ excurrentem, & *m* notatam.
K	
l	
m	
nn	Hac excurrunt ſepti trãſuerſi nerui, ſuis principijs abrũcati, quorum initium hic conſpicuum eſt.
o	Venæ pari deſtitutæ initium, ipſius verò reliquam ſeriem prima particularium figurarũ exhibet; quæ eſt quaſi reſecta huius pars, ea regione cogitatione committẽda, vbi vtraque portio *o* ſignatur: quæ in maiori figura exprimi non potuit,

tuit, quòd pulmones occupẽt anteriorem pectoris faciem, cùm reliquum illud venæ pari deſtitutæ hinc petat poſteriora pectoris verſus dorſi vertebras.

p Cauæ in iugulo bipartitio, ac vtrinque ad *p*, latera exortus apparent venarum pectoris oſsi propriarũ, ac ad vmbilici vſque regionẽ excurrentium: huius exortus reliquã portionem ſecũda particularis figura præ ſe fert: in qua pars illa

q notata charactere *q*, imaginatione connectenda venit exortui in magna figura ſignatæ eadem lite-

* ra: alteram partem ſignatam * adiungendam cogitabis literæ *z* in maiori figura.

r Venę ſuperiorum aliquot coſtarum interualla adeuntis initium.

ſſ Vena per tranſuerſos ceruicis vertebrarum proceſſus caluariã petẽs, atque in ſecũdum duræ membranæ ſinum ſimul cum coniuge arteria abſumpta.

ttuu xxy Notatur enim primus ſinus, *tt*. ſecũdus *uu*. tertius *xx*. quarti initiũ *y*.

z Axillam petens vena, quę in ſiniſtro

α latere humerariam *α* indicatã promit. In dextro autẽ latere illius initiũ hic ab externa pẽdet iugulari.

βγ Hic abtruncatæ propagines illæ sũt, quæ ab axillam petente vena in thoracis anteriora, poſteriora & latera digeruntur.

δ Interior iugularis.

ε Interioris iugularis in duas venas diſtributio.

ζ Exterior iugularis.

ηθ Exterior iugularis ad fauces diſtributio. *θ* ipſius pars poſt aures ad occi

ι pitiũ excurrens notatur, *ι* ad tem-

κλ pus & verticẽ, *κ* ad faciem & frontem, *λ* ad ſecundum duræ mem-

μ branæ ſinum, *μ* verò duo ipſius rami indicantur, quorum alter per octauum capitis os caluariam petit, alter per ſecundi paris neruorum cerebri foramen.

ν Aliquot ſubſequentes characteres in dextro ponuntur latere ſoporalis arteriæ ſeriem indicantes. Atque hic *ν* arteriæ portionẽ indicat caluariam petẽtem, poſtquam ramũ à ſe diffudit, cum externa iugulari ad faciem, & ad tempus, & poſt aurem digeſtum.

ξ Soporalis ramus primum durę membranæ petens ſinum.

ο Præcipua ſoporalis portio per priuatum foramen caluariam petens.

π Verſus narium amplitudinẽ exporrectus ramus.

ρ Ramus in dextrum latus duræ membranæ excurrens.

στ Rami ſoporalis præcipui, qui plexũ reticularem efformare perperam creduntur.

υ Ramus oculos petens.

φ Ramus tenuem adiens membranam cerebri baſi obuolutam.

χ Plexus, quem extimo fœtus inuolucro comparamus.

ψ Sexti paris neruorum cerebri dexter neruus, illic abſciſſus, quà ſecundùm laryngis latus deorsũ fertur.

ωω Dexter recurrens neruus.

1 Sexti paris neruorum cerebri truncus ſiniſter.

2 Recurrens neruus ſiniſter.

3 Neruulus cordis baſim accedens.

4 Poſteriora ceruicis, & occipitium adiens vena.

5 Scapulæ poſteriora petens vena.

Verùm & ſi poſthac arteriam priuatim non inſigniamus, promptè ex delineatione liquet, cui nam venę arteria exporrigatur.

6 Ad cutẽ quã ſummus humerus integitur.

7 Humeraria quà cutem ſubit, cubitumque adit.

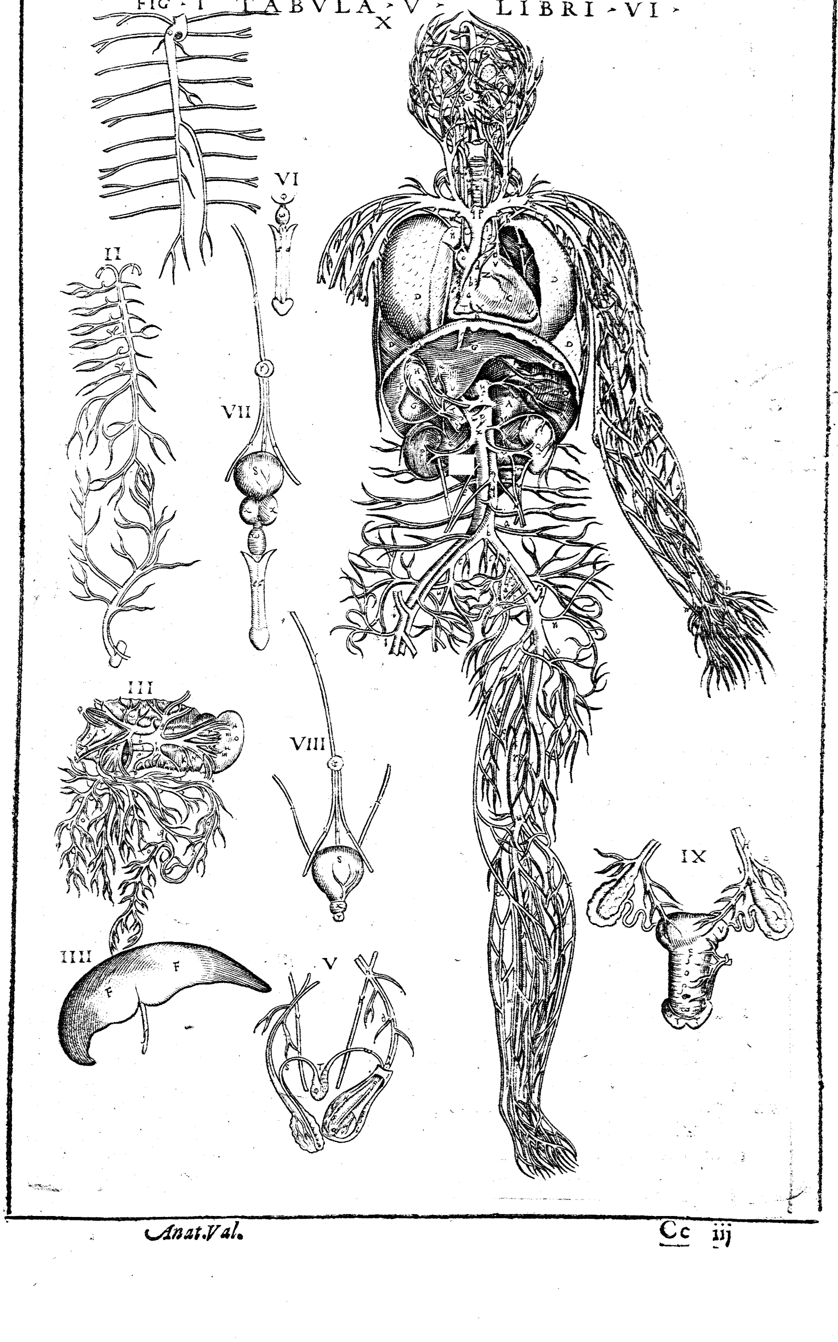
8 Humerarię ramulus altiora cubiti articuli interdum petens.

9 Ramus ab humeraria ad communis venæ conſtitutionẽ repẽs. Verùm modò cõduxerit potiùs minores Latinos characteres aſſumere, ne quũ arithmetici characteres geminãdi eſſent, plura ipſis obliterent.

a Humerariæ ramus per radium cubitique exteriora ad vlnæ appendicem & brachiale properans, axillarisque ramo *p* indicando aucta, & paruum digitum, deinde & annularem præcipuè accedens.

b Axil-

FIG. I TABVLA. V. LIBRI. VI.

b Axillaris ramus, cuti anteriorem interioremque brachij ſedem inueſtienti diſpenſatus.

c Ad muſculos cubitum extendentes.

d Ramus quartum brachij neruum ad cubiti vſq; exteriora cõcomitans.

e Axillaris in duos truncos partitio.

ff Truncus in alto latitãs, & arteria vndique concomitatus, & per cubiti flexum in cubitum tendens.

g Dicti trũci ramus radio exporrectus & ſurculos pollici, indici, & medio exhibens.

h Arteriæ dictum ramum cõcomitantis ſoboles, externam manus ſedẽ inter indicem, ac pollicẽ accedẽs.

i Reconditi illius trunci ramus vlnæ exporrectus, & paruo digito, anulari, & medio ſoboles depromẽs.

K Sub cute excurrentis axillaris trunci iuxta cubiti articulum diuiſio.

l Axillaris ramus cõmunẽ cõſtituens.

m Communis vena.

n Communis venæ inſtar Υ diuiſio, atque dein ipſius per externã manus ſedem ſeries.

o Surculus communis internã manus adiens ſedem, & hic alijs commixtus ramulis.

p Axillaris ramus vlnæ exporrectus, varièque in cutẽ diſſectus, & ſuo extremo cũ quodam humerariæ ramo coiens, vbi π poſuimus.

qq Series venarum internam cubiti cutem, & volam implicantium.

r Hanc literã ne ſcrutaueris in maiori figura, cùm ſit in 7 & 8 figuris, notatque vmbilici portionem.

ſſ, ſſ In eiſdem figuris notat venã ab vmbilico in iecur exporrectam: quæ connectẽda venit hepati, depicta in quarta particulari figura, vbi reliqua portio iſtius venæ ſignatur charactere *ſ*.

t In ſeptima & 8 figura particulari notat meatum vrinam fętus inter ſecũdum ipſius inuolucrum, & intimum deferentem.

uuu 7. & 8. figura ſignificant arterias fętui particulares.

ε In maiori figura portiuncula nerui iecoris cauo à vẽtriculi neruis deprompta. Hic admonendus mihi lector eſt, tertiam particularẽ figuram cõtinere, ac exprimere inferioris omenti mẽbranæ portionem, quæ poſteriori ventriculi ſubijcitur ſedi, ac venæ portæ diſtributionem ſimul cum arterijs neruiſque hac excurrẽtibus ſuſtinet. Inſuper præter eiuſmodi vaſa hic in eadem tertia figura Lien cum venis, ac arterijs per meſenterium diffuſis ſpectatur, totaque figura (ſi quis vellet) agglutinari poteſt maiori figuræ in iecoris cauo, vbi υ φ τ ς in vtriſque figuris occurrẽtia inuicem reſpõdeant.

ς ς ς ς igitur in maiori, ac item tertia figura ſignificat meatũ bilis veſiculæ duodeno inſertum.

τ 3. 10. In vtraque figura venæ portæ caudex.

υ 3. 10. Iecori inſerta arteria, & neruus quoq; illi exporrectus arterię.

φ 3. 10. Bilis veſiculam adiens arteria, & neruus.

χ 3. 10. Venæ bilis veſiculam adeũtes.

ψ 3. Vena & item arteria poſteriorem ventriculi ſedem iuxta ipſius inferius orificium accedentes.

ω 3. 10. Vena ventriculũ petẽs, quà gibbũ ipſius dextrã dorſi ſedẽ ſpectat.

a 3. Vna vena, arteria, neruus, dextram fundi ventriculi ſedem implicantes.

b 3. Minor portæ maximæ diſtributionis truncus.

c 3. Grandior truncus maximæ partitionis venæ portæ.

d 3. Vena & arteria duodeno inteſtino potiſsimũ exporrectæ, & ipſis attẽſo corpore glãduloſo ſuffultę.

e 3. Vena cum coniuge arteria dextrã ſedem adiens inferioris membranæ omenti.

ff 3. Radix arterię in iecur, ventriculũ, lienem & omentum, & bilis veſiculam digeſtæ.

g 3. Vena cum cõiuge arteria ſuperius ventriculi orificiũ coronæ modo tandem cingens, atque in vẽtriculi figura inter α & α occurrens.

h 3. Vena, & arteria præcipuã inferioris membranæ omenti ſedem petens, & colon quà ventriculo ex

por-

Digitized by Google

porrigitur implicans.

ii 3. Glanduloſum corpus vaſorum diſtributioni hic præfectum.

κ 3. Inferioris omenti membranę ſiniſtram ſedem accedens vena.

ll 3. Vaſorum ſeries ad lienem.

mmn 3. Vaſa ab illis quæ lieni inſeruntur ſiniſtrã vẽtriculi ſedẽ adeũtia. Verũ præcipua *n* indicañt, quæ ſiniſtrã ſedẽ fundi vẽtriculi implicãt.

ooo 3. Series eſt venarum & itẽ arteriarum inteſtinis propriarum.

pp 3. Radix præcipuæ arterię inteſtina petentis.

qq 3. Minor arteria inteſtinis propria.

rr 3. Glandulę in meſenterio poſitę, & nuper narratos vaſorum diductus corroborantes.

ſ In maiori figura foramẽ ſepti tranſuerſi ſtomachũ tranſmittens, atque adeò ſinus iecoris ſtomacho cedẽs.

t Itẽ in maiori figura iecoris ligamẽtũ quo ſiniſtra ipſius pars ſepto nectiť.

uu Magna arteria ſeptum permeans, atque adeò ipſius ramus in dextram ſepti partem excurrens.

x In vtraq; figura cauæ venæ caudex.

y In maiori figura: vena ſiniſtri renis pinguem accedens tunicam.

α Vena & arteria reni dextro oblãtæ.

β Vena dextri renis pinguem tunicã intexens.

γ Siniſtrum renem accedens vena, & arteria.

δ Siniſtra ſeminalis vena.

ε Dextra ſeminalis vena.

ζ Arteriarum ſeminalium ortus.

ηη Siniſtra ſeminalis venæ, & arteriæ congreſſus.

ιι Siniſtrum teſtem vnà cũ tunica adhuc ipſi ꝓpria, atque à peritonæo pronata, & *ii* notata delineauimus in quinta figura particulari: ita tamen hic eſt diſſecta apertaq; teſtis tunica, vt nihil quo minùs aptè cẽrnatur impediat, imò etiã muſculum illi innatum common-

κ ſtrat, κ indicatum.

λ In eadẽ quinta figura particulari ad characterem λ vena, & arteria peritonęi amplitudinẽ egrediũtur.

μ Varicoſum corpus, ipſaque adeo venæ arteriæ varia, & admirabilis implicatio.

ν Siniſter teſtis, tunica ipſi proxima obtectus.

ξξ Vaſis ſemen deferentis ad teſtem reuolutio.

ορ Vaſis ſemen deferentis aſcẽſus ad pubis os.

π Siniſtri vaſis ſemen deferentis ad pubis oſsis poſteriora inflexus.

ς Dextri vaſis ſemẽ deferẽtis reflexus.

τ Dextri ſiniſtriq; vaſorum ſemen deferentium coitus.

φ Vaſorum ſemẽ deferentiũ inſertio.

χχ Septima figura glãduloſum corpus vaſorum ſemen deferentiũ inſertionem excipiens.

ψψ In eadem & ſexta figuris meatus vrinę ſeminique communis.

ωω Sexta & ſeptima figuris muſculus orbiculatim dicto iam meatui obductus.

ææ Sexta & ſeptima figuris penis, atque adeò ipſius corpora.

aa Rurſus in maiori figura *a*, *a*, ſignificat venas, & arterias lumborũ vertebris, ipſisq; adnatis muſculis, & abdominis lateribus exporrectas.

b In eadem maiori figura venę cauę, & arterię ſuper os ſacrum partitio.

cc Arteriolę, sũt ſacri oſsis foramina petentes.

d Siniſtri partitionis dictę trunci diuiſio.

e Interioris rami dictę diuiſionis propago, nates & coxendicis oſsi adnexa petens.

f Dicti rami propago tandem veſicæ & vtero digeſta.

g Pars eſt arterię fœtui peculiaris, quã antea ad veſicę latera *u*, vti & hic quoque in maiori figurę portione, notauimus.

h Portiũcula exterioris rami dictę antea diuiſionis ad reliquũ accẽdens interioris rami.

i Reliquũ interioris rami ꝑ pubis oſſis foramẽ ĩ muſculos interiorẽ femoris ſedẽ occupantes diſtributũ.

κ Sedes qua ſoboles dicti reliqui alteri venę cõmiſceť. Verũ hic ex tabula prõptè animaduertis, quãdo & arterię ſubaudiendũ eſt, quũ ſcilicet venę arteriam attendi cẽrnis.

l 2. 10. Exterioris rami propago, abdominis inferiorem ſedē ad vmbilicum vſque perrepens.

mm Vena per femoris, & tibiæ interiora ſub cute ad digitos vſque pedis diſtributa, & in progreſſu varios edens ſurculos.

n Coxendicis anteriora petens, ſub cute tamen.

o Muſculos & cutem femoris exteriorem ſedē occupantes intertexens.

p Muſculis anteriorem ſedem femoris occupantibus digeſta.

q Dictæ modò venę congreſſus cum ea, quę per pubis oſsis foramen femur adit.

r Hàc præcipua femur petēs vena ſecundùm femoris os reflectitur.

ſt Propagines muſculos poſteriorē femoris ſedem occupantes, & cutem huius ſedis ad ſurā vſque accedentes.

u Diuiſio in poplite, atque adeò rami in muſculos à femoris capitibus hic pronaſcentes diſtributi.

x Maioris dictę diuiſionis trunci vena, externam tibię cutem ad ſummū vſque pedem implicans.

y Vena, & arteria fibulę exporrecta, ac inter muſculos latitans.

α Maioris dictæ diuiſionis trunci ramus, cutem internam tibię ſedē integentem, ad digitos vſque variè ſubiens.

β Ramus dicti trūci ſuram ad calcem vſque petens.

γ Propago grandioris trūci inter muſculos tibię anteriorem ſedem occupantes, ad pedis vſque ſuperiora, & digitos digeſta.

δ Trunci grandioris reliquū inter muſculos poſteriorem tibię ſedem ſibi vendicantes deorſum repēs, & inter tibiam & calcem pedem ſubiens, ramulos digitorū inferiori ſedi communicans.

FIGVRA IX.

PROPONITVR *hic ſpectandus muliebris vterus vna cum ſuis inſtrumentis, neceſſarijs ad procreationem, ſuperſedeo autem à literarum explicatione, quod hæc inueniatur ſupra, lib.* III. *Figura* XXVIII.

CHA-

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI
Medici de Humani Corporis Fabrica.

LIBER SEPTIMVS.

In quo de Neruis agitur.

Quid Neruus, quæ ipſorum differentiæ, quid exortus. Cap. I.

MEATVS ex prioribus duobus principijs emanantes, venas ſcilicet & arterias ſuperiore libro proſequuti ſumus; è tertio nunc principio enaſcentes, enarrandi nobis ſuperſunt. Scire igitur oportet, quod licet communi appellatione, nerui vocentur non minus muſculorum tendines, & articulorum vincula, quam inſtrumenta, quibus ſentiens facultas in omnia membra diſtribuitur; ipſe tamen hoc in libro, ſicut & alijs, ſentiendi organa ſemper intelligam, quibus à capite duntaxat origo eſt. Eſt ergo neruus corpus quoddam longum, teres, & ad tactum ſolidum, cuius origo & principium, nec dura membrana eſt, neque cor, vt quidam exiſtimarunt, ſed cerebrum, ac ſpinæ medulla; quæ ſentẽtia Hippocratem primùm auctorem, deinde verò Eraſiſtratum, Lycum, Andream, Marinum, Herophylum, Galenum, Veſalium, & Realdum aſſertores habuit, & ipſius facilè vnuſquiſque certior fieri poteſt. Nunquam enim ex corde neruus vllus prodire conſpicitur; imò vero in ipſum, vt ſuo loco dicemus, [a] ramus quidem prætenuis ſexti paris neruorũ cerebri propagatur, quò ſanè parùm indigeret, ſi eorum principium exiſteret. Neque à dura prodeunt menynge; quanuis excuſandi veniant, qui id prodiderunt, cùm enim nerui omnes illi ac tenui membranæ, perinde atque arbores corticibus implicentur, facilè fuit vt, extrinſecùs eos intuentes, deluderentur. In hanc quoque ſententiam id eos adduxit, quòd cerebrũ vſquequaque ſenſus expers, vtranque verò membranam eo admodum exquiſito præditam intuerentur; quod ſanè effecit, vt ratum conſtansque adeo non habeam, vt complures exiſtimant, à cerebro ſenſus originem pendere, præſertim cùm interiorem neruorum partem ſenſu omninò deſtitui, exteriorem verò eo perquam acuto pollere animaduertam. Sed his, quæ huc minimè pertinent, omiſsis, qui ſedulò internam neruorum faciem perſcrutabitur, huic, eos à cerebro, aut à ſpinæ medulla oriri, eorumque ſubſtantiam ei ex qua prodeunt parti aſsimilari, conſpicuum euadet. Quoniam verò medulla, vti diximus, cerebrum duritie ſuperat, ſic etiam ex ea prodeuntes nerui, iis, quos cerebrum expromit, duriores exiſtunt; & ſic deinceps prout magis dorſum verſus procedunt, ad os vſque ſacrum, vnde duriſsimi totius eorporis nerui prodeunt. Pro longiori etiam breuiori've progreſſu nerui duritie, ac mollitie variant; ac proinde, qui aures, linguam palatum, & oculos adeunt, teneriores ſunt; etſi ex his, qui tortuoſi procurrunt, vt tertium par, magis indureſcunt, prout ſiccior eſt ſedes quam perreptant; idque haud citra graue myſterium effectum eſt. Vt enim exteriores ſenſus, viſus ſcilicet, auditus, guſtatus, olfactus, & tactus, ad huiuſce facultatis ſuſceptionem, molli egebant inſtrumento, quò radii, ſiue rerum ſpecies ipſum promptiùs afficerent, alterarent've, ſi huiuſcemodi nerui duri erant, haud rectè actionem ſuam edere poterant; ſic qui motui famulantur, ſi molles extitiſſent, corporis noſtri compagem aſsiduo motu ciere incolumes minimè potuiſſent. Hinc, neruorum alios ſenſui, alios motioni præeſſe colligitur; ſenſui quidem famulantur, qui [b] in oculos,

Quid communiter neruum vocent.

Neruus quid.

Nerui à cerebro prodeunt.

Nerui haud ex corde prodeunt.

Neruorũ in duritie diſcrimen.

Neruorum cur alij alijs teneriores.

a li.iiii. ſi.vi. h.

b t.i.ſi.i.ii.G.

los, [c] aures, [d] nares, palatum, ventriculi os, manuum volas, & in cutem denique c ead.a.
vniuerſam excurrunt; reliqui omnes motioni deſeruiunt. Ex hoc tamen minimè d ſi.ii.P.
Nerui omnes ſenſus compotes. infero neruos motui famulantes ſenſus expertes eſſe, vt multi exiſtimarunt, hinc de-
luſi, quòd plerunque obſeruarent ſenſum motu ſuperſtite deperdi, & contrà. Cum
enim partis alicuius, ſenſus duntaxat deperditur, id fit, quòd neruorũ propagines in
cutem pertinentes, noxam ſubierint, muſculorum interim neruis illœſis; motu autem
Neruorum cur alij motum alij ſenſum elargiantur. duntaxat deperdito, ſecus euenit. Quod ſi quis ex me quærat, vndenam fiat, vt cu-
tem adeuntes nerui ipſam motu nequaquam cieant, vt ſolent qui muſculos accedunt;
Huic reſponſum velim, quod quemadmodum eadem in nobis facultas per eoſdem
neruos opifex eſt viſus, auditus, olfactus, & guſtatus; & horum vnumquodque pe-
culiari ſede, quæ proprium eſt eiuſmodi operis inſtrumentum, non alia vlla perfi-
citur; ſic quoque per neruos in muſculos euadentes motum nobis elargitur, ſenſum
verò pęr eos, qui ad cutem; ad ventriculi os, ad inteſtina, cęteraſque omnes corporis
partes, ſenſui ſuſcipiendo aptas pertingunt. Sed iam ad neruorum differentias no-
Neruorum ab exortu diſcrimẽ ſtra redeat oratio, Alia nanque præter dictas, à neruorum exortu deſumitur; Alij ſi-
quidem, præſertimque teneriores, continuo enaſcuntur principio, vt [e] viſorij ner- e t.i.ſi.ii.C
ui. Alij, multiplici principio, ceu funiculis quibuſdam, inuicem perpetuò diſtanti-
bus exoriuntur, cuiuſmodi ſunt [f] tertium, quartum, & quintum cerebri neruorum f ead.M.
par. Alij, etſi multiplex principium ſortiuntur, protinus tamen vt è cranio emer-
gunt, inuicem rurſus coeunt, & caudicem vnum conſtituunt. quod potiſſimum
in pluribus à dorſo prodeuntibus neruis, [g] nec non in ſexto, & ſeptimo cerebri ner- g ſi.i.ii.e.
uorum pari obſeruatur; imò verò nerui omnes tranſuerſim diſſecti, complurium
filamentorum ſiue funiculorum vnà coeuntium imaginem prę ſe ferunt. A diſtribu
A diſtributione. tionis quoque forma neruorum differentia deſumitur. Quando quidem alij in vni-
cam duntaxat partem digeruntur, nullam alijs propaginem offerentes, quo in nume
ro ſunt viſorij nerui. Alij pluribus diſpertiti ramis, alios in cutem, alios in muſculos
alios in oſſa effundunt, [h] cuius generis ſunt tertij cerebri paris nerui. Quidam indiui h ſi.ii.M.
ſi, nulliuè commiſſi ramo feruntur, [i] quale eſt ſecundum cerebri par, licet ipſi minor i ſi.i.ii.K.
tertij paris è cerebro quoque prodeuntis radix nonnihil attendatur. Quidam inui-
cem copulantur [k] vt viſorij nerui inter ſe. Alij alijs connectuntur, ſimulatque dor- K ſi.i.I.M
ſum egrediuntur, in retis ſiue funiculi ſpeciem, qualis in cardinalium galero depingi
ſolet; [l] cuiuſmodi ſunt qui brachium adeunt nerui. Solent quoque nonnulli hanc in L t.iiii.ſi.
Neruus nullus peruius. neruis differentiam conſtituere, vt alij intus caui ſiue perforati ſint, alij ſolidi. At mi-
hi nullum hactenus peruium neruum videre contigit. Quod verò nonnulli de opti-
cis narrant, ſi ad candelę lumen ſiue ad ſolem inſpiciantur, ridiculum apud me eſt.
Hoc itaque omiſſo, ad neruorum omnium propagationem aggredi operę precium
erit, ducto a cerebri neruis exordio.

Quot neruorum coniugationes à cerebro, àc dorſali medulla priuſquam è cranio excedat, ortum deſumant. Cap. 2.

Pro his conſule figuras omnes libri quinti. CErebrum duas in partes diſtingui, anteriorem ſcilicet, quam Cerebrum, ac po-
ſteriorem, quam Cerebellum appellamus, iam proditum à nobis eſt. Ante-
riorem pręterea, ſuperiore ſui facie in dextram loeuamque dirimi, inferiore verò
continuam eſſe vniuerſam; & ab ea, non autem à cerebello, ſpinalem medullam
enaſci diximus. Inſuper duos cerebro ventriculos adeſſe tradidimus, dextrum &
ſiniſtrum, ambos in vnam coeuntes cauitatem, quam tertium nuncupamus ven-
triculum, ex quo riuulus quidam in alium excurrit ſinum, inter ſpinalem medullam
ac cerebellum exculptum, quem nonnulli quartum vocant ventriculum. Nunc de
neruis ab ipſis prodeuntibus agere, tēpeſtiuum erit, qui omnes à cerebri baſi, & à ſpi-
nali medulla, priuſquam è cranio elabatur, nullo autem pacto ex cerebello, vt multi
exiſtimarunt, ſuam habent originem. Neruos hos à cerebro prodeuntes, etſi ex
diſſectionum proceribus multi, ſeptem paribus contineri prodiderunt, ſeptenos.ſ.
vtrinq; neruos conſtituentes, ſi eos tamen accuratius intueamur, multo melius nouē

coniugia

Digitized by Google

a fi.i. E.fi. ii. F. b fi.i.ii. LM. c ead. d. iuxta. a.

coniugia conſtituere poterimus, eo[a] pari addito, quod olfactus organum adit, in neruorum numerum ab ipſis minimè relato, quòd ex cranio nequaquam emergat. Tertium item par veriùs[b] duplex, quàm vnicum cõſtitui poſſet: quemadmodũ & aliud enumerari[c] coniugium, iuxta quinti paris radicem enaſcẽs, de quo ipſorum nullus meminit. At ne à veterum ordine deflectam, ſeptenis paribus omnes complectar, à viſorio quod primum in ordine eſt, exorſus.

De primo, & ſecundo cerebri neruorum pari. Cap. 3.

a fi.i.ii.G. b li.i. t.v. fi.i. M. c fi.i.H. d li.i.t.v.fi.i. F. e ead. f li.v. t.iii. fi. i.D.fi.xiii.K g ead. fi.xiii. h ead. fi.viii. a. i fi.i.ii.K.lib. v.fi. xiiii.xv. G. k lib.ii. t.xv. fig.xxi.xxii. xxiii. l i.t.v.fi.i. G.

Primi paris exortus.

PRimum[a] cerebri par, neruo vtrinque vno, à cerebri baſi exoritur, iuxta eã ſedem qua anguſtior duorum ventriculorum coit pars,[b] ſupra glãdulam ſcilicet, quam capitis pituitam excipere diximus. Hi omnium totius corporis neruorum (abſolutè loquor, de ſingulis ſeorſum) facile molliſsimi ſunt, & craſsiſsimi; ac eorum vterque ſtatim ab exortu coniugem verſus pauliſper contendit, dum ambo inuicem coeant, non tamen decuſſatim, vt multi exiſtimarunt, ſed in quadrangulum[c] corpus cõgredientes, quod[d] in oculorum orbitæ centrum pertinet; vbi rurſus aduaricantur, ac dexter quidem in dextrum, ſiniſter verò in ſiniſtrum oculum concedit, vt Patauij ſingulis ferè annis lęui negotio videre eſt; nam latronibus oculorum altero ob primum furtum Venetijs eruto, euenit, vt poſt annum vnum, vel alterum iterũ comprehendantur, & Patauium diſſectionis ergo mittantur; in quibus eius regionis neruus, qua oculus ademptus eſt, flaccidus & propè aridus occurrit, altero interim prorſus illæſo.

Viſorij nerui haud ſeſe decuſſatim interſecãt.

Præterquam quòd ipſe in nonnullis diuiſionem inter vtrunque neruum obſeruaui; & Veſalius eos ſe in viro diremptos vidiſſe teſtatur, qui dum in viuis ageret, notus ipſi erat, nec ideo tamen, gemina ipſius oculis viſa obuerſabantur. Horum igitur neruorum vterque à ſuo feſtinans latere[e] per primum cuneiformis oſsis foramen proſilit, ad internum ſcilicet radicis oculi orbitæ latus; & in poſterioris oculi ſedis[f] centrum ad amuſsim inſertus, nec alterutram in partem (vti Veſalius, aut rem oſcitanter inquirens, aut cæterorum animantium oculis deluſus prodidit) deflectens,[g] in mẽbranam reti ſimilem vterque abit, quæ[h] humoris vitrei medietatem ferè vniuerſam poſteriùs contegit, eſtque cerebri ſubſtantiæ nonnihil ſimilis, ſeu veriùs reti, vnde eam nonnulli haud membranæ, ſed retis nomine dignati ſunt. Sicque præſentes nerui citra vllam ramorum propagationem deſinunt, viſorios ſpiritus, ductuum inſtar, in oculos, radios verò ſiue rerum ſpecies, ſeu imagines, in cerebri vẽtriculos deferentes, vbi de viſis dijudicamus; vnde illos nonnulli peruios eſſe prodiderunt, hincque πόρους ὀπτικὺς, hoc eſt viſorios canales, ſiue foramina nuncuparunt. Mihi tamen, vti dixi, nullus in ipſis hactenus, ſenſibilis meatus occurrit, neque exiguus, neque grandis.

Viſorij nerui inſertio.

[i] Secunda neruorum coniugatio, paulò poſteriùs quàm prima, ex cerebri baſis lateribus ortum deſumit, longè illa tenuior, ſed durior, idque haud citra graue myſterium; quòd per[k] muſculos oculorum, & ſuperioris palpebræ motores digeratur, ex cranio per[l] ſecundum cuneiformis oſsis foramen, comite vena, & arteria emergens.

Secundum neruorum par.

De tertio, & quarto cerebri neruorum pari. Cap. 4.

a fi.i.ii.M.li. v.fi.xiii.I. b ead.L.H. c fi.i.D. d fi.i.ii.K. e li.i. t.v. fi.i. G. f fi.ii.N.li.ii. t.iiii.fi.i.t. g lib.i.ta.iiii. fi.i.T. h li.ii.t.i.A. i fi.ii.O. k li.i. ta. iiii. fi.i.e.

TErtia coniugatio duplici radice oritur,[a] altera quidem tenuiore, ſed duriore.[b] Craſsior radix è cerebri lateribus enaſcitur, paulò à reliquis duabus poſteriùs. Tenuior poſteriùs à craſsiore ortum habet, ad[c] primam ſpinalis medullæ originem; & recta in priora per cerebri baſim contendit, ac duram perforans menyngem,[d] ſecundo pari adiungitur, & vnà cum eo per[e] foramẽ exilit, quod ſecundo pari egreſſum prębere diximus. Et protinus quatuor in partes finditur; quarũ[f] prima in adipẽ digeritur oculi muſculis obductum; tũ per ea frõtis oſsis[g] foramina, quæ in ſupercilijs haberi monuimus, educitur, ac in frõtis[h] muſculos diſtribuitur.[i] Secũda deorſũ fert, &[k] per quarti ſuperioris maxillę oſsis foramẽ excidit, quod in malę ſũmitate viſitur,

Tenuiſsimi huiuſce paris rami diuiſio.

ſtatimque

ſtatimq́; multiplici diſſecta propagine, in [l] muſculos ſuperius labrũ mouentes, ac in ipſummet labrũ, & in anteriorum deniq́; dentiũ gingiuas exhauritur. [m] Tertius ramus per commune quarti, & quinti oſsis maxillæ ſuperioris [n] foramen tranſmittitur, quod paulò infra interiorem oculi angulum conſpicitur; & narium cauitatem ſubit, in membranam carnoſam narium interiora ſuccingentem ſeſe diffundens. [o] Quartus craſsitie cęteris inferior per eam ſciſſuram egreditur, quæ inter primum ſuperioris maxillæ os, & cuneiforme, ad externum ſedis oculi latus habetur, & in internam temporalis muſculi ſedem abſumitur.

Craſsior huiuſce paris radix.

[p] Craſsior tertij paris radix, paulò anteriùs originem nanciſcitur, at ex cerebri pariter lateribus, perque [q] ſeptimum, & octauum cuneiformis oſsis foramen emergit, [r] ramum ilico diffundens, qui vitis, aut cucurbitę capreolorum inſtar in orbes conuoluitur, durior ſenſim euadens, donec duabus quinti paris [s] propaginibus coniungatur; quibus commixtus in temporalem muſculum, in molitorem, ceteroſque omnes faciei muſculos, & in ipſius cutem digeritur. Vbi hunc exprompſit ramũ, deorſum nonnihil magis fertur, [t] ſurculumq́; alium in dentium gingiuas effundit. Dein priuſquam ad linguam pertingat, [u] ramũ poſteriori ex parte germinat, qui [x] muſculum in ore deliteſcentem permeat, & [y] foramen ſubit, quod inferior maxilla interna ſui parte, iuxta ſummitatem gerit; dein antrorſum procedens ſingulis ſui laleris dentibus riuulum impertit, donec per [z] foramina, quæ ad ſummitatis menti latera conſpiciuntur excidat, in inferius quoque labrum ſeſe diffundens. [a] Quod reliquum eſt craſsioris huiuſce rami, linguę radicẽ adit, & tunicam, qua lingua conueſtitur, efformat, aptum ſaporibus dignoſcendis inſtrumentum; propagines nonnullas in linguę ſubſtantiam diſpenſans. Atque is eſt tertij paris neruorum propagationis terminus, ac meta.

Quarta coniugatio.

[b] Quartum par paulò quàm tertium poſteriùs enaſcitur, ipſo & tenuius, & durius; ſed antrorſum modicè concedens, tenuiori tertij paris ramo commiſcetur, ac ſimul ambo per dictũ [c] foramen in palatum elabuntur, [d] tunicam ipſi obductam conſtituentes. Vnde ex hoc pari atque ex tenui tertij paris ramo, par vnum conſurgere veriùs dicere poſſemus, cùm ambo guſtatui deſeruiant, ortuque ac diſtributione magis iungantur.

l li.ii.t.i.H.
m fig.ii.P.
n lib.i.t.a.iiii fi.i.5.
o fi.ii.Q.
p fi.i.ii.M.
q li.i.t.v. fi. Q.
r fi.i.ii.R.
s fi.i.ii.b,c.
t fi.ii.S.
u fi.ii.T.
x li.ii.t.vi.
y li.i.t.iiii. viii.F.
z ead.fig.vi G.
a fi.ii.YY.
b fi.i.ii.Z.
c li.i.t.v.fi. Q.
d fig.ii.& inferius.

De quinto cerebri neruorum pari. *Cap.* 5.

Quinta coniugatio.

QVintum [a] par, [b] quarto nonnihil craſsius, [c] ex media ſede illius medullę partis, quę inter cerebrum, & colli vertebras interiacet, multis propaginibus exoritur, quę ilico inter ſe rurſus coaleſcunt. Sicque per [d] ſecundum oſsium temporalium foramen, teſtudinem referens, ad aurium cauitatem fertur, vbi in complures finditur ſurculos, qui membranę in modum, per auris cauitatem expanduntur, auditus organi non infimam partem conſtituentes. Pręter hos verò ſurculos, duos alios priuatim educit; quorum [e] alter per [f] quartum, ipſumque tranſuerſum iſtius oſsis foramẽ, [g] venulam quoque in auditus organum excurrentem admittens deducitur, & paulò poſt egreſſum tertij paris [h] ramo adnectitur, quem capreoli vitis modo in orbes agi retulimus. Alter per tertium iſtius oſsis [i] foramen impensè anguſtum tortuoſumque proſilit, & per [k] muſculum tranſuerſim fertur, qui in ore latitans, inferiorem mouet maxillam, molitor appellatus; vbi verò in anterius muſculi huius latus pertingit, prædicto tertij paris ramo adiungitur, in genarum muſculos, & cutem ipſos contegentem exhauriendus. Sicque nerui huius propagatio vniuerſa terminatur.

Alia neruorum coniugatio iuxta quintã exorta.

Porrò iuxta paris hnius radicem, interiùs paululum, [l] alia exoritur radix, hac longè gracilior tenuiorque; quę ſub cerebri baſi in priora contendens, duram menyngem peruadit, & [m] per quintum cuneiformis oſsis foramen egreditur, inque [n] muſculum diffunditur in ore deliteſcentem, nec non per temporalem muſculum, ad quẽ quinque neruorum rami pertingunt; primus è graciliori tertij paris radice, ſecundus à craſsiori eiuſdem, tertius & quartus ab inſigniori quinti paris radice, quintus è tenuiori: quod ſanè ad maius muſculi huius robur effectum eſt, quemadmodum ſuo loco dicemus.

a t.i. fig.i. aa.li.v.fi. M.fi.xiiii.
b fi.i.ii. Z.
c fi.i.ii.a.
d li.i. t.v.fi a.
e t.i.fi.i.ii.b
f li.i. t.iiii. vi. V.
g li.vi.t.iii. ii.n.
h fi.ii.R.
i li.i.t.v.fi.
x li.ii.t.iiii
l fi.i.ii.d.li fi.xiiii.L.
m li.i.t.v.f S.
n li.ii.t.vi

Sexta

Digitized by Google

Sexta neruorum cerebri coniugatio. Cap. 6.

SExtum neruorum par, paulò inferiùs quàm quintum, ſuam deſumit [a] originem, oriturq; cõpluribus a ſe inuicem diremptis ſurculis, qui mox coaleſcentes vnum conſtituunt neruum, qui vnà cum [b] minori ſoporalis arteriæ, maioriq; arteriæ iugularis externæ ramo, per foramen erumpit, occipitis, temporum, & cuneum referenti oſsi commune. Mox verò ab egreſſu [c] propaginem, in muſculos ceruicis poſteriora occupantes, præſertimq; in [d] ſecundũ ſcapulæ motorem diffundit. Poſtmodum [e] ſeptimo pari, & [f] ſoporali arteriæ membranarum quarundam beneficio adhærens, ad laryngis vſque latera ſe proripit, [g] vbi portionis ſeptimi paris acceſsione adaugetur, moxq; laryngis muſculis [h] ſurculos tranſuerſim exporrigit. Hinc per laryngis latera, [i] ſoporali arteria, & vena iugulari interna comitatus, in thoracem elabitur, vbi protinus [k] exilẽ ramum in demiſsius internumq; primæ coſtæ latus deriuat, qui ſub membrana coſtas ſuccingente ſecundum coſtarum radices prorepit, ſurculos quoſdam à [l] neruis ex dorſo in coſtarum interualla excurrentibus aſſumens; quum primùm verò ramus is diaphragma ſuperauit, in nutritionis organa, vti audies, diſpenſatur. Præter ramum hunc, [m] aliæ quoque à ſexto pari, paulò infra hunc, propagines emittuntur in [n] ſeptimum caput mouentium muſculum, qui à pectoris oſſe, & clauicula eductus in mamillarem proceſſum deſinit; deinde & in [o] muſculum oſsis hyoidis motorem, & in [p] illum denique, qui hinc enaſcens, in primam laryngis cartilaginem iter habet. His peractis ſextum hoc neruorum par, thoracis cauitatem ingreditur, ac inter venas arteriaſque iugulares irrepens, dextri lateris [q] neruus ab interiore ſui latere nunc tres, nunc duos emittit ramos, qui ſibi inuicem ſuccedentes, neruos quoſdam conſtituunt, qui ſeſe ad [r] arteriam brachium petẽtem reuoluunt, & vnà coeuntes, [s] vnum efformant neruum, qui dextro aſperæ arteriæ lateri, membranæ interuentu adhærẽs, ſurſum recurrit; & ad dextrum laryngis latus feſtinat, [t] glandulæ incumbens, quæ dextri lateris radici appoſita eſt. Glandulam vbi ſuperauit, in plures ilico partitur ſoboles, quæ in ſui lateris muſculos exhauriuntur. Siniſtri lateris neruus iam thoracis cauitatem ingreſſus, rectà cor verſus tantiſper illabitur, dum extra cordis membranas ad [u] magnæ arteriæ truncum pertingat, quem deorſum ferri tradidimus; ibiq; [x] tres denuo educit ſurculos, qui ad prædictam arteriam reuoluti, in vnum congrediuntur, [y] ſiniſtrumque recurrentem neruum conſtituunt, qui ſiniſtro aſperæ arteriæ lateri, membranæ interuentu adhæreſcens, ſurſum perinde, ac dexter effertur, & idem iter conficiens, in laryngis pariter muſculos ſuæ regionis abſumitur. Partes horum neruorum ſunt hæ, vt muſculis occludendæ laryngi opem ferentibus vim elargiantur, & conſequenter vocem efforment: abſque illis etenim, loquentes minimè intelligeremus, vti nec fiſtula, cùm abeſt lingula, ſonitum edit perceptibilem. Id te viuens canis edocebit, ſi horum neruorum alterum, deinde ambos, ipſi aut reſecueris, aut alligaueriss: altero enim reſecto, dimidia ilicò vox intercipitur, ambobus verò diſſectis, latratus ipſi vſquequaque adimitur. Sextum par vbi neruos hoſce ſurſum recurrẽtes, ideoque recurſiuos latinis dictos exprompſit, ad cordis baſim pertingit, [z] & mediocris amplitudinis ramos in pulmonis tunicam, & [a] membraneum cordis inuolucrũ deriuat. Præterea ex ramis à ſiniſtro ſexti paris neruo depromptis [b] ſurculus emanat, in cordis capſulam, vbi hęc ſiniſtro venæ arterialis lateri adnectitur, diſtributus, vſq; adeo exilis, vt niſi accurata manus diſſectionem adminiſtret, facilè abrumpatur. Surculus hic [c] venæ arteriali adhærens progreditur, ad læuum ipſius latus, nonnihil retrorſum exporrectus, dum ad cordis baſim perueniat, vbi gracillimis diſpertitus propaginibus in hãc abſumitur partem. [d] Quod reliquum eſt huiuſce neruorum paris, qđ in nutritionis organa diſtribui diximus, diaphragma permeãs, deorſum fertur, dexter quidẽ neruus ad dextrũ ventriculi latus, ſiniſter verò ad ſiniſtrũ, mẽbranæ interuentu laxè ipſi nõnihil aſſirmati. Atq; ibi in binos ſinguli ramos partiuntur, [e] obliquè ſecũdum ventriculũ tam ad os, quàm ad poſteriorem, anterioremq; ipſius partẽ conuolutos, ita vt, dextri lateris rami ſiniſtram ſedem, ſiniſtri vero dexterã attingant.

Marginal references:
a fi.i.ii.c.l.v. fi.ix.N.
b li.vi. ta.iii. fi.ii.I,C.
c fi.ii.f.
d li.ii. t.ix.r.
e fi.ii.v.
f li.vi. t.v. fi. x.l,v.
g fi.ii.o.
h ead.g.
i li.v.t.v.fi.x. ♆,♆.
k fi.ii.h.
l t.ii.x,x.
m fi.ii.KK.
n l.ii.t.iiii.Θ.
o ead.S.
p l.ii.t.v.P.
q t.i.fi.iii.P. fi.ii.l.
r ead.E.li.vi. t.iiii.γ.
s ta.i.fi.ii.m. fi.iii.QQ.
t fi.i.M.
u eaà.B.
x R.fi.ii o.
y S,S. fi.ii.p.
z fi.ii.q.
a ead.r.
b li.iiii.fi.vi. h.
c ead.l.
d fi.ii.S. l.iii. fi. xiii. xiiii. T,V.
e fi.ii.t.

Neruus dexter recurrens.

Siniſter.

Recurrentium neruorũ vſus.

Horum neruorum rami pectus adeuntes.

Qui coctioni organa petunt.

Digitized by Google

gant. A duobus verò ramis dextrum oris ventriculi latus amplexãtibus,[f] propago de- f ead.u
promitur, quæ per ventriculi exteriora, ſecundum latitudinem ipſius vniuerſam, ad
fundum illabitur, ſurculos quoſdam in via tam in anteriorem, quàm poſteriorem
ventriculi ſedem diſpergens. In fundum vbi ramus appulit,[g] venæ portæ innitens, g ead. x. li. iii. fi. xi. T.
ad iecoris caua procurrit, in ipſius membranam abſumendus.[h] Dexter ſexti huius h fi. ii. h.
paris ramus, quem ante recurrentium neruorum principia,[i] ſecundum coſtarum ra i ead. i.
dices exporrigi, & neruis è dorſo prodeuntibus copulatum, intercoſtalibus muſculis
offerri commemorauimus. vbi diaphragma magnæ innixus arteriæ ſuperauit, ac trãſ-
uerſim per iecoris caua deductus eſt, tres emittit ramos. Quorum[k] primus[l] interiorẽ K ead. y.
adit omenti tunicam, & per eam deorſum protenſus, in aliquot propagines diffundi- l li. iii. fi. iii. iiii.
tur; quarum vnam dextro huius membranæ lateri, & colo inteſtino, quà huic mem-
branæ committitur, exporrigit; alteram duodeno inteſtino, ac ieiuni initio commu-
nicat,[m] vſque adeo exilem, vt oculos interdum effugiat; atque[n] aliam deniq; longè m fi. ii. z.
ampliorem exteriori omenti tunicæ offert, quæ in dextram fundi ventriculi ſedem n ead. α.
pertingens, ſoboles aliquot tum ventriculo, tum omento elargitur.[o] Quod rami o ead. β.
huius reliquum eſt, in iecoris caua, & fellis veſiculam exhauritur.[p] Secundus ramus p t. i. fi. ii. *.
in dextrum renem & pinguem ipſius[q] membranam digeritur.[r] Tertius in dextrum q ead. γ.
meſenterij latus, & in adhærentia ipſi inteſtina diſpergitur.[s] Quod huiuſce rami ſu- r li. iii. fi. xix. T.
pereſt, in veſicam, & in mulieribus in dextram fundi vteri partem diſtribuitur, quã- s fi. ii. δ.
uis veſica, & vterus alios ſibi à dorſi medulla neruos aſciſcant. Siniſter ramus iſtius
compar, eiſdem ferè ac dexter propaginibus diſpertitur. In primis enim[t] ramum, & t ead. ζ.
ipſe in internam omenti tunicam deriuat, qui tranſuerſim in lienem porrigitur, &[u] u ead. θ, ι.
duos in progreſſu ſurculos diffundit, in humiliorem omenti membranam, & in eam
inteſtini coli partem, quæ hic omento attenditur, diſperſos. Deinde[x] aliam craſſio- x ead. ι.
rem educit ſobolem, quæ in ſiniſtram fundi ventriculi ſedem iter habens, in ipſum
exterioremq; omenti tunicam, cui multos exporrigit ſurculos, diſſeminatur.[y] De- y ead. κ.
inceps, ex ramis lienẽ ſubeuntibus[z] ſurculi alij admodum exiles in læuum ventricu z l. iii. fi. xiiii. g, g.
li latus emergũt, venis arterijsque comitati, quas huc à liene reflecti ſcripſimus.[a] Se- a fi. ii. x.
cundus ramus in meſenterium, & ſui lateris inteſtina diuaricatur.[b] Tetirus renem ſi- b ead. λ.
niſtrum, veſicam, atque vterum adit; atque hunc ſexti paris propagatio finem habet,
quamuis interdum à meſenterij propaginibus, ſurculos aliquot ad teſtes deferri ob-
ſeruatum ſit.

De ſeptima neruorum cerebri coniugatione. Cap. 7.

QVemadmodum[a] ſeptimum neruorum cerebri par ceteris omnibus duritiæ an- a t. i, fi. i. ii. κ. li. v. fig. ix. xiiii. o.
tecellit, ſic[b] quoq; ex duriori parte, ſpinali ſcilicet medulla, priuſquam è cranio
excidat, pluribus inuicem diremptis principijs enaſcitur, hincq; paululum in anterio- b ead. E.
ra procurrit, & ex omnibus inuicem coeuntibus, neruus conſurgit,[c] cui ſecundũ oc- c li. i. t. vi. fi. i. d.
cipitis oſsis foramen egreſſum largitur. Simulatq; verò egreſſus eſt, ſexto pari copula-
tur,[d] ſurculos aliquot in[e] muſculos deriuans, ex proceſſu ſtylum imitanti eductos; d fi. ii. ξ.
ac dein in linguæ radicem ſe proripit, vbi[f] multiplici ſobole diſſectus, in linguæ, oſ- e li. ii. ta. iiii. Q. t. v. H, I.
ſiſq; hyodis, & laryngis muſculos exhauritur. Pręter hoſce ramos, alium inſuper iux- f fi. ii. π.
ta linguæ radicem expromit, cuius acceſsione ſexti paris[g] ramulus adaugetur. g ead. ε.

De ſpinæ Medulla & neruis ab ea prodeuntibus. Cap. 8.

SPinæ[a] medulla tenui, ac dura membrana perinde, ac cerebrum conueſtitur, cui per a t. i. fi. iiii.
quàm ſimilis in ſubſtantia eſt, imò reuera nihil eſt aliud, quam cerebri pars, ſiue
proceſſus quidam, vt[b] quinto libro docuimus, quamuis pulſationem vt ipſum non b cap. 2.
habeat; vnde duram membranam obtinuit, ſecus quàm cerebrum, à ſe minimè di-
Spinalis medulla quo a cæterorum oſsium medulla differat.
uulſam. Inſuper neruoſam duramque membranam priuatim ſortitur prædictis
circumductam, in idque effectam, ne dum ſpina inflectitur, flexa quoque me-
dulla diſrumpatur, quæ à cæterorum oſsium medulla plurimùm diſcrepat, hu-

midiore

midiore, ſcilicet & vnctuoſa magis, atque idoneo propterea oſsibus nutrimento; cum ex ſpinæ medulla oſſa nequaquam enutriantur, quę in id duntaxat effecta eſt, vt ex ipſa nerui enaſcerentur, quos cerebrum expromere non poterat. Medulla hæc deorſum per vertebrarum cauitatem illabitur; & in deſcenſu ad thoracis vſque medium tenerior eſt, & indiuiſa, [c] neruosq; geniculatim diffundit; [d] infra eam verò ſedem ramis plurimis fruticatur, perinde ac ſi quis chordulas quamplurimas ſimul iunctas, tèla extrinſecùs obuinciret; ac poſtmodum [e] per ſingula vertebrarum foramina, vnum ex ramulis illis emittere videtur, quouſque, (vbi ad finem deuentum eſt) vnus ſuperſit, medullæ fini reſpondens. Ex hac medulla nerui octo & quinquaginta, ſiue ſexaginta proferuntur, vtrinque ſcilicet octo & viginti, ſiue triginta, [f] è ceruice nimirum ſeptem, [g] à ſcapulis duodecim, [h] à lumbis quinque, ſex [i] ab oſſe ſacro; etſi nonnunquam inferiores quinque ſacri oſsis nerui gemini ſunt, vbi ſcilicet os id ſex efformatur vertebris; tunc enim per exteriora, interioraque foramina nerui proſiliunt. [k] Poſtrema medullæ pars, quæ ab oſſe ſacro procidit, & coccygem ingreditur, neruus nequaquam eſt, vti nec ab ea prodeuntes ſurculi, hoc nomine dignandi ſunt.

Quibus in partibus ſpinæ medulla ex pluribus veluti filamentis extruct. videatur.

Quot neruorum paria è ſpinæ medulla prodeant.

c t.i.fi.iiii.
d ead.à C.ad H.
e li.i.t.vi.fi.i. Q.
f t.i.fi.iiii.ab A.ad B.
g ead.à B.ad C.
h ab E.ad F.
i ab F. ad G.
k ead.h.

De Neruis e ceruice prodeuntibus. Cap. 9.

PRimam ceruicis vertebram occipitis oſsi, & ſecundæ eiuſdem ceruicis vertebræ [a] ita committi, vt laterales ipſarum proceſſus adhæreant, iam proditum antea eſt. Hanc ob cauſam primi & ſecundi ceruicis neruorum paris non idem eſt, qui aliorum exortus, ſed gemino conſtat principio, (quemadmodum de illis, quæ ab oſſe ſacro prodeunt, retulimus) quorum alterum [b] per anteriorem corporis vertebræ ſedem, [c] alterum per poſteriorem egreditur. Primum per foramẽ primæ ceruicis vertebrę, & occipitis oſsis commune, iuxta poſteriorem tuberculorum huic vertebræ commiſſorum partem emergit, & in [d] quartum quintumque caput mouẽtium muſculorũ par diſtribuitur. Ab hac verò poſteriori huiuſce paris propagine [e] ſurculus in [f] muſculũ expromitur ſcapulæ motus autorem. [g] Secundum principiũ, præ tenuitate, plerunq; inconſpicuum, ab anteriori ſpinalis medullæ parte, inter occipitis os, & primam ceruicis vertebram excidit, iuxta [h] teretis illius ligamenti latera, quo dentiformẽ ſecundæ vertebrę proceſſum occipitis oſsi colligari diximus; atq; [i] in primum dorſum mouentium muſculorum par exhauritur. Secunda coniugatio binas, & ipſa exortus ſui propagines nacta eſt, quarum [k] poſterior, [l] anteriori craſsior, (quanquam & ipſa gracilis viſitur) per latera poſterioris ſecũdæ vertebræ [m] proceſſus educitur, & in [n] duos protinus diſpariles ramos finditur. Quorum [o] amplior à prioribus ad poſteriora verſus mutuum vtriuſque lateris muſculorum ceruicis poſteriora occupantium cõgreſſum properat; ibique tertij paruis neruorum ceruicis ramo [p] adauctus, ex dictorum muſculorum medio emergit, & rurſus in priora commeans, caput conſcendit, vbi [q] multiplici propagine diſſectus in vniuerſam capitis cutem abſumitur. Tenuuior [r] ramus in capita tertij & quinti muſculorum caput mouentium paris digeritur. [s] Anterior ſecundi huius paris propago ab anteriori dorſalis medullæ ſede originem deſumit, proditque inter ſecundam & primam vertebram ad latus radicis ſecundę vertebræ proceſſus dentem æmulantis, in [t] primum muſculorum par ex hauſta, qui dorſi motuum opifices exiſtunt. [u] Tertium neruorum par ex foramine inter ſecundam & tertiam vertebram hiante profertur, ſtatim ab egreſſu in duos diſciſſum ramos. Quorum [x] poſterior retrorſum flectitur, ac inter [y] ſeptimum, & octauum dorſum mouentes muſculos; ac dein inter [z] ſecundum caput mouentium par occultatus, in poſteriorem ſecundæ ceruicis vertebræ proceſſum feſtinat; atque hinc ad ceruicis latera exporrigitur, lato tenuique [a] muſculo inuectus quem ad genæ, atque inferioris quodammodo maxillæ motus opem ferre tradidimus. [b] Anterior ramus in quatuor agitur ſurculos. Quorum [c] primus in primum & ſecundum dorſi motores muſculos diſpergitur, ac deorſum properans, quarti paris neruorum propagini, in dictos abſumptæ muſculos applicatur. Tertius [d] ſurſum irrepit, &

Primi paris neruorum ceruici diſtributio.

Secundi.

Tertij.

a l.i.cap.x.a.
b t.ii.H.
c ead.F.
d li.ii.t.xiiii. F,G,H,I.
e t.ii,iiii.G.
f li.ii.ta.xiii. Q.
g fi.ii.H.
h l.ii.t.xv.fi. xxvii.I.
i l.ii.t.viii.A, B.
K t.iiii.I.
l t.ii.N.
m li.i.t.v.fi. vii.B.
n ta.iiii.iuxta I.
o ead.K.
p t.ii.S.
q t.ii.iiii. M, M.
r ta.iiii.ſuper I.
s ead.N.
t li. ii. t.viii. A,B.
u t.ii.ζ.
x t.ii.iiii.O.
y l.ii.t.xiiii.o.
z t.xiii.A.
a t.i.r.
b t.ii P.
c ead.Q.
d t.ii.S.

poſteriori ſecundi paris neruorum ramo in capitis cutem & muſculos ipſius mo- e ta.ii.iii. T.
tores excurrenti ſeſe applicans, [e] quarto commiſcetur ſurculo; atque ambo [f] in mu-
ſculos effunduntur, qui ex tranſuerſis vertebrarum proceſsibus enati, ceruicem f l.ii.t.viii.C t.xiii.H
in latera mouent, & [g] in eum, qui ex eiſdemmet eductus proceſsibus, ſcapulam g ta xiii.Q.
Quarti. ſurſum adducit. [h] Quarta neruorum coniugatio per foramen inter tertiam & quar- h t.ii.4
tam vertebram interiectum emergit, in duos quoque ramos diſciſſa. Quo-
rum [i] poſterior verſus poſteriorem tertiæ ceruicis vertebræ proceſſum, inter i t.ii.iii.V
muſculos occultatus, eiſque ramulos in tranſitu porrigens contendit; indeque inter
muſculos vtriuſque ceruicis lateris deorſum tendit, in latum tenuemq́; muſculum
diſperſus, quem malæ, atque inferiori maxillæ mouendæ opitulari diximus. [k] Ante- k ead.X.
rior ramus, in tres partitur ſurculos; [l] vnū quidem cui [m] alter tertij paris ramulus con- l ta.ii. Y. m ead. r.
iungitur, quiq́; in muſculos gulæ ſubſtratos, ac ceruicē flectentes digeritur: [n] alterum n ta.ii.a.
verò ſurculum in muſculos ſpargit, vertebrarum ceruicis lateribus inſtratos, quorum
impulſu ceruix in latera detorquetur, & in eum, qui à tranſuerſis colli vertebrarum
proceſsibus eductus, ſcapulam attolit. [o] Tertius prædictis longè tenuuior, deorſum o ead. b.
tantiſper irrepit, dum quinti paris [p] ramo, diaphragmatis [q] neruum, vti dicemus, con p ead. e. q t.ii.iii.n
Quinti. ſtituenti applicetur. [r] Quinta cōiugatio per foramen quartæ & quintæ vertebrę pro- r t.ii.s.
diens, in duos ramos, quemadmodum & quarta ſcinditur. [s] Quorū poſterior ad col- s t.iii.e.
li vertebrarum ſpinam retorquetur, nec diuerſimodè à poſteriori quartæ coniuga-
tionis ramo diſſeminatur. [t] Anterior [u] ſurculum protinus de ſe in muſculos cerui- t t.ii.iii.d. u t.ii.à d. ad G.
cem flectentes emittit, ac dein [x] alium depromit, cui [y] quarti paris ramus, alius item x t.ii.e.
ſexti, interdū verò etiā ſeptimi ramus attexitur, (cùm ſcilicet quarti ramus deeſt) qui- y tab. ii.u.fit ex b.e.m.
Diaphragmatis neruus. bus adauctus tantiſper procurrit, dum ſe in mediū [z] diaphragmatis inſerat, longè la-
tèq́; in ipſum diffuſus. Hic ſummi rerū opificis induſtriam non poſſum non magno- z li.ii.t.iiii. Δ.Z.
perè admirari, qui, cùm nerui omnes in muſculos per ipſorum initia immittantur, ad
ſeptū verò, quòd principiū, vti ſecundo libro diximus, in medio habeat, neruus vllus
à thoracis vertebris, licet ipſi proximioribus, emitti non poſſet; fecit, vt duo rami, ex
quinto ceruicis neruorū pari per mediā thoracis cauitatem deducerentur, & ſinguli à
ſuo latere, interſepientibus thoracem membranis ſuffulti, tutiore progreſſu, in dia-
phragmatis principiū inſertionem molirentur. [a] Anterior quintæ huius coniugatio- a t.ii.iii.t.
Anterior quinti paris ramus. nis ramus, longè prædicto craſsior, [b] ſurculos aliquot in [c] muſculos ſcapulam attollen b t.iii.r.r. c t.ix.r.
tes deriuat; ac [d] vnus in primis ab externa rami huius regione depromitur, qui foràs d t.ii.iii.g
emergit in multas diſſectus propagines, cutem qua muſculus brachium attollens con-
tegitur, implicantes. Reliquum verò ipſius, ſub dicto muſculo deliteſcens, protinus vt
ad ſcapulæ ceruicem pertingit, in duos diſpariles ramos diffinditur; quorū [e] anterior e ead.h.
idemq́; tenuuior, ſub ſummi humeri ad clauiculā [f] connexu exporrigitur, & ramum f li.i.t.i.λ.
in muſculi brachium attollentis partem effundit, quæ à clauicula, & ſummo humero
principium ſumit, nullam interim propaginem cuti offerens, præter vnam impensè
Poſterior. tenuem, quæ humerariæ [g] venæ aliquouſq; comes accedit. [h] Poſterior verò eius quin g li.vi.ta ii. a,a.
ti huius paris, portionis, quam inter muſculos latitantem deorſum ferri diximus, ra- h t.ii.iii.i.
mus, qui anteriori craſsior eſt, poſtquam propaginem in [i] muſculum exprompſit, qui i t.v.R.S.
à ſcapula ortus, in os hyoides deſinit, per [l] ſinum, quem ſemicirculi inſtar in elatiore l lib.i.t.vi.fi. iiii.a.
ſcapulæ coſta exculpi proditum eſt, vena atque arteria comitatus deducitur. Moxq;
propaginem [m] muſculo impertit ſinum occupanti, qui inter ſcapulæ ſpinam, & ela- m li.ii.t.xii. H.H
tiorem ipſius coſtam exculpitur, inſuper & muſculi brachiū attollentis parti, à ſum-
mo humero, & à clauicula pronatæ. Porrò ramus hic haud in præſentem muſcu-
lum totus diſſoluitur, ſed [n] ſurculum in cutem externæ brachij ſedi obductam ex- n t.ii.iii.æ
promit, qui [o] per exteriorem inſertionis partem tranſmittitur muſculi brachium o lia.ii.ta.x. tranſit inter P,& d.
attollentis. Haud ſecus quoq; à ſuccedentibus neruis brachium adeuntibus [p] ſurculi
aliquot in muſculos ſcapulæ motores emergunt, qui penitiùs ſemper in eos adigun- p ta.ii.iii.t.t. a.a.
Sexti paris diſtributio. tur. [q] Sexta cōiugatio ſub quinta ceruicis vertebra excidit, [r] poſteriorē ramū, quēad-
modū & cęteræ cōniugationes, in muſculos deriuās, capitis & colli motuū opifices, q t.ii.b. r t.iii.x.
& in [s] aliquos itē ex thoracis motoribus, quāuis hi neruos à ſeptimo ceruicis neruorū s li.ii.t.xi.F.
pari & ex primo thoracis potiſsimū mutuentur. [t] Anterior ſextæ huius cōiugationis t t.ii.I.

portio,

u ta.ii.l cum c & b ad cōſtituendam n. portio, poſtquā[u] ramū eduxit, quē quinti & quartis paris propaginibus, diaphragmatis neruū efformantibus, cōmitti diximus, duobus quæ ſequuntur paribus coaleſcit, quibuſcū ſubinde [x] coit abſceditque, in eum ſanè modū, quo epiſcopalium galeorū

x t.ii.iii.q. ſuniculi à pictoribus delineari ſolent; & vnà cum ipſis neruos cōſtituit, in brachium

y t.iii.p. excurrentes. Priuatim verò ſexta hæc coniugatio [y] ramulum ad ſcapulæ cauum deor

z t.ii.7. ſum profundit, & ſurculos aliquot muſculis ſcapulam attollentibus impertit. [z] Septima coniugatio per commune ſextæ, ac ſeptimæ ceruicis vertebræ foramen emergens ſibi proximis, vti diximus, implicatur & maxima ex parte in brachiū porrigitur; imò ex quinto, ſexto, & ſeptimo ceruicis, & ex primo ac ſecundo thoracis neruorum paribus, omnes in brachiū excurrentes nerui dependent, vt priuato capite docebimus. Id nunc intellexiſſe ſufficiat, ex quinto hoc pari ramum nonnunquā expromi, qui ſur- *Septimi paris diſtributio.*

a t.iii.r. culis diaphragmatis neruū conſtituentibus applicetur; vt plurimùm verò [a] ramū retrorſū effundit, qui præter ſurculos, quos muſculis ceruicis poſteriora occupantibus

b t.i.r. elargitur, [b] nonnullos etiā in latū tenuemq; muſculū exerit, genarū motui ſuppetias ferentē, cui nerui omnes (primum duntaxat excipio) è ceruice prodeuntes, ſurculos aliquot communicant, qui omnes ſecundum muſculi longitudinem exporriguntur.

De Neruis è thoracis vertebris prodeuntibus. Cap. 10.

a t.ii.8. PRima [a] neruorum coniugatio è thoracis educta vertebris, per foramina inter ſeptimam ceruicis, & primam thoracis vertebram occurrentia, inſtar quinque poſtremorum ceruicis parium excidit; Vterque igitur huiuſce paris ramus, in duos ilicò *Primi paris neruorum thoracis propagatio.*

b t.iii.u. ramos dirimitut, [b] quorum prior, idemq; tenuior verſus poſteriores dictarum vertebrarum proceſſus cōtendit, inter muſculos poſteriori ceruicis parti adnatos latitans,

c tab.viii.C. t.xiiii.N. & ſurculos aliquot eo tractu in [c] muſculū deriuans, qui à prima coſta enatus, in tranſuerſos ceruicis proceſſus inſeritur, ceruicēq; in latus, quanuis in anteriora nonnihil, detorquet; ac in duos inſuper alios, qui caput atque ceruicem retrorſum agunt. Reliquum ipſius, quod in ſeptimæ ceruicis vertebræ ſpinam pertingit, obliquo ductu,

d t.ix.r.Δ. extrorſum pauliſper excurrit, & à ſpina rurſus abſcedēs, in [d] ſecundum & [e] quartū

e t.x.r. ſcapulam mouentes muſculos, ac denique in [f] tertium propagines aliquot de ſe pro-

f t.xi.F. fundit. Anterior ramus, qui poſteriorem ſeptimi paris ramum, non parum magnitudine ſuperat, partim ſeptimo ceruicis, partim ſecundo thoracis neruo, in eum quem

g t.ii.iii.x. diximus modum [g] copulatur, totusq; in brachium exhauritur, ſi vnicam exceperis

h t.ii.y. [h] propaginem, quæ ad ipſius principium enata, prædictis commiſcetur, & in priora, ſecundum primæ coſtæ longitudinem aduſque pectoris os concedit, ſurculos in via

i t.iiii.d. [i] muſculo exporrigens, qui à clauicula eductus in primam coſtam inſeritur. Præterea

k t.iii.F. rami huius caput ſurſum reflexum, in [k] ſeptimum muſculum capitis motuum opifi-

l ta.iiii.S.T. t.v.p. cem diſſoluitur; & [l] in duos inſuper alios, qui ex eodem pectoris oſſe producti, alter quidem in hyodes os, alter verò in ſcutiformem laryngis cartilaginem inſeruntur,

m tab.i.fi.ii. K,K. licet in hos interdum muſculos, [m] rami aliquot è ſexto cerebri neruorum, ac tertio thoracis pari emittantur. Quod reliquum eſt præſentis coniugationis, in brachium

n t.iii.αα. vti dicemus, exhauritur, & in progreſſu vbi ex ala exceſsit, [n] ſurculos quoſdam ex po

o t.ii.5. ſteriore ſui regione in muſculos ſcapulæ interiora occupātes deriuat. [o] Secunda coniugatio inter primam & ſecundam thoracis vertebram emergit, & perinde ac prima *Secundum par neruorum thoracis.*

p t.iii.β. [p] ramum retrorſum proijcit, cuius eadem eſt quæ illius diſtributio. Poſtmodum non minimam ſui partem primæ coniugationi porrigit; adeo vt quintum, ſextum, & ſeptimum ceruicis, & primum ac ſecundum thoracis neruorum paria ita inuicē commiſceantur, vt nerui alij ab alijs minimè internoſcantur, & rete inſtar epiſcopalis galeri efforment, ex quo, vti dicemus, nerui omnes in brachia exhauſti deducuntur.

q t.ii.δ. [q] Reliquum ipſius inter primam & ſecundam coſtam aduſque pectoris os exporri-

r ta.ii. à 10. ad 20. gitur, ramos eo tractu aliquos in proximos muſculos effundens. [r] Reliquæ thoracis neruorum coniugationes, ad primam vſque lumborum vertebram, eundem ferè omnes in modum exoriuntur. Omnes quippe mox ab exortu, in duos partiuntur ramos; quorum alter tenuior retrorſum ad thoracis vertebrarum ſpinas de- *Vndecim neruorum thoracis parium diſtributio.*

detorquetur, inter hoſce latitans muſculos, [s] quartum ſcilicet thoracis motorem, & [t] ſextum, [u] octauumque dorſi motuum auctores; inter [x] primum item & [y] ſecundum par muſculorum caput mouentium, & [z] tertium [a] quartumque illorum par, qui priuatim dorſi motibus præſunt. Etſi non ſolum in hoſce muſculos digeruntur, verum etiam vbi ad ſpinarum apices pertingunt, inter vtriuſque lateris muſculos delabuntur; & ſe in muſculos ab ipſis principium ducentes inſerunt, in quorum numero (præter ex prædictis aliquot) ſunt [b] quartus, & [c] ſecundus ſcapulam mouentes, [d] quintus thoracis motor, & [e] quartus brachij motus opifex. Ad hæc, exiles quædam propagines ab hiſce ramis in cutem pullulant ſcapulis inſtratam iuxta ea, quæ perreptant loca, at minus interim frequentes quàm nerui thoracem, vel manus, aut collum adeuntes. Anterior præſentium neruorum pars [f] ſurculos aliquot ſexti paris neruorum cerebri [g] ramo exhibet, per coſtarum radices ſub membrana ipſas ſuccingente porrecto; ac poſtmodum per coſtarum interualla vnà cum [h] vena, & [i] arteria exporrigitur, eandem cum ipſis viam conficiens. Ab hiſce ramis, in progreſſu multiplex [k] propago manat in circumiecto muſculos, [l] ſecundum videlicet thoracis motorem, [m] ſecundum item brachij motus auctorem, [n] primum ſcapulam mouentium, [o] quartum brachij motibus præfectum, & [p] ſecundum abdominis muſculum, recto in omnibus fibrarum ductu ſeruato. Surculos præterea quoſdam in thoracis, atque abdominis cutem incerta ſerie diſpergit; licet qui mammillas adeunt, multos [q] ramulos è quinto neruorũ thoracis pari, quartum coſtarum interuallũ petente, ſibi priuatim aſciſcant; ac ſenſum propterea exquiſitiorẽ obtinent. Aliæ præterea vndecimo, ac duodecimo pari adſunt propagines, quæ ſe in [r] ſexti muſculi femur mouentis principium inſerunt, quem hic è vertebrarum lateribus proferri diximus.

Nerui mammas petentes.

s t.xii.Δ. t t.xiii.Γ. u t.xiiii.γ. x t.xii.Γ. y t.xiiii.A,B, C,D,E,F. z t.xiii.H. a t.xiiii.Θ. b t.x.Γ. c t.ix.Δ. d t.xi.Δ. e t.x.Θ. f t.ii.ɱ. g ta.ii.fi.ii.h. h lib.vi.ta.ii. GG. i lib.vi.ta.iii. KK. k t.ii.666. l t.vii.L. m t.iii.Δ. n t.v.Γ. o t.x.Θ. p t.iii.Θ. q t.ii.ν. r t.viii.Θ.

Nerui è lumborum vertebris prodeuntes. Cap. 11.

QVi [a] è lumborum vertebris nerui emergunt, id cum alijs commune habent, vt ilicò poſt egreſſum è dorſo, [b] ramũ in muſculos dorſo inſtratos retrorſum deriuent, [c] quartum ſcilicet thoracem mouentium, ac [d] vndecimum, & [e] decimum tertium dorſi motores. Aſt horum neruorum rami, à ſpinarũ apicibus procidentes inter vtriuſque lateris muſculos, in cutem potiſſimùm, & [f] quartum brachij motorem muſculum exhauriuntur. Anteriores autẽ rami, in abdominis muſculos, & in quartum etiam brachij motus auctorẽ, inque ipſius cutem, nec non in [g] nonum dorſum mouentium, & in [h] ſextum denique femoris motus opificem digerũtur. Quinetiam è ſecundo lumborum pari, [i] ſurculus priuatim pullulat, qui ſeminali ſui lateris arteriæ, comes nonnunquam accedit, tunc ſcilicet, cùm ſexti paris neruorum cerebri ramus inteſtina petens, nullam teſti propaginem exporrigit. Inſuper tria hæc priora neruorum paria, [k] ſurculos aliquot expromunt, qui ſexti paris ramis, quos coſtarum radicibus hærentes deſcendere prodidimus, applicantur ipſos adaugentes; ex tribus autem poſtremis paribus, propagines aliæ in femur vti dicemus euadunt.

a t.ii.iii. 20. 21. 22. 23. 24. b t.iii.52.53. c t.xii.Δ. d t.xiii.Γ. e t.xiii. Γ. f t.x.Θ. g t.viii.Ξ. h ead.Θ. i t.ii. 49. 49. k ead. ad latera 20.21. 22.

De Neruis ab oſſe ſacro excidentibus. Cap. 12.

Quot neruorũ paria ab oſſe ſacro prodeant.

AB oſſe ſacro [a] quini vt plurimùm nerui, nonnunquam verò ſeni prodeunt. Quorum [b] prima coniugatio inter poſtremam lumborum & primam ſacri oſſis vertebram procidit, eundem prorſus in modum, quo cæteras à lumborum vertebris exilire diximus; niſi quòd ex eo qui retrorſum agitur ramo, [c] ſurculus priuatim erumpit in muſculos ab ilium oſſe pronatos, præſertimque in [d] primum femur mouentium, riuulis quibuſdam in cutem inguina cõtegentem deriuatis. Anterioris huiuſce propaginis pars neruis crus petentibus admiſcetur, [e] pars oſsis coxendicis interiora perreptat, propagines aliquot abdominis muſculis, & [f] ſeptimo femoris motori communicans. [g] Inferiores quinque propagines peculiarem ſibi vendicãt naſcendi modum, priuſquam enim ex oſſe procidant, in duos partiuntur ramos; alterum tenuiorem per foramẽ quod exteriori oſsis huius parti exculpi diximus, excidentem,

a lib.i.t.vi.fi. ii. b t.ii.iiii. 25. c t.iii.54. d t.ix.Π. e t.ii.53. f t.viii.A. g vide primã & ſecũdam tabulam ſimul.

craſsiorem

craſsiorem alterum, cui interius foramen egreſſum præbet. Qui per exterius foramen
elabitur, in muſculos coxendicis oſsis poſteriora occupantes potiſsimùm digeritur;
h t.xiii.r. i t.xiiii.T. in [h] vndecimum ſcilicet, & [i] decimum tertium dorſi motores; in [k] quarti brachium
k t.ix.Θ. mouentis caput; in quartum thoracis motorem; in [l] quatuor priores femur mouen-
l ta.ix.Π.t.x. xi.Σ,Φ. tes; & in cutem denique partes has atque inguina contegentem. Anteriores ampli-
tudine iſtis excellunt, ac diuerſam obtinent propagationis rationem; tres etenim
priores in crus, vti diximus, iter habent, duo verò poſtremi in ani muſculos, in vte-
m t.ii.iii.56. ri ac veſicæ ceruicem, & in penem quoque concedunt. Atque is eſt [m] medullæ ſpi-
nalis terminus, velut in caudam actæ, quæ in coccygis os ingrediens in ipſo deſinit.
Sed iam ad neruos, in brachia, & crura excurrentes orationem rurſus conuertere
operæprecium erit, ducto ab his qui ad brachia prorepunt exordio.

De Neruorum in brachia propagatione. Cap. 13.

a t.ii.iii.uu. 5.6.7. IAm diximus [a] quintum, ſextum, & ſeptimum neruorum ceruicis, & [b] primum, ſe-
b t.ii.8.9. cundumque thoracis paria, in retis ſeu chordulæ galeri epiſcopalis imaginem ita
inuicem commiſceri, vt difficili negotio internoſcantur. Ex huiuſmodi neruorum
implexu propagines in brachium concedentes enaſcuntur, incerto prorſus omnium
c t.ii.π,π,ta. iiii.R. exortu. In his tamen referendis, ordini & ipſe à cæteris obſeruato inſiſtam. [c] Primus
d t.ii.iii.i. itaque in brachium irrepens neruus ex [d] quini paris neruorum ceruicis ramo exori-
e t.x.e. tur; & in [e] muſculi brachium attollentis ſedem à ſcapula pronatam ſpargitur, per bra-
chij exteriora, aduſque longitudinis ipſius medium properans, & carnoſæ inuectus
membranæ, tum ipſe, tum reliqui omnes cutem adeuntes, ſurculos ipſi nonnullos
inter adipem exporrigunt, filamentorum inſtar tenues, incerta prorſus diſtributio-
nis ſerie. Reliqui omnes brachium petentes nerui, per axillam feruntur, in plurimos, *Secundi nerui*
f t.ii.iii.po. eoſque prægrandes diſpertiti ramos. [f] Secundus enim ex eo implexu quem neruos *brachium peten*
g t.iiii.c. hos poſt exortum efformare monuimus educitur, & brachium petit, ſub [g] muſculo *tis diſtributio.*
h t.vi.Θ. cubitum flectentium primo, vbi duo ipſius capita inuicem committuntur, ad [h] mu-
i t.i.Δ. ſculi ſcilicet brachium pectori adducentis, & [i] eius qui brachium attollit inſertionẽ;
& ſub dicti muſculi capite quod à ſcapulæ proceſſu anchoram referente principium
k t.ii.ξξ. ſumit, occultatus, vtriſque muſculi huius capitibus [k] ſurculum offert, qui deorſum
l t.ii.Ψ. ductus in poſteriorem iſtiuſmet muſculi ſedem exporrigitur; ac [l] ſurculum inter-
dum tertio neruo offerens, deorſum ad anteriorem cubiti ſedem contendit, ſub mu-
m ta.ii.Γ.ta. iiii.Y. ſculo cubitum flectentium primo; & ab externo ſui latere [m] ſurculum [n] muſculo cõ-
n t.xii.Θ. municans, qui radium deorſum agentium maior eſt; atque ad cubiti flexum pertin-
o t.vi.q. gens, ſecundum externum latus [o] tendinis muſculi cubitum flectentium anterioris,
deſcendit, in cutem ſeſe diſpergens. Protinus nanque vt è muſculis emergit, in duos
p t.ii.Δ.t.iiii. a. ramos diſcinditur; quorum [p] ſuperior idemque tenuior vnà cum humerali [q] vena ſu-
q li.vi.t.i.ii. iii.1. pra radium ad medium vſque ipſius longitudinis defertur, ac dein verſus vlnæ appen-
dicem retorquetur, vniuerſam cutem radio incumbentem ſurculis implicans quam-
r t.ii.Δ.infe- rius. plurimis; quorum [r] præcipuus inter cutem carnemque ſemper deductus, radij appen-
dicem ſuperat, & ad ſecundum pollicis articulũ pertingit. Surculis his, alij nonnun-
s t.ii.Θ.t.iiii. b. quam accedunt, ab [s] illius nerui propaginibus, quem manus volam adire audies, qui
humilior eſt, & craſsior nerui huiuſce partitionis iuxta cubitum factæ ramus, qui ſta-
t li.vi.t.i.ii. h. tim in duas alias dirimitur propagines ſub humeralis venæ [t] ramo procedentes, quæ
u ead.a. alteri axillaris venæ ramo, ad [u] communis venæ cõſtitutionem permiſcetur. Harum
x t.ii.Λ. propaginum [x] altera, vbi ſub dicta vena concedens ad communem appulit, relicta
vena inter cutem & carnẽ fertur, ac radium verſus pauliſper conſcendens, ſecundum
y t.iii.a. internum latus inferioris [y] muſculi brachiale flectentis, ad brachialis vſque radicem
z t.ii.z. perfertur. [z] Altera propago, obliquè magis quàm venæ communis principium con-
a li.vi.t.v.fi. x.m q. ſiſtat, deorſum prorepit, ac poſtmodum [a] maiori venæ interioris cubiti ſedis, cuti
potiſsimum oblatæ attenſa, ad brachiale feſtinat, & priuſquam cubiti longitudinis
b t.ii.Π. medium attingat deſinens, in duos finditur ramos, quorum [b] alter radio, [c] alter vlnæ
c t.ii.Z. innitens deorſum tendit; ambo verò brachiale ſuperant, ſurculos aliquot in manus
volam

Digitized by Google

volam diſpergentes. Ab illis præterea ſurculis, qui carneam pollicis molem, Veneris montem appellatam conſcendunt, propagines interdum in externam manus ſedem excurrunt, & [d] neruis commiſcẽtur cutem primi pollicis internodij externæ regioni obductam implicantibus; ſicque propagari deſinit.

Tertij paris diſtributio.

[e] Tertia in brachiũ excurrens coniugatio ex eo, quem diximus, implexu paulò infra ſecũdam educitur; & brachiũ attingens, [f] ramum expromit, qui inter [g] muſculum, quo brachium pectori adducitur, & eum quo attollitur ſub cute permeat. Simulatque vero tertius neruus in brachium pertingit, ſubtus [h] muſculum cubitum flectentium primũ ſeſe indit, ac deorſum vnà cum ſecundo neruo illabens, [i] ramulum impartitur muſculo cubitum flectentium poſteriori, cui ſecundus etiam neruus propaginem interdum exporrigit. Deinceps à ſecundo vt plurimum neruo [k] ramus in tertium pertinet, cuius deceſsione is adaugetur; interdum verò nullus fit ipſorum congreſſus. Vtcunque autem ſe res habeat, [l] ramulum frequenter hic in cutem diſpenſat, anteriori brachij ſedi ſibi proximæ obductam, ac dein per brachij anteriora in cubiti flexum cõcedit, pari ſemper interuallo à ſecundo diſtans, & interiore humeri oſsis [m] tubere inuectus, perque internum latus inſertionis [n] muſculi cubitum flectentium poſterioris. Vbi muſculi huius finem ſuperauit, [o] ſurculos protinus complures muſculis offert internam brachij regionem à cubito ad manum occupantibus, [p] ijs nimirum, qui ſecundos, ac [q] tertios quatuor digitorum flectunt articulos, & [r] ei, quo tertium pollicis internodium flectitur, atque [s] illi demum, qui ab interiore humeri oſsis tuberculo eductus in poſtbrachialis os indicem ſuffulciẽs inſeritur. Poſtmoſtum [t] aliam expromit propaginem, quæ inter muſculos, quibus ſecundi, ac tertij quatuor digitorum, & tertius pollicis articuli flectuntur, per radium vnà cum [u] vena, atque arteria ad brachiale vſque defertur, & ſub [x] tranſuerſo ligamento permeat, prætenues quoſdam riuulos in [y] muſculum deriuans, qui pollicem à cæteris digitis abducit; & in [z] duos primum iſtiuſmet digiti articulum flectentes; ac in interiorem primũ medij digiti os flectentium; verùm huic, vt & illi qui radium in ſupinum ducentium inferior eſt, neruos hos potius incumbere, quàm in ipſos inſeri audies. Poſt hæc in vola tres educit propagines; quarum prima in duos ilico ramos diffinditur, qui à ſuo quiſque latere internam pollicis ſedem adeunt; Secunda binis quoque ſurculis internum indicis latus implicat; Tertia in nullos acta ramos, in internã medij digiti ſedem verſus indicem excurrit, omnibus interim ad ſummos vſque digitorũ apices concedentibus.

Quartus neruus in brachiũ irrepens.

[a] Quartus neruus omnium in brachium excurrentium longè maximus, ex eodem commemorato implexu educitur; & per brachium vnà cum [b] axillari vena, & magna arteria deducitur; & [c] exiguis quibuſdam ſurculis in [d] muſculos cubiti extenſores deriuatis, priuſquam ad medium humeri oſsis longitudinis pertingat, obliquè retrorſum ad os contorquetur, tranſuerſum per dictos muſculos deductus. Priuſquam verò totus reflectatur, ab interno ſui latere [e] ramum expromit, qui inter hoſce [f] muſculos, & poſteriorem cubitum flectentium, in internam brachij ſedem commeat, vbi multifariam diremptus, in cutem hic inſtratam exhauritur. Vbi hunc eduxit ramũ, neruus retrorſum agitur, dum ſenſim, ac ſenſim ad externam brachij ſedem perueniat; & ab externo ſui latere [g] propaginem emittit, quæ in cutẽ emergit, inter [h] exteriorem cubitum extendentium muſculum, & prolixioris muſculi, radium deorſum agentis caput; ſtatimque in cutem diſpenſatur, quæ brachij externam ſedem ad cubitum vſque contegit. His peractis, neruus in externum humeri oſsis tuberculum ſe proripit, [i] ſinu inuectus poſteriori ipſius ſedi exculpto; quem locum vbi ſuperauit, ramum profert, qui [k] extrorſum in cutem erumpit, & errabundo ductu ad brachiale vſque feſtinat, multos eo tractu ſurculos in cutem brachij exteriora conueſtientem diſpenſans. Vlteriùs in [l] duos diſcinditur truncos, qui deliteſcentes brachiale adeunt. Alter quidem [m] iuxta radium, [n] inter ſuperius quarti muſculi brachiale extendentis latus, & inferiùs latus prolixi muſculi radium in pronum agentis, nonnullos in via ſurculos muſculis hiſce communicans. Ad brachiale is vbi appulit, ſub [o] tranſuerſo ligamento externæ ipſius regioni obducto repit, quo etiam bifidũ muſculi brachiale extendentis tendinem tranſmitti diximus. Brachiali ſuperato, in [p] duos ramos actu-

tum

d lib. vi. t. i iuxta q;
e ta. ii. iii. ta. iiii. T.
f t. ii. υ.
g li. ii. t. i. ctà ab L Q.
h t. vii. r.
i t. ii. Φ.
k t. iiii. χ.
l t. ii. χ.
m li. i. t. vi. vi. ς.
n t. viii. r.
o t. ii. 43. t iiii. c.
p li. ii. t. v.
q li. ii. t. vi.
r ead. υ.
s t. iiii. χ.
t t. iii. 44. t iiii. d.
u li. vi. t. v. x. g.
x lib. ii. t. iii θ.
y li. ii. t. iii.
z t. vi. λλ.

a ta. ii. iii. t. iiii. e.
b li. vi. t. v. x. Z.
c t. ii. Ψ.
d t. xi. Θ. d
e ta. iii. Ω. t iiii. f.
f ta. vii. int P & N.
g tab. iii. 3 ta. iiii. g.
h lib. ii. t. inter S &
i lib. i. t. vi. vi. P.
k t. iii. 33. t iiii. h.
l tab. iii. 3 t. iiii. i.
m ta. iii. 3 t. iiii. KK.
n lib. ii. t inter Y X.
o li. ii. t. ii. 3.
p t. iii. 36.

Digitized by Google

tùm ſcinditur; quorum alter bipartitò etiam diſſectus in externum pollicis latus iter
habet; alter in duas pariter ſoboles diremptus, vnam indici porrigit, in externam ip-
ſius regionem duplici quoque ſurculo abſumendam; alteram verò indiuiſam inter-
q t.iii. 37. 1. no lateri exterioris medij digiti ſedis applicat.[q] Ramus nerui huius per vlnam porre-
r t.iii.38. s t.ix.Z. ctus,[r] propaginem ilicò in [s] muſculum confert, quo index, medius & anularis exten
t ead.Θ. duntur; aliam item [t] muſculo paruum extendenti communicat; vt & [u] tertio bra-
u ead.Λ. chialis extenſori aliam; in ipſo autem per vlnam progreſſu [x] ſingulis muſculis ab eo or
x t.x. ΛΞ, Π. tum ducentibus ramulum elargitur, rectum ſemper fibrarum ductum obſeruans.
y t.iii.41. [y] Quod nerui huius reliquum eſt, ad brachialis finem deſinit, ſurculis aliquot in arti-
z t.ii.iii.*.ta. iiii.m. culum exhauſtus.[z] Quintus brachij neruus à commemorato implexu inferiùs quàm *Quintus.*
prædictorum vllus enaſcitur; & quarto ſemper adhærens, per brachij interiora de-
a t.vii. inter P & N. fertur, [a] inter externum cubiti extenſorum muſculum, & internum flexionis opifi-
cem occultatus, nullis omninò propaginibus, antequam ad internum oſsis humeri
b li.i. t.vi. fi. vi.ς. [b] tuberculum pertingat, eductis; ad cuius poſtremam ſedem reflectitur, [c] ſinu in ea
c ead.V. exculpo vectus; ac dein eadem ferè diſtributionis ſerie, in eoſdem muſculos cum ter
d ta.ii. iuxta 43. t.iiii. c, n tio diuaricatur, [d] ſurculum etiam expromens, qui radio innitens, inter [e] muſculos fer
e ta.v.Θ.t.vi. Ξ. tur, quorum vi ſecundi, ac tertii digitorum articuli flectuntur, [f] vena atque arteria
hac reptantibus comitatus, ſicque ad manus volam ſub [g] tranſuerſo ligamento ſe cō-
f li. vi. t.v.fi. x.h g. fert. Et propaginem in primis bipartitam internæ, parui digiti, ſedi communicat;
g li.ii. t.iiii.θ & anulari alteram duplici quoque ſobole diſpertitam; ac deinde in externam ſedem
interioris medii digiti lateris, alium emittit ramum, qui nullis diſcinditur propagi-
nibus, niſi cùm nullus à tertio neruo ſurculus in internum medii huius digiti latus e-
manat; tunc enim ramus hic bipartitò ſcinditur, & in vtrunque digiti huius latus cō-
cedit. Porrò iuxta medium radii longitudinis ab externo nerui huius latere [h] ramus
h t.ii.46. ta. iiii.P. emergit, qui inter [i] muſculum cubitum extendentium inferiorem, & inferiorem fle
i ta.ix. inter Ξ & Λ. ctentium ad externā brachii ſedem prorepit, ac tripartitò diſſectus, in externā parui
digiti ſedem, in anularem item & medium, eodem prorſus modo, quo [k] quartus in
k t.iii.36.ta. iiii.q. cæteros digitos, propagatur, ſentiendi vim ipſi impertiens; vt nobis cubito inniten-
tibus conſpicuum fit. Quarto enim neruo compreſſo, ita vt ſentiendi vi aditus per
ipſum intercipiatur, pollex ilico, & index, & medii pars obſtupeſcunt; quinto autē
l ta.ii.48.48. compreſſo, cæteros digitos ſtupor inuadit.[l] Sextus neruus ab infima implexus regio- *Sextus.*
ne prodit; & per axillam, ſub cute, ad internum humeri oſsis tuberculū, ſe proripit,
conterminis partibus eius, quam perreptat, cutis, ſurculos cōplures in progreſſu cō-
m li.vi. ta.i. ii.u,x. municans. Ad hoc tuberculum vbi appulit, in [m] plures actuum ſoboles diuaricatur,
quarum pars ſub venæ iecorariæ ramis, pars ſupra eoſdem fertur; & vnà omnes ſecun
dum vlnæ longitudinem inter cutem, & carnoſam membranam deducuntur, non
procul à brachiali, vbi per inferiorem brachii ſedem propagatæ, deſinunt; atq; hunc
in modum neruorum omnium in brachium diſtributio terminatur. Vnde perſpi-
cuum euadit, qua ratione fiat, vt partis cuiuſpiam ſenſus, motu ſuperſtite, aboleri
poſsit, & cōtrà. Primo enim neruo, qui per externam brachii ſedem propagatur, di- *Qui poſsit par-*
ſciſſo, cæteris interim qui per muſculos diſperguntur integris perſiſtentibus, ea cutis *tis alicuius ſen-*
pars, quàm neruus hic implicabat, ſenſu omnino deſtituitur, citra vllam motus in *ſus deperdi, mo*
brachio iacturam. *tu incolumi, & contrà.*

De Neruis in crus, & pedem excurrentibus. Cap. 14.

a t.ii.57.60. 66.71.;t.iiii. γ,ζ,η. EX [a] neruis, qui ex tribus inferioribus lumborum vertebris excidunt, & ex nerui
portione per primum ſacri oſsis foramen emergentis, itemque ex iis, qui ex infe-
rioribus tribus elabuntur, implexus quidam illi ſimilis conſurgit, quem nerui bra-
chium adeuntes efformant, quanuis magnitudine non parū excellat. Ex huiuſmodi *Nerui quatuor*
implexu nerui quatuor enaſcuntur, tam craſsitie diſpares, quàm diſtributionis ratio- *in crus excur-*
ne varii; ex ipſis nanque primus, ac tertius tenuiores exiſtunt; ſecundus ambos craſ- *runt.*
ſitie ſuperat, alioquin & ipſe tenuis; quartus verò trium illorum vnà complexorum
b ta.ii.57.ta. iiii.&. craſsitiem euincit.[b] Primus ab editiore implexus parte procedit, vbi ſcilicet anterior

tertij

Digitized by Google

tertij paris lumborum ramus, quarto eorundem pari commiſcetur; & ſub peritonęo in femur procidit, [c] lumborum innixus muſculis, & externo lateri tendinis, [d] ſexti femur mouentium muſculi. Suo autem ad os appulſu, [e] ramum depromit, qui per cutem anterioris femoris partis pauliſper extrorſum obductam, deorſum circa genu regionem fertur, ac dein inter muſculos reconditur; & ſurculum [f] muſculo exporrigens crus mouentium primo, alium item [g] ſeptimo, atque alium inſuper [h] nono, ſecundum priores duos trium horum crus mouentium muſculos obliquè deorſum elabitur, dum non procul à genu deſinat. [i] Secundus neruus principium ſortitur paulò priore inferius, è regione ſcilicet connexus tertiæ, & quartæ lumborum vertebrę; & ſub poſteriore peritonęi regione deductus, in femur deinceps [k] vena, & arteria per inguina delatis comitatus, illabitur, [l] ramulum, ſimulatque ad femur pertingit, ab interiore ſui parte deriuans, qui ad pollicem vſque defertur, anteriori ſemper lateri [m] venæ illius incumbeus, quam ab inguine per femoris cruriſque interiora, ſub cute ad [n] pedem vſque protendi monuimus. Quemadmodum autem vena varios cuti quã perreptat, ramos exporrigit, ſic etiam & præſens neruus ſoboles in cutẽ ſpargit, quarum [o] præcipua illa eſt, quæ anteriori genu regioni offertur, multis propagtnibus in ipſum exhauſta. Vbi hanc exprompſit ſobolem, [p] neruus vnà cum vena, & arteria in femur reconditur, in muſculos diſperſus femoris interiora occupantes, præſertimq́; in [q] quintum femur mouentium, & [r] octauum cruris motorem, quocum interiori [s] noni muſculi crus mouentium lateri innixus deorſum fertur; & ſupra genu articulum perinde, ac primus deſinens, ſurculos quoſdam in via membranis offert, venas arteriaſquè deuincientibus.

Tertij distributio. [t] Tertius neruus ſecundo ſuccedit, naſciturque è regione connexus quartæ, & quintæ lumborum vertebræ, ſub peritonæo; & per [u] ſeptimum femur mouentium muſculum permeans, ad pubis oſsis [x] foramen properat, per quod in femur defertur; ſed priuſquam permearit, propagines quaſdam [y] nono, ac [z] decimo femur mouentibus muſculis elargitur; mox verò & [a] illis, qui à pubis oſſe pronati genitale mouent. Poſt hæc inferiùs delabirur, moxq́ue perinde, ac duo nuper commemorati nerui, [b] muſculum effundit in cutem femoris interiora contegentem, [c] ramum diſpenſans [d] ſecundo crus mouentium muſculo, atque [e] aliũ quinti femur mouentium [f] portioni à pubis oſſe promatæ.

Quartus distributio. [g] Quartus cruris neruus tertio ſuccedens, & ſextuplo ipſo craſsior, ex poſtremo lumborum neruo, & ex anterioribus trium ſubſequentium neruorum ramis cõflatur; inter omnes totius corporis neruos, non craſsitie duntaxat, verum etiam duritie, ac robore præcipuns, quòd ab extremo nimirum dorſo prodeat: ſub peritonæo autẽ deorſum fertur [h] ſinu eo inuectus, quem huiſuce uſus gratia in poſteriore coxendicis oſsis regione inſculpi diximus; ac protinus [i] ramum ex poſteriori ſede diffundit, qui aliquandiu ſub [k] primo femoris motore muſculo deliteſcens prorepit, ac foras deinde prorumpit, [l] ſurculos quoſdam cuti exporrigẽs inferiori clunium ſedi obtenſæ, & illã, pariter quę poſteriorem femoris ſedem, nonnihil vltra ipſius longitudinis medium conueſtit; alios inſuper tertio, quarto, & quinto crus mouentibus muſculis, nec non & quinto femoris motori. Poſt hæc, neruus inter muſculos poſteriori femoris ſedi inſtratos, deorſum iuxta femur illabitur vltra longitudinis ipſius medium; ibique [m] ramum effundit in [n] quarti crus mouentium muſculi portionẽ ab oſsis femoris medio, ac ſi peculiaris muſculus exiſteret, enatam; ab hoc autem ramo propagines nonnullæ pullulant, in cutem poſterifori emoris regioni infra medium ipſius longitudinis exhauſtæ. Neruus dein in poplitem inter inferiora duo femoris capita decliuis concedit; vbi [o] ramum vtrinque in [p] muſculos emittit ex hiſce capitibus emanantes, tres videlicet pedem mouentium priores. Atque hac in parte [q] in duos vt plurimum inęquales ramos partitur, in crus diſperſos, nonnunquam verò altiùs exporrectos; quinimo nerui omnes in crus deorſum à genu procidentes, quarti huius nerui ſoboles exiſtunt, ſi eum exceperis, [r] quem ex ſecundo cruris neruo enaſci, & in femoris, cruriſque interiora exporrigi commemorauimus.

Quartus neruus ex plurimis veluti filamentis extruitur. Cæterum quartus hic neruus, totus ad exortum vſque diuiſus conſpicitur, cùm alioquin, quòd ex plurimis veluti filamẽtis vnica membrana concluſis extruatur, lęui negotio, non in duos duntaxat, verũ etiam in quatuorde-

cim,

c t.viii.O.Ξ.
d t.viii.Λ.
e ta.ii.58.ta. iiii.α.
f li.ii. t.iii.Σ.
g t.v.Λ.
h t.iiii.ε.
i tb.ii. 60.ta. iiii.χ.
k lib.vi. t.v. fi.x.δ.
l ta.ii.61. ta. iiii.δ.δ.
m lib.vi.t.v. fi.x. m.
n t.ii.62.
o ead.64.
p ead.t.iiii.ε.
q t.viii.Φ,c.
r t.vi.Π.
s t.iiii.φ.
t ta.ii.66.ta. iiii.ζ.
u t.viii.Λ.
x li.i.t.i.r.
y t.xv..fi.xvi
z t.viii.Ψ.
a ta.xvi.fig. xiiii.xv.K.L
b t.ii. 68. ta. iiii.η.
c ta.ii.70.ta. iiii.θ.
d t.xv.fi.xvi. Δ.
e t.ii.65.
f t.viii.φ,e.
g t.ii. iii. 71. t.iiii.ι.
h li.i.t.ii.15.
i t.ii.72.
k t.ix.Π.
l t.ii.73.
m t.ii.74.ta. iiii.ξ.
n t.xi.ρ.
o t.ii.75.ta. iiii.o,o.
p t.xii.ϖ,ρ,σ.
q t.ii.76.
r ead 61.

Digitized by Google

cim, & quindecim neruos dirimere ipſum poſsis. [s] Prior idemque tenuior nerui huius ramus, extrorſum, ad ſuperiorem fibulæ cum tibia connexum feſtinat, [t] ſurculum eo tractu depromens, qui per cruris exteriora, & ſupra malleolum exteriorem ſub cute ad externum vſque pedis latus porrigitur, propagines complures in cutem circumiectis partibus obductam, tuto inceſſu deriuans. Vbi hunc exprompſit ſurculum, [u] ilicò inter [x] ſeptimum, & octauum pedis motores muſculos [y] ſexto innitens demergitur, ibique [z] alium de ſe profert ramum, in cutem cruris anteriora conueſtientem incerta ſerie diſtributum. Quod reliquum eſt rami huius exterioris, inter muſculos vti diximus anteriorem cruris ſedem ſibi vendicantes permeans, & ramuſculos ipſis aliquot offerens, [a] ligamento incumbit, tibiam, fibulamque tota longitudine connectenti; & ad ipſius medium, [b] ramulum emittit, qui ipſum perforans tantiſper progreditur, dum [c] alteri anterioris quarti huius nerui ſurculo copuletur, & vnà cum tendinibus digitos extendentibus, per [d] tranſuerſum inibi occurrens ligamentum ad pedis ſuperiora commeat, ac ſub tendinibus altiùs deliteſcens, ad ſuperioris digitorum ſedis latera ramulos quoſdam effundit; antequam verò in commemoratum pertingat ligamentum, [d] ramum in cutem emittit, qua ligamentum id conueſtitur. [e] Interior quarti huius nerui ramus deorſum per cruris exteriora fertur, inter [f] quartum, quintumque pedis motores muſculos, duosque illos, qui ex tibia enati digitos flectunt occultatus, & [g] ſurculum emittens cum exterioris rami propagine coeuntem, quam ligamentum quo tibia fibulaque colligantur perforare tradidimus. Poſt hæc, ſub [h] tranſuerſo ligamento deductus inter calcis os, atque interiorem malleolum in pedium concedit, vbi [i] muſculis inibi repoſitis incumbit, prætenuem ſurculum ſingulis quibusque inferioris digitorum ſedis lateribus offerens. Atque hunc ſanè in modum quartus neruus, vt plurimùm propagatur; licet interdum [k] exterior ramus, antequam in pedem pertingat, deſinere ſoleat; nonnunquam verò euenit, vt qui commemoratum ligamentum tibiam fibulamque colligans perforat ſurculus, neque ab exteriori ramo proferatur, neque interiori permiſceatur. Imò verò vbi ramus hic interior poſteriorem iſtius membranæ partem attingit, [l] ramulum profert, qui hanc perforans membranam, inter muſculos cruris anteriora tenentes deorſum fertur; & ſub tranſuerſo tarſi ligamento deductus, ſingulis digitis binas exporrigit propagines. Atque in his, neruorum omnium propagationem abſoluimus. Supereſt nunc pro hiſtoriæ abſolutione, vt de olfactus, guſtatus, tactusque inſtrumentis agamus,

s ta.ii.77.ta.iiii.
t t.ii.78.78.t.iiii.ϛ.
u t.iiii.T.
x t.vii.inter φ & ψ.
y t.iii.Z.
z t.ii.79.ta.iiii.γ.
a lib.ii.t.xv.fi.xv.T.
b t.ii.82.
c ead.80.ta.iiii.γ.
d lib.ii.t.iii.δ.
d t.ii.85.
e t.ii.81.82.t.iiii.φ.
f lib.ii.ta.xi.xii.xiii.xiiii.
g t.ii.82.
h li.ii.t.ii.ϛ.
i li.ii.t.xiiii.xv.
k t.iii.ωπ.
l t.iiii.ψ.

De organis olfactus, guſtatusq́ ac tactus. Cap. 15.

DE olfactus organo, variæ inter medicos, ac philoſophos opiniones extiterunt, omnes ex humanæ ſtructuræ imperitia inter ipſos obortæ, [a] ex cerebri ergo ſubſtantia, iuxta anteriorem [b] priorum ventriculorum ſedem, non procul ab [c] opticorum neruorum exortu, duo proceſſus emergunt, albi quidem illi, molles, tenuesque, ac eiuſdem ferè tum ſubſtantiæ, tum figuræ cum cæteris neruis à cerebro prodeuntibus, licet paulò teneriores, minusque teretes. Hi recta in anteriora concedunt, cerebro in inceſſu, tenuis membranæ interuentu adhærentes, donec ad [d] ſinus [e] octauo capitis oſsi exculptos, elatiorique ipſius proceſſu diſiunctos perueniant; ad quorum poſteriorem ſedem, proceſſus hi à cerebro abſcedentes, in ſuum ſinguli ſinum inſeruntur, antrorſum aduſque anteriorem ipſorum regionem exporrecti. Horum proceſſuum, ſiue neruorum munus eſt, humorem exhalationem've, quę ab odoratis corporibus emanat, & per nares in frontis, & cuneiformis oſsis cauitaté ingreditur excipere; qua in parte, aerem, qui per nares in cerebrum defertur, præparari monuimus, perinde, ac in pulmonibus aer in cor deducendus elaboratur; communicatur autem neruis hiſce humor, ſiue odor rerum per nonnulla octaui capitis oſsis foramina, ipſisque in cerebri ventriculos euehitur, non aliter profectò quàm rerum ſpecies ſiue imagines per viſorios neruos deferri tradidimus. Guſtatus organum linguam eſſe palati opera accedente, nemo ignorat; ipſius muſculos ſecundus liber recenſuit;

a t.i.fi.i.E.fi.ii.F.t.iiii.E.lib.v.fi.xiii.L,L.
b li.v.fi.iiii.v.L,L.M,M.
c ta.i.fi.i.ii.H.lib.v.ta.xiii.N,O.li.v.t.xiii.
d DD.
e lib.i.t.v.fi.iii.A,B.

Sententiarum de olfactus organo varietas vnde.

Organi huius ortus.

Guſtatus organum.

Digitized by Google

cenſuit; venas, & arterias vitam ipſi, ac nutrimentum elargientes ſextus enarrauit; ſeptimus neruos enumerauit ciborum guſtatus opifices, maioris nimirum radicis ter tiæ cerebri coniugationis germina, quæ in ſuperiorem linguæ tunicam, impertita ipſi guſtandi facultate diffundi retulimus; quemadmodum hinc liquidò conſtat, quòd ſi fortè fortuna neruus hic deſideretur, vti nonnullis natura deſuiſſe obſerua-tum eſt, nulla prorſus ciborum voluptate afficitur. De tactus inſtrumento nihil præterea dicendum ſupereſt, nam libri huius initio nullum omninò neruum ſen-ſus huius expertem eſſe prodidimus. Iam humanæ huius fabricæ baſim, & propugna-cula poſuimus, oſſa videlicet & cartilagines; tum vincula ipſius atque integumenta ſermone proſequuti ſumus, ligamenta nimirum, cuticulam, cutem, adipem mem-branam carnoſam, muſculos, ac membranam tandem oſſa hæc omnia conueſtien-tem, Perioſtion appellatam. Tria poſtmodum in huiuſmodi compage principia locauimus, nutrimentum ipſi, ac vitam, & ſenſum largientia, nec non, & tria du-ctuum genera, quorum ope tria hæc principia toti corpori vim ſuam impertiunt. Poſtremò loco de ſenſibus exterioribus verba fecimus. Sicque quàm breuiſsimè fie-ri potuit, finem huic hiſtoriæ impoſuimus.

Tertius operis Epilogus.

Digitized by Google

CHARACTERVM QVI LIBRO SEPTIMO INSCRIBVNTVR EXPLICATIO.

TAB. I. FIGVR. I. II.

IN prima figura totius cerebri, & cerebelli à membranis ipſa inuoluentibus liberorũ baſis exprimitur, vt neruorum cerebri exortus opportunè oculis ſubijceretur.

SECVNDA *figura neruorũ dextrũ latus integra proponit cerebri, ac cerebelli, et dictæ in priori figura dorſalis medullæ partis, dura interim tenuiq́ hæc omnia inueſtientibus membranis, nuſquam apparentibus. Adhæc nudam ſeptem cerebri neruorum parium ſeriem in dextro tantum latere commonſtrat.*

CHARACTERES *hoc Indice exprimendi partim vtriſque figuris cõmunes ſunt, partim verò nunc huic, nunc illi peculiares, quemadmodum his notis 1 2, quas characteribus ſubijciemus, ſignificabitur.*

AA 1.2. Cerebrum notatur.

BB 1.2. Cerebellum.

CC 1.2. Proceſſus ac veluti ſubſtantię cerebri tubera, quę mamillares proceſſus vulgò nuncupantur.

D 1. Dorſalis medullæ principiũ ex cerebri pendens baſi.

E 1.2. Dorſalis medullę pars iam caluariæ amplitudinem egreſſura, & in vtriſque figuris inibi abtruncata, vbi hæc elatiſsimã ſubit vertebrã:

F 1.2. Olfactus organo ſubſeruientes proceſſus neruis ſimiles.

G 1.2. Viſorij nerui, ceu primum cerebri neruorum par. Cæterùm in prima figura ſiniſtri nerui principium G inſignitur, in altera autem dexrti nerui in oculorum ſede ductus.

H 1. Viſoriorum neruorum coitus.

I 1.2. Oculi tunica, in quam viſorius neruus expanditur, & degenerat.

K 1.2. Secundũ neruorum cerebri par.

L 1.2. Tertij neruorum paris minor & gracilior duriorque radix.

M 1.2. Tertij paris maior craſsior've radix.

N 2. Minoris radicis tertij paris propago, frontis muſculoſam cutem accedens.

O 2. Minoris radicis tertij paris propago ad ſuperiorem maxillam procedens.

PP 2. Propago minoris tertij paris radicis in nariũ degenerãs tunicã, quæ humiliori P priuatim indicatur.

Q 2. Minoris radicis propago in temporalem muſculum digeſta.

R 2. Maioris tertij paris radicis ramus capreolis vitis inſtar conuolutus, qui in temporalem inſeritur muſculum.

S 2. Maioris tertij paris radicis ramus ſuperiorum molarium dentiũ gingiuis, ipſiſque adeò dentibus ſoboles ſeriatim diſtribuens.

T 2. Maioris radicis tertij paris propago in maxillæ inferioris os prorepẽs.

V 2. Propaginis T inſignitæ ramus inferiori labro multiplici ſobole oblatus.

XX 2. Surculi à propagine T notata ordinatim in dentium inferiorũ radices diffuſi.

YY 2. Maxima maioris tertij paris radicis portio in tunicam linguæ ſoluta.

Z 1.2. Quartum neruorum cerebri par. Verùm humilius Z in ſecunda figura palati tunicam exprimit.

a Φ 1.2. Quintum neruorũ par auditui dicatum. Φ autem in vtraque figura priuatim huius paris portionem indicat, in cõcauitatem temporis oſsis delatam.

b 1.2. Ramulus quinti paris ex ipſius anteriori parte enatus.

c 1.2. Quinti paris ramulus per cęcum repens foramen, ac tandem, vt & ramulus *b* inſignitus cum tertij paris propagine capreoli modo intorta,

torta, ac cum ramo R in ſecunda figura notato, coiens.

d 1.2. Neruus nõ procul à quinti paris principio enatus, qui in muſculos maxillam inferiorem mouentes exporrigitur.

e 1.2. Sextum neruorum cerebri par, cuius vtrorumque neruorũ ſeries in ſecunda figura indicatur.

f 2. Sexti paris ramus muſculos poſteriorem ceruicis ſedem occupantes accedens.

g 2. Sexti paris ramuli in quoſdam laryngis muſculos hic in deſcenſu tranſuerſim propagati.

h 2. Sexti paris ramus coſtarum dextri lateris radicibus exporrectus.

i i 2. Portiunculæ intercoſtaliũ neruorum, ſexti paris ramũ hàc deſcendentem adaugentes.

k k 2. Rami neruorum ſexti paris in muſculorum deprompti capita, quæ à ſuperiori pectoris oſsis ſede, & clauiculis principiũ ducentia ſurſum feruntur.

l 2. Dextri nerui ſexti paris ramuli, recurrentem dextri lateris neruum efficientes.

m 2. Dexter neruus recurrens, ſeu reuerſiuus.

n 2. Soboles dextri recurrentis nerui, laryngis diſpenſatæ muſculis.

o 2. Siniſtri ſexti paris nerui ſoboles, recurrentem ſiniſtri lateris neruum conſtituentes.

p 2. Siniſter neruus recurrens, qui perinde ac dexter, vocis neruus vulgò nuncupatur.

q 2. Sexti paris ramuli in pulmonum tunicam excurrentes.

r 2. Ramuli ſexti paris, mẽbraneo cordis inuolucro impliciti. Ab illis verò ſiniſtri nerui ſurculis, qui ijs quos *r* indicauimus, correſpõdẽt cordis neruulus, principiũ ducit.

ſ 2. Septi paris neruorum portio, quæ ſtomacho cõmittit, & ſeries quoq; qua vterq; neru⁹ bipartito ſcindit, ac dexter ſiniſtrã ſuperioris vẽtriculi oris ſedem adit: ſiniſter verò eius orificii dextrę parti implicat.

t 2. Series ſexti paris neruorũ, in ſuperius vẽtriculi orificium, & proximas ventriculi ſedes diſſeminata.

u 2. Ramus ſexti paris neruorũ, dextrã orificii vẽtriculi ſedẽ adeũtiũ: qui ſecundũ elatiorẽ vetriculi regionẽ ductus, tandẽ in iecoris cauũ abſumit, vbi *x* aſcriptũ cõſpicies.

x

y 2. Prima propago rami neruorũ ſexti paris, qui dextri lateris coſtarũ radicibus exporrigitur.

z 2. Ramulus primæ illius propaginis *y* notatæ, qui in dextram ſedẽ inferioris omenti membranæ, & colon inteſtinum hic digeritur.

α 2. Soboles primæ illius propaginis duodenum accedens inteſtinum, & ieiuni initium.

β 2. Soboles dextram fundi ventriculi ſedem perreptans, ac frequentes ſurculos ventriculo, & ſuperiori omenti membranæ diſpergens. *** Vbi verò * ponitur, præſentis propaginis in iecur & bilis veſiculam ſeries in conſpectum venit.

γ 2. Propago dextrũ accedens renem.

δ 2. Propago in dextram meſenterij regionem, & huius ſedis inteſtina frequenti ramulorũ ſerie diffuſa.

ε 2. Neruorum ſeries dextram veſicæ regionem implicans.

ζ 2. Prima propago nerui ſexti paris, ſiniſtri lateris coſtarum radicibus exporrecti.

ι 2. Duæ notantur ſoboles propaginis *ζ* inſignitæ, quæ inferiori mẽbranæ omenti, & colo inteſtino, quà ſub ventriculo repit, offeruntur.

η 2. Series neruorũ, qui lieni inſerunt.

T. 2. Hac cruce ramum propaginis *ζ* notatæ inſigniui, qui ſiniſtram fundi ventriculi ſedem perreptat, ventriculo, & ſuperiori membranæ omenti ſurculos deriuans.

κ 2. Propago in ſiniſtrũ meſenterii, & eiũs ſedis inteſtina excurrens.

λ 2. Siniſtrũ renem accedẽs propago.

μ 2. Series ramulorũ ſiniſtrũ veſicæ latus admodũ obſcurè implicantiũ.

ν 2. Septimum cerebri neruorum par.

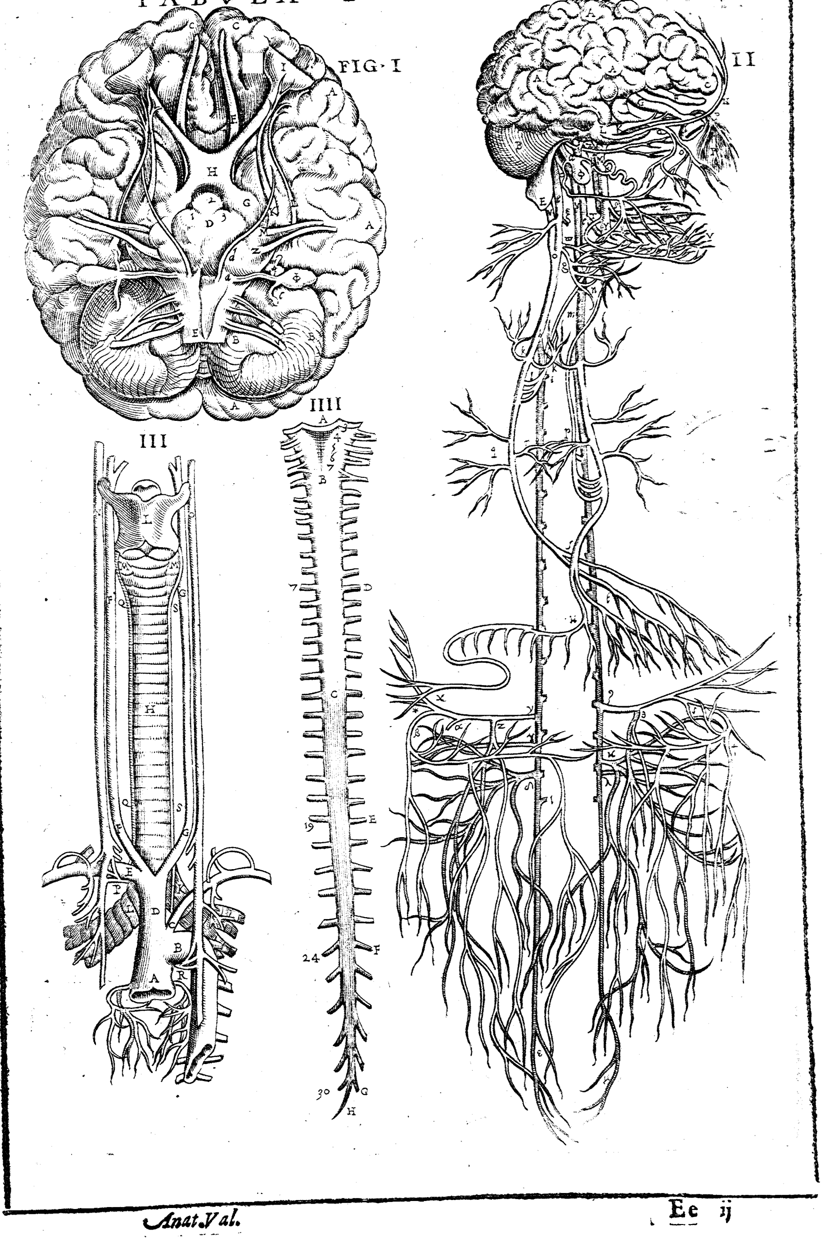
ξ 2. Septimi paris ꝓpago muſculis diſpẽſata, à ſtylũ imitãte tẽporũ oſſis proceſſu principiũ ducentibus.

ο 2. Septimi paris cum ſexto coitus.

π 2. Septimi paris ſeries, compluribus

linguæ

TABVLA · I · LIBRI · VII ·

Digitized by Google

linguæ ac oſsis υ imaginē referentis, & laryngis muſculis intertexta.

1.2. 3. Numeri characteres in priori figura ad dorſalis medullæ principiū conſpicui, tria indicāt foramina, quorum duo lateralia, 1 & 3 inſignita illa demum ſunt, per quæ arteriarum ſoporalium rami ad dextrum & ſiniſtrum cerebri accedūt ventriculos. Medium verò foramen 2 indicatū, illud eſt, quo pituita ex tertio cerebri ventriculo ad peluim ducitur, quæ pituitam excipit, ac dein inſtar infundibuli ſuper glandem tranſmittit, quæ huic cerebri regioni ſubijcitur.

FIGVRA III.

QVAMVIS *nuda ſeptem neruorum cerebri parium delineatio in prima ac ſecunda neruorum figura omnem ſexti paris ſeriem oſtendat, atque ita pariter neruos recurrentes exprimit, non abs re me facturum arbitror, ſi peculiarem eorum tabulam (quæ numero tertia eſt) vnà cum arteriæ magnæ, & aſperæ partibus, quantum ſcilicet ad ipſorum ſeriei attinet oſtenſionem, huic tractatui interijciam: quum horum neruorū adeò frequens medicis ſit mentio, & intuitus pariter ob ſummum Naturæ miraculum nulli non ſit longè iucundiſsimus.*

A Arteriæ magnæ ex ſiniſtro cordis vētriculo exortus, vbi hæc duas coronales arterias promit.

B Arteriæ magnæ truncus deorſum ad ſpinam reflexus.

C Arteriæ magnæ ramus obliquè ſurſū ad primam ſiniſtri lateris coſtam tendens, ac in ſiniſtrā poſtea manum excurrens.

D Arteriæ magnæ portio iugulū petēs.

E Arteria tranſuerſim dextram in manum procedens.

Quas verò hæc, & illa quam D inſigniuimus, ſoboles diffundant, ex nuda arteriæ magnæ figura, quæ tertia arteriarū eſt ſubiuncta, petas licebit.

FF Soporalis dextri lateris arteria.

GG Siniſtra ſoporalis arteria.

H Aſperæ arteriæ caudex.

IK Duo aſperæ arteriæ trunci, in quos hæc primū ad pulmones finditur.

L Larynx.

MM Glandula laryngis radici vtrinq; ad latus connata.

N Dexter ſexti neruorum cerebri paris caudex.

O Siniſter ſexti paris caudex.

P Dextri nerui ramuli ad arteriā, quæ dextræ exporrigitur axillæ, reuoluti, & in vnū coeuntes neruum, qui interdū vnico cōſtat ramulo.

QQ Dexter neruus recurrens.

R Siniſtri ſexti paris caudicis ſurculi, qui ad arteriæ magnæ truncū verſus ſpinam deorſum reflectuntur.

SS Siniſter neruus recurrens, qui etiam nonnūquā vnico incipit ſurculo.

FIGVRA IIII.

PRÆSENS *quarta figura duabus modò conſequentibus tabulis, quæ neruorum à dorſali medulla prodeuntium nudā ſeriem oſtendunt potiſsimùm ſubſeruit. Hac namque ſola dorſalis medulla, quam vulgo nucham dicimus, ab ea ſede, qua è cerebri baſi principium ſumit, ad extremum ipſius vſque finem, ex humiliori ſacri oſsis ſede procidentē delineatur.*

A Dorſalis medullæ initium è cerebri baſi pronatum.

B Hac regione dorſalis medulla, caluariæ amplitudinem egrediens, primam ceruicis ſubit vertebrā: adeo vt ipſius pars adhuc in caluaria cōſiſtens, ac quinque quodammodo neruorum cerebri poſteriora educens paria, ab A ad B metiatur.

C Hac ſede dorſalis medulla non amplius ſimplex deorſum ducitur, verùm imaginem refert multorū funiculorum, qui ſimul commiſsi rectà tenduntur.

3.4. 5.6.7. His characteribus neruorum radices notantur, à dorſali medulla, priuſquam è caluaria labatur, prodeuntium. Sunt autem radices hæ eorū cerebri parium, quæ ſingulis characteribus indicātur.

D 7. A B ad D in ſiniſtro latere, & ad 7. in dextro latere dorſalis medul-

Digitized by Google

læ pars ceruicis vertebris contenta, & ſeptem quoque eius partis parium radices inſigniuntur.

E 19. A' D ad E in ſiniſtro latere, & à 7 ad 19. in dextro dorſalis medullæ pars oſtenditur, thoracis vertebris complexa. Deinde eius quoque partis duodecim parium radices indicantur.

F 24. Ab E ad F in ſiniſtro latere, & à 19. ad 24. in dextro vſque dorſalis medullę pars indicatur, lumborum occupans vertebras, à qua quinque parium radices principium ducunt.

G 30. Ab F ad G in ſiniſtro latere, & à 24 ad 30, in dextro dorſalis medullę pars indicatur, ſenis ſacri oſſis oſsibus contenta: & ſex pariũ eius partis radices: adeò vt dorſalis medullę neruorum triginta paria proponantur.

Dorſalis medullæ extremum inconiugatũ ab oſsis ſacri fine procidẽs.

Tabula II. et III.

PRior *figura ſpinæ vertebras anteriori facie, altera vero poſteriori oculis ſubijcit: quia vero vtique eadem ferè conuenit explicatio, vnã fecimus, his notis* 1. 2. *ad diſtinctionem vſi.*

A 1. 2. Dorſalis medullæ ſedes, qua primum vertebras ingreditur.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 1. Septem ceruicis vertebræ. His quoq; characteribus dorſalis medullæ neruorum paria deſignantur, quæ ad elatiorem ſedẽ eius, cui numerus inſcribitur vertebræ ſpectant.

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 1. Duodecim thoracis vertebræ.

20. 21. 22. 23. 24. 1. Quinque lumborũ vertebræ.

25. 26. 27. 28. 29. 30. 1. Sex ſacri oſsis oſſa.

B 2. Prima ceruicis vertebra.

C 2. Prima thoracis vertebra. atque ita à B ad C ſeptem ceruicis notãtur vertebræ.

D 2. Prima lumborum vertebra. à C verò ad D duodecim thoracis vertebræ indicantur.

E 2. Principium oſsis ſacri. vnde etiam à D ad E quinque lumborũ vertebræ in conſpectum veniunt.

F 2. Primi paris neruorum dorſalis medullæ iam in vertebris poſitæ poſterior propago.

G 1. 2. Poſterioris primi paris propaginis ſeries. notatur autẽ præcipuè ramus ipſius tranſuerſum primæ vertebrę proceſsũ accedens, inibi in muſculos aliquot caput mouẽtes digerendus.

H 1. Antetior primi paris propago.

I 2. Secundi paris poſterior propago, atque hoc etiã charactere eius propaginis minor ramus inſignitur.

K 2. Poſterioris ſecundi paris propaginis craſsior ramus.

L 2. Commixtio coitus've tertij paris rami, S in prima figura notandi, cum ſecundi paris ramo K iam indicato.

MM 1. 2. Craſsioris ſecundi paris ſeries ad verticis, & occipitij cutem.

N 1. Anterior ſecundi paris propago.

3 1. Tertium par.

O 1. 2. Poſterior tertij paris ramus retrorſum ad ſpinam ſecundę ceruicis vertebræ reflexus, ac inter muſculos vertebris hac ſede adnatos latitans. Quando verò ſpinã contingit, extrorſum fertur per mutuũ congreſſum dextri lateris muſculorum ceruicis poſteriora occupantium, cum muſculis ſiniſtri lateris, atque hinc rurſus obliquè in latera ducitur. Hunc ſanè ductum omnium parium à tertio hoc, ad vigeſimum quartũ vſque, poſteriores rami imitantur.

P 1. Anterior tertij paris ramus, qui in quatuor dirimitur propagines. ac
Q in priori figura primam indicat muſculis ceruicem flectẽtibus
R inſertam. R in vtraque ſecundam propaginem, quæ cum quarti paris propagine Y notanda congreditur.
S S in priori tertiam, quæ poſterioris ſecundi paris propaginis grãdiori ramo K notato inibi cõmiſcetur, vbi L in ſecunda figura
T ſcripſimus. T in vtriſque quartã anterioris tertij paris rami inſi-

Digitized by Google

nuat propaginem muſculis inſertam, qui tranſuerſis vertebrarum committuntur proceſsibus.

41 Quartum par. Veritus ne characterũ copia præſentes neruorum tabulas obliteraret, quarti paris characteres in ſiniſtrum latus reieci, vt dextrum latus alioquin pluribus oneratum characteribus hac ſaltẽ ſede liberũ eſſet, ipſiq; quinti paris, & ſubſequẽtium parium indices opportuniùs accommodarentur.

V 1.2. Poſterior quarti paris ramus.

X Y 1. 2. Anterior quarti paris ramus in ternas diremptus propagines. Y in priori figura indicatur prima propago, tertii paris propaginẽ R inſignitam admittens. *a* in eadem, ſecunda propago, in muſculos diſpenſata, tranſuerſos vertebrarum proceſſus occupãtes. *b* ſimiliter in priori, tertia propago, quinti paris portionem *e* notandam, ad ſepti tranſuerſi nerui conſtitutionem accedens.

5 1. Quintum par.

c 1.2. Quinti paris poſterior ramus.

1.2. Quinti paris anterior ramus, ab ipſius interno latere ramulũ muſculis ceruicem flectẽtibus exporrigens, qui inter *d* & characterẽ 6. eſt conſpicuus.

e 1. Propago anterioris quinti paris rami, maximam cõſtituens portionem ſepti tranſuerſi nerui.

f 1.2. Anterioris quinti paris rami propago, quæ inter muſculos occultata ad ſummum perreptat humerum.

ſſ Characteres illi in ſecũda hoc modo ſ, ſ conſpicui, huius propaginis ſoboles notant, muſculis ſcapulam attollentibus oblatas.

g 1.2. Propaginis *f* notatæ ramus in cutem exporrectus, quæ ſummum integit humerum, & muſculum quo brachium attollitur.

h 1.2. Propaginis *f* notatæ ramus, muſculi brachium attollẽtis parti inſertus, quæ à clauicula & ſummo humero, quà is clauiculæ articulatur, principium ducit.

ii 1.2. Propaginis, quã *f* inſigniuimus ramus, brachium attollentis muſculi parti inſertus, quæ à ſcapulæ ſpina exorditur.

6. 1. Sextum par.

K 2. Poſterior ſexti paris ramus.

lm 1. Sexti paris anterior ramus. *m* verò ſurculus, qui à ſexto pari verſus *n*, hoc eſt, ſepti neruũ, deducitur.

nn 1.2. Septi tranſuerſi neruus ex tribus ſurculis *b*, *e*, & *m* conflatus.

oo 1. Septi tranſuerſi nerui in ſeptum ſeries.

p 2. Septi paris ramus cauam ſcapulæ ſedem petens, & variis oblatus muſculis.

q 1.2. Anterioris ſexti paris rami cum proximorum pariũ ramis implexus, portioq; brachium accedens.

7 1. Septimum par.

r 2. Poſterior ſeptimi paris ramus, ſimiliter atque alii huius ſedis rami ſparſus.

ſ 1. Congreſſus ſeptimi paris cum proximis paribus, qui neruos in brachium deducit.

ttt 2. Propagines ſunt ſeptimi paris, ſeu potius nerui brachium petẽtis tertii, ac τ notandi, quę in huius ſedis muſculos ſcapulam, & brachium mouentes accedunt.

8 1.2. Octauum par, ſeu parium dorſalis medullæ in thoracis vertebris repoſitæ, primum.

u 2. Poſterior octaui paris ramus.

x 1.2. Octaui paris congreſſus cum ſeptimo pari, à quo in brachiũ aliqui exporriguntur nerui.

y 1. Octaui paris propago ſecundùm ſuperiorem primæ thoracis coſtæ ſedem ad pectoris vſq; ſummum prorepens.

αα 2. Surculi octaui paris, ſeu potius quarti brachium adeuntis nerui, qui in huius ſedis muſculos diffunduntur.

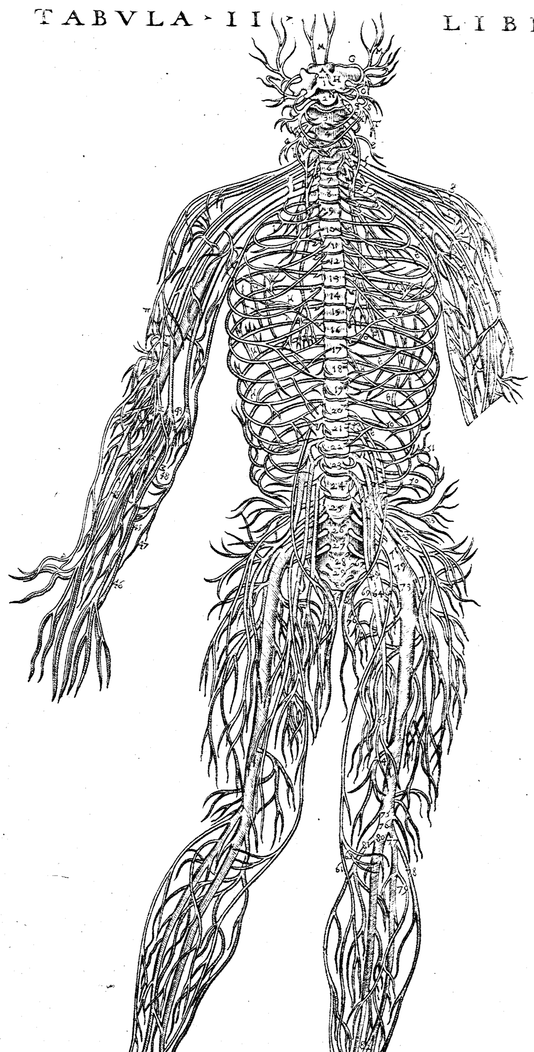
9 1. Nonum par.

β 2. Poſterior noni paris ramus.

δ 1. Ne γ vicinum ipſi *y* offenderet, anteriorem noni paris ramum δ inſigniuimus, hic quoque notantes eius rami propaginem primæ coſtæ exporrectam.

Digitized by Google

TABVLA · II · LIBRI · VII ·

Digitized by Google

ζ 1. Propaginis δ inſignitæ ſurculi, in muſculos thoraci hic inſtratos protenſi.

10. 11. 12. 13. 14 15. 16. 17. 18. 19. 1. Paria neruorũ à nono pari ad vigeſimum vſque notantur, quibus eadem penè propaginum, & potiſsimum ad coſtarum interualla eſt ſeries.

ηη 1. Surculi inrercoſtalium neruorum ſexti paris neruorum cerebri ramum augentes, qui ſub tunica coſtas ſuccingente coſtarum radicibus exporrigitur.

θθθ 1. In ſiniſtro prioris figuræ latere rami notãtur, ab intercoſtalibus neruis in muſculos varia ſerie recurrentes, qui thoraci inſternuntur. Verùm in dextro latere paulo expreſsiùs eiuſmodi ramos inſigniui.

ιι 1. Nam & ramos indicant in elatiorem partem exporrectos muſculi brachium pectori adducentis, cuius fibræ deorſum obliquè, vt & præſentes rami, porriguntur.

κκ κ verò & κ rami indicantur in humiliorem eius muſculi ſedem excurrentes, ac obliquè ſurſum reflexi.

λλ λ & λ rami oſtenduntur, obliquè deſcendenti abdominis muſculo exporrecti.

μμ μ & μ rami inſinuantur in muſculum propagati, cuius ope brachium verſus dorſi humiliora ducitur. At eiuſmodi varij ſpectatuque iucũdiſsimi ramulorum ductus, & iuflexus ex ipſa potius ſectione, quàm hinc, vbi omnes delineari nequeunt, obſeruandi veniunt.

ν 1. In ſiniſtro latere ν ponitur, indicaturum nerui ſobolem papillæ elargitam.

οο 1. Ramuli à decimooctauo pari, & decimonono, principiũ accedẽtis muſculi femur mouentium ſexti.

ππ 1. Primus neruus brachium accedẽs, qui in externæ brachij ſedis cutẽ digeritur.

ρ 1. 2. Secundus brachiũ petẽs neruus.

ςς 1. Secundi nerui propagines, quæ capitibus anterioris cubitum flectẽtium muſculi digeruntur.

τ 1. 2. Tertius brachium accedens neruus. Quòd verò ſecũdus & tertius neruus paulò magis quàm natura ſe habent, in brachij exteriora delineati ſint, in hoc factum putato, vt nerui inuicem in pictura magis quàm natura diſtantes, omnia ad amuſsim oculis ſubijciant.

υ 1. Tertij nerui propago in cutem excidens, inter muſculum pectoris brachium adducentem, & eũ qui brachium ſurſum ducit.

φ 1. Tertij nerui ramulus capiti oblatus muſculi cubitum flectentium poſterioris.

χ 1. Tertij nerui propago, in cutem anterioris brachij ſedis diffuſa.

ψ 1. Hic cõgreſſus tertij nerui portionis cum ſecundo notatur, verùm iam ſæpius obſeruauimus tertiũ neruum à ſecundo augeri.

ω 1. Secundus neruus poſt congreſſum ipſius portionis cũ tertio neruo deorſum prorepens.

Γ 1. Secũdi nerui ſurculus capiti exporrectus oblongi, & radium in pronum ducentis muſculi.

ΔΔ 1. Neruii ſecundi ramus ſecũdùm radium ad brachiale vſque properans, ac externã prims pollicis internodii ſedẽ ſub cute inibi aſcendens, vbi humilius Δ reponitur.

Θ 1. Nerui ſecundi ramus, iam dicto ac Δ inſignito craſsior: qui mox in duas propagines, Λ nimirum, & Ξ diuiditur.

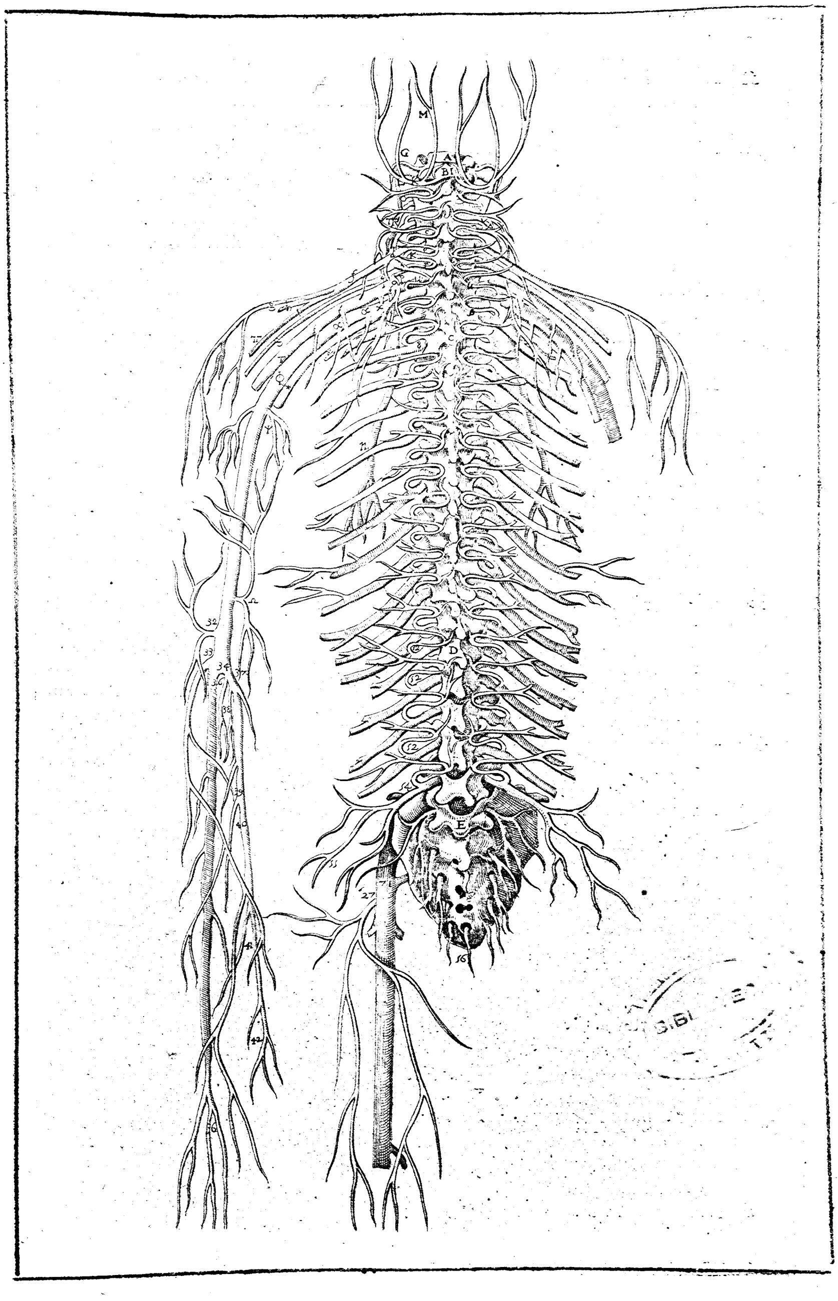
Λ 1. Rami quẽ Θ inſigniui elatior propago, ſub cute ſecundùm internũ latus repens muſculi oblongi, & radium in pronum ducentis.

Ξ 1. Rami Θ inſigniti inferior ꝓpago.

ΠΣ 1. Inferioris illius propaginis Ξ notatæ duo præcipui rami ſecundùm internam cubiti ſedem ad volam vſq; frequẽter exporrecti, quemadmodũ & in dextra delineatum eſt manu.

Φ 1. 2. Quartus brachium ſubiens neruus. Huius nerui propagines, etiãſi accuratè in vtraq; delineatæ ſint figura, poſteriori tamẽ duntaxat characteres adhibiturus ſum, ne prior figura plus ſatis hic obfuſcet.

Digitized by Google

Ψ 2. Quarti nerui propagines muſculis interdum extendentibus diffuſæ.

Ω 2. Quarti nerui ramus in cutem poſterioris brachij, & cubiti articuli ſedis exporrectus.

32. 2. Quarti nerui propago cutem accedens, humiliori ſedi externi lateris brachij obductam.

33. 2. Quarti nerui ſoboles in exterioris cubiti regionis cutem ad brachiale vſque protenſa.

34. 2. Diuiſio quarti nerui, quà iam externo humeri tuberculo inſidet.

35. 2. Elatior dictæ modo diuiſionis ramus.

36. 2. Elatioris rami 35 notati in exteriorem pollicis, indicis & medij ſedem propaginum ſeries.

37. 2. Demiſſior ramus diuiſionis 34. indicatæ, qui vlnæ exporrigitur.

38. 2. Propagines commonſtrantur demiſſioris rami 37 inſigniti, quæ muſculis inſerunt, ab externo humeri tuberculo initiũ ducẽtibus.

39. 40. 41. 2. His notis propagines notantur demiſſioris illius rami, qui vlnę exporrigitur, quas offert triũ muſculorum initijs, ab externa vlnæ regione ſecundùm ipſius longitudinem pronatis.

42. 2. Rami illius vlnæ exporrecti, ac 37 inſigniti finis, ac ſurculi, quos articulo brachialis cũ cubito prębet.

* 1. 2. Quintus brachium ingrediens neruus.

43. 1. Tertij & quinti brachium accedentium neruorũ ſeries, in muſculos internã cubiti ſedem occupantes.

44. 1. Tertij nerui ramus radio exporrectus, ac poſtmodum in internam ſedem pollicis, indicis & medij digeſtus.

45. 1. Quinti nerui ramus vlnæ attenſus, & propagines deriuans internæ ſedi minimi digiti, & annularis, & medij.

46. 1. Rami illius qui vlnæ attenditur, ac 45 inſignitur, propago externæ ſedi minimi digiti, & annularis, & medii oblata.

8 1. 2. Sextus in brachium pertinens neruus.

47. 1. Sexti nerui finis, nõ procul à brachialis cũ cubito cõnexu deſinẽs.

48. 1. Surculi paſſim à ſexto neruo in cutẽ, cuius exporrigitur, excurrẽtes.

20. 21. 22. 23. 24. 1. Quinque paria neruorum è lumborum vertebris egredientium.

49. 1. A vigeſimo pari principiũ ducens ramus, cum ſeminali arteria ad teſtem exporrectus.

50. 1. Series neruorum per abdominis muſculos.

51. 1. Rami à neruis qui abdominis muſculis offerũtur, in muſculum excurrentes, quo brachium verſus dorſi humiliora ducitur.

52. 2. Poſteriores rami neruorum è lumborum vertebris procedentium. Porrò ramuli qui in priori figura hos characteres 20. 21 22. ſpectãt, illi ſunt, qui ramum augent ſexti paris neruorum cerebri coſtarum radicibus exporrectum, ac etiam ramuli ſunt digeſti in principium ſexti femur mouentium muſculi. Ramuli autẽ 23, & 24 ſpectãtes, illi ſunt qui muſculis hanc dorſi partem flectentibus offeruntur.

25. 26. 27. 28. 29. 30. 1. Sex ſacri oſſis neruorum paria. Ramuli illi qui numero proximi ſunt, illi cenſentur, qui veſicæ & vteri quoque ceruicibus implicantur, aniq; muſculos pariter accedunt.

53. 1. Primi paris oſſi ſacri, ſeu vigeſimiquinti paris propago, internę iliũ oſſis ſedi, ipſiſq; adeò abdominis muſculis hinc ab ilium oſſe prodeuntibus exporrecta.

54. 2. Vigeſimiquinti paris propago, gibbum oſſis iliũ accedens, & muſculis inibi cluniumq; cuti ramos offerens. Huc & à ſubſequentibus paribus ramuli pertinent.

55. 2. Ramus eſt propaginis 54 inſignitæ, qui hic muſculis offertur.

56. 1. 2. Dorſalis medullæ terminus abſque coniuge, indiuiſuſque procidens.

57. 1. Primus femur ſubiens neruus.

58. 1. Primi femoris cruris've nerui ramus cutem accedens.

59. 1. Primi cruris nerui portio muſculis implicita.

60 1. Secundus in crus prorepẽs neruus.

61 1. Secundi cruris nerui ramus ſecundùm internam femoris, & tibiæ ſedem ad ſummum vſque pedem ſub cute prorepens.

62 1. Rami 61 inſigniti in pedis ſummum diſtributio.

63 1. Rami 61 inſigniti, notatu dignæ ſoboles, cuti anteriorem genu ſedem ambienti digeſtæ.

64 1. Secundi crus petentis nerui portio, femoris profundiora ſubintrans.

65 1. Portionis illius quam 64 notauimus ramus facilè primarius, ac quinto femur mouenti inſertus muſculo.

66 1. Tertius in femur pertinẽs neruus.

67 1. Tertij crus petentis nerui ſoboles, in muſculos digeſtæ, pubis oſsis foramen occupantes.

68 1. Tertii femoris nerui ramus in cutem exporrectus.

69 1. Tertii femoris nerui portio in alto permanẽs, & muſculis implicita.

70 1. Præcipua modo dictę portionis ſoboles, muſculo diſtributa tibiam mouentium ſecundo.

71 1. 2. Quartus, idemque craſsiſsimus in femur ptocedentium neruus.

72 1. 2. Quarti nerui propago in poſterioris femoris ſedis cutem magna ex parte diffuſa.

73 1. Quarti nerui ſoboles in muſculorum capita depromptæ, quorum origo à coxendicis oſsis appendice pendet.

74 1. Quarti nerui ramus, primum quarti tibiam mouentis muſculi portioni à femoris oſſe principium ducenti oblatus, ac mox in cutem excurrens, quæ inferiori ſedi obducitur poſterioris regionis femoris, & genu articuli.

75 1. Rami quarti crus petẽtis nerui, qui capitibus offerũtur muſculorum, ab inferioribus femoris capitibus principium ducentium.

76 1. Quarti nerui in duos craſsitie impares ramos diuiſio, quã inter humiliora femoris molitur capita.

77 1. Gracilior ac exterior dictæ modò diuiſionis truncus.

78 78. 1. Exterioris trunci propago, cutẽ ſubiens externæ tibiæ ſedi obductam.

79 1. Exterioris trũci propago cuti ſubtenſa, anteriorem tibiæ ſedem ambienti.

80 1. Interior craſsiorque trũcus magnę quarti nerui diuiſionis.

81 81. 1. Interioris trunci propago cuti tibiam poſteriùs integenti ſubſtrata.

82 1. Propago exterioris trunci, interiori trunco commixta.

83 1. Interioris trũci in pedis humiliori ſede diſtributio.

84 1. Portio rami 78 notati, pedis ſuperiora accedens.

85 1. Portio interioris trunci, quæ cuti exporrigitur, anteriori ſedi articuli obductæ, quo talus tibiæ articulatur.

86 nterioris trunci ramus, pedis ſuperiora accedens, ſed interim in alto latitans.

Tab. IIII. Figur. I.

PRæsenti *figura cerebrum vnà cum cerebello, cerebriq́ exortibus eum in modum delineauimus, quaſi à caluaria enudatum in ipſius baſi ita conſpiceretur, vt appareret, ſi quis erectus caput in poſteriora quàm maximè flecteret, ſurſũ retrorſumq́ oculos acturus. Vt verò characterum index huic chartæ pulchrè adhiberi poßet, figuram, ac ſi altero careret brachio ac crure delineauimus, præcipuè quum eadem vtrinque ſit ratio.*

A B C. Cerebri ex altero latere baſis notatur: ac A indicat partem ipſius ad narium ſummum prominulam, nonnullisque mammillarem proceſſum nuncupatum. B verò cerebri partem inſinuat amplum caluarię ſinum ſubeuntem, qui ad latus ſinus conſiſtit, quo glans cerebri pituitam excipiẽs reponitur. C autem maximè poſticam cerebri ſedem notat.

D D Cerebellum.

E Dexter cerebri proceſſus, organo olfactus ſubminiſtrans.

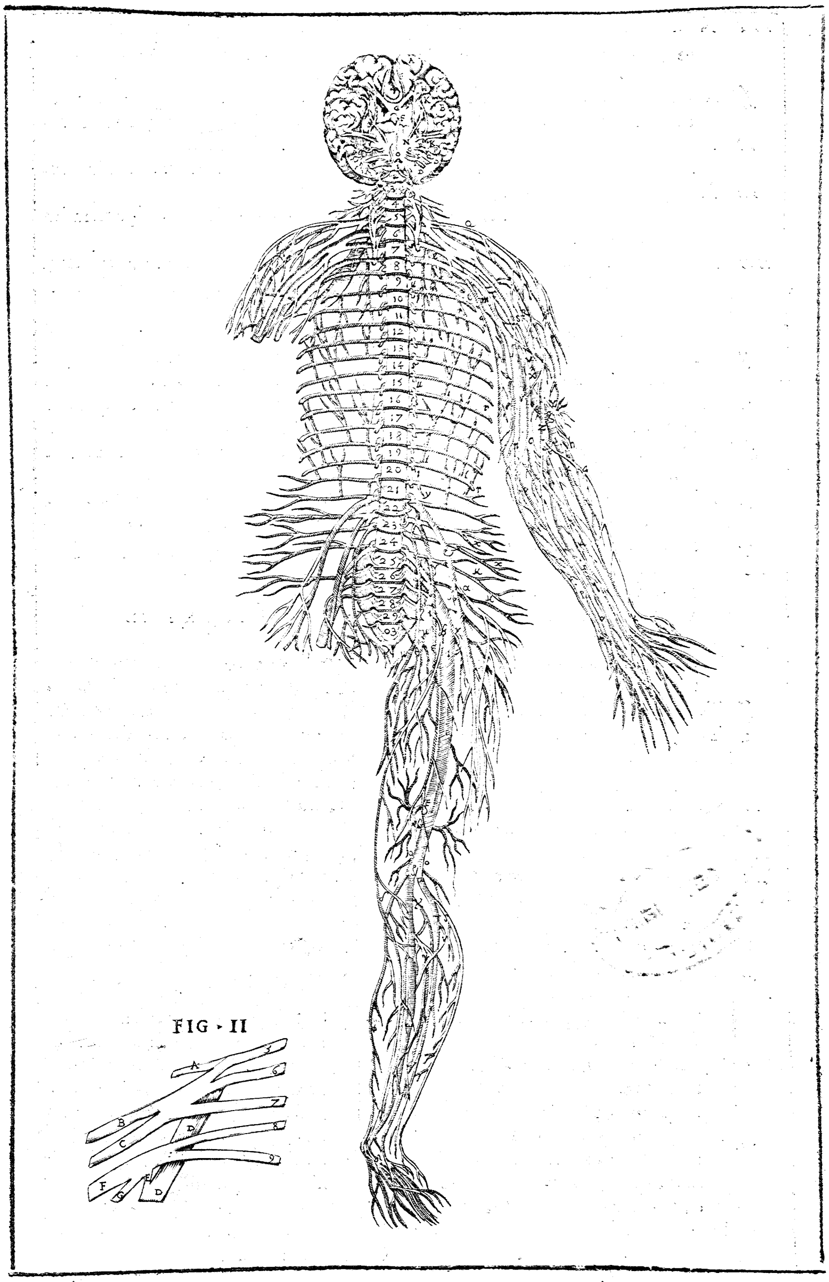
F Nerui viſorij dextri ortus.

G Neruorum viſoriorum coitus.

H Tu-

H	Tunica, in quam viſorius neruus exoluitur, degenerat've.
I	Secundum neruorum cerebri par.
K K	Minor radix tertij paris.
L	Craſsior radix tertij paris.
M	Quartum par.
N	Quinti paris gracilior radix.
O	Quinti paris inſignior radix.
P	Membrana, in quam quintum par in auditus organo pręcipuè exoluitur.
Q R	Maioris quinti paris radicis propagines, quorum hęc per cęcum elabitur foramen, illa verò per aliud ſibi proprium.
S	Sextum neruorum par.
T	Septimum neruorũ cerebri par, atq; horum neruorum progreſſus hic non delineari potuere, vti elegantiſsimè proponuntur ſecũda neruorum figura.
V	Dorſalis medullę ex cerebri baſis medio initium.
o	Dorſalis medullæ ſedes qua caluariã egreditur.
1.2.	&c. Numeri characteres ſeptem ceruicis, duodecim thoracis, quinq; lumborùm, & ſex ſacri oſsis indicant vertebras, atque adeò triginta neruorum à dorſali medulla proſilientium paria, quorum ſeriem quã potui accuratiſsimè expreſsi.
P	Septi tranſuerſi dexter neruus, quem citra aliam characterum operam ex quarti, quinti & ſexti parium propaginibus efformari conſpicis.
Q	Neruus à quinto pari cuti ſummum humerum inueſtiẽti, & dein muſculo brachium mouẽti præcipuè diſtributus.
R	Primus brachij neruus, ipſiusq; propagines hic in cutem excurrẽtes.
S	Secundus brachij neruus, ipſiusq; in anteriorem cubitum flectentium muſculum ſoboles.
T	Tertius brachij neruus, ipſiusq; propago cuti anteriorem brachij ſedem intuenti oblata.
V	Tertij nerui propago ad poſteriorẽ muſculum cubitum flectentium.
X	Secundi nerui portio tertium accedens.
Y	Ramus ſecũdi caput adiens longioris radium in pronum mouentis muſculi.
Z	Secundi diſtributio in duos impares ramos.
a	Minor ramus ſecundùm radium cuti ad pollicem vſque exporrectus.
b	Craſsior ramus mox in duas propagines diuiſus, quarũ ſeries in conſpicuo eſt.
c	Tertij nerui ſoboles in muſculos, internam cubiti ſedem occupantes digeſtæ.
d	Tertij ramus radio exporrectus, ac dein pollici, & indici, & medio ſurculos offerens.
e e	Quartus brachij neruus, atque inferius *e* ramos notat muſculis cubitum extendentibus depromptos.
f	Quarti ramus internam brachij cutẽ adiens.
g	Quarti ramus externam & poſteriorem brachij accedens cutem.
h h	Quarti ramus cuti externæ cubiti digeſtus.
i	Quarti præcipua diſtributio ad ingreſſum cubiti.
K K	Quarti ramus radio exporrectus, & externæ ſedi pollicis, indicis, & medij ſoboles deferens.
l l	Quarti, ramus vlnæ exporrectus, & & muſculis ab externa ipſius ſede initium ducentibus ramulos exhibens, ac ante brachiale ceſſans.
m	Quintus brachij neruus.
n	Quinti nerui ſeries in muſculos ab interno brachii oſsis tubere pronatos.
o o	Quinti nerui ramus vlnæ exporrectus, & internæ ſedi parui digiti, & annularis, aliquando & medii ramuſculos diſpergens.
p	Dicti modò rami ſoboles in externã manus ſedem reflexę, ac externę parui digiti ſedi, & annularis, & medii ſurculos diſpenſans.
q q	Sextus brachii neruus, ipſiusque ſub cute tantùm ducta ſeries. Quis verò brachii neruorum ſit exortus, principiorumque plexus, abſque notis promptè dignoſcitur.

rrr Ner-

Digitized by Google

rrr	Nerui ſunt intercoſtales, illic præciſi, quà cum coſtis antrorſum reflectuntur.
ſſ	Rami in poſteriora deducti, hic etiã nudi atque obuij.
tt	Huiuſmodi ſerie nerui muſculos adeunt thoracis oſsibus inſtratos.
uu	Propagines indicãtur ſexti paris neruorum cerebri, ramum coſtarum radicibus exporrectum augentes.
xx	Propagines neruorum ex lumborũ vertebris exilientium, quæ abdominis, & huius ſedis muſculis, & cuti diſpenſantur.
y	Neruulus teſtem frequenter petens, hicque reſectus.
z	Propagines ſextũ femur mouẽtium adeuntes muſculum.
&	Primus femur petens neruus.
α	Primi nerui propago cuti oblata.
β	Primi nerui propago altiùs inter muſculos abſumpta.
γ	Secundus femur petens neruus.
δδ	Secundi nerui ſoboles per internam femoris, & tibiæ ſedem ad pedis vſq; ſuperiora ſub cute excurrẽs.
ε	Secundi nerui propago muſculis anteriorem femoris ſedem occupantibus deprompta.
ζ	Tertius femoris neruus.
η	Tertij propago, internam femoris cutem implicans.
θ	Tertij propago muſculos adiens.
ιι	Quartus femoris neruus, cuius exortus æquè, atque trium ſuperiorũ eſt conſpicuus.
κκ	Series anteriorum propaginum inferiorum parium è ſacro oſſe prodeuntium.
λ	Dorſalis medullæ extremum.
μ	Quarti femur petentis nerui propagines, ad capita muſculorum à coxendicis oſsis appendice prodeuntium ſparſæ.
ν	Quarti nerui ſoboles in poſteriorem femoris cutem ad medium vſque longitudinis femoris excurrens.
ξ	Propago præcipuè in quartum tibiã mouentium muſculum, ac dein in reliquam poſteriorem femoris cutem iuxta genu digeſta.
ο	Soboles in muſculos ab inferioribus femoris capitibus pronatos.
π ρ	Quarti nerui in duos truncos diſtributio. ac π quidem minorem, ρ verò inſigniorem notat.
ς	Minoris trunci propago, externæ tibiæ cuti ad parui digiti vſque extremum diffuſa.
τ	Propago fibulæ inter muſculos exporrecta.
υ	Ramulus anteriorem tibię cutem implicans.
φφ	Grandioris trunci ramus, internæ cuti tibiæ ad pollicem vſque digeſtus.
χ	Grandioris trunci ramus, poſteriori tibiæ, ſeu ſuræ cuti exporrectus.
ψ	Grandioris trunci ramus, ligamentũ penetrans fibulam tibiæ, quà hæc oſſa inuicem dehiſcunt, committens, ac dein ad digitorum vſque ſuperiora excurrens.
ω	Præcipua grandioris trunci portio, inter tibiæ os, & calcem pedis inferiora petens, ſingulisque digitis ſurculos offerens.

Figvra II.

PRÆSENTI *figura plexum, qui ſupra primam thoracis coſtam anteriori facie conſiſtit, exprimere ita conatus ſum, quemadmodũ frequentius occurrit. Vt verò delineatio eſſet conſpectior, omnes ramos à quinto, ſexto, ſeptimo, octauo & nono paribus, aliò quàm in brachium deductos, reſectos finxi. Non eſt tamen, cur quis in omnibus hominibus huiuſmodi prorſus plexum ſe obſeruaturum arbitretur, quum is mihi admodum varius inter ſecandum occurrerit.*

5. 6.	7. 8. 9. Radices ſunt parium neruos conſtituentium, qui brachium ſubeunt, illic reſectæ, quà à vertebris iam procidere. Nerui verò brachij illic ſunt abtruncati, vbi iam in brachium prolabuntur.
A	Portio eſt quinti paris, à qua tandem neruus deducitur, qui brachium ſubeuntium primus numeratur.
B	Secundus neruus.
C	Tertius neruus.

Digitized by Google

DD Quartus neruus, qui hic ex poſteriori ſede prodit congreſſus quinti paris & ſexti, portionemque aſſumit ex poſteriori ſede congreſſus ſeptimi paris, ac deinde ſub octaui paris nonique congreſſu pro-
E repens, etiam ramum E inſignitum ab illo progreſſu, ita atque hic expreſsimus, aſſumit. A quibus verò cōmixtionibus, congreſſibus've reliqui nerui prodeant, etiam abſque characterum opera notum eſt, modò illis, quà brachium petunt, vnum adhibeam characterem.

F Quintus brachium petens neruus.

G Sextus brachium petens neruus. Verùm vt hunc plexum adhuc accuratiùs obſerues, non pigeat ſeptimam neruorum figuram intueri.

LIBRI SEPTIMI ET VLTIMI FINIS.

Regiſtrum.

a b c A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes ſunt terni præter c, & E e quaterni.

VENETIIS, APVD IVNTAS.
M D LXXXVIII.

Digitized by Google